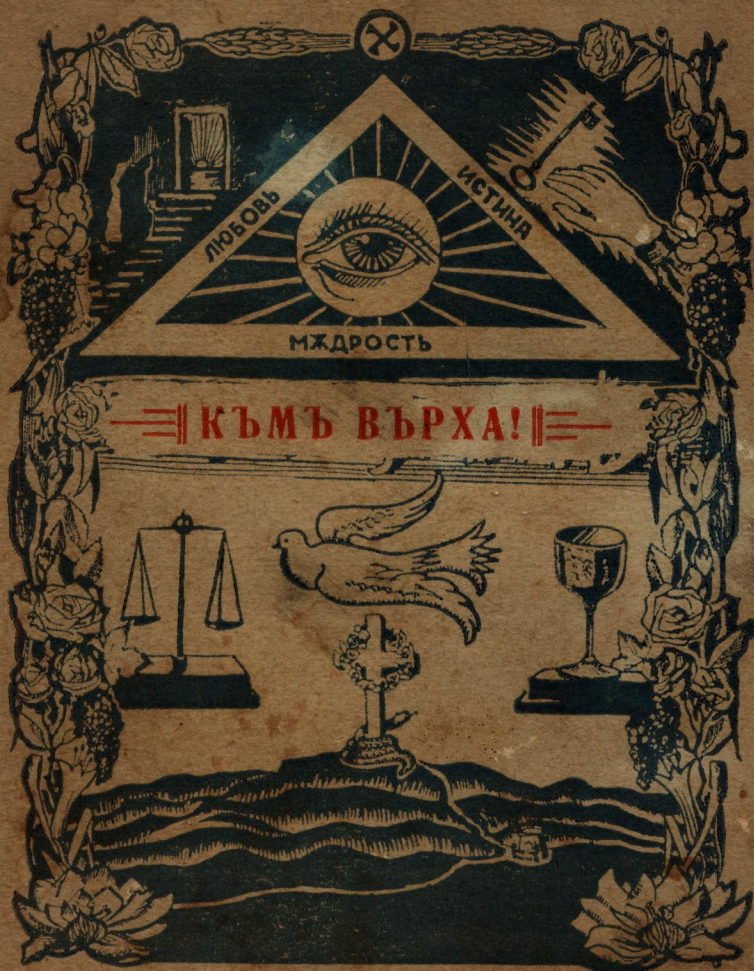

Ст. Тошевъ

▲ ВЪЧНИТЪ ИСТИНИ ▲

Пр-рр-ТошЕВЪ
Вечните Истини

Книга
от
Гудра на
Уагд Симеонба, за
верен друкар и подарена
в селбата.
гг. Искър и Руче

7. 1952 г.
Руче

ПРЕДГОВОРЪ

Дългиятъ религиозенъ опитъ ни показва, че молитвеното настроение и формата на израза сж еднакво сжщественни при молитвата, за да се постигне чрезъ нея желаня ефектъ.

За много години ний сме пробвали, изследвали псалмитъ и констатирахме, че тѣ сж много важни постижения, като образци отъ молитви и хваления, криещи въ себе си магични сили, а нѣкои тѣхни изрази сж сжщински мантри, и който може да ги произнесе съ концентриранъ умъ, плавна речъ и жива вѣра, скоро ще получи търсения резултатъ съ благодарение и ще си спомни думитѣ: „Опитайте и вижте, че Господъ е благъ!“

И това ни накара да издадемъ тази малка книжка, желеайки да дадемъ възможность на мнозина изъ нашия народъ, които търсятъ методи и сръдства да влѣзятъ въ общение съ Господа, съ Божествената Иерархия, да изпитатъ съ благодарение силата на псалмитѣ, както мнозина презъ вѣковетѣ сж имали тази опитность.

Препоръчваме, при настроение, хвалебнитѣ псалми да се пѣятъ.

Че наистина израза при молитвата е отъ голѣмо значение, се потвърждава отъ следния писажъ изъ книгата на съвременния окултистъ-мистикъ Бо-Иинъ-Ра: „Книга за живия Богъ“ (стр. 100):

„Защото е законъ, а не произволъ онова, което прави отъ думитѣ магични сили.

Има думи, предъ които твоето „разбиране“ остава безпомощно, и все пакъ тѣ могатъ магично да формиратъ твоята душа“.

Считамъ за небезинтересно да кажа тукъ какво е мнението на голѣмия съвремененъ окултистъ-мистикъ, Учителя Дъновъ за псалмитѣ.

Презъ м. Августъ 1911 г. въ Търновскитѣ лозя, предъ вилата на адвоката Бойновъ, азъ водихъ дълъгъ разговоръ съ него на интересни теми изъ областта на Теософията. Между другото, стана въпросъ и за псалмитѣ. Тогава той ми обясни, че Давидъ е писалъ псалмитѣ си подъ вдъхновението на същества отъ различнитѣ класове на Божествената Иерархия и че при четенето на известенъ псаломъ, всѣки класъ, чийто делегатъ е вдъхновявалъ псалмопѣвеца да го напише, се чувствувалъ ангажиранъ да докаже, че сж вѣрни твърдежитѣ въ този псаломъ и затова всѣки отъ неговитѣ членове съ готовност оказвалъ специалната си интервенция по случая, който е накаралъ молящия се да чете съ благоговение, вѣра и упование този псаломъ.

Дължа да призная съ благодарение, че отъ тогава азъ възлюбихъ псалмитѣ и почнахъ да ги чета и пѣя (за молитви и словословия) — някои цѣли, като 91, 107, 145, 103 и др., а отъ други — само избрани стихове отъ тѣхъ.

Имало е случаи, когато азъ съмъ се намиралъ въ тежки изпитания. Тогава азъ по цѣли часове съмъ челъ псалми. Въ единъ подобенъ случай, освенъ другитѣ молитви и моления, въ денонощието азъ прочитяхъ на нѣколко пѣти

по десетки псалми отъ Псалтиря. Това правихъ три денонощия подредъ при пълнѣ постъ. И молитвата ми бѣ послушана, като едновременно съ това ми се даде едно проявление отъ невидимия свѣтъ, което възприехъ въ мощъ и яснота по физически пѣтъ. Когато описахъ това явление на Учителя Дъновъ, той ми каза, че пратеникъ отъ единъ отъ висшитѣ класове на Божествената Иерархия е дошелъ да донесе помощта, за която съмъ се молилъ. И наистина, още тогава се реализира това, за което се молахъ, и което никой чловѣкъ не можеше да ми даде: такова бѣше естеството на конкретния случай.

Обръщаме внимание на четеца на псалмитѣ, че въ нѣкои отъ тѣхъ се правятъ изявления, първо отъ псалмопѣвеца, второ отъ вдъхновителя му и трето отъ Господа. Това ясно се вижда напр. въ 91 псаломъ.

Псалмитѣ, както и всѣка молитва, трѣбва да се четатъ или пѣятъ съ благоговение и вѣра, при предварително концентриране на мисълта въ подходяща за случая духовна идея.

Препоръчваме всѣки да си избере за себе си 10 — 20 псалми, които да нарече „**любими псалми**“ и тѣхъ да чете по-често. Въ този изборъ той следъ време ще внесе известни корекции.

Постаралъ съмъ се да избера най-хубавото, най-ценното отъ псалмитѣ, което е преживяло толкова вѣкове, добре оценявано отъ плеада „ученици на Пѣтя“ и съ скрититѣ въ себе си сили ще продължава да носи благословения за човѣчеството. . .

Вториятъ отдѣлъ на тази книга съдържа

статията ми „Целта и смисъла на човѣшкия животъ споредъ стария и новия завѣтъ. — Карма и прераждане“.

Съ тази статия азъ целя да обърна внимание на читателя върху сжщността на духовното учение за живота, което великитѣ Учители на човѣчеството сж донесли за хората като скжпъ даръ отъ Бога, за да ги повдигнатъ къмъ ония висоти, кждето е предназначението на човѣка. Всички тѣ сж заявявали, че не учатъ свое учение. Пророцитѣ почваха своитѣ слова съ израза: „Така Говори Господъ“. А Исусъ Христосъ заяви: „Учението, което Азъ уча, не е мое, а на Отца ми, който ме е пратилъ“. Това е учението на Великата Бѣла Ложа, на Всемирното Бѣло Братство, глава на което е Христосъ. Делегати на което Братство сж всички Велики Учители, основатели на религии и нѣкои отъ голѣмитѣ философи, поети и учени мжже, които сж направили важни открития въ областта на науката. Учението на Великитѣ Учители въ своята езотерическа (вжтрешна) частъ е тождественно. Сжществуватъ несжществени различия само въ външното имъ учение, приспособено споредъ степента на развитието на тѣзи, на които е било дадено.

И когато ний схванемъ сжщността на това учение, ще разберемъ колко далечъ сж отъ него,

особено на практика, съвременнитѣ християнски църкви и съвременнитѣ християни, които хранятъ душитѣ си съ единъ сухъ формализъмъ, а не съ истинския „небесенъ хлѣбъ“; и пиятъ „вода“, която не може да утоли жаждата на душата, а не отъ „живата вода“, която да образува непрекъснато бликащъ изворъ въ тѣхъ.

* * *

ВМѢСТО МОТО

„Подвизавайте се да влѣзите презъ тѣснитѣ врата... Тѣсни сж вратата и стѣсненъ е пжтя, който води въ Живота и **малцина** сж, които ги намѣрватъ“.

(Матей 7:14; Лука 13:24;

„Искайте и ще ви се даде; търсете и ще намѣрите; хлопайте и ще ви се отвори“.

(Матей 7:7)

„И тъй, всѣкой който слуша тия мои думи и ги дѣлотвори, ще го уподобя на **человѣкъ разуменъ**, който е съзидалъ кжщата си на ка-нара... И всѣкой, който слуша тия мои думи и не ги дѣлотвори, ще се уподоби на **человѣкъ безуменъ**, който е съзидалъ кжщата си на пѣськъ“.

(Матей 7:24 — 26;)

„Задето ти каза: „Господъ е мое упование и Всевишния избрахъ за мое прибежище“ — нѣма да те врѣхлети никакво зло, нито ще се приближи язва до жилището ти. Защото Господъ ще заповѣда на ангелитѣ си: да те пазятъ въ многостраннитѣ ти проявления“.

(Изъ 91 псаломъ)

„Интимно благоволение има Господъ къмъ ония, които Го любятъ.“ (Пс. 25:14)

„Гласъ на радость и на избавление се чува въ домоветѣ на праведнитѣ“. (Пс. 118:15;)

„Вий, които любите Господа, уповавайте на Господа: Той е наша помощъ и щитъ“. (Пс. 115)

Н. Емельнова
исполн. и все

ПСАЛМИ ЗА МОЛИТВА

51.

Смили се за мене, Боже, споредъ милосердието си; споредъ множеството на благитѣ си милости изличи беззаконията ми.

Измий ме съвършено отъ беззаконieto ми и очисти ме отъ грѣха ми.

Защото претѣпленіята си азъ признавамъ и грѣха ми е винаги предъ мене.

Противъ Твоятъ свещенъ Законъ съгрѣшихъ и предъ Тебе сторихъ това зло. Признавамъ това. И Ти си правъ, като ме избличавашъ и справедлива е Твоята присѣда.

Но азъ съмъ заченатъ въ беззаконие и съ грѣховни наклонности ме роди майка ми.

Но Ти виждашъ таящата се Истина въ моитѣ глѣбини и я възлюби. Научи ме на Мждростъта.

Порѣси ме съ исопъ и ще стана чистъ. Измий ме и ще стана по-бѣлъ отъ снѣга.

Удостой ме съ радость и веселие и ще се зарадва моята сѣщина.

Облагоприятствувай моята проява за заличаване грѣховетѣ и беззаконията ми, отъ които се отвращavamъ.

Сърдце чисто създай въ мене, Боже, и правдолюбящия духъ обнови въ мене.

Не ме пренебрегвай Боже и **Светия Твой Духъ не отнемай отъ мене.**

Повърни ми радостта на Твоето спасение и Твоятъ мощенъ Духъ нека ме подкрепи.

И така окриленъ азъ ще уча престъпниците на Твоитъ Пжтища и мнозина грѣшници ще се обърнатъ къмъ Тебе.

Господи, отвори устнитъ ми и устата ми ще възвестятъ Твоята хвала.

Жертва Богу е Духъ съкрушенъ. Сърдце съкрушено и разкаяно, Боже, ти нѣма да презрешъ.

1.

Блаженъ е оня човѣкъ, който не следва съвета на нечестивитъ, нито ходи въ пжтя на грѣшнитъ и сборището на развратници не посещава, но се наслаждава въ закона на Господа и отъ Неговия Законъ се поучава деня и нощя.

Такъвъ човѣкъ ще бжде, като дърво посадено край водни потоци, което по време на плодобра му е отрупано съ плодове и чийто листъ никога не повехнува.

Такъвъ човѣкъ всичко що предприеме ще благоуспѣва. Защото Господъ бди за праведнитъ въ пжтя имъ.

91.

Който живѣе въ „прибѣжището“ на Всевишния, той се намира подъ закрилата на Всемогущия.

Азъ казвамъ на Господа: Ти си прибѣжище мое, защита моя, Богъ мой, на когото уповавамъ.

Защото той ще те избави отъ примката на „ловеца“ и отъ гибеленъ моръ.

Подобно на птица къмъ малкитѣ си, съ „перата“ си ще те покрива и подѣ „крилата“ Му ще бждешъ въ безопасностъ.

Неговата вѣрностъ е щитъ и закрила.

Нѣма да се боишъ отъ нощнитѣ напасти, отъ „стрелата“, която лети деня, отъ тежкитѣ заразителни болести и отъ напаститѣ, които опустошаватъ п: пладне. До тебе ще падатъ хиляди и десетъ хиляди отъ дѣсно на тебе, **но ти ще останешъ невредимъ.** Само съ очитѣ си ще гледашъ и ще видишъ въздаянието на нечестивитѣ.

За дето ти каза: „Господъ е мое упование и Всевишния избрахъ за мое прибѣжище,“ нѣма да те врѣхлети никакво зло, нито ще се приближи страдание до домътъ ти. Защото Господъ ще заповѣда на ангелитѣ си: да те пазятъ въ многостраннитѣ ти проявления; на ржце ще те понесатъ, да не би у камъкъ да се препънешъ.

Аспидъ и василискъ ще настѣпишъ, лъвъ и змей ще тѣпчешъ.

Задето той Ме възлюби, ще го избавя. Ще го поставя въ безопасностъ, защото е позналъ името Ми. Ще ме призове и ще го послушамъ; **съ него ще съмъ, когато е въ бедствие — ще го избавя и ще го прославя!** Ще го наситя съ дългоденствие и ще го удостоявамъ съ спасението Си — при нужда.

Чакахъ съ търпение Господа и Той благоволи къмъ мене и послуша моитѣ вопли: изведе

ме изъ гибелната яма, изъ тинята и калъта и **постави на скала нозетѣ ми и утвърди** стѣпките ми. И вложи въ устата ми нова пѣсенъ — хваление къмъ Бога!

Блаженъ е оня човѣкъ, който възлага упованието си на Господа.

Драго ми е, Боже мой, да изпълнявамъ Твоята воля! Твоятъ законъ е дълбоко въ сърдцето ми. Възвестяхъ Твоята правда въ голѣмо събрание; не въздържахъ устните си, Господи — Ти знаешъ. Правдата Ти не скрихъ въ сърдцето си и вѣрността Ти и спасението Ти изявихъ.

Господи, не задържай благитѣ си милости отъ мене. **Твоето милосърдие и Твоята Истина нека ме пазятъ винаги,** защото сж ме окръжили безброй злини.

Да се радватъ и да се веселятъ въ Тебе всички, които Те търсятъ. И ония, които се възхищаватъ отъ Твоето спасение, да казватъ непрестанно: **великъ е Господь.**

121.

Отправлямъ очитѣ си къмъ висинитѣ, отдето иде помощта ми.

Моята помощъ е отъ Господа, който е сътворилъ небето и земята.

Той нѣма да остави да се поклати ногата ми. Нѣма да задреме Оня, който пази — **не дреме и не спи, който пази Израиля.**

Господь е твоятъ пазителъ; Господь е твой покровъ отъ дѣсната ти страна. Слънцето не ще бже свидетелъ на твое поражение деня, нито

луната — нощя. **Господъ ще те пази отъ
всѣко зло.** Ще пази душата ти.

Господъ ще пази излизането ти (изъ тѣло-
то) и влизането ти — сега и до вѣка.

130.

Изъ дълбочинитѣ на душата си викамъ
къмъ Тебе, Господи.

Господи, послушай гласа ми. Да бждатъ
„ушитѣ“ Ти внимателни на гласа на молбитѣ ми.

Ако погледнешъ на беззаконията, Господи,
кой би посмѣлъ да застане предъ Тебе?! **Но
Ти си готовъ да прощавашъ, та да благо-
говееятъ предъ Тебе.**

Надявамъ се на Господа, Него чака душата
ми и на Словото му уповавамъ. Душата ми очак-
ва Господа повече отъ ония, които очакватъ зо-
рата; повече отъ стражата, която очаква утрото.

Нека се надява Израилъ на Господа, защо-
то у Господа е милостъта и **Той може да да-
ри съ пълно избавление.** Той ще избави Из-
раиля отъ всичкитѣ му беззакония.

37.

Не се раздражняй поради злоторцитѣ. **Упо-
вай на Господа, върши добро и весели се
въ Господа и Той ще изпълни желанията
на сърдцето ти.**

Предай на Господа пжтя си и уповай на
Него и Той ще осъществи очакването ти **и ще
направи да блесне правдата ти като свѣт-
лината.**

Нечестивитѣ изтрѣгнаха мечъ и запнаха лѣка си за да повалятъ сиромаша и немощния, за да заколятъ ония, които сж съ праведна обхода. Мечътъ имъ ще се забие въ тѣхнитѣ сърдца и лѣковетѣ имъ ще се строшатъ.

Господъ подкрепява праведнитѣ. **Въ усилни времена тѣ нѣма да се посрамятъ;** въ дни на гладъ ще бждатъ сити.

Господъ оправя стѣпкитѣ на благочестивия и Неговото благоволение е въ пѣтя му. Кога да падне, не пада; защото Господъ го подържа за рѣка.

Младъ бѣхъ, вече остарѣхъ и не видѣхъ праведния оставенъ, нито потомството му да проси хлѣбъ.

Устата на праведника изказватъ прѣмъдрость и езикътъ му изговаря Правда. Законътъ на неговия Богъ е въ сърдцето му. Ще стѣпва напредъ, безъ да се подхлѣзне.

Нечестивецътъ деѣне праведника и търси да го омъртви, но Господъ нѣма да допусне това; нито да го обвинятъ, когато бжде сѣденъ.

Избавлението на праведнитѣ е отъ Господа. **Той имъ е крепость въ време на беди.** И ще имъ помогне Господъ и ще ги избави. Ще ги избави, защото на него уповаватъ.

86.

Господи, нека достигне до Твоятъ слухъ молитвата ми и послушай ме, защото съмъ беденъ и немощенъ.

Запази душата ми, защото съмъ **посветенъ!**
Спаси раба си, който се уповава на Тебе.

Смили се за мене, Господи, защото къмъ Тебе викамъ всѣки день.

Развесели душата на раба си, защото къмъ Тебе, Господи, възвишавамъ душата си.

Защото Ти, Господи, си благъ и готовъ да прощавашъ и **многომилостивъ къмъ всички, които Те призоваватъ.**

Вслушай се, Господи въ молитвата ми и дай внимание на мойтъ молби!

Въ деня на скръбъта си викамъ къмъ Тебе, защото вѣрвамъ, че ще ме послушашъ.

Научи ме, Господи, на Пжтя си и ще се подвизавамъ въ Твоята Истина.

Ще те хваля, Господи Боже, отъ все сърдце и ще славя името Ти вѣчно. Защото голѣма е Твоята милость къмъ мене.

Господи, Ти си Богъ щедъръ и добросърдеченъ; дълготърпеливъ, многомилостивъ и истиненъ!

Милостно погледни къмъ мене и ме помилвай!

Надари ме съ Твоята сила!

Покажи ми знакъ на благоволенieto си, та като го видятъ ония, които ме мразятъ, да се посрамятъ и да разбератъ, че Ти си ми помогналъ и си ме утешилъ!

94.

Господи, до кога нечестивитъ ще тържествувать?

Тѣ огнетяватъ избранитъ ти и казватъ: Господь нѣма да види, нѣма да узнае.

Разсждете вий безумни люде и вразумете се, о нѣвежи!

Оня, който е създалъ ухото, не чуе ли?
Който е създалъ окото, не вижда ли?

Оня, който е създалъ ума човѣшки, не ще ли прозре мислитѣ му?

Блаженъ оня човѣкъ, Господи, когото вразумявашъ и поучавашъ въ Твоя законъ и го успокоявашъ въ нещастнитѣ му дни.

Твоята сждба е съобразна съ Правдата и предъ нея се прекланятъ всички правдолюбиви.

Ако не бѣше ми Господъ помощникъ, душата ми често би изпадала въ тежко отчаяние.

Но щомъ извикахъ: „Господи, подплъзва се ногата ми“ — Твоята милость ме подпираше.

Всрѣдъ множеството грижи на сърдцето ми, Твоитѣ утешения веселятъ душата ми!

Въ остъръ конфликтъ е съ Тебе седалището на беззаконието, което е хитро да върши зло чрезъ законъ.

Ще обърне Богъ върху тѣхъ собственото имъ беззаконие и съ тѣхното злодейство ще ги порази!

35.

Господи обезсили ония, които се борятъ съ мене. Сломи силитѣ и строши оржията на ония, които воюватъ противъ мене.

Кажи на душата ми: „Азъ съмъ избавителъ твой!“ И тогава душата ми ще се весели въ Господа, ще се радва въ избавлението Му.

Господи, до кога ще търпишъ?

Отърви душата ми отъ тѣхнитѣ злодейства и живота ми — отъ тия лъвовѣ.

Азъ ще Те славословя въ голѣмо събрание, верѣдъ многочислени люде ще те възхваля.

115.

Не намъ Господи, не намъ, но на името си дай слава, заради личността си и заради вѣрността си!

Защо езичниците да казватъ: „Дѣ е тѣхния Богъ ? !“

Нашия Богъ е въ небесата и на земята. Прави всичко що Му е угодно.

А тѣхнитѣ идоли сж сребро и злато.

Израильо, уповай на Господа; Той е наша помощъ и щитъ.

Вие, които любите Господа, уповайте на Господа: Той е наша помощъ и щитъ.

Господъ ни помни; ще ни благослови; ще благослови израилевия домъ; ще благослови ония които Го любятъ — и малки и голѣми.

Благословени сте вий отъ Господа, Който направи небето и земята.

109.

Боже, хвало моя, недей премълчава, но изречи своята сждба, която ще ме защити!

Защото нечестиви уста и уста коварни се отвориха срещу мене. Говорятъ противъ мене съ лъжливъ езикъ. Обиколиха ме отвсѣкжде съ думи на умраза. И воюватъ противъ мене безъ причина. Вмѣсто отплата за любовта ми, тѣ ми

станаха противници. И въздадох ми зло за добро.

Но азъ постоянно съмъ на молитва!

Врагътъ не е и помислилъ да показва милостъ, но преследва намиращия се въ оскждностъ, въ бедностъ и съ съкрушено сърдце.

Той обичаше да проклина и проклятието го стигна.

Не му бѣше драго да благославя и благословенията се отдалечиха отъ него!

А Ти, Иеова, застѣпай се за мене, заради името си!

Понеже твоята милостъ е блага, избави ме, защото съмъ въ оскждностъ, беденъ и сърдцето ми е ранено. Колѣнетѣ ми се клатятъ отъ постъ и снагата ми губи тлѣстината си. Станахъ имъ за присмѣхъ. Като ме гледатъ киматъ съ глава

Помогни ми, Господи Боже мой, избави ме споредъ милостъта си, за да познаятъ, че това е Твоята рѣка, че Ти си сторилъ това, Господи!

Тѣ нека кълнатъ, а Ти ни благославяй!

И тѣ ще се посрамятъ, а рабътъ ти ще се весели.

И азъ много ще благодаря на Господа и всрѣдъ множество ще го хваля. Защото Той застава отъ дѣсно на нищия, за да го избави отъ ония, които тормозятъ душата му.

144.

Благословенъ Господъ, моята канара, Който ми стори милостъ!

Той е за мене крѣпостъ, висока кула, мой Избавитель.

Господи, приклони небесата и слѣзъ. Простри ржката си „отъ Горѣ“ и ме избави и извлѣчи отъ дълбокитѣ води.

Боже, нова пѣсенъ ще ти възпѣя!

Нека нашитѣ синове бждатъ като буйни растения въ младостта си; нашитѣ дъщери — като изкусно изваяни стълпове въ палати. Да бждатъ житницитѣ ни пълни съ всѣкакви храни. Да се плодятъ овцетѣ ни съ хиляди и десетки хиляди по пасбищата ни. Да бждатъ воловетѣ ни тлѣсти. Да нѣма по нашитѣ селища обири, ни бѣгания, викове и плачъ по улицитѣ ни.

Блазе на оня народъ, който е въ такова състояние!

Блаженъ оня народъ, на когото Господь е Богъ!

141.

Господи, къмъ Тебе викамъ, побързай да ми отговоришъ. Чуй гласътъ на молбитѣ ми, когато викамъ къмъ Тебе.

Молитвата ми нека възлѣзе предъ Тебе като темянъ, повдигането на ржцетѣ ми нека бжде като вечерна жертва.

Постави, Господи, стража на устата ми, пази вратата на устнитѣ ми.

Не допускай да се отклони сърдцето ми къмъ думи лукави за извиняване грѣшни дѣла, както правятъ людитѣ, които беззаконствуватъ. Нито да вкуса отъ тѣхнитѣ сласти.

Нека ме накаже несправедниятъ — това е милость. И нека такъвъ ме изобличава — това ще ми бжде като миро на главата! Но моитѣ

молби къмъ Тебе сж противъ злодѣйствата на
беззаконниците

139.

Господи, изпиталъ си ме и позналъ си ме.
Окржилъ си ме и сложилъ си върху мене рж-
ката си.

Дивно е за мене Твоето знание; то е висо-
ко, не мога да го постигна.

Кжде да отида отъ твоя Духъ? Кжде да по-
бѣгна отъ Тебе? Възлѣзя ли на небето — Ти си
тамъ. Слѣзя ли въ преизподнята — и тамъ си Ти.
Ако взема крилата на зората и се заселя въ
най-далечнитѣ краища на морето — и тамъ ще
ме води ржката Ти и Твоята дѣсница ще ме държи.

Ако река: поне тъмнината ще ме покрие,
констатирамъ, че и самата тъмнина не укрива
нищо отъ Тебе.

**Ще Те славя, защото дивно съмъ ус-
троенъ!**

Дивни сж дѣлата Ти, Господи, и душата ми
напълно съзнава това!

Като се пробуждамъ, азъ съмъ все още
съ Тебе.

Изпитай ме Боже и узнай сърдцето ми; из-
питай ме и узнай мислитѣ ми; **и вижъ да не
съмъ погрѣшилъ Пжтя и насочи ме въ
вѣчния Пжть!**

133.

**Колко е добро и мило да живѣятъ
братя въ единомушие!**

Подобно е на онова скжпоценно миро на

Лароновата глава, което се стичаше по брадата му и по яката на одеждата му.

Подобно е още на Ермонската роса, която пада по сионскитѣ височини, кждето Всевѣчния изпраща благословението за вѣченъ животъ.

42.

Както жадниятъ еленъ пѣхти, търси водни потоци, така душата ми копнѣе за тебе, Боже!

Защо си унила душе моя и защо се смущавашъ ? ! Уповай на Бога!

123.

Отправлямъ очитѣ си къмъ Тебе, Който обитава въ небесата.

Както очитѣ на слугитѣ сж обѣрнати къмъ ржката на господаритѣ имъ; както очитѣ на слугинята гледатъ къмъ ржката на господарката ѝ; така и нашитѣ очи — къмъ Господа, нашия Богъ, докле се смили за насъ.

Смили се за насъ, Господи, смили се за насъ; защото се преситихме отъ презрение. Сита е душата ни на хули отъ надменни охолници и — на унижения отъ горделивци.

125.

Ония, които уповаватъ на Господа, сж като хълма Сионъ: нѣма да се поклатятъ, вѣчно ще пребждватъ.

Както хълмове окржаватъ Ерусалимъ, така

Господь поставя охрана за върнитѣ къмъ Него човѣшки синове — сега и на вѣки!

Тежкитѣ кармични послѣдствия отъ нечес-тието не ще засегнатъ праведнитѣ и това още ще засили у тѣхъ отвръщението имъ отъ без-законието.

127.

Ако Господь не съгради домътъ, **напразд-но** се трудятъ строителитѣ му; ако Господь не упзи градътъ, напраздно бди стражата.

Мамите се, ако мислите, че съ вашето рано ставане и късно лѣгане; че като ядете хлѣба на непосилния трудъ, това ще ви обезпечи бла-госъстояние и ще ви гарантира за благоденствие. Господь благоволява да починатъ въ достатъ-ченъ сънъ възлюбленитѣ му.

128.

Блаженъ е всѣки, който люби Господа и ходи въ Неговитѣ пѣтища! Такъвъ ако си: ще се радвашъ на желателни плодове отъ тру-доветѣ си, блазе ти, ще благоденствувашъ! Же-на ти ще бжде, като плодовита лоза всрѣдъ до-мътъ ти; чадата ти — като маслинени младоци около трапезата ти. Ето така ще бжде благосло-венъ човѣка, който люби Господа **и има све-щенъ страхъ отъ Него.**

Господь да те благослови отъ Сиснъ и да преживѣешъ съ най-доброто благоденствие на което Ерусалимъ се е радвалъ нѣкога.

Миръ на Израила

56.

Съ вдъхновение отъ Бога ще възпѣвамъ
Словото Му.

На Бога уповавамъ; нѣма да се боя; какво
ще ми стори човѣкъ?

**Враговетъ ми се връщатъ назадъ, кол-
чемъ викна къмъ Тебе!** По това познавамъ,
че Богъ е съ мене.

Ще изпълня обреченията си, които съмъ
направилъ предъ Тебе.

На Тебе ще въздавамъ, Господи, хвала

45.

Изъ сърдцето ми извира благо слово. Азъ
говоря: моята пѣсенъ е за Царя.

Препаша на бедро меча си, о Силкий! Пре-
паша се, облечи се съ Твоята слава и красота!
И въ това си величие **езди победоносно въ
полза на Истината, Кротостта и Правдата**
и Твоята дѣсница ще ти покаже чудни дѣла!

17.

Господи, изпиталъ си сърдцето ми, посе-
тилъ си ме нощно време; опиталъ си ме и не си
намерилъ въ мене никакво зло намѣрение.

Азъ те призовахъ Боже, защото благосклон-
но ще приемешъ моитѣ прошения. Приклони
къмъ мене ухото си и послушай думитѣ ми. **Яви
чуднитѣ си милости.** Ти, Който съ дѣсницата
си избавяшъ уповаващитѣ на Тебе отъ ония, ко-
ито се повдигатъ противъ тѣхъ.

Пази ме, както пазимъ зеницата на очитѣ

си; **скрий ме подъ Своя покровъ: отъ нечестивитѣ**, както птицитѣ запазватъ подъ крилетѣ си своитѣ малки, които се домогватъ да ме съсипятъ;— отъ неприятелитѣ на душата ми, които ме окръжаватъ.

68.

Да се прояви Богъ и да се разпръснатъ враговетѣ Му и да бѣгатъ отъ лицето Му ония, които Го мразятъ!

Както се разпръсква дима, така ги разпръсни!

Както се топи восъка на огъня, така да изчезнатъ, да бждатъ прокудени нечестивитѣ отъ при насъ, любящитѣ Бога! **И Божието войнство да парализира всичкитѣ имъ планове и домогвания спрѣмо насъ!**

А праведнитѣ да се веселятъ, да се радватъ предъ Бога и да тържествуватъ отъ радостъ!

Пѣйте Богу, пѣйте хвали на името Му. Превъзнасятѣ Оногова, който шедствува по небесата; **Иеова** е името Му. И радвайте се предъ лицето Му.

Отецъ на сирачетата и Благодетель — Защитникъ на вдовицитѣ е Богъ отъ Своего обиталище!

Боже, Ти си изпратилъ изобилень „дѣждъ“ на Твоето наследство и когато то изнемогваше Ти го подкрепяше. **Твоето войнство обитаваше всрѣдъ него!**

Ти промишлявашъ и приготвяшъ потребното за бѣдния.

Следъ като се разположихте въ дѣловетѣ си, станайте като гълъбица, чийто криле сж

покрити съ сребро, перата ѝ — съ чисто злато!
 Благословенъ Господъ, нашиятъ Спасителъ,
който всѣки день носи бремето ни!

Богъ е за насъ Богъ-избавителъ! Само Господъ Иеова може да ни избави отъ смъртта.

Въ събранията си благославяйте Бога. Благославяйте Господа вий, които сте отъ израелевия източникъ.

Твоятъ Богъ те е надарилъ съ сили.

Утвърди, Боже, това, което си извършилъ за насъ!

Признайте, че източника на силитъ е Богъ!

Богъ Израилевъ е който дава сила и мощъ на людетъ си.

Благословенъ Богъ!

23.

Господъ е пастиръ мой, не ще бжда въ лишение. На зелени пасища ме настанява, при тихи води ме завожда; освежава душата ми. Води ме презъ прави пжтеки, заради името си.

Да тръгна и по долината на смъртната сѣнка, **нѣма да се уплаша отъ злото, защото Ти си съ мене;** Твоятъ жезълъ и Твоята тояга ме успокояватъ.

Ти приготи предъ мене трапеза, предъ очитъ на враговетъ ми. Помаза главата ми съ миро. Чашата ми се прелива.

Тѣй благостта и милостта Ти да ме придружаватъ презъ всичкитъ дни на живота ми и азъ ще пребждамъ въ дома Господенъ за винаги.

20.

Господь да се отзове на викътъ ти въ деня на твоята скърбъ!

Името на Бога Якововъ да те защити!

Господь да ти прати помощъ отъ свѣтилището си и отъ Сионъ да те подкрепи! Да си спомни всичкитъ твои приноси. Да ти даде споредъ желанието на сърдцето ти **и да осъществи всичкитъ ти добри планове!**

Въ спасението ти Господи, ще се възрадваме и въ името на нашия Богъ ще издигнемъ знаме.

Господь да изпълни всичкитъ твои прошения!

Сега познахъ, че Господь избавя своя помазаникъ. Отговаря му отъ свѣтото си небе съ мощта на своята спасителна дѣсница.

Едни — съ колесници, други — съ коне, а ние съ името на Господа, нашия Богъ, се хвалимъ. Тѣ се поколебаха и паднаха, а ние се утвърдихме и стоимъ непоклатими.

Пази ни Господи!

Нека ни послуша Царьтъ, когато Го призовемъ.

27.

Господь е свѣтина моя и избавитель мой!
Отъ кого ще се боя?

Господь е сила на живота ми! Отъ кого ще се уплаша?

Главата ми ще се издигне надъ неприятелитъ ми, които ме окръжаватъ. И ще принеса

въ скинията Му **жертви отъ хваления**. Ще пѣя и ще славословя Господа!

Сърдцето ми повтаря Твоитѣ думи: „търсете лицето Ми!“ И азъ ще търся лицето Ти, Господи. Не скривай отъ мене лицето си; не отблъсквай съ „гнѣвъ“ твоя рабъ. Ти ми стана помощникъ, не ме отхвърляй и не ме оставяй, Боже, Спасителю мой!

Научи ме Господи на Твоя пѣть и води ме въ пѣтеката на Правдата.

Не ме оставяй на произвола на моитѣ врагове, защото лъжливи свидѣтели сж се дигнали противъ мене, които дишатъ злоба.

25.

Къмъ Тебе, Господи, въздигамъ душата си. Боже мой, на Тебе съмъ уповалъ, да се не посрамя. Да не тържествуватъ надъ мене враговетѣ ми.

Покажи ми Господи, Твоитѣ пѣтища и научи ме на Твоитѣ пѣтеки. **Насочи ме къмъ Истината си и учи ме.** Защото Ти си Богъ на Спасението ми. На Тебе се надѣвамъ всѣки день.

Грѣховетѣ на младостъта ми и престѣпленията ми хвърли въ забвение. Помни ме, Господи, въ името на милосърдието си и благостъта си.

Благъ и праведенъ е Господъ, затова учи грѣшнитѣ на пѣтя Си! Насочва кроткитѣ къмъ правда и учи кроткитѣ на своитѣ пѣтища.

Всичкитѣ пѣтища Господни, сж ми-

лостъ и Истина за ония, които назятъ завета Му и откровенията Му!

Заради името си, Господи, прости грѣха ми, защото е голѣмъ.

Този чловѣкъ, който люби Господа, него Господъ ще настави кой пътъ да избере и душата му ще живѣе въ спокойствие.

Интимно благоволение има Господъ къмъ ония, които Го любятъ. На тѣхъ ще открие Той завета си.

Моитѣ очи сж винаги къмъ Господа, защото Той измѣква изъ „примката“ нозетѣ ми.

Милостно погледни къмъ мене, Господи, и и ме почилвай, защото съмъ самотенъ и угнетенъ. **Улекчи скърбитѣ на сърдцето ми, изведи ме изъ утѣсненията ми.** Погледни на угнетението ми и теготата ми и прости всичкитѣ ми грѣхове.

Вижъ моитѣ врагове колко много сж тѣ и съ каква люта ненавистъ ме мразятъ. Упази душата ми и ме избави, да се не посрамя, защото на Тебе уповавамъ.

Незлобие и правда да ме назятъ, защото на Тебе уповавамъ.

143.

Господи, послушай молитвата ми, дай ухо на молбитѣ ми. Отговори ми споредъ вѣрността си и споредъ правдата си.

Недей сжди служителя си, защото предъ Тебе не може да се оправдае нито единъ живъ чловѣкъ.

Врагътъ преследва душата ми и отпадна въ мене духътъ ми. Сърдцето ми се чувствува осамотено. Простирамъ къмъ Тебе ржцетъ си. Душата ми жадува за Тебе, както въ голѣма суша земята очига дъжда. **Скоро ме послушай, Господи — духътъ ми изнемогва!** Не скривай лицето си отъ мене.

Господи, посочи ми Пжтя, по който трѣбва да ходя, защото къмъ Тебе възвишавамъ душата си.

Избави ме отъ враговетъ ми — къмъ Тебе прибѣгвамъ за да ме скриешъ.

Научи ме да правя волята Ти, защото ти си Богъ мой.

Благиятъ Твой Духъ да ме води въ земята на Правдата.

140.

Избави ме, Господи, отъ зълъ човѣкъ, запази ме отъ насилникъ — които крять зло въ сърдцето си и всѣки день възбуждатъ свади. Такива сж намислили да предизвикатъ падането ми.

Горделивитъ устроиша клопка за мене и положиша мрежи по пжтя ми. Но азъ викнахъ къмъ Господа: Ти си Богъ мой, послушай гласа на молбитъ ми.

Господи Боже, силний ми Спасителю, Ти покри главата ми въ деня на сражението.

Зная, че Господъ ще защити дѣлото на огнетения и правото на бедния.

Наистина, праведнитъ ще славятъ името Ти; правдивитъ ще обитаватъ предъ лицето Ти.

110.

Иеова рече на моя Господь: седни отъ дѣсно ми, докле положи враговетъ ти подножие на нозетъ ти.

Господь ще ти прати отъ Сионъ жезъла на силата ти. Владей срѣдъ враговетъ си!

Въ деня, когато проявишь силата Си, Твоитъ избрани ще застанатъ съ Тебе въ свѣто благолепие. Твоитъ млади ще дойдатъ при Тебе, като росата изъ утробата на зората.

Господь се закле (и не ще се разкае), като каза: Ти си свещеникъ на вѣки споредъ чина Мелхиседековъ.

4.

Когато викамъ, послушай ме, Боже на правдата ми!

Когато бѣхъ въ утѣснение Ти ми даде просторъ.

Смили се за мене и послушай молитвата ми.

Пренасяйте предъ Бога жертви отъ правда и уповайте на Господа.

Спокойно ще легна и ще спя макаръ и уединенъ, защото Господи съ Твоята защита азъ съмъ въ безопасностъ.

5.

Чуй Господи думитъ ми, разумеи мислитъ ми, **вслушай се въ гласа на моитъ вопли**, Царю мой, Боже мой, защото на Тебе се моля.

Направи пътя си ясенъ предъ мене!

Ще се веселятъ всички, които се надяватъ на Тебе. Винаги ще се радватъ, защото Ти имъ си покровителъ!

И ще се хвалятъ съ Тебе ония, които обичатъ Твоето име.

Защото Ти, Господи, благославяшъ праведника и съ благоволенieto си, като съ щитъ го закриляшъ.

6.

Уморенъ съмъ отъ моитѣ въздишки. Всѣка нощъ съ сълзи измокрямъ възглавницата си.

Помрачиха се отъ скърбъ, поради враговетѣ ми, очитѣ ми.

Господъ чу и прие молитвата ми!

Отстранете се отъ мене всички, които вършите беззаконие, защото Господъ чу гласа на моя плачъ.

Да бждатъ посрамени, вразумени и да получатъ справедлива отплата всички мои врагове.

10.

Прояви се Господи! Боже, издигни ржката си. Строши мишцата на нечестивия.

Да не забравишъ кроткитѣ.

На Тебе се повѣрва безпомощния. На сирачето ти си помощникъ.

Господи, ти се вслушвашъ въ желанията на смиренитѣ. Укрепи сърцето имъ!

15.

Господи, кой може да пребждва въ Твоето обиталище, кой може да живѣе на Твоята свѣта планина?

Оня, който живѣе непорочно, който се съобразява съ Правдата и отъ сърце изповѣдва Истината.

16.

Въ светиитѣ на земята и въ избракнитѣ — въ тѣхъ е всичкото Ми благоволение.

Господь е дѣлътъ ми, чашата ми и моятъ жребий.

Господи, ще ми изявишъ Пжтя на живота. Въ Твоето присжтствие има пълна радостъ. Отдѣсно на Тебе — всѣкога веселие!

19.

Небесата разказватъ славата Божия и просторътъ възвестява дѣлото на ржцетѣ Му!

Сждбитѣ Господни сж истинни и безъ изключение справедливи.

Слугата Ти, вниквайки въ тѣхната сжщностъ, се предупреждава чрезъ тѣхъ.

Всѣки, който се съобразява съ тѣхъ, ще избѣгне отъ страдание.

Господи, надари ме съ строга съвѣсть — да ми показва прегрѣшенията ми. И очисти ме отъ тайнитѣ ми прегрѣшения.

Още и отъ гордостъ предпази слугата си.

22.

Боже мой, Боже мой, защо си ме оставилъ? Защо стоишъ далечъ и не ми помагашъ, нито се вслушвашъ въ думитѣ на моя викъ?

Всички, които ме гледатъ, ругаятъ ми се и

назватъ: той се уповаваше на Господа, нека го избави, нека го спаси, ако му е угоденъ.

Не се отдалечавай отъ мене, защото скърбъта е близо, а помощникъ нѣма.

Множество юнци ме обиколиха, силни васански бикове ме окръжиха. Отвориха срещу мене устата си, като лъвъ, който е гладенъ за плячка и реве.

Но ти, Господи, не се отдалечавай отъ мене. Сило моя, побързай да ми помогнешъ! Избави отъ мечъ живота ми и отъ псета самотната ми душа.

Ще възвестявамъ името Ти на братята си, верѣдъ събранието ще Те хваля!

Вие, които любите Господа, хвалете Го!

За Тебе ще е хвалата ми въ голѣмо събрание.

28.

Господи, послушай гласътъ на молбитѣ ми, когато викамъ къмъ Тебе, когато дигамъ ржце къмъ свѣтия Твой Давиръ.

Благословенъ Господь, защото послуша гласа на молбитѣ ми!

Господь е сила моя и щитъ мой, Нему се уповаваше сърцето ми и Той ми помогна. Зато на се развесели сърцето ми и съ пѣснитѣ си ще го възхваля!

Господь е крепость за избранниците си и спасителна защита за помазанника си.

32.

Блаженъ е оня, комуто беззаконията сж простени и чийто грѣхове сж покрити.

Блаженъ е човѣка, комуто Господь нѣма да вмѣни грѣхъ и въ чийто умъ нѣма лукавство.

Изповядахъ предъ Господа престѣпленията си и Той прости вината на грѣха ми — защото възлюбихъ благочестието и Му се молихъ въ време благоприятно.

Господи, Ти си прибежище мое. Ти ме избавяшъ отъ скърбъ и влагашъ въ устата ми пѣсни на избавление!

Много сж скърбитѣ на нечестивия, а който се уповава на Господа — него милость окръжава.

38.

Ония, които ми желаятъ зло се наговарятъ да ми причинятъ пакостъ и по цѣль день козни кроятъ противъ менъ.

Азъ станахъ, като човѣкъ, който не чуе и нѣма въ устата си изобличения, защото на Тебе Господи се надѣвамъ. **Ти ще отговоришъ вмѣсто менъ, Господи Боже мой!**

И ония, които несправедливо ме мразятъ, се умножиха. Сжщо и ония, които въздаватъ зло за добро, враждуватъ противъ мене, понеже следвамъ Доброто.

Не ме оставяй, Господи Боже мой, не се отдалечавай отъ мене!

Побързай да ми помогнешъ, Господи, Спасителю мой!

80.

Пастирю Израилевъ, послушай! Ти, който обитава въ херувимѣ, възпѣй и дойди да ни спасишъ!

сиди

Боже, възстанови ни!
Щомъ свѣтне лицето Ти и ще се избавимъ.

82.

Богъ застана въ събранието на боговетѣ.
Верѣдъ боговетѣ изрече своята царска дума.

Докога ще сждите несправедливо и ще лице-
цеприятствувате къмъ нечестивитѣ?

Сждете справедливо сиромашѣтъ и сираче-
то. Отдайте правото на оскърбения и бедния.

Избавяйте сиромашѣтъ, отървайте економи-
чески затруднения — изтръгвайте ги отъ ржце-
тѣ на нечестивитѣ, които сж заблудени, не по-
знаватъ Пжтя и ходятъ въ тъмнина.

Азъ казвамъ: Богове сте вие; всинца сте
синове на Всевишния!

83.

Прояви се активно, Боже, защото очия, ко-
ито мразятъ Божественното въ живота сж диг-
нали глава. Коваренъ заговоръ правятъ противъ
последователитѣ на Твоятъ Пжтъ.

Покрий лицата имъ съ позоръ, за да потър-
сятъ Твоето име, Господи!

И да познаятъ, че Ти, името на когото е
Иеова, единъ си Всевишенъ надъ цѣлата земя.

84.

Сърцето ми и плътта ми съ възторгъ се
стрѣматъ къмъ живия Богъ!

Блаженни ония човѣци, които разчитатъ на
силитѣ, които обладава Висшето въ тѣхъ, а не

на своитѣ човѣшки сили. И които широко сж разтворили сърцата си за Божественитѣ пѣтища въ живота.

Такива, миѣващи презъ долината на плача я преобрѣщатъ на благодатна земя съ изобилни извори.

Тѣ се развиватъ всестранно — съ нови сили новъ подемя.

Всѣки отъ тѣхъ общува съ Бога въ Сионъ.

Господи, Боже на силитѣ, послушай молитвата ми, приклони ухо, Боже Якововъ!

Боже, щите нашъ, надникни и милостно погледни лицето на Твоя помазаникъ.

Защото единъ день въ Твоитѣ дворове е по-желателенъ отъ хиляда други дни.

Предпочелъ бихъ да стоя при прага на Божия храмъ, нежели да живѣя въ палатитѣ на нечестието.

Защото Господь Богъ е Слънце и щитъ; Господь дава благодать и слава. Нѣма да лиши отъ какво благо ходящитѣ съ незлобие.

Господи на силитѣ, блаженъ оня човѣкъ който уповава на Тебе!

85.

Господи, покажи ни милостъта си и дай ни спасението си.

Ще слушамъ какво ще говори Господь Богъ.

Той изрече: „миръ за людитѣ ми и за избранитѣ ми; но да се не върнатъ пакъ въ безразсѣдность!“

Наистина, Неговото спасение е близо при ония, които му сж вѣрни, които Го любятъ, — за да се въдвори словословие въ нашата земя.

Милостъ и вѣрностъ се срѣщнаха, Правда и Миръ се целунаха.

Вѣрностъ изниква отъ земята и Правда е надникнала отъ Небето.

И Господъ ще ни даде това, което е добро. И земята ще ни даде плода си.

Правдата ще трѣгне предъ Господа и ще се виждатъ въ живота стѣпките ѝ.

44.

Ти си Царь мой, Боже!

Дари победи на Якова.

Чрезъ Тебе ще повалимъ неприятелитѣ си.

Чрезъ Твоето име ще стѣпчимъ ония, които се повдигатъ противъ насъ. Защото не на лѣка си уповавамъ, нито мечътъ ми ще ме спаси. Но Ти ще ни спасишъ отъ враговетѣ ни и ще посрамишъ ония, които ни мразятъ.

Съ Бога ще се хвалимъ всѣки день и Твоето име ще славословимъ вѣчно!

41.

Господи, отъ това познавамъ, че Ти имашъ благоволение къмъ мене, понеже врагътъ ми не тържествува надъ мене!

А мене **Ти ме поддържашъ въ непорочността ми** и ме утвърждавашъ предъ лицето Си навѣки.

Благословенъ Господъ Богъ Израилевъ отъ вѣка и до вѣка. Аминъ, аминъ!

43.

Господи, изпрати Свѣтлината си и Истината си да ме водятъ и да ме заведатъ на Твоята свѣта планина и въ обиталищата Ти.

Тогава ще се приближа при Божия олтаръ — до Бога на радостъта и на веселието ми и съ арфа ще Те славя Боже, Боже мой!

39.

Господи, когато съ изобличения наказвашъ човѣка за беззаконието му, красотата му се разваля, като отъ молци.

Послушай, Господи, молитвата ми и дай ухо на моитѣ вопли. Не бжди безмълвенъ къмъ моитѣ сълзи!

46.

Богъ е намъ прибежище и сила — винаги изпитанъ Помощникъ въ напасти.

Затова нѣма да се уплашимъ, ако би се и земята поклатила

Господъ на Силитѣ е съ насъ!

Прибѣжище е намъ Яковия Богъ!

50.

Богъ на боговетѣ, Господъ заговори и призова земята отъ изгрѣвъ слънце до западъ.

Отъ Сионъ, съвършенството на красотата, възсия Богъ.

Слушайте люде мои и ще говоря:

Принасяй Богу жертва отъ хваления и изпълни даденитѣ предъ Всевишния обреди. То-

гава призовешъ ли ме въ день на напасть, въ день на скърби, Азъ ще те избавя и ти ще ме прославишъ.

На оногова, който бодърствува да не де-райлира отъ релситѣ на своя Пжтъ, ще го удостоявамъ съ спасението Си.

52.

Защо се хвалишъ съ злобата си, силний човѣче?

Божията милость е винаги съ мене.

Езикътъ ти златорство преговаря; като на-остренъ бръсначъ е той у тебе, коварнико. Оби-чашъ злото повече отъ доброто и да лъжешъ — повече, нежели да говоришъ правдиво, истин-но. Приятни ти сж думи на пустошъ и измама.

Затова Богъ дълбоко ще те съкруши. Ще те изтръгне и примѣсти отъ жилището ти и ще те изкорени отъ земята на животѣ.

А праведнитѣ като видятъ това ще се убо-ятъ и ще му се присмѣятъ и рекатъ: ето краятъ на човѣка, който не разчиташе на Бога за своя-та сила, а се надѣваше на многото си богат-ство и се облягаше на злодѣянията си.

А азъ съмъ, като маслина, която зеленѣе въ Божия домъ и се уповавамъ на милостъта Божия на вѣки.

Господи, вѣчно ще Те Славя, защото това е резултатъ отъ Твоята благодать къмъ мене!

И винаги ще призовавамъ Твоето име, за-щото то е благо за свѣтитѣ люде.

54.

Боже, избави ме чрезъ името си, внимавай въ думитѣ на устата ми, защото насилници се подигнаха противъ мене.

Ето Богъ ми помага. Господь подкрепя душата ми!

Ще славословя името ти, Господи, защото е благо. Защото Ти ме избави отъ всичкитѣ ми утѣскения.

55.

Послушай, Боже, молитвата ми и отговори ми.

Безпокоя се въ тжгата си и стена поради гласа на неприятеля, поради притѣснението на нечестивия. Защото беззаконие ми преписватъ и съ гнѣвъ враждуватъ противъ мене.

Дълбока е скърбъта ми и смъртенъ ужасъ ме нападна. Страхъ и трепетъ ме врѣхлѣте и ужасъ ме обвзе.

И рекохъ: О, да имахъ криле, като гължба! Щѣхъ да отлети и да си почина, щѣхъ да избѣгамъ надалечъ.

Но азъ къмъ Бога ще извикамъ и Господь ще ме избави.

Вечеръ и заранъ и на пладне ще се моля и ще стена и Той ще чуе гласътъ ми.

Никога Господь не ще допустне да се поклати праведниятъ.

57.

Смили се за мене, о Боже, смили се за мене. Защото на Тебе се уповава душата ми.

Подъ сѣнката на Твоитѣ криле ще прибѣгна,
докато преминатъ тия бедствия.

Ще викна къмъ Бога Всевишни, къмъ Бога,
моя Благодетель и Той ще ми прати помощъ отъ
небесата и ще ме избави.

Непоколебимо е сърцето ми Боже, непоколебимо е сърцето ми. Добре Те познавамъ азъ!

Затова ще Те възпявамъ и ще Те славословя!

58.

Отъ самото си раждане сж далечъ отъ
Пжтя нечестивитѣ. Отъ майчината си утроба сж въ заблуждения, затова говорятъ лъжа.

Ядѣтъ имъ е като змийна отрова.

Боже, строши зжбитѣ имъ! Строши челюститѣ на тия лъвовѣ.

Праведниятъ ще се зарадва, като види възмездieto.

И всѣки разуменъ ще каже: наистина, има награда за праведния, наистина има Богъ, който сжди земнитѣ жители и правда раздава.

61.

Послушай, Боже, моитѣ вопли, чуй молитвата ми.

Възведи ме на канарата, която е непристѣжна за мене.

Защото Ти ми стана прибежище, яка кула, за закрила отъ врага.

Нека живѣя вѣчно въ Твоето жилище и да си почивамъ подъ подслона на Твоитѣ крила.

Ти ми даде за наследство каквото давашъ на ония, които любятъ името Ти!

59.

Избави ме отъ враговетѣ ми, Боже мой! Защити ме отъ ония, които се повдигатъ противъ мене.

Тѣ сж силни, но азъ къмъ Тебе прибѣгвамъ, защото Ти си мой застъпникъ.

Милостивиятъ мой Богъ ще се прояви своевременно и Той ще ме удостои да видя повалянето на ония, които ме причакватъ.

Разпръсни ги съ силата си и свали ги, Господи, защитниче нашъ!

Поради грѣха на устата си, поради думитѣ на устнитѣ си, **нека бждатъ уловени въ гордостъта си.** Така да бждатъ възмездени и поради клетвата и лъжата що говорятъ.

А азъ ще възпявамъ Твоята сила и на ранина високо ще словословя Твоята милостъ! Защото Ти ми бѣше защита и прибежище въ деня на моето нещастие.

64.

Чуй Боже гласа ми кога Ти се моля!

Запази живота ми отъ врага, който ме застрашава.

Покрий ме отъ заговора на злодейцитѣ, отъ зганята на беззаконниците, които изостриха езика си, като мечъ и прицѣлватъ горчиви думи, като стрели, за да устрелятъ тайно непорочния.

Тѣ стрелятъ внезапно върху непорочния, безъ да се боятъ.

Утвърждаватъ се въ зло намѣрение. Наговарятъ се да поставятъ скришно примки и казватъ: кой ще ги види?

Но Божие възмездие ще дойде върху тѣхъ!

Отъ внезапна стрела ще бждатъ ранени!

И всички, като видятъ това, ще поклатятъ глава, ще се уплашатъ и ще разгласятъ дѣлото Божие, **защото ще разбератъ, че това е Негово дѣло!**

62.

Само въ Бога се успокоява душата ми, отъ когото е избавлението ми.

Моята непоклатима канара и прибежище е Богъ!

Люде, на Него уповайте, предъ Него изливайте сърцата си — всѣкога.

Единъ пжтъ каза Богъ, а два пжти азъ чухъ това, **че силата принадлежи на Бога и че у Тебе е Господи милостъта и че Ти въздавашъ всѣкому споредъ дѣлата му.**

67.

Боже, бжди милостивъ къмъ насъ и ни благослови.

Възсияй съ лицето си надъ насъ.

Дай да познаятъ на земята Твоятъ Пжтъ и всичкитѣ народи — Твоето Спасение!

Да Те славословятъ народитѣ, Боже; да Те словословятъ всичкитѣ народи!

Земята ни е дала изобилень плодъ. Богъ ще ни благослови!

71.

На Тебе, Господи, уповавамъ — да се не посрамя никога.

Бъди ми канара за прибежище, дете всѣкога бихъ могълъ да прибѣгна.

Ти, Господи Иеова, си моя надѣжда. На Тебе съмъ уповалъ отъ младостта си. Ти си ми билъ подпорка отъ ражданието ми. Отъ утробата на майка ми Ти си билъ мой благодетель.

Моята хвала къмъ Тебе нѣма да престане!

Като чудовище съмъ станалъ за мнозина, но Ти ми си яко прибѣжище.

Устата ми ще се изпълнятъ всѣки день съ хвали и словословия къмъ Тебе и ще разказватъ правдата Ти и избавленията, които си ми сторилъ.

Ти, който си съизволявалъ да премина презъ много и тежки притѣснения, пакъ ще ме съживишъ, ще разширишъ величието ми и наново ще ме утешишъ.

На Тебе, Святый, ще пѣя хваления съ арфа. Радостъ ще изразяватъ устнитѣ ми, когато Те словословя и душата ми ще ликува.

И езикътъ ми ще разправя за правдата Ти всѣки день.

70.

Побързай, Боже, да ме избавишъ. Побързай, Господи, да ми помогнешъ.

Нека се посрамятъ и смютятъ ония, които търсятъ душата ми.

Нека се радватъ и веселятъ въ Тебе всички, които Те търсятъ. И които обичатъ спасението Ти, винаги да казватъ: великъ е Богъ!

Помощъ моя и избавитель мой си Ти, Господи, да се не забавишъ!

73.

Благъ е наистина Богъ къмъ Израиля, къмъ чистосърдечнитъ!

Недоумявахъ, като гледахъ благоденствието на нечестивитъ. Тъ не участвуватъ въ общитъ човѣшки трудове, нито сж измжчвани, като другитъ човѣци. Затова сж окржжени съ гордость, както огърлица окржжава шията и сж облечени съ насилие като съ дреха.

Очитъ имъ изпъкватъ отъ тлъстина. И казватъ: „какъ ще узнае Богъ? И може ли да знае Всевишниятъ?“

Ето такива сж нечестивитъ! Винаги сж благополучни, трупатъ богатства.

И казахъ си: та не напразно ли азъ очистихъ сърцето си и измихъ въ невинностьъ ржцетъ си? Азъ търпя измжчвания всѣки день и изобличения всѣка зарань.

И мислехъ какъ да разбера това. Но ми се виждаше много мжчно.

Но когато получихъ посвъщението си въ храма, разумѣхъ тѣхния край!

Тъ сж поставени на плъзгави мѣста и ще паднатъ въ пропасть.

Тъ неочаквано ще дойдатъ до разорение, ще изчезнатъ, ще загинатъ отъ ужаси!

Както сънь изчезва следъ събуждането, тъй и Ти, Господи, **като ги събудишъ, ще унищожишъ тѣхнитѣ блѣнове.**

Ти ме хвана за дѣсната ми рѣка; чрезъ съвета си ме рѣководишъ и после ще ме приемешъ въ слава.

Кого имамъ на небето освенъ Тебе? И на земята не желая друго освенъ Тебе!

Изнемогва плътта ми и сърцето ми, **но Богъ е твърдиня на сърцето ми и мой дѣлъ во вѣки!**

81.

Радостно пѣйте на Бога, нашата твърдиня. Възкликнете къмъ Бога Якововъ!

Въ утѣснението си ти ме призова и Азъ те избавихъ. Отговорихъ ти изсрѣдъ грѣмотевитѣ въ простора!

О, да бѣха ме слушали людитѣ ми. Да ходеше Израилъ въ моитѣ пѣтища. Щѣхъ веднага да смиря враговетѣ имъ и да обърна рѣката си противъ тѣхнитѣ потисници. И тѣхното добруване би се продължило за винаги! Щѣхъ да ги храня съ най-изрядна пшеница и съ медъ отъ скала да ги наситя.

79.

Боже, не си спомняй противъ насъ беззаконията на дѣдитѣ ни!¹⁾

¹⁾ Нашитѣ дѣди сме ний, преродени сега.

Дано ни предварятъ скоро Твоитѣ благи милости, защото станахме много окаянии.

Помогни ни, Боже, Спасителю нашъ, заради Славата на Твоео име.

Избави ни и очисти грѣховетѣ ни, заради името си. **Защо да рекатъ езичниците: „де е тѣхния Богъ? Защо не имъ помогне?“**

Ние, Твоитѣ люде, овцитѣ на пасбището ти, вѣчно ще Те славословимъ! **Изъ родъ въ родъ ще въздаваме Тебе хвала!**

74.

Боже, защо се е разпалилъ „гнѣвътъ“ ти противъ овцитѣ на пасбището ти?

Вижъ всичкото зло, което неприятельтъ е извършилъ въ свѣтилището.

Противниците реватъ въ мѣстото, дето правехме събрания въ Твое име, като сж поставили своитѣ знакове вмѣсто нашитѣ знамена.

Не виждаме нѣкои знамения, които да ни обнадеждатъ. Нѣма между насъ пророкъ, който да знае до кога ще се продължава това.

Боже, царь мой отъ вѣка, който извършвашъ избавления по земята! Ти си разцепвалъ канари и отъ тѣхъ сж бликвали извори. Пресушавалъ си буйни рѣки, непресъхнували. **Ти си Господарь презъ деня и нощта.** Ти си създалъ слънцето. Ти си установилъ всичкитѣ времена и всички закони въ природата.

Помни това, че враговетѣ ни сж безумни люде, които укоряватъ Господа и хулятъ Твоео име.

Не предавай на звѣроветъ душата на гургулицата си.

Зачети заветътъ си!

Прояви се Боже, защити Твоето Дѣло!

90.

Господи, Ти си намъ прибежище отъ родъ въ родъ.

Научи ни така да използваме всѣки день отъ живота си, че да придобиемъ мъдрость въ сърцето си.

Насити ни рано съ милостъта си, за да се радваме и веселимъ презъ всичкитъ си дни.

Развесели ни съразмѣрно съ скръбъта, която си ни прещалъ презъ миналитъ дни, съразмѣрно съ нещастията, които сме изпитали презъ изтеклитъ години.

Да бжде върху насъ благословението на Господа въ благодать на ръководство!

Господи, направи дѣлото на рѣцетъ ни резултатно за насъ.

88.

Господи Боже, Спасителю мой! Денемъ и нощемъ викамъ предъ Тебе.

Нека бжде чута молитвата ми отъ Тебе!

Благосклонно се прояви къмъ викатъ ми, защото се насити душата ми на нещастия.

102.

Господи, послушай молитвата ми и моитъ вопли да дойдатъ до Тебе!

Не скривай лицето си отъ мене.

Въ деня на утѣснението ми, прояви се благосклоненъ къмъ мене.

Въ деня, когато те призова, послушай ме незабавно.

Поразено е сърцето ми и изсъхнало, като трева, тъй че забравямъ и да се нахраня; немога и да заспя.

Всѣки день ме хулятъ враговетѣ ми и ония, които свирепеятъ противъ мене, произнасятъ заклинания по мой адресъ.

Но ти Господи, Царю на вѣковетѣ, ще проявишъ милость за Сионъ. Защото е време да му покажешъ милость. Да! Определеното време дойде.

Господь гледа благосклонно на молитвата на безпомощнитѣ и не презира молбитѣ имъ.

Отъ Небето погледна Господь на земята за да чуе стоноветѣ на затворниците, да освободи осжденитѣ на смъртъ.

За да възвестятъ името на Господа въ Сионъ и хвалата Му въ Ерусалимъ.

69.

Избави ме Боже, защото „водитѣ“ стигнаха до душата ми. Потъвамъ въ дълбока „тиня“, дето нѣма твърдо мѣсто да заста на.

Влѣзохъ въ дълбочината на водитѣ и бързото имъ течение ме отвлича.

Изнемогвамъ отъ викане, гърлото ми изсъхна.

Измориха се очитѣ ми докато чакамъ моя Богъ.

Ония, които ме мразятъ безъ причина, сж повече отъ космитѣ на главата ми.

Враговетъ ми, които ме приследватъ несправедливо, се укрепиха.

Заради Тебе претърпяхъ поругание, срамъ покри лицето ми.

Чуждъ станахъ на братята си и страненъ — на синоветъ на майка си.

Защото ревността за Твоя домъ ме изяде!

И укоритъ на ония, които укоряватъ Тебе, паднаха върху мене. Когато плачехъ въ душата си съ постъ, това ми стана за укоръ.

Азъ станахъ пѣсень на пияниците.

Но азъ къмъ Тебе се обръщамъ, Господи, **съ молитви въ време благоприятно.**

Боже, послушай ме споредъ голѣмата Твоя милость, споредъ вѣрността на Твоето спасение.

Избави ме отъ „тинята“, за да не потъна и отъ ония, които ме мразятъ и отъ дълбокитъ води; да ме не завлече устрема на водитъ, нито да ме погълне дълбочината. Послушай ме, Господи, защото е блага Твоята милость.

Споредъ многото Твои щедрости милостно погледни на мене. Не скривай лицето си отъ раба си.

Понеже съмъ въ утѣснение, бърже ме послушай. Приблѣжи се до душата ми и избави я!

Мене, който съмъ сиромашъ и оскърбенъ, Боже, Твоето спасение да ме възвиши!

Ще хваля името на Бога съ пѣсень и ще Го възвелича съ хваления.

Вие които търсите Бога, вашето сърдце ще се съживи!

Защото Господъ слуша немощнитъ и не пренебрегва своитъ затворници.

Да го хвалятъ небесата и земята, моретата¹⁾ и всичко, що се движи въ тѣхъ!

119.

Блаженни сж непорочнитѣ, които се съобразяватъ съ законитѣ на Господа.

Блажени сж, които спазватъ изявленията за Божиата воля и търсятъ Бога отъ все сърдце.

Такива не вършатъ беззаконие, защото ходятъ по Божиитѣ пѣтища.

Господи, ти си ни заповѣдалъ да пазимъ грижливо Твоитѣ заповѣди. **Дано се оправятъ моитѣ пѣтища така, че да опазвамъ Твоитѣ повеления!** Тогава нѣма да се срамувамъ, изучавайки всичкитѣ Твои заповѣди. Но ще Те славя съ правдиво сърце, когато науча справедливитѣ Ти сѣдби.

Боже, решилъ съмъ да пазя повеленията Ти, не ме изоставяй. Отъ все сърце Те потърсихъ, **не допускай да се отклоня отъ заповѣдитѣ Ти.**

Въ пѣтя на Твоитѣ установления се радвамъ повече, отколкото ако бихъ ималъ свѣтовнитѣ богатства.

За законитѣ Ти ще размишлявамъ и Твоитѣ пѣтища ще зачитамъ. **Въ повеленията Ти ще се наслаждавамъ;** не ще забравя Твоето Слово.

Господи, показвай милость къмъ служителя си и ще живѣя и ще упазвамъ Словото Ти.

¹⁾ Морето е символъ на астралния свѣтъ.

Отвори очитѣ ми и ще видя дивни нѣща въ Твоя Законѣ.

Пришлецъ съмъ азъ на земята; открий ми заповѣдитѣ си.

Душата ми се изморява отъ копнежа, който имамъ непрестанно: да прозра Твоитѣ установления, проявени въ законитѣ на Живата Природа и да проникна въ сжщината на кармичния законъ. **Тѣ наистина сж моя наслада и мои съветници.**

Душата ми се угнетява отъ скърбъ. Укрепи ме, споредъ Словото си.

Пжтьтъ на Истината избрахъ; възлюбихъ Твоитѣ закони; приобщихъ се къмъ Твоитѣ изявления.

Управляй ме въ пжтеката на Твоитѣ заповѣди, защото **въ това е радостта ми.**

Отвърни погледа ми отъ суетата въ живота.

Господи, да дойдатъ върху мене твоитѣ милости, Твоето избавление, както си обещалъ въ Словото си.

И ще ходя въ свобода, защото изследвахъ за да следвамъ Твоитѣ заповѣди.

Ще говоря за Твоятъ пжтъ и предъ царе и нѣма да се посрамя.

Господи, помни словото къмъ служителя си, на което азъ уповахъ. Това слово ме утешава въ скръбъта ми, то ме оживява.

Горделивитѣ ме хулиха много, но азъ не се уклонихъ отъ Твоя законъ.

Спомнихъ си за твоитѣ проявления отъ древността още и се утешихъ.

Твоитѣ повеления ми станаха пѣсень въ пѣтя на странствуванията ми.

Господи, потърсихъ благоволенieto Ти отъ все сърце; смили се за мене, споредъ Словото си.

Примкигѣ на нечестивигѣ ме окржжиха, но азъ не забравихъ Твоя Законъ.

По срѣдъ нощъ ставамъ, за да Те славя за Твоитѣ справедливи сѣдби.

Азъ се чувствувамъ въ връска на приятелство съ всички, които Те любятъ и пазятъ Твоитѣ заповѣди.

Господи, пълна е земята съ Твоята милостъ!

Преди да мине божественото рало по мене, азъ бѣхъ изпълненъ съ заблуждения. Но сега пазя Твоето Слово. **Добре стана че пострадахъ, та да науча Твоитѣ повеления.** Зная, Господи, че Твоитѣ сѣдби сѣ въплотение на Правдата и, че **Ти справедливо ме наказва.**

Ония, които Те Любятъ, ще се зарадватъ, като видятъ че на Словото Ти уповахъ.

Нека, прочие, Твоята милостъ ми бѣде утеха, споредъ Словото ти къмъ твоятъ служителъ.

Да дойдатъ върху мене Твоитѣ благи милости и азъ ще живея и ще се наслаждавамъ въ законътъ Ти.

Нека дойдатъ при мене ония, които Те любятъ и които знаятъ Твоитѣ откровения.

Господи, понеже човѣци ме гонятъ съ лъжи, Ти ми помогни! Безъ малко щѣха да ме погубятъ на земята, но азъ се придържахъ о Твоитѣ заповѣди.

Оживявай ме споредъ милосърдието си и ще пазя откровенията на Твоитѣ уста.

Ако Твоятъ законъ не бѣше ми утѣха, азъ бихъ загиналъ въ неволята си.

До вѣка нѣма да забравя Твоитѣ заповѣди, защото чрезъ тѣхъ ме оживявашъ.

Чрезъ Твоитѣ заповѣди станахъ разуменъ, затова мразя всѣки лъжливъ пжтъ.

Твоео слово е свѣтилникъ за нозетѣ ми и видѣлина на пжтеката ми.

Живота ми е постоянно въ опасностъ, но азъ не забравямъ Твоятъ законъ.

Нечестивитѣ поставиха примка за мене, но азъ не се отклонихъ отъ Твоитѣ правила.

Твоитѣ откровения приехъ, като вѣчно наследиe, защото тѣ сж радость на сърцето ми.

Наклонихъ сърцето си да изпълнявамъ Твоитѣ наредби на вѣки, до край!

Ти си, Господи, мой покровъ и мой щитъ. На Словото Ти уповавамъ.

Отдалечете се отъ мене злодейци, защото азъ ще пазя заповѣдитѣ на моя Богъ!

Господи, укрепявай ме споредъ словото си и азъ ще живея. Да не излѣзе напраздно надеждата ми. Подкрепяй ме и ще бжда въ безопасностъ и ще зачитамъ винаги Твоитѣ повеления.

Ти поваляшъ всички, които отстъпватъ отъ Твоитѣ наредби, защото тѣхнитѣ хитрини сж суетни.

Азъ обичамъ Твоятъ законъ повече отъ злато, даже отъ чисто злато.

Всички Твои заповѣди — всички призна-

вамъ за справедливи; всички пѣтища на лъжата мразя.

Дивни сж твоитѣ откровения, затова душата ми ги пази!

Утвърди стѣпките ми въ Твоето Слово **и не допускай да ме обладае никакво беззаконие.**

Осияй Твоятъ служителъ съ свѣтлината на лицето си и научи ме на повеленията си.

Праведенъ си Ти, Господи, и справедливи сж Твоитѣ сѣдби!

Твоитѣ откровения сж Правда и съвършена Истина. Твоята Правда е вѣчна Правда и законътъ Ти е Истина.

Неволи и утѣснения ме постигнаха, но Твоитѣ закони сж ми утѣха.

Викамъ отъ все сърце: послушай ме, Господи и ще пазя повеленията Ти! Тебе призовавамъ: спаси ме и ще пазя Твоитѣ откровения. Предварямъ зората съ викането си: на Твоето Слово се уповавамъ!

Очитѣ ми предварятъ утринната стража, за да размишлявамъ за Твоето Слово.

Приближиха се ония, които съ лукавство ме преследватъ. Ти си близо, Господи. **Вижъ скѣрбта ми и избави ме.** Защити дѣлото ми, застѣпи се за мене. Силнитѣ на деньтъ ме гонятъ, безъ да съмъ виновенъ,

Истината е основа на Твоето слово и Твоитѣ Закони на Правдата сж вѣчни установления.

Азъ се радвамъ на Твоето Слово както оня който е получилъ голѣма печалба.

**Ще се радватъ на изобиленъ душе-
венъ миръ ония, които обичатъ Твоя за
конъ и за тѣхъ нѣма препъване.**

Устнитѣ ми ще изливатъ хваления, защото
ме учишъ на повеленията си.

Езикътъ ми ще възвести Твоето Слово, за-
щото всичкитѣ Твои заповѣди сж въ хармония
съ Правдата,

Да ми бжде твоята ржка на помощъ, зашто
Твоитѣ заповѣди избрахъ.

**Копнея за Твоето спасение, Господи,
и законътъ Ти е моя наслада.**

Да живѣе душата ми и да Те слави и
Твоитѣ сждби да бждатъ благоприятни за мене!

ПСАЛМИ ЗА ХВАЛЕНИЯ

96.

Възпѣйте Господа съ пѣсень нова; да го възпява цѣлата земя! Възпявайте го и благославяйте името Му; благовествайте всѣкидневно спасението Му.

Възвестявайте между народитѣ славата Му; между всичкитѣ племена да се разгласятъ чудеснитѣ му дѣла.

Иеова е направилъ небесата. Блѣсъкъ и величие сж предъ лицето Му; **сила и красота, — въ свѣтилището Му.**

Въздайте на Господа, родове човѣшки, слава и честь; отдайте подобающата слава на името Му! **Кажете между народитѣ: Господъ царува, затова е тъй хармонично устроена вселенната и непоклатими сж основитѣ ѝ!**

Нека се веселятъ небесата и нека се радва земята предъ лицето на Господа, защото Той иде: **Иде Той да сѣди земята! И ще сѣди Той свѣтътъ съ правда и народитѣ — по Своята истина.**

103.

Благославяй душе моя Господа и цѣлия душевѣнъ миръ въ мене да хвали светото ^{мѣ}име.

Благославяй душе моя Господа и не забравяй ни едно отъ всичкитѣ Му благодеяния.

Той прощава всичкитѣ ти беззакония, изцѣлява всичкитѣ ти недѣзи; избавя отъ гробъ твоя животъ, увенчава те съ милость и щедрости. Насища те съ блага, споредъ желанието ти, и отъ това се подновява, като на орелъ, твоята младостъ.

Господь раздава правда и правосъдие за всичкитѣ угнетявани!

Щедъръ и милостивъ е Господь, дълготърпеливъ и многомилостивъ. Не изобличава винаги, нито държи „гнѣвъ“ до вѣка.

Той не е постъпилъ съ насъ споредъ грѣховетѣ ни, нито е въздалъ намъ споредъ беззаконието ни. Защото колкото е високо небето отъ земята, толкова голѣма е милостъта му къмъ ония, които Го любятъ.

Колкото е далечъ изтокъ отъ западъ, толкова е отдалечилъ отъ насъ престѣпленията ни.

Както бащата милѣе чадата си, така Господь жали ония, които Го любятъ. Защото Той познава нашата организация — че сегашната ни проява е чрезъ плътъ.

Днитѣ на човѣка сж колкото днитѣ на тревата. Като полския цвѣтъ цѣвти той. Понесе се надъ него „вѣтърътъ“ и изчезва той отъ мѣстото, което е обитавалъ.

Милостъта на Господа ще трае презъ вѣчността за ония, които Го любятъ и Правдата му ще се простре и върху внуцитѣ на ония, които пазятъ завета Му и изучаватъ заповѣдитѣ Му за да ги изпълняватъ.

Божиятъ престолъ е въ небесата и царската Му власть се простира надъ цѣлия всемиръ.

Благославяйте Господа могъщи ангели негови, които привеждате въ изпълнение Словото Му, което отправя къмъ васъ!

Благославяйте Господа всички членове отъ Божественната Иерархия, които изпълнявате волята Му!

Благославяйте Господа всички Негови дѣла изъ цѣлия просторъ на царството му!

Благославяй, душе моя, Господа!

145.

Ще Те превъзнасямъ Боже мой, Царю мой и ще благославямъ Твоето име отъ сега презъ вѣчността.

Всѣки день ще Те благославямъ и ще хваля Твоето име презъ цѣлата вѣчностъ!

Великъ е Господъ и достоенъ за хвала и величието Му е неизследимо.

Едно поколѣние ще възхвалява дѣлата Ти на друго и ще разказва за Твоето могъщество.

Ще размишлявамъ за високата слава на Твоето величие и за Твоитѣ дивни дѣла.

И когато други говорятъ за мощта на Твоитѣ Божествени дѣла и азъ ще разказвамъ за Твоето величие.

Ще разгласяватъ спомена на великата Твоя благодъ и ще възпяватъ Твоята Правда.

Щедъръ и милостивъ е Господъ, дълготърпеливъ и многомилостивъ. Благъ е Господъ къмъ всички. Той излива своитѣ щедрости върху всичкитѣ си творения.

Всичкитѣ Ти творения ще Те хвалятъ, Господи, и Твоитѣ свѣтии ще Те благославятъ. Ще

проповѣдватъ за славата на Твоето царство и ще разказватъ за могъществото Ти. За да знаятъ синоветъ човѣшки за Твоето могъщество и за славното величие на Твоето царство.

Твоето царство е вѣчно царство и владичеството Ти трае презъ всички родове.

Господъ подкрепя всичкитѣ падащи и изправя всичкитѣ сгърбени.

Очитѣ на всички гледатъ къмъ Тебе и Ти имъ давашъ храна своевременно; отваряшъ ржката си и насищашъ всичко що живѣе съ благоволение.

Праведенъ е Господъ въ всичкитѣ си разпореждания и сѣдби и благость ржководи обходата Му съ всички сѣщества.

Господъ е близо при всички, които го призоваватъ; — при всички, които съ Истина Го призоваватъ.

Изпълнява желанието на ония, които Го любятъ, чува тѣхнитѣ вопли и ги избавя.

Господъ пази всички, които Го любятъ, а всички нечестиви ще накаже, ще вразуми.

Устата ми ще изговарятъ хваления на Господа. И всѣка плътъ нека благославя Неговото свето име отъ сега презъ вѣчността.

107.

Славете Господа защото е благъ, защото милостта Му е вѣчна!

Така да говорятъ избавенитѣ отъ Господа, които Той избави отъ ржката на врага, като ги събра: отъ изтокъ и огъ западъ, отъ северъ и отъ югъ.

Едни се скитаха въ пустиня, по безлюдень пѣть, безъ да намѣрятъ населень градъ; гладни и жедни и душата имъ се измжчваше.

Но извикаха въ скърбѣта си къмъ Господа и Той ги избави отъ тѣхнитѣ неволи, като ги поведе презъ правия пѣть за да отидатъ въ населень градъ.

Да славословятъ Господа за неговата благодѣль и за чудеснитѣ Му дѣла къмъ синоветѣ човѣшки. Защото насища жадна душа и гладна душа изпълня съ блага.

Други седѣха въ тъмнина и въ смъртна сѣнка оковани въ скърбъ, като съ желѣзо. Защото се разбунтуваха противъ Божиитѣ слова и презрѣха съвета на Всевишния. Затова смири сърцето имъ съ мжки. Тѣ паднаха и нѣмаше кой да имъ помогне. **Тогавъ извикаха къмъ Господа въ бедствието си и Той ги избави отъ утѣсненията имъ:** изведе ги изъ тъмнината и смъртната сѣнка и разкъса оковитѣ имъ.

Да славословятъ Господа за Неговата благодѣль и за чудеснитѣ Му дѣла къмъ синоветѣ човѣшки. Защото Той разби меднитѣ порти и желѣзнитѣ вериги раскъса!

А пъкъ безрасжднитѣ сж въ скърбъ поради безаконнитѣ си пѣтища и за неправдитѣ си.

Но когато въ скърбѣта си викнаха къмъ Господа, Той ги спаси отъ утѣсненията имъ. Прати Словото си, изцѣли ги и ги избави отъ пропаститѣ въ които бѣха попаднали.

Да славословятъ Господа за неговата благодѣль и за чудеснитѣ Му дѣла къмъ синоветѣ

човѣшки. Да Му пренасятъ жертва отъ хваления и да възвестяватъ дѣлата Му съ радостъ.

Ония пъкъ, които тръгватъ по море съ кораби, които трѣбва да преминатъ голѣмитѣ води, тѣ виждатъ проявитѣ на Господа и чудесата Му въ дълбочинитѣ. Той заповѣда и наставя буря, която високо издига морскитѣ вълни. Възлизатъ до небесата, слизатъ до бездната и душата имъ се угнетява въ това бедствие. Люлеятъ се и политатъ, като пияни и всичката имъ мъдростъ нищо не може да имъ помогне. Тогава въ скръбта си викамъ къмъ Господа и Той ги извожда отъ утѣсненията имъ. Той спира бурята и вълнитѣ утихватъ. И тѣ се радватъ, че сж утихнали... **Господь ги завожда на желаното пристанище.**

Да славословятъ Господа за Неговата благодостъ и за чудеснитѣ Му дѣла къмъ синоветѣ човѣшки. Да го възхваляватъ въ събранието народно и да го славятъ въ заседанието на старейшинитѣ!

Той превръща рѣки въ пустиня и водни извори — въ суша; земя плодородна — въ солена пустота, поради нечестието на жителитѣ ѝ.

Превръща пустиня, въ водни езера и суха земя въ водни извори и тамъ заселява гладнитѣ за да си построятъ градове за живѣне. И тѣ си засяватъ ниви, насаждатъ лозя, които имъ раждатъ обилни плодове. Той ги благославя и тѣ твърде се умножаватъ и добитъка имъ не намалява.

Господь излива презрение върху първенцитѣ народни и ги оставя да скитатъ въ пустиня

дето няма пжтъ. А бедния освобождава отъ неволята му. **Праведнитѣ виждатъ това и се радватъ; а беззаконницитѣ си затварятъ устата.**

Който е мждъръ нека обърне внимание на всичко това и да размишлява за милостъта на Господа.

34.

Ще благославямъ Господа презъ всѣко време. **Хвала къмъ Него постоянно ще излиза изъ устата ми;** съ Господа ще се хвали душата ми.

Величайте Господа съ мене и заедно да възхвалимъ името Му.

Потърсихъ Господа и Той се вслуша въ моитѣ копнежи и отъ всички мои опасности ме избави. Които обръщаха погледа си къмъ Господа — преуспяваха.

Ангелъ Господенъ застава около ония, които иматъ свѣщенъ страхъ отъ Господа и ги избавя.

Опитайте, провѣрете и вижте, че Господъ е благъ.

Блаженъ оня човѣкъ, който уповава на Него!

Иска ли човѣкъ да живѣе и обича ли дълголѣтието, за да се радва на блага? Нека здържа езика си отъ зло и устнитѣ си отъ коварни думи; да се отклонява отъ зло и да прави добро; да се стреми къмъ миръ и да копнѣе за него.

Викнатъ ли праведнитѣ къмъ Господа, Той

се вслушва въ тѣхния викъ и отъ всичкитѣ имъ беди ги избавя.

Господь е близо при ония, които сж съ сѣкрушено сѣрце и спасява ония, които сж съ раскаянъ духъ.

Много сж сѣрбитѣ на праведния, но Господь го избавя отъ всички тѣхъ.

Злото ще убие грѣшника.

А които мразятъ праведника, ще бждатъ осждени

Господь избавя служителитѣ си и отъ ония, които уповаватъ на Него, ни единъ нѣма да бжде осждень.

18.

Възлюбихъ Те, Господи, крепость моя!

Господь е моя твърдиня и мое прибежище, мой Избавитель, мой Богъ! **Той е канара, на която мога непоклатимъ да застава,** затова на Него съмъ уповалъ. Той е мой щитъ, сила за спасението ми и мое убежище.

Ще призова Господа, достойния за хвали, и ще се избавя отъ враговетѣ си!

Въ утѣснението си призовахъ Господа и къмъ моя Богъ извикахъ и Той чу отъ чертога си гласа ми и викането ми достигна до Неговия слухъ. Избави ме отъ силния ми врагъ и отъ онѣзи които ме мразеха; избави ме защото Господь имаше благоволение къмъ мене.

Угнетени люде Ти ще спасишъ, а очи горделиви ще смиришъ.

Ти ще запалишъ свѣтилото ми!

Чрезъ моя Богъ прескачамъ стена.

Словото на Господа е опитано: Той е щитъ на всички, които уповаватъ на Него!

Богъ е, Който ме облича въ сила и прави съвършенъ пътътъ ми; прави нозетъ ми, като на елень и ме издига въ височинитъ на духа ми.

Живъ е Господъ и благословенна да бжде Канарата ми и да се възвеличи Богъ на избавлението ми.

Избавяшъ ме отъ насилника, затова ще Те хваля, Господи, между народитъ и името Ти ще възпѣвамъ!

138.

Ще Те славя, Боже, отъ все сърце; ще Ти пѣя хваления предъ ангелитъ и ще прославя името Ти, за милостъта и вѣрността Ти!

Въ деня когато извикахъ къмъ Тебе, Ти ме послуша!

Ободрилъ си ме съ сила въ душата ми.

Ако и да е превъзвишенъ Господъ, но Той се интересува за смиренния, а горделивия не е скритъ отъ всевидящото Му око.

Ако премина презъ редъ утѣснения, Ти ще ме освежишъ.

Ще прострешъ ржката си противъ гнѣвътъ на неприятелитъ ми и дѣсницата Ти ще ме избави.

Господъ ще извърши това, което е потрѣбно за мене!

136.

Славете Господа, защото е благъ, защото милостъта му е вѣчна!

Славете Бога на боговетѣ, защото милостъ-
та му е вѣчна!

Славете Господа на господаритѣ, защото ми-
лостъта му е вѣчна!

Славете Го, защото върши дивни чудеса, за-
щото милостъта Му е вѣчна.

**Той съ мъдростъта си направи небеса-
та, защото милостъта Му е вѣчна.**

Той приведе людитѣ си презъ пустинята,
защото милостъта Му е вѣчна.

**Той си спомня за насъ, когато изпит-
ваме унижение, защото милостъта Му е
вѣчна.**

И ни избавя отъ враговетѣ ни, защото ми-
лостъта му е вѣчна.

Славете Бога на небесата, защото милостъ-
та Му е вѣчна!

104.

Благославяй душе моя Господа!

Господи, Боже мой, Ти си дивно великъ —
съ блѣсъкъ и величие си облеченъ!

Ти се обличашъ съ свѣтлина, като съ дре-
ха и **простирашъ небесата, като завеса.**

Устроявашъ високитѣ си обиталища надъ
водитѣ, правишъ облацитѣ своя колесница и ше-
ствуващъ съ крилата на вѣтъра.

Ти правишъ вѣтроветѣ свои ангели и огне-
нитѣ пламъци — свои служители.

Ти си поставилъ земята на твърди основи,
за да се не поклати на вѣчни времена.

Ти направи луната за да опредѣля време-
ната. Слънцето знае кога да зализа.

Настава нощъ, когато всички горски звѣро-
ве се разхождатъ. Лъвоветѣ реватъ за плячка
— молятъ Бога да имъ даде храна. Изгрѣва слъ-
нцето и тѣ лягатъ въ леговищата си. А човѣкъ
излиза на работата си и на труда си до вечерята.

Колко сж многовидни твоитѣ дѣла, Госпо-
ди! Съ мъдрость си устроилъ всичкитѣ.

Всички животни отъ Тебе очакватъ да имъ
дадешъ храна на време. Отваряшъ ржката си
— насищатъ се съ блага; скривашъ лицето си —
смушаватъ се. Отнемашъ духътъ имъ — уми-
ратъ и се връщатъ въ прѣстѣта си. **Изпращашъ**
духътъ си — обличатъ се въ плътъ и под-
новявашъ лицето на земята.

Да бжде Господу слава навѣки! Да се ве-
сели Господъ за дѣлата си!

Ще пѣя Господу презъ всичкия си животъ!
Ще славословя Бога докле сжществувамъ.
Нека му бжде благоприятна моята пѣсень. Ще
се веселя въ Господа!

Благославяй душе моя Господа!

Алилуйя!

108.

Разположено е сърцето ми Боже: ще пѣя и
ще Те славословя съ душата си!

Събуди се псалтирьо и арфо, ще стана на
рапина.

Ще Те хваля Господи между племената, ще
Те славословя между народитѣ. Защото Твоята
милость е по-висока отъ небесата и Твоята вѣр-
ность стига до облацитѣ.

За да се избавятъ Твоитѣ възлюбленни, дай помощта на дѣсницата Си и послушай ни.

Помогни ни, избави ни отъ враговетѣ ни — човѣци, или демонски сили; защото е суетна човѣшката помощъ!

Чрезъ Бога ще проявимъ сила — Той ще сломи враговетѣ ни.

9.

И Господь ще бжде прибѣжище на угнетенитѣ, прибѣжище въ усилни времена.

И онѣзи, които познаватъ името Ти, ще уповаватъ на Тебе, защото не си оставилъ ония, които Те търсятъ Господи.

Пейте хвали на Господа, Който живѣе въ Сионъ, изявете между народитѣ дѣлата Му.

Той не забравя викането на кроткитѣ. Бедниятъ нѣма да бжде забравенъ завинаги. **И ожидането на кроткитѣ не ще остане недовлетворено за всѣкога.**

8.

Иеова, Господи нашъ, колко е величественно Твоето име по цѣлата вселенна!

Когато гледамъ Твоитѣ небеса — дѣло на Твоитѣ прѣсти: луната и звездитѣ, които си поставилъ, казвамъ си: що е човѣка та го помнишъ? **Що е синъ човѣшки, та да го посещавашъ?** А Ти си го направилъ само малко по-доленъ отъ ангелитѣ и съ слава и честь си го увѣнчалъ!

7.

Моята защита е Богъ, който избавя правитѣ по сърце.

Ще славя Господа за Неговата правда и ще възпѣвамъ името на Господа Всевишни!

29.

Отдайте Господу вие, синове Божии, отдайте Господу слава и могъщество! Отдайте Господу дължимата на името Му слава!

Господъ ще даде сила на избранитѣ си и ще ни благослови съ миръ.

113.

Алилуйя!

Служители Божии, хвалете името Господне! Да бжде името Господне благословенно отъ сега презъ цѣлата вѣчностъ!

Отъ изгрѣвъ — слънце до западъ, да се прославя името Господне!

Кой е като Иеова — макаръ чертога Му да е въ висинитѣ, проявява снисходителностъ и съ внимание преглежда небето и земята!

Въздига сиромаша отъ мизерията и нищия — отъ окаяното му положение, за да го постави между първенцитѣ на народа му.

116.

Радостъ изпълва душата ми, защото чу Господъ гласа ми и послуша молбитѣ ми. Затова ще го призовавамъ презъ всичкитѣ си дни.

Смъртни болки ме обзеха, адски мъжки ме снамъриха, скърбъ и беда срещнахъ. Тогава призовахъ името Господне: „О, Господи, избави душата ми“.

Благъ е Господъ и праведенъ и милостивъ е нашия Богъ!

Господъ пази простодушнитъ. Въ беда бѣхъ и Той ме избави.

Върни се душе моя въ успокоението си, защото Господъ постъпи щедро къмъ тебе!

Господи, понеже си избавилъ душата ми отъ смъртъ, очитѣ ми отъ сълзи и нозетѣ ми отъ подплъзване, затова ще ходя предъ лицето Ти, въ земята на живитѣ.

Скъпоценна е предъ Господа смъртъта на свѣтиитѣ му.

О, Господи, наистина азъ съмъ Твой служител. **Ти строши моитѣ окови.** Затова ще Ти принасямъ жертви отъ хваления!

75.

Славословимъ Те, Боже, славословимъ, защото радостъ внася въ душитѣ ни името Ти!

Правдораздаването е отъ Господа. Той е сждията!

Едного унижава, а другиго издига.

Защото въ ржката си Господъ държи чашата.

Виното — пълна смесъ — кипи, пени се въ нея и Той налива отъ нея да пиятъ. И дори дрождието отъ тази чаша ще прецедятъ и ще изпи-

ятъ всичкитѣ нечестиви на земята.

А азъ вѣчно ще разгласявамъ и ще възпѣвамъ името на Бога Йакововъ!

118.

Славете Господа, защото е благъ, защото милостъта Му е вѣчна!

Да каже сега Израилъ, че милостъта му пребжда вѣчно.

Да каже сега Аароновия домъ, че милостъта Му трае до вѣка.

Нека кажатъ сега ония, които любятъ Господа: благъ е Той и вѣчна е милостъта Му!

Въ утѣснението си призовахъ Господа. Господъ ме послуша и развесели душата ми.

Господъ е съ мене, нѣма да се уплаша: какво може да ми стори човѣкъ?

Господъ ми е помощникъ, затова ще видя повалянето на враговетѣ си.

По-добре да уповаваме на Господа, а не да се надѣваме на човѣкъ.

По-добре да уповаваме на Господа, а не да се надѣваме на силнитѣ на деня.

Ти враже ме тласна силно, за да падна, но Господъ ме подкрепи!

Сила моя и пѣсень моя е Господъ, защото ми стана избавителъ.

Гласъ на радость и на избавление се чува въ домоветѣ на праведнитѣ!

Азъ нѣма да умра, но ще живѣя и ще разказвамъ дѣлата Господни.

Строго ме наказва Господъ, но на смъртъ не ме предаде.

Отворете ми портитѣ на Правдата: ще влезя въ тѣхъ и ще прославя Господа. Това сж Господнитѣ порти. Въ Тѣхъ ще влезятъ праведнитѣ.

Ще те словословя, Господи, защото си ме послушалъ и ми стана Избавителъ!

Благословенъ, който иде въ името Господне
Благославяме ви отъ дома Господенъ!

Господъ е Богъ и ни осия съ свѣтлина.

Славете Господа, защото е благъ, защото
милостъта му е вѣчна!

117.

Хвалете Господа всички народи, славословете Го всички племена! Защото милостъта Му къмъ насъ е голѣма и вѣрностъта Му пребъдва вѣчно.

Алилуйя!

✓

30.

Слово на

На Тебе Господи се уповавамъ, да се не посрамя навѣки!

Приклони къмъ мене ухото си, побързай да ме избавишъ.

Бжди ми каменна твърдиня, домъ за прибежище — за да ме спасишъ. Защото Ти си моя канара и крепостъ.

Заради името Си ржководи ме и управляй ме.

Измъкни ме отъ примката, която скрито поставиха за мене.

Въ Твоята ржка предавамъ духътъ си.

Азъ уповавамъ на Господа.

Смили се за мене, Господи, защото съмъ

въ утѣснение. Отъ скърбъ се помрачиха очитѣ ми. Измори се отъ скърбъ живота ми и прекарвамъ годинитѣ си въ въздишки.

Но азъ на Тебе упоavamъ, Господи и казвамъ: Ти си Богъ мой, днитѣ ми сж въ Твоитѣ ржце. Избави ме отъ ржцетѣ на враговетѣ ми и отъ гонителитѣ ми. Яви на твоя рабъ свѣтлото си лице, спаси ме съ Твоята милость.

Нека онѣмеятъ лъжливитѣ уста, които говорятъ противъ праведния нахално, горделиво и презрително.

Колко е голѣма Твоята благость, която си запазилъ за ония, които Те любятъ и която си приготвилъ за ония, които се упоаватъ на Тебе предъ синоветѣ човѣшки!

Благословенъ да е Господъ, защото показва чудното си милосърдие къмъ мене!

Господъ пази вѣрнитѣ!

Дерзайте и да се укрепи сърцето ви — всички, които се надѣватъ на Господа.

Ще се радвамъ и ще се веселя въ Твоята милость, защото Ти видя неволята ми, узна скръбъта на душата ми и ме не предаде въ ржцетѣ на врага. Поставилъ си позетѣ ми на широко.

33.

Радвайте се праведници въ Господа.

За праведнитѣ е прилично да въздаватъ хваления.

Хвалете Господа съ арфа, псалмопейте Му съ десетоструненъ псалтиръ, пѣйте Му нова пѣсенъ, свирете изкусно съ възклициание!

Защото словото на Господа е съобразно съ Правдата и въ всичкитѣ Си дѣла Той е вѣренъ на своето Божественно естество.

Той обича правда и правосъдие.

Земята е пълна съ милосърдието Господне.

Ето, око̀то на Господа бди върху ония, които Го любя̀тъ, върху ония, които се надѣватъ на Неговата милость, за да избави отъ смъртъ душата имъ и въ гладъ да ги опази живи.

Душата ни уповава на Господа, защото Той е помощъ наша и щитъ нашъ.

Въ Него се весели сърцето ми, понеже на Неговото свѣто име уповахме.

Дано бжде милостъта Ти, Господи, върху насъ, споредъ както се надѣваме на Тебе!

47.

Заплескайте съ ржце, всички народи възкликнете къмъ Бога съ гласъ на тържество!

Защото Всевишния Господъ навѣва въ душитѣ ни свѣщенъ трепетъ.

Великъ Царь е Той надъ цѣлата вселена!

Пѣйте на Бога, възпявайте Го!

Възпѣвайте нашия Царь, псалмопѣйте Му!

36.

Господи, Твоето милосърдие стига до небето, вѣрността Ти — облацитѣ; Правдата ти е като великолепитѣ планини и Твоитѣ сждби — велика бездна!

Колко е скъпоценно Твоето милосърдие, Боже! Затова синоветѣ човѣшки прибѣгватъ подъ покрива на „крилата“ Ти!

Защото у Тебе е извора на живота!

Въ Твоята свѣтлина ще разберемъ ясно сж-
щинитѣ на нѣщата.

Продължи милостъта си къмъ тия, които Те
познаватъ и Правдата си — къмъ правитѣ по
сърце.

65.

Боже, Ти си мой Богъ, отъ ранни зори Те
търся!

Душата ми жадува за Тебе!

Твоето милосърдие е по-желателно отъ жи-
вота.

Устнитѣ ми ще Те хвалятъ. Ще Те благо-
славямъ докато съмъ живъ.

Въ Твоето име ще издигамъ ржцетѣ си и съ
радостенъ гласъ ще Те славословятъ устата ми.

Спомнямъ си за Тебе и въ леглото си, раз-
мишлявамъ за Тебе и презъ нощъта. Защото
отъ Тебе е помощъта ми и **подъ сѣнката на
твоитѣ „крила“ е моята радостъ.**

Къмъ Тебе се превърза душата ми. Твоята
дѣсница ме поддържа.

66

Възкликни къмъ Бога, цѣла земйо!

Възпѣйте славата на името Му! Като Го
хвалите, хвалете го славно!

Цѣлата земя ще Ти се кланя, Господи и ще
Те славослови, ще славословятъ името Ти.

Боже, Ти си ни опиталъ. Испиталъ си ни,
както се изпитва сребро. Вкарва ни въ примка;

турялъ си тежъкъ товаръ на гърба ни, допускалъ си човѣци да ни яздатъ; преминахме презъ огънь и вода, но Ти ни изведе на свобода!

Дойдете и послушайте всички, които любите Бога и ще разкажа онова, което Той стори за душата ми.

Викахъ къмъ Него за помощъ и съ словословие изпълни следъ това душата ми!

Ако съизволявахъ въ неправдата, Господъ не би ме послушалъ. Но Господъ чу гласа на молбата ми и ме послуша.

Благословенъ Богъ, който не пренебрегна молитвата ми и не ме лиши отъ милостъта си!

92.

Добро е да словословимъ Господа и да пѣемъ хваление на Твоето име, Всевишнй!

Да възвестяваме на ранина милосърдието Ти и вѣрността Ти всѣка нощъ — съ тържествена мелодия на арфа.

Защото си ме развеселилъ, Господи, съ благодарѣнията си!

Възхищавамъ се отъ дѣлата на ржцетъ Ти! Колко сж велики дѣлата Ти, Господи! Дивно дълбоки сж Твоитѣ помисли!

Азъ ще бжда помазанъ съ прѣсно миро и окото ми ще види повалянето на ония, които ме дебнатъ. Ушитѣ ми ще чуятъ за възмездieto, което ще дойде върху враговетѣ ми.

Праведнитѣ ще цвѣтятъ като палма, ще растатъ като кедъръ въ Ливанъ. Насадени въ дома Господенъ, ще цвѣтятъ въ двороветѣ на Бога.

И въ дълбока старостъ ще бждатъ плодосни, сочни и зелени.

За да разгласяватъ, че е справедливъ Господъ, канарата ми, и че неправда въ него нѣма!

93.

Господъ царува! Облеченъ е съ величие и препасанъ съ могъщество!

Затова така е устроилъ вселената, та да не може да се поклати.

Господи, Твоятъ престолъ е утвърденъ отъ край време. Ти си отъ вѣчността:

146.

Алилуйя!

Хвали, душе моя, Господа!

Ще хваля Господа докато съмъ живъ, ще възпявамъ Бога докле съществувамъ.

Не уповавайте на човѣшки синове, на силнитъ на деня, не разчитайте на тѣхната помощъ.

Блаженъ е тозъ, който има за помощникъ Яковия Богъ — Който на Него възлага надеждитъ си!

Защото Неговата вѣрность е вѣчна и Той раздава правосъдие за угнетенитъ, да дава храна на гладнитъ.

Господъ развързва вързанитъ, отваря очитъ на слѣпитъ, изправя прегърбенитъ.

Господъ люби праведнитъ, защищава чужденцитъ, грижи се за сирачето и вдовицата, а плановитъ на нечестивитъ проваля.

Господь ще царува вѣчно!

Съ тебе е Богъ, Сионе — изъ родъ въ родъ.
Алилуйя!

101.

Милость и правосудие ще възпѣя. На Тебе,
Господи, ще пѣя хваления!

Ще бодърствувамъ по пжтя на непороч-
ността.

Кога ще ме посетишь?

Ще бжда съ незлобива обхода въ дома си.

Презирамъ подлостъта и всички дѣла на
безвѣрието.

Развратено сърце и всичко нечисто ще от-
далечавамъ отъ себе си.

Ще обърна очитѣ си къмъ вѣрнитѣ на зе-
мята и съ тѣхъ ще свържа връзки на прия-
телство.

Съ непорочнитѣ ще стана интименъ.

**ЦЕЛТА И СМИСЪЛА НА ЧОВЪШКИЯ ЖИ-
ВОТЪ ~ СПОРЕДЪ СТАРИЯ И НОВИЯ ЗА-
ВЪТЪ. КАРМА И ПРЕРАЖДАНЕ.**

Цельта и смисъла на човѣшкия животъ — споредъ стария и новия Заветъ. Карма и Прераждане.

„Азъ за това се родихъ и затова дойдохъ на този свѣтъ: да свидетелствувамъ за Истината. Всѣкой, който има копнежъ за Истината, слуша гласътъ Ми“ (т. е. не отъ любопитство, а съ интересъ се вслушва въ това, което Азъ говоря, за да осмисли чрезъ Моето слово живота си). — Исусъ Христосъ, (Ев. Иоанна 18:37;)

„И ако зная всичкитъ тайни и всѣко знание, а Любовь нѣмамъ, нищо не съмъ! И ако предамъ тѣлото си на изгаряне, а Любовь нѣмамъ, нищо не се ползувамъ“. — Ап. Павелъ (1 Коринтяномъ 13:2—3;)

У В О Д Ъ

За да внесемъ известна системность въ мислитъ си, изложението си сме направили въ седемъ точки: Уводъ, Стария Заветъ, Карма, Прераждане, Новозаветни учения, Безконечния адъ на Християнскитъ църкви и Вътрешния смисълъ на нѣкой отъ притчитъ на Исуса Христа и пр. Но по необходимостъ и за по-голѣма ясность,

материалъ отъ една точка се преплита съ материалъ отъ друга. Като въ изложението си сме се ръководили главно отъ цѣльта: да освѣтимъ поставенитѣ въ заглавието въпроси, доколкото това може да се направи въ рамкитѣ на една статия. Тукъ въпроситѣ за кармата и прераждането разглеждаме накратко, съ огледъ на това да се изясни и чрезъ тѣхъ въпроса за цельта и смисъла на човѣшкия животъ.

Почти всички ни занимава въпроса за смисъла на човѣшкия животъ и за неговата цель. И докато хората, които сподѣлятъ материалистичния мирогледъ, споредъ който човѣкъ прилича на запалена свещъ, която гори и догаря, не виждатъ никаква цель и никакъвъ смисълъ въ човѣшкия животъ; хората на духовния мирогледъ знаятъ какъвъ е смисъла на живота и сж направили живота си подвигъ за осжществяване на неговата цель. Тѣ гледатъ на тѣлото, като на инструментъ на духа — както цигуларя си служи съ своята цигулка.

Мнозина, съ здравъ смисълъ, казватъ: човѣка трѣбва да узнае: де е произхода, де е началото на човѣка и де е неговия край — всичко ли се свършва съ смъртъта на тѣлото? Сократовия апелъ къмъ човѣка: „Познай себе си!“ не е нито пръвъ, нито ще бжде последенъ. И докато философитѣ отъ агностическата школа, во главе съ Хербартъ Спенсера и Дюбоа Раймондъ заявяватъ, че човѣка е обреченъ на вѣчно незнание върху основнитѣ въпроси на живота, маса философи гностици, окултисти освенъ че твърдятъ противното, но сж посочили и методитѣ

чрезъ които човѣкъ може да достигне това познание — чрезъ усъвършенствуване и развитие на нови познавателни сетива и способности у себе си. За което безпорно се иска време и доста усилия. Но нима за да провѣримъ твърдежитѣ на учения астрономъ, че разстоянието между земята и слънцето е измѣрено съ по-голяма точностъ отъ колкото разстоянието между София и Княжево да речемъ, не е необходимо години упоритъ трудъ, докато изучимъ висшата математика и пр.? И както ний се довѣряваме на тѣзи учени астрономи, признавайки тѣхната компетентностъ, **тѣй сжщо сме длъжни** да се приклонимъ предъ твърдежитѣ на ония Велики Учители на човѣчеството, **които сж засвидетелствували надлежно** своя авторитетъ, своята компетентностъ. Докато единъ день и ний сами, ако изпълнимъ условията, ще провѣримъ лично това за което тѣ твърдятъ, че сж го провѣрили **и го знаятъ.**

Велики Учители на човѣчеството, пророци,¹⁾ като делегати на Небето сж донесли на нашата земя, подобно на Прометея — огъня, отломки отъ онова велико и обширно знание, което се преподава въ небеснитѣ университети, за да подтикнатъ човѣчеството чрезъ него къмъ достигане сжществени завоевания по пжтя на еволюцията на човѣшката душа, на човѣшкитѣ общежития, на човѣшката култура. И ученицитѣ на тѣзи Учители, още отъ най-дълбока древностъ, за което сведочатъ цивилизациитѣ на Изтока, сж об-

¹⁾ Думата пророкъ на еврейски означава изворъ, неизчерпаемъ източникъ.

ладавали кристализирани знания по различните клонове на човѣшкото знание, за което говорят многото паметници и останки, както изъ Египетъ, тъй и изъ Индия, Гърция и другаде, отъ тѣзи залезли цивилизации.

Споредъ учението на тия Учители (во главе на които стои мировия Учитель Исусъ Христосъ) човѣка е семе, родено отъ Великото Дърво на Живота (Богъ), което съдържа въ себе си въ латентно състояние, въ възможности за проява, всички сили, качества на своя родител. Както орѣхитѣ се раждатъ и отронватъ отъ многоклонатото орѣхово дърво, както жълѣдитѣ падатъ отъ вѣковния джбъ въ почвата и при благоприятнитѣ условия за растежъ: почва, влага, топлина и свѣтлина, следъ десетки и стотици години, етапъ следъ етапъ, ставатъ пълненъ образъ и подобие на своя родител; такова е предопредѣлението и на човѣшката душа за презъ вѣчността! Тя се е родила подобно на ябълковия цвѣтъ. И както този цвѣтъ минава презъ редица фази: малъкъ горчивъ плодъ; плода расте и отъ горчивъ става стипчивъ; като порасте почва да насладнява и най-после при пълно озрѣване се превръща въ сладка, ароматична, червена ябълка. Или както отъ оплодотвореното отъ мъжки сперматозоидъ женско яйце се развива и оформява човѣкъ въ пълненъ разцвѣтъ на своитѣ сили, до което състояние е достигналъ, като е преминалъ презъ много фази, презъ много етапи, така постепенно се развиватъ силитѣ, дарбитѣ на човѣка отъ положението на дивака

до съвършения човѣкъ (гений по умъ, светия по сърце, герой по воля).

А че наистина човѣкъ е Божествено семе, синъ Божи, явствува отъ следнитѣ цитати [отъ Библията:

1. „Следъ това рече Богъ: да сътворимъ човѣка по нашъ образъ и по наше подобие“ (Битие 1:27;).

2. „Богове сте вий и синове на Всевишния сте всички“ (Псаломъ 82:6; Ев. отъ Йоанна 10:34 — 36).

„Образътъ“ е човѣкътъ — семе (дивакътъ), а „подобие“ е човѣка въ разцвѣта на своитѣ сили. Божия планъ: да създаде човѣка по образъ и подобие свое, не е билъ осъществень веднага. Богъ е създалъ човѣка само по образъ свой, а човѣка е оставень да придобие подобие то Божие въ себе си въ процеса на дълга еволюция, въ много последователни прераждания на земята (а следъ това и на други планети и слънца), кждето при различнитѣ условия за животъ, той има да разкрива различнитѣ страни на своята богата на сили, знания и дарби божествена сжщина. Въ всѣки новъ животъ той има да продължава своето дѣло.

Аналогиченъ е случая и съ духовното просвещение на човѣка, когато той променя своя свѣтски животъ и мирогледъ въ духовень. Трансформирането на старитѣ разбирания, навици, на стария характеръ въ новъ „новороденъ“ не става изведнажъ. Наспроти степенъта на развитието, което човѣкъ носи при последното си раждане (заложитѣ съ които се е родилъ), то-

ва време бива по-кжсо, или по-дълго. И Ап. Павелъ казва: „Доколкото време наследникътъ е младенецъ, не различава въ нищо отъ робъ; ако и да е господарь на всичко“ (Галатяномъ 4: 1;). Той съпоставя детето на господаря съ детето на роба: докато сж малки, тѣ водятъ еднакъвъ животъ, играятъ въ общия господарски дворъ; но като порастнатъ тѣхниятъ животъ се разграничава и коренно отличава — едина се проявява, като господарь и води аристократически животъ, а другия до гроба пѣшка въ жалкото сжществуване на роба.

За да развие своитѣ заложи, човѣкътъ има да измине единъ много дълъгъ пѣтъ на еволюиране къмъ „вѣрха“, къмъ най-горнитѣ стѣпала на „стѣлбата“. Доста време отъ началния етапъ за изкачването на вѣрха, пѣтя вѣрви по една спирала, която обикаля вѣрха — пѣтъ съ съ най-малкъ наклонъ, изискващъ най-малко сили и най-малко усилия. Тукъ главнитѣ фактори на еволюцията сж удовольствия и неудоволствия; смѣната на радости и скѣрби. Но къмъ края си този пѣтъ се превръща въ тѣсна, стрѣмна пѣтека, защото вече душата е възмжжала, развила е доста отъ своитѣ сили и е способна на гороични подвизи, каквито неминуемо трѣбва да проявява трѣгналия по тѣсната пѣтека. Защото чрезъ такива „подвизи“, при които тѣвѣрде често трѣбва да се пожертвуватъ много отъ интереситѣ на нисшето, на човѣшкото въ насъ, се развиватъ, разцѣвтяватъ специални сили въ човѣшката душа — тѣй нареченитѣ „Християнски добродѣтели“.

Вижте Учителя Исусъ Христосъ какви условия поставя, какъ се обръща къмъ тия, които биха искали да следватъ по тази „тѣсна пжтека“, за което следване Той преподава правилата, чрезъ които успѣшно да се достигне до върха:

„Който люби баща, майка, синъ или дъщеря повече отъ мене, не е достоенъ за мене“ (Мат. 10:37). „Ако иска нѣкой да дойде следъ мене, нека се отрече отъ себе си (отъ нисшето „себе“), да нарами кръстътъ си и нека го носи всѣкой день и така да ме следва“ (Матея 16:24; Лука 9:23;)

„Всѣкой отъ васъ, който не се отрече отъ всичкия си имотъ, **не може** да бжде мой ученикъ“ (Лука 14:33).

„Никой, който е сложилъ ржката си на ралото и се обръща да гледа назадъ, не е готовъ (не е назрялъ) за Царството Божие. (Лука 9:26;)

„Ако слугува нѣкой на Мене, Мене да последва (т. е. моятъ примѣръ да следва). И дете съмъ Азъ, тамъ ще бжде и слугата ми“ (Иоанъ 12:26).

И апостолитѣ на Христа, първитѣ негови ученици и последователитѣ Му отъ първитѣ три вѣка на Христианск. ера съ живота си доказаха че добре сж разбрали смисъла на тия условия! Въ Дѣян. на Апост. 2:45 се казва: „И стоката и имането си продаваха и разподѣляха ги на всички, всѣкому споредъ нуждата що имаше“. Нека си спомнимъ и за подвизитѣ на християнс. мъченици въ Римъ и другаде.

Тѣсната нагорна пжтека на нашата картина започва отъ чешмата, т. е. въ нея тръгва този,

който пие отъ „живата вода“ на Христа. А сжщата пжтека отъ бѣлия лотосъ (свѣщено цвѣте за Истока) до чешмата символизира подготвителния стадий за къмъ ученичеството въ школата на Христа.

Когато човѣчеството е било още въ раннитѣ стадии на своето развитие, въ предисторическата епоха, знае се по окултенъ пжтъ, че небето е изпращало да се въплотаватъ между него мощни духове, съ висока интелигентностъ, завършили голѣма частъ отъ своето развитие презъ другъ цикълъ — еволюция, за да показватъ подобно на полярната звезда пжтя на лутащото се човѣчество по безбрежния океанъ на живота. Тѣ сж го научили да си произвежда огънь, да опитоми нѣкой отъ дивитѣ звѣрове и да си служи съ тѣхъ, да си произвежда метали за нуждитѣ на единъ по културенъ животъ; тѣ сж му донесли религиозни правила и норми; тѣ сж го организирали въ общежития и пр. Извѣстнитѣ намъ митове, въ които се разправя: „Едно време, когато Дѣдо Господъ ходель по земята и пр.“ се отнасятъ за тази далечна епоха.

Но и въ по-къснитѣ стадии на човѣшкото развитие, човѣчеството не е било изоставено на собственитѣ си сили, защото вътрешната свѣтлина на Божественото начало въ него е била все още едно незначително пламъче, недостатъчно да направлява човѣка по нагорния пжтъ. Между човѣчеството сж прашани отъ небето за въплотение духове отъ ранга на Учителитѣ, които подъ различна форма сж упражнявали своето водачество. Едни сж бивали царе, други ве-

лики държавници, трети философи — основатели на философски школи, но най-често тѣ сж се проявявали, като проповедници всрѣдъ народнитѣ маси. Такива учители сж: Мойсей, Рама, Кришна, Зороастъръ, Орфей, Платонъ, Питагоръ, Сократъ, Буда, пророкъ Исая, пророкъ Иеремия и мн. др. Такива великани, имената на които трѣбва да се впишатъ съ златни букви въ страницитѣ на човѣшката История, е имало презъ всички вѣкове и между всички по-голѣми народи. Има ги и днесъ. Тѣ обикновено сж основавали тайни школи въ които сж преподавали на по-напредналитѣ свои ученици знания и правила, чрезъ които да ускорятъ своето развитие и сж имъ откривали отломки отъ великото тайно знание, за да владеятъ закони и сили, чрезъ които да помагатъ на болни, да командуватъ стихитѣ на природата, да се излъчватъ изъ тѣлото си и да странствуватъ съзнателно дето пожелаатъ, или ги зове нѣкаква нужда (виж. I. коринт. 5:4;) и пр. Думата ни е за тѣй нареченитѣ „посвещения“, който въпросъ само мимоходомъ зачехваме. Христосъ, който на народа обикновено говореше съ притчи, на избраннитѣ си ученици преподаваше великото знание за живота и имъ каза: „Вамъ е дадено (т. е. вий сте подготвени) да познаете тайнитѣ на Царството Божие“ (Матей 13:11;). И въ „посвещаването“ има степени. Тозъ, който се е оказалъ достоенъ следъ първото посвещение, нему се дава второ и т. н. Висшитѣ знания, които презъ различнитѣ вѣкове сж преподавани въ по-горнитѣ посвещения, сж преподавани отъ учитель на ученикъ отъ ус-

та на ухо, безъ да сж писани въ книги. Нѣкои отъ тѣзи правила рѣдко сж биле записвани въ книги подъ разни символи и тѣхъ е могълъ да разбира само онзи, комуто сж открити секретнитѣ ключове на книгата. Добилитѣ посвещения — това сж необходимитѣ помощници на Учителя, които той е подпомогналъ да се облекатъ въ по-голѣма чистота, да добиятъ по-дълбоко знание и да получатъ магичния жезълъ, за да може при тѣхното помагачество успѣшно да извърши мисията, съ която е билъ натоваренъ.

И, благодарение Богу, че и днесъ между човѣчеството има такива Учители, такива пратеници, та когато тѣхното слово, носейки се като огненъ мечъ между душитѣ, между съзнанията човѣшки, докосне назрѣли за по-висша свѣтлина човѣшки умове, тѣ да прозратъ въ тѣхното слово вѣковната Истина за смисъла на човѣшкия животъ, за човѣшкия прогресъ и върху крилетѣ на тази Истина да литнатъ къмъ лазурнитѣ висини на духа и да си починатъ отъ похотитѣ на плътта и отъ несъвършенствата на ума (на човѣшкия умъ, защото има и умъ духовенъ, божественъ, презъ който блика мъдростъта), които толкова вѣкове подредъ сж ги гнелили.

СТАРИЯ ЗАВЕТЪ

Мнозина отъ тия, които се считатъ за привърженици на Христа, мислятъ че това, което сж учили Мойсей, Пророкъ Исая и другитѣ пророци — въобще това, което се съдържа въ книгитѣ на „Стария Заветъ“ нѣма защо да ги интересува, тъй като поученията давани нѣкога отъ Учители, пророци, които по степенъ на съвършенство стоятъ по-долу отъ Христа, какво могатъ да ги ползуватъ, когато тѣ могатъ да се учатъ направо отъ Христа. За голѣмо съжаление, че само малцина днесъ иматъ право да кажатъ, че тѣ сж прями ученици на Христа! Може ли този, който не е изучилъ съ успѣхъ предметитѣ на прогимназията да почне да учи предметитѣ на гимназията? Безпорно не, защото знанието отъ прогимназиалнитѣ класове, е основа за добиване знанието отъ гимназиалнитѣ класове. А то на свой редъ е основа за университетското знание.

Мнозина бѣха пратени отъ Небето преди Христа, за да извършатъ своето дѣло на „детеводители“, на „пжтеводители“ къмъ Христа. Тѣхното учение сж нѣколко стѣпала по които **необходимо** трѣбва да мине човѣкъ (ако не е миналъ въ миналото, въ този си животъ трѣбва да мине) за да може да бжде приетъ за ученикъ на Христа.

Такива бѣха: Мойсей, пророцитѣ, Иоанъ Кръстителъ и др. Веднажъ Исусъ Христосъ

каза на ученицитѣ си, които бѣ прашалѣ на проповедь между еврейския народъ: „Азъ ви проводихъ да жънете това, въ което вий не сте се трудили. Други се трудеха и вий станяхте приемници на тѣхния трудъ“ (Ев. отъ Иоанна 4:38). Тѣзи „други“ сж Мойсей, пророцитѣ и др., при които тѣзи души въ минали прераждания сж се учили на духовното учение, като добри ученици и затова сега, като чуватъ да се говори за сжщия духовенъ пжтъ, тѣхното съзнание се прояснява, тѣ си „спомнятъ“, че тѣ нѣкога бѣха възлюбили тези пжтъ, т. е. тѣ осещатъ, че този пжтъ е близъкъ на душитѣ имъ и тѣ последватъ проповедницитѣ, възприематъ тѣхното учение. Знае се по окултенъ пжтъ, че ученицитѣ на Христа, които тѣй-бързо последваха Христа — при една покана, макаръ да сж биле по професия рибари, но сж биле велики души — това сж сжщитѣ старозаветни еврейски пророци, които Великия ясновидецъ Христосъ позна и призова да дойдатъ съ него — да продължатъ великото Божествено Дѣло за издигане човѣшкитѣ души отъ блатото на материалното къмъ Сионскитѣ височини! Самитѣ ученици на Христа още първоначално интуитивно разбраха, че сж намѣрили „Месия“.

А и великия апостолъ Павелъ, който при-spanъ отъ фарисейския догматизъмъ и фанатизъмъ се прояви първомъ, като гонителъ на християнството, когато Христосъ му залепи една спасителна плесница и му каза: кого гонишъ? той се пробуди и позна Духа на Мъдростъта който нѣкога си, когато той бѣ древния еврей-

ски царь Соломонъ (това се знае по окултенъ пжть), често го осеняваше, за да просвѣщава народа си въ Божествена свѣтлина; но силната му плътъ и съблазньта на стотицитѣ млади красавици отъ харема му не му позволиха да издържи до край въ тѣсната пжтека на мъдростъта, която на младини възприе съ такъвъ жаръ и бѣше научилъ доста отъ тайното знание“ (което прозира, както въ написанитѣ отъ него книги, тъй и въ уредбата на построения отъ него храмъ). Но и като великия Ап. Павелъ той имаше тежката участъ да изкупва съ мъжа нѣкогашнитѣ свои оргии, като царь Соломонъ, оплаквайки се отъ „тръна въ плътъта си“ и провиквайки се: „окаянъ азъ чловѣкъ, кой ще ме избави отъ това смъртно тѣло (визира астралното тѣло, което у него едва къмъ края на живота му се е напълно одухотворило, облагородило, когато казва: „пжтьтъ свършихъ, вѣрата опазихъ, сега очаквамъ вѣнеца на живота“)

Но какво казва самъ Христосъ за „Стария заветъ“? — „Да не мислите, че азъ дойдохъ да разруша законътъ, или пророцитѣ; не дойдохъ да ги разруша, но да ги изпълня. Защото истина ви казвамъ, че докле да изчезнатъ небето и земята, една рѣзка, или една точка отъ законътъ нѣма да бждатъ пренебрегнати, догде всичко казано тамъ се не изпълни.“ (Евангелие отъ Матей 5: 17 — 18).

Нека процитираме нѣкои старозаветни учения, като почнемъ отъ Мойсея, за когото въ книгата Числа 12:3 се казва: „А Мойсей бѣше че-

ловѣкъ много кротѣкъ, повече отъ всичкитѣ чело-
вѣци, които бѣха на земята.“

Чрезъ Мойсея сж дадени „десетѣтѣ запове-
ди Божий“. Нека читателя си ги прочете въ кни-
гата Изходъ, гл. 20:1 — 17. Тѣхъ всички сме
изучавали отъ детинство. Искамъ да кажа са-
мо по нѣколко думи за две отъ тѣзи заповѣди.
„Почитай баща си и майка си, **за да се про-**
дължатъ днитѣ ти на земята.“ Тази заповѣдъ
въ наши дни малцина изпълняватъ по духъ. А
колко длѣжатъ децата на своитѣ родители! Ко-
ито изпълняватъ тази заповѣдъ, ще бждатъ бла-
гословени съ обещанието, което се съдържа
въ нея.

„**Не пожелай** домѣтъ на ближния си, не
желай жената на ближния си, нито слугата му,
нито слугинята му, нито волѣтъ му, нито осе-
лѣтъ му, нито нищо, което е на ближниятъ ти.“
Тази заповѣдъ нанася смъртоносенъ ударъ на
грубия човѣшки егоизъмъ. И тя го засяга въ
неговитѣ основи. Желанията и мисълта сж ос-
нова на всѣко дѣло! Който хване здраво тѣх-
нитѣ юзди, той е гарантиранъ отъ падения.

Ето нѣкой цитати съ важно съдържание.
„И казва Господъ: ако слушате **прилежно** за-
повѣдитѣ Ми, които днесъ ви заповѣдвамъ —
да любите Господа, нашия Богъ и да Му слугу-
вате отъ всичкото си сърце и отъ всичката си
душа, **тогава** ще дамъ на земята ви дъждѣтъ
на времето му — и ранния и късния, за да съ-
бирашъ житото си, виното си и дървеното си
масло. И ще дамъ трева на полетата ти за до-

битъка ти; и ще ядешъ и ще се наситишъ (Второзак. 11:12—15;)

„А сега, Израильо, какво иска Господъ Богъ твой, отъ тебе, освенъ . . . да ходишъ въ всичкитъ му плтища, да Го любишъ . . . да пазишъ заповедитъ на Господа... **за твоето добро**“ (Втор. 10: 12—13)

„Ето днесъ поставямъ предъ васъ благословение и проклетия: благословението, — ако слушате заповедитъ на Господа, вашия Богъ, които днесъ ви заповѣдвамъ; и проклетията, — ако не слушате заповѣдитъ на Господа (Второз. 11 26-28)

„Азъ съмъ Иеова, Богъ вашъ. Пазете повеленията ми и сждбитъ ми, които ако изпълнява човѣкъ, **ще бже живъ чрезъ тѣхъ**“ (Левитъ 18 : 5;)

„Проклетъ, който не се вживѣе въ думитъ на тозъ законъ, **за да ги изпълнява**“ (Втор. 27 :26;)

„Ако слушашъ добре гласа на Господа и внимавашъ **да вършишъ** всичкитъ Негови заповѣди. . . всички тия благословения ще дойдатъ за тебе и ще пребждатъ. . . . Но, ако не слушашъ. . . .то всички тия проклетии ще дойдатъ върху тебе и ще пребждатъ. . . . Това ще бже **за винаги** знамение и чудо върху тебе и върху потомството ти“ (Прочети Второзак.28:1—2, 15 45-48)

„Ако ходите по повеленията ми и пазите заповѣдитъ ми **и ги вършите**, тогава ще ви дамъ дъждоветъ на времето имъ и земята ще ви даде рожбитъ си и полскитъ дървета ще дадатъ плода си. Вършитбата ви ще трае до гроздоберъ, а гроздобера ще трае до сеитба. . . Но,

ако не ме послушате. . . . ще изпратя между васъ ужасъ, охтика и треска. . . И ще сѣете семето си напраздно. защото неприятелитѣ ви ще го ядатъ. **Ще** проводя между васъ моръ, . . . Десетъ жени ще пекатъ хлѣбътъ ви въ една пещъ и ще ви даватъ хлѣба съ теглилка и ще ядете и нѣма да се насищате (Левитъ 26: 3—6; 12, 14—16, 26;)

„Обичайте, прочие, чужденеца, защото и вий сте били чужденци въ египетската земя (Второзак. 10:19;)

„Да не стане лукаво око̀то ти противъ брата ти—сиромаша и му не дадешъ и извика къмъ Господа противъ тебе и ти се вмѣни това въ грѣхъ. Непременно да му дадешъ и сърдцето ти да не скърби, когато му давашъ. Понеже за това ще те благослови Господъ, Богъ твой, **въ всичкитѣ** ти дѣла и въ всичкитѣ ти предприятия“ (Второзак. 15: 9—10;)

„Ако срещнешъ забъркалия се волъ или оселъ **на неприятеля си**, непременно да му го закарашъ. Ако видишъ, че осела на ненавистника ти е падналъ подъ товара си и не ти се иска да му помогнешъ, **пакъ непременно да му помогнешъ**, заедно съ него“. (Изходъ 23: 4 — 5;)

Нѣкои превратно тълкуватъ нѣкои заповѣди на Мойсея. Напр. казаното отъ него „збъ за збъ, око за око“ (Изходъ 21:24;) трѣбва да се разбира въ смисълъ, че Мойсей, познавайки добре закона за правдата (кармичния законъ) и последицитѣ отъ нарушенията му, е искалъ да предпази еврейския народъ да се не задължава отъ нарушение този законъ. И знаейки духов-

ния уровень на тогавашните евреи — че тѣ никакъ не сж били разположени да прощаватъ, но напротивъ: ако нѣкой имъ извади едното око, тѣ непременно ще се домогнатъ да му извадятъ и дветѣ; ако нѣкой имъ избие единъ зжбъ, у тѣхъ ще се надигне чувство за мѣсть — да му избиятъ всичкитѣ зжби; Мойсей е искалъ да смекчи тѣхното коравосърдечие и да не допусне то да се прояви извънъ закона на правдата. И Христосъ обясни, че Мойсей е далъ заповеди отъ подобно естество поради коравосърдечието на своитѣ съвременници (Ев. Марко 10:5; Изходъ 32:9). Абсурдно е да се мисли, че Мойсей, който е билъ изученъ въ висшата духовна мъдрость на жрецитѣ при египетскитѣ храмове, който е добилъ посвящение въ сжщата мъдрость и при тѣста си — мадиамския свещеникъ Йоторъ, че не е знаялъ законитѣ, чрезъ които се разцвѣтватъ божественитѣ заложи въ човѣшката душа. И че съ даденото правило „зжбъ за зжбъ“, той би целилъ да подхранва чувството на отмъщение у народа си.

Ако речемъ да разтворимъ книгитѣ на библейскитѣ пророци, тамъ ще намеримъ изобилна свѣтлина за пжтищата, за методитѣ, чрезъ които човѣкъ расте духовно.

При началнитѣ етапи на човѣшкото развитие, човѣкътъ съ бавни крачки върви къмъ духовния Идеалъ. Той се проявява въ духовенъ мързелъ, въ слаба проява на истинска разумность и той бива заставенъ да стжпва напредъ, да расте, подъ действието на камшика на Сждбата и лека-полека той разбира, че неумолимитѣ

закони на Висшата Правда регулиратъ живота и че за да не страда, той трѣбва да ги изучва и да имъ се подчинява. По въпроса за Кармата ний ще се изкажемъ по-нататъкъ, но тукъ мимоходомъ нека дадемъ нѣколко цитата, които засягатъ този въпросъ — отъ пророкъ Исая, който безспорно е единъ отъ посветенитѣ.

„Горко на душата имъ! Защото въздадоха сами на себе си зло.

Речете на праведния, че добре ще му бжде, защото ще яде плода на дѣлата си.

Горко на беззаконния, зло ще му бжде. Защото въздаянието му ще му бжде по дѣлата на ржцетѣ му.“ (Исайя 3:9—11;)

„Горко ти, който разорявашъ, а не си билъ разоренъ и грабишъ и не си билъ ограбенъ! Когато престанешъ да разорявашъ, ще се разоришъ; когато престанешъ да грабишъ, ще бждешъ ограбенъ!“ (Исайя 33:1);

„Беззаконието му ще му се прости, защото взе отъ ржката Господня двойно за всичкитѣ си грѣхове“. Исая 40:2;)

Сжщиятъ пророкъ Исая ни дава и ключа за смисъла на наказанията, на страданията: „Ако се помилва нечестивиятъ, нѣма да научи правда. Въ земята на Правдата ще се обхожда неправедно и не ще погледне на величието Господне“. (Исайя, 26:10;)

Ще процитираме и гледището на пр. Исая за поста, което е силно изобличение и за съвременнитѣ фарисеи.

„Не постете както днесъ, ако искате да се чуе Горе гласътъ ви.

Такъвъ ли е постътъ, който Азъ избрахъ, — день въ който да смирява човѣкъ душата си?

Да навеждашъ главата си, като трѣстика и да лежишъ въ легло отъ пепелъ, облеченъ въ козинова дреха — това ли ще наречешъ постъ и день угоденъ на Господа?

Постътъ, който Азъ избрахъ не е ли това: да развързвашъ оковитѣ на злото; да разслабвашъ връзкитѣ на теглото; да пускашъ на свобода угнетенитѣ и да строшавашъ всѣки хомотъ? Не е ли още: да раздѣляшъ хлѣба си на гладния и да въвеждашъ въ дома си сиромаси безъ покривъ? Когато видишъ голия да го обличашъ и да се не криешъ отъ своите еднокръвни?

Ако такъвъ постъ практикувашъ, твоята свѣтлина ще изгрѣе, като зората и **здравето ти скоро ще се разцѣти**; правдата ти ще върви предъ тебе и славата Господня ще ти бже задна стража. Тогава, когато призовавашъ Господа, **Той ще ти се отзовава**. Щомъ извикашъ къмъ Него и Той ще рече: **ето ме!** (Исаия 58: 4—9;)

Не е само днешното духовенство избесоляло. И въ древностъ е имало духовни пастири, които сж се интересували отъ службата си до толкозъ, доколкото чрезъ нея могатъ да събиратъ повече материални облаги, да живѣятъ по ухолно и да се суетятъ. Такова свари еврейското духовенство Христосъ и ний четемъ въ 23 гл. отъ еванг. на Матей колко жестоко порица Той това духовенство. колко пжти му извика съ болка на сърце: „Горко вамъ, книжници и фарисеи, **лицимѣри!**“ наричайки ги „води-

тели слѣпи“ и пр. Но нека видимъ какъ пр. Иеремия се обръща къмъ еврейс. духовенство въ своето време.

„Горко на пастиритѣ, които погубватъ и разпръснватъ овцитѣ на паството ми — говори Господъ. Затова, така говори Господъ, Богъ Израилевъ, противъ пастиритѣ, които пасатъ людитѣ ми: вий разпръснахте овцитѣ ми и ги разпѣдихте и не ги посетихте. Ето азъ ще ви накажа за злитѣ ви дѣла, казва Господъ... И ще поставя надъ тѣхъ пастири, които ще ги пасатъ. **И тѣ нѣма да се плашатъ вече, нито ще треператъ, нито ще загинае нѣкоя,** казва Господъ... (Иерем. 23: 1—4;) Людитѣ ми станаха загубени овци. Пастиритѣ имъ ги заблудиха. Направиха ги да скитатъ по планинитѣ (Иер. 50: 6;) И когато поменатитѣ духовни пастири дезертиратъ отъ поста си, Господъ е призовавалъ нови, безъ раса и калимявки, безъ титли: „благоевнейство“, „всеблагоевнейство“, „преосвещенство“, но носейки въ душитѣ си священъ трепетъ за Бога и за всичко божествено въ живота. Нима не се оправдаха думитѣ на пр. Иеремия и за християнското духовенство? Инквизицията не вся ли страхъ и трепетъ въ буднитѣ и свободолюбиви християни, които искаха да разбератъ въ що се състои главно учението на Христа и неговитѣ апостоли, какво сж учили тѣ за спасението на човѣка? Не убиваха ли езуититѣ маса християни, защото чрезъ шипионажъ и обиски открили, че тѣ четатъ въ домѣтъ си, на семейството си, библията, която било позволено да чете само духовенството?

Когато четемъ Стария Заветъ, особно пророцитѣ, виждаме че символизма не е рѣдка форма на речта; въ която обикновенно сж включени най-дълбокитѣ истини. Но насъ ни прави доста силно впечатление и факта, че елита на древнитѣ народи: египтяни, евреи и др. — тѣхнитѣ „жреци“, „пророци“ и „свещеници“ сж познавали дивни закони, за използуване силитѣ въ всемира, които е разкривала висшата древна наука **магия** (наука за могъществото), които днесъ не познаватъ корифеитѣ на днешната официална наука, нито папата, патриарситѣ и владицитѣ на християнскитѣ църкви. Много има да се каже по този въпросъ, но ний само ще го засегнемъ. Ще цитирамъ нѣколко мѣста отъ Стария Заветъ, като предоставяме на читателя да прочете, както тѣзи, тѣй и много други.

Когато Мойсей се яви предъ Египетския фараонъ и настояваше да освободи отъ робство евреитѣ, той направи предъ него редица „чудеса“, съ които искаше да засвидѣтелствува, че Небето е на негова страна, че той отъ името на Господа го моли да пустне на свобода еврейския народъ. Но почти всички тѣзи „чудеса“ ги направиха и египетскитѣ маги (жреци), които бѣха съветници на фараона — вижъ **Изходъ** гл. 7: 12; 20:22; гл. 8:6—7; и пр.

Свещеницитѣ на древния Израилъ познаваха единъ магически способъ за да откриватъ коя жена е изневѣрила на мъжа си, макаръ никой да не я е хваналъ. Той е описанъ въ книгата **Числа** гл. 5:11—31; Щомъ се даде отъ свещеника на жената да пие отъ тази „проклина-

телна горчива вода“, ако тя е изневѣрила на мъжа си, тази вода „ще и надуе коремътъ и бедрото ѝ ще изсъхне“. „А ако жената не е осквернена, ще остане неповредена и нѣма да загуби способността си да зачева“.

И пророцитѣ, и Христосъ, и апостолитѣ му, и маса светии отъ първитѣ вѣкове на христ. ера правеха доста „чудеса“. Тѣ владяха законитѣ на магіята, защото бѣха посветени въ тайнитѣ на тази божественна наука. И тѣ използваха това висше знание за благо на човѣчеството. Тѣзи закони сж като ножъ съ две остриета и въобще като ножъ: който въ ржката на майстора столаръ, копаничаръ носи благословения, а въ ржката на разбойника носи ужаси! Който рече да използва законитѣ на магіята за нисши, егоизтични цѣли и да пакости съ тѣхъ на хората, той става черъ магъ. За да бжде обезвреденъ, за да забрави тѣзи закони, въ следното прераждане ще се роди, като идиотъ.

Каква чистота въ семейния животъ би внесло съвременното християнско духовенство, ако владѣеше само тази трохичка отъ древната магія, — за „проклинателната горчива вода“!

А нима бѣ обикновена бакърена змия „медната змия“ за която се разправя въ книгата Числа гл. 20: 9: „И направи Мойсей медна змия и тури я на хоругвената върлина и когато ухапеше нѣкого змия, той като погледнеше на медната змия, оставаше живъ.“ А стихъ 6-и ни казва, че преди това много хора измрели отъ тѣзи змии. Върху тази медна змия сж били извършени специални магически операции, отъ които тя е при-

добила особени магически сили, съ лечебно действие за този, който образува контактъ съ тѣхъ.

За много „чудеса“ се говори въ Стария заветъ. Пророкъ Илия съ молитва сне огънь отъ небето и запали дървата на жертвеника и жертвата сложена на тѣхъ, върху които преди това бѣха излени 12 водни сжда пълни съ вода (III. гл. на царете 18: 24—39)

Тѣй че древнитѣ „учени“ сж знаели и почудни нѣща отъ днешното радио и сж използвали закони, за които умѣтъ на съвременнитѣ учени още нѣма идея; тѣй както ученитѣ отъ преди 2-3 вѣка биха нарекли басни много отъ откритията на ученитѣ въ нашитѣ дни.

Но нека дадемъ още единъ интересенъ случай, описанъ въ стария заветъ. Констатираме, че никжде не е описанъ точно и напълно **законътъ**, който е билъ използванъ и който е донесълъ описания резултатъ. А само се загатва за него. И понятно защо.

„Тогазъ дойде Амалинъ и откри сражение срещу народа израилевъ въ Рафидаисъ. И рече Мойсей Исусу: избири мжже и излезъ да се биешъ съ Амалика. Утре азъ ще заста на върхътъ на хълма и ще държа въ ржката си жезъла Божий (и той подобно на медната змия е притежавалъ магични свойства). И стори Исусъ, както му рече Мойсей и се би съ Амалика. А Мойсей, Ааронъ и Оръ възлязоха на върхътъ на хълма. И когато Мойсей въздигаше ржката си, надвиваше Израилъ, а когато спускаше ржката си — надвиваше Амаликъ. А рждетѣ Мойсееви омаляваха и затова взеха камъкъ и подложиха

му и той седна на него. А Ааронъ и Оръ, едина отъ едната страна и другия отъ другата, подпираха ржцетъ му. И така ржцетъ му се подкрепяваха до захождането на слънцето. И погуби Исусъ Амалика и войската му съ войнишкия мечъ. И рече Господъ Мойсею: запиши това въ книга за поменъ (Изходъ 17: 8—14;).

Накрай нека изкажемъ нѣколко мисли за старозаветната книга **Йовъ**, които ще подкрепимъ съ цитати отъ сжщата.

Тази книга се счита, въобще, за историческа. Когато тя, по моя прицѣнка, е една повестъ, анонимния авторъ на която очевидно е билъ **посветенъ** въ тайнитъ на окултната наука. Докато всички, които четатъ тази книга, търсятъ поученията ѝ изъ устата на Йова, ний заявяваме, че това е погрѣшно, Йовъ е фонда на който е нарисувана хубавата картина. Поученията се съдържатъ въ думитъ на тримата му приятели: Елефасъ, Валдадъ и Софаръ. Въ подкрепа на мисълта си, нека дамъ нѣколко цитати.

„Тогасъ **Елифасъ** Теманецътъ отговори:... Я си напомни кой неповиненъ е погиналъ? И де сж биле истребени правитъ? Както съмъ азъ видялъ: които оратъ беззаконие и сѣятъ нечестие, **тѣхъ и жънатъ**.“ (4: 7—8;)... .

„Ето блаженъ е онзи човѣкъ, когото изобличава Богъ. Затова не презирай наказанието на Всесилнаго. Защото Той наранява и обвързва, поражая и ржцетъ му изцеляватъ“ (5: 17—18)

„Ето, това издирихме. Така е. Чуй го и познай за себе си“ (5: 27;)

„А **Валдадъ** Шуахецътъ отговори и рече:

„Дали Богъ извърща (изопачава) сждбата? Или Всемогщия извърща правдата? Ако Му сж съгрѣшили чадата ти и Той ги е предалъ на послѣдствия отъ беззаконието имъ. Ако би ти прилежно потърсилъ Бога, ако би се помолилъ на Всемогщия, тогава **ако бѣше ти чистъ и правдивъ**, непременно Той би решилъ да се прояви за тебе и би направилъ да благоденствувашъ“. (8: 3—6;)

„И отговори Йовъ и рече: наистина зная че това е така“ (9: 1—2).

„И отговори **Софаръ** Нааматецътъ и рече: ти казвашъ: това което говоря е право и азъ съмъ чистъ предъ твоитѣ очи. Но дано проговореше Богъ и да отвореше устнитѣ си противъ тебе; и да ти явеше тайнитѣ на мъдростъта — защото тѣ сж двойно по-вече, отколкото се знаятъ. Знай, прочие, че Богъ изисква отъ тебе по-малко, отколкото заслужава беззаконието ти“ (11: 4—6;)

И отговори Йовъ и рече: „научете се сега, че Богъ ме събори и ме обиколи съ мрежата си. **Ето, извиквамъ: неправда! но нѣма край да ме чуе. Викамъ, но нѣма сждъ!** (19: 6—7;)

И отговори **Софаръ**: „не знаешъ ли това отъ старо време, отъ когато е поставенъ човѣка на земята, че тържеството на нечестивитѣ е кратковременно и радостъта на безбожниятъ е минутна?“ (20: 4—5;)

И пакъ проговаряйки **Елифасъ** рече: защо Йовъ рече праведенъ съмъ и Богъ издаде за мене несправедлива присжда? . . . Кой човѣкъ, като Йова пие укори, като вода? И дружи съ ония,

които вършатъ беззаконие и ходи съ нечестиви човѣци? Защото е казалъ: нищо не ползува човѣка да благоугождава на Бога. Слушайте ме вий, разумни мъже: Далечъ е неправдата отъ Бога и у Всемогщия нѣма беззаконие! **Защото Той въздава на човѣка споредъ дѣлата му и ще направи всѣки да намери споредъ пжтищата си.** (34: 5—11)

Последната мисль — това е основната идя, която авторътъ е искалъ да прокара чрезъ тази повестъ. Тази повестъ е една апология на кармичния законъ!

И найстина, ако се приемеше, че книгата Йовъ е историческа, не е ли безумие и жестокость да се допустне, че многомилостивия Богъ ще подвергне на толкова и тъй мъчителни страдания единъ невиненъ човѣкъ, както ни е нарисуванъ героя на повестъта — Йовъ, за да докаже Богъ на сатаната, че въ спора който сж водили по между си, Богъ е на правата страна. Характера на Бога е отразенъ въ Исуса Христа. А той се моли отъ кръста за своитѣ убийци: „Отче, прости имъ, защото не знаятъ какво правятъ“ (Лука 23: 34;). И за него пророкъ Исаия е пророкувалъ, рисувайки Неговия благъ характеръ, произпълненъ отъ милость и състрадание: „трѣстика смазана нѣма да пречупи и замаждяло кандило няма да огаси“ (Исаия 42: 3;), т. е. и най-малката болка нѣма да причини, ако тя не сеналага отъ задачата на лѣкаря — хирургъ, който ампутира единъ кракъ до коляното, за да спаси цѣлото тѣло; отъ любовта на майката, която мимо плачоветѣ и протеститѣ на малката си

рожба, тика въ устата ѝ горчивия хининъ, за да я излекува отъ злокачественната малария; — отъ любовта на възпитателя, който невъзпиранъ отъ неудобренията на възпитаницитѣ си, съ твърдостъ прилага известенъ възпитателенъ методъ, увѣренъ въ добритѣ резултати, които той носи, за разцвѣтяване на нѣкои отъ положителнитѣ заложи въ детската душа.

КАРМА

Божественниятъ законъ за възмездieto — Карма, играещъ ролята на регулаторъ на отношенията и проявитѣ въ живота, вдѣхновенъ отъ закона за абсолютната Правда, подтикващъ съ резултатитѣ, които носи сжществата къмъ повече знание за живота, къмъ прогресъ, къмъ съвършенство (отъ което явствува, че задъ този законъ стои закона на Висшата Любовь) — не е законъ абстрактенъ, до познанието на който можемъ да дойдемъ по пѣтищата на философията, а е законъ, който всѣкидневно и на всѣка стѣпка можемъ да изучаваме въ живота, стига да се въоръжимъ съ повече наблюдателность и съ повече паметъ за миналото — наше и на тѣзи, чийто животъ отблизо познаваме, за да можемъ да схванемъ връзката между предшестващитѣ прояви и последующитѣ факти и условия. Разбира се, че има и резултати, коренитѣ на които, посева имъ сж скрити отъ нашия погледъ, защото лежатъ въ нѣкой предшествующъ животъ.

По въпроса за кармата ще се повърнемъ, когато правимъ изложението си по последната точка: „вътрешния смисълъ на нѣкои отъ притчитѣ на Исуса Христа и пр.“, а тукъ искаме да дадемъ главнитѣ положения, които се обгръщатъ отъ въпроса за Кармата. И когато се асимилиратъ отъ читателя мислитѣ, които по-долу излагаме, ще му стане ясно, че наистина мнозина се заблуждаватъ, като си мислятъ, че сж напълно свободни. Човѣкъ е робъ на своитѣ ограничения: невежество, несъвършенства, страсти и пороци. Този е свободенъ въ истинския смисълъ на думата, който е достигналъ хармония съ Божественитѣ закони, които лежатъ въ основитѣ на живота и служатъ за стимули на еволюцията. За каква своя свобода може да говори този, който постоянно се намира подъ угнетителния тормозъ на своята „неблагоприятна карма?“

Много нѣщо има да се каже върху учението за Кармата. Мнозина сж се изказали по този въпросъ. Но понеже тукъ не можемъ да се простираме много, за да дадемъ въ сбита форма свѣтлина по въпроса, счетохме за умѣстно да процитираме нѣколко мисли най-вече отъ книгата „Учението за Кармата“ на авторитетната окултистка Елена Петровна Блаватска, авторка на капиталното съчинение „Тайно Учение,“ отъ което първия томъ неотдавна е издаденъ въ преводъ на български.

„Цѣлата вселена е една велика, непрекъснатата деятелностъ, управляваща се отъ едни неизмѣнни закони на справедливостта — **законитѣ на кармата.**“

„Значението на Кармата се разбира, като **законъ на причинността.**“

„Всѣки човѣкъ непрестанно твори своята сдѣба.“

„Положението въ което се намираме въ всѣка дадена минута се опредѣля отъ строгитѣ закони на справедливостта и никога не зависи отъ случайности. „Случайностъ“ е понятие създадено отъ невежи; **въ речника на мъдрецъ нѣма такава дума.**“

„Мъдрецътъ казва: ако азъ страдамъ сега, това произлиза отъ туй, че въ миналото съмъ престѣпилъ закона. Азъ самъ съмъ си виновенъ за своитѣ страдания и трѣбва спокойно да ги понасямъ. Така говорятъ разбралитѣ законитѣ на кармата. Независимъ духъ, самоувѣреностъ, мъжество търпение и кротост — ето неизбежитѣ последствия отъ такива разбирания, проникващи въ сърцето и волята на човѣка.“

„Правейки разуменъ подборъ въ вътрешния си животъ (мислитѣ и чувствата), човѣкъ ще се убеди, че може, работейки съ успѣхъ, даже въ продължение на едно кратко въплощение да измени своята карма. Узналъ законитѣ, той разбира, че тази работа предстои нему и че съ своитѣ сили и способности може да отправи себе си по пътя на бързото прогресиране.“

„Твърде сбитата тъканъ, отъ която е съставена човѣшката карма, така се преплита въ различнитѣ съществування на човѣка и е тъй сложна, щото изучаването кармата е най-трудниятъ въпросъ“.

„Всѣка нова мисълъ прибавя нова черта къмъ издигащата се постройка — нито една отъ

тѣхъ не пропада безследно. Групи отъ еднородни мисли, повтарящи се въ течение на нѣколко живота, опредѣлятъ строя на ума, а тѣй нареченитѣ вродени мисли и способности не сж нищо друго, освенъ резултатъ отъ умствената работа въ миналото. Знаейки този законъ, човѣкъ по пжтя на съзнателния изборъ на своитѣ мисли, може да построи постепенно своятъ умъ такъвъ какъвто си го иска. Смъртта не прекъсва тази работа.“

„Стремления и желания, създадени въ едно прераждане, се превръщатъ въ друго прераждане въ способности; повтаряющитѣ се мисли — въ наклонности; волевитѣ импулси въ деятельность; **всевъзможнитѣ изпитания се капитализиратъ, като мъдростъ, а страданията на душата — въ нейна съвестъ.**“

„Завързватъ се отношения, които свързватъ хората за добри, или лоши цели, опредѣлящи и тѣхнитѣ бждащи роднини, приятели и неприятели. Ето защо едни хора ни обичатъ безъ всѣка видима причина, а други сжщо тѣй ни ненавиждатъ повидимому незаслужено.“

„Желанията за земни нѣща приковаватъ душитѣ ни къмъ земята, възвишенитѣ желания ги устремяватъ къмъ небесата.“

„Понѣкога съвсемъ неочаквано и повидимому незаслужено, човѣкъ бива внезапно врехлетенъ отъ нещастие. . . неговата безсмъртна душа получава отъ това урокъ, който никога не забравя.“

„Постжпкитѣ влияятъ върху човѣка косвено, извиквайки въ него нови мисли и желания,

но силата която зи́де безсмъртната душа, изхожда отъ дѣятелността на ума, сърцето и волята, а не отъ външнитѣ проявленія на човѣка.“

„Ако въ миналото ние сме причинили страдания на окръжаващитѣ ни, въ бъдещето ще изпитваме не по-малко страдания, и обратното — ако сме действували за усиляване благосъстоянието на вънкашнитѣ условия на нашитѣ ближни, кармичната отплата ще ни възнагради за това съ добри условия въ нашия земенъ животъ... Въ двата случая послѣдствіята отъ нашитѣ постѣпки не зависятъ отъ тѣхнитѣ мотиви.“

„Но за истинската сжщостъ на човѣка — За безсмъртната душа, разницата отъ мотивитѣ ще се укаже, твърде важна. Въ първиятъ случай, когато мотивътъ е билъ егоизтиченъ, плодоветѣ на неговата дѣятелность ще се проявятъ само на физическото поле, а душата му ще си остане неповлияна отъ това. Въ втория случай, когато мотива му е билъ безкористното стремление къмъ доброто, **този мотивъ облагородява душата** и остава въ нея ново зрънце отъ безсмъртие, защото добритѣ постѣпки на душата сж ония семена, жътвата на които се извършва въ вѣчността.“

„**Законитѣ на кармата сж абсолютни: тѣ отплащатъ за всичко сторено отъ човѣка, даже било то и невъобразимо дребно.**“

„Човѣка можемъ да сравнимъ съ работникъ, който е излязълъ на полето да работи въ добро време, въ лошо, въ студъ, или горешина. Когато полето е изорано и засѣто, работникътъ се

върща у дома си, сменя си дрехата и ляга да си отдъхне. Когато той отиде пакъ на полето, за да събере жътвата, дрехата му ще бжде вече друга, но отъ това ни най-малко не зависи каква ще му бжде жетвата. Човѣкътъ самъ е сѣлъ и ако семето му е било мърша̀во и жътвата му ще бжде такава. Временната му личностъ нищо не важи за крайниятъ резултатъ на тази жътва.“

„Въ едно въплощение човѣкъ може да погаси само частъ отъ своята карма. Господаритѣ на Карма избиратъ тази частъ отъ всѣка индивидуална карма, която може да бжде изплатена едновременно и за тази целъ отправятъ човѣшката душа въ съответната страна, раса, семейство, или обществена среда, която представлява най-подходящото условие за изплащането на тази частъ, която е извадена отъ сбора на общата. Съединяватъ се заедно такива условия при които могатъ да се проявятъ последствията на онези създадени отъ човѣка причини, които не влизатъ въ противоречие една съ друга, а се съвпадатъ.“

„Създалъ своето минало, което държи въ окови неговото настояще, той може да работи, и вътре въ собствено — създадения си затворъ и може да обезпечи свободното си бъдаще. Когато силния узнае, че е вече свободенъ, оковитѣ му ще паднатъ сами по себе си. Но за обикновения човѣкъ, за когото знанието не е единъ могъщъ потокъ отъ свѣтлина, а ту избухваща, ту изгасваща искрица, освобождението се вдига за въ далечното бъдаще. За него преди всич-

ко е необходимо да съзнае, че той страда по настоящемъ само за това, защото е грѣшилъ въ миналото **и че всичкитѣ ограничения, които го свързватъ, сж създадени отъ него.** Отъ тѣзи два полюса: свободната воля и предопредѣлението, произлизатъ всичкитѣ сложни комбинации на свободата и необходимостта, върху които е построена цѣлата драма на човѣшкитѣ борби.“

„Съзнателно строящия своя характеръ е длъженъ да владѣе своитѣ мисли, да бжде господарь на своитѣ желения и да направлява своитѣ постѣпки. Действувайки така, той самъ си създава доброто бждаще. Това е трудъ достъпенъ само за узрѣлитѣ (просвѣтенитѣ) души, на обладаващитѣ силна воля, **и такава само воля може да унищожи лошата карма, да я изгори въ огъня на вътрешнитѣ борби.**“

„Неизбежната сждба държи въ робство всѣки, който не проявява съзнателна воля. Относителна свобода сжществува за този, кото е развилъ волята си до известна степенъ, и най-после пълната свобода е за този, който е позналъ Истината. **Само позналия Истината е въ сила да унищожи своята карма,** превръщайки я въ пепелъ и освобождавайки себе си отъ оковитѣ, които му сж се показали, като вѣчни.“

„Криво разбралиятъ закона за Кармата хора, могатъ да отидатъ до безразличие и сухость въ мислитѣ — „веднажъ човѣкъ заслужилъ трудното си положение, не следва да му се помогне.“ Такива разсѣждения показватъ само невежеството на хората за закона на Висшата Спра-

ведливост. Веднажъ човѣкъ изпречилъ се предъ вашия пѣтъ и вие сте въ състояние да му помогните, знайте, че тази възможностъ се предявява отъ кармичния дългъ, но вече не неговъ **а вашъ**. Своя той изплаща чрезъ страдание, а вашия вие ще изплащате, като му помогните. **Пропуснали случая да му помогните, вие пропускате да изплатите и своя дългъ.**“

Нека дадемъ и единъ цитатъ отъ книгата „Древната Мъдростъ“ отъ Дръ Ани Безантъ (окултистка съ широка извѣстностъ и голѣми заслуги за каузата на окултната наука въ наши дни.) „Обаче душата не трѣбва само да престане да си кове нови окови, тя трѣбва сжщо да отхвърли старитѣ окови, **било като изтърпи тѣ да бждатъ снети постепенно, било като ги разкъса систематически.** За това разкъсване на оковитѣ е необходимо познание, едно познание способно да погледне назадъ въ миналото и да изследва причинитѣ, които нѣкога сж били приведени въ действие и които сж произвели своитѣ послѣдствия въ настоящето. Да предположимъ, че една личностъ, която тѣй поглежда на своя миналъ животъ, вижда известни причини, предназначени да предизвикатъ едно произшествие, което още плува въ бждащето; нека предположимъ понататѣкъ, че тѣзи причини сж мисли за умраза къмъ нѣкого, който е направилъ грѣшката, и че тѣзи мисли трѣбва, въ продължение на една година отъ сега натаѣтъ да причинятъ страданието на автора на грѣшката; една такава личностъ може сега да доведе една нова причина, която ще комбинира

съ причинитѣ на миналото, чийто действия тя ще промѣни: тя ще може напр. да ги уравни чрезъ силни мисли на любовъ и на благодарение, **които ще ги неутрализиратъ**, като по този начинъ ще възприпятствува на произшедствието, което на свои редъ може да произведе нови кармични заплитания. Така чловѣкътъ, който знае, може да неутрализира силитѣ, произходящи отъ миналото, като имъ противопостави равни и противоположни сили, той може „да изгори своята карма чрезъ познанието“. По единъ аналогиченъ начинъ, може една личностъ да тури край на произведената въ нейния настоящи животъ карма, която карма иначе е предназначена да произведе своитѣ послѣдствия въ бждащия ѝ животъ.

Чловѣкъ, който търси да се освободи, може още да бжде възприпятствуванъ отъ задълженията, направени къмъ други души въ миналото, чрезъ злостѣния, които той имъ е причинилъ; чрезъ задължения, които той имъ дължи още. Съ помощта на своето познание той може да намѣри такива души — било въ този свѣтъ, или въ единъ отъ двата други — **и да търси случай да имъ послужи**. Една душа може да бжде въплотена пръзъ време на неговия собственъ земенъ животъ, къмъ която той кармично е задълженъ; той може сега да намѣри тази душа и да изплати своя дългъ, чрезъ което той се избавя отъ една свръзка, която оставена въ течението на събитията, би могла да изиска неговото превъплотение, или да затрудни неговитѣ проявления въ единъ бждащъ животъ.“ (стр. 223)

„Господаритѣ на Кармата“ сж великитѣ ду-

хове, които съхраняват кармичнитѣ записки и регулиратъ сложното дѣйствие на кармичния законъ“. (стр. 219)

Тукъ ще да дадемъ нѣколко цитата отъ стария и новия завѣтъ, които потвърждаватъ учението за Кармата.

„Недейте се лъга, Бога никой не може да измами. Понеже каквото посѣе човѣкъ, това ще и да пожене.“ (Галятяномъ 5: 7.)

„Защото който струва неправда, ще приеме заплатата на неправдата си; и нѣма лицепрятие.“ (Колосяномъ 3: 25;)

„И ако призовавате, като Отецъ тогова, който безъ лицепрятие сѣди споредъ дѣлото на всѣкиго...“ (I Съборно посл. Петрово 1: 17;)

„А Петъръ отвори уста и рече: наистина, виждамъ, че Богъ не гледа на лице; но въ всѣки народъ оня, който му се бои и съобразява проявленията си съ Закона за Правдата, угоденъ му е.“ (Деяния 10: 34-35;)

„Защото всички трѣбва да се явимъ предъ Христовото Сѣдилище, за да приемемъ всѣки споредъ каквото е правилъ, докато се е проявявалъ чрезъ тѣлото си — било добро, или зло.“ (II Коринтяномъ 5: 10;)

„И видѣхъ мъртвитѣ: малки и голѣми, че стояха предъ престолътъ и сѣдени бѣха мъртвитѣ **споредъ дѣлата си** и (Откровение 20: 12 - 13;)

„Горко ти, който разорявашъ, а не си билъ разоренъ; и грабишъ, а не си билъ ограбенъ. Когато престанешъ да разорявашъ, **ще бѣдешъ**

разоренъ. И когато прекратишъ грабежитъ си, **ще бждешъ** ограбенъ“ (Исая 33: 1;)

„Който завожда въ пленъ, и той въ пленъ ще отиде; който убие съ ножъ и той **трѣбва** отъ ножъ убитъ да бжде“ (Откровение 13: 10;)

„Тогасъ Исусъ му каза: повърни ножа на мѣстото му, защото **всички** които вадятъ ножъ, отъ ножъ ще загинатъ“ (ев. отъ Матея 26: 52;).

Има случаи когато кармата (била тя лична, или колективна) може само да бжде смегчена, но не и напълно отмѣнена. Ще дадемъ два цитата отъ писанията за това.

„А горко на непразднитъ и на кърмящитъ въ ония дни! При това **молете се** да се не случи бѣгането ви зиме, или въ сжботенъ день. Защото тогава ще бжде скърбъ голѣма, небивала отъ начало на свѣта “ (Матея 24: 19-21;)

„Въ онѣзи дни разболя се царъ Езекия до смъртъ. И дойде при него пророкъ Исая та му рече: така казва Господъ — нареди за дома си, понеже ще умрешъ. Тогасъ Езекия обърна лицето си къмъ стената, **та се помоли Господу**, казвайки: моля ти се, Господи, спомни си сега какъ се проявявахъ предъ Тебъ съ вѣрность и цѣло сърдце и вършихъ това, което е угодно предъ Тебъ. И Езекия плака горко. Тогасъ дойде Господнето слово къмъ Исая и рече: иди та кажи на Езекия — така казва Господъ, Богъ на баща ти Давида — чухъ молитвата ти, видѣхъ сълзитъ ти; ето, азъ ще приложамъ на живота ти петнадесетъ години“. (Исая 38: 1-5;).

И въ двата случая, при това, се подчертава голѣмата сила на дълбоката молитва.

ПРЕРАЖДАНЕ

По въпроса за прераждането, който въпросъ може обширно да се аргументира, ще оставимъ читателя да си направи специални проучвания, ако иска да се запознае съ него изчерпателно. А тука ние накратко ще хвърлимъ свѣтлина по него.

Учението за прераждането е съставлявало частъ отъ общото учение, което сж проповѣдвали всички велики Учители — основатели на религии, на философски школи, на пророчески школи и на тайни окултни общества. Нѣкои отъ тѣхъ сж говорили съвсемъ открито за него, други сж го преподавали на своитѣ ученици, като едно отъ „тайнитѣ учения“. Това е било въ зависимостъ отъ времето, въ което е живѣлъ Учителя, отъ умствената и духовна култура на народа, между който той е проповѣдвалъ. Това учение е съставлявало частъ отъ философията на видни древни и нови философи — на Платона, Питагора, Оригена, Нитче¹⁾ и др. Последния да-

¹⁾ Нитче е символистъ. И тѣзи, които буквално тълкуватъ изрази изъ неговитѣ писания, като този: който иска да стигне до **свѣрхчовѣка**, трѣбва да мине по труповѣтъ на своитѣ родители, братя, сестри, близки сродници и приятели — сж на кривъ пѣтъ. Подъ родители Нитче символизира мислитѣ, чувствата, идеитѣ, постѣпки-тѣ и пр., които сж ни създали, оформили като личностъ,

же заявява, че би се много сърдилъ на оногова, който се осмели да твърди, че той е заимствувалъ това учение отъ когото и да било; защото учението за прераждането съставлявало нераздѣлна частъ отъ неговата философска система и че той въ своята философска размисль самъ е открилъ истинността на това учение.

Нѣмския философъ-окултистъ Д-ръ Рудолфъ Щайнеръ, наредъ съ други първокласни учени, философи и литератори е билъ допуснатъ да разглежда неиздаденитѣ ръкописи и др. документи въ кабинета на великия немски поетъ-философъ Гьоте. И тамъ той откри, че както Гьоте, така и великия Шилеръ, сж били окултисти и членове — едновременно на една тайна окултна школа. Затова и Гьоте и Шилеръ сж били добри приятели и заедно сж редактирали списание. И ясно става, че не е случайно дето Д-ръ Р. Щайнеръ наименова основания отъ него окултенъ университетъ „Гьотеанумъ“.

Въ подкрепа на това ще процитираме частъ отъ публикувания разговоръ между Напалеонъ и Гьоте въ в. „Зора“, бр. 4,395 отъ 26 II. 1934 г. подъ заглавие: „Напалеонъ и Гьоте въ Ерфуртъ“ (раз-

каквата сме въ дадения моментъ. Съ роднинитѣ и приятелитѣ ни той символизира сроднитѣ съ нашитѣ: идеи, мисли, чувства и постъпки. Както нашитѣ досегашни таква сж отрицание **на идеалния човѣкъ — на свѣрхчовѣка**, тъй и сроднитѣ тѣмъ сж пречка за достигане на свѣрхчовѣка. И който иска да го достигне въ себе си, трѣбва да имъ обяви война, да ги погази, устременъ къмъ свѣрхчовѣка, къмъ неговата сжщина.

говоръ върху славата, силата, личността, настоящето и бъдещето — възъ основа на новонамѣрени документи и материали.)

— **Напалеонъ:** ... Вѣрвате ли въ прераждането на душата?

— **Гьоте:** Азъ желая следъ моята смъртъ да намѣря нѣкжде нова възможность за работа. И азъ вѣрвамъ, че Природата¹⁾ нѣма да откаже на тѣзи, които искатъ да работятъ.

— **Напалеонъ:** Споредъ истинскитѣ привърженици на учението за прераждането на душата, ние нѣколко пѣти сме биле вече тукъ на земята. И азъ, тукъ, или тамъ съмъ се готвилъ въ по-раншното ми сѣществуване за сегашния мой животъ...²⁾

Нѣкои питатъ: щомъ това учение е божествена истина, защо ис. Христосъ не е говорилъ много за него? Първо за това, защото за него Той е говорилъ, като частъ отъ „Тайното учение“, което Той е преподавалъ на ученицитѣ си насаме. Но назрѣли сж вече условията да се говори за това учение открито. И второ, защото главната задача на Христа е била да очертае пѣтя къмъ съвършенството, да посочи методитѣ за

¹⁾ Гьоте, като окултистъ вмѣсто думата Богъ е употребилъ Природата, за да подчертае вѣрата си въ Разумната Сила, въ Творческия Принципъ, който прониква цѣлата Природа (включително човѣка) и е нейния животъ — душата на Природата.

²⁾ **Н. Б.** Знае се окултно, че въ Напалеонъ е прероденъ духътъ на извѣстния Юлий Цезаръ.

спасението на човѣшката душа, обхваната въ ногтитѣ на звѣра — седмоглава ламя (грѣха въ различнитѣ му прояви) и тънеща въ мрачни, хладни подземия (невежеството и егизма). Да я извади на ведри върхове и да я снабди съ криле — да лети, като орелъ въ простора, въ лазурнитѣ висини. Да заприлича човѣшката душа на пеперуда съ красиво нашарени крилца; — на натруфена невѣста въ бѣла примѣна, съ букетъ отъ живи цвѣтя въ ржце и златенъ венецъ на глава, обсипанъ съ различни скъпоцени камъни — емблема на Християнскитѣ добродѣтели.

Която душа разкрива тѣзи добродѣтели, човѣшкия характеръ, който ги проявява — говорятъ за божественния произходъ на човѣка!

Нека първомъ дадемъ нѣколко цитата отъ книгата на Ани Безантъ „Древната мъдростъ“.

„Въпроса за Прераждането се разработва обикновено съвсемъ безъ всѣка връзка съ всеобщия природенъ порядъкъ, като единъ отдѣленъ откъслекъ и отъ това прилиза голѣма врѣда за това учение. Защото цѣлата еволюция се състои отъ единъ развиващъ се животъ, който при това преминава отъ форма въ форма, като се обогатява постоянно отъ цѣлата съвокупностъ опитности, които събира при последователното му въздѣйствие на маса факти отъ живота. Превъплощението на човѣшката душа означава, прочие, не нѣщо, като въвеждане на единъ новъ принципъ въ еволюцията, но применението на единъ универсаленъ принципъ къмъ новитѣ условия, произлѣзли необходимо отъ индивидуализирането на постоянно развиващия се животъ“.

(стр. 147)

„Чрезъ какво друго, ако не чрезъ превъплотението ставатъ разбрани „чудеснитѣ дѣца“? Да вземемъ за примѣръ D-г Young, изобретателя на вълнообразната теория на свѣтлината — единъ мжжъ, чийто значение не се оцѣнява днесъ въ достатъчна мѣрка. Като две годишно дете, той можеше вече да чете „съ една забѣлжителна леснина“ и преди 4 годишната си възраст той бе прочелъ вече два пѣти библията. Въ седмата си годишна възраст той започна да изучава аритметиката.

Сжръ William Rowan Hamilton показва даже още по-голѣма ранна зрѣлостъ. Той започна да учи еврейски, когато бѣше едва на три години и когато е билъ на седмата си годишна възраст, единъ членъ на „Trinity-College“ въ Дублинъ призналъ, че той притежава за този езикъ повече познания, отколкото много кандидати за тази колегия. На 13 годишната си възраст той достигналъ достойни за внимание знания по най-малко тринадесетъ езици, между които влизаха освенъ класическитѣ и модернитѣ европейски езици, още и: персийски, арабски, санскритски, индустански, даже и малайски... Въ 14-а си година той съчини едно поздравително писмо за персийския посланникъ, когато той посѣтилъ Дублинъ, за което последния казалъ, че до тогава той не е вѣрвалъ никога да намѣри въ Великобритания нѣкого, който да може да напише единъ такъвъ документъ на персийски езикъ.

Когато той бѣше на 18 годишна възраст D-г Brinkley (кралски астрономъ отъ Ирландия) се изказваше за него: „този младъ човѣкъ ще

бжде, не, той е вече днесъ първий математикъ на наше време.“

Нека кажемъ нѣколко думи и за знаменития композиторъ **Моцартъ**. Той още на 6 годишната си възраст съчинявалъ малки пиески и заедно съ баща си извършвалъ пжтувания и давалъ концерти. За своя кратъкъ животъ (1756 — 1791 г.) той е показалъ необикновенна плодовитостъ: написалъ 626 произведения! Разсждителниятъ читателъ да сравни тѣзи дѣца съ обикновенитѣ момчета и нека размисли: какъ тѣ встѣпватъ въ свѣта съ тѣзи преимущества въ началото на своята кариера и ставатъ за ржководящи личности и да се попита тогава самъ: дали такива души не трѣбва да иматъ задъ себе си нѣкакво минало?“ (стр. 191).

„Главната трудностъ за мнозина, относително приемането учението за прераждането, съставлява отсъствието на всѣкакво припомняне за собственото имъ минало. При все това, всѣки день имъ се изпречва обстоятелството, че тѣ сж забравили даже твърде много отъ тѣхния животъ въ настоящето тѣло, че споменътъ имъ за тѣхнитѣ първи младенчески години е смѣтенъ и годинитѣ на детинството сж съвършено забравени. Сжщо не може да не имъ е познато, че произшествията на тѣхното минало, които сж съвършено забравени въ тѣхното нормално съзнание, оставатъ скрити въ тъмнитѣ килийки на тѣхната паметъ и могатъ да бждатъ извикани чрезъ известни болезнени възбуждания, или подъ влиянието на хипнотизма. Познатъ е факта, че умиращъ човѣкъ, е говорилъ единъ езикъ, чу-

ванъ отъ него нѣкога въ детинствата му и забравенъ презъ време на неговия дълъгъ животъ. И че сжщо умиращъ човѣкъ въ бълнувания е произвеждалъ отдавна забравени произшествия, които се представили живо въ съзнанието му. Нищо, въ действителностъ, не се забравя. Обаче, има много нѣща, скрити за ограничения погледъ на нашето съзнание „въ будно състояние“ — най-ограничената форма на нашето съзнателното състояние, — едничката форма въпрочемъ, която болшинството отъ човѣцитѣ познава. Сжщо както припомнянето подробноститѣ на настоящия животъ се скрива извънъ областта на това будно съзнание и наново се узнаватъ само, когато мозъкътъ стане свѣрхчувственъ, следователно способенъ да отговаря на вибрациитѣ, които, обикновено преминаватъ незабѣлязани; тъй и припомнянето на предишнитѣ му минали животи иде отъ склада, който е извънъ кръга на физическото съзнание. Това припомняне е достояние изцѣло на мислителя (сжщинския човѣкъ), който си остава сжщия отъ животъ въ животъ. Нему е достъпна цѣлата книга на припомнянето, защото той образува едничкото „Азъ“, което е преминало презъ всички опитности, въ която книга тѣ се намиратъ заригистровани. Той освенъ това може да принася своето припомняне на миналото въ своя физически мозъкъ, щомъ като той е достатъчно очистенъ, за да отговаря на неговитѣ бързи и сютбилни вибрации. Плътскиятъ човѣкъ отъ тогава може да участвува въ неговото познание на съхраненото минало. Трудността на припомнянето не лежи въ забравя-

нето, защото нисшият проводникъ, физическото тѣло, не е наистина никога преминавалъ презъ предишнитѣ животи на своя притежателъ; тя лежи много повече въ поглъщането на настоящата личностъ отъ всичко, което я окръжава и въ нейната груба нечувствителностъ за нежнитѣ вибрации — едничекъ езикъ, чрезъ който душата може да се изразява. Тѣзи, които желаятъ да си припомнятъ миналото, не трѣбва да съсредоточватъ цѣлото си внимание на настоящето; тѣ трѣбва отъ друга страна да пречистятъ и изтънчаватъ тѣлото си до тогасъ, до като то стане способно да получава впечатления отъ по-субтилнитѣ сфери. Както и да е, все пакъ едно значително число човѣци притежаватъ действително спомена за своитѣ минали сжществувания. Тѣхниятъ физически организъмъ е достигналъ необходимата степенъ на чувствителностъ и за такива личности превъплощението не е вече една теория, но единъ фактъ на личенъ опитъ. Тѣ сж узнали колко животътъ става по-богатъ, когато къмъ него се прибави припомнюването на миналия животъ, когато приятелитѣ ни презъ това ни кратко сжществувание сж наши приятели отъ отдавна изчезнали дни и когато общи стари спомени усилватъ връзкитѣ ни въ преходящото настояще. Животътъ печели въ сигурностъ и достойнство, когато се разглежда подъ перспективата на едно далечъ назадъ схванато минало и когато нашата някогашна любовъ се появява пакъ въ тѣзи, които ний днесъ любимъ.

Смъртта изгубва тогава онова значение, което обикновено ѝ се отдава и се явява

само като единъ обикновенъ инцидентъ въ живота, като една проста промѣна на сцена, или же като едно пжтишествие, което отдалечава тѣлата, но не може да отдѣли дсйствително приятель отъ приятель. Връзките на настоящето се показватъ тогава, като халчици отъ една златна верига, която се простира далечъ въ миналото и ний можемъ да погледнемъ съ спокойна увѣреностъ и радостно, съ очитѣ на бждащото въ мисълта, че тѣзи връзки ще се запазятъ, като се образуватъ нови халчици въ сжщата златна непрекъснатата верига презъ днитѣ на бждащото.“ (Стр. 194)

Ще процитираме още една мисълъ отъ сжщата Ани Безантъ изъ една нейна лекция „За прераждането“, напечатана въ преводъ въ списание „Всемирна Лѣтопись“ год. I кн. IX.

„Вие имате една форма на паметта, макаръ и да неможете да я познаете, като такава. Не сте ли срѣщнали едно лице за пръвъ пжтъ и не сте ли се почувствували изведнажъ привлечени отъ него, като да сте го познавали въ тоя часъ по-добре, отколкото брата си, или сестра си, съ които сте израстнали? Не е ли това нищо друго, освенъ паметта, която прехвърля мостъ презъ бездната, а именно **духътъ, като познае другия духъ, си спомня** старитѣ връзки и сношения съ него?

Сжщото е и въ случаитѣ на лица, които не се обичатъ. Срещате нѣкога едно лице и го отбѣгвате. Постжпката ви изглежда глупава. Но ще направите добре, ако обърните внимание на предупреждението на Духа, чиято паметъ е по-

силна отъ тая на мозъка: той знае стария ви неприятелъ и опасността, която може да ви сполети отъ такъвъ врагъ. Тѣзи сж погледитѣ и лжчитѣ, чрезъ които паметъта може да се докосне до физическия мозъкъ; тѣ сж указанията на едно минало, което другояче неможе да се разбере“.

Мнозина сж ми разправяли за такива „симпатии“ и „антипатии“, които сж изпитвали при първа среща къмъ известни лица, които много сж ги озадачавали, защото тѣ не сж били обясними нито съ приятната или неприятна физиономия, нито съ нѣкакво особено държане, нито съ общественото имъ положение, или съ нѣкакви бждещи перспективи.

Нека дадемъ и единъ цитатъ отъ Максъ Хайндель, ^{чуждъ} основателъ на Розенкройцерското братство, съ седалище въ Калифорния.

„Еволюция е „историята за напредъка на духа въ течение на времето“. Навсѣкжде, разглеждайки около насъ различнитѣ явления въ вселената, ние ще откриемъ, че пжтътъ на еволюцията представлява една спирала. Всѣки кржгъ на спиралата представлява единъ цикълъ. Всѣки цикълъ се губи въ следуюция, както кржговетѣ на спиралата следватъ непосредствено единъ следъ други, защото всѣки цикълъ е прякъ резултатъ отъ предшествуващия го и е творецъ на ония по-виши състояния, които ще го последватъ...“

Напролѣтъ земята захвърля своята бѣла обвивка и излиза отъ периода на почивката — нейния зименъ сънь. Всѣка една дейность въ природата е така нагласена, че да даде начало на

единъ новъ животъ. Времето не спира вървежа си. Житото и плодетъ биватъ прибрани отъ полето. Огново изпълненото съ трудъ лѣто отстъпва на тишината и бездействието презъ зимата. Огново снѣжната покривка обгръща земята. Но нейния сънъ не е за винаги; тя ще се пробуди наново при първия зовъ на новата пролѣтъ, която ще отбѣлежи единъ малъкъ прогресъ за нея въ безспирния бѣгъ на времето.

Така е и съ слънцето. То изгрѣва наново всѣка сутринь, следвайки своя пѣтъ презъ годината.

Навсѣкжде все сжщата спирала — напредъ, нагоре, безспирно!

Възможно ли е щото този универсаленъ законъ, действащъ въ всички природни царства, да не е валиденъ и за живота на човѣка? Може ли земята всѣка година да се събужда отъ зимния си сънъ; може ли дърветата и цвѣтята да възобновяватъ своя животъ, а само човѣка да умира за винаги? Това не може да бжде! Сжщия законъ, които събужда живота на растението за новъ растежъ, ще събуди и човѣка за нови опитности, за понататъшенъ напредѣкъ къмъ целта на съвършенството. Следователно, теорията за прераждането, която ни учи за последователнитѣ превѣплощения въ постоянно осъвършенстващи се тѣла, е въ пълна хармония съ закона за еволюцията и съ всички природни явления.“

Нека процитираме и отъ една сказка на Ани Безантъ, държана въ Лондонъ на тема „Необходимость отъ прераждане“:

„Азъ казахъ, че прераждането е една морална необходимость, ако ние искаме да поддър-

жаме нашата вѣра въ Божествената справедливостъ и Божествената Любовь лице съ лице съ фактитѣ на живота.“

И Безантъ разглежда два случая: едно дете, родено отъ крайно бедни и престѣпни родители, въ нѣкой отъ най-мизернитѣ подземия на Лондонъ, черепа на което говори, че носи престѣпни наклоности; което е възпитавано не въ пѣтя на добродетелитѣ, а въ този на пороцитѣ, чрезъ което родителитѣ му изкарватъ своето и на децата си препитание; и друго дете, родено при богати, умни и благородни родители, които още отъ люлката почватъ да го възпитаватъ въ всичко благородно и възвишено, даватъ му и всички възможности да свърши и университетъ и да има всички необходими удобства въ живота. И още съ раждането на което, по неговия черепъ, френолога е прочелъ умственикъ и нравствени заложби, съ които е дошло на свѣта. И първото дете, като порастне, става постояненъ клиентъ на затворитѣ, името на второто се носи отъ уста на уста, като даровитъ човѣкъ и полезенъ членъ на обществото. И Безантъ задава въпроса: ако наистина Богъ такива създава души и ги праща въ такива различни условия за животъ, тогава де остава Божествената справедливостъ, върху която трѣбва да се облѣгатъ надѣждитѣ на хората? И добавя: „Тѣзи именно въпроси сж, които отвличатъ стотици благородни сърца въ невѣрие, въ единъ скептицизмъ, които се показва наистина по-почтенъ, отколкото вѣрата“, — разбира се, говори за вѣрата въ единъ Богъ, който поддържа въ живота единъ порядъкъ на възмутителна несправедли-

вость. После Безантъ пита: каква заслуга има една душа, умряла като малко дете, за да я постави Богъ на вѣчно блаженство въ рая, и какви опитности е събрала и какви душевни сили е развила тя — да кажемъ въ своя 10 годишенъ животъ на земята? И може ли единъ човѣкъ, които е живѣлъ 60-70 год. на земята, всредъ бурния животъ, вплетенъ въ жестокитѣ стопански условия, за да изкара препитание за своето семейство, да не рискува да се поучерни, да се поуцапа и да загуби онова вѣчно блаженство, което се обещава за умрѣлитѣ, като деца?

Ето какъ се изказва Безантъ за надѣждата и утѣхата, които носи учението за прераждането и какъ то обяснява, че Божията справедливостъ съществува въ живота, съ всичкитѣ му факти, които наблюдаваме въ него:

„Защото когато виждамъ падналия, мизерния, най-нечистия отъ човѣшкия родъ, азъ мога да чувствавамъ: ти си мой по-младши братъ, едно дете въ школата на живота, дете азъ съмъ била преди твърде дълъгъ периодъ. Сжщия Богъ живѣе въ тебе, както живѣе и въ мене. И азъ чувствавамъ къмъ него тази нежностъ, това състрадание, което има по-старшия братъ къмъ бебето, което се мжчи по пода. Не съ умраза, не съ надменностъ, не съ присмѣхъ гледамъ азъ на него, но съ очитѣ на знанието, че сжщиятъ общъ животъ ще се прояви у него утре; че той се бори днесъ тамъ, дете азъ се борихъ въ далечното минало. Ето секрета на повдигането на падналия, който секретъ, ми се струва, нигде другаде не можемъ намѣри. Защото, ако не схванемъ тази идея, хората ще останатъ съ чувството на

несправедливостъ, недоброта за гдето сж хвърлени въ живота, когото тѣ не сж искали да иматъ, — въ животъ пѣленъ съ мизерия и развала.

Но, ако този животъ е само начало на опитността на божеството вътре въ тѣхъ; ако той е изучаване азбуката на живота, тогава въ тѣхъ нѣма да се повдигне чувството на отчаяние и злоба, но ще намѣрятъ, че съвършенна Любовь и съвършенна Справедливостъ владеятъ въ Сърдцето на свѣта. Защото само едно обяснение има, ми се струва, на факта, гдето виждаме любовта Божия да отива паралелно съ чловѣческата мизерия, а именно, **че въ това се съдържа едно необходимо възпитание, за разкриване на божественитѣ сили въ човѣка.** А щомъ това е необходимо, никой не може го избѣгна; всички трѣбва да минатъ презъ него, или иначе да останатъ за винаги несъвършени, защото тѣ нѣматъ опитността, която дава чловѣческия животъ.

Покойния еванг. метод. проповѣдникъ Анастасъ П. Мѣшковъ, при единъ разговоръ презъ 1906 год. ми разправяше за тогава покойния проповѣдникъ отъ сжщата мисия Паламидовъ: че той минавалъ за най-даровития, за най-широко-взглядния между тѣхъ; но единъ пжтъ той чулъ отъ устата му думи които счелъ за богохулни. Двамата направили посѣщение въ едно семейство въ Плѣвень, което имало болно дете, едно осемъ годишно, което вече повече отъ година лежало тежко болно въ легло, безъ да може да става. Ужасна била картината: непоносими били болкитѣ на това дете — тѣлото му наранено отъ леженето... и то съ сълзи на очи ги молило и тѣ

да помолятъ Бога: по скоро да тури край на живота му. Родителитѣ на детето съ ридание ги молили за сжщото, защото лекаритѣ имъ казали, че смъртта на детето е неминуема, но може и още нѣколко месеца да живѣе. Сжщитѣ родители имъ казали, че не си спомнятъ да сж направили нѣкакво особено прегрѣшение, съ което да сж заслужили този тежъкъ кръстъ. Но, че тѣ сж съгласни Господъ лично тѣхъ да накаже, ако заслужаватъ това и да освободи детето имъ отъ тѣзи мжки... И когато излезли отъ този домъ, Паламидовъ съ огорчение му казалъ: „**Какво иска Господъ отъ това дете?**“ Тѣзи думи Мѣшковъ счелъ, като богохулни. Нищо богохулно нѣма въ тѣхъ! Но, като Паламидовъ ще се чуди всѣки човѣкъ съ здравъ разумъ, който не е запознатъ съ ученията за кармата и прераждането: какъ могатъ да се примирятъ подобни случаи съ вѣрата, че сжествува Всемогщъ Богъ, който управлява и царува въ живота и че сжщината на този Богъ е абсолютна справедливостъ и безпредѣлна Любовь!

Ако прераждането не бѣше една реалностъ, какъ могатъ да се обяснятъ маса факти, констатиращи изъ всички държави, и въ миналото и днесъ — деца и възрастни да си спомнятъ факти изъ свои минали животи? Безъ да говоримъ за голѣмитѣ ясновидци, за Великитѣ Учители, които четатъ миналитѣ събития отъ хиляди години насамъ (включая и миналото на отдѣлни личности, което биха искали да проследятъ) въ архивата на природата („Акашовитѣ записки„) тѣй както ние изучаваме миналото по книгитѣ — четейки страницитѣ на историята.

Ний ще приведемъ нѣколко такива случаи.

1) Рачо Г. Даскаловъ въ сп. „Всемирна лѣтопись“ год. I кн. I — 1919 год. е съобщилъ следния случай. (Пишущия тия редове е изслушалъ сжщото както лично отъ г. Даскаловъ, тъй и отъ госпожата му Пена! Даскаловъ бѣ секр. бирникъ въ с. Басарбово и доста имотенъ човѣкъ.)

„ЕДИНЪ СЛУЧАЙ НА ПРЕРАЖДАНЕ ВЪ БЪЛГАРИЯ.“

Презъ 1904 год. имахъ 6 $\frac{1}{2}$ годишно момче на име Колю, което бѣ започнало да ходи на училище въ селото ни Басарбово, Русенско. Единъ день, като играело съ други 2-3 другарчета въ една отъ стаитѣ на училището, свалили (съборили) една врата, отъ което събаряне много се уплашило, но освенъ това че ще бжде наказано и отъ учителката, поболе се и отъ това ли бѣ, отъ друго ли бѣ, злѣ заболя и на 4 декемврий 1904 г. се помина.

Презъ 1906 г. на 24 Септемврий роди ми се момиче, което кръстихме „Здравка“, която сега скоро ще навърши 13 год.

Презъ пролѣтѣта на 1912 год. единъ день съпругата ми Пена, въ присѣствието на всички домашни каза на Здравка, че следъ ваканцията ще я дадемъ въ училище, а Здравка безъ забикалки каза: „Мамо ма, че нали азъ ходихъ на училище?“ Майка ѝ ѝ каза: „ехъ и тая добра — кога си ходила на училище?“ На този ѝ въпросъ Здравка отговори: „Мамо, мамо ма, че азъ нали ходихъ на училище и като се събориха вра-

тата при дъсчената преграда въ училището, азъ се уплашихъ, разболѣхъ се и вече не ходихъ“. Освенъ това каза и името на учителката, която учеше момчето, тъй че всичко казано, точно съвпада съ дѣйствиата на покойното ми момче.

Следъ нѣколко време съпругата ми заговорила на Здравка, че ще ѝ купи чантичка; а тя казала, че има чантичка, съ която и напредъ ходила на училището. — Дѣйствително покойното ми момче имаше чанта, която бѣ захвърлена на тавана между другитѣ вѣхти чанти (родители сме на 11 деца) „Ами можешъ ли си позна чантата“, я запитала майка ѝ и тя отговорила утвърдително, качила се на тавана и взела именно оная чантичка, която бѣ на покойното ми момче и казала: „ето я“.

Единъ пжтъ, като разговаряхме съвсемъ за други работи, Здравка заговори, като се обърна къмъ майка си: „мамо, мамо ма, азъ помня когато ти бѣше болна и че лежеше въ гостната стая и азъ ти вардѣхъ мухитѣ съ байраче, което ми бѣше направилъ тати отъ пръчка и кърпичка“. Освенъ горното показва самата стая, мѣстото на кревата и името на доктора, който лѣкуваше съпругата ми.

Всичко казано отъ Здравка е съвършено вѣрно, само че жена ми боледува отъ тежката болѣстъ, когато бѣ живо момчето ми Колю и то именно пазеше мухитѣ ѝ съ флагче.

Чували бѣхме за прераждането на душитѣ, обаче презъ едното ухо ако влизаше, отъ другото излизаше, но сега тия декларации на нашата Здравка силно ни озадачаватъ по въпроса за

прераждането и вѣрвамъ, че тоя въпросъ интересува цѣлото образовано общество.

Съобщава: Рачо Г. Даскаловъ“.

2) Презъ 1933 год. в. „Утро“ публикува едно запитване отъ единъ баща до редакцията на този вестникъ. Понеже нѣмамъ на рѣка вестника, ще го предамъ на паметъ.

Бащата иска обяснение отъ редакцията на следния фактъ. Преди годинѣ той живѣлъ съ семейството си въ гр. Русе. Тамъ му се поминало дете отъ основното училище. Следъ това се преселилъ въ другъ градъ. Тамъ имъ се родило дете. Преди да го запишатъ въ училище, то разправяло на родителитѣ си на нѣколко пѣти: че нѣкога си сж живѣли въ гр. Русе, че кжщата имъ била близо до Дунава, че учило въ еди кое си училище и че само би посочило и кжщата и училището, ако бжде заведено въ Русе. Бащата завежда детето въ Русе и билъ изуменъ, когато детето посочило и кжщата въ, която сж живѣли и училището, въ което е учило покойното имъ дете.

3) Въ сп. „Всемирна Лѣтопись“ год. III кн. V. е напечатано следното съобщение отъ г-жа Даф. Д-ръ Л. Доганова (жена съ голѣма култура, писателка, често държи сказки на различни теми и отъ години води курсове по Английски езикъ въ София):

„СЛУЧАЙ ОТЪ ПРЕРАЖДАНЕ.

Срещнахъ една моя позната, учителка на първо отдѣление, и я запитахъ дали е попаднала на способни деца. Тя ми отговори следното:

„Мога да се похваля тази година съ добро щастие въ това отношение, обаче, имамъ единъ ученикъ, които тебе ще интересува, а мене вече крайно много нервира. Петнадесетъ години откакъ съмъ учителка, но до сега не съмъ имала подобна опитност“. Следъ това тя продължи:

„Знаешъ, въ първото отдѣление запознаваме дѣцата съ формитѣ на буквитѣ, писане, естествено, отъ лѣво къмъ дѣсно, и пр. Единъ отъ ученицитѣ е много схватливо дете, отлично е по смѣтане, и всичко що предамъ, много бързо схваща, но когато дойде до писане — ужасъ! Той пише отдѣсно къмъ лѣво! Азъ туря ржката му отъ лѣво на страницата и стоя надъ главата му. То внимателно изкарва реда, но дойде ли до края му, ако не съмъ надъ него, като по старъ навикъ, почне следния редъ отъ дѣсно къмъ лѣво? Просто не знамъ какъ да си обясня това! Не е лѣвичарче, въ всѣко отношение е нормално, но вече петъ месеца откакъ учимъ, а то още не може да свикне на **европейския** начинъ на писане. Като го гледамъ, нѣкога ми сеструва, че то е нѣкой старецъ отъ **източнитѣ** народи, който още не може да се освободи отъ источния начинъ на писане: отъ дѣсно къмъ лѣво. Ти що мислишъ по това? Какъ би могла да обяснишъ тази случка?“

— Какъ би могла да обясни науката тоя случай? — питамъ азъ.

А какъ ще обясни тя и следниятъ:

Вуйчо ми се бѣ върналъ отъ Западъ и ни разказваше за впечатленията си отъ разнитѣ посетени отъ него страни. Когато дойде до Италия, бузитѣ му пламнаха, очитѣ му блѣснаха, но той

бързо наведе погледъ надолу и каза: „Предпочитамъ да не говоря за Римъ, защото тамъ преживѣхъ нѣщо, което разнебити цѣлата ми душа и което азъ съвсемъ не мога да си обясня“.

„Кажи, кажи го“, подехме всички ние.

„Но вие ще се смѣете, не ще ме разберете, — не, по-добре е отъ Англия да мина направо въ Швейцария“.

Ние, обаче, настояхме, като обещахме да не правимъ никакви бѣлѣжки.

„Е, добре! — Въ Римъ азъ се намѣрихъ съ нѣкои мои познати и предъ тѣхъ изказахъ желанието да видя стария градъ. — Това е лесно, и ний самитѣ не го познаваме, но ще вземемъ нѣкой водачъ, и съ него напредъ ще разгледаме развалинитѣ и ще си припомнимъ древната римска история. Така и сторихме. Но що?! Едва почнахме да навлизаме въ стария градъ и азъ усѣтихъ, като че ли нѣщо трепна и се обърна въ мене. Стана ми мило. Сълзи бликнаха въ очитѣ ми, и, вѣрвайте ми, азъ изпитахъ чувства, които човѣкъ усеща, когато подиръ много години се завърне въ милото родно, добре познато градче. Като се огледахъ, азъ като че познахъ улицата на която бѣхме стѣпили. Развалинитѣ за менъ не бѣха развалини: азъ като че виждахъ ясно надъ тѣхъ Римъ по време на неговото минало величие.“

„Малко по-надолу по тая улица, отдѣсно не е ли билъ палата на Августа?“

— Елате, азъ ще ви посоча най-голѣмата баня на древния Римъ, съ нейната богата библиотека. Ще ви покажа Колозеума, **кой кжде седѣше въ него**; ще ви разкажа за чуднитѣ игри

въ него; ще ви покажа арките и Форума, и всяка гордостъ на миналото“.

И азъ вървѣхъ напредъ и сочехъ, и разпращахъ, а водачътъ вървеше следъ мене, клатеше глава и казваше, че до сега не е срѣщалъ чужденецъ, които тъй добре да познава тѣхната минала история, а още по-малко тъй добре древния Римъ.

Другаритѣ ми въ началото ме слушаха съ насмѣшка, като питаха водача, върно ли говоря, после станаха сериозни, слушаха внимателно моитѣ живи и увлекателни разяснения. Най-послед единъ отъ тѣхъ каза: „Другари що правимъ ние? У... говори не като българинъ, **но като нѣкой възкрѣсналъ патриций**. По-скоро въ новия градъ, защото нѣщо странно, чудновато става съ другаря ни!“ Това, вижда се, чувствуваха и всички останали, защото еднoglасно тѣ извикаха: „Назадъ къмъ новия Римъ.“

На другия день компанията, съ която пхтувахъ, напустна града. Напустнахъ го и азъ, но съ чувство, като че задъ себе си оставямъ скъпи спомени, свързани съ тоя градъ, спомени — на два живота“...

Съобщава: Д. Л. Доганова.

Много нѣщо има да се каже въ подкрепа на учението за прераждането и който иска да прочете едно по пълно изложение по този въпросъ, препорѣчваме му да прочете книгата „Прераждането“ отъ Софрони Никовъ.

Преди да процитираме нѣкой текстове отъ Св. Писание въ подкрепа на това учение, искаме да отбележимъ, че нѣкои отъ най-великитѣ св.

Отци на древната християнска църква, каквито сж Тертулианъ, св. Климентъ Александрийски, Оригенъ Диамантний и др. сж приемали това учение. Върно е, че петия вселенски съборъ, като се е занимавалъ съ това учение на Оригена (следъ смъртъта му) го е осждилъ като еретическо. Но нима църковнитѣ отци отъ петия вселенски съборъ, състоялъ се въ 553 год. сж разбирали по-добре дълбокия вжтрешенъ смисълъ на Христовото учение, дадено подъ разни форми на речъта, когато Оригенъ е живѣлъ въ втория вѣкъ следъ Христа и по време е билъ много по-близо до Христа и първитѣ му ученици, на които Христосъ насаме е казвалъ много „тайни за царството“, като привилегия, обоснована на тѣхната подготовка. И по Негова примѣръ тѣ сж предавали на подготвени ученици сжщитѣ истини, отъ каквито тази истина за прераждането е достигнала до Оригена, който е билъ единъ отъ голѣмитѣ стълбове въ древната христанска църква, който споредъ Иеронимъ е написалъ 2000 съчинения, а споредъ О. Епифаний броятъ имъ е билъ 6000 (вѣроятно въ този брой той включва и всичкитѣ му духовни речи), отъ които по-забележителни сж: 1) За началата — въ 4 книги, въ които разглежда предметитѣ: за Бога, за творенията, за св. Писание и за свободата; и 2) „Апология на християнството срещу Целзия“ — въ три книги. Оригенъ е отворилъ прочута школа въ гр. Кесария. Той е билъ ученикъ на св. Климента.

Отъ Стария Заветъ, въ подкрепа на прераждането, ще дадемъ единъ цитатъ отъ пророкъ Иезекииль, дето той ни описва какъвъ духъ е

билъ Тирския князъ, преди да се роди на земята — дето му е било опредѣлено това скромно положение, далечъ несъответствуваще на високото му положение, което е заемалъ преди това въ небесата. Господъ го поставилъ при условия, които да го смирятъ.

„И слово Господне биде къмъ мене и рече: сине чловѣчески, кажи на Тирския князъ: така говори Господъ Иеова. Понеже се надигна сърцето ти и си рекълъ: азъ съмъ богъ, на седалището божие седя... Ето, ти си по-мждъръ отъ Данаила, никаква тайна не е скрита отъ тебе... Ти бѣ въ Едемъ, въ Божия рай, ти бѣ покритъ съ всѣкакви скъпоцени камъни... **Ти бѣше херувимъ**, помазанъ за да осенявашъ. И Азъ те поставихъ. Ти бѣше въ свѣтата гора Божия; ходеше ти всрѣдъ огнени камъни. Ти бѣ съвършенъ въ пѣтищата си... доде се намѣри беззаконие въ тебе... и съгрѣши ти. Затова те отхвърлихъ, като мръсенъ, отъ гората Божия и те изстребихъ отсрѣдъ огненитѣ камъни, **херувиме осеняющий**... Ти разврати мждростъта си, поради блѣсъка си. **Азъ те хвърлихъ на земята**, изложихъ те предъ царетѣ, за да бждешъ позоръ на тѣхъ... Извадихъ огънь изъ срѣдъ тебе, който те изяде.“ (Иезекиилъ 28:1—18)

Учението за прераждането явствува отъ вътрешния смисълъ на много текстове на св. Писания. Който чете Св. Писания и иска добре да схване вътрешния смисълъ на известни текстове изъ тѣхъ, трѣбва всѣкога да има предъ видъ редица основни положения, които можемъ да наречемъ ключове за отключване на заключенитѣ въ притчи, символи, поетични изрази, але-

гории и пр. мѣста изъ тѣхъ. За такива ключове могатъ да ни служатъ напр. текстоветъ: 1) „Богъ е Любовь“ (I. Посл. Иоаново 4:8;) 2) „Праведенъ е Господъ въ всичкитъ си пжтища и благодатенъ въ всичкитъ си дѣла“ (Псаломъ 145:17) 3) „Неправда у Него нѣма“ (Пс. 92:15;) 4) „И тѣй всѣкой отъ насъ **лично** за себе си ще отговаря предъ Бога“ (Римляномъ 14:12;) и пр.

Когато съ такива ключове чемемъ Библията какъ бихме изтълкували напр. текста: „Азъ съмъ Богъ ревнивъ, който въздавамъ беззаконието на бащитъ върху чадата — до третото и четвъртото поколение на ония, които Ме мразятъ“ (Второзак. 5:9;), като при това не забравяме, че „всичкото Писание е боговдъхновенно“ (II. Тимотея 3:16;). Явно е, че ако речемъ да приемемъ този текстъ въ букваленъ смисълъ, ще дойде до едно богухулно заключение: че заради грѣховетъ на нѣкого си, Богъ наказва друго, който нѣма нищо общо съ тия грѣхове. Най-глупавия и жестокъ човѣшки сѣдия никога нѣма да раздаде подобно „правосѣдие“. Че очевидно този текстъ има вжтрешенъ смисълъ, явствува отъ горецетираниѣ текстове, но още и отъ ясниѣ смисълъ на следния текстъ изъ книгата на пророкъ Иезекииль: „И слово Господне дойде къмъ мене и рече: що искате да кажите вие, които употребявате тая поговорка въ израйлевата земя — „Бащитъ ядоха зелено грозде, а жбитъ на децата имъ оскоменяха“? Живъ съмъ Азъ, говори Господъ Иеова: нѣма вече да употребявате тази поговорка въ израйлевата земя. Всичкитъ души сж Мои; както душата на бащата, така и душата на синътъ е моя: душата, която е съгрѣшила

тя ще умре... Но вий казвате: защо? Синътъ не понася ли наказанието на бащиното си беззаконие? — Синътъ нѣма да понесе наказанието на бащиното беззаконие, нито ще понесе бащата наказанието на синовото беззаконие. Правдата на праведния ще бжде за него и беззаконието на беззаконника ще бжде върхъ него“ (Иезек. 18: 1—20;)

Очевидно въпросния текстъ е единъ особенъ „преводъ“ отъ оригиналната Божествена мисль, въ който „преводъ“ е скрита отъ тогавашния еврейски народъ истинския ѝ смисль; който народъ ни е нарисуванъ въ стария заветъ като грубъ, жестокъ, „твърдоглавъ“ и тамъ ний четемъ какви строги наказания сж биле предвидени за различнитъ му видове прегрѣшения на даденитъ му Божествени заповѣди, чрезъ които се е цѣляло да се тренира въ релси, които ще го повдигнатъ умствено, морално и духовно. Богъ, знаейки каква любовъ питаятъ бацитъ къмъ децата и внуцитъ си, е направилъ въпросното предупреждение къмъ еврейския народъ, за да го стресне, за да го импулсира да изпълнява даденитъ му заповѣди, ако не иска децата и внуцитъ му да изпитватъ страдания. И действително, по този планъ на възпитание, на въздействие, Богъ е наредилъ да се родятъ на мнозина грѣшници деца и внуци, натоварени съ различни страдания, като болести, сиромашия и пр. Но истината е, че Богъ знаейки кои души каква сждба сж си приготвили въ миналитъ си животи на земята, избира такива души, които въ предстоящия имъ земенъ животъ трѣбва да бждатъ подложени на страдания и ги праща да се

преродятъ въ такива фамилии. Тъй че, никой не страда за чужди грѣхове! А въ много отъ внуцитѣ сж преродени самитѣ имъ дѣдовци.

Ето още единъ текстъ отъ стария заветъ, който подкрепя прераждането:

„Господи, твоитѣ милости вѣчно ще възпявамъ! **Изъ родъ въ родъ** ще разгласявамъ твоята вѣрность“ (Пс. 89: 1;)

Какъвъ е смисъла на следнитѣ три стиха?

1) „Сега прочие, говори Господъ, който ме създаде още отъ утробата за свой рабъ, за да доведе пакъ Якова при Него и да се събере Израйлъ при Него.“ (Исаия 49: 5;)

2) „Познахъ те преди да ти дамъ образъ въ утробата; и преди да излезешъ отъ матката, освѣтихъ те. Поставихъ те пророкъ на народитѣ.“ (Иеремия 1: 5;)

3) „Господъ рече въ видение на Анания въ Дамаскъ за Ап. Павла: „сждъ избранъ ми е той, да носи моето име предъ народи и царе и предъ синоветѣ израилеви“ (Деяния 9: 15; — вижъ още Сждии 13: 2—5;).

Както Исаия, тъй и Иеремия, тъй и Ап. Павелъ сж мощни духове, изкачили се въ минали животи до доста високи стжпала по стълбата на еволюцията и преди да се родятъ въ последния си животъ, Господъ ги е опредѣлилъ, като служители на Своего Дѣло на просвѣщение между човѣцитѣ. Този е смисъла на горнитѣ три стиха.

Сега ще процитираме нѣколко текста въ подкрепа на Прераждането отъ Новия Заветъ.

Христосъ отправя въпросъ къмъ своитѣ ученици: „Мене, човѣшкия синъ, за кого ме каз-

ватъ хората че съмъ? И тѣ му отговориха: едни — че си Иоанъ Кръстителъ; други — че си Илия; а трети — че си Иеремия, или единъ отъ пророцитѣ.“ (Ев. отъ Матей 16: 13—14;)

Въ тѣзи мнения за Христа, изказани отъ еврейския народъ се съдържа: 1) Вѣрата имъ въ прераждането (че въ него е прероденъ нѣкой отъ голѣмитѣ еврейски пророци). 2) че Христосъ не е билъ единъ обикновенъ човѣшки духъ и 3) че умрялъ човѣкъ може да се всели въ живъ човѣкъ и да се проявява чрезъ него (понеже Иоанъ Кръстителъ бѣ съвременникъ на Христа, но когато Христосъ задава въпроса, той е билъ умъртвенъ отъ Ирода).

Единъ отъ днешнитѣ посветени окултисти твърди, че следъ смъртта си Архидяконъ Стефанъ се е вселилъ въ Савла, който още преди раждането си е билъ предопредѣленъ да играе велика роля въ разпространението на християнството и който отъ гонителъ на християнитѣ, следъ като по пжтя за Дамаскъ Христосъ по чудесенъ начинъ му се изяви, той стана ревностния и великъ апостолъ Павелъ (въ когото споредъ нѣкои окултисти се е преродилъ духътъ на древния мждрецъ царь Соломонъ). Тѣй че съдружието Савель и Архидяконъ Стефанъ, въ което всѣкой отъ двамата е внесълъ своитѣ дарби и душевни особености, сж образували великата фигура на Ап. Павла! Извѣстно ни е, че единъ съвремененъ окултистъ отъ първа величина твърди, че древния Сократъ е прероденъ въ руския писателъ Гоголъ и че следъ смъртта на последния, духътъ му се е вселилъ въ Толстой и е сътрудничилъ на последния.

Нека забълбжимъ, че когато ученицитѣ на поставения имъ отъ Христа въпросъ, дадоха отговора, който се съдържа въ горечитираниятъ текстъ, Той не имъ каза, че вѣрването на евреитѣ въ прераждането е заблуждение.

Ще приведемъ единъ текстъ, отъ който се вижда, че ученицитѣ на Христа сжщо сж вѣрвали въ прераждането и че пакъ Христосъ не се възползува отъ случая да имъ обърне вниманието, че вѣрата имъ въ прераждането е заблуждение.

„И като заминуваше Исусъ, виде единъ челоуѣкъ слѣпъ отъ раждането си. И попитаха го ученицитѣ му: Рави, кой е съгрѣшилъ, **той ли,** или родителитѣ му, **та се е слѣпъ родилъ?**“ (Ев. отъ Иоана 9:2;).

А отъ следующитѣ два текста явствува, че самъ Христосъ подчертава предъ ученицитѣ си, че вѣрата въ прераждането отговаря на истината. На два пжти, въ различни случаи, Той имъ засвидетелствува, че въ Иоана Кръстителя е прероденъ духа на еврейския пророкъ Илия.

1) „А отъ днитѣ на **Иоана Кръстителя** до сега Царството небесно насила се взема и които се насилятъ, тѣ го грабнуватъ... И ако искате да приемете това, **той е Илия, който имаше да дойде.** Който има уши да слуша, нека слуша“ (Матей 11 : 12 — 15;)

2) Като се връщаше Исусъ съ ученицитѣ си, следъ преображението си на планината, по пжтя „попитаха го ученицитѣ му и думаха: но защо казватъ книжницитѣ, че трѣбва първомъ Илия да дойде? А Исусъ имъ отговори: истина е, че първомъ Илия трѣбваше да дойде и да устрои всичко.

Но казвамъ ви, че **Илия вече дойде, но не го познаха** и сториха съ него каквото щѣха. Така и Синъ Человѣчески ще пострада отъ тѣхъ. Тогава разумѣха ученицитѣ, че за Йоана Кръстителя имъ рече“. (Матей 17: 10 — 13;).

А за да разберемъ смисъла на Христовитѣ думи за „Илия, който трѣбваше да дойде,“ и за-що сж казвали книжницитѣ, че трѣбва първомъ Илия да дойде, ще процитираме текстъ отъ книгата на пророкъ Малахия:

„А вамъ, които се боите отъ името ми, ще изгрѣ Слънцето на Правдата съ изцѣление въ крилата си. . . Помнете на Мойсея, рабътъ ми, законътъ, който му дадохъ въ Хоривъ за всичкия Израилъ: повеленията и сждбитѣ. **Ето Азъ ще ви проводя пророкътъ Илия, преди да дойде денътъ Господенъ.** (Малахия 4: 2-5; вижъ отъ Иеремия 1:5; Лука 1:15 и 45;)

Ний считаме, че учението за прераждането се подразумява и отъ следнитѣ думи на Христа:

1) „Истинска е речъта: другъ е които сѣе и другъ които жжне. Азъ ви проводихъ да жжните това, въ което вий не сте се трудили. Други се трудиха, а вий събрахте плодетъ на тѣхния трудъ“ (Йоанъ 4: 37-38;).

Съ тѣзи думи Христосъ искаше да каже на ученицитѣ си: азъ ви пращамъ да проповѣдвате и вие се радвате, че мнозина съ радостъ приеха истинитѣ, които вие възвестявате, прогласявайки Моето учение. Но знайте, че тѣзи души сж школувани въ това направление въ миналото. Тѣ бѣха нѣкога ревностни служители на Мойсея, Исуса Навина и пророцитѣ; въ тѣхнитѣ души, умове и сърдца е посѣто духовното семе и презъ вѣко-

ветѣ то е израсло и дало плодъ и сега вий събрахте този плодъ. По пжтя на интуицията тѣ разбраха, че вий сте носители на Небесна Свѣтлина, която душитѣ имъ отдавна сж възлюбили и иматъ непрестаненъ копнежъ за Нея.

Но нима може да се даде друго нѣкакво обяснение, освенъ следното и на знаменателния фактъ, описанъ отъ евангелиста Йоанъ, въ първата глава на неговото евангелие.

„И на утринъта поиска Исусъ да излезе въ Галилея. И намѣри Филипа. И каза му: ела подиरे ми“. Андрей каза на брата си Симона: намѣрихме Месия. Филипъ каза на Натанаила: за когото е писалъ Мойсей, за когото сж писали пророцитѣ — намѣрихме го; и т. н. Така набързо, безъ пространни силно аргументирани и риторични слова Христосъ приобщи при себе си своитѣ ученици, предназначени да станатъ първитѣ апостоли, първитѣ пионери на Неговото учение. Случайни лица ли сж апостолитѣ на Христа? О, не! Това сж прероденитѣ еврейски пророци (това го твърдятъ посветени окултисти!), преродени въ това време по предварително изработенъ планъ, за да участвуватъ въ великото дѣло Божие за просвѣта и осъвършенствуване на чловѣческитѣ души, въ каквата служба тѣ бѣха впрегнати въ миналото и достойно вършеха възложената имъ мисия. Христосъ бѣше тѣхния вдѣхновителъ въ миналото и когато Го чуха да говори чрезъ Исуса отъ Назаретъ, тѣ Го познаха интуитивно (а Той ги познаваше както майка — децата си). Казвамъ интуитивно, защото и следъ това въ ума имъ имаше тъмнина, съмнения досежно това: кой е Той. Доста следъ то-

ва Исусъ запита ученицитѣ си: първомъ за кого Го мислятъ еврейтѣ, а следъ това за кого Го мислятъ тѣ. „Ти си Христосъ синъ, на Живия Богъ“, отговори Петъръ. Каза му Христосъ: „плътъ и кръвъ не ти сж открили това, но Отецъ ми“ (т. е. Духътъ, вътрешното прозрение, интуитивната свѣтлина) — вижъ Ев. Матея 16: 15-17;

Безъ учението за прераждането неможемъ да разберемъ смисъла на стихове, като този: „Отъ самото си раждане сж далечъ отъ Пжтя нечестивитѣ. Отъ майчината си утроба сж въ заблуждение, затова говорятъ лжжа“ (Псал. 58:3;). Смисъла на текста е, че нечестивитѣ сж духове съ нисше развитие; дошле къмъ ново прераждане, носейки въ себе си всички несъвършенства въ характера си — въ форма на наклонности — съ които сж биле при смъртта въ последния си земенъ животъ И въ този си животъ сж призвани да продължатъ развитието си, при мощнитѣ фактори за еволюцията на душата (на първомѣсто кармичния законъ). Такива души идатъ въ живота само съ единъ талантъ. Отъ тѣхъ Господаря не иска много: до края на този си животъ да препечелятъ само още единъ талантъ! Както създаването на единъ навикъ въ характера не е резултатъ на две-три еднакви проявления, а на много такива; тѣй и трансформирането на лошитѣ, на отрицателнитѣ навици въ положителни става чрезъ упорита тренировка въ това направление. Мощенъ факторъ, магиченъ двигателъ въ душитѣ чловѣчески за ускоренъ темпъ въ тѣхното развитие сж добригѣ примѣри въ живота — хората съ възвишени характери. Ето какъ Ап. Павелъ рисува влиянието на Божественния

характеръ, на съвършенствата, които излъчва Духътъ Господенъ: „И дето е Духътъ Господенъ, тамъ е свобода. А ний всинца като гледаме славата Господня съ открито лице, като въ огледало, преобразяваме се въ сщия образъ — отъ слава въ слава, както отъ Духътъ Господенъ“. (II Коринтяномъ 3:17-18;). Не само децата, но и възрастнитѣ сж склонни да подражаватъ: както на доброто, тъй и на злото. И дветѣ дѣйствуватъ заразително. Злото действува съблазнително на слабитѣ, на неокрепналитѣ въ доброто. Затова се налага да пазимъ слабитѣ отъ изкушения, да ги поставяме въ контактъ съ проявитѣ на Доброто, съ положителни характери.

И следующия текстъ потвърждава учението за прераждането по косвенъ начинъ:

„Който победи ще го направя стълбъ въ храмътъ на Бога моего **и нѣма да излезе вече вънъ**“ (откров. 3:12;). Съ тѣзи думи Духътъ Христовъ подчертава, че неговитѣ последователи сж призовани на борба за побѣда! И които победи, който осжществи въ себе си „Царството Божие“, за него вече прераждането се явява безпредметно. Това значатъ думитѣ: „и нѣма да излезе вече вънъ“. Защото споредъ окултната наука душата между две прераждания прекарва за известно време въ рая (траянето е обусловено отъ живота, който е водила душата на земята въ последното прераждане). Презъ това време се асимилира и трансформира преживяния висшъ, добродетеленъ животъ въ съответни наклонности въ душата, съ които тя слиза на земята при новото ѝ прераждане за да продължи развитието си. Но преди да мине презъ рая, душата ми-

нава презъ чистилището, дето въ страдания преживява ниския, лошия животъ, който е водила на земята, които преживявания се кристализиратъ въ душата, като почерпена поука отъ страданията.

Духътъ Христовъ особено апелира за борба къмъ победа и въ Откр. гл. 2:7 и 17 ст. и гл. 3:21 ст. Той описва какво има да получатъ победителитѣ. Че християнина е призванъ да догонва високъ идеалъ, че той е повиканъ на героична борба, съпроводена съ себеотрицателни подвизи явствува, отъ смисъла на следния текстъ: „Който победи ще му дамъ да седне съ Мене на престольтъ ми, както и азъ победихъ и седнахъ съ Отца си на Неговия престолъ“. (Откр. 3:21;).

Ний считаме, че учението за прераждането се подразумява и отъ думитѣ на Христа: „Покайте се, защото наближава Царството Небесно“ (Матей 4:17;) взети въ свръзка съ думитѣ Му: „между роденитѣ отъ жени не се е повдигналъ по-голѣмъ отъ Йоана Кръстителя, а най-малкиятъ въ Царството Небесно е по-голѣмъ отъ него“ (Матей 11:11;)

Съ тѣзи думи Христосъ иска да каже, че до сега всички човѣшки души сж обработвани, подготвявали сж се за Царството Божие презъ редица прераждания, но все още никой не се е удостоилъ да влезе въ Него, **да се издигне до това състояние** („Царството Божие е вътре въ васъ“, каза Христосъ: Лука 17:21;). Но сега наближава времето. когато ще се създадатъ благоприятни условия за душитѣ, които жадуватъ за това Царство, доказали това чрезъ скъс-

ване съ миналото на грѣховността и проявили се въ едно дълбоко сърдечно покаяние. И тѣзи условия ги създаде Христосъ чрезъ своята страдалческа смъртъ на кръста. Бѣлжити окултисти — посветени (между които е и Д-ръ Рудолфъ Щайнеръ — голѣмъ философъ и ясновидецъ, основателъ на окултния университетъ „Гьотенаумъ“ въ Швейцария) твърдятъ, че когато кръвта на разпнатиятъ Исусъ е капнала на земята, тогава въ най-висока степенъ се е одухотворила земната аура (която презъ последнитѣ три години отъ Исусъ Христовия животъ се е постоянно одухотворявала, отъ голѣмата духовна сила на вибрациитѣ, които излъчва пребиваващия презъ това време въ Исуса Богъ — Слово). Нисшитѣ до тогава вибрации на земната аура, които никакъ не сж способствували за духовното повдигане на човѣка, сж се трансформирали въ висши духовни вибрации, благоприятствуващи на духовния растежъ, подобно на лѣтото, което, въ противовесъ на зимата, благоприятствува на растежа въ растителното царство.

Въ това се заключава изкупителната мисия на Исуса Христа, за която фигуративно се казва, че Той ни е изкупилъ отъ грѣха на Адама. Подъ името Адамъ се разбира цѣлото човѣчество. Неговата грѣховность е създадала тежката духовна аура на земята, а жертвата на Христа я одухотвори.

По закона за кармата човѣчеството въ своето духовно издигане следъ много и много вѣкове трѣбваше да одухотвори постепенно тази аура. Колко време и колко усилия бѣха нужни за това! И за колко време щѣше да се отдалечи

човѣшкото осъвършенствуване! А отъ времето на Исуса Христа колко души вече сж влезли въ Царството Божие!...

Както ябълкитѣ на дървото постепенно зреятъ и капятъ, така е и съ влизането на човѣческитѣ души въ Царството Божие.

Каква Любовь и каква премждростъ въ пла- на Божий за повдигането на човѣчеството, за неговото осъвършенствуване, съ което е тѣсно свързано освобождаването му отъ страданията и влизането въ царството на щастието — за презъ вѣчността!

Колко трѣбва да сме благодарни на Исуса Христа за великата жертва, която Той доброволно и отъ Любовь стори за човѣчеството!

Ето какъ пророкъ Исая е пророкувалъ за тази Негова жертва:

„Той бѣ нараненъ заради престѣпленията ни, битъ бѣ заради беззаконията ни. Наказанието му бѣ за нашия миръ и съ Неговитѣ рани ний се изцѣлихме“ (Исая 53:5;).

Сжщия пророкъ Исая ни казва коя е основата на искуплението: „съ любовта си и съ милосердието си Той ги изкупи“. (Исая 63:9;)

НОВОЗАВЕТНИ УЧЕНИЯ

Казахме въ началото и нека повторимъ, че Учителитѣ на човѣчеството сж учили една и сжща Истина, защото тѣхната задача е била да водятъ своитѣ ученици по Пътятъ, който извежда въ Царството Божие. И че въ езотерическата (вжтрешната) часть на тѣхнитѣ учения нѣма разлика. Когато тѣ сж се явявали между по несвѣршени народи, естествено е, че е трѣбвало да имъ преподаватъ първитѣ етапи отъ Пътя, първитѣ стѣпала отъ стѣлбата, която води къмъ Върха — къмъ Царството Божие въ насъ. Такъвъ е случая съ Мойсея и съ еврейскитѣ пророци. Но и въ тѣхнитѣ учения прозира сжщата мждрость, която е проповядвалъ и Христосъ. Въ Второзаконие 6:5 е казано: „И да обичашъ Господа, Бога твоего съ всичкото си сърце и съ всичката си душа и съ всичката си сила“ и въ Левитъ 19:18 е казано: „Да обичашъ ближния си, както себе си“. (Прочети новозаветнитѣ учения въ Матей 22:37—40; Римляномъ 13:9—10; Галатяномъ 5:14; Съборно послание Яковово 2:8). Христосъ е засегналъ въ своето учение дълбокия въпросъ за резултата отъ силнитѣ желания — че ако тѣ сж отрицателни, привързвайки душата си къмъ тѣхния обектъ, тѣ ни деградира (Вижъ Матей 5:28;). Но и Мойсей въ специална заповѣдъ забрани отрицателнитѣ желания, разбирайки сжщия законъ (Прочети Изходъ 20:17;)

Че наистина ученията за Пътя иматъ единъ и сжщъ изворъ на Свѣтлината, въ ученията на

Учителитѣ на различнитѣ народи, не могатъ да отрекатъ и нѣкои отъ виднитѣ безпристрастни корифеи на ортодоксалното богословие. Напр. екстраорд. професоръ на Киевск. духовна академия М. Олесницкий въ съчинението си „Нравствено богословие“ казва: „По буквата Мойсей малко е прибавилъ въ Десетѣтъ Заповеди Божии къмъ онова, което е било известно на човѣшкия родъ до него. Че убийството, непочитането на родителитѣ, нарушението на съпружеската вѣрностъ и др. т. сж престѣпления, това е било известно не само на евреитѣ. Десетѣтъ заповеди на Мойсея въ по-много, или по-малко пълненъ видъ се срещатъ и у другитѣ народи, особено въ египетската „Книга на мъртвитѣ“ (стр. 62).

Но учението, което Христосъ излага и свѣтлината, която следъ Него ученицитѣ му, вдъхновени отъ Свѣтия Духъ, прѣскаха, открива на човѣчеството и последнитѣ етапи отъ Пжтя — за достигане съвършенството на душата.

Христосъ, чрезъ покаянието и новораждането, което иде следъ него, ни въвежда въ закона на свободата (Галатяномъ 4:26 и 5:13;) и въ закона на Духа (Римляномъ 8:9—10;). Нравствения и духовенъ законъ, който преди това е трѣбвало да се изучава отъ книги, отъ кодекси на Закона, да се слуша отъ вдъхновени пророци и Учители, вече е една вътрешна необходимостъ бликаща отъ вътре свѣтлина и радостъ, разливаща свѣщенъ миръ въ човѣшката душа. Докато за свѣтския човѣкъ, или за новоначинающия въ Пжтя — за този, който не е преминалъ презъ алхимическия процесъ на новорожденето, „Закона“ е тежестъ, угнетителенъ мечъ надъ главата

му; за новородения той се превръща въ негова сжщина, излжчвайки се изъ неговия духъ, както слънцето излжчва свѣтлина и топлина.

Сега ще се изкажемъ накратко върху нѣкои отъ новозаветнитѣ учения.

В Ъ Р А

Думата **вѣра** на гръцки езикъ (на който е написанъ новия заветъ; само евангелието на Матей е било написано на Арамейски — специално наречие отъ еврейския езикъ — езика на Исуса Христа) значи довѣрие къмъ обекта на вѣрата. Глагола **вѣрвамъ** на гръцки се изговаря **нис-тойо аисъ** и означава: отдавамъ се съ воля и довѣрие на обекта на вѣрата. Предлога **аисъ** означава движение къмъ предмета, обекта на нашата вѣра.

Тукъ ний искаме, макаръ и накратко, да засегнемъ въпроситѣ за вѣра въ Бога, вѣра въ вѣчния животъ на душата (вѣра и въ задгробния ѝ животъ) и вѣрата, като принципъ стимулиращъ ума, сърцето и волята на човѣка въ неговата многостранна дейность.

Мнозина учени — недоучени се заблуждаватъ, че вѣрата въ Бога е за проститѣ хорица, че тя е присжща на бабичкитѣ. Напротивъ, истинската, просвѣтената вѣра въ Бога се излжчва само изъ свѣтлитѣ умове и изъ благороднитѣ сърца. Защото човѣкъ познава Бога не само съ умътъ си („неизмѣнната Негова сила и божественность прозиратъ въ чудесното устройство на природата“ Римл. 1:20), а и съ сърцето си („блажен-

ни чисто сърдечнитѣ, защото тѣ ще видятъ Бога“ Матей 5:8; — ще Го видятъ отразенъ въ своитѣ глѣбини, тъй както въ тихитѣ води на бистротото езеро се оглеждатъ дърветата по неговия брѣгъ; ще почувствуватъ въ себе си Божествени струи на любовъ, свѣтлината на Мъдростъта и освобождающата сила на Истината). Въ Бога сж вѣрвали първокласни учени, като Кеплера, Нютона, Камилъ Фламариона ¹⁾ и мн. други, а нѣкой отъ тѣхъ дори съ благоговение сж произнасяли името Му, като свещенно. Голѣмия френски ученъ Власъ Паскалъ е казалъ: „Науката е пълна чаша, която ако само допремъ до устнитѣ си, тя ни отдалечава отъ Бога, но почнемъ ли да пиемъ отъ нея на голѣми глѣтки, тя наново ни приближава при Бога“ и още: „Азъ много съмъ изучавалъ и вѣрата ми въ Бога е като на простия селянинъ. И сигуренъ съмъ, че когато азъ стана още по-ученъ, тя ще стане пламенна, като вѣрата на простата селянка“.

Богъ е Абсолютното, живота на цѣлия всемиръ, на всичкитѣ същества въ него, които Той е родилъ; развиващия се въ тѣхъ животъ е еманация изъ Него, затова този животъ е тъй дивенъ въ своята сжщина и прояви. Всѣко отклонение отъ законитѣ на развитието деградира, изопачава живота; възвръщането къмъ тия закони отново го води, презъ красиви форми и сладки радостни преживѣвания, напредъ. Мнозина, които доскоро, намирайки се всрѣдъ гората, „отъ

¹⁾ Прочети преведенитѣ му книги на български: „Богъ въ природата“, „Тайнственното“ и др.

многого дървета не сж могли да видятъ гората“,
сж дошли до озарение, за да извикатъ заедно
съ поета Стоянъ Михайловски:

„Сега вече разбирамъ, че нашитѣ мисли
Сж суетни сѣнки и праздни мечти,
Че въ Тебе се сливатъ свѣтовнитѣ сили,
Че пръвъ и последенъ, о Боже, си Ти!

— — — — —

Катъ слабичка ветва човѣкъ се превива
Когато безъ Тебе въ живота върви.
Безъ Тебе свѣтътъ е безплодна пустиня,
И днитѣ безъ Тебе за насъ сж нощи!

Безпредѣлната вселенна
Е подъ стола Ти зрънце!
Ти баща си на бащитѣ
И на всѣкой духъ въ свѣта,
Небесата и звездитѣ
Плодъ на Твойта сж ржка!

— — — — —

Творче мой, Ти разгръщашъ
Книгата на вси сждби!

До вѣрата въ Бога може да се дойде по
разни пѣтища. И ако разпитате мнозина, които
отъ безвѣрие сж дошли до тази вѣра, какъ сж
познали Бога, тѣ ще ви разправятъ много различ-
на опитностъ. Едни сж се ровили въ философи-
ята и чрезъ нея сж дошли да признаятъ Бога;
други сж се удивили предъ фактитѣ на живота
и природата, които разкрива науката и тѣ сж
имъ посочили Бога, като разумната, творческа
Първопричина на нѣщата; трети сж се отдали

на мистически преживявания и сж чули въ себе си тихия гласъ на Оногова, който се нарича нашъ Отецъ и Който чрезъ пророци и Учители нежно ни кани да следваме по начертаннтъ отъ Него пѣтица за човѣшкитъ синове, нежнолюбящитъ Негови деца, за да заблѣсти въ насъ Божествена свѣтлина и влеземъ въ живота на щастieto.

И наистина, когато човѣкъ безъ предубеждение анализира, проучва нѣщата около себе си, непременно ще открие сжществуването на разумна Първопричина на всички нѣща — безразлично съ какво име ще я назовемъ. Не името, а сжщината е важна. Анализираме ли по химически пѣтъ, или подъ микроскопа съдържанието на различнитъ семенца, ний ще откриемъ въ тѣхъ почти еднакъвъ съставъ. А посѣти въ една и сжща почва, при еднаква свѣтлина, топлина и влага, тѣ се проявяватъ въ дивно разнообразна действителностъ: различни форми, съ различни цвѣтове — при най-разнообразно съчетание на боитъ, съ най-различни миризми и парфюми. И какви хасъ-бои! Ни отъ дъжда, ни отъ слънцето избѣляватъ — далечъ превишаващи боитъ на нашитъ химици. И отъ де всичко това?! Семето изгнива въ почвата и става торъ, храна за новия организъмъ. Не е ли ясно, че въ центъра на различнитъ семена има различни дребни зародиши, които сме длъжни да наречемъ **лаборатории** съ най-разнообразни функции: произвежащи парфюми, чудно красиви и хармонични форми и най-разнообразни вкусове и бои! Но въ този зародишъ е скритъ и единъ **художникъ**: той прекроява формитъ, той рисува, полагайки бои съ

различни нюанси и сѣнки. Той широко се ползува отъ закона за симетрията и заедно съ това той е промислилъ какъ да се продължи рода на всѣко растение! Не е ли сжщото и съ яйцата на животнитѣ надлежно оплодотворени? Отъ материята на яйцето зародиша не образува ли органитѣ, коститѣ, шаренитѣ пера на птицитѣ и деликатния органъ на гласа у канарчетата и славейчетата, които при това се раждатъ научени да извиватъ своитѣ кръшни пѣсни и ний слушайки тѣхния концертъ, въ приятенъ захласъ да си спомняме за Великия Първомайсторъ на живота и формитѣ — въ всичкитѣ имъ разнообразия!

Кой може да изучи съ подробности човѣшкото ухо, човѣшкото око и деликатнитѣ тѣхни функции и какъ съвършено сж пригодени къмъ тѣхъ и да не дойде до удивление! А функциитѣ на стомаха? Вкарайте въ него късь месо, секунда следъ отрѣзването му отъ живо тѣло и силнореактивния стомашенъ сокъ го смила, а сжщия никакъ не поврежда стомаха, който е сжщо месо. Отъ храната се образува кръвъ и отъ нея органитѣ, мускулитѣ, кокалитѣ, космитѣ, ноктитѣ и пр. си взематъ потрѣбното за тѣхъ, което е тѣй различно, за да растатъ, или да се лѣкуватъ. Кой ги учи на тази тѣй сложна служба? Какъ става това? Не казва ли ни медицината, че щомъ заболѣе единъ органъ отъ тѣлото, всички други органи и системи въ организма работятъ за неговото излѣкуване? Отъ де тази солидарность, целесъобразность въ тѣхъ? А колко чудна е службата на жлезитѣ съ вътрешна секреция. Колко такива жлези сътрудничатъ, напримѣръ за нормалната полова функция у мъжа?

Човѣшкото сърдце бие, функционира цѣлъ животъ безспиръ. Всички органи въ организъма идеално вършатъ своитѣ тѣй сложни служби, безъ човѣка да участвува съзнателно въ това. Не ни ли изглеждатъ тѣ, като отдѣлни същества, съ собствено съзнание, което управлява тѣхнитѣ функции?

Не е ли чудна енигма факта съ произвеждането човѣшкото тѣло, или тѣлото на животнитѣ? Единъ микроскопически мъжки сперматозоидъ оплодотворява женското яйце и въ това начало на човѣка — ембриото, сж вложени ония психически и физически качества на бждащия човѣкъ, които ни правятъ да се дивимъ и недоумяваме: какъ тука бѣха скрити толкова физически и психически качества, наследени отъ родителитѣ, или прародителитѣ — та дори и гласа, цвѣта на очитѣ, или коситѣ, походката, вкуса къмъ единъ или другъ видъ храни, буйността, или кротостта въ характера, или съ една речъ цѣлия физически портретъ на едного отъ рода — както се изразява народа: одралъ кожата на баща си, или на чича си и пр. Та всичко това не ни ли сочи на онзи Великъ Първомайсторъ на природата, не ни ли кара да се удивляваме на Неговия разумъ, на Неговитѣ знания, на Неговитѣ сили?! Да, едни по този пѣтъ на наблюдения и размисълъ сж дошли да познаятъ Първоизвора на вселената и живота. Но ще каже нѣкой: нима по този пѣтъ, или по пѣтя на философията човѣкъ е дошелъ до едно пълно познаване на Бога? Разбира се, че не! Ако ограничения по умъ човѣкъ би могълъ напълно да познае Бога, Той би престаналъ да бжде тѣй великъ. Какъ

може въ една малка черупка, каквато представлява човѣшкия умъ въ сегашния стадий на еволюцията, да се вмѣстятъ водитѣ на безбрѣжния океанъ — единъ подходящъ символъ за съотношението между насъ и Бога? Но мнозина глупци („рече безумния, че нѣма Богъ“) се задоволяватъ съ тази плитка мисль — че не Разумъ, а случайность; че не Мждрость, а „случайни закони“ (това звучи парадоксално, защото случайността изключва закона, който подразбира Законодатель, Творчески Разумъ!) сж сътворили тѣзи дивни нѣща въ видимата природа — да не говоримъ за чудното устройство на невидимитѣ свѣтове, описано отъ голѣмитѣ ясновидци. Ний имъ отговаряме: разбъркайте въ една крина хиляди букви и следъ това вземайте съ шепа и нареждайте, безъ да избирате буквитѣ. Ще получите ли отъ това произведения, като Фаустъ отъ Гьоте, или Илиядата и Одисеята отъ Омира?

Но до вѣрата въ Бога можемъ да дойдемъ и по други пѣтища. Понеже ний самитѣ, въ свойтѣ глѣбини носимъ частичка отъ Бога — Неговия Духъ е основата на нашето битие, когато ний се вглубимъ въ себе си, гласътъ на Духътъ ще ни проговори въ нашия умъ (интуитивната проява) и ще ни нашепне съ своя незнаенъ езикъ словеса, които ни разкриватъ знания и тайни, до които не може да се дойде по пѣтя на ума. Този Духъ ще отрази въ сърдцето ни разположения и копнежи отъ мистично естество и нашия умъ и сърдце ще се обърнатъ къмъ Първоизвора на живота, като къмъ най-висшата Реалность и необятна Любовь и Мждрость и ще Му възпѣятъ славословие!

Сърдцето, окаляно отъ страсти отъ най-разнообразно естество, отъ злоба, отъ егоизъмъ, прилича на нажежения вжгленъ, затрупанъ съ доста пепелъ, презъ който не се чувствува неговата паряща, изгаряща топлина. Но раздухайте пепела и вжглена почва да пари! Измийте сърцето си въ струитѣ на благородство, човѣщина, благотворителностъ, прощение, братска любовъ, и това сърдце става огледало, бистро, като кристалъ езеро, въ което се огледватъ, отразяватъ образитѣ на висшия животъ, на Бога! Сърдцето, минало презъ дълбоката оранъ на страданията, подпомогнато въ този дестилационенъ процесъ отъ свѣтлината на ума — да разбере че дълбока промѣна става въ него, която го прави ново сърдце, съ нови дивни качества — и следователно не бива да роптае, когато го обработватъ — то е вече годна почва за посѣвъ свѣщенъ. Тамъ сѣмена нови заприрастватъ и новъ животъ се тамъ възвестява — самъ Богъ, Неговия Духъ се тамъ проявява. И нали сега става разбрана мисълта: „най-великитѣ мисли изхождатъ изъ сърдцето?“ И мисълта на Ап. Павла: „свѣтскитъ човѣкъ не разбира произходящитѣ отъ Духътъ Божий нѣща, защото духовнитѣ нѣща по духовенъ пѣтъ се изследватъ — т. е. чрезъ преживяване“, (I Коринтяномъ 2:14;)

Обширенъ е въпросътъ за вѣрата въ задгробния животъ, затова само мимоходомъ ще го засѣгнемъ. Че човѣка е вѣченъ, че сегашния му земенъ животъ е само единъ епизодъ отъ дългия низъ негови прояви презъ вѣчността — това сж учили всички Велики Учители на човѣчеството, всички озарени Свише философи. Но до

това заключение ни водятъ и изводитъ на експерименталния спиритуализъмъ, който има за свои адепти свѣтли имена изъ мжжетъ на науката, Съръ Уйлямъ Круксъ, Аксаковъ, Ломброзо, проф. Шарлъ Рише, Скиапарели и др. Тѣ доказаха, че духоветъ могатъ да се материализиратъ и даже да бждатъ фотографирани.

Но, не малцина измежду насъ сж били удостсени да наблюдаватъ всевъзможни проявления изъ свѣта на душитъ, или да сънуватъ праволинейни (точно което е било, или има да стане) или пророчески сжнища, които сж ги убедили, че човѣкъ е душа, а не конгломератъ отъ мускули, кости и мозѣкъ, който не може да знае бждащето. Чрезъ систематическо изследване на доста такива проявления и сжнища, чрезъ тѣхното анализиране, описани отъ Камилъ Фламирionъ въ книгата му „Тайнственното“, той изважда научното заключение, че задгробния животъ на душата е фактъ. И неговия методъ, чрезъ който е направилъ това обобщение на маса факти, е наистина наученъ. А колко такива факти ний може да събереме отъ почтенни хора изъ нашия народъ — и между учени и прости. Мнозина иматъ чудни преживявания, но понеже сега безвѣрието е на мода, срамуватъ се да ги разправятъ.

Исусъ Христосъ за своитѣ притчи е вземалъ примѣри отъ реалния животъ. Въ притчата за богатия и Лазара Той подчертава дебело, че задгробния животъ е реалностъ. „... И дойде време та умре сиромаштъ и приведоха го ангелитѣ въ лоното Авраамово. Умре и богатиятъ... Моля ти се, отче Аврааме, да пратишъ Лазара въ бащи-

на ми домъ, защото имамъ петима братя, та да имъ засвидетелствува, за да не би да дойдатъ и тѣ въ това мъчително мѣсто... Ако иде нѣкой отъ мъртвитѣ при тѣхъ, ще се покаятъ. Авраамъ му рече: ако не слушатъ Мойсея и пророцитѣ, нѣма да се убедятъ и да възкрѣсне нѣкой отъ мъртвитѣ. (Лука 16: 19—31;).

Вѣрата, окриляваща човѣшкия умъ, човѣшката душа, човѣшката дейность, е мощенъ факторъ въ живота! Тя наистина прави чудеса! Когато болни искаха изцѣряване отъ Исуса Христа, Той ги питаше: „вѣрвашъ ли?“ и добавяше: „всичко е възможно за този, който вѣрва.“ Той препоръчваше да вѣрваме въ успѣха на предприятията отъ насъ работа, а кога се молимъ, да вѣрваме, че това, което просимъ, ще ни бжде дадено. Вѣрата е оная **сила**, която образува връзката, между насъ и Бога, — между човѣшката душа и Извора на силитѣ. По тази връзка, по тази жица протича токътъ, който се проявява различно: споредъ случая споредъ нуждата. Както електричеството дава много различни ефекти наспроти срѣдата въ която се проявява: свѣтлина по платинена телъ въ безвъздушно пространство; прекарано презъ подковообразно желѣзо го прави магнитъ; двата катода на електричеството свързани съ трѣба, подобно на камертонъ напълнена съ вода, разлага водата на водородъ и кислородъ; и пр.

Вибрациитѣ на вѣрата произвеждатъ синя свѣтлина, а тѣзи на любовта — розова. И когато вѣрата ни почва да отслабва, има специални методи за засилването ѝ. Понеже вѣрата е тѣсно свързана съ духовността, понижението на

последната въ насъ се съпровожда и съ отслабване на вѣрата — на истинската вѣра. Защото има суевѣрия, има и вѣра, която се докосва само до нисшия, спекулативния умъ. За такава „вѣра“ се казва въ Писанието, че и дяволитѣ имали и даже треперели отъ Бога (Съб. посл. Яков. 2: 19;), но пакъ си оставатъ дяволи, защото не е тази вѣрата, която преобразува човѣшката душа и я води къмъ покаяние и приближаване къмъ Бога. Всѣкога истинската, духовна вѣра се познава по своитѣ плодове. Както и всѣко душевно състояние има специфиченъ външенъ изразъ. За да се види какви свойства има вѣрата, ще процитираме нѣколко текста отъ Св. Писание:

„Така и вѣратъ, ако нѣма дѣла, сама по себе си е **мъртва**. . . Авраамъ, нашиятъ отецъ, не се ли оправда отъ дѣла, когато принесе сина си Исаака на жертвеника? Видишъ ли, че вѣра съдействуваше съ дѣлата му и отъ дѣлата се усъвършенствува вѣрата?“ (Съб. пос. Як. 2: 17—22;).

„... Следвай правдата, благочестието, **вѣрата**, любовта, търпението, кротостта. Подвизавай се съ добрия **подвигъ на вѣрата**, хвани се за вѣчния животъ, на който си и призванъ билъ“ (I. Тим. 6: 11—12;)

„Покайте се и **вѣрвайте** въ благовестието“ (Марко 1: 15;).

„... като чухте словото на Истината, си-речь благовестуването на вашето спасение, **въ Когото и като повѣрвахте**, бидохте запечатани съ обещаниятъ Светий Духъ“ (Ефесяномъ 1: 13).

„Всѣкой, който **вѣрва**, че Исусъ е Христосъ, отъ Бога е роденъ“ (I. Посл. Иоан. 5: 1;)

„... Понеже Варнава бѣше чловѣкъ добръ и изпълненъ съ Духъ Свѣтъ и съ **вѣра**“ (Деян. 11:24;)

„**Чрезъ вѣрата ви** да се всели Христосъ въ вашитѣ сърца, щото вкоренени и основани на Любовта...“ (Ефесян. 3:17;).

„Пристѣпиха ученицитѣ му при Исуса насаме и рекоха: защо ний неможахме да изгонимъ този бѣсъ? А Исусъ имъ рече: заради невѣрството ваше. Защото, истина ви казвамъ: ако имате **вѣра**, колкото зърно синапово, ще речете на тази планина: премѣсти се отъ тука тамъ и ще се премѣсти и не ще ви бжде нищо **невъзможно**“ (Матей 17:20;)

„И всичко, за което се молите, **като вѣрвате**, че ще го получите, ще ви се даде.“ (Матей 21:22; Марко 11:24;)

„Дерзай джще, вѣрата твоя те изцели. И отъ онзи часъ оздравя жената“ (Мат. 9:22;).

„И рече на прокажениятъ: стани та си иди, твоята вѣра те изцели“ (Лука 17:19;).

„За този, който е повѣрвалъ въ Исуса Христа, нито обрѣзването има нѣкаква сила, нито необрѣзването, **но вѣра, която действува съ любовъ**“ (Галат. 5:6;).

„А цѣлѣта на зарѣчването е Любовь отъ чисто сърце, отъ добра съвестъ и **отъ нелицимѣрна вѣра**“ (1. Тимот. 1:5;).

„Благодаря Бога моего..., като слушамъ за твоята **любовъ и вѣра, които имашъ къмъ Господа Исуса...**“ (Къмъ Филимона 1:5;).

Ние подчертаваме дебело могщата сила въ човѣшката душа на този синтезъ „**вѣра която действува съ любовъ**“, т. е. любвеобилно сър-

це и душа съ крилата вѣра въ Бога и Исуса Христа.

Вѣрно е, че днешната младежъ и днешната интелигенция въ България е обезвѣрена. Причинитѣ за това сж главно училището и църквата. Въ училището не се преподава философия, която да обобщи постиженията отъ различнитѣ клонове на науката, които преподавани изолирано, не сочатъ на ученика Великото, каузалното, целесъобразното въ Природата, като имаще единъ общъ Първоизворъ, който е върховенъ Разумъ. А духовенството и монашеството у насъ съ своитѣ дѣла (тѣ сж всеизвестни, та нѣма нужда да ги изброяваме!) ги съблазни, защото тѣ видяха че тѣхната вѣра е лицимѣрна, че тѣ не служатъ на Бога, а на себе си — на нисшето си естество; че тѣ сж карьеристи, а не беззаветни служители на Дѣлото на Христа и приемници на Неговитѣ апостоли; че тѣ едно проповѣдватъ, а друго вършатъ! Има и добри пастири, но за голѣмо съжаление, тѣ сж нищоженъ процентъ.

Накрай, нека споменемъ за благодатното влияние на вѣрата върху насъ, особено въ времена на бури и крушения въ нашия животъ, когато нѣмаме упора подъ краката си. Тогава нашата вѣра, че има Единъ, който е готовъ да се отзове на викътъ ни, стимулира нашата надежда и ни позволява да си отдѣхнемъ, увѣрени, че за Него нѣма нѣщо невъзможно. А какъвъ балсъмъ за душата, какъвъ ангелъ утешителъ е вѣрата въ задгробния животъ въ днитѣ предшествуващи нашата смъртъ! Какво облекчение за онзи, който съ очитѣ на вѣрата гледа на смъртъта, като на врата, презъ която ще влезе въ новъ жи-

вотъ — по-пълненъ, по-интензивенъ, по-лекъ, дето ще има да продължи дѣлото на своето всестранно развитие, асимилирайки своитѣ земни преживявания, докато Господаритѣ на Кармата му опредѣлятъ новото мѣсто, новитѣ условия и сждба за едно ново прераждане — ако все още има нужда отъ прераждане на земята. И какъвъ гнетъ за душата, ако тя е увѣрена, че съ смъртѣта на тѣлото всичко се свършва. Тогава смъртѣта се показва въ страшния образъ на седмоглава змия, съскаща надъ него и такъвъ човѣкъ не може и спокойно да умре.

ПОКАЯНИЕ И НОВОРАЖДАНЕ

Наистина, чудно нѣщо е човѣкътъ и малцина въ днешния материалистиченъ вѣкъ подозиратъ колко сложенъ по строежъ е той. Сжествуващия въ древната Християнска църква институтъ за посвещения (дето на посветенитѣ се е преподавало тайното учение) отдавна не сжествува и затова за днешното християнско духовенство въпроса за строежа на човѣка е terra incognita. Адепитѣ на окултната наука отъ най-дълбока древностъ и презъ всичкитѣ вѣкове до днесъ сж познавали сложната организация на човѣка и нѣкой сж го наричали микрокосмосъ, малка вселена, защото той съдържа въ себе си въ миниатюръ всичко, което се съдържа въ вселената. Когато говоримъ за вътрешния смисълъ на Христовата притча за плѣвелитѣ, ний ще засѣгнемъ и строежа на човѣка; но сега нека мимоходомъ споменемъ, че за развитието на човѣка е необходима **борба** и за да се предизвика тази борба, чрезъ която има да се изтжкатъ висшитѣ проводници на Азътъ — духовното тѣло и пр. — човѣшкия Азъ е свързанъ и съ проводници, тѣла изтжкани изъ материята на нисшитѣ полета на всемира и проявата му чрезъ които, особено докато още не сж организирани изъ по-висшата

материя изъ респективнитѣ полета, е проява нисша; която проява, съпоставена съ проявата на Азъ-тъ чрезъ изтжкано и организирано духовно тѣло, ний наричаме плътска, грѣховна — за разлика отъ другата, която наричаме духовна, божественна. Казахме по-преди, че човѣкътъ е излязалъ изъ Бога, като еманация, несъвършенъ, както дървото джбъ ражда жѣладитѣ — съ всички възможности при благоприятни условия да станатъ джбове, като своя родителъ — следъ дълъгъ процесъ на растене. Човѣкътъ — сѣме, наричанъ отъ посвѣтения въ тайното учение за Бога, човѣка и вселенната Ап. Павелъ „Първия Адамъ“, е призванъ да се облече въ образа на “Втория Адамъ” (човѣшкия идеалъ — Исусъ Христосъ). Нека дадемъ единъ цитатъ:

„Сѣе се тѣло естествено, възкръсва тѣло духовно. Първия човѣкъ Адамъ стана душа жива, а последния Адамъ е духъ животворящъ. Но не първомъ духовното, но естественото и после духовното. Първиятъ човѣкъ е отъ земята, прѣстенъ; вториятъ човѣкъ — Господъ отъ небето. Какъвто е прѣстниятъ, такива сж и прѣстнитѣ и какъвто е небесния, такива сж и небеснитѣ. И се облѣкохме въ образа на прѣстниятъ, ще се облечемъ и въ образа на небесниятъ“ (I Кор. 15: 44-49;).

Първия Адамъ е още голъ, той има да се облече въ нѣколко дрехи, докато да приеме образа на втория Адамъ (думата ни е за астралното, менталното, духовното и пр. тѣла, обвивки на Азъ-тъ). „Понеже за това и въздишахме и желаемъ да се облечемъ въ небесното наше жилище... понеже искаме не да се съблечемъ, **но да се обле-**

✓ *каме*

чемъ още, за да бжде смъртното погълнато отъ Живота“. (II Корин. 5: 2-4;).

Покаянието и следващото следъ него ново-
раждане сж стъпалата по пжтя на духовното
растене. Чрезъ тѣхъ се започва усиления стро-
ежъ на духовното тѣло въ насъ, което преди
това е било въ зародишно състояние. А само
чрезъ него Азъ-тъ може да прояви своитѣ бо-
жествени качества.

Щомъ човѣкъ различава доброто отъ злото;
щомъ при извършената отъ него неправда съ-
вѣстѣта му го изобличава; щомъ той е почналъ
да чувствува у себе си проявата на строга съ-
вѣстъ, у него вече назряватъ условията за по-
каяние. Той почва да чува гласътъ на Божес-
твенното Слово въ себе си и той е близо до де-
нѣтъ, когато може да вземе **решение** да зажи-
вѣе по внушението на този гласъ и по указа-
нията на Ония великани на Духа, които сж изми-
нали пжтя на човѣшкото развитие и сж се вър-
нали на земята да посочватъ този пжтъ на своитѣ
по-малки братя. Това рѣшение се нарича въ Но-
вия завѣтъ **покаяние**.

Че наистина Божественното Слово е вжтреш-
ната сжщина на човѣка — Духътъ Христовъ
(мистичния Христосъ), който нарича себе си Ло-
зата, а насъ — прѣчкитѣ на тази лоза, се вижда
и отъ Еванг. на Иоана гл. 1:9 — „Той бѣше ис-
тинската видѣлина, която освѣтлява **всѣкого че-**
ловѣка, който иде на свѣтътъ. Очевидно, тукъ
Иоанъ не говори за историческия Христосъ Исусъ,
защото Той не е срещналъ всичкитѣ милиони
хора, които сж дошли въ свѣта, но по вжтре-
шенъ пжтъ Словото ги озарява.

За да разберемъ какво въ сжщностъ е покаянието, какво се цѣли съ него и на кого може да бжде проповѣдвано, ще дадемъ още нѣколко цитата изъ Новия завѣтъ.

„Но не познахъ грѣхътъ, освенъ чрезъ Законътъ... защото знамъ, че Законътъ е духовенъ, а пъкъ азъ съмъ съ плътски прояви... Желание за доброто имамъ, но да проявя доброто, това не успѣвамъ... А когато правя това, което не щя, **то вече го не правя азъ**, но грѣхътъ, който живѣе въ мене¹⁾... Защото, споредъ вжтрѣшниятъ чловѣкъ наслаждавамъ се въ Закона Божий. Но въ удоветѣ си виждамъ другъ законъ, който воюва противъ законътъ на умътъ ми и поробва ме на грѣховния законъ, който е въ удоветѣ ми. Азъ съмъ окаянъ чловѣкъ! Кой ще ме избави отъ това тѣло на смъртъта? Благодаря Богу,

¹⁾ Тукъ посветения Ап. Павелъ прикрито говори за проявата на Азъ-тъ презъ нашитѣ астрално и ментално тѣла, които сж още неорганизираны и изтъканы отъ нисшата астрална и ментална материя на астралното и ментално полета. Макаръ че презъ астралното тѣло (проявитель на чувствено-емоционалната страна въ насъ) и презъ нисшето ментално (изразитель на спекулативния умъ, на аналитичния умъ, а висшето ментално е проводникъ на мждростъта) никога да не се проявява истинско висшъ животъ, но все пакъ у светията тѣ сж тъй организирани, одухотворени, та се държатъ въ унисонъ съ духовната природа. Паралелно съ изтъкаването на духовното тѣло върви и тѣхното преустройство, облагородяване. Режима на храненето, проявата на музикалностъ и пр. сж призвани да улеснятъ това.

чрезъ Исуса Христа, Господа нашего. И тъй, самъ азъ съ умътъ си слугувамъ на Божиятъ законъ, а съ плътта си — на грѣховниятъ законъ... Защото Законътъ на Духа на живота въ Христа Исуса ме освободи отъ законътъ на грѣха и на смъртта... (Римляномъ 7: 7-25; 8: 1-2;).

„Прочие, казвамъ: проявявайте се въ хармония съ внушенията, съ повелитѣ на Духа и тогасъ нѣма да извършвате похотитѣ на плътта. Защото плътта похотствува противното на Духътъ, а Духътъ — противното на плътта“ (Галатяномъ 5: 16—17;).

Ап. Павелъ макаръ, че говори въ първо лице, но той има предвидъ човѣка, който вече е на зрѣлъ да поеме юздитѣ на своята еволюция, въ която дотогава не е участвувалъ съзнателно.

И ролята на покаянието е именно тази: щомъ човѣкъ почувствува двойствеността у себе си, че той е зритель на два вида наклонности у себе си — нисши и висши; и щомъ той се убеди било отъ аргументираната проповѣдь на вдъхновенитѣ Божии пратеници (пророци, учители), или по другъ начинъ, че човѣкътъ е безсмъртенъ и че за да достигне единъ висшъ, божественъ животъ, съ който единствено е свързано щастieto, той трѣбва да застане на страната на духовния законъ въ себе си и да обяви война на закона на плътта, той трѣбва за себе си **твърдо да реши**: при тази вътрешна борба всѣкога да прави усилия да възтържествува духътъ! И Ап. Петъръ казва: „Възлюбленни, моля ви се, като **пришелци** и чужденци на свѣтътъ да се отдалечавате отъ плътскитѣ похоти, които воюватъ противъ душата.“ (I Петр. 2: 11;).

Човѣкътъ на плътската обхода, на плътската проява ще има да изживѣе доста страдания, защото тѣ сж неизбежно свързани съ проявитѣ на човѣка въ унисонъ съ закона на плътта — за да се възпитава чрезъ тѣхъ (тукъ спадатъ всички нисши прояви и практикуване на неправдата, при съзнанието, че „човѣкъ за човѣка е вѣлкъ“ и че живота е „война на всички противъ всички.“ Когато духовното учение учи, че човѣкъ за човѣка е братъ и че въ живота силния трѣбва да помага на слабия.) А кой желае страдания вѣкове следъ вѣкове и кой не желае по-скоро да влезе въ живота на щастието? Всѣки уменъ, прозорливъ човѣкъ, който се е убѣдилъ въ абсолютността на твърдежитѣ на Божиитѣ пратеници, безъ повече да се бави, ще вземе решение да отпочне нова деятелность, проява по планъ, въ система, която сигурно води къмъ желаната цель — разцѣвяване на висшия животъ, на висшитѣ сили, дарби, способности у насъ и вкусване отъ неземната радостъ, неземното блаженство, свързани както лице съ опаки съ този животъ. И такъвъ човѣкъ веднага почва да пита знающитѣ: „Какво трѣбва сега да правя, какъ трѣбва да живѣя?“ Така питаха Йоана Кръстителя ония, които дошле до това съзнание за промѣна въ живота си, идваха при великия пророкъ на покаянието, за да ги кръсти, чрезъ което да се засвидѣтелствува и предъ Бога, и предъ хората тѣхното решение да промѣнятъ живота си въ възходяща степенъ. Прочети въ еванг. отъ Лука гл. 3: 10—14 какво имъ отговори Йоанъ. Казаното отъ Йоанна не е изчерпателно, то е при-

мѣрно казано. Това сж изводи отъ единъ принципъ.

Образецъ на покаяние въ Стария Заветъ имаме въ лицето на царъ Давида, когато бѣ изобличенъ отъ пророкъ Натана за грѣха спрямо своя полководецъ Урий (царъ Давидъ нареди да бжде поставенъ въ първата линия на едно сражение, за да бжде убитъ и вземе красивата му жена въ харема си.) Тогава той написа 51 псаломъ.

Исусъ Христосъ ни нарисува два образци на покаяние: въ лицето на митаря, въ притчата за митаря и фарисея и въ лицето на блудния синъ, въ притчата за него. Съ това Той ни даде психологическата основа на покаянието.

У митаря е подчертано дълбокото му съзнание за грѣховностъ и смирената му молитва: Господъ да му помогне да излезе изъ това състояние.

Блудния синъ, като вкуси отъ горчивия резултатъ на своето безумие, неговото съзнание почва да дири изходъ отъ огнетителното състояние, въ което се намираше и той го откри въ възвръщане въ домътъ на баща си. И той съ смирение („приеми ме, като единъ отъ твоитѣ слуги“) и готовностъ да изповѣда грѣхътъ си — („сѣгрѣшихъ и предъ небето, и предъ тебе“) — взема решение да се върне при баща си и той съ твърдостъ изпълни това си решение. И какъвъ бѣ резултата? Какви благословения очакватъ покаянника? Той бѣше облеченъ въ „най-добрата примѣна“, дадоха му обуца и пръстенъ за ржката. Той придоби условия да напредне въ правдата, добродетелта и да получи властъ

— нозетѣ сж емблема на правдата (тѣ вече не сж боси), а ржцетѣ — на добродетелѣта (тѣ сж вече украсени) Прѣстена е при това белегѣ на властѣ. И за всичко това бащата даде вѣншенѣ изразѣ на своята радостѣ — устрои тѣржествена трапеза сѣ своитѣ приятели. (Тази форма на радостѣ символизира новия кредитѣ, сѣ който се ползува покаяния предѣ Небето, че Небето има благоволение кѣмѣ него).

„Исусѣ проповѣдваше благовѣстието на Царството Божие и казваше: времето се изпълни и приближи Царството Божие. Покайте се и вѣрвайте вѣ благовѣстието“. (Марко 1: 14-15;). Ясно е, че Христосѣ подчертава, че покаянието и вѣрата сж тѣсно свѣрзани.

Истинското покаяние е предшествувано отѣ размисѣль, отѣ съзнаване грѣховното си състояние и отѣ разкайване, т. е. отѣ скрѣбѣ, отѣ душевна мѣжа за това. Но ако спремѣ до тукѣ, ако това ни разкайване не се развие вѣ едно дълбоко желание да излѣземѣ изѣ това състояние на грѣховностѣ и вѣ едно рѣшение да сторимѣ всичко, за да се завѣрши вѣ насѣ този процесѣ, да сторимѣ „плодове достойни на покаяние“ (т. е. доказващи нашето покаяние) — процеса не е завѣршенѣ и може да свѣрши сѣ отчаяние.

Покаянието възражда човѣка. То очисти всички подпушени канали вѣ неговото сложно естество и вѣ него почватѣ да се струятѣ възродителнитѣ сили на човѣшката природа, невѣзпираѣни отѣ грѣха. Чакритѣ вѣ неговитѣ ефирни, душевни тѣла ставатѣ дѣятелни и различни дарби почватѣ да прояватѣ у него своята сила. Кой-

то е запознатъ съ живота на Разпутинъ, „интимния приятел“ на последния руски императоръ и царицата, знае, че той първоначално е билъ обикновенъ простъ селянинъ, съ жена и дѣца, занимаващъ се съ селско-стопански занятия. Но когато той се отдава на религиозно-мистиченъ животъ, когато по цѣла седмица не е излизалъ отъ своята молитвена стая, отдаденъ на дълбоки молитви, въ него се развиватъ чудни дарби, които го направиха известния Разпутинъ (това е фамилията му прѣкоръ). Ние ще оставимъ да говори за него знаменития английски държавникъ Лойдъ Джорджъ, които ръководеше сѣдбинитѣ на британската империя презъ европейската война. Въ в. „Зора“ отъ 23. VI. 1934 г. е напечатана извадка отъ неговото тритомно съчинение: Спомени за войната, досежно Разпутина. Ще дадемъ нѣколко части отъ тази извадка.

„... А влиянието си надъ съпругата — царица Разпутинъ доби чрезъ средства, които сж напълно почтенни за нея, като преданна майка. Разпутинъ спаси на нѣколко пѣти нейния синъ, наследника на престола, отъ смъртъ чрезъ своитѣ забѣлежителни хипнотически способности (всички дворцови лекари специалисти, професори, неможаха да излекуватъ престолонаследника. Дали чрезъ хипнотизъмъ, или съ много по-дълбоки душевни сили Разпутинъ го спасяваше нѣколко пѣти, това е въпросъ, който професоритѣ въ тази областъ немогатъ да знаятъ. н. б.) Следъ това неговото влияние въ двореца стана неотразимо“.

„Но тоя Разпутинъ бѣ и човѣкъ съ изключителни способности ... той разговаряше

на равна нога съ държавници съ безспорни способности и характеръ. **Той притежаваше една почти необяснима прозорливостъ досежно мжжетъ, женитъ и събитията.**“

„Когато войната избухна, той се бѣ оттегилъ въ селото си въ Сибиръ. Щомъ чу, че военитъ действия сж неизбежни, той изпрати едно съобщение до царя, въ което го **предопреждаваше да не позволява** на Сазоновъ и на великия князь Николай Николаевичъ **да го увлекатъ въ война съ Германия, защото това неизбежно ще докара падането на империята.** Той внуши на царицата идеята, че безопасността на нейнитъ деца лежи не въ една съмнителна побѣда въ края на дълга война, а въ мира при първа възможность“.

„Куршума, който го застреля, проникна въ сърцето на царизма. **Той предсказа** не само насилственната си смъртъ, но сжщо и това, че неговото убийство ще събори империята въ помалко отъ шесть месеца. **Така и стана**“.

За сега нека оставимъ настрана въпроса: дали наистина Разпутинъ е билъ развратникъ, или не. По това единъ день обективната история ще си каже думата. Днесъ видни учени пишатъ въ България за богомилитъ не онова, което се пишеше за тѣхъ преди 30 години. За тѣхъ сега се казва, че тѣ сж прославили българското име въ свѣта, че тѣ сж пионеритъ на новата европейска култура и пр. Нека оставимъ и бждащитъ психолози да се произнесатъ: съвмѣстимо ли е простия селянинъ Разпутинъ, който съ духовни подвизи е развилъ у себе си магични духовни

сили, следъ това да се отдаде на развратъ и пакъ да запази тѣзи си сили.

Че въ кръга на неговитѣ почитатели и ученици на проповѣдвания отъ него пжтъ за живота сж преобладавали женитѣ (които безспорно иматъ по-голѣма склонность къмъ мистичното), това още не е доказателство, че Разпутинъ е развратникъ! Кои отъ великанитѣ на човѣчеството не сж били охулени и пренебрегнати отъ своитѣ съвременници? Малко ли незаслужени хули се сипятъ и върху достойния българинъ Учителя Джновъ? За Разпутина се знае, че до края на живота си той често се отдавалъ на молитва, че е вършилъ много благодеяния: както е получавалъ пачка банкноти отъ благодарностъ за излекуване и пр., ги е давалъ на първия протягащъ къмъ него ржка беденъ студентъ, или другъ нуждаещъ се, безъ даже да ги преброи.

У различнитѣ темпераменти процеса на покаянието се манифестира различно. Докато у меланхолика то се манифестира съ тиха тжга и дълбока вътрешна молитва, у сангвиника често се придружава съ нескривано отъ околнитѣ вълнение, сълзи и гласна изповѣдь за миналото си грѣховно състояние.

Изповѣдъта на грѣховетѣ е отъ значение при покаянието, но при условие, че ще бжде направено предъ компетентенъ, за тънкоститѣ на Пжтя къмъ духовния възходъ, човѣкъ. За да може да схване той състоянието на покаяника и да го упжти: какъ може да се справи съ своитѣ слабости, какъ може да се освободи отъ гнета на закона на плътъта въ себе си, който у различнитѣ хора се проявява въ различни нюанси. Нали така

правимъ и когато сме болни — търсимъ компетентенъ лѣкаръ. Единъ младежъ отишелъ при Толстоя и му се оплакалъ, че въпреки желанието му да заживѣе съ неговия мирогледъ, не е успѣлъ още — изкушения следъ изкушения го отбивали отъ този соченъ отъ Толстоя Пжтъ на живота. Толстой го поразпиталъ за начина на живота му: какъ се храни, въ какво легло спи, какъ се облича, съ кого дружи, въ какви развлечения участвува и пр. и въ заключение му казалъ: за да не се възбуждашъ чрезмѣрно полово, стани вегетариянецъ, престани да пиешъ спиртни питиета, не спи въ много меко и топло легло. За да не тичатъ момитѣ подиръ тебъ, не се обличай разкошно, не се докарвай много, престани да танцувашъ и пр. На имащия склонность бакалинъ да продава ексикъ, изповѣдника ще препоръча всѣкога да дава по-малко зайде и да прави благодеяния — за да се претъпи неговия егоизъмъ и да свикне да дава отъ себе си. Защото, за да се освободимъ отъ дадена слабостъ, не трѣбва да се боримъ направо срещу нея, а трѣбва да подиримъ нейния антиподъ добродѣтелъ и нея да развиваме. Грѣховетѣ, слабоститѣ сж нощни сѣнки, хвърлени при мѣсечина. Тѣ изчезватъ съ изгрѣването на слънцето. Който обича да лъже, ще се упражнява да говори истината; егоиста ще култивира въ себе си закона за жертвата — даване, щедростъ. Каква пародия е днешното изповѣдничество у насъ! За всѣки грѣхъ се препоръчватъ поклони, постене освѣнъ срѣдата и петъка още и въ поне дѣлникъ, занасяне зехтинъ за църковнитѣ кандила и пр.

Отъ становището, което ний заехме, **грѣхъ** ще наречемъ всѣко връщане назадъ отъ точката, въ която сме достигнали по Пжтя. Тогава грѣха става нѣщо относително: за новоначинающия въ Пжтя, много прояви, на току що разцѣфваща се въ него любовъ, сж крачене напредъ, обаче за напредналия по Пжтя много отъ тѣхъ сж грѣхове, защото го връщатъ назадъ или го каратъ да тъпче на мѣсто. За него важатъ наставленията на ап. Павла: „Да оставимъ вече началното учение Христово и да се стремимъ къмъ съвършенството.“ (Евреемъ 6:1) и „Като бѣхте длъжни споредъ изтеклото време и учители да станете, вие пакъ имате нужда да ви учи нѣкой първитѣ начала на словесата Божии; и стигнахте да имате нужда за млѣко, а не за твърда храна“. (Евреемъ 5:12). Единъ напредналъ ученикъ по Пжтя, който култивира у себе си една по-висша проява на Любовта — който развива у себе си колективното съзнание и любовъ къмъ всички сжщества, не смѣе да си допусне никакви излишества въ яденето, никакъвъ разкошъ въ облеклото, защото знае, че има мнозина гладни и голи, на които той е длъженъ да даде всичко свое, което не му е нужно. Такъвъ изводъ отъ закона, отъ принципа на Любовта къмъ другитѣ се съдържа въ думитѣ на Иоанна Кръстителя, казани въ отговоръ на запитванията, които му отправяха тѣзи, които слушаха неговото огнено слово — „какво тогава да правимъ?“ — „Който има две дрѣхи, нека даде едната на оногова, който нѣма нито една. И който има храна, нека прави сжщото“.

Какво става съ човѣка, който, озаренъ отъ

Небесна Свѣтлина, е решилъ да стѣпи на Пятя, който извежда въ Царството Божие? Съ този човѣкъ става единъ алхимически процесъ — той се пресъздава, преобразува, той се преражда — той се ражда за новия животъ въ хармония съ „Закона на Духа“ въ себе си. Едни отъ отличителнитѣ му белези сж, че той е любвеобилень, прямъ, не обича да прави компромиси съ съвѣстѣта си и всѣкога говори истината. Данте въ „Адъ“ е нарисувалъ лъжцитѣ безъ лице. Лъжата ги е обезличила. Тя е разрушила най-сжщественото, което характеризира човѣка — лицето. Когато една нощъ Исусъ Христосъ беседваше съ Никодима (единъ отъ Синедриона), който очевидно е желалъ да пие — макаръ и незабѣлявано отъ еврейскитѣ първенци — отъ „живата вода“, щастливо удостоень да намери нейния Изворъ, Христосъ му говореше по този въпросъ (Прочети Ев. отъ Иоанна 3:1 — 12). Той не разбра Исуса. Исусъ му каза: ти, който си учителъ израилевъ, не разбирашъ ли това? Нали ти си изучавалъ Кабалата, не си ли разбралъ, че Царството Божие въ насъ е едно състояние твърде висше (вѣрно е казаното нѣкъде, че Царьтъ е всѣкога въ своето царство), че до него може да стигне само влюбения въ него — който заживѣе съ нови стремежи, съ нови купнежи за този висшъ животъ въ насъ, който се нарича Царство Божие? И Христосъ, въ едно отъ деветѣтъ блаженства изказани отъ него на планината, каза: „Блаженни сж нищитѣ духомъ, защото е тѣхно царството Небесно (Матей 5:3). Това блаженство той изказа първо. И за да разбе-

ремъ кои сж споредъ Христа „нищитѣ духомъ“, ще пояснимъ това съ единъ примѣръ.

Единъ младъ човѣкъ, който почналъ своята кариера, като слуга при търговецъ, като спечелилъ 20,000 лева, почувствувалъ у себе си призвание за търговецъ, напуска господаря си и започва съ този малъкъ капиталъ търговия. Той се хвърля въ нея съ всичката си енергия, съ твърдата воля да печели пари. Той вижда около себе си търговци съ по 200,000 лева капиталъ и той се стреми да достигне тѣхния капиталъ. Той се лишава отъ удоволствия, отъ комфортъ; не само денемъ, но и нощемъ, като се пробуди, той размишлява, той крои планове какъ да разшири търговията си, какъ да спечели повече пари. И не следъ много той увеличава капиталъ си на 200,000 лева. Но вече той вижда около себе си търговци съ по единъ и два милиона лева капиталъ. Той си поставя за целъ да достигне тѣхния капиталъ. Той удвоява усилията си, той туря въ действие всичката си придобита опитность, като търговецъ: той не се стеснява да се съветва съ по-опитни въ известно направление въ търговския животъ отъ него; и така той бързо крачи напредъ! И съ успѣха си той става „притча во езици“ — едни му завиждатъ, други го адмириратъ, трети търсятъ неговитѣ съвети и пр. Не следъ много, капитала му става два милиона лева. Но той вече има връзки и отношения съ търговци, чиито капиталъ сж по 20 и 30 милиона лева. Той разбира, че само такъвъ капиталъ би му далъ възможность да разшири търговията си така, че въ нея да намѣрятъ приложение всичкитѣ му търговски способно-

сти и знания. И той не губи надежда! Нѣкои отъ тѣзи голѣми търговци сж му разправили, че и тѣ като него нѣкога сж започнали кариерата си, като слуги, а самостоятелна търговия съ по 20—30 хиляди лева. Това го окуражава още по-вече. Той има пълна вѣра въ своя успѣхъ. Миналата му опитностъ го окрилява въ неговия устремъ напредъ. Въпреки, че той не знае шо е почивка, но той е всѣкога бодъръ, жизнерадостенъ и веселъ, защото всѣкидневнитѣ му успѣхи, бързо извоюванитѣ резултати го импулсиратъ и освежаватъ. Рекламитѣ за неговата търговия пълнятъ вестниците, неговитѣ съвети въ търговската камара, въ търговското дружество се слушатъ отъ всички. Той е вече въ редоветѣ на първитѣ търговци; неговия капиталъ става 50 милиона лева. Тогава той си казва: нима азъ трѣбва да спра тука? Та защо азъ да не стана, като единъ отъ голѣмитѣ германски, английски американски милионери — какво ми липсва за това? Не разбрахъ ли азъ де е ключа, де е секретта на прогреса? Пълна вѣра въ желаниа резултатъ, работа съ планъ и използване всичката вѣщина придобита въ досегашната ми търговия, ще ми донесатъ постоянно нови придобивки! И така той продължава бързо да крачи напредъ!...

Само този, който така действа и въ областта на духовното поле, може да се надява, че той ще достигне Царството Божие! Исусъ Христосъ не каза ли: „Царството Божие съ усилия се взема. И които заработятъ съ усилия, тѣ ще го завладеятъ“ (Матей 11:12;). А Ап. Павелъ казва: „Изработвайте спасението си съ страхъ и

трепетъ “ (Филипян. 2: 12); „Обрязването е нищо и необрязването — нищо; **но всичко е** (но същественното е) въ приложението на Божественитѣ заповѣди“ (I. Коринт. 7: 19;). И Ап. Петъръ казва: „Прекарвайте съ страхъ (т. е. не лекомислено) времето на вашето пришествуване (така нарича той нашия земенъ животъ)“ — I. Петр. 1: 17; „Когато праведниятъ едвамъ (т. е. не съ малко усилия!) се спасява, нечестивия и грѣшния де ще се яви?“ (I. Петрово 4: 18;).

Но има ли причина да се отчайва тръгналия по тѣсната пжтека? Не казва ли Ис. Христосъ: „Никой не може да дойде при Мене, ако го не привлече Отецъ ми, който ме е проводилъ... И всѣкой, който ме слуша и получи озарение отъ Отца, иде при Мене“ (Иоанъ 6: 44—45;). Значи, влезлия въ тѣсната пжтека е намеренъ за готовъ, за назрѣлъ за да следва въ този пжтъ и е удостоенъ да бжде записанъ въ редоветъ на привилегированото малцинство избранници за войници Исусъ Христови. Но, „готовиятъ“ се отзовава на това призвание съзнателно и свободно и съ „радостъ въ Духа Свѣтаго“ (Римл. 14: 17;). За такива се отнасятъ думитѣ на Ап. Павла: „Онзи, който е започналъ въ насъ това добро дѣло, ще го върши дори до деня на Исуса Христа“ (Филипян. 1: 6;). Павелъ иска да каже: имай вѣра, не се отчайвай, ти крачи напредъ! Ако още въ този животъ, или въ следващия ти не станешъ пълень гражданинъ на Царството Небесно, то прераждане следъ прераждане ти все по-вече и повече ще се доближавашъ до тази цѣль. Обновлението, освѣтяването е продължителенъ процесъ. Ап. Павелъ казва: „Ако и да

тлѣе външния нашъ чловѣкъ, вжтрешниятъ обаче **всѣкой день се подновява**“ (II. Корин. 4:16;). И при дѣлежа, който Христосъ има да извърши единъ день на хората, както овчарьтъ раздѣля овцетѣ отъ козитѣ, ти **сигурно** ще се намѣришъ отъ дѣсната страна на Христа и ще чуешъ приятния Му зовъ: „Елате, благословени отъ Отца моего...“ (Мат. 25:31—46;).

По Божий промисълъ, съ влезлитѣ въ тѣсната пжтека презъ една епоха става нѣщо подобно на това, което констатираме съ ученицитѣ въ отдѣленията и класоветѣ. Има силни ученици, които могатъ успѣшно да изучатъ само за половината, па даже и за една трета отъ учебната година, цѣлия предвиденъ материалъ, но тѣхното обучение се възпира, за да следватъ паралелно съ следнитѣ ученици до края на учебната година и заедно да минатъ въ по-горенъ класъ. Защото Ап. Павелъ, като говори за душитѣ, който сж влезли по-рано въ тѣсната пжтека, водяща къмъ върха, открива ни тайната, че тѣхното развитие е възпирано, че тѣ се задържатъ между по-слабитѣ отъ тѣхъ ученици, за да имъ бждатъ полезни съ своитѣ знания, съ своя примѣръ, за да ги настигнатъ. И казва: „Защото Богъ промисли нѣщо по-добро за насъ — да не достигнатъ тѣ въ съвършенство безъ насъ“. (Евреемъ 11 : 40).

И този текстъ по косвенъ начинъ подкрепя Прераждането. Отъ предшествуващитѣ текстове е ясно, че тѣзи „тѣ“, за които говори апостола, сж великанитѣ на вѣрата: „тѣ, за които свѣтътъ не бѣ достоенъ“... „съ камъни бидоха убити, съ трионъ тѣлата имъ разрѣзани, съ мжки мжчени,

съ ножъ заклани умрѣха...“ И стихъ 39 казва за тѣхъ: „и всички тѣзи, ако и да получиха обещание поради вѣрата имъ, пакъ не получиха изпълнение на даденото имъ обещание“, защото ^{мина}лиятъ презъ портата на покаянието има да измине дълъгъ пътъ, докато се трансформиратъ старитѣ му навици, докато се изградятъ въ него ония висши прояви на душевенъ животъ, които окрасяватъ душата, характера, на „новородения“. Съ много изкушения има да води война той, много изпитания трѣбва да премине благополучно.

Изкушенията сж нѣща субективни, а не обективни. Туй, което за едного е изкушение, за друго не е никакво изкушение. Покаялиятъ се пияница дълго време следъ като е станалъ въздържател, когато минава покрай кръчмитѣ и чува тракането на чашитѣ и вижда какъ се пѣни наливаното вино, бира въ тѣхъ, сърдцето му трепва и инстинктивно той се онася къмъ кръчмата. Покаялия се развратникъ, дълго време още не е спокоенъ когато среща млади, прелестни жени — съ очарователенъ погледъ, съ красиви тѣлесни форми, съ разкошна коса, съ неженъ приятенъ гласъ. Въ него все още се надигатъ старитѣ желанія. И едина, и другия трѣбва да водятъ борба съ себе си, до като изгорятъ въ тѣхъ старитѣ желанія; той не трѣбва да ги подхранва, за да умратъ по скоро отъ гладъ. Изкушенията сж опасно нѣщо — всѣко изкушение има тенденция **да смѣкне надолу** човѣшкия характеръ, да опетни човѣшката душа, **да я вкара въ грѣхъ**. Затова при всѣко изкушение трѣбва да бодърствуваме, като войника на поста си и да се молимъ за подкрепа отъ Небето. Нѣкой

¹ (срѣдъ 40-я стихъ);

пжтъ изкушенията иматъ тикава сила надъ насъ, че не е възможно да ги преодолѣемъ съ собствени сили, безъ благодать. Нека помнимъ свѣта на Ап. Яковъ: „Никой изкушаемъ да не казва: Богъ ме изкушава. Защото Богъ се отъ зло не изкушава и **Той никого не изкушава**. А всѣкой се изкушава като се подава на побудитѣ на собствената си похоть. Похотьта въ насъ, като зачне ражда грѣха“ (Съб. посл. Яков. 1: 13-15;). При тази свѣтлина, думитѣ въ молитвата „Отче нашъ“: „и не въведи насъ въ изкушение“, трѣбва да се разбиратъ така: когато се боримъ съ изкушения, не допускай да се подхлъзнемъ, да бждемъ побѣдени. Отъ невежество много мисли на Христа днесъ не се разбиратъ правилно. Освенъ отъ нашитѣ слабости, изкушенията идатъ и отъ тъмнитѣ сили. Тѣ изкушаваха и Христа въ пустинята. Тѣхната цель е да ни вкаратъ въ грѣхъ, да ни накаратъ да паднемъ. Но който успѣе да побѣди и тѣхнитѣ ухищрения, той става и отъ тѣхъ неуязвимъ, той става духовенъ герой, облеченъ въ бронята на правдата, въоръженъ съ щитѣтъ на вѣрата, съ шлемѣтъ на спасението и мечѣтъ на духѣтъ — Словото Божие. (Яфесян. 6: 14-17;). Не става ли ясно, че тъмнитѣ сили, безъ сами да разбиратъ това, вършатъ благодатна работа въ великия планъ на Провидението? Въ борбата си съ тѣхъ ний растемъ, ний развиваме нови висши сили, които безъ тази борба нѣмаше да притежаваме.

Нека кажемъ две думи за хулата противъ Духа Светаго, за която е речъ въ Еванг. на Матей 12: 31-32. Това е единъ костеливъ орѣхъ. Ний сме съгласни съ мнението на нѣкои бого-

слова, че тукъ се говори за крайната степенъ на ожесточението, при което човѣкъ заглушава у себе си всѣко нравствено чувство, упорито се противи на всѣко добро влияние върху му; ненавижда и потѣпква всичко добро; **намѣрва удоволствие въ злото като зло** — едно състояние на пълна неразкаяност. Неотдавна вестниците изнесоха, че въ Парижъ е откритъ тайния храмъ на поклонниците на Сатаната, въ който се служи служба на Сатаната и поклонниците му него призоваватъ на помощъ за благоприятния изходъ на тѣхнитѣ тъмни, мръсни домогвания и планове.

А изпитанията, изпититѣ сж благодатни средства за укрепване силитѣ на човѣшката душа, за растене, за уягчаване волята въ доброто. При тѣхъ се дава възможностъ на ученика да направи по-голѣми усилия, да напругне силитѣ си, за да се изкачи на едно по-високо стѣпало отъ стѣлбата. Въ всѣки по-горенъ класъ се минава чрезъ изпитъ. За по-горнитѣ, по-висшитѣ класове изпититѣ сж по-мѣчни, за успѣшното имъ издържане сж необходими героичност, подвигъ! На Аврама се даде единъ тежъкъ изпитъ: да принесе въ жертва единородния си синъ Исакъ. Пробваше се неговата вѣрностъ и послушанието му къмъ Бога. Аврамъ успѣшно издържа изпита си и стана великия, историческия **Авраамъ**¹⁾

¹⁾ Знае се по окултенъ пѣтъ, че Авраамъ е билъ прероденъ на земята, когато се е родилъ Исусъ Христосъ. Той е сжщиятъ Симеонъ, за който се говори въ Лука 2:25 — 35. Това го потвърди самъ Исусъ Христосъ. Когато при една полемика между Него и група

Всѣкога Богъ ни дава изпити, **които сж по силата ни да ги издържимъ.** (вижъ I Корин. 10: 13;). Ние сами не трѣбва да указваме на Господа какви изпити да ни даде, защото не познаваме добре своитѣ сили. Ап. Петъръ съ своя сан-

евреи, последнитѣ между другото му казаха укорително: „Ти по-голѣмъ ли си отъ отца ни Авраама?“ Той имъ отговори: „ Баща ви Авраамъ радостенъ би билъ да види моятъ день. И видя го и възрадва се Преди да бжде Авраамъ, Азъ съмъ “. (Иоанъ 8: 51 — 58).

Много пжти Исусъ Христосъ говореше загадъчно, народа не го разбра, но всѣкога Неговото Слово изразяваше Истината. Въ случая Той визираще стареца Симеонъ, който бѣше сжщия прероденъ Авраамъ. Нека предадемъ частъ отъ този разказъ текстуално:

„И ето, имаше нѣкой си челоувѣкъ въ Иерусалимъ на име Симеонъ. И този челоувѣкъ бѣше праведенъ и благочестивъ и чакаше утешението на Израила. И Духъ Святий бѣ на него. И Духъ Святий бѣ му открилъ, че нѣма да умре преди да види Месия — Христа. И по внушението на Духа, той дойде сжщия день въ храмътъ, когато родителитѣ внесоха отрочето Исусъ, за да сторятъ за него по обичаятъ на Закона. Той взе малкия Исусъ на ржцетѣ си, благослови Бога и рече; сега вече съмъ свободенъ да се преселя отвъдъ съ душевенъ миръ, Владико, защото даденото ми обещание се изпълни; защото видѣха очитѣ ми Твоето спасение, което си приготвилъ за всичкитѣ народи — свѣтлина за просвѣщение на езичницитѣ и слава за Твоятъ народъ — Израилъ...“

Не е ли ясно, че въ този великанъ на духа — Симеонъ — е проявенъ сжщия мощенъ и Богупреданъ духъ на Авраама?

гвиниченъ темпераментъ, като видя Ис. Христа да върви по водата на езерото, извика: Господи, искамъ да дойда при Тебе по водата. Исусъ му каза: ела! Но като стъпи върху вълнитъ, той се уплаши и почна да потъва. Исусъ присѣгна и го хвана, изобличавайки го: защо се усъмни? (Вижъ Матей 14: 26-32;). Докато вѣрата ни е още слаба, докато духовнитъ ни сили не сж още калени, мощни, не трѣбва да искаме да държимъ изпити, за успѣшното издържане на които се искатъ сили, превишаващи нашитъ. Нека почакаме докато израстнемъ!

Накрай нека дадемъ нѣколко цитата отъ Новия Заветъ за покаянието и новораждането.

„И на язичниците, прочие, даде Богъ покаяние за Животъ“ (Дѣян. 3: 19;).

„Покайте се и обърнете се, за да се заличатъ грѣховетъ ви“ (Дѣян. 3: 19:). И ний добавяме:

Който чуе и уши има тозъ зовъ да схване,
Никакъ вече да се не бави въ спане!

Но бързо, трезво на работа да се захване;
Та следъ смъртъта си пишманъ да не стане!

„Казвамъ ви, че такава радостъ бива на Небето, предъ ангелитъ божии, за едного грѣшника, който се кае“ (Лука 15: 7 и 10;)

„Загова покая се отъ тази твоя злоба и моли се Богу, дано би ти се простилъ този ти сърдеченъ помисълъ“ (Деяния 8: 22;).

„Защото тѣзи, които еднажъ сж се просвѣтили и сж вкусили отъ небесния даръ, като сж станали участници на Светаго Духа, и като сж вкусили отъ доброто Слово Божие и отъ сили-

тѣ на бждащия вѣкъ, и сж отпаднали, невъзможно е да се обновятъ пакъ съ покаяние“ (Евреемъ 6:4—6;).

По закона за кармата върху такива ще дойдатъ ужасни, огнени страдания, че ще се изпари у тѣхъ и последната следа отъ суетностъ, отъ сребролюбие, отъ духовна гордостъ, отъ плътски похоть и отъ всѣки другъ грѣхъ и тѣ съ плачъ и дълбока мъка ще се обърнатъ къмъ Господа да възстанови прекъснатата връзка между тѣхъ и висшия животъ, когото тѣ продължаватъ съ ума си да познаватъ, но имъ липсватъ преживяванията на сжщия.

„Никодиме, истина, истина ти казвамъ, че ако се не роди нѣкой наново, не може да види Царството Божие. Ако се не роди отъ вода и Духъ, не може да влезе въ царството Божие“ (Иоанъ 3:3—5;).

„Да се съблечете отъ вѣхтия челоуѣкъ, отъ по-предишното си поведение, което даваше ходъ на прелѣстителнитѣ похоти; и да се подновявате въ духътъ на вашия умъ. И да се облечете въ новиятъ челоуѣкъ, създадениятъ по образецътъ на Бога — въ правда и святостъ, хармонизиращъ съ Истината“ (Ефесяномъ 4:22 — 24).

„Тѣзи, които любятъ Бога . . . предопредѣли да бждатъ съобразни съ образътъ на Сина му, за да е Той първороденъ, между много братя“ (Римл. 8:28 — 29).

„Всѣкой, който е роденъ отъ Бога, грѣхъ не прави, **защото сѣме Негово** пребждва въ него“ (1 Иоан. 3:9).

„Знаемъ, че всѣкой роденъ отъ Бога, не съгрѣшава; но който е роденъ отъ Бога пази себе си и лукавиятъ не се докосва до него“ (I Иоан. 5 : 18).

Накрай ний апелираме:

Който се почувствува, че правдата обича,
Че Любовта и Доброто го привлича,
Нека съ бързи крачки къмъ Идеала да тича.
И отъ низко, животинско се отрича !

ЛЮБОВЪ

Велико нѣщо е любовта! Тя е божественъ атрибутъ. Всички велики Учители сж говорили за магичнитѣ сили на любовта — за алхимическитѣ ѣ свойства: да преобразува човѣшкия характеръ отъ грубъ, егоистиченъ въ възвишенъ, благороденъ; и да обезоржава неприятелски настроения и да го превръща въ приятель. И така да внася въ живота сжществени ценности!

Нека почнемъ съ нѣколко цитати отъ Св. Писание.

Веднажъ единъ законникъ — фарисей, за да изпитва Исуса Христа, зададе му следния въпросъ: „Учителю, коя е голѣмата заповѣдъ въ Закона?“ А Той му рече: „Да възлюбишъ Господа, твоя Богъ, **отъ всичкото си сърдце, отъ всичката си душа и съ всичкия си умъ**“. Това е голѣмата и първа заповѣдъ. А втората подобна на нея е тая: „**Да възлюбишъ ближния си, като себе си**“. „На тия две заповѣди висятъ цѣлия Законъ и пророцитѣ“ (Матей 22:35 — 40).

Ето още нѣколко цитата отъ Ис. Христа:

„А когато дойде Синъ Човѣшки въ славата си... ще рече на тия, които сж отъ дѣсната Му страна: дойдете вий, благословенни отъ Отца ми, наследете царството, пригответено за васъ отъ създанието на свѣта. **Защото** огладнѣхъ и ме нахранихте; ожѣднѣхъ и утолихте жаждата ми; странникъ бѣхъ и ме прибрахте; голъ бѣхъ и

ме облякохте; боленъ бѣхъ и ме посетихте; въ тъмница бѣхъ и ме споходихте. Тогава праведнитѣ въ отговоръ ще Му кажатъ: Господи, кога те видяхме гладенъ и те нахранихме. . . . А Царя въ отговоръ ще имъ рече: истина ви казвамъ, **понеже сте направили това на единъ отъ тия най-скромни мои братя, на мене сте го направили**". (Матей 25:31—40;).

„Нова заповѣдь ви давамъ: да любите единъ другото; както азъ ви възлюбихъ, така и вие да любите единъ другото“ (Иоанъ 13:34; 15:12;).

„Ако Ме любите, ще пазите моитѣ заповѣди. И азъ ще поискамъ отъ Отца и Той ще ви даде другъ Утешителъ, да бжде съ васъ до вѣка — Духа на Истината. . .“ (Иоанъ 14:15—17).

„Ако пазите моитѣ заповѣди, ще пребждите въ любовта Ми, както и Азъ упазихъ заповѣдитѣ на Отца си и пребждамъ въ Неговата Любовь“. (Иоанъ 15:10;).

Ап. Павелъ казва:

„Цѣлиятъ Законъ се резюмира така: „Да обичашъ ближния си, както себе си“. (Галат. 5:14;)

„Не оставяйте никому длѣжни въ нищо и при това единъ други се обичайте, защото който обича другото, изпълнява Закона, понеже заповѣдитѣ: „не прелюбодействувай“; „не убивай“; „не кради“; „не пожелавай“ (жената, имота и пр. на ближния си) и коя да било друга заповѣдь се заключаватъ въ тия думи: „Да обичашъ ближния си, като себе си“. Любовта не върши зло, следователно любовта изпълнява Закона (Римл. 13: 8--10).

„И надъ всичко това, облечете се въ любовта, чрезъ която се добива връзка съ съвършенството“ (Колос. 3:14).

Евангелистъ Йоанъ казва:

„И ние познаваме и сме повървали любовта, която Богъ има къмъ насъ. **Богъ е любовъ и който пребжда въ любовта, пребжда въ Бога и Богъ пребжда въ него...** И тази заповѣдъ имаме отъ Бога: „който люби Бога, да люби и брата си“ (I Иоаново 4:16—21) и още: „**Защото ето що е любовта къмъ Бога: да пазимъ Неговитѣ заповѣди**“ (I Иоан. 5:3;).

Ап. Яковъ казва:

„Ако изпълнявате царския законъ, споредъ писанието: „да обичашъ ближния си, като себе си“ — добре правите... Ако нѣкой братъ, или нѣкоя сестра сж голи и останали безъ ежедневна храна и нѣкой отъ васъ имъ рече: идете си съ миръ, дано бждете стоплени и нахранени; а не имъ даде потребното за тѣлото — каква полза?“ (Съб. посл. Яково 2:8, 15 и 16;).

Койго има проникателенъ умъ, отъ процитиранитѣ текстове би разбралъ защо отъ Божествена гледна точка се наблѣга толкова върху любовта.

Ний бихме искали да кажемъ доста нѣща за любовта, но нарочно ще се изкажемъ съвсемъ накратко, защото днесъ между българския народъ живѣе единъ великанъ на Духа, за когото азъ ще кажа, че не съмъ достоенъ да развържа връзкитѣ на обущата му; думата ми е за Учителя Дъновъ. Той е казалъ много дълбоки, силни, огнени слова за любовта, която е една

отъ най-любимитѣ му теми. Въ десеткитѣ томо-
ве напечатани негови публични беседи и непублични школни лекции на „общия“ и „специалния“ окултни класове, той е казалъ толкова нѣща за любовта; така красиво е описалъ нейнитѣ свойства и резултатитѣ, които тя носи за онѣзи, които сж ѝ дали приемъ — да разработи градината на тѣхнитѣ сърдца: както за отдѣлната личностъ, тѣй и за семейства и общества; че да разправамъ за тѣзи работи азъ, то би значило да предъвквамъ една частъ само отъ казаното отъ него. Нали е по добре да се чете оригинала? Отъ него да се почерпять сведения за алхимическитѣ свойства на любовта — да превръща човѣшкия характеръ въ ангелски; да подобри нашето здраве и красота, които умразата и егоизма сж покварили; да ни направи още тука граждани на Небето. И още отъ сега ангели и светии да почнатъ да се интересуватъ за насъ и името ни да се носи въ тѣхнитѣ срѣди!

Нека направимъ героични усилия да превземемъ крепостта на Любовта, имайки съзнанието, че закрепостени въ нея, нито нисшето естество въ насъ, нито тъмнитѣ сили могатъ ни уязви. Любовта е броня и облечени въ нея и адскитѣ пламъци немогатъ ни изгори!

Затова, ний апелираме къмъ читателя на този ни скромень трудъ: четете хилядитѣ страници напечатани беседи и лекции на Учителя Дъновъ (има стенографирани негови слова за още хиляди страници, но по липса на пари не сж още издадени. Неговитѣ последователи сж преимущественно бедни хора. Но ще дойде день, когато всичко ще бжде напечатано... Днесъ

г. Дъновъ е цененъ (освенъ отъ ученицитѣ му) повече въ странство, отколкото въ България. Отъ беседитѣ му има вече преведени на нѣколко езика. Доста чужди списания пишатъ за него, за идеитѣ му). Считаме, че е дошло вече време да го кажемъ, нека се чуе на широко, та „който има уши да слуша, нека чуе“: г. Дъновъ не е единъ обикновенъ човѣкъ. Той е пратенъ отъ Небето съ мисия на земята. Неговия умъ е озаренъ отъ единъ висшъ Изворъ на Свѣтлината, той е следвалъ университетитѣ на Небето, затова Словото му е балсъмъ за пробуденитѣ души!

Нѣкога богомилитѣ отъ България разнесоха Свѣтлина въ цѣла Европа и днесъ просвѣтена Европа признава тази заслуга на България, считайки, че това е най-ценното, което тя е дала на свѣта. Аналогична и даже още по-широка е мисията на „Бѣлото Брагство“, чийто ръководител е Учителя Дъновъ. И той, подобно на Христа е гоненъ отъ своитѣ сънародници и българското духовенство; маса хули, лъжи и клевети изсипа върху него жълтата преса. На времето нѣкои евреи казваха за Христа: „защо го слушате, той е лудъ“?! Синедриона Го обвини въ богохулство и осжди за това...

Нека читателя на Учителя Дъновъ има предвидъ, че той е окултистъ — мистикъ съ високо посвещение, при това и голѣмъ ясновидецъ. Че той притежава знания, че той владѣе тайни и сили, за които корифеитѣ на съвременната наука нѣматъ даже представа. Неговитѣ приближени знаятъ за него нѣща, които съгласно окултната традиция пазятъ въ тайна; но, ако биха ги разкрили, доста биха прославили и популяризирали

името му! Но единъ день всичко това ще стане достояние на човѣчеството. Защото неговото име, безъ друго ще остане вѣ исторіята на духовнитѣ движения въ свѣта, като име на единъ отъ великанитѣ, заслужили на човѣчеството! Единъ день мнозина ще отидатъ да търсятъ дѣ е „Изгрѣва“ съ боровитѣ задъ Борисовата градина дето г. Дъновъ е държалъ най-много беседи; както мнозина досега сж отивали да видятъ Гетсиманската градина...

У Учителя Дъновъ ще четете между другото, какви преобразования ще настанатъ въ економическия, въ ступанския, въ семейния и общественния животъ на хората, когато тѣ възприематъ любовта, като активенъ принципъ въ живота си! Днешнитѣ обладани отъ егоизъмъ, крупни земевладѣлци, голѣми индустриалци и богати търговци доста допринасятъ съ своя грубъ егоизъмъ, съ своята алчностъ за богатства за мизерията на широкитѣ народни маси. Крупни индустриалци на военни материали подготвятъ чрезъ пресата, голѣма частъ отъ която е подъ тѣхно влияние, войни; а и по други недостойни пжтища сж предизвикали и предизвикватъ войни.

За предизвикване на войнитѣ не по-малко е виновна и империалистическата политика на дипломацията на нѣкой държави, която не държи смѣтка ни за правдата въ междудържавнитѣ отношения, ни за елементарната човѣщина — да се даде възможностъ и на другитѣ народи да водятъ човѣшки животъ и да бждатъ поставени при сжщитѣ, или приблизително сжщитѣ условия (като се изключатъ географическитѣ такива) за

всестранно развитие. Но нали дипломатията се води отъ дипломати, отъ държавници, отъ хора? Ако тѣ бѣха хора не на грубия егоизъмъ, а на една по-висока духовна култура, съ единъ духовенъ мирогледъ, какъвто е билъ напр. английския държавникъ Гладстонъ, нима това нѣма да се отрази въ духа на провежданата отъ тѣхъ политика? Ще гледатъ ли тогава тѣ на милионитѣ хора (свои и чужди), които ще хвърлятъ въ ужаситѣ на войната, като на материалъ, като на срѣдство за постигане на национални цѣли?! Или ще търсятъ мирни срѣдства, чрезъ взаимни отстъпки, за уреждане на международнитѣ спорове и конфликти, всѣкога готови да отстъпятъ, дето противната страна очевидно има право? Защо, напримѣръ, повикътъ за елементарна правда на толкова милиони индуси, изразенъ чрезъ легендарния Ганди и др. да не смути съвестята на просвѣтена Великобритания и нейната дипломатия и да кажатъ: наистина, вий имате право! Христосъ е казалъ: „по плодоветѣ ще ги познаете“. Вѣрно ли е, че тѣ сж християни, като поддържатъ неправдата, за егоистични цѣли?

Цѣли плантации памукъ нарочно се изгарятъ, за да се поддържа по-висока цена на памука, понеже складове праятъ отъ памукъ; а широкитѣ народни маси ходятъ полуголи... Представете си какво благодѣнствие ще настане за човѣчеството, когато този егоизъмъ, това безлюбие, което ражда тия злини, се превърне въ Любовь! А душитѣ и на тѣзи, жестоки днесъ хора, подлежатъ на събуждане, на преобразуване, на одухотворяване. Когато духовността,

любовѣта стане мощна вълна въ свѣта, тя без-друго ще засѣгне и тѣхъ, въ голѣмото имъ болшинство. Не стана ли това въ срѣднитѣ вѣкове, когато мистицизма¹⁾ бѣше масово явление? Кой съгради дивнитѣ катедрали съ готически стилъ, които днесъ стоятъ за почуда изъ голѣмитѣ градове на западна Европа, когато за съграждането на всѣка отъ тѣхъ днесъ сж нуждни стотици милиони! Духовната вълна не увлече ли въ своето течение и тогавашнитѣ богаташи!...

Къмъ края на книгата, когато ще обяснимъ какъ се унищожава неблагоприятната, тежката карма, ще видимъ каква важна роля има да играе любовѣта въ това отношение! Вибрациитѣ на любовѣта сж най-интензивни, най-мощни. Тѣ парализиратъ грубитѣ вибрации на злобата, на умразата. Ясновидцитѣ ни казватъ, че любовѣта произвежда мисълъ-форми съ розовъ цвѣтъ и съ най-красиви форми. Въ такава атмосфера се движи човѣка съ любящо сърдце и съ рози той обсипва всѣкиго, съ когото идва въ контактъ. Когато мисълъ-формитѣ на злобата иматъ кафявъ цвѣтъ и форма на стрели, които се забиватъ въ етерното, астралното и нисше ментално тѣла на незащитения въ любовна аура човѣкъ; внасятъ разстройство въ тѣхъ, съ което нанасятъ поражения на здравето, на разположението и на мисълъта на човѣка — които сж въ тѣсна връзка

¹⁾ На тогавашния мистицизмъ липсваше просвѣтения умъ, затова той често се израждаше въ фанатизмъ. Затова Ржководителитѣ на човѣчеството дадохъ тласкъ на рационализма, за да се събуди ума. И сега Тѣ нано-во правятъ завој къмъ единъ просвѣтенъ мистицизмъ.

съ хармоничната организация на на тия проводници на Азъ-тъ. Отъ такива стрели човѣка може да го заболи глава, ржка, кракъ, да припадне, дори да се парализира. Нашия народъ, между който преди столѣтия сж се подвизавали безшумно велики адепти на тайното знание и сж му оставили много отломки отъ него, знае много нѣща за тѣзи и други окултни закони; за които профани съ лекъ замахъ казватъ: „суевѣрия сж това“. Но особено, ако тѣзи стрели сж отправени отъ единъ черъ магъ, съ силно концентрирана мисълъ и придружени отъ специални заклинания и жестове.

За да бжде човѣкъ ^{не}неуязвимъ отъ стрѣлитѣ на злобата, на хулитѣ и клеветитѣ, трѣбва да има безукоризнено поведение, да бжде съ правдива обхода къмъ всички и да бжде ограденъ съ една любовна аура, подсилена съ лжчеизпусканията на истинолюбивъ умъ — да поддържа всѣкога любовно настроение въ душата си и любовъ къмъ истината. Тогава, както слънчевитѣ лжчи се отразяватъ отъ огледалото, така тѣзи стрели рекушетиратъ, когато достигнатъ до такъвъ човѣкъ и се възвръщатъ къмъ лицето, което ги е изпратило **и го поразяватъ** (за да го вразумятъ).

Този е смисъла на текстове, като тѣзи:

„Ще обърне Богъ върху тѣхъ собственото имъ беззаконие и съ тѣхното злодейство ще ги порази“ (Пс. 94:23;).

„Мечътъ имъ ще се забие въ тѣхнитѣ сърдца“ (Пс. 37:15;).

„Той обичаше да проклина и проклятието

то стигна“ (вижъ новия преводъ на Библията — Пс. 109 : 17;).

„Горко на душата имъ! Защото въздадоха сами на себе си зло“ (Исая 3 : 9;).

Отъ състоянието на етерното нитѣло, главно зависи нашето здраве. Нервнитѣ болѣсти, които разрушаватъ човѣшкото здраве, сж въ тѣсна зависимость отъ неговото състояние. То снабдява нервната система, въ всичкитѣ ѣ разклонения, съ енергии. Когато енергиитѣ му се изчерпятъ, или то се дисхармонира, човѣкъ заболява и нервно и физически. Човѣкъ подобрява етерното си тѣло, когато се излага на сутриннитѣ лъчи на слънцето; когато свикне да диша дълбоко, колкото може повече чистъ въздухъ (като практикува „пълното дишане“ на индийск. йоги), за да може да възприеме отъ въздуха по-голяма частъ прана (жизненъ елексиръ), която отъ бѣлитѣ дробове се препраща за преработка въ мозъка и отъ тамъ се разпредѣля по разклоненията на нервната система. Праната иде въ атмосферата отъ слънцето. Тя протича отъ срѣдъ нощъ до обѣдъ; нейния притокъ е най-силенъ при изгрѣвъ слънце и часъ-два следъ това. Ако човѣкъ си легне вечеръ по-рано, ше диша въздухъ напсенъ съ по-вече прана. Всѣки последующъ часъ следъ мръкване тя е по-малко, защото и хора, и животни, и растения тогава усилено всмукватъ отъ нея. Когато тѣлото се отпусне, всмукването е по-интензивно. Етерното тѣло се подобрява още, когато човѣкъ се храни преимущественно съ узрѣли на слънце плодове — въ раслитѣ и зрѣли на слънце плодове тя е по-изобилна. (Картофитѣ, ако и да не

сж тъй богати на слънчева енергия, но тѣ иматъ лечебни свойства: неутрализиратъ вреднитѣ киселини въ организма — пикочната и др. Съ тѣзи си алкалични свойства тѣ пречистватъ кръвта). Ний се хранимъ **главно за освобождаване** въ организъма ни слънчевата енергия, която въ различна степенъ е кондензирана, както електричеството въ Лайденската стѣкленица, въ разнитѣ храни. Това освобождаване става главно докато храната е още въ устата — чрезъ езика. И въ водата има прана, особено която е отъ извори съ южно изложение, или отъ рѣки и потоци. Изпитваната наслада при яденето улеснява това освобождаване. Его защо трѣбва да почваме яденето съ весело настроение. Трѣбва да се концентрираме при яденето, за да изпитваме наслада, а не както нѣкой правятъ: ядатъ и четатъ вестникъ. Други способности за внасяне прана въ етерното тѣло и за тонирането му сж: обливане тѣлото съ вода сгрѣта отъ лжчитѣ на дообѣдното слънце; мажорната музика — била тя вокална, или инструментална (затова всѣки трѣбва да привикне да пѣе — твърде често да пѣе и то преимуществено весели пѣсни и мелодии съ ритъмъ); ритмичнитѣ движения (паневритмията), които се правятъ съ разнитѣ части на тѣлото, окултната гимнастика и пр.

Че етерното тѣло е въ тѣсна връзка съ чувствено-емоционалната страна на човѣка, това практически народа ни знае — че само отъ едно моментно потърсване човѣкъ може да се разболѣе сериозно. Единъ човѣкъ ми разправяше тази своя опитностъ. Седялъ въ кухнята и приказвалъ съ домакинята, която пражела въ тига-

ня сланина. Той билъ много чувствителенъ („гнусливъ“ — както се изразява народа ни). Домакинята била попотена по челото и нѣколко капки потъ капнали въ тиганя и масъта цвѣрнала. Отъ това веднага той се разболява, стомахътъ му се силно разстроилъ („развилъ му се пъпътъ — както той обясняваше) и насмалко щѣлъ да умре, макаръ че до този моментъ билъ напълно здравъ. Нервния възелъ, нареченъ „Слънчевъ плексусъ“ (стомашенъ мозъкъ), който е въ връзка съ функциитѣ на пищеварителната система, наистина се намира до пъпа. И нѣкои хора, които иматъ мощно етерно тѣло, съ хармонични вибрации и знаятъ въ какво направление да придвижватъ ржката си по тази частъ на корема, бързо възстановяватъ правилността на етернитѣ течения въ слънчевия плексусъ и стомашното разстройство въ скоро време изчезва.

Единъ отъ начинитѣ за лекуване по духовенъ пътъ, който сж употребявали и Христосъ, и апостолитѣ му, и светиитѣ, е възлагане ржка или ржце върху главата на болния. На всички святи хора различнитѣ проводници на Азъ-тъ и етернитѣ имъ тѣла сж особно хармонични и това чувствителнитѣ усещатъ и когато сж на известно разстояние отъ тѣхъ. За Буда се казва, че аурата му е била съ диаметъръ 2 клм., а каква ще да е била аурата на Исуса Христа! Съ това възлагане на ржка се е целило да се внесе струя отъ нервна енергия въ обеднялото на такава етерно тѣло на болния и да се хармонизиратъ теченията въ последнитѣ и въ по-висшитѣ проводници на Азъ-тъ. (Тукъ е основата и на светената вода и на маслосвета и тѣхнитѣ свойства.

Но и тѣ си искатъ майстора! А щомъ се постигне това, веднага се повдига, чрезъ нервната система, жизнеността на физическото тѣло. Ржката на Светията може даже да не бжде опряна у физичното тѣло, а само да бжде близо до него, защото етерното тѣло (пъкъ и другитѣ проводници на Азъ-тѣ) надхвърля физическото съ нѣколко см. Хармоничнитѣ вибрации на астралното и менталното тѣло (а особено на по-висшигѣ проводници!) влияятъ за хармонизирането на етерното тѣло. Тѣй че докосването на светията не влияе само етерното тѣло, а хармонизира и по-висшигѣ проводници.

Има нѣкои храни, които за дадена личностъ специфично, могатъ да хармонизиратъ чрезъ своитѣ вибрации разстроеното етерно тѣло. Нашия народъ отъ наблюдение знае това. Напр. на болния силно му се прияло кисело зеле. Даватъ му и всички оставатъ очудени отъ магичнитѣ му свойства въ случая — веднага болния почва да се подобрява и наскоро оздравява.

Но да се повърнемъ къмъ любовта.

Любовта има различни степени на интензивностъ. Низша форма на проявата на любовта е да обичашъ членоветѣ на фамилията си, или тѣзи, които сж ти направили услуга. Нея срещаме дори у животнитѣ, у разбойницитѣ и други престѣпници. Отъ тукъ нататъкъ любовта се разширява, както концентричнитѣ кръгове, които се образуватъ, когато хвърлимъ камъкъ въ тихия виръ на ржката. Да обичашъ народа си е по-висша форма на любовъ. Затова ний тачимъ паметта на Ботева, Левски, Караджата и др. Защото тѣ пожертвуваха живота си за благо на

народа си. А който се пожертвува за човѣчеството, неговата любовъ е още по-висша.

Ис. Христосъ, Сократъ, Джордано Бруно, Ив. Хусъ и мн. др. пожертвуваха живота си, служейки на човѣчеството!

Въ в. „Добро здраве“ год. VI. бр. 2 отъ 1. X. 928 г., подъ заглавието „Хидейо Ногучи — мъченикъ на науката“, между другото се казва: „Още единъ мъченикъ на науката изгуби своя животъ въ усилието си да избави човѣка отъ злинитѣ, които го заобикалятъ. Известието за преждевременната смъртъ на Д-ръ Х. Ногучи — японецъ, прочутъ бактериологъ въ Рокфелеровия институтъ за медицински изследвания, като жертва на жълтата треска, която той изучаваше напоследъкъ въ източна Африка, причини тежка скърбъ на цѣлия ученъ свѣтъ.“

Тоя фактъ е още по-печаленъ, като се знае, че Ногучи трѣбваше да стане жертва на сжщата болестъ, която той повече отъ всѣки другъ успѣ да изгони изъ цѣла Америка и която бѣше подтонилъ и въ Африка... падна най-сетне и тоя, който успѣ да открие и самия причинителъ на заразата и да го унищожи въ леглото му.

Плодоветѣ на голѣмитѣ победи сж често скжпи, но жертвата е неоченима, когато тия победи идатъ съ загубата на нѣкой великъ умъ...”

Често моралисти, общественици и др. обичатъ да говорятъ за добре изпълненъ и неизпълненъ **дѣлъгъ**, когато разглеждатъ проявитѣ на личността било къмъ членоветѣ на семейството си, било къмъ хората въобще или къмъ народа си, къмъ държавата си, или къмъ цѣлото човѣчество.

Но какво лежи въ основата на дълга?

Споредъ насъ, само окултната философия може правилно да разреши този въпросъ, защото тя изхожда въ случая отъ едно разбиране основитѣ на отношенията въ живота, което спекулативната философия не познава.

Г. Компейрс въ своя учебникъ по етика казва: „... Нашитѣ обществени отношения и съответнитѣ тѣмъ длѣжности, сж следствие отъ самата природа. Както е казалъ Аристотель, могатъ да живѣятъ сами само Богъ и животнитѣ. Нашето сжществуване се дължи на другитѣ толкова, колкото се дължи и на самитѣ насъ. Обществото не е сборище отъ хора, които да оставатъ равнодушни едни къмъ други; то е единъ видъ организъмъ, на който всичкитѣ членове сж съединени помежду си чрезъ най-тѣсни връзки и сътрудничатъ въ едно общо дѣло“. (Стр. 92)

А. П. Жане въ своя учебникъ по етика казва: „Дългътъ ли почива върху правото, или правото върху дълга? Въ известенъ смисълъ може да се признае че дългътъ почива върху правото... Ала, обратно, така сжщо върно ще бжде да кажемъ, че правото почива върху дълга... Въ сжщность обаче никое отъ тѣхъ не е основа на другото, а и дветѣ почиватъ върху една обща основа: върху достойнството на човѣшкото сжщество, — принципъ, чийто сжщественно условие е: всѣки човѣкъ да е отговоренъ за своята сждба“. (стр. 106).

А отъ окултно гледище, азъ бихъ разграничилъ дълга на дългъ въ тѣсенъ смисълъ на думата и дългъ въ широкъ смисълъ на думата. За първата категория ще кажемъ, че когато чо-

вѣкъ изпълнява своитѣ длѣжности, било къмъ родители, дѣца, членове на обществото или народа си, че той имъ дава това, което имъ е длѣженъ. Ясно е какво децата длѣжатъ на родителитѣ си. Но окултната наука обяснява, че и родителитѣ длѣжатъ на своитѣ дѣца — че тѣ произволно не сж родени отъ тѣхъ; че тѣ нѣкога сж били тѣхни родители, благодетели и пр. и сега съ право жжнатъ това, което сж сѣли. Когато ний интуитивно чувствуваме, че трѣбва да направимъ добро на нѣкой човѣкъ, който въ момента се нуждае отъ такова, това показва, че душата ни прозира въ нѣкое пререждане какво добро той ни е сторилъ и че сега нашъ приятенъ дългъ е да му се отблагодаримъ. Тѣй сжщо всѣки членъ отъ единъ народъ длѣжи на този колективитетъ, всрѣдъ който се е родилъ и е получилъ възпитание, образование, граждански свободи и условия за развитие, при нужда да внесе своята данъ въ съкровищницата му...

Но дългътъ въ широкъ смисълъ на думата се извлича изъ тѣй нареченитѣ категорични императиви или императивни повели на моралнитѣ закони, които лежатъ въ основитѣ на Божественитѣ истини, прокламирани отъ Великитѣ Учители на човѣчеството. Такива истини сж: Богъ е баща, родителъ на всички човѣшки синове; всички хора сж братя и пр. Ето и нѣколко отъ императивнитѣ повели: „Обичай Бога безгранично“, „обичай ближния си като себе си“, „обичай врага си“, „не кради“, „не убивай“, „не се противи на злия човѣкъ“ и пр. Смисъла и назначението на които закони е да развиятъ въ човѣшката душа добродетели и чрезъ това човѣка

да крачи напредъ по пътя на своето развитие къмъ идеала и да заживѣе щастливъ животъ.

Спиноза казва: „**Добродетельта** не е нищо друго, освенъ действуване съгласно законътъ на собствената природа и нѣма нищо друго, което би я превъзхождало по достоинство и ценностъ“.

Платонъ казва: „... и затова добродетельта ще бжде, като здраве, красота и благоденствие за душата, а порокутъ — нейна болестъ, слабостъ и безобразностъ.“

Аристотелъ казва: „... за това висшето щастие на човѣка се състои въ проявитѣ на добродетельта и способноститѣ на душата, а особено на най-висшитѣ и най-свършеннитѣ.“

И когато Исусъ Христосъ е казалъ: „И ще познаете Истината и Истината ще ви направи свободни“ (Иоанъ 8:32;), съ това Той е подчерталъ нѣщо много сжществено. Защото тѣзи които не знаятъ Истината, никаквъ прогресъ не правятъ въ живота си, а тѣпчатъ почти цѣлъ животъ на мѣсто и даже нѣкои се деградиратъ, заравайки съ това таланта, който Господаря имъ е далъ при раждането. За такива народа ни казва: „теле се родилъ — волъ ще умре.“ Но, на непросвѣтенитъ трѣбва да се проповѣдва, да се изясняватъ основнитѣ положения на битието, цѣльта и смисъла на човѣшкия животъ и пр.. Но, днешнитѣ проповѣдници и свещенници, които заематъ служби на това поприще на живота, въ болшинството си сж избесолели. И правъ е именитиятъ професоръ Фр. Паулсенъ, като казва: „Поуката действува само, когато излиза изъ призвани уста и изтича отъ сериозно познаване

на живота и неговитѣ наредби и закони.“ („Система на етиката“, томъ II стр. 5).

Категоричнитѣ императиви сж задължителни за всички хора и за презъ всички времена. Тѣ сж безусловни повели.

И напразно църковни теоритици и свѣтски моралисти искатъ чрезъ софистика да ни убедятъ, че категорични императиви, като тѣзи: „не убивай“ (изходъ 20: 13;) и „не се противи на злия човѣкъ“¹⁾ (Матей 5: 39;) не сж задължителни при известни условия. Това е гласъ отъ Небето, това сж частъ отъ основнитѣ положения за преустройство на живота, за създаване на ново човѣчество. Тѣ изключватъ войната, тѣ не оправдаватъ убийството дори въ време на войка. И правъ е френския ученъ и философъ Вл. Паскаль, като казва: „може ли да съществува нѣщо по-безсмислено отъ това, че нѣкой има право да ме убие, защото живѣе отъ онази страна на рѣката и защото господарьтъ му е скаранъ съ моя, макаръ азъ да не съмъ се каралъ съ него.“ (Съчинения на Толстоя, томъ XIV., ст. 133).

Принципа на неизбежната (необходимата) отбрана²⁾ има разумна основа, обаче на учени-

¹⁾ Мисълта на Христа е да не се противимъ на злитѣ хора съ насилие, а не и съ разумното слово. Напротивъ, всѣкога трѣбва да порицаваме злото, неправдата.

²⁾ Неизбежната отбрана е онова отблъскване, което се изисква за премахването на едно противозаконно непосредствено нападение върху личността, или имота на нападатия, или другото. При нея отблъскването трѣбва да отговаря на енергията на нападението. Вижъ чл. 45 отъ нак. законъ.

цитѣ на „тѣсната пѣтека“ е забранено да се ползуватъ отъ него. За тѣхъ важатъ думитѣ на Христа: „не се ли продаватъ две врабчета за единъ асарий и ни едно врабче не пада на земята **безъ волята на Отца** **вашего**. А на васъ и космитѣ на главитѣ ви всичкитѣ сж преброени. Небойте се, прочие; вий сте много поценни отъ врабчетата (Мат. 10: 29—31;). И когато Христосъ казва: „не се противи на злия човѣкъ, но койго те плесне отъ дѣсната страна, обърни му и другата си страна,“ (Мат. 5: 39;), Той изка да каже, че по силата на кармичния законъ **Небего допуска** да се извършатъ известни насилия и надъ ученицитѣ. И че ако такива дойдатъ върху тѣхъ, да ги приематъ, като „добре дошли“, защото въ тѣхъ се крие благоволение, освобождение — ликвидиране на кармични връзки, задължения. По тѣзи въпроси ще се изкажемъ по-подробно къмъ края на книгата.

Но при проявитѣ на живота, за да можемъ правилно да ги квалифицираме, всѣкога трѣбва да търсимъ да откриемъ **мотивътъ** имъ. Не всѣкога стимултъ е любовта. Известни сж случаи: народни кождери да сж построявали църкви, училища, мостове и пр., **за прослава на името си!** Безъ да познаватъ даже образа на любовта.

Когато разглеждахме вѣрата, ний казахме, че Новия Заветъ е написанъ на грѣцки езикъ. Речника на този езикъ е безспорно по-пълненъ отъ нашия. Гърцитѣ иматъ четири думи, четири глагола, съ които изразяватъ различнитѣ видове любовъ.

За божествената, възвишената любовъ тѣ употребяватъ думата **агапе**. Глаголътъ **агапао**

на български се привежда съ **любя**. Този глагол на класическия гръцки езикъ е значелъ: почитамъ, уважавамъ. За първи пътъ Христосъ е предалъ на тази дума значението на любовъ, придружена съ сграхопочитание и възвишени чувства — любовъ къмъ Бога.

Глаголътъ **филео** на български се превежда съ **обичамъ**. Филео означава обичъта на братъ къмъ брата, на приятелъ къмъ приятелъ. Въ класическия гръцки езикъ този глаголъ е употребяванъ за да се каже, че олимпийскитъ богове сж оказвали благоволение къмъ нѣкого.

Глаголътъ **Стерго** на български се превежда съ милвамъ, обичамъ родителски. Той означава още: обичамъ нежно и преданно; отдавамъ се съ себеотрицание; намирамъ удоволствие и радостъ.

Глаголътъ **ерао** на български се привежда съ обичамъ страстно, плътски. Употребява се за чувствена, плътска любовъ.

Прочети Ев. отъ Иоанна 21:15—17. Двата първи пътъ, когато Христосъ е питалъ Петра: „любишъ ли ме?“ е употребилъ глагола агапао. А Петъръ му отговаря съ филео, защото Петъръ не се осмелява да каже, че има въ себе си **агапе** (Божественна, възвишена любовъ). Третия пътъ Христосъ пита Петра съ филео. Съ това иска да каже: „Петре, ти следъ твоето падане (отричане отъ Мене) не смѣешъ да кажешъ, че ме любишъ (съ агапао), но поне запазилъ ли си къмъ мене обичъ (филео). Този трети въпросъ наскърби Петра. Това личи отъ отговора му.

Отъ процитиранитъ още въ началото текстове се вижда, че въ Св. Писание се говори за

три вида любовъ, наспроти обекта на любовта: 1) любовъ къмъ Бога, 2) любовъ къмъ ближния и 3) любовъ къмъ врага.

За първата любовъ се подчертава, че тя трѣбва да ожде безгранична, преданна — да обвзема цѣлото ни сжщество: сърце, умъ и душа. И наистина, Богъ, нашия Баща, нашия многоимлостивъ Благодѣтель, съ чието благоволение ние сжествуваме, радваме се на най-разнообразни блага въ живота си, даже и тогазъ, когато, като палави деца, престѣпваме волята Му — заслужава такава любовъ!

Мърката за втората любовъ — къмъ ближния е: колкото обичаме себе си. Основата на тази любовъ е братството между хората. Че хората сж братя, това не е само единъ изразъ на речта, предназначенъ да морализира, но е единъ реаленъ фактъ. Въ всѣки човѣкъ има Божественъ духъ и божествена душа. Тѣ сж еднакви по сжщина, но различни по степенъ на проява. Въ светията тѣ сж разцѣвтени въ своя блѣсъкъ, а у дивака сж още въ сѣменно състояние, спящи. Но въ процеса на еволюцията тѣ ще се пробудятъ и засияятъ. Ние себе си не обичаме безгранично, нали? Колко пжти ний сме небрежни къмъ своитѣ духовни и физически интереси. Колко пжти съ своята ленность си пакостимъ, макаръ че знаемъ, или можемъ да предвидимъ резултата отъ това. Следователно, и ближния си сме задължени да обичаме, колкото обичаме себе си. По-напредналия ще има по прецизни отношения къмъ себе си, къмъ своитѣ нужди и интереси; и ако е решилъ да изпълнява заповѣдта за любовъ къмъ ближния, той ще я изпълнява

въ форми, които далечъ се различаватъ отъ проявитѣ на другъ, който също е решилъ да изпълнява тази заповѣдь, но е човѣкъ съ повърхностенъ умъ съ необработено сърце и слаба воля.

Но кой е нашия „ближенъ“ — кого визира божията заповѣдь? Нѣкои приематъ за близки само членоветѣ на своята фамилия и по отношение на тѣхъ, тѣ наистина изпълняватъ тази заповѣдь. Тѣзи хора сж още въ първо отдѣление и изучватъ азбуката на любовта. (А които познаватъ любовта само въ областта на Ероса, тѣ сж още въ забавачницата). Но ако сж добри ученици, тѣ отдѣление следъ отдѣление ще крачатъ напредъ и когато заедно съ онзи евангелски законникъ запитатъ: а кой е моя ближенъ? препоръчваме имъ да прочетатъ отговора на този въпросъ, който Христосъ даде съ притчата за милостивия самарянинъ (Лука 10:25—37;), която като свърши, запита законника: „кой отъ тѣзи трима ти се вижда да се е показалъ ближенъ на падналия между разбойницитѣ? Той рече: оня, който му показа милость. Исусъ му каза: **иди и ти прави така**“. Каква е мисълта на Христа? Свещеника и левита (служителъ при синагогата) отминаха нуждающия се, а единъ самарянинъ (човѣкъ отъ другъ народъ и то враждебно настроенъ къмъ еврейския) му помогна. Христосъ иска да каже, че нашъ ближенъ е всѣки човѣкъ, затова сме длъжни да помагаме на всѣки нуждающъ се, съ който живота ни поставя въ контактъ, доколкото това е въ кръга на нашата възможность. Ако поради оскъдность на сили и срѣдства трѣбва да правимъ изборъ, нека се допитваме до нашитѣ Ржководители чрезъ мо-

литва и да слушаеме отговора Имъ въ тихия вътрешенъ гласъ, който иде изъ нашитѣ дълбочини.

Но ако естеството на материалното богатство е такова, че ако ти непрекъснато раздавашъ отъ него, то се изчерпва, свършва се; естеството на духовнитѣ богатства въ насъ е отъ диаметрално противоположно естество — движени отъ любовъ къмъ по малкитѣ, къмъ тия, чиято духовна свѣтлина е по-ограничена, въ желанието си да ги просвѣтимъ, да имъ помогнемъ да се повдигнатъ, колкото повече раздаваме отъ тѣхъ, толкова тѣ повече се преумножаватъ, повече се разширяватъ.

А за любовта къмъ врага е казано само: „обичайте неприятелитѣ си“. Тукъ заповѣдта не казва: „както себе си“. И затѣ за насъ хората, това не е по силитѣ ни. За серафимитѣ това вѣрвамъ да е възможно, защото тѣ сж цѣли изтжкани отъ любовъ! Но за насъ самъ Ис. Христосъ знаеше, че не е възможно въ сжщата мѣрка да обичаме врага си — както себе си — и затова не ни даде такава заповѣдъ. Любовта ни къмъ врага трѣбва да се изрази: въ простителенъ духъ, въ прояви на правда и въ прояви на милость. За любовта къмъ врага добъръ урокъ ни преподава ябълковото дърво, отрупано съ плодове. Когато палавитѣ деца захвърлятъ камъни въ клонитѣ му, то имъ отронва по нѣколко ябълки.

Твърде често нашитѣ врагове ни допринасятъ такива ползи, каквито ний отъ приятелитѣ си не получаваме! Последнитѣ, виждайки известни наши грѣшки, наши слабости, се стесняватъ да ни ги кажатъ, за да не ни оскърбятъ.

А враговетъ ни, безъ никакво стеснение и ка всеуслишание ни порицаватъ заради тѣхъ, безпощадно. А съ това, тѣ ставатъ причина да се опомнимъ, да познаемъ своитѣ слабости и да се заловимъ да ги корегираме. За това добро, което ни причиняватъ нашитѣ врагове, тѣ наистина заслужаватъ нашата обичъ!

А каква е наградата на любовта?

Ап. Павелъ, цитирайки пр. Исай, казва: „А споредъ както е писано: — каквото око не е видѣло и ухо не е чуло и на човѣшко сърдце не е дохождало, всичко това е приготвилъ Богъ **за тия, които Го любятъ**“ (I Коринт. 2: 9;) За да разбере читателя смисъла на този цитатъ, нека прочете и II Коринт. 12:1—6; тамъ мистика ап. Павелъ разправя за свои преживѣвания — какъ въ екстазъ, или въ пълно излѣчване изъ тѣлото е прониквалъ въ третото небе и въ рая, дето е чулъ неизразими думи (неизразими съ човѣшки езикъ нѣща), които е невъзможно човѣкъ да предаде, да възпроизведе предъ други. Защо? Защото човѣшкия езикъ борави съ думи, съ изрази, съ понятия за нѣщата и проявитѣ изъ субективния и обективния миръ, достъпни на земния човѣкъ. А тамъ той е видялъ нови, небесни нѣща, които наистина съ човѣшки езикъ не могатъ да се изразятъ.

„Око не е видяло“ — нашитѣ очи, наистина не сж видели ония вълшебни картини, ония небесни пейзажи, въ които се преливатъ въ дивна красота, въ безброй нюанси несравнено повече бои отъ тия, които ний познаваме на земята и то шарове съ дивна красота, съ неподра-

жаемъ блѣсъкъ... Които голѣми ясновидци сж се удостоили да видятъ.

„Ухо не е чуло“ — човѣшкия слуховъ апаратъ е пригоденъ да схваща, да улавя само частъ отъ вибрациитѣ, които се възприематъ, като звукове — въ известни граници отъ минимумъ и максимумъ трептения въ секунда. Сжщо тѣй и човѣшкия гласъ, па билъ той на знаменитата пѣвица Аделина Пати, има ограничени възможности да възпроизведе хармонично съчетание на звуковетѣ, които човѣшкия органъ на гласа може да прояви — до известна степенъ височина и чистота на тоноветѣ. Други обаче сж възможноститѣ на ангелскитѣ гласове. Който само веднажъ е чулъ симфониитѣ на ангелскитѣ хорове, или небесната инструментална музика, тѣй безъ всѣко колебание би направилъ земния си животъ подвигъ въ изпълнение волята Божия, за да бжде допуснатъ следъ смъртта си въ обществото на ангелитѣ — да слуша омайната, вълшебната музика на тѣхнитѣ хорове... Които инициета съ развитъ духовенъ слухъ сж се удостоили още презъ земния си животъ да слушатъ. Тѣ сж изработили едно особно радио въ себе си.

А това е обещано за тия, които въ земния си животъ възлюбятъ любовта, свѣржатъ свещенъ съюзъ съ нея и оставятъ нейния образъ да се прояви въ душиитѣ имъ, въ тѣхнитѣ очи, въ тѣхнитѣ лица: нейната нежностъ да омекоти сърцата имъ, та при всѣко виждане на нужда, на болка, на страдания, това сърце веднага да загрепги — да прояви готовностъ за помощъ, за жертви....

„И на човѣшко сърдце не е дохождало“ — сърдцата на сегашнитѣ земни хора, въ грамадното имъ болшинство, все още желаятъ низши нѣща, защото тѣ познаватъ само този родъ удоволствия, които тѣ носятъ. Но, има другъ родъ удоволствия, наслади за душата, които сж тѣй интензивни, тѣй висши, че докарватъ умѣтъ въ захласъ, душата въ състояние на блаженство. Духовнитѣ хора още отъ тука иматъ предвкусие за тѣхъ, защото тѣ сж резултатъ на духовнитѣ прояви, на настѣпилитѣ преобразования на човѣшкото естество отъ изпълнение волята Божия, отъ животъ въ хармония съ божественитѣ закони. . . Такива висши наслади чакатъ тия, които сж възлюбилѣ Бога, които въ земния си животъ сж изпитвали радостъ да живѣятъ въ хармония съ любовта. . .

Само велики Посветени, като ап. Павла, ап. Петра, Учителя Джновъ и др. могатъ да анализиратъ такива сложни душевни прояви, каквато е любовта. Тя, наистина, прилича на слънчевата свѣтлина, която е съставена, съдържа въ себе си седемѣтъ бои на спектъра.

Ето какъ ап. Павелъ дефинира любовта: „любовта дълготърпи и е милостива; любовта не завижда; любовта не се превъзнася, не се гордѣе, не безобразничи, **не търси своето**, не се раздражня, не държи смѣтка за зло, не се радва на неправдата, а се радва заедно съ каквото е отъ истината; всичко премълчава, на всичко хваща вѣра, на всичко се надява, всичко търпи. Любовта никога не отпада. . . И тѣй, оставатъ тия тритѣ: вѣра, надежда и любовъ; но най-го-

лѣма отъ тѣхъ е любовта. Следвайте любовта, но копнейте и за духовнигѣ дарби“. (I Коринт. 13:4 — 13; 14:1;).

Нека свършимъ съ единъ цитатъ отъ ап. Петра:

„...за да станете чрезъ тѣхъ участници на божественото естество... то по самата тѣя причина, **положете всѣко старание** и прибавете на вѣрата си добродѣтель;¹⁾ на добродѣтеля си — благоразумие; на благоразумието си — себеубождане; на себеубожданието си — твърдостъ; на твърдостта си — благочестие; на благочестието си — братолюбие; и на братолюбието си — **любовъ**. . . Защото, като практикувате тѣя добродетели, никога нѣма да отпадните. Понеже така ще ви се даде широко входъ въ вѣчното царство на нашия Господъ и Спасителъ Исусъ Христосъ“. (II съб. пос. Петр. 1:4 — 11;).

¹⁾ Нека дадемъ и единъ цитатъ отъ Николай Райновъ (Вижъ презедедната отъ него книга „Пещера на Нимфитъ“ отъ Порфириусъ, стр. 5 и 6) — „Споредъ древнитѣ мждреци (Платонъ въ това отношение не е самичекъ: Питагорасъ, Плутархосъ, Солонъ, Анаксагорасъ, Хераклитосъ и мнозина още мислятъ, каго него), мждросѣта е последица отъ добродетелта. Следователно, познавателния пжтъ на мждреца трѣбва да бѣде стигнатъ само чрезъ редица добродѣтели, първи стѣпала по стрѣмния пжтъ.“ „И тѣй, първа стѣпка е пречистването на душата, и Платонъ посочва кои добродетели сж пречистващитѣ („катартични“). Думитѣ на Платона сж въ пълно съгласие съ учението на Питагорасъ, който казва: „Само чрезъ добродетель се стига до блаженство; добродетелта е предимство на разумното същество.“

МОЛИТВА

Много стари и нови мистици опредѣлятъ молитвата, като разговоръ на човѣка, на висшето въ човѣка, съ Бога. Така сж опредѣляли молитвата и Йоанъ Златоустъ, Григорий Ниский, Ефремъ Сиринъ и др.

Но молитвата не е само единъ обикновенъ разговоръ, съ излияния сърдечни и размѣна на мисли. При истинската молитва се получава контактъ на човѣшката душа съ висши сжщества (които привлечени отъ нашитѣ молитви ни посещаватъ) — светии, ангели и дори, при известни условия, и съ Бога, до когото достигатъ всички искренни молитви. И при този контактъ ний се пречистваме, осъвършенствуваме. Тѣ внасятъ нови елементи въ нашата душа, въ нашето съзнание. Напр. Любовта (говоримъ за духовната любовъ, главно качество на която е жертвата) не е присжца на обикновения човѣкъ. Тя се проявява въ човѣка, по пътя на еволюцията, много късно — когато въ човѣка се изтъче, организира духовното тѣло. Но, при една истинска молитва, при единъ действително полученъ контактъ съ Божественнитѣ сили на всемира,¹⁾ даже и хора, които далечъ още не сж духовни въ истински смисълъ на думата, се

¹⁾ Анна Безантъ въ книгата си „Езотерическо Християнство“ стр. 153 казва: „Цѣлиятъ свѣтъ е изпълненъ съ живи сжщества, невидими за плътскитѣ очи. Невидимитѣ минове проникватъ видимитѣ...“

чувствуватъ сгорещени отъ любовъ; импулси за любовни прояви ги движатъ отвътре. Тѣ получаватъ едно предвкусие за живота на светиитѣ, на сжществата отъ ангелската иерархия. А по този пжтъ се ускорява изтъкаването на духовното имъ тѣло. Тази наслада неземна, която отъ това сж изпитали, става мощенъ лостъ въ живота имъ — подтиква ги да се стремятъ къмъ този висшъ животъ, къмъ разцвѣтяване на любовта въ тѣхъ, когато тази наслада, това блаженство нѣма да бждатъ моментни проблесъци на хоризонта на тѣхния животъ, но постоянно грѣющо слънце на разширения кржгозоръ на тѣхната душа!

Всички молитви трѣбва да отправяме къмъ Бога¹⁾. При това да ги отправяме въ името на Исуса Христа. Богъ е благоволилъ цѣлото Небе, всички сжщества отъ Божествената иерархия, да се отзоваватъ при произнасяне на това име въ молитва. Тѣй както на акредитирания дипломатически представителъ на една велика държава се отдаватъ почести, неговитѣ искания се слушатъ, защото задъ него стои великата нация която той представлява. За да възприеме човѣчеството спасителнитѣ истини, прокламирани отъ Исуса Христа — този великъ пратеникъ на Отца,

¹⁾ Не отричаме, че молитви съ силно концентрирана мисль и преданность, отправени къмъ Дева Мария (която е единъ великъ духъ), или къмъ нѣкой действителенъ светия, или къмъ нѣкой отъ известнитѣ началници на класове отъ Божественната иерархия, могатъ да ги достигнатъ. Знаемъ, сжщо, че тѣ се отзоваватъ на такива молитви.

това име е опредѣлено да остане написано съ голѣми златни букви въ страницитѣ на историята за презъ вѣковетѣ; излѣчващия се изъ него ореолъ да грѣе, като слънце и милиони хора да узнаятъ, че Отецъ Небесни и всички небожители съ готовностъ се отзоваватъ, когато се отправятъ молитви въ това име и че самъ Исусъ Христосъ помага на тия, които сж възприели Неговия пжтъ и които отправятъ молитвитѣ си въ Негово име. Ето каква привилегия има за последователитѣ на Исуса Христа!

Да подкрепимъ горнитѣ двѣ основни мисли съ цитати.

Авторитетната окултистка Анна Безантъ въ книгата си „Езотерично Християнство“ казва:

„Както нищо, което може да причини удоволствие, или страдание неможе да се докосне до човѣшкото тѣло, безъ чувствителнитѣ нерви да поематъ докосването и го пренесатъ до мозъчнитѣ центрове и както идва отговоръ обратно по двигателнитѣ нерви за да посрѣшне или отблъсне, **тѣй всѣко трептение въ вселенната, която е Неговото тѣло, достига съзнанието на Бога** и привлича отъ Него дѣйствие въ отговоръ. Нервни центрове, нервни нишки и мусколи могатъ да сж агенти на усѣщанieto и движението, **обаче човѣкътъ е който чувстува и действува**. Тѣй могатъ милиарди Умствени Сили да сж агентитѣ, но това е Богъ, който знае и отговаря. Нищо неможе да бжде толкова дребно, щото да не въздействува върху деликатното Вездесжщо Съзнание, — нито тѣй широко, щото да Го надмине. Ние тѣй сме ограничени, че самата идея за такова едно Всеоб-

гръщашо Съзнание и очудва, и забърква; привсетова, може би една мравка може да се намъри въ същото положение, ако се опиташе да измъри съзнанието на Питагора“. (стр. 154).

„ . . . Или нѣкой минаващъ ангелъ може да чуе викътъ за помощъ и може тозъ часъ да вземе мисълта и да я прати въ ума на нѣкой благотворитель. „Мисълта за това и това ми дойде въ ума тази сутринъ“, ще си каже такова едно лице и ще добави: „струва ми се, че единъ чекъ на такава сума ще му бжде отъ голѣма помощъ.“ Твърде много молитви сж били послушани по единъ такъвъ начинъ, като брънката между нуждата и помощта е нѣкое невидимо Сжщество.

И наистина, ако ангелъ не бѣше миналъ по този пътъ, викътъ на отчаянието щѣше да достигне „скритото Сърце на Небето“, и единъ пратеникъ щеше да бжде пратенъ да донесе утѣха — нѣкой ангелъ, винаги готовъ да хвъркне при усета на импулса, който носи Божията воля за помощъ.“ (стр. 157 и 159).

Нека дадемъ и единъ цитатъ отъ съчинението „Подражание на Исуса“ отъ Тома Кемпийски (живялъ отъ 1380 — 1471 г.), второ издание, стр. 415:

„И така, на тебе Господи Боже мой, азъ възлагамъ всичката си надежда и подкрепа; въ Твоето сърце слагамъ своитѣ мъжки и тѣжи. . . .

Нѣма приятели, които би могли да ми принесатъ полза, нѣма покровители, които да ми дойдатъ на помощъ, нито мъдреци да ми дадатъ полезенъ съветъ, ни книга да ме утеши, ни скъпо съкровище да ме откупи, ни скрито мѣсто

да ми даде прибежище, ако Ти самъ не **благоволишъ** да ме гледашъ, да ми помогнешъ, да ме закрѣпшъ, утѣшавашъ, наставлявашъ и ме земешъ подъ своя защита“.

Ето какво е казалъ Исусъ Христосъ:

„И каквото и да поискате въ Мое име, ще го сторя, за да се прослави Отецъ въ Сина. Ако попросите нѣщо въ мое име, Азъ ще го направя“. (Иоанъ 14: 13—14;).

„Не избрахте вий Мене, но Азъ васъ избрахъ и ви опредѣлихъ да излезите въ свѣта и да принасяте плодъ и плодътъ ви да бжде траенъ, та каквото и да поискате отъ Отца въ мое име, да ви даде“. (Иоанъ 15: 16;).

„Истина, истина ви казвамъ, че всичко каквото попросите отъ Отца въ мое име, ще ви даде. Досега нищо не сте искали въ мое име. Искайте и ще получите, за да бжде радостта ви пълна.“ (Иоанъ 16: 23—24;)

А ап. Павелъ казва:

„И като дойде, благовестува миръ на васъ, които бѣхте далечъ, и миръ — на тия, които бѣха близо. **Защото чрезъ Него** и единтъ и другитѣ имаме своя достѣпъ при Отца въ единъ Духъ. Затова вий не сте вече странни и пришелци, но сте съграждани на светиитѣ и членове на Божието семейство“. (Ефесян. 2: 17—19;).

Исусъ Христосъ ни е далъ добъръ примѣръ: когато предприемаме важни работи въ живота си, усърдно да се молимъ преди това. Когато Той да избере дванадесетѣ си апостоли, цѣла нощъ преди това прекара на молитва въ една гора (Вижъ Лука 6: 12—13;).

Много полезна е практиката всѣка сутринь да прекарваме известно време въ молитва — така колелетата на житейската ни колесница, която за болшинството не е лека, биха се въртели много по-леко; защото ний излизаме на сцената да свиримъ презъ този день съ настроена цигулка — умътъ ни отъ молитвата просиява, сърцето ни се успокоява и волята ни добива мощенъ импулсъ за проява. Ако привикнемъ и всѣка вечеръ преди да си легнемъ, да посветимъ известно време на молитва, като при това направимъ единъ балансъ на преживяното презъ деня, разглеждайки го презъ микроскопа на духовния мирогледъ, ний ще преминемъ въ астралния миръ доста успокоени и съ разположение, когато тѣлото ни си почива и обновява силитѣ си, ний да се отдадемъ на чисто духовна работа. Така душата прогресира духовно. А ако заспимъ въ смущения, въ тревоги, въ злоба, въ сладострастни копнежи, цѣлата ношъ душата ни ще продължи този родъ преживѣвания, а това ще пречи и за освежаването на тѣлеснитѣ ни сили. А прекараме ли презъ траянето на съня въ Божествена размисълъ, въ молитва и пр., като се събудимъ сутринта, ще имаме същото разположение. Тази е мисълта въ пс. 139, стр. 22: „Като се пробуждамъ, азъ съмъ все още съ Тебе“.

Христосъ често се уединяваше на молитва въ природата. Въ Палестиня има гори навсѣкжде. Христосъ, когато почувствуваше, че физическитѣ Му сили сж изчерпани отъ тежката му служба на проповѣдникъ (който „нѣмаше де глава да подслони“, а не като съвременнитѣ

— съ добри заплати и пр.) — твърде често оскъряванъ и гоненъ — и на окултенъ лекаръ; отиваше въ природата за да си почине и да почерпи достатъчно прана, за да обнови нервнитѣ си енергии. Но, природата представляваше за Него най-удобното, най-подходящото мѣсто за молитва. Който е ималъ случай да се моли въ природата уединенъ, той знае какви условия за молитва ни предлага тя. Азъ нѣма да забравя молитвата и словословието, които отправихъ на върха Мара-Гедикъ, уединенъ за повече отъ единъ часъ! Моята молитва бѣше предшествувана отъ възхищение отъ дивно красивитѣ ландшафти, които се откриваха предъ очитѣ ми. Колко красиви скали има между Мара Гидикъ и Юмрукъ-чалъ! Всичко това ме правеше да се чувствамъ по-близо до Твореца. И когато азъ съ пѣсни славославяхъ Бога, азъ чувствавахъ, като че съмъ застаналъ предъ трона на Вседержителя...

Ученицитѣ на Христа, виждайки, че Исусъ често се уединява на молитва; общувайки съ ученицитѣ на Иоанна Кръстителя, разбрали, че Иоанъ ги е научилъ какъ да се молятъ (а Иоанъ, безспорно, е билъ иницие и то не отъ първа степенъ); тѣ разбиратъ, че молитвата крие въ себе си магична сила — че наистина чрезъ нея може да се влиза въ общение съ Отца, който контактъ се извършва въ вишето въ насъ; резултата отъ който е озарение на ума, топлина въ сърцето, потикъ за висшъ животъ, за духовни подвизи — въ волята ни. И затова тѣ решаватъ да помолятъ Учителя си да ги научи какъ да се молятъ; и единъ отъ тѣхъ става изрази-

тель на това имъ решение. „И когато се молеше на едно мѣсто, като престана, единъ отъ неговитѣ ученици му рече: Господи, научи ни да се молимъ, както и Иоанъ е научилъ своитѣ ученици. А Той имъ каза: когато се молите, казвайте: Отче нашъ, който си въ небесата, да се свети твоето име, . . . (Лука 11:1—4; Матей 6:10—13;). Тълкуването смисъла на тази молитва може да бжде предметъ на отдѣлна тема. Дълбокъ е смисъла на всѣко нейно изражение! „Но избави насъ отъ **лукавия**.“ Въ грѣцкия текстъ последната дума се изговаря „ту пониру“ и може да се приведе и отъ мъжки, и отъ срѣденъ родъ, т. е. лукавия и лукавото (злото). Ний считаме, че Христосъ я е употребилъ и съ дветѣ й значения — да просимъ вмѣшательството на Отца: да ни избави отъ тъмнитѣ сили и отъ стихитѣ на низшата ни природа.

Христосъ е препоръчвалъ уединението при молитвата. „А ти когато се молишъ, влезъ въ вътрешната си стаичка и като си затворишъ вратата, помоли се на своя Отецъ, който е въ тайно. И Отецъ ти, който вижда въ тайно, ще ти въздаде на яве. (Матей 6:6;). Добре е при молитва, ако не сме всрѣдъ красива природа, видътъ на която да усилва молитвенното ни настрояние, да се молимъ съ затворени очи, за да не се разсейваме, гледайки различни предмети, или хора — ако сме въ група, или въ църква.

Но това уединение не трѣбва да бжде само вънкашно, а — главно вътрешно. Да затворимъ вратата на душата, та шума на житейскитѣ мисли, та бурята на житейскитѣ грижи, на житейскитѣ борби и страсти да не смушава ней-

ния миръ. И така вгълбени въ себе си, потопени въ размисълъ — днесъ въ една посока, утре въ друга, но все съ огледъ къмъ цѣлѣта на човѣшкия животъ, къмъ нашето възвишаване къмъ Идеала, съзерцавайки го, да призоваваме Отца за благословение.

Даже и когато молитвата ни има предвидъ нашитѣ земни отношения и борби, телеснитѣ ни нужди и беди; все пакъ, когато изпросваме интервенцията на Небето, за благоприятното имъ разрешение и изходъ, трѣбва да слагаме тази предпоставка — че това просимъ, като благоприятни условия, за по усиленъ темпъ на нашия духовенъ възходъ!

Едва ли има човѣкъ, който да се е молилъ съ душата си многократно и да не познава секретата на молитвата. Правило е това: следъ една осърдна молитва да се чувствуващъ тъй леко, както тѣлесно се чувствува човѣкъ следъ баня; да чувствуващъ въ себе си душевенъ миръ и радостъ; да констатирашъ проявяване на съзнанието си; да чувствуващъ въ душата си потикъ за животъ въ хармония съ любовта и творчески замахъ — къмъ работа и прогресъ!

Има единъ родъ молитва, за която само мимоходомъ ще споменемъ, та ако единъ день читателя се натъкне на този родъ опитностъ, да не се чуди какво става съ него. Въ тази молитва умътъ не участвува. За нея загатва ап. Павѣлъ въ Римляномъ 8: 26: „Така сжщо и Духътъ ни помага въ нашата немощъ, когато не знаемъ да се молимъ както трѣбва. Тогава Духътъ самъ ходатайствува за насъ съ неизказани въздишания.“. При такава молитва ние се на-

мираме въ единъ молитвенъ захласъ и омиление и докато трае молитвата на Духа, ние безъ да искаме правимъ силни, дълбоки дишания — непрекъснато.

При молитвенното настроение ний преживяваме различни моменти: ту разположение въ тишина да отправяме нашитъ мисли и сърдечни копнежи, безъ думи, къмъ Великия, къмъ Всеблагия, излагайки нуждитъ си, болкитъ си, подобно на детето предъ нежнолюбящата негова майка; ту пъкъ разположение да възвишимъ гласътъ си и всичко онова, което изпълва умътъ ни, което лелѣе въ душата ни, да го изразимъ въ словесна форма, въ изрази, които ни идатъ по вдъхновение. Ако наистина дълбока преданостъ и беззаветно довѣрие къмъ Бога и чувства на омиление и дълбоко смирение, придружаватъ молитвата ни: и въ едина, и въ другия случай, ний сигурно сме свещеннодействували предъ трона на Благословения! Наистина нашата молитва е достигнала до Него. Но дали тя веднага, или въобще ще бѣде послушана, изпълнена; отъ какво зависи това — ще се изкажемъ по-долу.

Но и характера на самата молитва може да бѣде едно отъ мощнитъ условия за смегчаване тежкитъ условия на живота ни, които ний кармично сме заслужили. Ако въ нашата молитва се манифестира една вътрешна деятелност на смирение и разкаяние; ако съ нея ний правимъ искрени изявления и обещания да изправимъ известни отрицателни резултати на безвѣрническа, материалистическа обхода — било вътре въ насъ, или спрѣмо нѣкои челоувѣци, можемъ да

разчитаме, че такава молитва носи благословения. Чрезъ нея вече сж пустнати въ движение известни сили, на които великитѣ сжщества, които стоятъ задъ законитѣ на всемира (resp. задъ кармичнитѣ закони), ще опредѣлятъ резултата съобразно тѣзи закони. Но ако следъ такава молитва последватъ героични дѣла, резултатитѣ ще бждатъ много по-важни и тази душа ще има да се възрадва въ Господа.

Но има молитви, които не изхождатъ отъ нагорѣщеното огнище на сърдцето; които не сж рожба на озаренъ Свише умъ; които не идатъ дълбоко отъ душата, а сж една плетеница на спекулативния ни умъ. Такива молитви не възлизатъ по високо отъ тавана на стаята, или църквата, въ която ги произнасяме.

Нѣмашъ ли вдъхновение за молитва, прочети молитви написани отъ посветенъ въ висшитѣ закони на мисълта и словото, или написани подъ вдъхновението на нѣкое висше сжщество. Защото такава молитва поражда вибрации и образува мисълъ-форми, които иматъ силата да пропжтватъ пжтя до висшитѣ небеса, дѣто Иерархията между другитѣ си служби има и тази—да проучва молитвитѣ, които се отправятъ къмъ Бога и да ги разрѣшава съ огледъ на това: какво заслужава да получи този, който съ моли. Специални радио-вълни отъ мисловенъ и чувствено-емоционаленъ характеръ, (а при светиитѣ и отъ по-висшъ духовенъ характеръ) отнасятъ нашитѣ молитви презъ милиони километри въ пространството, което е изпълнено съ милиони и милиарди сжщества отъ различнитѣ класове на Бож. Иерархия и никоя истинска молитва не ще оста-

не нечута, не взета подъ внимание. Но когато се спремъ по-долу на връзката между молитвата и благоволенieto, ще видимъ какъ се отговаря на различнитѣ молитви.

Основата на разположението за молитва лежи въ пробуденото съзнание на човѣка — да схваща Божествения си произходъ, макаръ само интуитивно, и да се стреми къмъ общуване, къмъ контактъ съ своя Първоизворъ.

И тайната молитва, съ каквато се молятъ преимущественно напр. евангелската секта **квaкeри** (които безспорно сж едни отъ най духовнитѣ християни днесъ) има своя резонъ и гласната молитва е за препоръчване. Ако имашъ условие въ уединение да се помолишъ гласно, това е за предпочитане, но трѣбва известно обучение въ това направление: изразитѣ да се произнасятъ съ плавна речъ, съ специална интонация на гласа, съ известна музикалностъ — такава молитва, при спазване на поменатитѣ условия, като мълния преминава въ висшитѣ сфери на всемира и като гръмъ достига до небожителитѣ.

За препоръчване е когато ще се прави молитва насаме ржцетѣ да се дигнатъ нагоре съ дланитѣ напръдъ. Въ случая ржцетѣ играятъ ролята на антени — за възприемане мисли, идеи и хармонични духовни вибрации, които се изпращатъ отъ съществата на висшитѣ сфери. Веждитѣ и устнитѣ на устата сжщо иматъ предназначение да играятъ ролята на антени. Ето единъ цитатъ отъ Учителя Джновъ: „За да можете да възприемите по-добре любовта, като една обективна сила, устнитѣ ви трѣбва да станатъ малко по-дебели и правилно сформировани. Защото тѣ

сж като антени. . . Затова трѣбва да държите ус-
тнитѣ си свободно, безъ да ги стискате, или пъкъ
съвсемъ да ги отваряте, за да можете чрезъ
тѣхъ да възприемите енергията, която иде отъ
слънцето“ (изъ беседата му: „Условията на ра-
зумния животъ“).

А че и древнитѣ сж познавали практиката:
при молитва да се вдигатъ ржцетѣ, прочети: I Ти-
мотея 2:8; Псал. 28:2: и плачъ Иеремиевъ 2:19; за
препорѣчване е молитвата да се прави на коле-
не (вижъ Данаилъ 9:10), или коленичилъ само на
дѣсното колѣно.

Различнитѣ хора по различенъ начинъ пра-
вятъ своитѣ молитви. Това зависи отъ степенъ-
та на развитието имъ. Най сжщественото при
молитвата е молитвеното настроение. Мисля, че
на мнозина е позната приказката за овчаря, кой-
то не знаелъ никаква молттва, а се молелъ пре-
данно по своему, та отишелъ да го научи влади-
ката. . . какъ хвърлилъ следъ това юмурлука си
върху морето и се качилъ на него за да стигне
парахода съ който току що отплувалъ владика-
та, защото забравилъ молитвата. . . А владиката
виждайки това, му казалъ: както те е научилъ
Господъ, чадо, така се моли!

Ап. Петъръ, разбирайки добръ законитѣ на
мисълта — вълнитѣ които тя излъчва въ прост-
ранството и които могатъ да бждатъ насочени
къмъ дадена личностъ, въ I Петр. послание 3:7
казва: „Мжже, живеите благоразумно съ женитѣ
си. . . да не ставатъ препятствие на молитвитѣ
ви“. Единъ мжжъ, който изтезава жена си, ко-
гато тя разбере, че той се моли, тя въ гневно
разположение ще каже: „Моли се моли, като те-

бе такива много ще ги послуша Господь! . . .“ И вибрациитѣ на тази нейна мисълъ се преплитатъ съ вибрациитѣ на молитвената мисълъ на мъжа ѝ и не могатъ да достигнатъ назначението си. Затова препоръчително е човѣкъ да се моли нощемъ, или сутринъ рано, когато враговетѣ му спятъ и никакви мисли не изпращатъ къмъ него. Въ тия часове има и други условия, които благоприятствуватъ молитвата.

Трѣбва да се молимъ съ усърдие. Ап. Павелъ казва: „За това нека претъпяваме съ дързновение къмъ престола на благодатъта, за да придобиемъ милость и да намеримъ благодать за помощъ въ време на нужда“ (Еврѣемъ 4:16;).

Ап. Яковъ казва: „Молете се единъ за другъ, за да изцѣлѣте. **Голѣма сила има усърдната молба на праведниятъ**“ (Съб. посл. Яков. 5:16;). Ако такава сила има усърдната молба на единъ човѣкъ, то каква грамадна сила представлява усърдната молитва на много хора! Кой не знае маса случаи когато, безразлично християни, или мохамедани, при голѣма суша, която застрашава и хора, и добитѣкъ отъ гладъ и безводие, сж излизали цѣли села или градове на молитва въ полето, викайки отъ сърце и душа (въ случая стимула е мощенъ!) къмъ Бога за дъждъ, и още сжщия день е завалявалъ дъждъ и положението бива спасено. А като знаемъ този законъ, нека го използваме за да служимъ чрезъ него единъ на други отъ любовъ, като си помагаме при нужда. Нѣкой заболѣе, или друга напастъ го сполети; да се събератъ 20—30, па даже и повече братя и сестри и усърдно, безъ ленность, да се помолятъ за него. Ако следъ

първата молитва се забави резултата, да направят втора, трета и тогава резултата непременно ще дойде!

Има единъ законъ, който Ис. Христосъ е изказалъ, истинността на който може да се провери: „Пакъ ви казвамъ, че двама отъ васъ (говори на ученицитѣ си!), ако установятъ помежду си пълна хармония — за всичко, такива за каквото и да се помолятъ заедно, Отецъ ми ще имъ го даде“ (Мат. 18:19;).

Постътъ е едно съществено условие за резултатна молитва. Въ Деян. Апост. 13:2—3 се казва: „и когато служеха тѣ Господу **и постеха**, рече Духъ Свети: отдѣлете ми Варнава и Савла на работата, на която съмъ ги призовалъ. Тогава, като **постиха** и се помолиха, възложиха на тѣхъ ръце и ги изпратиха“.

Тукъ се говори за пълненъ постъ: въздържане за известно време отъ храна и вода. Този постъ е условие да утихне шумътъ на плътта въ насъ, за да може човѣкъ по-ясно да слуша гласа на духа въ себе си, за да приложи съветитѣ му. Молитвенното настроение се повишава при такъвъ постъ. Благоприятствува на молитвенното настроение и вегетарианския режимъ, който частично е приетъ въ православн. църква (срѣда, петъкъ и поститѣ). Първитѣ хора сж били вегетарианци (Вижъ Битие 1:29:). Но и при този режимъ, препълненъ стомахъ не благоприятствува за молитвенно настроение. Има единство на енергиитѣ въ организма. Когато е нужна повече енергия за стомаха, по-малко такава може да се отдѣли за мозъка. А нервната енергия е необходима, като носителъ и про-

явитель на душевните функции. Много то ядене на месо огрубява човѣка, развива въ него животинскитѣ инстинкти. Колко се различаватъ по характеръ тревопаснитѣ отъ месояднитѣ животни — докато първитѣ сж кротки, приветливи (вземимъ за примѣръ агънцето, сърната), вторитѣ сж груби, жестоки (вълка, мечката, тигъра и пр.). Правени сж опити съ петли: хранени съ месо, тѣ се втуркатъ да нападатъ и животни, и хора, каквото до прилагане на този режимъ на хранене не сж правилни. Но, все пакъ, много месоядци, които носятъ въ душитѣ си висока култура, проявяватъ характери далечъ по-благородни отъ много вегетарианци, изпълнени съ егоизъмъ и подлостъ. Защото мнозина сж станали вегетарианци по съвета на лѣкаритѣ, или защото науката е доказала, че човѣка е плодоядно животно, а не отъ съзнание за пречистване астралната си природа и отъ състрадание къмъ животнитѣ.

Азъ познавамъ интелигентни хора изъ нашия народъ, които съблазнени отъ псевдонаука и отъ псевдохристиянска църква, не вѣрватъ въ Бога и задгробния животъ, но сж тѣй честни, благочестиви, благородни, че посрамватъ много вѣрующни. А, ако повѣрватъ, ако съзнателно почнатъ да обработватъ себе си, какво биха станали още! Тѣ заявяватъ: „ние искрено желаемъ да зигемъ има ли Богъ, има ли задгробенъ животъ. Това не е безразлично за насъ. Има ли нѣкой, който може да ни докаже това — ний сме готови да го слушаме! Но, ний сме привърженици на логиката, на науката за правилното мислене, която между другото казва: „Не при-

емай нищо безъ достатъчно основание“. Като знаей, че днешната официална, материалистична наука е въвела експерименталния методъ въ култъ, на такива между другото казвамъ: когато изпаднешъ въ такова затруднение, че нито ти самъ можешъ да си помогнешъ, нито виждашъ другъ изходъ отъ това си затруднено положение, което тъй много те гнети, иди на уединено мѣсто, застани благоговейно и кажи:

„Боже, ако Ти наистина съществуващъ, Ти безъ друго ще си въплошение на любовъ, на милость, на състрадание. Така учагъ за Тебе тѣзи, които претендиратъ да Те познаватъ. Ако, Ти наистина съществуващъ, азъ Ти се моля да ми се изявишъ. Ако Ти ме избавишъ отъ това затруднение, въ което сега се намирамъ, азъ ще призная, че Ти съществуващъ и въ това познание душата ми ще се зарадва и възроди“. Ако следъ това, като по чудо тъмнитѣ облаци на твоя небосклонъ почватъ да се разрѣдватъ, небето се разведри и Слънцето изгрѣе надъ тебе, това не е ли резултатъ на „експерименталенъ методъ“? А можешъ и да повторишъ, потретишъ и подесетишъ опита. Господъ нѣма да се разсърди, щомъ ти искрено се съмнявашъ и искрено търсишъ да познаешъ истината. На така съмняващия се свой ученикъ Тома, Ис. Христосъ не каза ли: „Тома вложи прѣста си въ раната на гърдитѣ ми отъ копието...“ А въ пс. 34, стр. 65 се казва: „Опитайте, провѣрете и вижте, че Господъ е благъ“. Това е единъ методъ за влизане въ сферата на вѣрата. И който по този начинъ влезе въ духовния пѣтъ, ще каже: „Преди да ми не божественното рало по мене, азъ бѣхъ изпъл-

ненъ съ заблуждения... Добре стана, че пострадахъ, та да науча Твоитѣ повеления“. (Пс. 119, стр. 55.)

Ний поддържаеме, въ унисонъ съ окултната наука, най-виденъ представителъ на която признаваме Исуса Христа, че всички мъчнотии, болести, мизерия и разни несгоди и ограничения, които хората търпятъ въ живота си, сж резултатъ на тѣхното отклонение отъ Пжтя, водящъ жъмъ предначертаната имъ цель. И когато тѣ наново влезатъ въ този пжтъ, день следъ день всички тия отрицателни резултати, ще почнатъ да се замѣстватъ съ положителни прояви, съ благословения, съ блага. Ис. Христосъ е казалъ: „за това ви казвамъ: не се безпокойте за живота си — какво ще ядете, или какво ще пиете; нито за тѣлото си — какво ще облечете... Погледнете небеснитѣ птици, че не сѣятъ, нито жънатъ, нито въ житници събиратъ и пакъ небесния ви Отецъ ги храни. Вие не сте ли много по ценни отъ тѣхъ? И кой отъ васъ може съ грижене да прибави единъ лакътъ на ръстътъ си? И за облекло защо се безпокойте? Разгледайте полскитѣ кремове какъ растътъ: не се трудятъ нито предагъ, но казвамъ ви, че нито Соломонъ въ всичката си слава не се е обличалъ, както тѣхъ. Но, ако Богъ така облича полскитѣ цвѣтя... не ще ли много повече да облече васъ, маловѣрци? И тѣй, не се безпокойте и не думайте: какво ще ядемъ, или какво ще приемъ, или какво ще облечемъ?... Понеже небесния ви Отецъ, знае, че се нуждаете отъ всичко това. **Но първомъ търсете Неговото царство и Не-**

говата правда; и всичко това ще ви се даде, ще ви се набави.“ (Матей 6:25—33;).

Когато ^{сам}човѣкъ трѣгне въ духовния пѣтъ на живота, но не номинално, като залѣгва така себе си, че той вече не е безвѣрникъ: на църква ходи, молитви чете, признава че има Богъ и пр., а по характеръ си е останалъ стария човѣкъ, само името си смѣнилъ отъ Асанъ на Иванъ, а характера, проявитѣ останали сжщитѣ, като че иска за себе си да оправдае народната пословица „вълкътъ козината си мѣни, но табихетя — не“ — та да смѣта, че и Господа може така да излѣже. За него важи законътъ: „Недейте се лѣга, Богъ не е за подиграване; понеже **каквото посѣе човѣкъ, това ще и да пожъне.**“ (Галат. 6:7;).

Циганинъ и циганка минаватъ по едно мостче надъ буйна рѣка — мостчето само отъ едно дърво. На циганина му се свива сърдцето отъ страхъ и той почва да се моли на св. Георги (той е най-главния светия за циганитѣ, защото отъ неговия празникъ славенъ животъ започва за циганитѣ изъ полето, подъ шатритѣ): „помогни ни да минемъ благополучно моста, ще ти запаля свещъ, като копралята.“ Като минали оттатъкъ рѣката, циганката го запитала: абе ти отъ где ще вземешъ пари за такава свещъ? — Азъ го лѣжа, мари — доде минемъ моста!

Който, като този циганинъ иска да живѣе животъ по Бога, той никога нѣма да разбере, че когато Христосъ е казалъ, че който трѣгне неотклонно къмъ Царството Божие, Небето на всѣка стѣпка ще благоприятствува пѣтя му въ живота — че въ тѣзи думи на Христа се съдър-

жа единъ абсолютенъ законъ! И затъ всичко казано отъ Христа е изразъ на абсолютнитъ закони на Бога. Когато Той казва: „Съ каквато мѣрка мѣрите, съ такава ще ви се мѣри“ (Мат. 7: 2;)¹⁾ „И тъй, всѣко нѣщо, което желае да правятъ човѣцитъ на васъ, така и вий правете на тѣхъ; защото това е сжщината на закона и пророцитъ“ (Мат. 7: 12;) Той е казалъ истини, които намиратъ оправдание въ фактитъ на живота, въ вѣковния опитъ на човѣчеството.

„Търсете първомъ Царството Божие... и всичко това ще ви се даде“ — съ тѣзи думи очевидно Ис. Христосъ е искалъ да каже: онзи, който прозре целта на човѣшкия животъ въ реализиране Царството Божие въ душата си и разбере, че смисъла на живота лежи въ това: човѣкъ да напругне всичкитъ си душевни сили въ насока за реализиране това Царство Божие, този Идеалъ на християнина, и започне да води животъ въ унисонъ съ тия свои разбирания, **тогава** условията въ всички прояви на земния му животъ ще почнатъ да се подобряватъ — сиромашия, болести, заплетени отношения въ професията, въ семейството, въ обществото, ще почнатъ да се трансформиратъ въ благоприятенъ за него изходъ. Защото, всички тѣзи прежни дисхармонични прояви въ нашия животъ сж резултатъ на нашия грѣховенъ животъ, на отклоненията ни отъ божественитъ закони на живота¹⁾. А пжтя къмъ Царството Божие е съблюдаване

¹⁾ Ап. Павелъ, познавайки добре закона за еволюцията на духа (въ унисонъ съ еволюцията на духа еволюиратъ и формитъ, чрезъ които духа се проявява. Всѣка

на тѣзи закони. И който почне да координира своята мисълъ, всичкитѣ свои прояви въ хармония съ тѣзи закони, **тогава** той ще почне да бере отъ **плодоветѣ** на този свой разуменъ животъ! Божественната Иерархия (resp. Господаритѣ на Кармата) бди за цѣлокупния нашъ животъ: за нашата мисълъ, за нашитѣ чувства, за нашитѣ идеи, за нашитѣ прояви и за мотивитѣ на тѣзи ни прояви. Нека помнимъ, че животътъ се управлява отъ неизмѣнни закони, но задъ тѣзи закони стоятъ висши разумни същества, които следятъ по кои закони се движи нашия животъ. Ако видятъ, че нашитѣ проявления ще ни деградиратъ, тѣ поставятъ пречки, мжчноти и на пътя ни, за да се стреснимъ, да се опомнимъ! А щомъ съзнаемъ заблуждението си и оправимъ пътя си, тѣ почватъ да остраняватъ пречкитѣ,

проява на духа моделира, организира надлежно и организиратъ въ тѣлото, чрезъ което духътъ се проявява), казва:

„Защото, както чрезъ Адама всички умираатъ (т. е. както чрезъ проявитѣ въ областта на плътта и спекулативния умъ у човѣка не се развиватъ ония висши качества, чрезъ които човѣкъ добива безсмъртието), така чрезъ Христа **ВСИЧКИ** ще оживѣятъ (т. е. когато проявятъ Христа въ себе си. Тукъ е думата за мистичния Христосъ, за Словото.) **Но всѣкой на редътъ си.**“ (I. Коринт. 15: 22;)

Съ последното си изречение ап. Павелъ иска да каже, че както ябълкитѣ и другитѣ плодове не узряватъ едновременно на дървото, а постепенно зрѣятъ и капятъ, така е и съ човѣшкитѣ души: едни озряватъ още сега, други ще озрѣятъ въ следното прераждане, трети — още по-късно и т. н.

да снематъ отъ товара на гърба ни. Значи, съроптание товара отъ гърба ни нѣма да се снесе: напротивъ, още повече ще го увеличатъ, за да се опомнимъ. Ето какво говори Духътъ Господенъ въ пс. 81:13—16 (стр. 48): „О! да бѣха ме слушали людитѣ ми, израилъ да ходеше по моитѣ пѣтища!... Щѣхъ да ги храня съ най-изрядна пшеница и съ най-доброкачественъ медъ — отъ скалитѣ — да ги наситя!“

Тѣй че, нищо въ живота не е случайно, не е произволно! Ето колко силно е изразилъ Ис. Христосъ тази мисълъ: „Не се ли продаватъ две врабчета за единъ асарий? И пакъ ни едно отъ тѣхъ нѣма да падне на земята безъ волята на Отца ви. А вамъ и космитѣ на главата ви всичкитѣ сж преброени. Не бойте се, прочие, вий сте много по-ценни отъ врабчетата.“ (Мат. 10:29—31;). При другъ случай Ис. Христосъ каза: „... ще ви извеждатъ предъ царе и предъ управители, поради моето име... решете въ сърцата си да не обмисляте предварително що да отговаряте. Защото Азъ ще ви дамъ тѣй мѣдро да говорите, што всички ви противници ще бждатъ безсилни да ви противостоятъ... **Но и косъмъ отъ главата ви нѣма да загине.** Чрезъ твърдостъта си ще придобиете душитѣ си (т. е. ще се изтъче духовното ви тѣло).“ (Лука 21:12—19;).

Не е ли ясно отъ процитиранитѣ по-горе Христови твърдежи, че има **Божии промисълъ** въ живота? Не следва ли влезлия въ тѣсната пѣтека на живота да стане оптимистъ за живота?

Единъ мой приятель лѣкарь ми разправи неотдавна следното: Купихъ си кѣща, като по-

голѣмата сума взехъ отъ банка. Нѣколко дена преди падежа (следъ, като нѣколко пѣти ми отсрочваха дълга), банката ме предупреди, че ако не погася лихвата и поне $\frac{1}{3}$ отъ капитала, ще протестира полицата. Потърсихъ заемъ отъ другаде, но отъ всѣкжде ми отказаха. Отчаяхъ се дотолкова, че бѣхъ решилъ: че ако до падежа не намѣря пари, за да предотвратя протестирането на полицата ми, да се самоубия. Единъ день преди падежа заранѣта единъ човѣкъ чука на портата ми. Излязохъ и виждамъ единъ добре познатъ на мене мой клиентъ отъ едно село отъ околията. Поканихъ го. И той започна: знаешъ ли защо съмъ дошелъ? Мой сродникъ, изселенъ отдавна отъ селото ни, занимаващъ се съ търговия, умре неотдавна ергень. Часть отъ голѣмото му наследство се падна на мене — въ пари. Чувамъ, че нѣкои банки фалирали, чудя се въ коя банка да дамъ тия пари съ лихва, за да бѣда сигуренъ. И решихъ да ги дамъ на тебе, ти да ги внесешъ отъ свое име въ която банка ти намеришъ за добре, като на мене дадешъ само една разписка. Една часть отъ лихвитѣ ще бѣдатъ за тебе. За мене ти си и честенъ, и уменъ човѣкъ... Този докторъ по медицината е наистина благороденъ човѣкъ и не е съ материалистиченъ мирогледъ...

Защо и за какво да се смущава човѣкъ, щомъ зоркото Божествено око бди за него въ пѣти на живота му? Казано е: „нѣма да задреме Оня, който пази — не дреме и не спи, който пази израиля.“ (Пс. 121:4;). — „Избавлението на праведнитѣ е отъ Господа, Той имъ е крепость въ време на беди.“ (Пс. 37:39;). — Наистина, Не-

говото спасение е близо при ония, които Му сж вѣрни, които Го любятъ — за да се въдвори славословие въ нашата земя.“ (Пс. 85: 9;). — „Богъ е намъ прибежище и сила — **винаги** изпитанъ помощникъ въ напасти“ (Пс. 46: 1;). И при това, като знае, че нѣма сила въ свѣта, която може да възпре, да осуети благословението, което Господъ е опредѣлилъ за насъ! И тогава, ако ни връхлети нѣкакво нѣщастие, дори смъртъ на физическото ни тѣло, ний пакъ трѣбва да благодаримъ на Бога, увѣрени че задъ това стои нежната любовъ на Бога къмъ насъ — чрезъ изпитанията и страданията Богъ ни обработва, украсява. Вложеното въ земята житно зърно умира но отъ тази негова смъртъ се ражда изобилень животъ!

Нека сега изяснимъ кои сж условията, за да бждатъ нашитѣ молитви послушани. Тѣзи условия се съдържатъ въ думата **благоволение**, а резултата, който тѣ пораждатъ — въ думитѣ **благословение и благодать**. За да прояви благоволението своитѣ резултати, не е необходимо всѣкога това да е предшествувано отъ специална молитва. Защото, ний човѣцитѣ на земята, намирайки се ограничени въ този водолазъ — тѣлото, не всѣкога знаемъ какви мъчности и бедствия има да срѣщнемъ въ пжтя си, та да се молимъ Господъ да ги отстрани. Достатъчно е, като сме се молили така: „Господи, оправи пжтьтъ ни предъ насъ. Благослови ни въ многостраннитѣ ни проявления. Дай споредъ нуждитѣ ни благодать!“

Въ дѣянията на апост. гл. 16: 14; — 15 се разправя, че когато ап. Павелъ, въ отговоръ на яви-

лия му се македонецъ въ видение, който го по-
молилъ да отиде въ Македония, отишелъ въ гр.
Филипи; когато проповѣдвалъ, между слушате-
литъ му имало нѣкоя си Лидия, „и Господъ от-
вори сърцето ѝ да внимава на това, което Па-
велъ говореше.“ И тя повѣрвала и се кръстила.
Ето една форма на божията благодатъ, безъ да
е предшествувана отъ молитва. Но тя е пред-
шествувана отъ благоволение; което въ конкрет-
ния случай е резултатъ на найната духовна зрѣ-
лостъ да следва възвишеното учение на Христа,
което въ основата си има благочестието и лю-
бовта, които не сж „за всѣка уста лъжица.“

Ето още единъ случай на проявено Божие
благоволение, безъ за конкретното му съдържа-
ние да е отправено специална молитва. Случа-
ятъ е описанъ въ Дѣян. на апостолитъ гл. 10.
Ето кратки извадки отъ това описание:

„Имаше въ Кесария единъ човѣкъ на име
Корнилий, стотникъ (офицеръ) отъ така нарече-
ния Италиянски полкъ. Той бѣше благочестивъ и
боеше се отъ Бога съ цѣлия си домъ; раздаваше
много милостини на людитъ и непрестано се мо-
леше на Бога. Около деветия часъ на единъ
день той видя ясно въ видение единъ ангелъ,
пратенъ отъ Бога, който влѣзе при него и му
рече: Корнилие! А той като се взря на него,
уплашенъ рече: какво има да ми съобщишъ? И
ангелътъ му каза: твоитъ молитви и твоитъ ми-
лостини възлѣзоха предъ Бога, за тѣхъ се гово-
ри въ Небето. И сега изпрати човѣци въ Иупия
да повикатъ Симона називаемъ още и Петъръ.
Той гостува у Симона, кожаръ, кжщата на ко-
гото е край морето. Той ще ти каже що трѣбва

да правишъ. И като си отиде ангела... А Петъръ (въ дома на Корнилия) отвори уста и рече: наистина виждамъ, че Богъ не гледа на лице, но въ всѣки народъ оня, който му се бои и съблюдава правдата, угоденъ му е... Докато Петъръ още говореше, Свѣтия Духъ слезе на всички, които слушаха Словото. И обрѣзанитѣ вѣрующии, дошли съ Петра, се смаяха задето дара, Свѣтия Духъ, се изля и на езичниците.

Корнилий не само, че не бѣше християнинъ, но не бѣше и евреинъ. Той бѣше езичникъ, но заслужилъ съ живота си да му се даде единъ голѣмъ тласъкъ въ духовно отношение, да се приобщи къмъ една по-висша свѣтлина, която при неговата готовностъ да се подвизава духовно, ще го издигне въ скоро време на още по-високо стѣпало!

Едно практическо унѣтване. Предстои ни да предприемемъ акция, за да излѣземъ ~~отъ~~ отъ едно състояние и минемъ въ друго съ благоприятни условия за насъ. Какъ можемъ да познаемъ дали Небето има благоволение къмъ насъ за конкретния случай? Дали изхода ще бжде благоприятенъ за насъ? Ако чувствуващъ въ себе си единъ неопреодолимъ стремежъ да действувашъ къмъ една определена цѣль, безъ да има въ тебе каквото и да било раздвояване, колебание; и щомъ почнешъ да действувашъ, ако хора и условия облагодетелствуватъ постигането на търсения отъ тебе резултатъ, това показва, че Небето е съ тебе; че ти се намирашъ предъ благоволението му. А имашъ ли това благоволение, недей форсира своята акция, изчаквай всичко да се развива, да тече естествено.

За да разберемъ, че наистина и при молитвата има закони, които регулиратъ резултатитѣ които се търсятъ чрезъ нея и че това „благоволение“, за което говоримъ, не е никакъвъ произволъ, а равнодействующа на силитѣ (справи се въ учебника по физика), ще процитираме редица текстове отъ Писанието — на групи по предмети.

Нека никой не си прави илюзия! Който не иска да се постави въ зависимостъ отъ условията, които раждатъ благоволенieto (resp. добрата благоприятната карма), за него сж въ сила постановленията на стария заветъ, цитирани отъ насъ на стр. 96 — 100. Той е все още подъ закона на кармата, тъй както тя му е определена при раждането. Но стане ли той „ученикъ“, почне ли усърдно да се подвизава по пѣтищата на Любовта, Мъдростта и Истината, единъ новъ законъ се преплита въ кармата му — това е закона на Божието благоволение, на Божия промисълъ, който корегира назрѣлата му карма, видоизмѣня я до неузнаваемостъ!

Освенъ цитата, който сме дали на стр. 95, въ който Ис. Христосъ изказва становището си за Стария Заветъ, нека дадемъ още единъ: „Но по-лесно е небето и земята да изчезнатъ, а **не една точка отъ закона да падне** (да не произведе своята санкция) — Лука 16:17.

Който иска да избегне страданията и благословения да се изливатъ върху него, трѣбва да посѣе семената, които раждатъ тази богата жетва. **Тѣзи условия важатъ и за резултата отъ молитвитѣ.** Вдѣхновителя на псаломъ 145 казва за Бога: „Отваряшъ ржката си и

насищашъ всичко що живѣе съ благоволение“, (стр. 62).

А въ псаломъ 18 ст. 66 е казано: Избави ме отъ силния ми врагъ и отъ онѣзи, които ме мразеха — избави ме **защото Господь имаше благоволение къмъ мене“.**

Това Божие благоволение, подобно на псалмопѣвеца трѣбва да го търсимъ отъ все сърдце („Господи, потърсихъ благоволението ти отъ все сърдце. Да дойдатъ върху мене Твоитѣ благи милости и азъ ще живѣя и ще се наслаждавамъ въ Законътъ ти.“ Пс. 119, стр. 55.)

За да улеснимъ читателя въ справката на посоченитѣ текстове, ще дадемъ преимущественно такива изъ предшествующитѣ страници на тази книга, като ще посочваме и страницитѣ.

Ето, **примѣрно**, нѣкой отъ условията които раждатъ благоволението и произтичащитѣ отъ него благословения, благодать.

1) Милость и любовь къмъ страждущитѣ.

Вижъ Исаия 58:4—9 (стр. 100—101.) Тукъ се изтъква кои сж условията, за да бждатъ молитвитѣ ни послушани: „Ако искате да се чуе Горе гласътъ ви“,... „**Тогавъ**, когато призовавашъ Господа, Той ще ти се отзовава. Щомъ извикашъ къмъ Него, и Той ще рече: ето ме!“ Условията, за които говори тукъ пр. Исаия могатъ да се резюмиратъ така: прояви на милость и любовь къмъ страждущитѣ, къмъ тѣзи които сж въ нужда. Сжщо такава е резюмето на описаното въ Матей 25:31—46 — че тѣзи, които сж обличали голитѣ, хранили гладнитѣ, помагали на болнитѣ и пр., тѣ ще наследятъ Царството.

2) Любовь къмъ Бога.

„Но знаемъ, че всичко съдействува за добро на тия, които любятъ Бога“) Римл. 8: 28;). „Защото ето що е любовь къмъ Бога: да пазимъ Неговитѣ заповѣди“ (I Иоан. 5:3;). „За дете той Ме възлюби, ще го избавя... съ него ще съмъ, когато е въ бедствие...“ (Пс. 91, стр. 13). „То-зи чловѣкъ, който люби Господа, него Господъ ще настави кой пжтъ да избере и душата му ще живѣе въ спокойствие.

Интимно благоволение има Господъ къмъ ония, които Го любятъ“ (Пс. 25, стр. 30).

„Изпълнява желанието на ония, които Го любятъ“ (Пс. 145, стр. 62).

„Блаженъ е всѣки, който люби Господа и ходи въ Неговитѣ пжтища! Такъвъ, ако си: ще се радвашъ на желателни плодове отъ трудоветѣ си, блазе ти, ще благоденствувашъ! Жена ти ще бжде, като плодовита лоза всрѣдъ домътъ ти; чадата ти — като маслиненни младоци, около трапезата ти...“ (Пс. 128, стр. 24).

3) Послушание, изпълнение на Божи-итѣ заповѣди.

„Ако просимъ нѣщо по Неговата воля, слуша ни“ (I Иоан. 5: 14;).

„Наистина, Неговото спасение е близо **при ония, които Му сж вѣрни**, които Го любятъ, — **за да се въдвори славословие въ нашата земя.**“ (Пс. 85, стр. 38).

„Всичкитѣ пжтища Господни сж милость и истина за ония, които пазятъ завета Му и откровенията му“ (Пс. 25, стр. 29). „О, да бѣха ме слушали людитѣ ми... Тѣхното добруване би се

продължило за винаги“ (Пс. 81, стр. 48). „Ще се радват на изобиленъ душевенъ миръ ония, които обичатъ Твоя законъ и за тѣхъ нѣма препъване“ (Пс. 119, стр. 58). „Не всѣкой който ми казва: Господи, Господи, ще влезе въ Царството Небесно, но който дѣлотвори волята на Отца моего“ (Мат. 7:21).

4) **Праведность.** „Господъ обича праведнитѣ“ (Пс. 146:8;) „Защото ти, Господи, благославяшъ праведника и съ благоволенieto си, като съ щитъ го закриляшъ“ (Пс. 5, стр. 33;) „Защото очитѣ на Господа сж върху праведнитѣ и ушитѣ Му къмъ тѣхната молитва“ (I Петр. 3: 12;) „Много сж скърбитѣ на праведниятъ, но отъ всички тѣхъ ще го избави Господъ“ (Пс. 34: 19;) „Извикаха праведнитѣ и Господъ обърна внимание на викътъ имъ и отъ всичкитѣ имъ беди ги избави“ (Пс. 34: 17:).

5) **Благочестие.** Велика е тайната на благочестието“ ¹⁾ (I Тим. 3:16:) „Господъ оправя стѣпките на благочестивия и неговото благоволение е въ пѣтя му“ (Пс. 37, стр. 16) Познанието на Истината и на духовното учение се добива чрезъ благочестието (Титу 1: 1; и I Тимот. 6: 3;)

6) **Надежда и упование на Бога.** „И ще се веселятъ всички, които се надяватъ на Тебе.

¹⁾ Тѣлата на жени и мъже, които се отдаватъ чрезмѣрно на сладострастни мисли, чувства и животъ издаватъ миризма на ~~кръв~~ ^{прот}. А тѣлата на благочестивитѣ хора издаватъ приятна миризма. А пъкъ тѣлата на светиитѣ благоухаятъ, излъчватъ изъ себе си различни парфюми. Този фактъ е нееднократно провѣренъ и се срѣща записанъ въ житиетата на много свѣтии.

Винаги ще се радватъ, защото Ти имъ си покровители!“ (Пс. 5, стр. 33). „Той е щитъ на всички, които уповаватъ на Него“ (Пс. 18, стр. 67). За дете ти каза: Господъ е мое упование и Всевишния избрахъ за мое прибежище, нѣма да те врѣхлети никакво зло, нито ще се приближи страдание до домътъ ти. Защото Господъ ще заповѣда на ангелитѣ си да те пазятъ въ многостраннитѣ ти проявления.“ (Пс. 91 стр. 13).

7) **Незлобие.** . „Незлобие и правда да ме пазятъ“ (Пс. 25, стр. 30). „Нѣма да лиши отъ никакво благо ходещитѣ съ незлобие.“ (Пс. 84. стр. 38.)

8) **Чистосърдечие.** „Блажени чистосърдечнитѣ, защото тѣ ще видятъ Бога.“ (мат. 5:8;). „Благъ е, наистина, Богъ къмъ Израила ¹⁾, къмъ чистосърдечнитѣ.“ (Пс. 73, стр. 47).

9) **Истинолюбие.** „Господъ е близо при всички, които Го призоваватъ; — при всички, **които съ истина** Го призоваватъ“ (Пс. 145 стр. 62). „Богъ е Духъ и които Му се кланятъ, съ духъ и истина трябва да Му се кланятъ“ (Иоанъ

¹⁾ Който иска да разбира вътрешния смисълъ на библейскитѣ текстове, трѣбва да знае символичния смисълъ на известни думи и изрази, които се употрѣбаватъ въ библията.

Израилъ символизира издигнати, силни въ духовно отношение хора;

Сионъ, Сионски височини и Ерусалимъ символизируютъ Духътъ и проявата на Духътъ въ човѣка;

Асирия символизира умътъ;

Египетъ, Адамъ символизируютъ плътта, хората съ плътска обхода, несъвършенството.

4:24:). „Нека пристъпваме съ истинно сърдце, въ пълна вѣра, съ сърца очистени отъ лукава съвестъ **и съ тѣло измито въ чиста вода**“ (Еврѣемъ 10:22;).

10) **Кротость.** „Господъ насочва кроткитѣ къмъ правда и учи кроткитѣ на своитѣ пѣтища“ (Пс. 25, стр. 29.) „Той не забравя викането на кроткитѣ (Пс. 9, стр. 70). „... Кротъкъ и тихъ духъ, което е много ценно предъ Бога“ (I Петр. 3:4;).

11) **Сърдце съкрушено и разкаяно.** „Сърдце съкрушено и разкаяно, Боже, Ти нѣма да презрешъ“ (Пс. 51, стр. 12). „Азъ обитавамъ на високо и свѣто мѣсто, а още въ оногозъ, който е съ съкрушено сърдце и смиренъ духъ“ (Исая 57:15;)

12) **Нищия духомъ.** „Блаженни сж нищитѣ духомъ, защото е тѣхно Царството Небесно“ (Мат. 5:3;). „Въздига сиромаша отъ мизерията **и нищия** — отъ окаяното му положение, за да го постави между първенцитѣ на народа му“ (Пс. 113, стр. 71),

13. **Благодарение.** „Господъ е близо не се безпокойте за нищо. Но относно всѣко нѣщо, съ молитва и молба изказвайте исканията си на Бога, съ благодарение“. (Фил. 4:6;). Постоянствувайте въ молитва и бодърствувайте въ нея, **съ благодарение**“ (Кол. 4:2:-)

14) **Приноси.** „Слушайте люде мои и ще говоря:

„Принасяй Богу жертва отъ хваления **и изпълни даденитѣ предъ Всевишния обречи.** Тогава призовешъ ли ме въ день на напасть, въ

день на скърби, Азъ ще те избавя и ти ще ме прославишъ“. (Пс. 50 стр. 40).

„Господъ да си спомни всичкитъ твои приноси“ (Пс. 20, стр. 28). И обрече Яковъ обрекъ и рече: ако бжде Богъ съ менъ и ме опази въ този пжтъ по който отхождамъ и ми даде хлѣбъ и облекло... отъ всичко, което ми даде, ще му дамъ десѣтъкъ“ (Битие 28: 20—22:). **„И всѣкой десѣтъкъ“** отъ земята — отъ семето на земята и отъ плодътъ на дърветата... и отъ стадо на всѣко животно... свѣтъ е Господъ“ (Левитъ 27: 30—32:). „Ще краде ли челоувѣкъ Бога? Вий, обаче, ме крадохте. И питате: въ какво Те крадохме? — Въ десѣтъцитъ и приноситъ... Донесете всичкитъ десѣтъци... и опитайте ме сега въ това, говори Господъ Саваотъ: дали не ще излея изобилно небесни благословения върху васъ, та да ви бждатъ тѣсни хамбаритъ и съдоветъ да ги побератъ... и всичкитъ народи ще ви ублажаватъ“ (Пророкъ Малахия 3:8—12:).

Всѣка благотворителность — отъ любовь отъ състрадание; всѣко материално и духовно подпомагане Дѣлото Божие на земята — това сж приноси Господу.

Тѣзи условия обуславятъ благоприятния резултатъ отъ молитвата — по сжщество. А има други условия, които обуславятъ сжщия резултатъ технически. Разбира се, че първитъ сж по-сжществени отъ вторитъ, но и последнитъ сж сжщо тжй необходимими. Къмъ тѣхъ спада: **усърдието и постоянството при молитвата.** (Прочети: 1) Ев. отъ Лука 11:5—13 „... И азъ ви казвамъ: искайте и ще ви се даде; търсете и ще намѣрите; хлопайте и ще ви се отвори...;“ 2)

Ев. отъ Лука 18:1—8 „Каза имъ и една притча за какъ трѣбва всѣкога да се молятъ и да не проявяватъ ленность...“ 3) Римл. 12:12 „Въ надеждата бивайте радостни, въ скръбъ — търпеливи, въ молитва — постоянни.“

Чрезъ тѣхъ се образува една мощна духовна вълна, една силна **мисълъ-форма** (напоена съ съдържанието на молитвата и имаща съзнанието на вѣрния слуга), която има за назначение да играе ролята на специаленъ пратеникъ, или на стълба по която да слезе просеното благословение. Тя по особенъ начинъ действа и върху съзнанието на хора, които сж разположени да помогнатъ за случай, като конкретния.

Ап. Павелъ, разбирайки този законъ, говори за „пребждване въ молитва день и нощъ“ (I Тим. 5:5;) и „непрестанно се молете, за всичко благодарете“ (I Сол. 5:17;). Мистика ап. Павелъ като казва: „непрестанно се молете“ не иска да каже, че човѣкъ, като автоматъ трѣбва да изговаря моления и молитви. Той говори за онова молитвенно настроение, за оная мисълъ за Бога и Божественното въ живота, която трѣбва да доминира въ всичкитѣ ни прояви, презъ всичкото време на живота ни. Нѣкога тя може да се изрази въ тананикане на нѣкоя религиозна пѣсень; или носени на крилата на фантазията, да бродимъ изъ висшитѣ минове на душата...

Помощта, която получаваме чрезъ молитва, съвсемъ не изключва нашитѣ инициативи въ живота, нашитѣ планове и усилия да добиемъ известенъ резултатъ. Нашия народъ право казва: „Богъ дава, но въ кошара не вкарва“, и „Лозето не ще молитва, а иска мотика.“ Има нѣща,

които сж въ крѣга, въ обсега на нашата воля, на нашитѣ сили и възможности. И въ такива случаи ний трѣбва да си запретнемъ ржкавитѣ (както се изразява нашия народъ) и да отпочнемъ градивна работа, съ творчески замахъ. Но има случаи въ живота ни, които представяватъ за насъ трудни задачи за разрешение — уравнения съ нѣколко неизвестни. Тогава ний трѣбва усърдно да се молимъ: Богъ да благослови усилията ни да излѣземъ на тихо пристанище, да благоприятствува условията всрѣдъ които сме поставени, ангелъ да ни прати на помощъ — за да се доберемъ до желанъ, благоприятенъ резултатъ.

За да разбере читателя какво е становището на Учителя Джновъ за молитвата, ще дадемъ цитати отъ две негови беседи:

1) Изъ беседа държана на 22. IX. 929 год.: „Отъ Божествено гледище молитвата представлява велико нѣщо. Молитвата е необходимъ актъ за духовния човѣкъ. Докато човѣкъ се срамува да се моли, той не познава смисъла на молитвата... Нѣма по-красиво нѣщо отъ молитвата на човѣкъ, на когото съзнанието е пробудено. Този човѣкъ има вече правилна мисль, правилни чувства и правилни действия... Ако човѣкъ иска да получи по-скоро отговоръ, молитвата му трѣбва да бжде кратка, ясна, чиста и интензивна.“

2) Изъ беседа държана на 22 II. 934.: „Борба трѣбва, необикновена борба! Само съ молене нищо не се постига. Ще се молите само да ви помогнатъ въ процеса на борбата, а не Богъ да се бори заради васъ... А вий сега сте станали

много пасивни и казвате: „Каквото Богъ даде.“ Не! Въ себе си трѣбва да имаме сила да победимъ мжчнотиитѣ, въ които сега се намираме.“

Сега ний искаме да подчертаемъ, че човѣкътъ, въ процеса на своето развитие, ще почне да обладава известни сили, чрезъ които той ще добива редица постижения въ различнитѣ области на живота. Тука ний ще се изкажемъ само за нѣкой отъ тѣзи сили.

Ако човѣкъ добие мждростѣта, ако изучи законитѣ на мисълѣта и ако развие въ себе си ясновидството, той ще може много по-лесно да се справя съ мжчнотиитѣ въ живота, да побеждава отрицателнитѣ сили и незгодитѣ въ живота. Нека конкретизираме нашата мисълъ. За естеството и силата на мисълѣта, както и за ясновидството ще се изкажемъ по обширно, считайки че съ тѣзи въпроси трѣбва да бждатъ запознати всички, които копнеятъ за повече реални познания за живота.

Много нѣщо има да се каже за мждростѣта. Много философи и Боговдѣхновенни човѣци сж казали какво въ сжщностъ е мждростѣта и какви сж нейнитѣ плодове, проявявана отъ своитѣ носители. Тѣ не си противоречатъ, а се допълватъ, както тѣзи, които описватъ единъ и сжщъ предметъ, разглежданъ отъ различни страни. Едни я сравняватъ съ свѣтлината, която посочва пътя всрѣдъ мрачината; други я наричатъ възвестителка на Истината и Правдата; трети считатъ, че тя служи на човѣка за ограда отъ неблагоприятнитѣ условия въ живота. Въ книгата Притчи гл. осма, ст. 22 Соломонъ казва за мждростѣта: „Господъ ме имаше въ началото на

пътът си,“ а въ ст. 20 се казва за нея: „ходя по пътя на правдата, между пътеките на правосъдието“, и въ ст. 10. — „приемете учението ми, а не сребро; и знание повече, нежели злато избрано“.

Когато Исусъ Христосъ изпращаше своите 12 ученици на проповедъ, между другото имъ каза: „Азъ ви провождамъ като овце между вълци. Бъдете, прочие, мъдри, като змиите¹⁾ и незлобиви като гълъбите,“ (Матей 10: 16;) Христосъ

¹⁾ Къмъ даденото на стр. 253 за символичния смисъл на известни думи отъ библията, добавяме:

„Змиитъ“ сж биле древенъ символъ въ източните народи на мъдрецитъ,

„гълъба“ — символизира Духътъ Свети, любовта, незлобието,

„рогътъ“ — (вижъ пс. 75: 4; второзак. 33: 17; Захария 1: 21;) — древенъ символъ на сила и слава.

Въ стария заветъ „червеното море“ символизира астралния свѣтъ; „пустинята“ символизира менталния свѣтъ; „обетованата земя“ символизира причинния миръ, мирътъ на Единството, на Христа.

Мойсей символизира спекулативния умъ. Той не може да влезе въ обетованата земя. Ааронъ символизира Христа; той заведе евреитъ въ обетованата земя.

Въ Новия Заветъ Иоанъ Кръстителъ сжщо символизира спекулативния умъ. Той самъ каза за Христа (емблема на интуицията въ насъ): „Той трѣбва да расте, а азъ да се смалявамъ.“ (Ев. Иоанъ 3: 30;). Когато се разцѣвти интуицията, спекулативния умъ е почти ненуженъ.

„Водитъ“ — древенъ символъ на веществото. Въ този смисълъ е употребена тази дума въ пс. 104 (стр. 68).

считаше, че за тази имъ тежка мисия, всрѣдъ хора груби, жестоки, безвѣрни и егоисти, мъдростъта имъ е крайно необходима. Съ нея тѣ ще се справятъ съ голѣма частъ отъ своитѣ мъчнотии. Тя ще бѣде като мощно сръжжие въ тѣхнитѣ ръце, за да отбиватъ атакитѣ на враждебно настроенитѣ прстивъ тѣхъ.

Въ свръзка съ мъдростъта нека кажемъ нѣщо за двама нейни носители въ древността.

Знайно е, че малцина могатъ да се справятъ съ бедността и че болшинството преживатъ грѣбнакъ при нейнитѣ атаки. Ще споменемъ за оня разговоръ между **Сократа** и неговъ познатъ, който се чуделъ какъ се справя Сократъ съ нуждитѣ на своя домъ, когато той съ три пѣти по-вече доходи свѣршвалъ почти съ дефицитъ.

— Ний у дома сме вегетарианци, му казалъ Сократъ. И добавилъ: тази храна е много ефтина.

— Сега разбирамъ — отговорилъ познатия

Исусъ Христосъ не само въ горния текстъ, но и при други случаи употребяваше думи, имащи известенъ вътрешенъ смисълъ. Той нарече Ирода лисица. И ний виждаме каква вѣрна преценка имаше Ис. Христосъ за него. Той наистина бѣше единъ долнопробенъ хитрецъ (това символизира лисицата) — той си изми ръцетѣ, да покаже, че не е съучастникъ въ смъртъта на Ис. Христа; но той се провини въ престѣпна пасивность — защото той имаше власть да Го освободи, а не стори това. Но той и активно съдействува на книжницитѣ, защото даде заповѣдь да биятъ Исуса и тѣй имъ Го предаде и първосвещеницитѣ Го осъдиха и разпнаха.

му. И възкликналъ: Но какъ може да се яде такава безвкусна храна?!

— У насъ е правило да започваме да се хранимъ само когато сме добре изгладнели. А тогава ний всѣкога ядемъ съ наслада — му отговорилъ Сократъ.

Веднажъ единъ богатъ съвременикъ на древния гръцки мъдрецъ **Диогенъ** отишелъ при него, сварилъ го, като се припекува на сутринното слънце предъ своята бжчва (която му служела за жилище) и като побеседвалъ съ него, казалъ му: „Диогене, азъ желая да ти дамъ възможностъ за едно по-добро живуване — да си имашъ къща, да имашъ достатъчно ниви за своето препитание“ и пр. Диогенъ му отговорилъ съ следнитѣ две афоризми:

1) *Is quod calamitas vocabatur saepe causa et initium felicitatis est* (Това, което беда се нарича, често причина и начало на щастието е), и

2) *Inopiae pauca deset avaritiae de omnia!* (На бедността малко липсва, а на разкоша — всичко!) Съ тоза Диогенъ искалъ да му каже, че той е доволенъ отъ положението си; че той не се чувствува нещастенъ въ своята бедностъ и че мнозина богати, заслепени отъ своята ненаситна алчностъ; и че мнозина заможни, които водятъ разкошенъ животъ, постоянно се оплакватъ, че не сж доволни отъ положението си, че много нѣщо още имъ липсва.

Посветения въ силитѣ и законитѣ на Природата знае какъ да черпи възродителни сили за здравето си отъ слънцето (било направо чрезъ слънчеви бани, или отъ различнитѣ видове храни, като се научи кога и какъ да се храни) и

отъ въздуха (качвайки се по високитѣ върхове и чрезъ дълбоки дишания чистъ въздухъ и чрезъ въздушни бани) — да вкарва въ своята нервна система възродителния еликсиръ на живота (праната), и чрезъ него да се чувствува всѣкога здравъ, постоянно бодъръ и веселъ и съ свѣтла мисль. Природата ни предлага този скъпъ даръ безплатно. Единъ день, древния великъ царъ Александъръ Македонски отишелъ да побеседва съ Диогена и преди да си тръгне поискалъ да му направи единъ подаръкъ и му казалъ: „какво желаешъ да ти подаря? Като имашъ предвидъ, че и каквото да пожелаешъ, азъ съмъ въ положение да ти го дамъ.“ Диогенъ му отговорилъ: „отмѣсти се една крачка въ дѣсно, за да не ми запречвашъ слънцето, което не можешъ да ми дадешъ. Друго не желая.“

Тѣй че, мъдростъта, знанието е магическия жезлъ, съ който човѣкъ може да отваря заключени врати въ живота и да стане обладателъ на ценни съкровища въ живота!

Между другото мъдростъта ни учи да култивираме у себе си търпението — тѣй необходимъ елементъ, за да бъдемъ обладатели на душевентъ миръ въ живота си. Често сждбата ни поднася горчива чаша, която ний не можемъ да избѣгнемъ, но въоръжени съ повече търпение, грозната физиономия на злата сждба ще се поразхубави. Циганка гледала на единъ младежъ на ржката и му казала: „до 35 годишна възрастъ живота ти ще бжде нескончаема верига отъ борби и страдания.“

— „А после?“ Запиталъ я младежа.

— „Следъ това ще алащисашъ“. Искала да

му каже, че и следъ това сждбата му е сжщата, но въоръженъ съ търпение, ще я понася по-леко.

Нека сега преминемъ къмъ много важния въпросъ:

ЧОВЪШКАТА МИСЪЛЪ.

Ний считаме, че единствено окултната философия, която познава основно човѣка, дава най-ясни и положителни данни по този въпросъ, затова ще се задоволимъ да хвърлимъ свѣтлина по въпроса изключително чрезъ цитати отъ философи и писатели окултисти.

Нека почнемъ съ цитати отъ голѣмия съвремененъ окултистъ — мистикъ **Учителя Дъновъ**. Следъ всѣка мисълъ ще посочваме датата на беседата отъ която даваме цитатъ.

„Мисълъта е най-мощната творческа сила въ Битието; тя е единъ Божественъ процесъ, който организира формитѣ. И ако разбихте силата на мисълъта, вие щѣхте да бждете по-внимателни въ мислитѣ, на които давате достъпъ въ вашия мозъкъ“. (30. III. 1935 г.)

„Ако човѣкъ може да хармонизира своитѣ мисли, чувства и постѣпки, той може да се подмлади. Задачата на човѣка е да изучава това изкуство да хармонизира силитѣ въ себе си и да влезе въ хармония съ Космоса, отъ кждето идатъ всички блага. (21. IV. 1935 год.)

„Всѣка престѣпна мисълъ, всѣко престѣпно чувство и всѣка престѣпна постѣпка отъ страна на човѣка произвеждатъ въ природата дисхармонични тонове, които отъ своя страна ставатъ условия за изгубване на здравето.“ (18. III. 1934 год.)

„Така че, усилията на човѣшката мисълъ

въ дадено направление е въ състояние да измѣни нашия животъ. Идеитѣ и мислитѣ съ които живѣе човѣкъ сж главния факторъ на неговия животъ. защото мисълта строи форми-тѣ, въ които живота се проявява. Напр. ако четете Библията, вие ще се проникнете отъ идеитѣ и характеритѣ, които сж описани въ нея. Защото Библията не е само една мъртва книга, но има единъ живъ духъ въ нея. Въ всѣка книга има една динамическа сила, която въздействува на тѣзи, които я четатъ“. (28. VII. 1935 год.)

„За да бжде запазенъ отъ всички болѣсти, човѣкъ трѣбва да подобри качеството на своята кръвъ, защото въ чистата кръвъ немогатъ да живѣятъ микроби. А кръвта се пречиства, когато човѣкъ диша дълбоко и чистъ въздухъ, когато се храни съ чиста храна и когато не допуска въ ума си отрицателни мисли. Но мисълта е преди всичко.“ (26. VIII. 1934 г.)

„Не, ти трѣбва да мислишъ положително. Докато болниятъ се съмнява, той самъ поставя препятствия въ пътя на своето лѣкуване. Щомъ престане да се съмнява, болестта си отива. Законъ е: за какво мисли човѣкъ за него се държи. Престане ли да мисли за това нѣщо, то губи силата си. Това въ което човѣкъ, вѣрва, то има сила за него. Законътъ е вѣренъ и за положителнитѣ и за отрицателнитѣ нѣща въ живота. Различието е само въ резултатитѣ“. (10. VIII. 1932 година.)

„И тъй, искате ли да дадете животъ на доброто въ себе си, мислете за него: занимавайте се съ добритѣ мисли, чувства и постѣпки, за да оживѣятъ тѣ въ васъ“. (10. VIII. 1932 год.)

„Днесъ хората иматъ различни слабости. Едни иматъ слабостъ къмъ женитѣ, други къмъ паритѣ, трети къмъ друго и т. н. Онзи, който има слабостъ къмъ женитѣ, слабостта му е въ малкия мозъкъ. Въ малкия мозъкъ има два центъра, които като ги бутне учения френологъ, ще знае имате ли слабостъ къмъ женитѣ, или не. За науката този въпросъ е разрешенъ. И френологитѣ казватъ, че за да се избавятъ хората отъ тази слабостъ, не трѣбва да оставятъ много кръвъ въ малкия мозъкъ, кждето функциониратъ чувствата, а да се препраща кръвта въ предната частъ на мозъка, кждето работи мисълта. Като мислите, вий препращате кръвта въ предната частъ на мозъка, и съ това освобождавате задната частъ на мозъка отъ голѣмитѣ и силни напрежения, а съ това се избавяте и отъ много нещастия.

Мисълта произвежда едно хармонично и непреривно движение и затова човѣкъ като мисли, свързва се съ мировата хармония. Всичко въ свѣта се движи и всѣко спиране и препятствие на първичнитѣ хармонични движения произвеждатъ аномални състояния. Всѣко спиране произвежда отклонение и нарушение на хармонията. Затова всички хора трѣбва да се учатъ да мислятъ, за да бждатъ въ хармония съ Космичния животъ, което пѣкъ обуславя тѣхния прогресъ и щастие, къмъ което се стремятъ. Само когато човѣкъ почне да мисли, неговия мозъкъ ще се организира по-добре и тогасъ и тѣлото ще бжде по-добре организирано и по-устойчиво. Сега ние се стремимъ къмъ съвършенство, а то подразбира да имаме: едно тѣло, мозъкъ и сърдце на-

пълно организирани, че престъпленията да не сж възможни ...“ (30. III. 1935 г.)

„Какъ издържаха тритѣ момци, за които се казва въ Библията, че били хвърлени въ огнената пещъ? Това зависи отъ силата на човѣшката мисль. Има едно състояние при което човѣкъ неможе да гори. Направете единъ малъкъ опитъ. Дръжте концентрирано съзнанието си, че вий сте господари на огъня. Вземете единъ въгленъ въ ржката си, и при това концентрирано съзнание, безъ да има раздвоение въ мисльта и съмнение, ще може да принесете въглена отъ едно мѣсто на друго, безъ да се изгорите¹⁾.“ (7. X. 935 г.)

„Ужасно нѣщо е страхътъ и впечатлението, което извѣстна дисхармонична среда оставя върху насъ. Напр. видите на улицата счупения кракъ на нѣкой човѣкъ; това впечатление е толкова силно, че вий преживявате болката на болния; следъ известно време вие забравяте това впечатление, но то преминава въ подсъзнанието и продължава да работи. И току нѣкой день, безъ всѣкаква видима причина ви заболи крака на сжщото мѣсто и вие се чудите отъ кжде е дошла тази болестъ. И при впечатленията и при страха работи съ голѣма сила закона за самовнушението. По този законъ на внушението се предаватъ и доброто и злото. Доброто, което видишъ въ единъ човѣкъ, се предава. Една добра постъпка, несъзнателно може да спаси човѣка. Мо-

1) Тукъ е секрета на ордалиитѣ и нистинарството, което напоследъкъ обърна сериозно внимание на учения свѣтъ у насъ; а сжщо на болшинството отъ „чудесата“ съ които индийскитѣ факири очудватъ европейцитѣ.

же да си единъ престѣпникъ и като видишъ единъ човѣкъ, че направи едно добро, тази мисль влиза въ подсъзнанието ти и работи и следъ 5—6 години въ тебе се заражда желание да постѣпишъ и ти като него. Затова всички хора трѣбва да бждатъ внимателни, защото само една тѣхна постѣпка може да подигне, или спъне човѣка.“ (изъ беседата „Условията на разумния животъ“).

Мнозина отъ съвременитѣ учени отъ опитъ и наблюдения сж се убедили, че мисльта, въображението и вѣрата сж магични сили. Въ подкрепа на това ще процитираме изъ книгата: „Тайнитѣ на хубостъта, здравето и дългия животъ“ отъ професоръ Бойдъ Лейнардъ.

1) Влиянието на ума върху материята е една отъ най-великитѣ тайни на нашето битие. Малко хора напълно разбиратъ мощъта на тая крепка сила, която постоянно работи въ тѣхъ, за добро, или за зло — да имъ докарва здраве, или да ги разболява...

Въображенията на ума, колкото и да се види за невѣрване това, сж могли въ разни случаи да произведатъ, или да спратъ болка; да докаратъ, или да премахнатъ болестъ. Онѣзи отъ насъ, за примѣръ, които страдатъ отъ невралгия, знаятъ твърде добре, че най-добрия начинъ да се избавятъ отъ болка е да се стремятъ да я забравятъ; но ако ума е постоянно въ болката, тя често се усилва: „Простото вѣрване, или убеждение, че една мисца не може да се движи е достатъчно за единъ много чувствителенъ човѣкъ да изгуби привременно силата на движение“ казва докторъ Тюкъ и за обяснение прибавя

следния разказъ. „Една интелигентна госпожа единъ день минавала край едно заведение и съгледала едно любимо ней дете да излиза презъ желъзнитъ врата на заведението, и като пустнало вратата, тя си помислила, че вратата щѣла да го застигне и да смаже кракътъ му. Това обаче не станало. Но тя, като вървала че детето не ще може да избѣгне нещастieto, веднага почувствувала че кракътъ ѝ, именно дето мислила че кракътъ на детето щелъ да бѣде смазанъ, толкова силно я заболѣлъ, щото не могла да се помръдне отъ мѣстото си. И съ разни разтривания едвамъ успѣла да се завлече у дома си“. (стр. 65 — 66)

2) „Разказва се за единъ, който отишелъ при единъ лѣкаръ и го помолилъ да му даде цѣръ противъ силни вжтрешни болки. Лѣкарътъ му написалъ единъ цѣръ, далъ му рецептата и му казалъ: „изяшъ това и въ две седмици ще оздравѣешъ“. Човѣкътъ се върналъ при лѣкаря на края на това време съвсемъ оздравелъ. Лѣкарътъ, зарадванъ отъ сполуката на цѣра си, като билъ забравилъ какво му билъ предписалъ, започналъ да го разпитва, за да узнае цѣрътъ. „Сега си добре“, казалъ му той. „Да, много съмъ добре“. Покажи ми цѣрътъ, когото взе.“ „Но азъ го изядохъ“, казалъ му той. „Дай да видя рецептата“ казалъ лѣкаря. „Но азъ я глътнахъ“, отговорилъ той. „Ти ми каза да я погълна и ще оздравѣя.“ Види се, че човѣкътъ действително погълналъ книжката и се излѣкувалъ чрезъ нея. Или съ други думи, върата му въ това, което той мислилъ, че лѣкарътъ му поръчалъ, го изцелила.

Ето другъ случай още по забележителенъ. При лѣкаря Бедосъ докарали единъ болникъ, който страдалъ отъ дамба. Преди да опоятъ болния и да го опериратъ, вложили му подъ езика единъ термометъръ, за да опитатъ температурата на тѣлото му. Болника, като не знаелъ какво има да се прави съ него, но напълно вѣрвалъ че докторъ Бедосъ ще го излѣкува, шомъ почувствувалъ термометъра между зѣбитъ си и помислилъ, че цѣрътъ вече е захваналъ да работи, съ голѣмъ ентусиазмъ захваналъ да вика, че той вече почналъ да усѣща съживителната сила на цѣра по тѣлото си. Лѣкарьтъ поискалъ да се възползува отъ това обстоятелство и намѣсто да го лѣкува по другъ начинъ, припратилъ болния да си иде, като му поржчалъ утре пакъ да дойде. Сжщата работа се повторила и сжщия резултатъ се получилъ. И следъ две седмици парализирания човѣкъ съвсемъ изцѣлелъ, като се употребило за лѣкъ само неговото въображение“. (стр. 67-68)

Ще дадемъ и два цитата отъ книгата „Мжд-ростъ и Сждба“ отъ М. Метерлинкъ.

1) „Нашето щастие зависи главно отъ вътрешната ни свобода. Тая свобода расте, когато правимъ добро и намалява, когато вършимъ зло. Не метафорически, а съвсемъ действително се освобождава Маркъ-Аврелий винаги, когато открие нова истина въ снисхождението, винаги когато опрощава, или мисли. А още по-малко метафорически е, че Макбетъ се скована все по-вече и по-вече при всѣко свое злодеяние. И всичко що е истинно за голѣмото престѣпление на царската сцена, или за великата добродетель въ

жизната на героя, е също така истинно за най-незначителните грешки и за всички непознати добродетели на обикновения живот. Около нас има Марк-Авреловци и Макбетовци-деца, които не излизат от стаята си. Колкото и несвършено да е нашето понятие за доброто, ние се отдаваме въ ржцетъ на злитъ външни сили веднага, щомъ като го напуснемъ, макаръ за минута. Една обикновена лъжа спрямо мене самия, заровена въ тишината на сърдцето ми, може да нанесе надъ вътрешната ми свобода такъвъ гибеленъ ударъ, какъвто измѣната на общественния площадъ. А щомъ, като вътрешната ми свобода е нарушена, съдбата ще се приближи до външната, тъй както звѣрътъ се приближава дебнешкомъ до плякката, около която отдавна вече е дебналъ“ (стр.92)

2) Поживѣете ли между хора, които благославятъ живота си, скоро ще почнете и вий да благославяте своя. Усмивката е също тъй заразителна, както сълзитъ; а времената, които наричаме щастливи, сж често пѣти само времена, презъ които нѣкои хора сж умѣяли да се считатъ за щастливи. Обикновено не щастието ни липсва, а неговото познаване.“ (стр. 63)

Ето и единъ цитатъ отъ V. May Cottrell.

„Умътъ е неизмѣримъ, като океана, необятенъ, като небесните пространства, силенъ, като самия животъ.

Човѣшкия умъ е отражение на чудния Разумъ що управлява универса, притежавайки подобни потенциалности и сили, а също и подобна творческа способностъ.

Отрицателните мисли и чувства сж до го-

лѣма степенъ вредни въ резултатитѣ си, произвеждайки тѣлесни болки, нещастия и бедность, всѣкога и навсѣкжде дето свободно се допущатъ въ човѣшкия умъ.

Мисли на страхъ, съмнение и отчаяние, а сжщо и всички нездрави мисли и фалшиви въображения, отправятъ грамадната духовна енергия на ума и нейния силенъ съюзникъ, умственото внушение, въ погрѣшни и разрушителни канали, кждето тѣ трѣбва, по необходимостъ, да създадатъ злотворни образци, които неминуемо ще вземагъ формата на неблагоприятни условия отъ найразнообразни видове.

Творческитѣ мисли сж отъ грамадна полза, понеже чрезъ тѣхното посрѣдничество, безграничнитѣ вътрешни сили, латентни въ всѣки индивидъ, се освобождаватъ и имъ се дава подходяща възможность за произвеждане на добро отъ всѣкаквъ възможенъ видъ." (в. „Витл. Звезда“, год. XIV. бр. 9).

Сега нека дадемъ единъ цитатъ отъ видната окултистка Анни Безантъ изъ статията ѝ „Загадката на живота“ (сп. „Теософия“):

„Умственото тѣло, съставено отъ материя по-тънка отъ астралната, както астралната е по-тънка отъ физическата, е тѣлото, което отговаря съ своитѣ трептения на нашитѣ промѣни въ мисълта. Всѣка промѣна въ мисълъ произвежда едно трептение въ нашето умствено тѣло, и това, пренесено отъ астралното въ физическото, причинява дейность въ нервната материя на нашия мозъкъ. Тази дейность въ нервнитѣ клетки причинява въ тѣхъ много електрически и химически промѣни, но тази мислова дейность

имено ги причинява, а не тѣзи промѣни пораждатъ мисълъта, както сж си въобразявали материалистите отъ XIX. вѣкъ.“

Сега ще дадемъ цитати отъ книгата „Мислителната сила, нейното владане и развитие“ отъ Анни Безантъ, като ще посочваме страницитѣ.

„Почти всѣки днесъ съ жадность очаква времето, когато ще може да практикува мисълъ — прехвърляне (т. е. препращане на мисълъта презъ пространството) и мечтае за удоволствието отъ общение съ отсътствующи приятели безъ помощта на телеграфъ, или поща.

Има единъ малъкъ органъ въ мозъка, пинеалната жлеза, функцията на която е неизвестна на западнитѣ физиолози, съ която и западнитѣ психолози сжщо не се занимаватъ... Това е органътъ на мисълъ — прехвърлянето, сжщо тѣй както окото е органътъ на виждането, или ухото на слушането.

Тия вибрации въ етера на пинеалната жлеза пораждатъ вълни въ окръжаващиятъ етеръ, подобно вълнитѣ на свѣтлината, само че много по-дребни и по-бързи. Това вълнообразно движение се разпространява по всички направления, привеждайки етера въ движение и тѣзи етерни вълни, на свой редъ, произвеждатъ вълни въ етера на пинеалната жлеза на единъ другъ мозъкъ, и отъ тамъ биватъ прехвърлени въ астралното и умственото тѣла въ правилна последователность и тѣй достигатъ до съзнанието... Непрестанно ние влияемъ единъ на други съ тѣзи мисълъ-вълни, изпратени безъ съзнателно намѣрение...

Най-важниятъ за човѣка въпросъ, който се явява отъ знанието на това непрестанно и всеобщо мисълъ — прѣхвърляне е: какъ мога да достигамъ добро и избѣгвамъ зло, виждайки че съмъ принуденъ да живѣя въ една смѣсена атмосфера, въ която добри и зли мисълъ—вълни вѣчно работятъ и постоянно биятъ върху моя мозъкъ?...

Когато единъ човѣкъ мисли Истината, една лъжа неможе да намѣри подслонъ въ неговия умъ; ако той мисли любовъ, умраза неможе да го безпокои; ако той мисли мъдростъ, невѣжество неможе да го вкамени. Тукъ само е сигурността, тукъ е истинската сила. Умътъ не трѣбва да се оставя да лежи както сѣ намери, защото тогава всѣко сѣме на мисълъ може да пустане коренъ и да расте, той не трѣбва да бжде оставенъ да трепти, както му се иска, защото това значи, че той ще възприеме всѣко минаващо трептение.“ (стр. 25—29).

„Мисълъ“ е тъй же различно отъ умствено-то тѣло, както и отъ физическото; тя принадлежи на съзнанието, на животъ—страната, когато пъкъ умственото и физическото тѣло принадлежатъ къмъ формата, къмъ материя—страната и сж просто едни прѣходни носители, или инструменти.“ (стр. 30).

Нѣма такова нѣщо, като чисто чувство, или чиста мисълъ; защото „желанието за повторението на едно удоволствие“ подразбира, че картината на удоволствието остава колкото и слабо, въ съзнанието, а това е паметта, която принадлежи къмъ мисълта“ (стр. 35).

Паметът наистина зависи от вниманието, точното наблюдение и ясната мисъл; привличането е ценно за да прикове вниманието, но ако такава нѣма, неговото мѣсто трѣбва да се заеме отъ волята“ (стр. 39).

Когато дойдемъ близо до единъ силенъ мислителъ, неговитѣ трептения играятъ върху нашитѣ умствени тѣла и възбуждатъ въ тѣхъ съответни трептения, тъй че ние трепгимъ хармонично съ него. Презъ това време ние чувствуваме че нашата умствена сила се усилюва и че сме способни да разберемъ нѣща, които обикновено не ни се отдаватъ. Но когато останемъ пакъ сами, ние констатираме, че тѣзи нѣща изново ставатъ мъгливи и забъркани.“ (стр. 51).

Когато една лоша мисълъ влѣзе въ ума ни, по-добре е да се не боримъ направо съ нея, но да се използва факта, че умътъ може да мисли само за едно нѣщо въ дадено време; нека умътъ си изведнажъ обърнемъ къмъ нѣкоя добра мисълъ и лошата ще бѣде по необходимостъ изхвърлена“... „Умътъ отговаря споредъ своето устройство; той отговаря на всичко, което е отъ сжщата природа съ него“. (стр. 67).

„Добъръ планъ е постоянно да се поддържа умъ съ нѣкоя висша мисълъ, съ нѣкоя радостна дума, съ стремление къмъ благороденъ животъ. Преди влизането ни въ борбитѣ на живота всѣки день трѣбва да дадемъ на ума тази броня отъ добра мисълъ. Нѣколко думи, взети отъ нѣкое Свещено Писание сж достатъчни; и тѣ, приковани въ мозъка чрезъ нѣколко преповторения сутринята, ще се повърнатъ въ ума нѣколкократно презъ деня. И ще констатираме, че тѣ се пре-

повтарятъ въ ума винаги, когато той не е заетъ.“
 ((стр. 68).

„Всѣки, който е рѣшилъ да води духовенъ животъ, трѣбва ежедневно да посвѣти известно време на медитация. Колкото може да се поддържа физическия животъ безъ хлѣбъ, толкова и духовниятъ безъ — медитация. Който не може да отдѣли половинъ часъ на день, когато да изпѣди цѣлия свѣтъ отъ своя умъ, щото умътъ да може да получи отъ духовния миръ струя животъ, той не може да води духовенъ животъ.

Само на съсредоточения, спрѣнъ, затворенъ за вънкашния миръ, умъ, може Божеството да „открие себе си.“ (стр. 72).

„Би трѣбвало да четемъ по-малко и да мислимъ по-вечко, ако искаме нашитѣ умове да растатъ и нашиятъ разумъ да се развива“. (стр. 23)

Ще дадемъ и нѣколко цитата отъ книгата „Способъ за сполука, или откъслечи отъ тайната наука“ отъ О. Х. Хара.

„Помнете добре, че винаги привличате къмъ себе си нѣща, които стоятъ на еднаква съ васъ степенъ на вибрация въ вселенната. Ето какво казва Р. Емерсонъ: „онова въ природата, което е твое, гдето и да е, ще процепа скалитѣ, ще преплува морето и като сѣнката ти ще те намѣри“ (стр. 15).

„Вашата сила е безкрайна. Не трѣбва да бъдете недоволни отъ настоящитѣ условия; вие нѣмате нито време, нито основание за недоволство. Просто поддържайте онова, което желаете и живѣйте, като че то е вече ваше. Чрезъ това вие утвърждавате вѣрата си въ душата и отваряте пътя на нейната свѣтлина върху всѣкидневния

ви трудъ. Това, което ви принадлежи, нѣма да дойде утре, а днесъ е при васъ. Така мислете“ (стр. 23),

„Първия законъ на здравето е: да признавате само здраве и никога да не признавате болестъ . . . Който постоянно мисли и говори за болестъ, постепенно отпечатва образа на болестъта въ мозъка си, който пъкъ го предава на тѣлото“ (стр. 41).

„Ако искашъ работата ти да върви успѣшно, умътъ ти трѣбва да бжде свързанъ съ вибрацията на успѣха. Каквато и работа да вършите, вий трѣбва да мислите само за успѣхъ, да говорите само за успѣхъ и да показвате предъ външния свѣтъ, че всичкитѣ ви работи вървятъ успѣшно. Направите ли това, свѣтътъ ще трѣгне следъ васъ! Мислите ли за разорение, говорите ли за нещастия и несполуки, показвате ли се съсипанъ отъ бедностъ, свѣтътъ се отбива и минава покрай васъ“ (стр. 47)

Ето единъ цитатъ отъ Уйлямъ Тунъ: „успѣхътъ иде винаги, когато има вѣра, твърда вѣра, че ще успѣемъ.“

Най-често не успѣваме, защото започваме работа, па я спираме на половина. Това разслабва волята. Прекжснатата работа се неохотно започва наново. Волята ни става хлабава. Започни съ упорита увѣреностъ, че непременно ще изкарашъ работата докрай. Търпеливо и обмислено работи, като си повтаряшъ грѣмко и внушително, че ще извършишъ започнатото безъ друго. Дойде ли ти желание да прекжснешъ, пропѣди го. Недей пропуска день — безъ да работишъ нѣщо по започнатото. Недей оставя во-

лята си да се лени. Вървай въ силитѣ си, бжди бодъръ, не допускай съмнение да те овладѣе — и ти ще успѣешъ"! (сп. Орфей, год. III кн. 1 и 2)

Ето единъ цитатъ и отъ Максъ Хайндель:

" . . . Ако тогава ние виждаме низостъ и должностъ въ хората, които срѣщаме, би било добре да погледнемъ навжтре у себе си, за да установимъ дали атмосферата, презъ която гледаме, не е която ги оцвѣтява така. Нека видимъ дали нѣмаме тѣзи нежелани качества, като започнемъ да си припомнимъ недостатѣцитѣ въ себе си. Човѣкъ, който е доленъ и подълъ, самъ радира тия качества и всѣки когото срещне ще му се вижда доленъ, защото той ще привлича отъ другитѣ сжщитѣ качества, които проявява. Това се основава на принципа, по който вибрацията на единъ камертонъ отъ известна октава, когато се удари, кара другъ отъ идентична октава, да вибрира. Отъ друга страна, ако култивираме едно спокойно и невъзмутимо положение, което е свободно отъ завистъ и е напълно честно и ползотворно, ние ще извикаме най-доброто въ другитѣ хора". (в. „Витл. Звезда“ год. XIV бр. 7)

Даваме и едно практическо опжтване отъ Учителя Дъновъ изъ беседа държана на 5. XI. 1933 г.

" . . . Закона и метода на акордирането е следния: когато на даденъ човѣкъ му липсва нѣщо, което прави живота му анормаленъ, той трѣбва да намѣри единъ другъ човѣкъ, който има добре и хармонично развита тази дарба, или способностъ „да акордира и той да положи ржцетѣ си върху главата му на онова мѣсто, кждето се намира центъра на тази способностъ. И като концентрира ума си, да държи така поло-

винъ часъ ржцетъ си. По този начинъ той ще предаде отъ своята енергия, която ще събуди къмъ дейность съответната способностъ и въ другия. Въ туй отношение, когато си търсите приятелъ, то намърете такъвъ, който да има развити качества и способности, които вие нѣмате, за да се допълните, и да можете да предадете единъ на другъ нѣщо . . . Когато единъ човѣкъ има развита една способностъ въ себе си, като влезете въ връзка съ него, ще почувствувате благотворното ѳ влияние . . . “

Ето и единъ цитатъ отъ немския философъ — окултистъ Дръ Рудолфъ Щайнеръ изъ книгата му: „Какво има на джното на душата — спящи сили у човѣка“: „Въ духовния животъ сжществуватъ закони еднакво повелителни, като ония въ веществния свѣтъ. Потъркайте стъклена пръчка съ подходяще вещество и тя ще се сдобие съ сила да привлѣча разни дребни предмети. Това явление се дължи на единъ естественъ законъ, който се знае отъ всѣки физикъ. Сжщо, ако донѣкжде познаваме началата на окултизма не можемъ да не знаемъ, че всѣко чувство на истинска набожностъ развива въ душата сила, която рано или кжсно ще я заведе на пжтеката на познанието. Онзи, който има щастието да притежава тая наклонностъ къмъ уважаване, или да я спечели съ подходяще възпитание, ще намѣри у нея презъ течението на сжществуването си скъпоцененъ помощникъ, когато поиска да се посвети на висше знание. Но онзи, който се лишава отъ тая подготовка, ще се озове предъ препятствия още при първитѣ си стжпки изъ пжтеката на познанието, ако не се залови да раз-

вие у себе си това благоговѣние, налагайки си строга дисциплина“ (стр. 6—7)

Даваме и единъ цитатъ отъ книгата „Мисълта — творецъ на характера“ отъ Джеймсъ Алленъ:

„Умътъ на човѣка може да се уподоби на градина, която може да бжде разумно обработвана, или пъкъ оставена да буреняса; но дали е обработвана, или занемарена, тя трѣбва да произвежда и ще произвежда. Ако не се посѣятъ въ нея полезни сѣмена, ще паднатъ въ изобилие безполезни сѣмена отъ плѣвель, които ще продължаватъ да се плодятъ.“

Както единъ градинаръ обработва своя кжсъ земя, като плѣви бурена и развѣжда ония цвѣтя и плодове, отъ които има нужда, тъкмо тъй и човѣкъ трѣбва да се грижи за градината на своя умъ, като изкоренява отъ нея всички лоши, безполезни и нечисти мисли и като обработва до съвършенство цвѣтята и плсдоветѣ на добри, полезни и чисти мисли. Като продължава тая работа, човѣкъ рано или кжсно ще открие, че той е господарь грдаинаръ на своята душа-градина, управителъ на своя животъ. Той ще открие сжщо вжтре въ себе си законитѣ на мисълта и ще почне да разбира съ все по-голѣма точностъ какъ силитѣ на мисълта и елементитѣ на ума действуватъ въ образуването на неговия характеръ, на неговитѣ обстоятелства и сждба.“

Ще дадемъ и единъ цитатъ отъ сжщия авторъ, изъ книгата му: „Първи стжпки къмъ святъ животъ“.

„Каквото е сърцето на човѣка, такъвъ е животътъ му. Вжтрешното се изявява безспирно навънъ. Нищо не остава неразкрито. Туй, което е скрито, остава такова само за известно време; то узрѣва и най-после излиза наяве. Сѣме, дърво цвѣтъ и плодъ — ето четиричленната редица на вселената. Отъ състоянието, въ което се намира сърцето на единъ човѣкъ, възникватъ условията на неговия животъ; отъ неговитѣ мисли цвѣтятъ дѣлата, а дѣлата принасятъ плодоветѣ на неговия характеръ и на неговата сѣдба.

Животътъ се развива винаги отвжтре на вънъ и се открива, къмъ свѣтлината, а мислитѣ, зародени въ сърцето, се изявяватъ най-после въ думи, действия и завършени нѣща.

Както водата на една чешма изтича отъ скрития кладенецъ, тъй и животътъ на човѣка извира отъ скрититѣ гѣнки на неговото сърце. Всичко каквото той е и каквото прави, се заражда тамъ. Всичко каквото той ще бжде и каквото ще върши, ще извира пакъ отъ тамъ.

Скръбта и радостта, страданието и добруването, надеждата и страхътъ, умразата и любовта, невежеството и просвѣтата, нийде другаде не се намиратъ освенъ въ сърцето; тѣ сж изключително душевни състояния.

Човѣкъ е пазачъ на своето сърце, стражъ на своя умъ, самотенъ часовой на крепостта на своя животъ. Като такъвъ, той може да бжде прилеженъ, или нехаенъ; може да пази сърцето си все по-грижливо и по-грижливо, може да бди все по-усърдно и да пречисти ума си; и може да запази себе си отъ мисленето на неправедни мисли; така се постига просвѣта и блаженство. Отъ

друга страна, той може да живѣе разпуснато и безгрижно, като занемарва върховната длъжност — да нареди правилно своя животъ; така той дохожда до себеизмама и страдания.

Нека човѣкъ схване, че животътъ въ своята цѣлостъ, възниква отъ ума, и тогава вижъ, че се отваря предъ него пътътъ на блаженството! Защото именно тогава човѣкъ ще открие, че притежава сила да управлява своя умъ и да го нагажда споредъ своя Идеалъ. Така той ще избере да върви здраво и неотклонно по ония пътища на мисли и действия, които сж досущъ превъзходни; животътъ ще стане за него прекрасенъ и святъ, и рано или късно човѣкъ ще почне да избѣгва всѣко зло, всѣка бъркотия и всѣко страдание; защото какъ е възможно онзи който пази съ неуморима бдителностъ входа на своето сърце, да не намери свобода, просвѣта и миръ?“

Ето и единъ цитатъ отъ Уилямъ Аткинсънъ (в. „Анхира“, год. I. бр. 3);

„Важно е да знаемъ, че нашитѣ мисли не само влияятъ върху насъ и върху другитѣ, ами иматъ и притегателна сила. Ако кърмимъ мисли на любовъ, съчувствие и състрадание, съ това приличаме сжщо такива мисли; по тоя начинъ човѣкъ що обича хората, добива разположението и обичътъ на другитѣ, безъ да си даватъ сами тѣ смѣтка за това. Ако ли хранимъ завистъ, умраза и отмѣстителностъ, ние сами ставаме неприятни, несносни, омразни. Въ мисловиятъ свѣтъ еднородно притегля еднородно, та по тоя начинъ силната и настойчива мисълъ ни прави срѣдотоchie на притегателна сила отъ сжщото естество. Човѣкъ, що живѣе съ приятни, весели и чисти

помисли, вижда свѣта свѣтълъ и хората му даряватъ — безъ да съзнаватъ това — чистото и свѣтлото, което излъчва душата имъ. Който обича, намира скоро обичъ; който мрази и скърца зѣби, среща заплашващи погледи и стиснати юмруци.“

Ще дадемъ нѣколко цитата отъ една отъ приведенитѣ на български сказки на английски професоръ по естеств. науки Хенри Дрѣммъндъ — „Пътя къмъ Христа: миръ имайте!“

Ний считаме, че въ тази си сказка Дрѣм. е далъ единъ отъ ключоветѣ за правилно тълкуване смисъла на свещеннитѣ писания (resp. учението на Исуса Христа).

Въ тази си сказка той тълкува главно следния позивъ на Ис. Христа:

„Дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и Азъ ще ви успокоя. Вземете моето игло върху си и се поучете отъ мене, понеже съмъ кроткъ и смиренъ по сърце и ще намерите спокойствие за душитъ си. Защото моето игло е благо и моето бreme е леко.“ (Матей 11:28 — 30;)

„Нищо въ свѣта не произлиза случайно. Богъ е Богъ на реда. . . Развитието на характера се извършва по известенъ законъ. Щастието на човѣка се подчинява сжщо на законъ. По опредѣленъ законъ се изработва и християнския опитъ. Човѣцитѣ забравятъ, или пъкъ не знаятъ това и мислятъ, че спокойствието, радостта, мира, вѣрата слизатъ върху човѣка отъ нѣкъде изъ въздуха, сжщо така, както пада върху него дъждъ или снѣгъ. Но такова нѣщо нѣма; а ако дори и имаше, душевнитѣ състояния все пакъ сж получили произхода си изъ по-предиш-

но работене¹⁾ и се подчиняват на естествени закони. . .

Христосъ съ думитѣ: „Азъ ще ви успокоя“, искалъ само да каже, че на дохождащитѣ при Него Той ще посочи пътя за успокояване . . . Такова тълкувание се оправдава напълно отъ следващото подиръ туй изречение: „Научете се отъ Мене и ще намерите спокойствие на душитѣ си.“ Ще рече, спокойствието не е нѣщо такова, което може готово да се даде, но нѣщо, което може да бжде придобито . . .

„Научете се отъ Мене, казва Той, защото Азъ съмъ кротъкъ и смиренъ по сърце“. Не случайно сж вземени тукъ тѣзи две добродетели. Отъ тѣхъ именно по особенъ начинъ зависи спокойствието. Научете се на тѣхъ и вий ще намерите спокойствие. Тѣ сж непосредственитѣ причини на спокойствието, тѣ го произвеждатъ несъмнено и бързо. 2) Стига малко да помислите, вий ще се убедите, че иначе това и не може да бжде, за това, че причинитѣ никога не биватъ произволни и връзката между предшестващото

1) Вѣроятно Дръммъндъ вѣрва въ прераждането на душата.

2) Въ пс. 25:21 е казано: „Незлобие и Правда да ме пазятъ, защото на Тебе уповавамъ“. Очевидно вдъхновителя на този псаломъ подчертава третѣ условия, при които човѣкъ може да разчита, че Небето ще проявява особни грижи за него — ще го пази отъ враговетѣ му, отъ разни бедствия и отъ тъмнитѣ сили: когато той има упование на Бога, когато култивира у себе си незлобието и когато се съобразява съ законитѣ на Правдата.

и последващото, както навсѣкжде, тъй и тука, лежи дълбоко въ природата на нѣщата.

А каква връзка има тука? — ще попитате вие. Ще отговоря съ по-нататъшенъ въпросъ. Какви сж главнитѣ причини за **безпокойствието**? Като знаете сами, вие ще кажете: гордостъта, самолюбието, пустословието... Голѣми изпитания се случватъ чрезъ по-продължителни междини отъ време и ние намираме сила да се боримъ съ тѣхъ; но туй, което прави невъзможно вътрешното наше спокойствие, то сж непрестаннитѣ дребни наши сблъсквания съ другитѣ човѣци, то сж не важни по отдѣлно неприятности по работата, по службата, несъгласията въ семейството, нараняване на нашето пустословие, попречване на волята, разсипване на мечтитѣ ни. Нараненото самолюбие, несбжднатитѣ надежди, неудовлетворения ни егоизъмъ — ето изначалнитѣ, най-обикновеннитѣ, всеобщи извори на човѣшкото безпокойство.

Оттука е ясно, защо Христосъ, като на два главни предмета, къмъ които трѣбва да се стремимъ, посочилъ прѣко на добродетели, противоположни на поменатитѣ пороци, т. е. на добродетели кротостъта и смирението, понеже за тия последнитѣ тѣзи поводи на безпокойство просто не сжществуватъ. Тѣ излѣкуватъ безпокойството съ туй, че го правятъ невъзможно...

Човѣцитѣ жалѣятъ, че нѣматъ крила, които биха ги отнесли далечъ отъ безпокойствата и вълненията. Но като хвъркнемъ и отлетимъ нѣкжде далече, още не ще достигнемъ цѣлътъ, за това, че „царството Божие е **вътрѣвъ насъ**“. Търсейки спокойствие, ние се стремимъ нагоре,

а то се намираме долу. Водата спира течението си, само като дойде до най-ниското си място. Сжщо е и съ човѣцитѣ. Затова бждете смирени...

Ясно ли разбрахме това? Обръщението на Христа къмъ трудящитѣ се и претоваренитѣ е повикване да начнатъ да живѣятъ по ново правило — Неговото собствено правило. „Гледайте какъ постѣпвамъ Азъ, — като че казва Той. — Вървете следъ Мене. Отнасяйте се къмъ живота тѣй, както Азъ се отнасямъ къмъ него. Бждете кротки и смирени и ще намѣрите спокойствие на душитѣ си“ . . .

Да погледнемъ сега, какъвъ е „товара“ („бремето“), за който говори Христосъ. Туй не е нѣкакъвъ особенъ товаръ, възлаганъ върху плещитѣ на християнина, не е наказание, на което се осжждатъ изключително само изповѣдницитѣ на християнската религия. Това е товарътъ, носенъ еднакво отъ всички човѣци. Това е просто животътъ, самиятъ човѣшки животъ, общиятъ товаръ на живота, който трѣбва да носятъ всички отъ люлката до гроба. Христосъ видѣлъ, какъ тежко носяли (прѣкарвали) живота човѣцитѣ. За едни той билъ просто тягостъ, за други пълна несполука, за мнозина — непрекъснати скѣрби и теглила, а за всички — страдания и борба. Какъ да бжде носенъ тоя тозаръ на живота — съставяло тогава, както съставя и до сега, задача на цѣлото човѣчество. Ето какъ я разрешава Христосъ: „Носете товара на живота тѣй, както го нося и Азъ. Отнасяйте се къмъ живота, както Азъ се отнасямъ къмъ него. Гледайте на живота отъ моята гледна точка. Обяснявайте го, като се ржководите отъ Моитѣ правила. Вземете

Мозто иго на себе си и се научете отъ Мене, и ще видите, че то е леко. Предлаганото отъ Мене иго лесно се носи, добре стои на плещитѣ, а за това не е тъжѣкъ и Моятъ товаръ“.

Азъ не искамъ да кажа, че ужъ религията има предъ очи да избави чѣкого отъ носене на товара. Това би значило да избавимъ човѣка отъ живота, веднажъ живота самъ по-себе си съставя товаръ. Християнството предлага само начинъ да направимъ този товаръ сносенъ (**лесно носимъ**). Игото на Христа — това е точно Неговата тайна да облекчи живота на човѣка, Неговото посочване на най добъръ и щастливъ начинъ на живѣне“ ...

Въ свръзка съ предмета — „Силата на мисълта“, изкаме да застъпнемъ бѣгло и въпросътъ за **Подсъзнанието**. Този въпросъ въ последнитѣ години широко занимава философитѣ въ свѣта, но за окултната философия, той не е новъ въпросъ. Видни лѣкари въ Европа откриха, че излѣкуването на редица болести е възможно само при съѣтлината, която хвърля учението за подсъзнанието у човѣка. Защото коренитѣ на много психични болести се таятъ тамъ.

Ще дадемъ първомъ нѣколко цитата отъ статията на Йогъ Рамачарака: „Раджа Йога, умственитѣ полета надъ и подъ съзнанието“.¹)

„Умътъ е съчизото, чрезъ което нашиятъ Азъ се проявява. Последниятъ обаче е много по-обширенъ и много по-сложенъ отколкото можемъ да помислимъ. „Нашето Себе — казва

¹) печатана въ сп. „Орфей“ 1925 год.

единъ писателъ — е много по-величаво, отколкото ние го знаемъ; то има високи върхове и голѣми низини надъ и подъ обикновеното съзнание. Това, което ний познаваме, като съзнателенъ умъ, не е още душата. Душата не е частъ отъ онуй що съзнаваме, но тоза което съзнаваме е само една малка частъ отъ душата, а тя е съзнателно съчиво на едно по-голѣмо себе или Азъ.

Йогитѣ всѣкога сж учили, че умътъ има много степени на проява и дейностъ и че нѣкои отъ тѣхъ сж надъ, а други подъ съзнанието. Западната наука едва сега почва да съзнава тоя фактъ и нейнитѣ теории по тоя въпросъ могатъ да се видятъ въ всѣки по новъ трудъ по психология. Но това е отъ скоро. Малко преди това всички почти психолози поддържаха, че умъ и съзнание сж еднозначни и че умътъ съзнавалъ цѣлата си дейностъ и промѣна.

Лайбницъ е първиятъ отъ западнитѣ философи, който заяви, че съществуватъ полета на умствена дейностъ и вънъ отъ полето на съзнанието и отъ негово време вече първитѣ мислители бавно, но сигурно сж се приближавали до същото положение.

Сега вече почти общо е убеждението, че най-малко 90% отъ умственитѣ ни дейности се извършватъ вънъ отъ областта на съзнанието. Професоръ Елмеръ Гейтсъ, добре известенъ ученъ, казва: „Най-малко 90% отъ нашия умственъ животъ е подсъзнателенъ. Ако анализираме нашата умствена дейностъ, ще намѣримъ, че съзнателното мислене никога не е непрекъсна-

та линия на съзнание, но една редица отъ съз-
навани данни съ голѣми междини отъ подсъзна-
телна дейностъ. Залавяме се и се опитваме да
разрѣшимъ дадена проблема, но не успѣваме. По-
разхождаме се, поотпочиваме си и отново се за-
лавяме на работа, но пакъ не успѣваме. Нена-
дѣйно една мисль се заражда и ни завежда
къмъ разрѣшение на проблемата. Подсъзнател-
ната умствена дейностъ е била въ своя ходъ.
Нашата мисловна дейностъ не всѣкога се напра-
вява отъ волята, макаръ че всичко това да се
извършва въ самитѣ насъ...”

Съръ Уйлямъ Хамилтонъ казва, че областъта
на съзнанието ни е единъ малкъ кръгъ, помѣс-
тенъ въ срѣдището на една много обширна об-
ластъ отъ умствена дейностъ, за която ние зна-
емъ само по избититѣ последици.

Тейнъ пъкъ казва, че вънъ отъ едно малко
свѣтло кръгче се простира единъ голѣмъ слабо-
освѣтенъ прѣстенъ, а задъ него се простира ед-
на непреницзема нощъ; но дейността въ тази
слабо освѣтена областъ, както и въ свършено
тъмната сфера, е тъй действителна, както и дей-
ността въ освѣтеното кръгче...

Дръ Томпсънъ е писалъ: „По нѣкога азъ
съмъ изпитвалъ чувство на безплодность на вси
волеви усилия, а самата проблема си се изясня-
ва сама по себе въ моя умъ. Много пжти съмъ
си мислилъ, че азъ съмъ единъ пасивенъ инстру-
ментъ въ ръцетѣ на друго лице, не на себе си.
Предвидъ на туй, че грѣбваше да чакамъ за по-
следицитѣ отъ тия несъзнателни процеси, азъ
придобихъ навика да струпвамъ предварително
материалитѣ и следъ туй ги оставяхъ сами да

се смелятъ, докато се приготвя да пиша за до-
битото. Съ единъ месецъ закъсняхъ написването
на книгата ми: „Система на психологията“, но
презъ това време продължавахъ да чета другитѣ
авторитети. Никога не се опитвахъ да мисля за
съчинението си. Съ голѣмъ интересъ наблюда-
вахъ минаващитѣ покрай прозорцитѣ на стаята
ми. Една вечеръ, като си четяхъ вестника, блѣ-
сна въ главата ми какъ да свържа нѣкои части
въ книгата — туй, което много време ме занима-
ваше и азъ веднага почнахъ да пиша. Това е
само една отъ многото подобни опитности.“

Бертело, основателъ на синтетичната химия
е казалъ, че опититѣ, които го довели до него-
витѣ чудесни открития, никога не сж били по-
следица на внимателно и методично мислене, на
чисто съзнателни мисловни процеси, но сж до-
шли сами по себе си, тъй да се каже, отъ ясно
небе.

Моцартъ е писалъ: „Азъ не мога сериозно
да обясня на какво дължа композициитѣ си. Мо-
итѣ идеи просто текатъ и немога да кажа отъ
къде и какъ тѣ идатъ. А не чувамъ въ въобра-
жението си последователно частитѣ, но ги чу-
вамъ всички въ едно и сжщо време. Останалото
е просто единъ опитъ да възпроизведа туй, ко-
ето съмъ чулъ.“

Споредъ Вунда: „Несъзнателнитѣ логични
процеси ставатъ съ една точностъ и редовностъ,
които биха били невъзможни, ако би имало тамъ
хаосъ, а не закони. Нашиятъ умъ е тъй щастли-
во устроенъ, че той ни приготвя най-важнитѣ ос-
нования на познанието, когато ние нѣмаме и
ниж-слабото понятие за *modus operandi*. Тая не-

съзнателна душа доброволно работи и приготвя провизии за наша полза и изсипва въ skutитѣ ни само зрѣли плодове.“

Ето и единъ цитатъ отъ книгата „Въведение въ философията отъ проф. Фр. Паулсенъ, професоръ по философия въ Берлинския университетъ:

„ . . . Процеситѣ въ съзнанието могатъ да се сравнятъ съ вълнитѣ, които покриватъ повърхността на морето. Отъ цѣлата водна маса само една малка частъ участвува въ всѣки моментъ на тази игра на вълнитѣ, но тази маса е предполагаемо условие за тази игра и опредѣля величината и скоростта на движението. Сжщото, съзнателнитѣ процеси почиватъ на безсъзнателнитѣ, или пъкъ на подсъзнателния душевенъ животъ, който ги носи, отъ когото тѣ произхождатъ и който опредѣля движението имъ...“

Ще свършимъ съ цитатъ изъ книгата: „Въведение въ асоционизма“ отъ д-ръ Паскалевъ:

„Като примѣръ на подсъзнателна дейность, професоръ Поповъ презежда следния случай: руския археологъ Уваровъ при една разкопка въ Мала Азия намира една старинна врата, на която стоялъ нѣкакъвъ надписъ. Срѣдата, на тоя надписъ обаче била изличена и въпреки всичкитѣ усилия да я възстанови съ помощта на запазената частъ, той не успѣлъ. Изморенъ отъ работа Уваровъ заспива и на сънь вижда намерената врата, но съ цѣлъ надписъ, когото прочита напълно и запомня. Следъ пробуждането си, той веднага записва прочетеното на сънь и когато отива при вратата, неговото очудване е било твърде голѣмо, че на сънь е прочелъ тъкмо ония

думи, които липсвали въ надписа. Съ помощта на тѣхъ е могълъ да реставрира напълно цѣлия надписъ.¹⁾ (стр. 98)

¹⁾ Споредъ насъ случая може да се обясни съ учението за прераждането. Уваровъ въ единъ миналъ животъ, когато въпросния надписъ е билъ цѣлъ, го е прочелъ. Спомена за това е останалъ запазенъ въ съкровищницата на неговия Азъ. И сега на сънь той намира въ своята подсъзнателна областъ този свой споменъ и го реставрира.

Окултната философия обяснява доста загадъчни факти отъ живота, които днешната официална наука и философия неможе да обясни. Нека къмъ казаното на стр. 124 за „чудеснитѣ деца“ дадемъ още два факта, които могатъ да се обяснятъ само съ учението за прераждането. Въ в-къ „Зора“, брой 4784 отъ 11. VI. 1935 г. четемъ: „Чудното бебе на 40 дни говорѣло“. Унгарскитѣ вестници съобщаватъ, че селото Хосцуфало въ Трансилвания било пълно съ посѣтители, дошли дори отъ далечнитѣ мѣста на областта, за да видятъ едно четиридесетдневно бебе, което говорѣло ясно и разбрано. Бащата на детето, единъ селянинъ на име Жакоби, умрѣлъ наскоро следъ неговото раждане, но бебето се интересувало много да знае кжде е баща му и постоянно запитвало майка си за него“.

А в-къ „Борба“ отъ 13. X. 1934 г. (издаванъ въ гр. Пловдивъ) изнесе следния случай: „11 годишна проповѣдница. Въ Хелзингфорсъ, столицата на Финландия, привличатъ всеобщо внимание религиознитѣ проповѣди на едно 11 годишно момиче. Салонътъ на училището Берхайлъ, кждето проповѣдва момичето, се пълни всѣка вечеръ съ публика, предимно възрастни хора, които съ интересъ слушали словото на малката

„Като примѣръ на подсъзнателна дейность сжщо може да ни послужи и така нареченитѣ постхипнотични явления. При тѣхъ напр. на даденъ индивидъ, поставенъ въ дълбокъ хипнотиченъ сънь, се внушава да извърши известно действие въ опредѣлено време. Когато се пробуди, той не помни нищо за станалото. Но щомъ дойде опредѣленото време, въ него внезапно изплува импулсъ за извършване на онова, което му е заповѣдано и докато не го извърши не може да се успокои. . . При обяснението на тия и тѣмъ подобни случаи, остава неизяснено въ какво състояние се е намирала до тогава внушената идея и какво я пробужда въ точно опредѣления часъ, да подтикне индивида къмъ реализирането ѝ, когато въ случая съзнанието не участвува и следователно нѣма кой да измѣрва и посочи опредѣленото време. Характерни случаи на подсъзнателна дейность срещаме и при сомнабулистичнитѣ състояния, въ които лицето намираще се въ пълно безсъзнание е въ състояние да извърши сложни действия, да предприеме пжтешествия и т. н. (стр. 99.)

„Подсъзнанието крие въ себе си много незнайни глѣбини, въ които стоятъ дълбоко заро-

ораторка. Проповѣдитѣ на това чудно дете, изградени върху текстове отъ библията, били много логични и ясно построени. Проповѣдитѣ били изпълнени съ силно вжтрешно убеждение“

Прочети Лука 2:46 — 47 — какъ дванадесетъ годишния Исусъ Христосъ беседва съ еврейскитѣ учители въ храмътъ и . . . „всички, които го слушаха се удивляваха на разумътъ му и на отговоритѣ му.“

вени нисши качества, които индивида често дори и не подозира. Тукъ тѣ живѣятъ необезпокоявани отъ промѣнитѣ на повърхността и при благоприятни моменти внезапно изплуватъ, завладяватъ съзнанието на индивида и го тласкатъ къмъ дейностъ, която при обикновени условия не би извършилъ. Съ това се обясняватъ случаитѣ, при които хора, считани за високо издигнати, било въ нравствено, религиозно, или др. отношение, неочаквано извършватъ постѣпки съвършено неотговарящи за тѣхъ. Тия хора действително сж постигнали известно издигане, но то е засегнало само тѣхния съзнателенъ животъ. Въ глѣбинитѣ на тѣхното подсъзнание сж останали неподозряни качества, които въ дадения моментъ сж се събудили къмъ дейностъ и сж ги тласнали къмъ извършване на тия постѣпки. Ето защо и истински издигнатъ човѣкъ може да се счита само оня, който е успѣлъ да проникне до дното на своята душа и я преобрази, облагороди.“ (стр. 100).

Къмъ даденото на стр. 267—269 за влиянието на ума върху материята, ще дадемъ цитатъ и отъ книгата „Лѣкуване чрезъ цвѣтнитѣ лѣчи“ отъ А. Осборнъ Ийвсъ:

„Влиянието на ума върху тѣлото е понѣкога твърде поразително. Да допуснемъ, че нѣкой човѣкъ съ добъръ апетитъ получи телеграма съ неприятни новини. Тутакси храната, която той току що е престѣпилъ да яде, ще остане непобутната, защото охотата му за ядене го напуска. Хора, които се намиратъ въ голѣма скръбъ, почти не чувствуватъ глада, и ако ядатъ, тѣ вършатъ това механически. По нѣкъ пжтъ косата

на хората побѣлява за нѣколко часа вследствие на нѣкой жестокъ ударъ на сждбата, или поради силно душевно сътресение.¹⁾ По гладкото до тогава лице на човѣка се изписватъ дълбоки бръчки, жглитѣ на устата увисватъ, главата, която е била изправена дотогава, се отпуска на гърдитѣ, чевръстиятъ ходъ се превръща въ мудро влачене.

Коленетѣ на човѣка се огъватъ при внезапенъ страхъ. Силата му може за единъ мигъ да ослабне, безъ да се нанесе ни най малкъ ударъ върху тѣлото. Човѣкъ дори може да умре отъ страхъ, или отъ неочаквана радостъ. Причината на всички тѣзи случаи се крие въ мисълта.

... Четирма чиновници отъ едно учреждение решили да се пошегуватъ съ единъ свой другаръ. Когато една заранъ той стигналъ при учреждението, единъ отъ четиримата, които се наговорили да му изиграятъ една шега, го срещналъ и го попиталъ, какво му е. Нарочениятъ — нека да го наречемъ Иванъ — изненаданъ отъ въпроса, защото се чувствувалъ прекрасно разположенъ, отговорилъ, че нищо му нѣма. Но колегата му повторно настоялъ, че не изглежда добре. Иванъ продължилъ пжтя си, но насреща му се показалъ вторииятъ чиновникъ и съ изразъ на съчувствие го попиталъ, да не му е нѣщо зле тази заранъ, защото е много бледъ. Преди Иванъ да успѣе да отговори, въ канцеларията влѣзналъ третиятъ и казалъ: „Ти изглеждашъ недобре, приятелю. Какво ти е?“ Презъ туй време въ ста-

¹⁾ Знаемъ отъ историята на френската революция, че презъ нощта преди гилотинирането на императрицата Мария Антоанета, цѣлата ѝ коса побѣляла.

ята влѣзълъ и четвъртиятъ и посъветвалъ разтревожения чиновникъ да си отиде въ кжши. „Върно“, отговорилъ Иванъ, когото започнало да избива потъ, „изглежда, че наистина не ми е твърде добре. Ще послушамъ съвета ви и надявамъ се, че утре ще се почувствувамъ напълно здравъ“. И той напусналъ учреждението. Следъ единъ часъ началникътъ влѣзналъ въ канцеларията и попиталъ шегаджиитѣ, дали сж узнали за внезапното заболяване на Ивана. „Лѣкарътъ казва, че той е доста тежко боленъ, и азъ ще трѣбва да му дамъ единъ месецъ отпуска. Така чевие четиримата ще трѣбва да вършите неговата работа“.

Ето и единъ цитатъ отъ в „Зора“ отъ 13. IX. 1934 год.:

„Чудотворното излѣкуване на една болна.

На в. „Пестеръ лойдъ“ съобщаватъ отъ Марошвашарели за следния интересенъ случай: Извънредно религиозната съпруга на гимназиалния учител Александъръ Суреу вече отъ четири години била на легло болна отъ прогресивенъ параличъ на краката, придруженъ съ силни ревматични болки. Преди нѣколко дни болната сънувала единъ чуденъ сънь. Явила ѝ се Св. Богородица, която ѝ съобщила, че ще ѝ изпрати спасителъ, който да я излѣкува. На следующата нощъ болната сънувала втори сънь. Тя видѣла и спасителя си, който ѝ заповѣдалъ: „Стани и върви!“ Болната жена веднага станала и започнала да ходи. Отъ този моментъ тя била напълно здрава. Нейниятъ домъ всѣки день се посещава отъ стотици поклонници. Гръцко-католич. църква е започнала проучване на чудотворния случай.“

Въ свързка съ третирания отъ мене предметъ — човѣшката мисль — искамъ да кажа нѣколко думи по въпроса за „спасението на душата“, за разцвѣтяването на нейнитѣ заложи, въ свързка съ нѣкои текстове по въпроса изъ „Новия заветъ.“

Първомъ ще дадемъ по единъ цитатъ отъ Уч. Дъновъ и отъ А. Безантъ.

Уч. Дъновъ въ беседа държана на 8 IX. 935 год. между другото казва:

„Злото почива върху единъ по-нисшъ животъ, който е останалъ отъ минали еволюции, отъ минали космоси. . . Този нисшъ животъ е нареченъ „плътъ“, а висшия животъ е нареченъ „Духъ“. И сега Духътъ, разумното начало, иска да видоизмѣни нисшия животъ и да му даде друго направление. Не е въпросъ да се освободимъ отъ нисшия животъ, но да го превърнемъ. . .“

Така че, да можемъ да ликвидираме съ нашето минало, трѣбва преди всичко да измѣнимъ насоката на нашата мисль. . .“

А А. Безантъ въ книгата си „Древната Мъдростъ“ казва:

„Нравствеността започва при младенческия мислителъ тутакси, щомъ като за пръвъ пѣтъ той се види тласнатъ чрезъ своята любовъ къмъ жена, дете, или приятелъ, да послужи на любимото си сѣщество, безъ никаква мисль за лична печалба. Това е първата победа върху нисшата природа, чието пълно подчинение означава свършването на моралното съвършенство.

Една по-лесна задача е да се очисти любовта, отколкото да се създаде. Ето защо „грѣшниците“ сж се считали отъ великитѣ Учители

като по-близко стоящи до царството небесно, отколкото фарисеитѣ и книжниците“ (стр. 177)¹⁾

Ако единъ човѣкъ трѣгне отъ далечно мѣсто за къмъ своя домъ и при пжтуването изгуби пжтя и лутайки се, го срѣщне единъ човѣкъ, познавачъ на пжтя, който води за у дома му и го заведе при този пжть и му каже: „като държишъ осторожно този шосеенъ пжть, безъ да се отбивашъ въ лѣво, или въ дѣсно въ междуселскитѣ тѣсни пжтища, ти сигурно ще стигнешъ въ вашия градъ“; ако този човѣкъ е ималъ дълбокото желание да отиде въ дома си, **въ този моментъ той е вече спасенъ.** Защо? Зашото той вече е намѣрилъ пжтя, който ще го изведе на желания резултатъ! Наистина, той има оше много да пжтува; жегата, вѣтъръ, дъждъ, жажда и пр. може да бждатъ едни отъ негодитѣ, каквито може да изпита при пжтуването; но тѣ не ще го въспратъ, неговото силно желание да види своитѣ мили въ своя домъ, ще го стимулира да преодолѣе търпеливо всички прѣчки и да бодърствува да се не отклони отъ пжтя и сигурно да стигне у дома си. Аналогично е положението на копнеющиятъ за духовно спасение. Исусъ Христосъ самъ каза за себе си: „Азъ съмъ Пжтьтъ“, (Иоанъ 14:6). И наистина, този „Пжть“ извежда въ Царството Божие, което „е вътре въ насъ“ (Лука 17:21). И когато апостолитѣ Павелъ и Сила казаха на началника на

1) Ноторенъ е факта, че на онѣзи келемета и мери дето растатъ най-буйно трънитѣ, магарешкия бодилъ и бѣзито, като се разоратъ се ражда най-добро и изобилно жито и др. храни.

стражата, въ отговоръ на поставения имъ въпросъ: „що трѣбва да сторя за да се спася?“ — „Повѣрзай въ Господа Исуса Христа и ще се спасишъ“ (Дѣян. на апост. 16:30 — 31) ¹⁾ тѣ имъ посочваха този „Пътъ“. Тѣ не имъ говорѣха за историческа вѣра въ Исуса Христа, а за мистичната вѣра — тѣ имъ посочваха Исуса Христа, като пжтеводна звѣзда въ живота — да следватъ по Неговитѣ указания и ще достигне тѣхния корабъ въ тихо пристанище. Така е разбиралъ въпроса и Ап. Яковъ, като казва: „За това отхвърлете всѣка нечистота и множеството злоба и приемоте съ кротостъ **всаденото слово, което може да спаси души тѣ ви.** Бивайте и творители на словото, а не само слушатели, да лъжите себе си“ (Съб. посл. Яков. 1:21 — 22;). Не казва ли и самъ Исусъ Христосъ: „И гѣй всѣкой, който слуша тия мои думи и ги дѣлотвори, ще го уподобя на чловѣкъ разуменъ, който е съзидаль кжщата си на канара . . . И всѣкой, който слуша тия мои думи и не ги дѣлотвори, ще се уподоби на чловѣкъ безуменъ, който е съзидаль кжщата си на пѣськъ“. (Матей 7:24 — 26)?

¹⁾ Първитѣ Християни сж имали, като свещенъ символъ рибата и затова по стени тѣ на катакомбитѣ край града Римъ, дето презъ време на гоненията първитѣ християни сж правили своитѣ религиозни събрания, срещаме нарисувани риби. Секрета на този символъ лежи въ следното: думата риба на грѣцки се пише съ петъ букви и последователно отъ първата до края тѣзи букви сж началнитѣ букви на следнитѣ петъ думи, по грѣцки: **Исусъ Христосъ Божи Синъ Спаситель.**

Учителя Дъновъ въ беседа държана на 6. VIII. 1932 г. казва: „Ако търсите спасението отвънъ, вие сте на кривъ пътъ. Спасението ще дойде отвътре, а не отвънъ. Онзи, който спасява, Той действува въ нашитѣ умове, сърдца и воля. Отвънъ има само подбудителчи причини, обаче спасението иде отвътре. Свѣтлината, влагата сж отвънъ, а силитѣ, които възрастватъ сѣмего, сж вътре въ него. Ако силитѣ не действуватъ отвътре, нѣщата оставатъ нереализирани“.

Интересенъ е отъ психологическо гледище въпроса: дѣлага на човѣка ли го осъвършенствуватъ, или деградиратъ, или вътрешнитѣ му душезни купнежи, стремежитѣ му къмъ високи идеали, или къмъ ниски, егоистични цѣли — съ една речъ вътрешнитѣ му преживявания.

Дѣлата не сж всѣкога мѣрило за душевенъ растежъ. Защото човѣкъ може да върши нѣкога „добри дѣла“ отъ щеславие, отъ користолюбие — по смѣтка („давамъ маслинка, за да взема толумъ“), отъ страхъ, отъ любоугодничество предъ силния, да се хареса на нѣкого и пр. пр., и все пакъ да носи въ душата си една пустошъ, да е все още едно духовно бебе. А когато човѣкъ зрѣе вътрешно, когато той постоянно откърмва въ душата си възвишени качества, когато гради у себе си благороденъ характеръ, това може да е тайна за хората около него, защото той може да нѣма обективна възможност да засвидетелствува съ прояви този свой вътрешенъ складъ. Напр., ако той е беденъ, макаръ, че сърдцето му може да се свива отъ болка, когато гледа мизерията на беднитѣ около себе си, но той не е въ положение да имъ достави

дрѣхи, хлѣбъ и топливо. Или, ако около богатия нѣма бедни, той нѣма възможность да докаже на дѣло своята любовъ, ако наистина душата му пламти отъ любовъ къмъ страждущитѣ. Но, растяищтѣ въ човѣка духовни сили могатъ да се сравнятъ съ водата, която се събира при бента, който прегражда пѣтя ѝ. Много време може да се събира вода при бента, но ако единъ день тя пробие бента, тя ще се устреми съ стихийность надолу и ще повлече всичко на пѣтя си. Аналогиченъ е случая съ душата на духовния ученикъ, който се подвизава, който съ устременъ въ Идеала погледъ обработва себе си и е развилъ у себе си различни добродѣтели. Шомъ той завладѣе възможности за прояви — напр. стане богатъ, той веднага почва съ радость да проявява своята сжщина навънъ. Това е подразбиралъ Апос. Павелъ подъ „законътъ на вѣрата“ когато казва: „защото ни една плътъ нѣма да се оправдае предъ Него отъ дѣлата на законътъ“ . . . Чрезъ кой законъ? Чрезъ законътъ на дѣлата ли? Не! Но **чрезъ законътъ на вѣрата**. И тъй ний заключаваме, че човѣкъ се оправдава чрезъ вѣрата, безъ дѣлата на Закона. (Римлян. 3:27;) Сжщиятъ ап. Павелъ на друго мѣсто пояснява, че подъ закона на вѣрата въ насъ той подразбира „вѣра, която действува съ любовъ“. (Галат. 5:6;)

Тукъ ний повдигаме принципалния въпросъ: Кое донася важния резултатъ за „спасението“, за осъвършенствуване на душата? Но това, че вътрешнитѣ преживявания, вътрешния градежъ: култивиране свѣтли мисли, нежни чувства, диамантена воля съ готовность за самоотвержени,

героични прояви, наистина осъществяватъ възвишенъ човѣшки характеръ; това съвсемъ не изключва упражняването ни въ практикуване на известни добродѣтели, които градимъ у себе си ¹⁾ Такова упражняване улеснява задачата ни. И ап. Яковъ казва: „ . . . и отъ дѣлата се осъвършенствува вѣрата“ (съб. посл. Як. 2:22;). Безспорно е че музикалното ни чувство и музикалнитѣ ни дарби ще крепнатъ, ще се развиватъ, когато се упражняваме въ вокална и инструментална музика. Особено ако вършимъ това съ възхищение, съ настроение и безъ стеснение.

Самъ Ис. Христосъ е подчерталъ какви резултати носи законътъ на вѣрата. Той казва: „истина, истина ви казвамъ, който вѣрва въ мене има Животъ вѣченъ“ (Иоанъ 6:47;). Но вижте, че въ сжщата своя беседа Исусъ пояснява на какво е резултатъ този вѣченъ животъ,

¹⁾ Нека кажемъ, че тѣзи наши усилия, това наше зидарство върху незиданата основа на нашата сжщина, не се движи по непрекъсната права линия. Пжтя на еволюцията на душата е зигзагообразна линия. Както този, който иска да прескочи единъ трапъ, онася тѣлото си назадъ, та отъ тази поза да засили устрема си и прескочи трапа, тѣй всѣко наше подхлъзване въ пжтя, ще ни даде сила да продължимъ съ удвоени усилия по нагорния пжтъ. Въ този смисълъ грѣховетѣ ни сж торъ въ коренитѣ на нашето дърво на живота — тѣ стимулиратъ нашия духовенъ напредѣкъ, когато съ купнежъ се стремимъ нагоре. И много право е казалъ древния китайски мъдрецъ Конфуций:

„Най високата доблестъ не е въ това да не паднемъ, но да се изправяме всѣкой пжтъ когато паднемъ“.

отъ което ще заключимъ за каква „вѣра“ говори Той. Въ главата за вѣрага ний пояснихме, че „глагола вѣрвамъ на гръцки се изговаря пистойо аисъ и означава: **отдавамъ се съ воля и довѣрие на обекта на вѣрата**. Предлога аисъ означава: **движение къмъ предмета, обекта на нашата вѣра**“. Исусъ Христосъ малко следъ горния изразъ казалъ: „Азъ съмъ живъ чрезъ Отца, така и **който Ме яде**, ще бжде живъ и той чрезъ мене . . . Духътъ е онова, което дава животъ; плътта нищо не ползува.“ Какво въ сжщностъ е яденето? Чрезъ него ний вкарваме нови елементи въ своето тѣло, чрезъ които тѣлото добива нови сили и расте. Очевидно Христосъ не иска да каже да се хранимъ съ Неговата физическа плътъ, но говори за Своя безсмъртенъ Божественъ Духъ, за своята сжщина. А какво е съдържанието на Духа, какви сж Неговитѣ прояви, плодове? Боговдѣхновения и посветенъ Ап. Павелъ е далъ следната дефиниция за Духа: „А плодътъ на Духътъ е любовъ, радостъ, миръ, дълготърпение, благостъ, милосърдие, вѣра, кротостъ, въздържание“. (Галатян. 5:22 — 23;)

„Който вѣрва въ Мене, има животъ вѣченъ“ — казва Христосъ. **Защо?** Защото когато човекъ се убеди, че Христосъ е изворътъ на свѣтлината, на духовнитѣ възродителни сили; ако той иска, ако той е вече назрялъ да се напои съ тѣзи възродителни сили, той ще се приобщи съ Духа на Христа и струи отъ Неговия животъ ще нахлуятъ въ него и ще извикатъ на животъ, на растежъ всички ония зародишни християнски добродѣтели, които до тогава сж били латентни у него, въ дремящо състояние, и ще ги активи-

зира; и тогава той ще се почувствува, като единъ възкръсналъ изъ гроба.

Въ една отъ своитѣ молитви къмъ Отца, между другото Христосъ казва и следното: „А това е животъ вѣченъ: да познаятъ Тебе, единия истиненъ Богъ, и Исуса Христа, когото си изпратилъ.“ (Иоанъ 17:3;). Очевидно, че въ случая Ис. Христосъ не говори за нѣкакво осведомително познание, за интелектуално познание, а за онова дълбоко вътрешно прозрение, за онова мистично преживѣване, при което човѣкъ се чувствува въ съприкосновение съ висшето, съ божественото, съ Духътъ — той чувствува, какъ нова свѣтлина отъ духовно естество нахлува въ съзнанието му, какъ сърцето му гори отъ любовъ къмъ Бога и хората и какъ волята му е импулсирана да се стреми къмъ героичното, къмъ поставения отъ Христа за човѣка Идеалъ: „бъдете съвършенни и вий, както е съвършенъ вашия небесенъ Отецъ“ (Матей 5:48).

Че това наистина е така се вижда и отъ отговора, който Ис. Христосъ даде на зададения му въпросъ: „Учителю благий, какво добро да сторя, за да имамъ животъ вѣченъ?“

— „Ако искашъ да влезешъ въ Животътъ, пази заповѣдигъ.“

— Попита го: кои?

— А Исусъ му рече, тѣзи: не убивай, не прелюбодействувай, не кради, не лжесвидетелствуй, почитай баща си и майка си, и, обичай ближния си, като себе си.“ Момъкътъ му каза: всичко това съмъ пазилъ отъ младостта си, какво ми още недостига? Исусъ му рече: ако искашъ да бъдешъ съвършенъ, иди продай имота си

и го раздай на сиромаситѣ и ще имашъ съкровище на небесата. И дойди, та ме следвай.“ (Матей 19: 16—21).¹⁾

Но, вижте какъ казва Ис. Христосъ въ сжщата своя беседа: „Никой не може да дойде при мене, ако го не привлече Отецъ“ (Иоанъ 6: 44) и къмъ края въ друга форма повтаря сжщата мисль: „Затова ви рекохъ, че никой не може да дойде при Мене, ако не му е дадено отъ Отца ми“ (Иоанъ 6: 65;). Безумство е да се мисли, че Исусъ Христосъ въ случая говори за нѣкакво

1) Ще дадемъ цитатъ отъ единъ отъ най-голѣмитѣ философи въ историята — Спиноза, живѣлъ въ 17 вѣкъ: „И за това най-висшето благо на човѣка не само зависи отъ познанието на Бога, но и напълно се заключава въ него. Че това е тъй, става ясно отъ това, че съвършенството на човѣка нараства съобразно съвършенството на този предметъ, който той люби надъ всички други, и обратно. Вследствие на това е ясно, че човѣкъ ще бжде толкова повече съвършенъ и толкова по-причастенъ въ най-висшето блаженство, колкото повече ще люби най-съвършеното сщество, т. е. Бога и колкото повече ще се отдава на тая любовъ. Затова нашето най-висше благо и основата на нашето блаженство сж само въ познанието на Бога и въ любовта къмъ Него. Веднажъ признато това, то очевидно е, че сръдствата за достигане на тая крайна цель на човѣшкитѣ стремления могатъ и трѣбва да бждатъ признати за заповѣди Божии, тъй като ползуването съ тия сръдства ни се предписва отъ самия Богъ, доколкото Той сществува въ нашата душа.“ (изъ книгата „Цельта на образованието спорѣдъ философията на Спиноза“, стр. 45 — отъ П. Г. Пампоровъ).

произволно, или пристрастно, необосновано „при-
вличане отъ Отца.“¹⁾ Богъ въ своето всезнание
знае въ даденъ моментъ кои души сж готови, сж
назрѣли да минатъ презъ тѣсната порта и вле-
зятъ въ тѣсната пжтека на Христа (Матей 7: 14);
която извежда въ живота, и по вжтрешенъ пжтъ
ги подтиква — било по пжтя на сърцето, или по
този на ума, или по пжтя на волята, да дойдатъ
въ съприкосновение съ Духа на Христа, за да се
очароватъ отъ Неговитѣ красоти и Го възлю-
бятъ и закупнеятъ по Него. . . Мнозина презъ
вѣковетѣ и днесъ иматъ тази опитностъ и мнози-
на още тепърва има да я получатъ. Пророкъ
Исая казва: „Той събужда всѣка заранъ ухсто ми
за да слушамъ като единъ отъ ученицитѣ. Го-
сподъ Иеова ми отвори ухото и азъ не се въз-
противихъ, не отстжихъ назадъ!“ (Исая 50: 4—5).
Ти, който четешъ тия редове, отдѣляй отвреме
на време (ако не можешъ да правишъ това ре-
довно всѣки день — било сутринъ или вечеръ)
по нѣколко минути за свещенна размисль въ
пълно уединение и мълчание и се вслушвай въ
тихия вжтрешенъ гласъ, който иде отъ свещен-
нитѣ върхове на твоето божествено „Азъ“, което
е лжчъ отъ Великото Триединство, отъ Слънцето
на живота, отъ общия Баща, и вижъ дали не ще
доловишъ, че Той на неземеиъ езикъ ти нашеп-
ва: „дойде часътъ на твоето пробуждане. Стани!

¹⁾ Тѣзи текстове по косвенъ пжтъ подкрепятъ уче-
нието за прераждането. Въ много последователни живо-
ти, човѣкъ се е развилъ, за да дойде до стжпелото
„ученикъ на Христа“. Прочети още Дѣянїята (13:48 и 18:10).

Обърни се на изтокъ, за да посрещнешъ изгрѣвашето слънце. За тебе то изгрѣва днесъ! . . .“

Този, който се отзове на този вътрешенъ гласъ, ще пригърне учението на Христа и ще познае Истината, чрезъ която ще възкръсне отъ гроба на заблуденията и ограниченията за новия животъ на Духа, на свободата.

Ще дадемъ цитатъ отъ книгата „Древната мъдрость“ отъ А. Безантъ:

„Учителитѣ бдятъ постоянно върху нашата раса и забелязватъ всѣкого, който чрезъ практикуване добродетелта, чрезъ една безкористна работа, или едно интелектуално усилие, посветено въ услуга на чловѣцитѣ, чрезъ искренна преданостъ, набожностъ и чистота на душата, се отличава отъ общата масса на подобнитѣ си и става способенъ да получава специална духовна помощъ, различна отъ оная, която се дава на чловѣчеството въ неговата цѣлостъ. . .

Влизането му въ този пжть го прави единъ ученикъ, или „Chelâ“ въ периода на испытание, и единъ отъ Учителитѣ го взема подъ свое покровителство и го признава, като единъ чловѣкъ, който е напустналъ обикновения пжть на еволюцията, за да търси Инструктора, опредѣленъ да ръководи неговитѣ стѣпки по тѣсния и стрѣменъ пжть. . .“ (стр. 244—245).

Да се вслушаме въ апела на поета:
Чуй на Учителя словата
и бди надъ свѣтлината скрита,
и вслушвай се въ заповедъта му свята.
Дори всрѣдъ битка грѣмовита.

Най малкия му знакъ лови,
Зрящъ Него надъ човѣшкитѣ глави;
Доземай тихия му шепотъ вдънъ душата —
Презъ най-грѣмливитѣ напѣви на земята.

Исусъ Христосъ апелира за волево следване въ пжтя, който Той посочва, за подвизаване: Въ Ев. на Лука гл. 13:23—24 четемъ: „И нѣкой си му рече: Господи, малцина ли сж, които ще се спасятъ? А Той имъ рече: **подвизавайте се** да влезите презъ тѣсната порта. . .“ А въ Ев. Иоана 6:27, Христосъ казва: „**работете** не за храна, която се разваля, но за храна, която трае въ животъ вѣченъ.“

При другъ случай Той каза: „**Ако пребждите** въ Моето учение, наистина сте Мои ученици и ще познаете Истината и Истината ще ви освободи“ (Ев. Иоана 8:31—32). Очевидно, Ис. Христосъ подчертава, че който пребждва въ Неговото учение, въ резултатъ Истината ще просияе въ неговото съзнание, ще одухотвори ума и сърцето му и ще го освободи отъ заблуди, отъ несвършенства, отъ безлюбие, отъ егоизъмъ, отъ грѣхъ. Ап. Петъръ ето какво казва за Истината: „Понеже сте очистили душитѣ си съ послушание на Истината. . .“ (I Петр. 1:22;). А Ис. Христосъ въ една отъ своитѣ молитви, отправена къмъ Отца въ надвечерието на неговата кръстна смъртъ, съ която се моли за своитѣ ученици „и за онѣзи, които чрезъ тѣхното слово ще повѣрватъ въ Мене“, между другото каза: „Азъ имъ дадохъ Словото Твое. . . Освети ги чрезъ Твоята Истина. Твоето Слово е Истина.“ (Иоанъ 17:14 и 17;).

Его две добри поуки за насъ, изказани отъ двама древни мислители:

Лао-Тсеу е казалъ! „Когато си се родилъ, ти си плакалъ, а край тебе всички сж се радвали. Живѣй така, че когато умирашъ всички край тебе да плачатъ, а ти да се радвашъ.“

Маркъ Аврели е казалъ: „Чудна работа! Човѣкъ се възмущава отъ злото, изхождащо отъ отвѣнъ, отъ другитъ хора; възмущава се, значи, отъ онова, което не е въ сила да поправи, а се не бори съ своето собствено зло, макаръ че всѣкога му е подъ ржка да поправи себе си.“

Да завършимъ съ единъ цитатъ изъ книгата на съвременния немски окултистъ — мистикъ **Бо Йинъ Ра** — „Книга за човѣка“: „вжтрешниятъ свѣтъ на отдѣлния човѣкъ трѣбва да стане свѣтъ на миръ и на чисто щастие и само въ него земниятъ човѣкъ може да изпита истинско щастие. . .

Отвжтре трѣбва да се зароди всичко, което ще донесе истинска доброчестина въ вѣншния, земенъ животъ. Вѣншния свѣтъ е само областъ на действие за ония сили, които се коренятъ въ най-голѣмитъ глѣбини на душата“ (стр. 69).

Ясновидството.

Да почнемъ съ единъ цитатъ отъ книгата „Въ хармония съ природнитъ закони“ отъ Ернстъ Калмайеръ: „Можемъ да схванемъ и разберемъ само ония нѣща, за които сетивата ни сж пригледени; ето защо трѣбва да допустнемъ, че свѣта, изобщо, съвсемъ не е това, което си мислимъ. Свѣтътъ, както си го представяме, е резултатъ отъ това, което нашитъ сетива сж въ състояние да ни предадатъ.

Представете си човѣкъ, който още отъ първитъ дни на живота си е билъ лишенъ отъ обоняние. Той сжществува, вижда дърветата и цвѣтята, радва се на долините и градините, безъ да подозира, че розата мирише и че гората издишва благоухание. Неговата представа за свѣта е съвсемъ друга, различна отъ тая на нормалния човѣкъ, и при все това, той би я считалъ за съвършенна. ако нѣмаше близки, които да му кажатъ, че му липсва едно отъ сетивата. Представете си човѣшкото око до такава степенъ силно, щото да можемъ да гледаме съ него, както бихме гледали съ помощта на увеличителното стъкло, или далекогледа. Какво би било последието отъ това! Помислете си, че вашиятъ погледъ би могълъ, подобно на рѣнтгеновитъ лъчи, да прониква въ ония предмети, които сж закрити за него; какво преобразование би имало това въ последиствие, безъ свѣтътъ самъ по себе си да претърпи най-малката промѣна! Тия лъчи сжществуваатъ, само че окото ни не ни позволява да ги възприемемъ. Сполучили сж обаче, да направятъ апарати, които реагиратъ по-чувстви-

телно, и които спомогатъ за доказване на това явление.

Значи, виждаме, че свѣтътъ съвсемъ не е такъвъ, какъвто си го представяме, и че всѣко същество, съобразно органитѣ си, си съставя отдѣлно и различно понятие за него.“

Ние знаемъ отъ физиката, че ний долавяме, като звукъ физически трептения отъ 16 до 50,000 въ секунда. И че ний виждаме, като бси отъ 400 билиона трептения въ секунда (червенитѣ лъчи) до 800 билиона трептения въ секунда (моравитѣ лъчи, виолетовата свѣтлина). Това на езика на акустиката представя една октава. Има много невидими октави отъ слънчевитѣ лъчи въ областта на ултра червенитѣ и ултраморавитѣ лъчи.

Почти изцѣло, съдържанието на тази глава ще бжде отъ цитати отъ различни автори, по простата причина, че азъ не съмъ ясновидецъ, за да дамъ нѣщо оригинално.

Ето единъ цитатъ отъ Учителя Дъновъ, както е предаденъ отъ Георги Радевъ въ преведената отъ него книга: „Лѣкуване чрезъ цвѣтнитѣ лъчи“ отъ А. Осборнъ Ийвсъ: „Както тоноветѣ на гамата звучатъ въ все по-високи октави, така и цвѣтсвѣтѣ на джгата — гама на цвѣтнитѣ лъчи — свѣтятъ въ все по-виски и по-виски октави.

Но докато човѣшкото ухо чува тонове отъ нѣколко октави, окото вижда за сега само една цвѣтна октава, която трепти въ багритѣ на джгата:

Ала има и други, по-високи гами на свѣтлината, които се проявяватъ въ свѣтове съ по-финна материя отъ тази на физическия.

Въ всички тия свѣтове — астраленъ, умственъ, причиненъ — цвѣтоветъ на джгата сж пакъ седемъ, но се различаватъ по бързина и сила на трептенията, по качество и действие. Колкото въ по висока октава свѣтятъ цвѣтоветъ, толкова по-нежни, по-красиви и по деликатни ставатъ тѣ. Въ причинния свѣтъ цвѣтоветъ иматъ най-нежни тонове, най-хармонични преливи. Тѣ естествено и незабелязано преминаватъ единъ въ другъ.

Великитъ мистици отъ всички времена говорятъ за този живъ и разуменъ свѣтъ на свѣтлината, който трепти съ всички възможни краски — все по-нежни, по-ефирни и по-живи, колкото въ повисоко поле трептятъ. Тѣ твърдятъ, че въ този несбятенъ свѣтъ на свѣтлината цвѣтоветъ сж живи — тѣ изпълватъ душата на човѣка съ мощни сили!

И наистина, задъ всѣки цвѣтъ седи една разумна сила на вселената. Задъ червения цвѣтъ седи великата космична сила на Любовта. Задъ жълтия цвѣтъ седи космичната сила на Мъдростта. Задъ синия цвѣтъ седи космичната сила на Истината. . . .

Преди всичко човѣкъ трѣбва душевно да се настрои така, че да стане добъръ проводникъ на висшитъ трептения на цвѣтнитъ лъчи.

Не е ли сжщъ законътъ при приемане и преработване на слънчевата енергия въ органически свѣтъ? И овцата и вълкътъ приематъ слънчевата енергия — направо или въ сгъ-

стена форма чрезъ храната — но овцата изработва вълна и мляко, а вълкътъ — остри зъби и нокте! . . .“ (стр. 60—69).

Сега ще дадемъ нѣколко цитата отъ „Тайнитѣ на живота и смъртъта“¹⁾ отъ Максъ Хайндель: . . . „При всѣко начало на животъ костеливата фигура на смъртъта хвърля своята страховтна сѣнка. Старъ или младъ, здравъ или боленъ, богатъ или беденъ, всички, всички безъ разлика, трѣбва да минагъ презъ тази сѣнка и отъ всички вѣкове се носи къмъ насъ скръбниятъ зовъ за разгадаване тайната на живота — тайната на смъртъта.

До тогава, докато болшинството хора не се заинтересуватъ сериозно отъ третѣ велики въпроса — отъ гдѣ сме дошли? За какво сме тукъ на земята? И кжде ще отидемъ следъ смъртъта? — тѣ ще останатъ неразрешени. За нещастие, почти общоприето е днесъ мнението, че нищо положително неможе да се знае относно тази областъ, представляваща такъвъ дълбокъ интересъ за човѣчеството. Това схващане е свършено погрѣшно. Всѣки, безъ изключение, може да стане способенъ да придобие непосредствено и точно знание по тази материя; може лично да изследва състоянието на човѣка — духъ, както преди раждането, така и следъ смъртъта. Тукъ нѣма фаворизация, нито сж нуждни специални дарования. Всѣки отъ насъ притежава по наследство способността да знае всичко по тази материя; но! — Да, тукъ има едно „но“ и то го-

¹⁾ Печатана, като подлистникъ въ в. „Братство“ год. VII.

лѣмо „НО“. Тия способности съществуватъ въвъ всички, но у грамадното болшинство отъ хората тѣ сж въ латентно, спящо състояние. Нуждни сж настойчиви усилия, за да се събудятъ тѣ и това изглежда за мнозина много отекчителна работа. Ако тѣзи способности, събудени и действащи, би могло да бждатъ купени съ пари, дори и на много скѣпа цена, мнозина биха платили, за да получатъ това грамадно предимство надъ другитѣ хора, но малцина сж тѣзи, които наистина биха се съгласили да живѣятъ живота, който се изисква, за да бждатъ събудени тѣ. Тѣхното събуждане идва само чрезъ търпеливи, настойчиви усилия. То не се продава; нѣма царски пжтъ къмъ него.

Всички знаятъ, че сж необходими упражнения, за да се научимъ да свиримъ на пияно и че никой не може да стане напр. часовникарь, ако не желае да чиракува по този занаятъ. А когато въпроса е за душата, за смъртъта и Отвѣдъ, за великата причина на живота, мнозина мислятъ, че знаятъ толкова, колкото и всички други и че иматъ еднакво право да изкажатъ своето мнение, макаръ че не сж посвѣтили до тогава нито единъ часъ отъ живота си за изучаване на този предметъ.

Фактически, ничие мнение не се счита достатъчно основателно, преди автора му да е проучилъ материята, която засяга . . .

Свидетелството на единъ такъвъ човѣкъ има много по-голѣма тежестъ отколкото това на другъ единъ, на десетина, или на милиони хора, които не знаятъ нищо по-въпроса, защото нищото ако се умножи даже и на милионъ, си остава пакъ нищо . . .

Пътът към непосредствено познание не е лекъ. Защото нищо ценно не може да се постигне безъ достатъчни усилия. Нищо не се дава даромъ и способноститъ, които даденъ човѣкъ има, се дължатъ на неговитъ усилия. . . .“

Единъ цитатъ отъ А. Безантъ, изъ статията й „Теософия“, печатана въ сп. „Теоссофия“ год. II — 1920/1921 год.: „... върховното знание трѣбва да бжде постигнато отъ всѣкиго по отдѣлно, и нищо тукъ не може да ни стори другъ, освенъ да укаже пътя, да вдъхне надежда, да даде примѣръ; само нисшето знание се предава чрезъ книги, лекции, разговори.“

Въпроса за ясновидството е тѣсно свързанъ съ въпроса за строежа на човѣка, за неговото развитие и за организирането на неговитъ проводници, тѣла. На стр. 171 ний обещахме въ последната точка да засѣгнемъ строежа на човѣка, но за да съкратимъ книгата, тази точка ще я минемъ съвсемъ бѣгло, затова тукъ накратко ще хвърлимъ свѣтлина по този въпросъ.

По въпроса за ясновидството ний ще дадемъ и нѣколко цитата отъ Брахманъ Чатерджи изъ една негова беседа: „Прозорливостъта на индийскитъ мъдреци, или пътя къмъ съвършенството“ (печатана въ библи. „Висша психична наука“). Ето единъ цитатъ отъ нея: „За развиване въ човѣка тѣзи способности, които даватъ това божественно прозрение има единъ опредѣленъ пътъ; но за да се разбере възможността на това развитие, трѣбва да се узнае, научи какъ, по какъвъ начинъ е съставено човѣшкото същество, какъ то придобива познанието и какъ то се развива.“

Ето и единъ цитатъ отъ Учителя Дъновъ, изъ беседа държана на 4. III. 1934 г: „Всички енергии, които функциониратъ въ космоса, функциониратъ и въ човѣка. И затова за да познаемъ проявитѣ на реалността и да имаме една правилна философия, трѣбва да започнемъ съ все-странното проучване на себе си, т. е. съ устройството и проявитѣ на всичкитѣ си тѣла . . .

За да може човѣкъ да опита нѣщата и да добие живото знание, той трѣбва да подготви органитѣ си за това.“

Ето и другъ цитатъ отъ сжщия, изъ беседа отъ 31. XII. 1933 год.: „Всѣко едно тѣло на човѣка е едно условие за да познае единъ свѣтъ. Безъ духовно тѣло, духовния свѣтъ щѣше да остане непознаваемъ за човѣка. А безъ божественото тѣло, божествения свѣтъ щѣше да бжде непознаваемъ за насъ. И тогава нѣмаше да разбираме вътрешния смисълъ на живота“.

По въпроса за строежа на човѣка ще се ползуваме отъ Анни Безантъ. Ето едно сбито изложение за човѣка, споредъ нея, изъ статията ѝ „Интуиция и инстинктъ“, печатана въ сп. Теософия, год. II. 1912 год. кн. III „ . . . Ние можемъ да ги квалифицираме по Ап. Павловото добре известно разпредѣление: „Вашето цѣло е Духъ, Душа и Тѣло.“

Духъ: а) Духъ, облеченъ въ Воля-тѣло, б) Интуиция, облечена въ Мъдростъ, или Блаженство-тѣло и в) Умъ, облеченъ въ Причинно, или Творческо тѣло.

Душа: а) Нисши умъ, — облеченъ въ умствено, или мисълъ-тѣло. б) Вълнение — Страсти,

облечени въ желание — или Чувствуване — тѣло (Астралното тѣло) и

Тѣло: а) Жизненността, облечена въ Етерно, или Жизнено — тѣло (Етеренъ двойникъ) и б) Автоматизъмъ, облеченъ въ Грубо, или Активно тѣло.

Всичкия животъ въ нашия свѣтъ функционира чрезъ материята, и ето защо всѣко отдѣлно състояние на съзнанието трѣбва да работи въ и чрезъ единъ пригоденъ материаленъ органъ, или тѣло“. По този въпросъ ний ще дадемъ нѣколко цитата отъ книгата на А. Безантъ „Човѣкътъ и неговитѣ тѣла“:

„Подъ човѣкъ азъ подразбирамъ живото, съзнателното, мислящото „Азъ“, индивида; подъ тѣла — разнитѣ обвивки съ които „Азъ-тъ“ е облеченъ, като всѣка дреха дава възможностъ на „Азъ-тъ“ да функционира въ една опредѣлена областъ на вселената. Както човѣкъ употребява кола по земята, корабъ по водата, аеропланъ по въздуха, за да пжтува отъ мѣсто на мѣсто, и все пакъ на всички мѣста той си остава все сжщия, тъй и „Азъ-тъ“, истинския човѣкъ, остава сжщия, безъ да се гледа материята въ която той функционира.“

Подъ названието **физическо тѣло** трѣбва да бждатъ включени двата най долни принципа на човѣка — грубото тѣло и етерния двойникъ; последното е точно повторение на видимото — тѣло, частица по частица и е срѣдата (посрѣдника) презъ който текатъ всички електрически и жизнени струи, отъ които зависи дѣеспособността на тѣлото . . . Никоя частица физическа материя не се допира до друга частица, но всѣка

плува въ море отъ етеръ. Етерния двойникъ по цвѣтъ е виолетово сивъ, грубъ или делекатенъ по своята структура споредъ каквото е плътното тѣло. Имено посрѣдствомъ етерния двойникъ живото — силата, Прана, тича по нервитѣ на тѣлото и тъй ги прави способни да действуватъ, като носители на осезателната и двигателната сили на човѣка . . . При спането „Азъ-тъ“ излиза изъ тѣзи две тѣла, или по право отъ това едно тѣло съ неговитѣ видими и невидими части, като ги оставя заедно; при смъртта той ги напуска за последенъ пжтъ, но само съ тази разлика, че той изтегля съ себе си и етерния двойникъ, като го отдѣлява отъ неговия плътенъ другаръ, съ което прави да не може вече живото — диханието да играе въ тѣлото, като въ едно органическо цѣло . . .

Въ настоящето стжпало на развитие много хора биха могли да развиятъ астралнитѣ си чувства и ги развиватъ до една известна степенъ, съ което ставатъ способни да възприематъ тъннитѣ вибрации на астралния миръ . . . Не е желателно да се ускорява това развитие съ изкуствени средства, защото докато човѣкъ не е развилъ въ себе си достатъчно духовна сила, даже само физическия миръ доста трудно се владѣе, а работата въ живота още по вече се усложнява отъ намѣсването на астрални гледки, звукове и др. . . . **Астралното тѣло**, въ което се намиратъ **центроветѣ на усещането**, често се нарича астралния човѣкъ, сжщо както можемъ да наречемъ физическото тѣло физическия човѣкъ.

Що се отнася до устройството на астралното тѣло, то е направено отъ седемъ състояния

на астралната материя и може да има отъ всѣка по-груба или по-тънка материя. То е едно свѣтло копие на физическото тѣло.

Подобреніето на астралното тѣло зависи отъ една страна отъ очистването на физическото тѣло, и отъ друга — отъ очистването и развитието на ума.

Астралното тѣло е носителя на астралното съзнание на човѣка, седалището на всички животински страсти и желанія, центъра на чувствата, гдето се явяватъ и работятъ всички чувства. То промѣнява своитѣ бои непрестанно, когато трепти подъ ударитѣ на мислитѣ; ако човѣкъ се отдаде на гнѣвъ, явяватъ се огнени стрели; ако изпитва любовъ, розова боя се разлива по него вредъ. Ако мислитѣ на единъ човѣкъ сж възвишени и благородни, трѣбва да има по тънка материя за да ги възприеме и ний виждаме какъ тѣ въздействуватъ върху астралното тѣло, като **изпъждатъ по-грубитѣ частици** отъ всѣка областъ и **привличатъ по-тънки**, съ по-финни качества. Астралното тѣло на единъ човѣкъ съ ниски страсти, чийто мисли сж ниски и животински, е грубо, плътно и черно на цвѣтъ . . . Когато мислимъ благородно, ний очистваме астралното тѣло . . . Развитието на астралнитѣ чувства, зависи преди всичко отъ този процесъ на очистването . . .

Когато се учимъ да работимъ все повече и повече за другитѣ, когато се стараемъ да сме все по-вече и по-вече полезни за свѣта, когато растемъ по-силни и по-твърди въ нашата преданостъ къмъ Старшитѣ Братя на човѣчеството, и гледаме винаги по-ревностно добре да извърш-

ваме нашия малък дѣлъ отъ Тѣхната велика работа, ние неизбежно развиваме това астрално тѣло и тази сила на работене въ него, която ни прави по добри служители.

Едно лице, което владѣе напълно своето астрално тѣло, може, разбира се, да напуска физическото въ всѣко време и да отива при приятели на далечно разстояние. Ако лицето, тѣй посетено е ясновидецъ, т. е. е развило астралното си виждане, той ще види астралното тѣло на своя приятелъ; ако ли не, такъвъ единъ посетителъ може слабо да сгѣсти своя носителъ съ привличане въ него отъ окръжаващата атмосфера частици физическа материя и тѣй да се „материализира“ достатъчно щото да направи себе си видимъ за физическото виждане.

Начало на разбизане веригитѣ, на придобиване свобода, е когато човѣкъ реши, че той ще направи долната природа слуга на висшата; че тукъ на полето на физическото съзнание **той ще започне строежа на висшитѣ тѣла** и ще се старае да реализира тѣзи по-възвишени възможности, които сж негови по божествено право, но сж само затъмнени отъ животното, въ което той живѣе.

Материята отъ която **умственото тѣло** е съставено, е отъ единъ крайно редѣкъ и тънакъ родъ... Подобно астралното тѣло, то нѣма пълната прилика на човѣка по форма и черти, когато то работи въ свръзка съ астралното и физическото тѣла; то е овално — яйцеподобно — въ очертание; разбира се прониква физическото и астралното тѣла и ги обгрѣща съ една свѣтла атмосфера и се развива непрестанно — става, ка-

кто се казва по-широко и по-широко заедно съ развитието на ума... То не се вижда отъ астралното око, но ясно се вижда отъ окото, принадлежащо на умствения свѣтъ.

Умътъ възприема нѣщата на своя собственъ миръ тъй да се каже направо, съ цѣлата си повърхностъ. Тамъ нѣма отдѣлни органи за виждане, слушане, пипане, вкусъ и мирисане... Ако единъ упражненъ окултистъ мине въ тази областъ и тамъ влѣзе въ разговоръ съ другъ такъвъ, тѣхнитѣ умове създаватъ едновременно бои, звукове и форми, тъй че цѣлата мисль се предава като една цвѣтно — музикална картина.

Заднитѣ редове на човѣшката раса сега оживяватъ астралното тѣло, въ тази Пета Раса човѣкъ работи надъ умственото тѣло, и специалната работа съ която трѣбваше сега човѣчеството да е ангажирано е развитието на това тѣло.

Какъ се строи умственото тѣло и какъ то расте? То расте отъ мисль.

Ако вие не упражнявате вашитѣ умствени способности, ако що се отнася до вашитѣ мисли, вий сте единъ приемачъ, а не творецъ; ако вий постоянно получавате отвѣнъ, вмѣсто да градите отвѣтре, тогава вашия умъ не ще може да расте. Зашто само съ упражнението на самия умъ, употребяването неговитѣ творчески способности, упражнявайки ги, работейки съ тѣхъ, напругайки ги — само съ тѣзи срѣдства умственото тѣло може да се развие и истинската човѣшка еволюция може да продължава,

Ако единъ човѣкъ намира, че той има лоши тенденции въ ума си и започне да работи за да ги промѣни, той пуца една нова редица тре-

птения, и умственото тѣло, нагласено да отговаря на старитѣ вибрации, се съпротивлява на новитѣ и отъ това се явява конфликтъ и страдание. Но, постепенно, когато старитѣ частици бждатъ изхвърлени навънъ и замѣстени съ други, които отговарятъ на новитѣ трептения, умственото тѣло промѣня своя характеръ, промѣня въ сжщностъ своитѣ материали и неговитѣ трептения ставатъ противни на лошитѣ и симпатични (хармонични) на добритѣ.

Второто умствено тѣло е известно подъ името **Причинно тѣло**. Името се дължи на факта, че въ това тѣло сж складирани всички причини, които после се явяватъ на долнитѣ полета, като ефекти. Това тѣло е форма — страната на индивида, на истинския човѣкъ.

Ако човѣкъ презъ живота си има безкористна мисълъ, мисълъ на служене на нѣкой любимъ и направи нѣкаква жертва съ цель да пренесе служба на своя приятель, тогава той е сторилъ нѣщо, което е способно да отрае, нѣщо което има въ себе си отъ природата на висшия миръ; това може да мине нагоре до причинното тѣло и да бжде втжкано въ неговата материя, правейки я по-хубава, давайки ѝ, може би, нейната първа окраска, която ще бжде после пълна. Можеби, презъ цѣлия животъ на човѣка ще се случатъ само нѣколко такива нѣща, които могатъ да отраятъ, могатъ да послужатъ за храна, отъ която да расте истинския човѣкъ. Затова растенето е много бавно, защото всичко останало въ живота на човѣка е безполезно; всички негови лоши тенденции, родени отъ невежество и хранени съ упражнение, полека-лека се изгуб-

ватъ и оставатъ само тѣхнитѣ зародиши, които се прибиратъ навътре и ставатъ скрити сили, когато астралното тѣло, което имъ е дало пристанище и форма, се разпилѣе въ астралния свѣтъ; тѣ оставатъ вътре въ умственото тѣло и лежатъ тамъ скрити, лишени отъ материали за проявление въ умствения свѣтъ; когато на свой редъ и умственото тѣло изчезне, тѣ се прибиратъ въ причинното тѣло, и тамъ продължаватъ да стоятъ скрити, като временно лишени отъ жизненостъ. Тѣ излизатъ навънъ, когато „Азъ тѣ“ започне да се връща къмъ земенъ животъ и стигне астралния свѣтъ и се явяватъ изново, като лоши тенденции, донесени отъ миналото. Тѣй причинното тѣло може да се вземе, като складъ на зло тѣй же, както и на добро, тѣй като то е всичко що остава отъ човѣка следъ разпиляването на долнитѣ носители; но доброто се втѣква въ неговата природа и помага на растенето му, когато злото остава, като зародишъ.

Всички, които започваме да разбираме нѣщо отъ това причинно тѣло, можемъ да направимъ неговото развитие опредѣлена целъ въ нашия животъ; можемъ да се стараемъ да мислимъ безкористно и тѣй да му помогнемъ да расте. Животъ подиръ животъ, столѣтие подиръ столѣтие, хилядолѣтие подиръ хилядолѣтие, тази еволюция на индивида продължава и когато помагаме на нейното растене съ съзнателно усилие, ний работимъ въ хармония съ божествената воля, и гонимъ целта за която, сме създадени. Нищо добро, веднажъ втѣкано въ тъкацѣта на това причинно тѣло, не се пилѣе;

защото то съставлява човѣка, който живѣе во-
вѣки.

Тѣй ний виждаме, че по закона на еволюци-
ята, всичко, що е зло, колкото и силно да се по-
казва то на времето си, има въ себе си зѣроди-
ща на своето собствено разрушение, когато вси-
чко, що е добро, има въ себе си сѣмето на без-
смъртие; секретътъ на това лежи въ факта, че
всичко зло е нехѣрмонично, че то поставя себе
си противъ космичния Законъ и то рано или
късно бива разбито отъ този Законъ.

Следъ астралния миръ и девакана (умствен-
ното поле), който се състои отъ седемъ области,
седемъ небеса, отъ които горнитѣ три съставля-
ватъ „безформения“ свѣтъ, въ който „Азъ-тъ“ оби-
тава съ причинното тѣло), има още две полета:
Буддхическото и Нирванното. Въ Буддхи-
ческото поле носителътъ на съзнанието е ду-
ховното тѣло. Думата *Buddhi* има санскритски
произходъ и означава „Мждростъ“. Въ книгата
„човѣкътъ и неговитѣ тѣла“ Безантъ казва: „Мо-
же да четемъ негде да се пише, че дохожда вре-
ме въ живота на човѣка, когато той нараства въ
любовъ, мждростъ и сила и минава презъ една
велика порта, която е единъ важенъ моментъ въ
неговата еволюция. Това е портата на Посвеще-
нието; и човѣкъ, воденъ отъ своя Учителъ, презъ
нея възлиза за първи пѣтъ въ духовното тѣло
и изпитва въ него единството, което лежи подъ
цѣлото разнообразие на физическия свѣтъ и
подъ всички негови отдѣлности; което лежи подъ
всички раздѣлности на астралния миръ и даже
подъ тѣзи на умствения. Когато човѣкъ надми-
не тѣзи два мира и облѣченъ въ духовното тѣло,

влѣзе за първи път въ интуитивния миръ, той намира, че раздѣлността принадлежи само къмъ тритѣ долни области; че той самъ е едно съ всички други сщества и че, безъ да губи своето себе-съзнание, неговото съзнание може да се разшири да обгърне съзнанията на другитѣ, може да стане наистина и действително едно съзнание съ тѣхъ". Да продължимъ съ единъ цитатъ отъ „Древната мъдростъ“ отъ А. Безантъ: „Най-близко подходящата на това състояние аналогия тукъ на земята е отношението между две лица, които сж свързани помежду си чрезъ една чиста, интензивна Любовь, която прави щото тѣ да се чувствуватъ само като една личностъ въ мислене, чувствуване, действуване, че тѣ живѣятъ въ унисонъ, че не разпознаватъ никакви ограничения, никакво различие, никакво „мое“ и „твое“, никакво раздѣление.

Да продължимъ отъ сжщата книга: „Петото поле, нирванното, отговаря на най-висшия човѣчески аспектъ на въ насъ живущия Богъ, и този аспектъ се нарича отъ теософитѣ *Atmâ*. Това е полето на чистото сществуване, на Божественнитѣ сили, до колкото могатъ да бждатъ манифестирани въ нашата петерична вселенна. Какво има задъ петото поле, на шестото и седмото полета, това е скрито въ непостижимата Свѣтлина на Бога. Това атмично, или нирванно съзнание, принадлежаще на живота на петото поле, е онова, което сж достигнали Великитѣ Сщества, първородцитѣ на нашето човѣчество, които вече сж завършили цикъла на човѣческата еволюция и се наричатъ Учители . . .

Когато човешкият монадъ изхожда отъ Логоса, това прилича като когато една тънка ивица отъ свѣтлина, изолирана чрезъ единъ тънакъ слой отъ буддхическа материя, се отдѣля отъ блестящия океанъ на Атмâ. На тази ивица е прекачена една искра, която се обкръжава отъ една яйцевидна обвивка отъ материя, принадлежаща къмъ „безформения“ регионъ на менталното поле . . . Тъй като еволюцията прогресира, това свѣтяще яйце става по-големо и съ по-промѣняющъ се (опаловъ) цвѣтенъ блѣсъкъ и неговия конецъ се превръща на единъ все по-вече и и по-вече разширяющъ се каналъ, чрезъ който се излива все по-вече и по-вече атмиченъ животъ. Най-после тѣзи три елементи се сливатъ — третия сътвория и последнитѣ два — съ първия и тѣ оставатъ съединени както единъ пламъкъ се слива съ други, тъй че никакво раздѣляне по-вече не се вижда“.

„Човешкиятъ Монадъ е Атма-Буддхи-Манасъ, или както понѣкога се привежда съ: Духъ, Духовна Душа и Душа“.

„Понеже въ Монада се съдържатъ всички вибрации на възможността, то всѣка вибрация, която го срѣща, ще възбуди въ него съответствующата вибраторна сила; всички негови сили ще преминатъ, по този начинъ, една следъ друга отъ латентно въ активно състояние. **Ето тукъ лежи секрета на еволюцията.** Окръжающето действува върху формата на живота същество и когато това действие се пренесе чрезъ форма — обвивката до живота, въ монада, включенъ въ тази форма, то Монадътъ реагира въ вътрешността чрезъ съответни вибрации, които проник-

ватъ навънъ презъ обвивката (формата) му, като пренареждатъ частицитѣ ѝ по такъвъ начинъ, щото тя да може да се приспособява къмъ първоначалния импулсъ на външния агентъ.

Това е действието и противодействието между организма и окръжаващото явление, познато на всички биолози и разгледвано, за нѣкои отъ тѣхъ, като едно механическо обяснение, достатъчно за еволюцията. Както и да е, тѣхнитѣ наблюдения за тѣзи действия и въздействия никакъ не обясняватъ защо организмътъ реагира така на външни импулси.“

Ще дадемъ два цитата отъ Уч. Дъновъ изъ беседа държана на 14. X. 934 год. „А доброто е онази организираща сила вътре въ нашата душа. И когато доброто работи въ човѣка, тогазъ у него се ражда потика да обича хората. Любовта е силата, която организира нѣщата...

Но човѣкътъ не е само тѣлото, което ние виждаме. Окултиститѣ поддържатъ, че човѣкъ има седемъ тѣла. Три тѣла има, които сж постоянни и не знаятъ какъзо нѣщо е смъртъ; а другитѣ четири сж обвивки; две отъ обвивкитѣ претърпяватъ смъртъ, а две претърпяватъ само промѣна. Човѣкъ два пжти трѣбва да умре, за да влѣзе въ процеса на промѣнитѣ.“

„И престъплението и злото въ свѣта се дължатъ на неорганизираността на ума и сърдцето. А доброто се дължи на добре организирания умъ и на добре организираното сърдце.“ (Сигурно тукъ Учителя говори за организирането на астралното (сърдцето) и умственото тѣло). Ето още единъ цитатъ отъ сжщия, изъ беседа държана на 21. X. 934 год. „Всѣки единъ отъ

васъ, споредъ степенъта на своето развитие, си има свои възгледи. Но следъ време самия процесъ на развитието ще измѣни вашитѣ възгледи и убеждения. ще измѣни и вашата вѣра. Но каквото вѣрую и да има човѣкъ, то трѣбва да го ползува, защото то ще опредѣли начина на неговия животъ, а този последния ще опредѣли неговата сждба. Затова човѣкъ трѣбва да пази своитѣ възгледи, но сжщевременно да се вслушва и въ гласа на космичната Мждростъ, която му говори **чрезъ неговата интуиция отвѣтре** и чрезъ генийтѣ и великитѣ Учители отъ вѣнка. Само по този начинъ той ще излѣзе отъ ограничителнитѣ условия на живота.“

Твърде обширна е материята въ свръзка съ развитие на ясновидскитѣ способности у насъ и описанието на различнитѣ видове ясновидство, за да мога да ги разгледамъ подробно тукъ, дори да ги изложамъ въ сбита форма. Ще оставимъ читателя, у когото се пробуди интересъ да изучи въпроса, да се справи въ съчиненията, дега се третира тази материя. Ще се задоволя по липса на мѣсто, да мина бегло тѣзи въпроси, като ще дамъ цитати само за онова, което считамъ по сжщественно за незапознатия съ тази материя; като отъ една страна съ това целя да пробудя интересъ у читателя къмъ тѣзи въпроси, а отъ друга — да му дамъ нѣкои ценни сведения по предмета.

Считамъ, че въ свръзка съ въпроса за ясновидството, нужно е да дадемъ нѣколко цитата отъ книгата на Ч. У. Ледбитеръ, „Чакри, Кундалини и Прана.“

„Въ всѣко отъ нашитѣ тѣла има известни центрове на сили, които центрове на санскритски се наричатъ чакри, дума която означава колело, или въртящъ се кръгъ. Това сж точкитѣ на връзка, въ които текатъ сили отъ едно тѣло въ друго. Центроветѣ, обикновено употребявани въ окултното развитие, сж седемъ.

Първиятъ центъръ — въ основати на гръбначния стълбъ, тѣй нарежда своитѣ вълнообразни движения, щото да изглежда, като раздѣленъ на квадрати съ дупки помежду имъ. Това го прави да изглежда, като кръстъ и често символизиратъ съ огненъ кръстъ змия — **огъня (Кундалини)**, който обитава въ него. Когато бжде събуденъ въ пълна активностъ, този центъръ има огненъ портокалено-червенъ цвѣтъ.

Вториятъ центъръ — при пъпа, или слънчевия възелъ, трепти по такъвъ начинъ, че раздѣля себе си на десетъ вълни, или листа, и твърде близко е свързанъ съ разни видове чувства и вълнения. Неговиятъ преобладающъ цвѣтъ е едно любопитно смѣшение на разни отенъци червена боя.

Третиятъ центъръ — при далака, има изгледъ на шестъ листа, или вълни; и както се вижда, всички тѣ иматъ назначението да приематъ, подраздѣлятъ и разпращатъ жизнената енергия, която иде у човѣка отъ слънцето. Очевидно по тази причина този центъръ особено блестящъ и свѣти като слънцето.

Четвъртиятъ центъръ — при сърдцето, има блѣскавъ златенъ цвѣтъ, и всѣка негова четвъртъ е подраздѣлена на три части, което прави дванадесетъ листа.

5 **Петиятъ центъръ** — при гърлото, има такива шестнадесетъ листа и общия му изгледъ е сребърно блѣщукане, прилично на това кога лунно освѣтление се отразява на вълнообразна вода.

6 **Шестиятъ центъръ** — между веждитѣ, има видъ да е раздѣленъ на две половини, едната преимуществено розова по цвѣтъ, а другата — пурпурно синя. Всѣка половина има по 48 листа.

7 **Седмиятъ центъръ** — на върха на главата, е може би най-хубавия по блѣсъкъ, когато бжде приведенъ въ пълна дейность — пълень съ неописуеми промѣнливи ефекти и трептящъ почти съ неуловима бързина. Наричатъ го хилядолестникъ, защото има 960 листа. Въ сърцето му има вториченъ въртежъ съ блѣскавъ бѣлъ цвѣтъ, отъ 12 листа.

Освенъ да поддържатъ жизнеността на физическото тѣло, тѣзи сило центрове иматъ и една друга работа, която се проявява само когато тѣ бждатъ събудени въ пълна дейность. Всѣки отъ тѣзи **етерни** центрове съответствува на единъ **астраленъ** центъръ. Етерниятъ центъръ е винаги на повърхността на етерното тѣло, но астралниятъ центъръ е често съвсемъ вътре въ това тѣло. Работата на всѣки отъ тѣзи етерни центрове, когато бждатъ напълно събудени, е да **сведе долу въ физическото съзнание** каквото качество има вродено въ астралния центъръ, съответствующъ нему. . .

Събуждането на петия центъръ е дало на човѣка силата да чува на астралното поле, т. е. то станало причина да се развие онова чувство, което на астралния миръ произвежда въ нашето

съзнание ефекта, който на физическия миръ ние наричаме чуване.

Развитието на шестия центъръ, по единъ подобенъ начинъ причинява астрално виждане.

Събуждането на седмия центъръ надарява човѣка съ свършенството на всички астрални чувства.

Тѣзи центрове, до известна степенъ заематъ мѣстото на органигѣ на чувствата въ астралното тѣло. Но подъ астрално виждане и астрално чуване трѣбва да разбираме способността да възприема такива трептения, които даватъ на човѣшкото съзнание, когато то работи въ астралното тѣло, сведения отъ този характеръ (отъ астраленъ характеръ), както очитѣ и ушитѣ му даватъ сведения отъ физическия свѣтъ, когато съзнанието му работи въ физическото тѣло. Но по всичкитѣ части на астралното тѣло има материя, която може да възприеме такива трептения и следователно, когато човѣкъ съ съзнанието си възприема чрезъ това тѣло астрални картини, той вижда еднакъо добре предметигѣ задъ и подъ него, безъ да има нужда да си обръща главата. Затова центроветѣ не могатъ да се нарекатъ органи въ обикновенната смисълъ на думата, защото не чрезъ тѣхъ човѣкъ вижда и чува, както прави на земята презъ очитѣ и ушитѣ. Привсе това, отъ оживлението на тѣзи центрове зависи силата на упражнение, на активностъ на астралнитѣ чувства. Всѣки отъ тѣзи центрове, като се развива, дава на цѣлото астрално тѣло силата да възприема една нова редица трептения..

Шестиятъ центъръ — между веждитѣ — е свързанъ съ виждането още и по единъ другъ

път. Презъ него именно човѣкъ упражнява силата да увеличава малкиѣ физически предмети. Огъ него излиза една тънка гъзкава тръбичка отъ етерна материя, прилична на микроскопическа змия, съ едно око на края. Този е специалниятъ органъ употребяванъ въ тази форма ясновидство, и окоето на края може да бжде разширявано, или стеснявано, съ което се промѣня и силата на увеличаване споредъ размѣритъ на предмета, който се наблюдава. Съ този органъ може да се наблюдаватъ атомитъ. Тази малка змия, излѣзла отъ центъра на челото е била симболизирана на покривката на главата на египетския фараонъ, който като първосвещеникъ на своята страна, се е предполагало че приглежда и тази между много други окултни сили.

Когато седмиятъ центъръ е развиѣ, човѣкъ е способенъ да мине презъ него, за да напустне тѣлото си въ пълно съзнание, и сѣщо да се върне въ него безъ обикновено прекъсване, тъй че сега неговото съзнание ще следва непрекъснато отъ день въ нощъ и пакъ въ день. . .“

Следъ дадения цитатъ отъ Д-ръ Р. Щайнеръ на стр. 278, сега ще дадемъ още нѣколко — отъ сѣщата книга: „Човѣкъ и не мисли, че именно въ душата се гнѣзди тая способностъ за познания и че чувствата сж за душата сѣщото нѣщо, както хранителнитъ вещества за тѣлото. Ако дадемъ на тѣлото да яде камъни, вмѣсто хлѣбъ, неговата деятелностъ умира. Сѣщото става и съ душата. Уважението, почитанието и набожността сж нѣща, които я хранятъ, които я правятъ здрава и силна, и наедно съ всичко това, силна въ способността за добиване познания.“

„Ученикътъ трѣбва да се старае да си достави минути на тишина и на самотностъ, за да може да бжде погълнатъ отъ размишления.“

„Въ каквато и форма да се дири висшето познание, има известно начало, което никой не трѣбва да нарушава, ако иска да добие известенъ резултатъ. Учителътъ е длъженъ да вложи това начало у ученика, когото ръководи. Това начало гласи така: „Всѣко познание, дирено съ единствената целъ да увеличи и обогати съкровището на личнитѣ ти познания, те отдалечава отъ пжтя; но всѣко познание, което диришъ за да извършишъ известно дѣло въ услуга на човѣчеството и всемирната еволюция, те отнася крачка напредъ.“

„Онзи, който чрезъ размишление се издига до равнище, при което човѣкъ се съединява съ Духа, започва да оживотворява у себе си онова, което е вѣчно, онова, което не е ограничено нито отъ раждането, нито отъ смъртъта. Само ония могатъ да се съмняватъ въ вѣчността, които не я познаватъ чрезъ преживѣната си опитностъ.“

„Подготовката се състои въ напълно специално култивиране на чувството и на мисълта. Съ това култивиране се развиватъ въ „душевното“ и „духовното“ тѣла чувства и органи, които имъ сж присжщи, сжщо тъй, както силитѣ на природата извличатъ отъ живата безформенна материя, органитѣ, съ които е снабдено физическото тѣло.“

Преди всичко трѣбва да се насочи вниманието на душата върху известни явления отъ външния свѣтъ. Тия явления сж, отъ една страна ония на поникването, на растенето и на разцвѣ-

тяването, отъ друга страна, ония които представляватъ отъ себе си организми, които вѣхнатъ, съхнатъ и изчезватъ.

Навсѣкжде подобни явления се представляватъ предъ погледитѣ на човѣка, навсѣкжде тѣ пробуждатъ напълно естествено въ човѣшката душа чувства и мисли. Но при обикновеннитѣ обстоятелства не се поглъщаме достатъчно напълно отъ тия чувства и отъ тия мисли. На това ни пречи постоянното дирене на нови впечатления. Тѣй щото, касае се да насочимъ вниманието си съзнателно и интензивно върху тия явления. Навсѣкжде дето човѣкъ среща растене и цвѣтене подъ една опредѣлена форма, трѣбва да прогонва отъ душата си всѣко друго впечатление и за известно време да се погълне изключително само отъ това впечатление. Наскоро той ще констатира, че известно чувство, което другъ пжтъ при подобенъ случай е само минавало презъ съзнанието му, сега расте и взема енергична и мощна форма. Той трѣбва да допусне тая нова форма чувство. спокойно да звучи въ него, всрѣдъ мълчанието на вжтрешния животъ. Той ще се отстрани отъ всички други явления на външния свѣтъ, за да следи единствено онова, което става въ душата му, въ отговоръ на явленията на растенето и раздѣвтяването. . .

Ако намѣримъ нужното спокойствие и се погълнемъ отъ новитѣ движения на душата, то следъ изтичането на известно време ще имаме следния напредѣкъ: ще почувствуваме зараждането на цѣла редица нови чувства и мисли, които сж ни били непознати по-напредъ и по-силно ще насочимъ вниманието си, ту върху растящитѣ, цвѣтя-

щитѣ и разцѣвяваши се същества, ту върху нѣщата, които вѣхнатѣ, съхнатѣ и умиратѣ, а въ сжщото време тия чувства ще се сдобиятъ съ по-голѣма сила и жизненостъ. И благодарение на тия чувства и на тия мисли, **се изграждатъ органитѣ на ясновидството**, сжщо както очитѣ и ушитѣ на физическитѣ тѣла се строятъ съ живи материали подѣ влиянието и действието на силитѣ на природата “

„Ако той се упражнява така да изслушва, безѣ духъ на критикуване, даже и тогава, когато биха се изразили мнения най-противоположни на неговитѣ, даже и тогава, когато най-безразсжднитѣ чудноватости биха се казали предѣ него, той постепенно ще се научи да се слива съ личността на другитѣ същества, да прониква дълбоко въ тѣхъ. Презѣ думитѣ той ще чуе вътрешния гласъ на душата. Съ продължителни упражнения отѣ този родъ, звукътъ става най-доброто срѣдство за схващане на душата и на духа. Нѣма съмнение, че за това е необходимо високо самообладание, но целта къмъ която това самообладание ни води, е величава целъ. Когато тия упражнения се вършатъ едновременно съ ония, които описахме по-напредѣ и които засягатъ изкуството за слушане звука въ природата, въ душата се пробуждатъ нови слухови способности. Тя става способна да чува съобщенията, които идатъ отѣ душевния свѣтъ и които не биха могли да се изразятъ съ звуковитѣ, долавяни отѣ физическото ухо. Тогава ученикътъ чува „Вътрешното слово“ и истини отѣ духовенъ произходъ му се откриватъ. Той слуша духовно. Всички възвишени истини сж достъпни за това

„Вжтрешно слово“, и поукитѣ на всѣки истински Учитель по този начинъ могатъ да му се съобщаватъ.“

„Озаряването произхожда отъ твърде прости причини. И тукъ се касае до пробуждането на мисли и чувства, които сж спящи у човѣка, но тия толкова прости срѣдства трѣбва да се турятъ въ действие съ непогрѣшимо търпение и постоянство, за да дадатъ възможность на ученика да схване вжтрешната свѣтлина. Началото се състои въ наблюдаването съ напълно особенъ начинъ нѣкой явления и нѣкой живи сжщества. Нѣкой прозраченъ камъкъ съ хубава външность, като кристалъ, сетне нѣкакво растение, сетненѣкакво животно. Най напредъ ученикътъ трѣбва да насочи цѣлото си внимание върху сравнението между камъка и животното. . .

Ако къмъ това упражнение се прибави наблюдаването на растение, ще се констатира, че чувството предизвикано отъ това наблюдение, по характера си, както и по интензивността си, държи срѣдно мѣсто между ония чувства, които ни вдъхзатъ камъкътъ и животното. Органитѣ, които по този начинъ се образуватъ, сж астралнитѣ очи. Човѣкъ постепенно се научава да схваща съ тѣхъ астралнитѣ цвѣтове и цвѣтоветѣ отъ умствения миръ.“

„Едно отъ качества, които трѣбва да притежава кандидатътъ за посвещаване, е притежаването на колкото е възможно по съвършенна смѣлость и неустрашимость. Ученикътъ трѣбва да дири благоприятни случаи за развиването на тия добродетели.“

Ето единъ цитатъ изъ книгата на Йогъ Рамачарака „Науката за дишането на индийскитѣ Йоги“: „Човѣкъ може сега да развие въ себе си духовнитѣ сили на съзнанието, които следъ много вѣкове ще станатъ общо достояние на цѣлото човѣчество. Въ всички упражненія извършвани за постигане на тая цѣль, **ритмичното дишане** играе твърде важна роль . . . Ритъмътъ, произвежданъ съ дишането на йогитѣ, притежава свойствата да подчини цѣлия организъмъ, включително и мозъка, напълно подъ контрола на съзнанието, да приведе организма въ състояние на пълна хармония, а съ това да създаде най-благоприятни условия за събуждане силитѣ и способноститѣ на човѣка“. (стр 87).

Ще дадемъ и единъ цитатъ отъ книгата на Брахманъ Чатерджи: „Потайната религиозна философия на Индия“ (препоръчваме тази книга на читателя): „Вие знаете много добре, че всички цвѣтни форми, които виждате наоколо си, не сж друго освенъ единъ отговоръ отъ страна на вашето съзнание, на известни видове вънкашни вибрации: това признава и психологията и физиологията. Знаете още, че като схващате нѣкой звукъ, вие въ действителность отговаряте чрезъ вибрация на вашето съзнание, на вънкашнитѣ вибрации, или на онѣзи, които схващате посредствомъ вашитѣ органи. ¹⁾

¹⁾ Закона е еднакъвъ и въ областта на мисълта. Вий слушате единъ професоръ по философия да говори върху отвлечени, философски въпроси. Ако вий можете да възпроизведете въ вашето умствено тѣло сж-

Като разберете веднажъ за винаги закона, по който чуваме звука и виждаме цвѣта, вий ще разберете, какъ щѣше да е възможно да схванемъ, като цвѣтъ, или като звукъ, всички движения на природата, щомъ станемъ способни да отговаряме на тѣзи движения чрезъ ясновидството, или слуха.“ (стр. 120)

Сега ще дадемъ цитати отъ казаната беседа на Брахманъ Чатерджи, отъ която дадохме цитатъ на стр. 314: „Азъ ще се опитамъ да ви разясня това съ единъ примѣръ. Предположете си, че имате единъ музикаленъ инструментъ съ две корди. Като дръпните едната корда, вий ще произведете едно симфоническо трептение и въ другата корда, ако разбира се въ опъването и на дветѣ корди има едно опредѣлено съотношение. Но ако тѣзи две жици не сж нагласени една спрѣмо друга по известенъ начинъ, трептението на едната не ще причини трептение въ другата. Следователно начина, по който втората корда ще отговори на трептенията на първата, зависи изключително **отъ взаимоотношението**, което сжествува между дветѣ корди, т. е. отъ начина, по който сж нагласени. Ако нѣма съгласие помежду имъ, нѣма да има предизвиканъ отговоръ; ако пъкъ има едно малко много свършено на-

шитѣ вибрации на идеитѣ, на въпроситѣ, които той развива, вий ще разберете неговата мисль, иначе тя ще остане непонятна за васъ. Висшитѣ идеи се схващатъ отъ едно умствено тѣло изтъкано отъ по-финна умствена материя.

гласяване, ще има за резултатъ редица музикални тонове. . .

Сега, ако вий искате да станете съзнателенъ за този по-висшъ свѣтъ, който ви заобикаля, не ви остава нищо друго, освенъ да организирате вашето астрално тѣло въ съгласие съ този свѣтъ.

Ако вий успѣете да направите това организиране напълно добре, вий ще чувствувате душевнитѣ вълнения на себеподобнитѣ си и ще придобиете ясно и пълно разбиране и чувствуване сжществата, които обитаватъ този свѣтъ, около васъ; тогава смъртъта ще престане да бжде за васъ единъ ужасъ, защото ще знаете добре какво става съ човѣка непосредствено следъ като умре тукъ. . . Тогава природата, цѣлата вселенна, ще стане за васъ една отворена книга и вий ще станете единъ истински ясновидецъ. . .

Това трениране, това нагласяване, обаче може да бжде направено отъ всѣкого отъ васъ, ако той е способенъ търпеливо да върви изъ начертания пѣтъ за всичкитѣ времена. . .“

И Бр. Четерджи по нататѣкъ обяснява, че споредъ Йогитѣ, завладяването на ония качества, които въвеждатъ човѣка въ Пѣтя и го подготвятъ за Посвѣщение, развиването на сжщитѣ качества, изработва въ насъ разнитѣ видове ясновидски дарби. Той казва кои сж тия качества. За сжщитѣ пишатъ и Ч. Ледбитеръ и А. Безантъ, но ний предпочетохме да дадемъ кратки извадки за тия качества отъ написаната преди години отъ 12 годишния ин-

дусъ Алционе (Кришнамурти)¹⁾ книжка „При нозетѣ на Учителя“.

„Това не сж мои думи: това сж думи на Учителя, който ме учи. Безъ него азъ нищо не бихъ могълъ да сторя: съ негова помощъ азъ стѣпихъ върху Пжтя. Ти сжщо — и ти желашъ да влѣзешъ въ сжщия пжтъ, и думитѣ, които Той каза на менъ, ще помогнатъ и на тебе, ако само ги изпълнявашъ. . .

Четири сж качества, които човѣкъ трѣбва да притежава, за да влѣзе въ Пжтя:

Различаване, отсѣтствие не желание, добро поведение, Любовь.

Първото качество е **Различаване** — онова различаване на реалното отъ нереалното, ксето въвежда човѣка въ Пжтя. . . Невѣрушитѣ работятъ, за да спечелятъ богатство и могжщество, но тѣзи нѣща сж ценни само за единъ животъ, следователно тѣ сж недействителни. По-велики нѣща има отъ тѣхъ — нѣща реални и трайни: видишъ ли ги веднажъ, ти не можешъ вече да желаешъ други.

Обаче, дори когато изборътъ е направенъ, трѣбва да се помни, че много сж разнообразитѣ на реалното и нереалното, и различаване все още трѣбва да се прави между право и криво, важно и неважно, полезно и негодно, истинско и фалшиво, егоистично и безкористно. . .

Когато предстои да се извърши нѣкоя работа, физическото тѣло веднага изпѣква предъ насъ

¹⁾ Отвреме на време четемъ изъ Европейскитѣ и Американски вестници за сказкитѣ, които отъ години продължава да държи на религиозни теми, като окултистъ.

съ своите искания — че има нужда отъ почивка, отъ разходка, отъ ядене и пиене; човѣкътъ, който не знае, си казва: „Азъ искамъ да сторя тия нѣща и трѣбва да ги сторя.“ Но който знае, казва: „Онова що желае, не съмъ азъ, то е тѣлото ми; нека почака малко.“ Често, когато се представи случай да се помогне нѣкому, тѣлото чувствува: „Колко безпокойства ще ми докара това! — Нека другъ го стори вмѣсто мене.“ Обаче човѣкътъ му отговаря: — „ти нѣма да ми попречишъ да сторя едно добро. . .“

Между добро и зло окултизмътъ не допуска компромисъ. Ти трѣбва да вършишъ добро, че каквото ще да става; ти не бива да вършишъ зло, та каквото ще нека мисли и дума невежиятъ. Изучи основно скритите закони на природата и, щомъ ги познаешъ, нареди живота си споредъ тѣхъ, като се ръководишъ винаги отъ разума и здравия смисълъ. . .

Богъ е Мждростъ и Любовь, и колкото повече мждростъ имашъ, толкова по-добре ще може Той да се проявява чрезъ тебе. . .

Отсъствие на желания. Помни, че всѣко егоистично желание — колкото и да е възвишенъ неговия предметъ — свързва ржцетъ ти и, докато не се избавишъ отъ него, ти не си напълно свободенъ, за да се посветишъ на Учителевата работа. . .

Не желай психични сили: ¹⁾ ти ще ги придобиешъ, когато Учителътъ види, че ти е дошълъ часътъ. . . Тѣзи сили сами ще ни дойдатъ въ течение на нашето развитие — тѣ трѣбва да дой-

¹⁾ Тукъ спада и ясновидството.

дaтъ. И ако Учителѣтъ види, че ще бжде полезно за тебе да ги обладавашъ вече, Той ще ти каже какъ можешъ да ги развиешъ безопасно. До тогава по-добре ти е да си безъ тѣхъ. . .

Прочие, привикни повече да слушашъ, отколкото да говоришъ; не давай мнение, ако не се допитватъ до тебе. . .

Добро поведение. Ето шестѣтъ особено важни страни на поведението, които препсрчва Учителѣтъ: Самосбладание въ мисли, самосбладание въ дѣла, толерантность, жизнерадостъ, едноцелность и вѣра.

Учителѣтъ учи, че за човѣка не трѣбва да има никакво значение това, което му се случва отвънъ: скърби, мжноти, болести, загуби — всичко това трѣбва да бжде, като нищо за него и не трѣбва да нарушава спокойствието на неговъ умъ. Тѣ сж плодъ на минали дѣла, и когато дойдатъ, трѣбва да ги понесешъ радостно, като помнишъ че всѣко зло е преходно, и че твѣй дългъ е да бждешъ винаги радостенъ и спокоенъ. Тѣ принадлежатъ на твоитѣ минали раждания.

Въздържай ума си отъ гордостъ, защото гордостѣта произтича само отъ невежество. Невежата се мисли великъ, извършилъ това, или онова велико дѣло; мждриятъ обаче знае, че само Богъ е великъ, че всѣко добро дѣло е дѣло на Бога само.

Не трѣбва да има леность, а постоянна дейность въ добри дѣла. Изпълнявай длъжността си само и не се бъркай въ работата на другъ, освенъ ако това става съ негово позволение, и за да му помогнешъ. . .

Сега, когато твоите очи сж отворени, нѣкои отъ старитѣ ти вѣрвания и обреди може да ти се видятъ безсмислени; може би и да сж такива наистина. Но макаръ и да не вземашъ вече участие въ тѣхъ, все пакъ зачитай ги отъ любовъ къмъ онѣзи добри души, които все още имъ придаватъ значение. Тѣ си иматъ своето мѣсто и своята полза; тѣ приличатъ на онѣзи двойни линии, които сж ти спомагали, като дете, да пишешъ право и равно, докато привикнешъ да пишешъ много по-добре и по-свободно безъ тѣхъ. Нѣкога и ти си ималъ нужда отъ тѣхъ, но сега не¹⁾

Каквато и да бжде твоята карма, ти трѣбва да я понасяшъ съ радостъ и да приемашъ всѣко страдание, като едно щастие, защото това показва, че Господаритѣ на Карма те мислятъ достойно за помощъ. Колкото и тежка да бжде, благодари се, че не е по тежка. Помни, че Учителтъ ще има малка полза отъ тебе, докато лошата ти карма не е изхарчена, и ти не си свободенъ.

Едничкото нѣщо, което трѣбва да имашъ предвидъ, то е да вършишъ Учителевата работа. Каквато и друга работа да ти се представи въ живота, това никога не трѣбва да забравяшъ.

¹⁾ Човѣкъ еволюира въ разбиранията си, въ знанията си, тъй както и тѣлото расте. Но тъй както гашитѣ, които бащата е ошилъ на момчето си, когато е било ученикъ въ първи класъ, не му сж удобни когато е вече ученикъ въ осми класъ, тъй и фърмитѣ на живота и на култа въ религията се мѣнятъ наспроти ширината и дълбочината на нашитѣ знания (н. б.)

Трѣбва да имашъ вѣра въ Учителя си; трѣбва да имашъ вѣра въ себе си. Ако си видѣлъ Учителя си, ти ще Му вѣрвашъ докрай, презъ много животи и смърти. Ако още не си Го видѣлъ, ти все пакъ ще трѣбва да се опиташъ да почувствуваешъ Неговото сжщество и да имашъ вѣра въ Него, защото ако не сторишъ това, знай, че самъ Той дори не може ти помогна. Докато нѣма пълно довѣрие, не може да има и пълно излияние на любовь и сила.

Трѣбва да имашъ вѣра въ себе си. Ти казваешъ, че познавашъ себе си много добре? Ако така чувствуваешъ, ти не познавашъ; ти познавашъ само своята външна обвивка, която често пжти е падала въ тинята. Но ти, истинския ти — ти си искра отъ Божествения Плзмъкъ. . .

Любовь. Отъ всички качества любовта е най-важна, защото ако тя бжде доста силна въ човѣка, той ще придобие всички други качества, а тѣ безъ нея не биха били достагъчни. . .

Обаче ти не трѣбва само да се въздържашъ отъ зло, но и деятелно да работишъ за доброто. Ти дотамъ трѣбва да си изпълненъ отъ силното желание да служишъ, че винаги да си нащрекъ, за да помагашъ на всички около тебе — не само на чловѣцитѣ, но и на животнитѣ и растенията. Услужвай въ малки нѣща всѣки день, че да ти стане навикъ, та да не пропустнешъ рѣдкия случай да принесешъ по-голъма услуга, когато ти предстои да извършишъ нѣкое велико дѣло. Защото ако ти жаднѣешъ за единение съ Бога, то не е за самия тебе, но да станешъ каналъ, чрезъ който да се излѣ Неговата Любовь и да стигне твоитѣ братя. . .“

Макс Хайндель въ „Тейнитѣ на живота и смъртта“, като говори за обработването отъ човѣка своитѣ физическо, етерно и астрално тѣла, препоръчва „пречистване своитѣ желанія и чувства“ и добавя: „Това одухотворяване на носителитѣ (тѣлата) става чрезъ култивиране на способноститѣ за наблюдение, различаване и паметъ, преданностъ къмъ високи идеали, молитва, концентрация, настойчивостъ и правилна употреба на всички жизнени сили.“

Твърде ценни указания за Пжтя къмъ върха ний намираме и въ Евангелието. Ис. Христосъ каза: „Възлюби Господа, твоя Богъ, съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа и съ всичкия си умъ. Тази е първа и най голѣма заповѣдь; а втора, подобна на нея е: възлюби ближния си като себе си. На тия две заповѣди се крепи цѣлия законъ и пророцитѣ.“ (Мат. 22:37 — 40;)

Пророкъ Михей (съвременникъ на пр. Исаа, живѣлъ въ осмия вѣкъ преди Христа) се провиква: „О, човѣче, показанъ ти е пжтя на Доброто и съобщено ти е какво иска Господъ отъ тебе: да се обхождашъ справедливо, да обичашъ милосърдието и съ смиренно поведение да си предъ Бога“ (6:8;). А въ пс. 128:1, псалмопѣвеца възвестява: „Блаженъ е всѣки който люби Господа и ходи въ Неговитѣ пжтища.“

На стр. 89 азъ обяснихъ какви условия поставя Ис. Христосъ за кандидатитѣ да влезятъ въ „Тѣсната Пжтека“. Къмъ тази „Тѣсна Пжтека“ води порта съ надписъ: „Бждете съвършенни и вий, както е съвършенъ вашия небесенъ Отецъ“

(Мат. 5:48;). Тази Пжтека¹⁾ има деветъ разклонения; това сж деветътъ блаженства, които Ис. Христосъ изказа въ своята прсповѣдъ на планината (нека читателя си ги прочете въ Мат. 5:3 — 12;). Това сж деветътъ пжтеки, деветътъ порти за навлизане въ сферата на висшия животъ, при който **ясновидството** се явява, като логически резултатъ, като необходимъ плодъ, както лице и опаки сж свързани. У героичнитъ души, които сж получили озарението и сж имали смѣлостъта да ходятъ по тѣзи пжтеки, проблесва духовното ясновидство — интуицията, наредъ съ по-долнитъ категории.

Който има непреривенъ стремежъ къмъ духовно растене; който търпеливо понася страдания и неправди; който откърмюва въ себе си крогъкъ и смиренъ духъ; който изпитва жажда и гладъ за правдата; който направи милостъта, чистосърдечието и мира свой кумиръ, готовъ да служи беззаветно на тѣзи небесни феи; който манифестира своя обѣтъ да служи на Дѣлото на Учителя, безъ да се бои отъ жертвитъ, които може да му се наложи да даде при това служене, атакуванъ отъ силитъ на мръка — всички тѣзи, съ този свой животъ усилено градятъ у себе

1) Автора на новозаветната книга „Деяния на апостолитъ“ нарича учението на Исуса Христа „Пжтя“ и хроникира, че и ап. Павелъ го е наричалъ така (вижъ Деян. 24:14 и 22;). И тази дума не е била случайно избрана; пжтя е предназначенъ да води за опредѣлено мѣсто тѣзи, които пжтуватъ, следватъ по него. Пжтя е символъ за подвизаване, за приложение на учението.

си духовното тѣло, тѣлото на блаженството, чрезъ което се проявява въ насъ Мистичния Христосъ!

Ще дадемъ нѣколко цитата отъ Учителя Мория изъ книгата „Агни Йога“¹⁾, изъ параграфи 179—183: „Борбата е нашето предназначение. Трѣбва да я предвидимъ въ плана на всѣки денъ.“

„Иогътъ може да върви въ живота незабелязанъ. Той може да се усмихва на думитѣ на слабоумието, но поразява невежеството.“

„Азъ съмъ страшенъ паразитъ за оскърбяващитѣ Истината. Азъ поемамъ на себе си очистването на стария свѣтъ. Азъ ще бжда неприклоненъ предъ притеснителитѣ на слабия. Азъ се осмѣлявамъ да се противопоставя на бѣса на злото!“ Така твърди Иогътъ и въ крепостта на утвърждаването изковава меча на Истината. . .

Кои сж признацитѣ на завоеванията, които издигатъ Духа? Първоначално ще пламнатъ вътрешнитѣ огньове на центроветѣ, после ще чуе гласа на невидимия Учителъ и, най сетне, ще се яви и външния пламъкъ, който ще съедини личното съзнание съ съзнанието на космоса. Тогава вече ще бжде възможно докосването до прекраснитѣ, опасни и префинени енергии, къмъ всичко което преобразява живота, като отстранява понятието за смъртта.

Поржчвамъ ви да държите високо името на Учителя, та нищо принизяваще да се не докосне

¹⁾ **Йога** означава учение, методъ за развиване силитѣ, духовнитѣ възможности на човѣка. А Иогъ е решилиятъ да се подвизава по пжтищата на Йога. Този пжтъ — Йога — има нѣколко разновидности, съ различни обекти за постижения.

до това звено, съединяваще свѣтоветѣ. Поржчвамъ ви да дадете помощъ на този, който хлопа непрестанно. Говорете за предназначението на живота на земята. Отхвърлете всичко, което позори общението ви съ Насъ. Утвърдете нашето съществуване.

Познаването на Нашето Учение трѣбва съществено да измѣни живота на позналитѣ го. То трѣбва да носи възможности, иначе защо ще се претрупвате?!

Продължаваме съ цитатъ отъ параграфъ 521: „За какво говоримъ ний? За качества преданостъ и будностъ. Преданостъ непобедима, всепобеждающа, изграждаща, украсяваща пжтя. Будностъ всепроникваща, всичко разбираща, неумолима, засилваща стремежа. . .

Не е голѣмъ у Насъ списъка на преданитѣ. Ценете всѣка проява на преданостъ. Но предаността се изпитва само въ трудния часъ. А будността се изпитва подъ покрива на мъглата. Хората замѣнятъ предаността съ любовъ, готовностъ и грижливостъ. Но тия части на предаността сж като усмивката на съчувствието. Самата преданностъ, обаче, блѣсти, като воинъ, готовъ за бой.

Често говорете за преданността, удобрявайте будността. Хората се нуждаятъ отъ утвърждаване.“

Ще дадемъ и единъ цитатъ отъ Ч. У. Ледбитеръ, изъ статията му „Рождество“, печатана въ сп. „Звезда“ год. II. кн. 9—10: „Слънцето свѣти постоянно, но не всѣкога го виждаме тукъ отъ земята, защото облаци създадени на земята се издигатъ и го затулятъ. Тѣй и Божествениятъ

Христосъ постоянно излива надъ насъ благодать, но нѣкога ние изпречваме по пѣтя нашитѣ собствени облаци, и тѣ ѿ пречатъ да ни облѣе съ своето благотворно влияние. Това не е грѣшка на Христа, а наша. . .

Когато човѣкъ е изпълненъ съ голѣма любовъ и преданность и щастие, той пуша нагоре една действителна струя на преданость, която прониква въ вишитѣ миpове, и отъ тамъ върху човѣка слиза отговоръ, въ форма на любовъ и благословия, съответни на неговото чувство. Които не разбиратъ това може да запитатъ: „Но защо това изливане да не става непрекъснато?“ Защото човѣкъ не е винаги готовъ да я получи...“

Човѣшкото осъвършенствуване, развитие е двустраненъ актъ — резултатъ отъ взаимодействието на две сили: божията благодать, помощта на Небето и нашитѣ инициативи, усилия. Мнозина проповѣдници правятъ голѣма грѣшка дето повече говорятъ за първия факторъ — така тѣ приучватъ своитѣ слушатели къмъ духовенъ мързель и затова очаквания резултатъ се отдалечава отъ тѣхъ. Готовността на Небето да подпомага усилията ни за усъвършенствуване на скрититѣ сили въ насъ е величина константна, когато нашитѣ инициативи, нашата деятелность е величина измѣнчива. Затова къмъ тази измѣнчива величина, къмъ този факторъ трѣбва да се обърща предимно нашето внимание.

Да свършимъ този родъ мисли съ единъ цитатъ отъ А. Безантъ: „Божествениятъ животъ постоянно натиска отгоре, противъ препятствията, които го спъватъ и когато нагоревдигащата се сила удари на тѣзи препятствия отдолу, раздѣ-

лящата стена се разбива и Божественния животъ се излива въ душата. („Езотерично християнство“ стр. 160).

Считайки, че ясновидството (особено по висшитѣ категории ясновидство) е резултатъ на висшъ, духовенъ животъ, на подвизаване, ний оказахме на методитѣ, които обуславятъ нашето хармонично, цѣлостно развитие. Но сега да се повърнемъ наново къмъ ясновидството — по-специално.

Ясновидството е една нова познавателна способностъ у човѣка, подобно на нашитѣ сетива. Затова нѣкои безъ да засягатъ различнитѣ му нюанси, го именуватъ шесто чувство.

Ще дадемъ цигатъ още отъ голѣмия съвремененъ ученъ **Абатъ Т. Морьо**, директоръ на Буржската обсерватория — изъ книгата му „Задгробния животъ“: „Ние се ползуваме всѣкидневнo отъ електричеството, безъ да знаемъ какво представлява въ сжщностъ то. . .

Не сме ли обградени съ незидими сжщества, тайнствени сили, съ неизвестни за нашитѣ груби чувства субстанции, чиито влияния, обаче, чувствуваме?

Днесъ наблюдателнитѣ науки ни сочатъ, че това, което виждаме въ всемира, е нищо въ сравнение съ онова, което нашитѣ материални очи не могатъ да видятъ. . .

Да се усъмнимъ въ вѣроятното сжществуване на едно **шесто чувство**, напримѣръ, би значило да изявимъ една чиста абсурдностъ. . .

Следователно, едно сжщество, устроено по-другояче отъ насъ, ще види други свойства на тѣлата, тѣй както човѣкъ надаренъ съ шесто

чувство би проникналъ по-дълбоко въ природата на външния миръ.

Но тукъ се слага единъ новъ въпросъ.

Външниятъ миръ е ли такъвъ, какъвто си го представляваме и мислимъ, че го виждаме?

Нека разгледаме механизма на нѣкое чувство.

Взимамъ желѣзна пръчка отъ огъня; при пипане чувствавамъ известна топлина, причината на която си обяснявамъ чрезъ предмета съ който съмъ въ съприкосновение. Азъ приписвамъ на въпросния предметъ такава топлина, каквато чувствавамъ, съ други думи обяснявамъ създадения ефектъ чрезъ причината.

Обаче какво ни учи физиката? Топлината въ дадено тѣло, казва тя, съвсемъ не е отъ сжщото естество както създадения въ мене ефектъ.

Горещиятъ предметъ ми дава редица различни чувствавания: тѣлесно задоволство, ако ми е студено; неприятно чувствовање, или безразличие, ако температурата на предмета е малко по-висока отъ тѣлесната; болезнено чувствовање отъ изгоряване, ако желѣзната пръчка надвишава нормалната температура на тѣлото ми.

А извънъ мене, какво представлява феномена? — Едно чисто молекулярно трептение. Молекулитѣ на желѣзната пръчка, или нейнитѣ атоми, даватъ по-бързи или по-бавни трептения; щомъ температурата се усили. азъ чувствавамъ различни ефекти.

Прочее, въ топлината трѣбва да различаваме обективна и субективна часть.

Сжщото е и съ звука: известенъ металъ трепти около мене и азъ долавямъ неговия звукъ.

За човѣкъ, който е лишенъ отъ слухъ, природата ще представлява вѣчно мълчание.

Нѣщо повече: азъ бихъ могълъ да си представя човѣшко същество, устроено по-другояче въ слухово отношение, отколкото мене.

Нашето ухо е способно да долавя отъ 32 до 32,768 трептения въ секунда, и това се дължи на едно чисто физиологическо разположение. Тъпанче, устроено по другояче, съ друга основна мембрана, би могло да долови различни гамми, като се почне отъ 32,768 и се свърши съ 34 милиарда трептения въ секунда.

Цигулката, пианото, флейтата и пр. биха били нечувствителни за едно така устроено ухо. Субекта не ще бжде глухъ, но неговото слухово чувство ще бжде нагледно да долавя музика, за която нѣмаме представа. А такива трептения съществуватъ въ природата; ние не ги долавяме поради отсъствието на едно синтонизирано съ тѣхъ чувство; значи има редица факти, които не се подаватъ на нашето съзнание.

Човѣкъ, надаренъ съ така нагласено ухо, би чулъ цѣлата гама на електрическитѣ вълни, като почнемъ отъ тия, които ни изпращатъ звездигѣ и слънцето и свършимъ съ херциевитѣ вълни на нашитѣ уреди, и сигналитѣ на безжичнитѣ телеграфи, които можемъ да отбелязваме механически днесъ.

Всички тия трептения, които сж недоловими отъ нашия слухъ, биха възбудили подобно устроени органи; човѣкъ не ще долавя безбройнитѣ шумове на природата по познатия намъ начинъ, нито гласовѣтъ на себеподобнитѣ си, нито музиката на оркестра, нито пѣсенята на птичкитѣ, но

хармонии въ ансамбла на всичкитѣ електрически прояви, като се почне отъ пѣсенъта на северното сияние и се стигне до видоизмѣнения гласъ на искрата и грѣма. Нашитѣ оркестри биха могли да се усилигѣ чрезъ галванически елементи и динама и тѣхната симфония ще се долавя отъ далечъ — безъ жици — чрезъ специални фонографи, притежаващи една изключителна чувствителностъ.

Какво да кажемъ тогава за чувството зрение? Най малкото подобрене би докарало коренна промѣна въ понятията ни за външния свѣтъ.

Вмѣсто да нагоди зрението ни къмъ долавяне на трептения, отъ 400 до 700 трилиона въ секунда, Твореца би трѣбвало да ни надари съ една по-чувствителна къмъ висшата гама ретина.

Ако приемемъ, че нашето максимално възприятие включва 4 или 5 катрилиона трептения въ секунда, ще изчезнатъ всичкитѣ цвѣтове.

Въ сжщностъ, цвѣта представлява единъ низъ на отразени отъ тѣлата вълни съ различна амплитюда.

Но ако етерната вълна има величината на молекулярнитѣ междини, отражение нѣма. И точно това се случва, когато засегнемъ областта на лжчитѣ Х.

Тукъ нѣма нито отражение, нито поларизация, нито пречупване; вълнитѣ, дължината на които е по малка отъ десетохилядната частъ на милиметъра, не ще бждатъ възпрени отъ тѣлата: за тѣхъ призмата ще представлява единъ купъ отдѣлни молекули, които тѣ ще преминатъ по сжщия начинъ, както въздуха преминава презъ една металическа мрѣжа съ широки брѣнки и пр.

Ние живѣемъ въ пълна мистерия. Природата ни се показва такава, каквато Богъ е пожелалъ да ни я покаже, и „прозорцитѣ“, по израза на Лайбницъ, чрезъ които нашата душа гледа навънъ, не сж нито многобройни, нито силно разтворени. . .

Творбитѣ на Създателя сж още по-красиви, откоякото си ги представляваме, и въ този животъ нашата, привързана къмъ тѣлото, душа, трѣбва да бжде доволна, че вижда отчасти вълшебната картина, наречена Всемиръ..¹⁾

Сега ще направимъ кратко изложение за различнитѣ категории ясновидство, като ще се ползуваме отъ преведената на български книга „Ясновидството“ отъ голѣмия английски ясновидецъ Ледбитеръ (сега епископъ на либералната църква). Ще оставимъ читателя, у когото се пробуди интересъ, да прочете тази книга и се

¹⁾ Отъ сжщия авторъ сж преведени на български още следнитѣ негови книги: „Животътъ на Марсъ“ — „Съвременна Алхимия“ — „Айнщайнъ“ — „Таинствената наука на фараонитѣ“. Особенно препоръчваме на читателя последната книга. Отъ нея читателя ще разбере до каква висота е била достигнала науката, астрономията и пр. въ древния Египетъ; което между другото се вижда отъ даннитѣ които ни разкрива Хеопсовата пирамида, на която автора е посветилъ голѣма частъ отъ книгата си. Ето кратъкъ цитатъ отъ нея: „Древнитѣ народи сж считали Великата Пирамида за едно отъ седемътѣ чудеса на свѣта. Съ своята височина отъ 150 м. а основа повече отъ 5 хектара, безспорно, че тя неможе да бжде сравнена съ никоя постройка, изградена отъ човѣшка ржка. . . Пренесенитѣ дѣлани блокове сж голѣми: нѣкои отъ тѣхъ

запознае по-обширно съ предмета.

✓ **Етерно ясновидство.** Чрезъ него ясно-видеца възприема етернитѣ трептения които проникватъ и презъ физическитѣ тѣла; вижда духове, облечени въ етерния двойникъ (въ който сж облечени душитѣ до 40-тия день следъ смъртта, следъ това ет-двойникъ се разрушава и най-външната обвивка на Азъ-тъ остава астралното тѣло) гледа свободно презъ дебела стена; може да опише съдържанието на затворенъ сандѣкъ, или да прочете едно запечатано писмо; предъ неговитѣ отворени очи се явяватъ нѣкои съвсемъ нови бои, които по нищо не приличатъ на боитѣ, които влизатъ въ спектъра; на спиритическитѣ сеанси етерното ясновидство позволява да се наблюдава какъ етерната материя излиза отъ тѣлото на медиума и пр.

✓ **Астрално ясновидство.** Рѣзка е разликата между етерното и астралното виждане. Последното отговаря на тѣй нареченото четвърто измѣрение. Когато гледате единъ човѣкъ съ двете виждания, вие и въ двата случаи виждате копчетата на гърба на палтото му; само че когато

иматъ 10 м. дължина. А. Море разправя за единъ бележитъ гранитенъ блокъ въ гробния храмъ, построенъ преди пирамидата на Кефренъ, който е ималъ по-вече отъ 170 куб. метра и е тежалъ надъ 470,000 кгр. Общата тежестъ на постройката е приблизително 6 милиона тона“. Знае се окултно, че при пренасянето тѣзи грамадни блокове гранитъ, отъ едно доста далечно разстояние, сж помагали египетскитѣ маги (посветени въ тайнитѣ закони на природата жреци), използвайки тайнитѣ на магията — да намаляватъ тежестъта на тѣлата (н. б.)

употрѣбавате етерното виждане, вие ги виждате **презъ него** и опакито имъ по-близо до васъ; а когато гледате астрално, вий ги виждате не само тѣй, но още и като да сте отзадъ човѣка. Вамъ се струва че гледате отъ една съвсемъ нова посока, едновременно перпендикулярна на всички посоки, които ни сж известни сега.

Дебелината на стената, или стенитѣ, лежащи между наблюдателя и предмета ще влияе твърде много за яснотата при виждането съ етерния погледъ; обаче тѣ не пречатъ ни най малко на астралното виждане, тѣй като въ астралното поле тѣ не стоятъ между наблкдателя и предмета.

При астралното ясновидство се вижда не само вътрешността и вънкашността на всѣки предметъ, но и неговата астрална частъ. Гледайки на едно лице, ясновидецътъ го вижда засбилено отъ свѣтящата мъгла на астралната му аура, която блѣсти съ всички видове ярки бси и която постоянно се мѣни по цвѣтъ и блѣсъкъ съ всѣка промѣна на мислитѣ и чувствата му. Той вижда тази аура облѣна съ прекрасната розова боя на чистата любовъ; — съ синята при чувството преданность; — съ тъмно-кафяна при егоизма; — съ силно червената при гнѣве; — съ ужасната блѣскаво-огнена при чувственността; съ смѣтно пепелявата при страха; — съ чернитѣ облаци на умразата и злобата и пр. Затова никой не може да скрие отъ ясновидеца истинското състояние на чувствата си.

Астралния ясновидецъ може не само да вижда умрелитѣ, но и да говори съ тѣхъ и така да имъ бжде полезенъ. Съзнанието у него никога не се прекъсва. Като легне да спи, той остава

физическото си тѣло на почивка, а съ астралното си тѣло странствува по свое желание и като се върне въ физическото си тѣло помни какво е видѣлъ и вършилъ.

За астралното виждане А. Безантъ въ книгата си „Човѣкътъ и неговитѣ тѣла“ на стр. 74 казва:

„Когато човѣкътъ започва да функционира въ астралното тѣло. . . вижда презъ всички физически тѣла, вижда отзаде си тъй-добре, както и отпреде си; стени и други „непрозрачни“ тѣла сж за него прозрачни, като стѣкло; той вижда сжщо астрални форми и бои, аури, елементали и т. н. Ако отиде на единъ концертъ, той вижда славни симфонии отъ бои, произвеждани отъ музиката; на една сказка той вижда думитѣ на оратора въ бои и форми и той придобива много по-пълно представление за неговитѣ мисли, отколкото е възможно за този, който слуша само говоренитѣ думи. Защото мислитѣ, изказани чрезъ симзотични думи презъ устата, въ астралния миръ се виждатъ, като цвѣтни и музикални форми, облечени въ астрална материя.“

Ментално ясновидство. При него ясно-видеца схваща предметитѣ изведнѣжъ, въ всичката имъ пълчота, като че едновременно вижда, чува, усеща и знае всичко, що може да се знае за предмета. Да се даде пълень и точень отчетъ тукъ долу на земята за едно ментално явление, или опитностъ е съвсемъ невъзможно, понеже поради самата природа на нѣщата, деветъ десети отъ това, което се вижда и чувствува тамъ, неможе по никой начинъ да се изкаже съ наши земни думи.

Ясновидството въ по висшия миръ следъ менталния — духовния, **интуитивния**, будическия¹⁾, е една още по-висша способностъ. При него наблюдавания предметъ се изследва вътре въ ясновидеца, той като че става частъ отъ негс. Тъй че, когато ученикътъ развие напълно своето съзнание на будическия миръ, той ще обладава способността да предвижда бждешето. Той ще притежава силна и ясна интуиция. По този въпросъ ще се повърнемъ.

Ясновидството се подраздѣля още на ясно-видство въ време (минало, бждеше) и ясно-видство въ пространството. За илюстрация ще дадемъ нѣколко примѣра.

Ясновидцитѣ си служатъ съ нѣколко метода въ своята практика, но поради специалността на материята, ще оставимъ читателя да си ги прочете въ „Ясновидството“ отъ Ледбитеръ, а тука само ще ги изброимъ: 1) Посрѣдствомъ астраленъ токъ, 2) Чрезъ изпращане мисль-форма, 3) Чрезъ пжтуване въ астрално тѣло, 4) Чрезъ пжтуване въ Майавирупа (носителъ отъ ментална материя) и 5) Чрезъ помощта на природенъ духъ.

Ясновидството въ миналото е възможно благодарение на факта, че всичко минало е отпечатано въ „Акашевитѣ записки“ („Акаша“ се нарича материалната субстанция на нирванния миръ).

А ясно-видството въ бждащето е обяснимо съ това, че за Божественото съзнание миналото, настоящето и бждащето сж дадени едновременно.

¹⁾ Това сж различни имена на този миръ, на това поле.

Има и изкуствени методи за развиване нѣкои нисши форми ясновидство: чрезъ употрѣбяване на нѣкои растения¹⁾, вдѣхване зашеметяющъ димъ, лудешкия религиозенъ танецъ на дървишитѣ, себе хипнотизиране и пр. но А. Безантъ въ „Човѣкътъ и неговитѣ тѣла“ казва: „Не е желателно да се ускорява това развитие съ изкуствени срѣдства, защото докато човѣкъ не е развилъ въ себе си достатъчно духовна сила, даже само физическия миръ доста трудно се владѣе; а работата въ живота още по-вече се усложнява отъ намѣсването на астрални гледки, звукове и др., които ще се явятъ огъ това предивременно проглеждане въ астралния миръ“. (стр. 30)

Нѣкои отъ ясновидцитѣ виждатъ бѣдащи събития въ символи. Ледбитеръ споменува, че нѣкои ясновидци виждатъ човѣка, чиято смъртъ се приближава, безъ глава. Азъ питахъ единъ ясновидецъ: по какво познава единъ боленъ ще

1) Въ в. „Зора“ отъ 22 IX. 1933 г. четемъ: „Английскитѣ вестници съобщаватъ, че лондонскитѣ ботаникъ Вилиамсонъ отпътувалъ преди две години съ научна експедиция въ централна и южна Америка, открилъ въ глѣбинитѣ на Бразилия едно интересно растение, неизвестно до сега на науката.

Сгѣблото на това растение било пълно съ млѣченъ сокъ, който въ студено състояние не упражнявалъ никакво влияние върху човѣшкия организъмъ, но загрѣто до 40—50 градуса С. и една лъжичка е достатъчна да хвърли човѣка въ състояние на трансъ.

Провѣрвайки разказитѣ на туземцитѣ Вилиамсонъ не веднажъ е изпитвалъ действието на растителния сокъ върху себе си: въ полусънно състояние, предизвикано

умре ли, или ще оздравѣе. Той ми отговори: „предъ мене се явява една запалена свещъ, пламъка на която се люлѣе. Следъ малко пламъка или огасва, или се успокоява. Огасването предвещава смъртъ, а успокояването — оздравяване.“

Къмъ ясновидството спада тъй наречената **Теленатия**, или възприемане мисли и чувства отдалечъ.

в. „Зора“ отъ 13. V. 1936 год. предава следното:

„На Лондонския в. „Морнингъ постъ“ съобщаватъ отъ Рига, Латвия, за необикновената способностъ на едно малко латвийско момиче, на име Илга, да чете мислитѣ на майка си.

Илга, чието поетическо име на български значи „жалба“, била 10 годишна. Единъ день когато играели вкъщи, тя чула да се чука на вратата. Това билъ пощенскиятъ раздавачъ.

Писмото било предадено на майка ѝ въ съседната стая. Тя чула майка си да отваря плика и макаръ писмото да било четено на умъ, безгласно, детето започнало да повтаря дума по дума онова, що майката четяла въ другата стая.

отъ сока той видѣлъ работи извършващи се въ момента на хиляди километри отъ него — напримѣръ действия и постъпки на негови роднини въ Англия. Вилиамсонъ нарекълъ това растение, заради страннитѣ му свойства „телепатично“.

Аналогични свойства се приписватъ съ по малко или по-голъмо основание и на други южноамерикански растения.“

Това изпърво смаяло майката на Илга, но скоро тя свикнала съ забележителната способност на детето си.

Професоръ Найрайтерсъ, отъ латвийския университетъ, прегледалъ детето, направилъ различни опити съ него и записалъ резултатитъ на своитъ изследвания, които издалъ въ една брошура.

Брошурата предизвикала силно впечатление и скоро били направени нови опити съ детето, подъ надзора на д-ръ Брузисъ, за да се разясни естеството на „лжчитъ“ или „вълнитъ“ на мисълта.

Професоритъ заключили майката на Илга въ една стая съ метални стени, които изобщо не пропусчатъ електромагнетичнитъ вълни. Намърено било, обаче, че мислитъ на майката се предаватъ на детето въпрѣки металнитъ стени. Това унищожило електро-магнетическата теория, съ която нѣкои се стараели да обяснятъ явлението.

Докторитъ следъ това направили **другъ опитъ**. Като предположили, че човѣшкиятъ мозъкъ изпраща навънъ особени звукови вълни, долавяни въ изключителни случаи отъ крайно чувствителни мозъчни станции. Съответнитъ опити били направени въ радиоразпрѣсквателната станция въ Рига, кждето имало добри улеснения за изолиране на звука.

Направенитъ опити разкрили, че Илга била въ състояние да чете мислитъ на майка си само когато дветъ не сж раздѣлени отъ стени непропускащи звука. По такъвъ начинъ, стига се до заключението, че може би човѣшкитъ мисли пж-

туватъ презъ пространството като извънредно деликатни звукови вълни.

Латвийскитѣ учени, обаче, сж все още въ недоумение отъ странната способностъ на Илга да слуша, така да се каже, мислитѣ на майка си.“

Въ книгата „Таинственото“ отъ голѣмия френски ученъ-астрономъ Камилъ Фламариснъ въ главата „Телепатията“ сж дадени доста случаи изъ тази областъ, но азъ ще приведа само единъ:

„Андре Блокъ, младъ и твърде талантливъ музикантъ, членъ на Парижкото астрономическо дружество, изпратенъ на държавни разноски въ Римъ, не отдавна се отнесе къмъ мене съ тоя разказъ за единъ фактъ, който се случилъ съ него въ 1896 г.

„Събитието става презъ месецъ юний 1896 г. Презъ последнитѣ два месеца отъ стоението ми въ Италия, майка ми дойде при мене въ Римъ и се настани да живѣе въ пансиона Via Gregoliana, близо до французката академия — тамъ където вие живѣхте нѣкоги.

Понеже въ онова време, преди да се върна въ Франция, азъ трѣбваше да довърша една бърза работа, то майка ми сутринъ разглеждаше града сама, безъ мене, и се връщаше въ вилата медицинъ въ 12 часътъ, за обѣдъ. Но веднажъ тя дойде въ 8 часътъ сутринъта, страшно неразположена. На разпитванията ми тя отговори, че когато се обличала сутринъта, ненадейно видѣла при себе си братовчеда си Рене Кремеръ. Той я гледалъ засмѣнъ и ѝ казалъ: „Е, да, азъ наистина умрѣхъ!“ Оплашена твърде много отъ това явление, тя побързала да дойде при мене. Азъ я

успокоихъ както можахъ, а после обърнахъ разговора за други работи. Подиръ две недѣли ний двама се върнахме въ Парижъ, следъ като разгледахме една частъ отъ Италия. Тамъ узнахме за смъртта на моя братовчедъ Рене. Той умрѣлъ въ петъкъ, на 12 юний 1896 г. въ къщата на родителитѣ си, въ улицата „Москва“, № 31. Той бѣше 14 годишенъ.

Благодарение на една работа, която имахъ тогава въ Римъ, азъ можахъ точно да провѣря денътъ и даже часътъ въ който се случи това явление съ майка ми. Излезе, че тъкмо въ оня сщций день моятъ малъкъ братовчедъ, боленъ отъ възпаление на вътрешната коремна обвивка, въ 6 часътъ сутринята падналъ въ агония и въ 12 часътъ умрялъ. Преди смъртта си той нѣколко пжти пожелалъ да види леля си Берта, т. е. моята майка.

Трѣбва да се забележи, че ни въ едно отъ многочисленитѣ писма, които ни получавахме отъ Парижъ, не се загатваше нито съ една думица, че братовчедъ ми е боленъ. Всички знаяха, че майка ми много обичаше това дете и, че тя бездруго би се върнала въ Парижъ, щомъ узнаеше, че то е болно, па било и най-легко. Даже не ни телеграфираха за умиранието му. Ще прибавя, че когато въ Парижъ часътъ е 6, то въ Римъ е 7, поради разликата въ дължината на тия мѣстности, и, че именно въ тоя часъ се случило видението на майка ми“.

Ето и единъ цитатъ отъ статията на Боянъ Боевъ „Нови вѣяния въ биологията“ (сп. „Ж. Зърно“, год. VI. — 1931 — кн. 1).

„Организмътъ — казва Лаковски — е единъ изпращателенъ и приемателенъ радио-апаратъ. Възъ основа на редъ наблюдения той твърди, че приемачи на радио вълнитъ у птицитъ и бозайниците сж тритъ полуокръжни канали въ ухото, а у насъкомитъ сж пипалата. Тъ отговарятъ на антенитъ на една радио-телеграфна станция. Благодарение на радио вълнитъ — възприемани чрезъ пипалата, насъкомитъ лесно се ориентиратъ за целта и се движатъ въ права посока.“

Една отъ формитъ на ясновидството е тъй наречената Психометрия. Тя се проявява при докосване съ нѣкой предметъ. Тогава ясновидеца вижда всичката минала история на този предметъ, а сжщо тъй и на живота, който се е разигралъ около него.

Ледбѣтеръ въ „ясновидството“ стр. 104—105 разказва: „Веднажъ азъ донесохъ отъ Стоунхенжъ едно малко парченце камъкъ, не по-голѣмо отъ главичката на една карфица и като го поставихъ въ пликъ, подадохъ го на една психометърка, която нѣмаше никаква идея за съдържанието на плика; тя изведнѣжъ започна да описва тѣзи чудесни развалини и пустинната мѣстность наоколо. . .“

Ще предадемъ и другъ случай, както го намираме въ в. „Обновление“ год. II. (1911) бр. 23:

„Лондонскитъ вестници съобщаватъ следната характерна сцена, която се е разиграла въ углавното сждилище въ Джерсей-Сити:

Тукъ на скамейката на подсждимитъ се намиралъ чифликчията Уилямъ Стронгъ, обвиняванъ въ убийство на жена си. Като главна сви-

детелка е била призована миссъ Паулина Жерардъ. Специалността на тая особа се е заключавала въ това, че, когато държи въ ржката си нѣкой предметъ, който по-рано е принадлежалъ на друго лице, тя влиза съ него въ непосредственъ общение и по такъвъ начинъ узнава всичкото негово минало.

Тя разказала предъ сжда, че още при първата ѝ срѣща съ обвиняемия Стронгъ, се е убедила, че той е убийцата на жена си. За провѣрка обаче на своето психометрическо виждане, тя е помолила прокурора още веднажъ да заведатъ обвиняемия въ квартирата ѝ, гдето за свидетели били скритити двама полицейски шпиони.

Между нея и обвиняемия се е разыграла интересна сцена. Държейки въ ржката си куфара, принадлежащъ по-рано на обвиняемия, тя до най-малката подробностъ му разказала, какъ е било извършено престѣплението. Стронгъ не е могълъ да се въздържи и извикалъ: „Да, действително, това е тѣй, азъ убихъ жене си“. Обвиняемия се е самопризналъ и неговитѣ показания напълно съпадали съ разказа на Паулина Жерардъ.

Сждътъ го е осждилъ на смъртъ.

Въ в. „Миръ“ отъ 11 IV., 934 г. четемъ:

„Испанскиятъ телепатъ Хозе де Лаберио.“

Всички испански вестници даватъ интересни сведения за прочутия испански телепатъ Хозе де Лаберио, който отъ много години е правилъ интересни телепатически опити и е добилъ титлата „най-добрия четецъ на чуждитѣ мисли“ въ Испания.

Вестниците въ същото време съобщиха, че Хозе де Лаберо е умрѣлъ. Неговата смъртъ е предизвикала едно искрено съчувствие въ кръговетъ на испанскитѣ окултисти и спиритисти.

Преди нѣколко години Лаберо бѣше обходилъ цѣла Европа и показалъ своята виртуозностъ въ телепатията. Съ своитѣ интересни опити, той бѣше обърналъ вниманието на цѣлата европейска преса. Въ Берлинъ, напримѣръ, той е трѣбзало да намѣри единъ скритъ нѣкъде далече прѣстенъ. На този опитъ сж присѣствуваели и голѣмъ брой берлински лѣкари и учени. Ученитѣ сж написали въ една книжка де се намира прѣстена и я затворили въ пликъ. Лаберо е допрѣлъ само плика съ ржката си и открилъ мѣстото, кждето е билъ скритъ прѣстена. Следъ това Лаберо, съвсемъ незапознатъ съ Берлинъ, е седналъ на единъ автомобилъ, заедно съ единъ отъ ученитѣ и спрѣлъ колата предъ единъ ресторантъ, въ който е билъ оставенъ прѣстена.

Подобни опити сж били подновявани много пжти и Лаберо никога не е сгрѣшавалъ, а всѣкога е решавалъ съвсемъ точно възложената му задача.

При криминалнитѣ изследвания Лаберо сжщо така е показалъ своитѣ необикновени и чудни способности по телепатия. Той много пжти е подпомагалъ полицията въ Мадридъ при издирването на нѣкои опасни престѣпници и много често е попадалъ на сжщинския престѣпникъ. Веднажъ той, по този начинъ, е спасилъ единъ невиненъ обвиняемъ отъ многогодишенъ строгъ тъмниченъ затворъ.

При други опити Лаберо е показалъ едно невъроятно умение за откриване мислитъ на другитъ хора, които сж записвали предварително своитъ мисли и сж ги слагали въ пликове. . .“

сп. „Житно Зърно“ год. X. (1936) кн. 2—3 съобщава следното: „Английскитъ и американски вестници обширно се занимаватъ съ детето Джеки Мерклей, наречено „чудно дете“. То притежава необикновена телепатическа сила и ясновидство. Ето единъ примѣръ за телепатия: Ако нѣкой чете въ съседна стая, то може съ затворена очи да повтори това, което онзи чете въ съседната стая (безъ гласъ — на ума си). Джеки чете писма запечатани въ дебели пликове. Проявилъ е и много други ясновидски способности.“

Ще процитираме единъ случай отъ етерно ясновидство, както е даденъ въ сп. „Ж. Зърно“ год. X. (1936) кн. 6:

„Жената съ рентгеновитъ очи.“ — Тя се казва Личия Нервалъ. Единъ отъ най-добритъ парижки специалисти д-ръ Анри Яворски се е заинтересувалъ отъ нея. Въ хипнотично състояние тя вижда предмети, които сж далечъ отъ нея. За да се докаже, че тукъ не влияе телепатията, правени сж следнитъ опити: предъ нея се поставятъ купчина пакети, които съдържатъ различни предмети, обвити добре отъ вънъ. Пакетитъ сж така разбъркани, че и самиятъ експериментаторъ не знае въ кой пакетъ, какво има. Обаче тя безпогрѣшно казва какво е съдържанието на пакетитъ. Личия Нервалъ може да вижда вътрешността на човѣшкото тѣло по-сигурно отъ рентгеновия апаратъ. Интересното е, че тя нѣма понятие отъ медицина, анатомия и патология. Тя

се изразява просто, когато има да описва това, което вижда. Тя изпада въ почуда предъ явленията на кръвообръщението. Сложниятъ механизъмъ на сърдцето я плаши.

Тази жена показва и други способности: като съ микроскопъ тя вижда въ клетките и тъканите. Тя вижда клетките, бактериите, бѣлитъ и червенитъ кръвни тѣлца въ човѣшкия организъмъ съ сжщата яснота, съ която вижда отдѣлнитъ органи на тѣлото.

Ще дадемъ още нѣколко факта отъ проявено безсѣмнено ясновидство.

Ето два такива, които намираме въ превода на Софрони Никовъ на „Ясновидството“ отъ Ледбистеръ — стр. 60 и 75:

1) Този случай е заимствуванъ отъ биографията и пр, на знаменития грѣцки мждрецъ питагореецъ отъ II в. сл. Хр., **Аполоний Тианский**:

„XXVI. Докато тѣзи работи ставаха въ Римъ, Аполоний ги виждаше отъ Ефесъ *) Домицианъ бѣше нападналъ отъ Климента къмъ пладнѣ: сжшия день и сжшия моментъ Аполоний говореше предъ една тѣлпа въ градината близо до покрититъ галерии за атлетически упражнения. Изведнѣжъ той сниши малко гласа си, като да бѣ обхванатъ отъ единъ бързъ страхъ. Той продължи своята речъ, но гласътъ му нѣмаше обикновената си сила, тъй както се случва съ тѣзи, които, говорейки, мислятъ за други работи. После той се възпрѣ, като тѣзи които сж загубили нишката на тѣхния разговоръ, стрѣлна къмъ земята единъ страшенъ погледъ, направи три или четири крачки напредъ, и извика: „Удри тирана, удри!“

*) Градъ на Мала Азия.

Човѣкъ можеше да каже, че той виждаше не отражението на сцената въ нѣкое огледало, а самата реална сцена.

„Ефесеанцитѣ (защото цѣлиятъ Ефесъ присѣдствуваше на Аполоновитѣ рѣчи) останаха крайно учудени. Аполоний се възпрѣ, подобно на човѣкъ, който чака да види изхода на едно съмнително дѣло. Най-после той извика: „Имайте куражъ, ефесианци. Тиранинътъ е убитъ днесъ. Какво казвамъ, днесъ? Ради Минерва! той бѣше убитъ въ сѣщия моментъ, когато азъ се възпрѣхъ“. Ефесеанцитѣ мислѣха, че Аполоний си е изгубилъ ума: тѣ желаяха твърде много това да е истината, но се бояха да не последва нѣщо лошо за тѣхъ отъ този разговоръ. „Азъ не се очудвамъ, подвзе Аполоний, дето вие не ми вѣрвате: самиятъ Римъ още не знае това. Но ето че се разпрѣсва новината — вече хиляди отъ гражданитѣ го вѣрватъ; това прави цѣлия народъ да скача отъ радостъ, дори и четвероногитѣ. Шумътъ ще стигне и до тукъ: вий можете да отложите (докато научите истината) жертвата, която трѣбва да принесете на Боговетѣ по този случай; колкото за мене, азъ този часъ още отивамъ да поблагодаря за това, което видѣхъ“. Ефесеанцитѣ останаха въ невѣрието си; но скоро пратеницитѣ пристигнаха съ добрата новина и засвидетелствуваха науката на Аполона; защото убийството на тирана, деньтъ, часътъ по пладне, авторътъ на убийството, който бѣше окураженъ отъ Аполония, всичкитѣ тѣзи подробности напълно потвърдиха това, което Аполоний видѣлъ въ време на своята речъ предъ ефесеанцитѣ“.

Домицианъ бѣше оня страшенъ императоръ римски, който преследваше най-вече християнитѣ, но и философи като Аполония и тѣхнитѣ ученици не оставяше на мира, защото не можеше да търпи изобличители, както и чисти хора, които съ самия си животъ изобличавали неговия развратенъ дворъ“.

2) Като примѣръ на „ясновидство въ пространство“ мислимъ не ще е излишно да приведемъ единъ исторически фактъ, интересността на който още повече се повишава отъ обстоятелството, че той е заинтересувалъ на времето знаменития философъ **Кантъ**, който се е постаралъ чрезъ приятели да се увѣри въ автентичността му.

Сведенборгъ, виденъ шведски ученъ, въ втората половина на XVIII-о ст., отъ 120 километра видѣлъ пожара, който станалъ въ Стокхолмъ. Това произвело на времето си твърде много шумъ и Емануилъ Кантъ писалъ на единъ свой приятелъ да направи анкета въ Готенбургъ, Швеция, гдето е станала случката.

По този случай Кантъ изпратилъ писмо на Mlle Charlotte de Knobloch (Цитирано отъ Matler, Vie de Svedenborg):

„Случката, която ще ви опиша, ми се струва да е напълно достоверна, и доказателствата за истиността ѝ премахватъ всѣкаквѣвъ родъ съмнение. Това било презъ 1759 г. Господинъ де Сведенборгъ, къмъ края на месецъ септемврий, една сжбота вечеръ къмъ четири часа, връщайки се отъ Англия, слѣзалъ на суша въ Готенбургъ. Г. Уилямъ Кастлъ го поканилъ въ кжщата си заедно съ една група приятели, около петнадесетъ лица. Вечерята къмъ шестъ часа, г. де Сведенборгъ, който билъ излѣзалъ, влѣзналъ въ салона бледенъ и отчаянъ, и казалъ, че тъкмо въ тази минута избухналъ пожаръ въ Стокхолмъ, въ Судермалмъ, и че пожарътъ се разпространявалъ бърже къмъ неговата кжща. . . Той прибавилъ, че вече кжщата на единъ неговъ приятелъ, когото наименувалъ, била преобърната на пепелъ, и че неговата собствена била въ опасностъ. Въ осемъ часа, подиръ едно ново излизане, той казалъ съ радостъ: „Хвала Богу, пожарътъ е изгасенъ на третата врата до моята кжща“. На вечерята съобщили на управителя на града. Недѣля

сутринята Сведенборгъ билъ повиканъ при този висшъ чиновникъ, който го разпиталъ за случката. Сведенборгъ описалъ подробно пожара, началото му, края и продължителността. Презъ сщия денъ новината се разпръснала изъ цѣлия градъ, и възбуждането се усилило отъ заинтересоваността на управителя; мнозина били загрижени за своитѣ богатства въ столицата, както и за тѣзи на приятелитѣ. Понедѣлникъ вечерта пристигналъ нароченъ куриеръ, изпратенъ отъ Стокхолмъ презъ време на пожара. Въ полученитѣ писма пожарътъ билъ описанъ тъкмо тъй, както го разказалъ преди два дена Сведенборгъ. . .

„Какво можемъ да кажемъ противъ автентичността на тази случка? Приятелътъ, който ми писа по този въпросъ, е изследвалъ всичко не само въ Стокхолмъ, но нѣщо преди два месеца и въ самия Готенбургъ; той познавалъ много отъ виднитѣ семейства въ града и отъ тѣхъ можалъ да събере най пълни сведения и потвърждения; още били живи много отъ свидетелитѣ очевидци на случката.“

Даваме единъ цитатъ изъ книгата „Ясновидскитѣ предсказания и науката“ отъ А. Томовъ (стр. 26—27)

„Окултиститѣ винаги сж твърдели, че човѣкъ при своето духовно издигане достига известно стѣпало, при което той влиза въ съзнателна духовна връзка съ единъ ръководителъ или учителъ, който се грижи за неговото по-нататъшно развитие и безъ чиего ръководство мъчно може по-нататъкъ духовно да прогресира. Тогава той може да получава по единъ вътрешенъ начинъ насочвания, предупреждения, просвѣтления и откровения, които сж резултатъ на въздействието на несравнено по-вишето съзнание на

тоя ржководитель, или учителъ върху неговото съзнание.

Класически примѣръ за такова въздействие и такива пророчески откровения имаме въ случая съ Сократа. Ще приведемъ тоя примѣръ като много характеренъ.

„Сократъ претендира — казва Ch. Richet — да има фамиленъ гений, демонъ който му посочва бъдещето и поведението, което трѣбва да следва безъ да го принуждава. Сократъ смѣта че това същество е чуждо нему, различно отъ него самия, защото му разкрива неизвестни нѣща. На езика на спиритиститѣ, това значи духъ ржководитель“.

Въ Thèagete Платонъ влѣга въ устата на Сократа следнитѣ думи:

„Отъ времето на моето детинство, благодарение на небесната милость, азъ съмъ следванъ отъ едно същество почти божествено, чийто гласъ понѣкога ме разубеждава да не предприемамъ нѣщо, но никога не ме тласка да направя това или онова действие. Вие познавате Шармида, синътъ на Глоконъ. Единъ день той ми каза, че отива да вземе участие за наградата въ немейскитѣ състезания. Постарахъ се да разубедея Шармида отъ неговото намѣрение, като му казахъ: „Когато ти ми говореше, азъ чухъ божествения гласъ. . . Не отивай въ Немее! Той не ме послуша. Е добре, вие знаете, че той падна.“

А Ксенофонъ въ „Апологията на Сократа“ кара сжщия да говори:

„Тоя пророчески гласъ съмъ го слушалъ въ себе презъ цѣлия си животъ; той е несъмнено по-автентиченъ отъ предсказанията, добити отъ

хвърчението или вътрешността на птиците: аз го наричам богъ или демонъ (духъ). Азъ съобщавахъ на моитъ приятели за предупрежденията, които получавахъ и до сега неговия гласъ не ми е съобщилъ нищо, което да бжде невърно“ И понеже тоя гласъ мълчалъ, когато атинянитъ сждили Сократа, последниятъ заключавалъ отъ това, че което има да се случи съ него е добро и не може да бжде отклонено. Върата на Сократа въ тоя мждъръ гласъ и свързаната съ нея върта въ безсмъртието на човѣшката душа — тѣ сж, а не хладната философска мисълъ, които обясняватъ непомрачимото и величествено негово спокойствие предъ смъртта.“

Ето единъ цитатъ и отъ книгата на английския ученъ съ всесвѣтска известностъ — професоръ **Съръ Оливъръ Лоджъ** „Защо вървамъ въ безсмъртието на човѣка“ (стр. 90—92).

Казватъ понѣкога, че психичната наука е стара. Това не е точно, но **психичнитѣ феномени** сж така стари, както човѣчеството. Самата наука е сравнително млада, а психичнитѣ изследвания сж още по-вече млади. Обаче това не е било нѣщо неизвестно за древнитѣ. Царъ Саулъ е ималъ една хубава опитност, отивайки, безъ да се казва кой е, при единъ медиумъ, макаръ че съобщението, което е получилъ, не е било много окуражително. Примѣритѣ за допитване до ясновидци и медиуми (Гадъ, Иддо и др. сж безбройни у израилскитѣ царе, и изглежда, че при тия допитвания често сж получавали добри

съвети¹⁾ Въ епохата на класицизма бѣха сжшо твърде чести опититѣ за възврѣшане къмъ окултната практика на древността. Забележителната опитностъ на Креза — владетеля на една голѣма частъ отъ Мала Азия — добита, когато е искалъ да провѣри спосбноститѣ на оракулитѣ, преди да се допитва до тѣхъ сериозно, е достатѣчно добра да задоволи днешното Общество за Психични Изследвания, ако приемемъ, че разказа, даденъ ни отъ историка Херодотъ, е вѣренъ. Азъ го цитирамъ изъ единъ старъ номеръ на сп. „Light“.

Крезъ изпратилъ, казва се тамъ, пратеници до шестъ различни оракула, безъ съмнение най-добритѣ и най-прочутитѣ въ онова време. Тѣ сж били разпрѣснати изъ цѣлия тогава познатъ свѣтъ, отъ Северна Гърция, до далечна Либия.

„Пратеницитѣ бѣха изпратени по различни пжтиша. Крезъ ималъ намерение да подложи оракулитѣ на изпитъ, та ако види че тѣ знаятъ истината, да изпрати за втори пжтъ при тѣхъ да пита — да започне ли война съ перситѣ. Тѣй изпратилъ своитѣ хора, като поржчалъ на всѣки единъ отъ тѣхъ да запита оракула, при когото отива, и то на стотния день отъ трѣгването му отъ Сарди (столицата на Креза) — **какво Крезъ прави въ този моментъ; тѣ трѣбвало да му донесатъ записанъ отговора на всѣки оракулъ**“.

¹⁾ Вижъ напримѣръ: 1 Сам. XXX. 7—8; 2 Сам. V, 23—34; XII, 4; XXI, 1; XXIV, 2; 1 на Царетѣ, III. 5; 1 Числа XVII, 3; XXI, 9; XXIX, 29; 2 Числа XVIII. 14; XXIX, 14; XXXIII, 18; Исайя XXX, 10.

Херодотъ ни казва по-натагъкъ, че той не знае всичките отговори, а само този на Делфийския оракулъ, даванъ чрезъ жрица, която говори презъ време на трансъ. Той казва сжщо, че нѣкой другъ отговоръ билъ задоволилъ Креза, този на „Амфиарския оракулъ“ (сжщо въ Гърция). Но той ни съобщава за отговора полученъ отъ Делфи, който впоследствие е станалъ прочутъ и Херодотъ ни го съобщава както е билъ записанъ отначало въ хекзаметрични стихове:

I know the number of the sands and the measure
of the see.

I understand the dumb and him that does not speak.
The savour of the hard shelled tortoise, boiled in
brass with the flesh of a lamb, strikes on my senses;
Brass is laid beneath it, and brass is put above.

преводъ:

Азъ зная числото на пѣсъчните зрънца и обшир-
ността на морето.

Азъ разбирамъ нѣмия, чувамъ този, който не говори.
Миризмата на костенурката съ твърда черупка, вря-
ща въ котела заедно съ месото на младо агне, докосва
моите чувства.

Медъта е отдолу, медъта е и отгоре.

Опита направенъ отъ Креза е билъ добре обмисленъ, като сж били взети специални предпазителни мѣрки за случая. Пратениците получили заповѣдъ да зададатъ своите въпроси на стотния день отъ тръгването си и всѣки единъ е трѣбвало да зададе сжщия въпросъ. Този въпросъ билъ: Какво прави Крезъ въ този моментъ?“ Ясно е, че този планъ, ако той е билъ както трѣбва изпълненъ, би направилъ невъзможна всѣка измама или четене мисълта на

пратеницитѣ, отъ страна на оракула. Пратеницитѣ нищо не сж знаели; четенето на мисълта е било невъзможно. Възможно е даже и самъ Крезъ да не е знаялъ какво именно ще реши той тогава да прави; бидейки доста възбуденъ, той е ималъ все пакъ мъдростта да не решава нищо до последнитѣ дни.

„Той търсеше нѣщо, което е невъзможно да се открие или предугади, и затова въ уречения день той разсече на части една костенурка и едно агне и ги сложи да се варятъ въ единъ меденъ котелъ съ сжщо такъвъ захлупакъ.“

Бихъ искалъ да спра вниманието на читателя върху много интересната материя по **Спиритизъма**. Но и безъ това книгата ми стана повече обемиста, отколкото желая, затова само ще засегна въпроса, за да събудя интересъ у читателя — той да подири литература и го прочути. Ето единъ цитатъ отъ сжщата книга на С. Ол. Поджъ, изъ глава V. „Начини за съобщения съ мъртвитѣ, или медиумизъмъ“ (стр. 93):

„Една отъ причинитѣ, поради които хората тѣй-трудно вѣрватъ въ твърденията на медиумизма или въ разказитѣ за съобщения съ мъртвитѣ посредствомъ медиуми е тази, че тѣ нѣматъ никаква представа за начина, по който става това, и, следователно, то имъ се струва чудно и невъзможно. Обаче свидетелствата относно реалността на тѣзи нѣща сж многобройни и се увеличаватъ постоянно. Тѣзи, които сж ги изпитали, говорятъ за тѣхъ като за нѣщо твърде просто и естествено.“

Въ в. „Дневникъ“ отъ 16 V. 1936 год. четеме следното:

„Едно предсказание, което плаши гърците“

Въ свързка съ смъртта на бившитѣ министри председатели на Гърция — Коидилисъ, Венизелосъ и Демержисъ, вестниците съобщаватъ какво атинския медиумъ Елефтерия Скартотисъ още въ началото на 1936 год. предсказала, че презъ течение на годината ще умратъ 4 бивши президенти на правителството.

За тримата предсказанието се сбджнало. Вестниците недоумяватъ — кой ли ще е четвъртия президентъ, който споредъ предсказанието на медиума, ще има сждбата на тримата.“

Въ вестникъ „Последенъ часъ“ отъ 18 V. четемъ: „И Цалдарисъ умрѣлъ отъ зѣдуха. . .“

Да, читателю, невидимиятъ свѣтъ ни открива често доста важни нѣща, чрезъ медиумитѣ.

Азъ съмъ устройвалъ много сеанси съ задоволителни, а нѣкои отъ тѣхъ дори съ удивителни резултати. Всѣкога сеанситѣ почвахме съ благоговение, духовни пѣсни и молитви. Получаваха сме съобщения не само отъ нашитѣ близки отвѣдъ гроба, но и вдъхновенни духовни слова отъ висши духове. Единъ пжтъ се яви Ап. Петъръ и чрезъ падналия въ трансъ говорящъ медиумъ започна така: „Прочетете II. събор. посл. Петрово 1:15. Днесъ азъ дойдохъ да изпълня това свое обещание. . .“

Тукъ азъ давамъ едно духовно слово, което бѣ написано презъ балканската война една вечеръ въ едно събрание въ домътъ ми отъ медиума К-въ въ пълень трансъ, съ затворени очи, въ присѣстствието на около 30 души:

„Любезни въ Господа, чада!

Великата Божественна Любов ме натовари да въздигна гласа си къмъ васъ. чловѣчески синове и ви призова къмъ познание на скритата тайна отъ вѣковетъ, що мнозина господари и чловѣци на миналитъ и настоящия вѣкове не можаха да намѣрятъ и познаятъ по причина, че сърцата имъ бѣха пленени отъ гордостъта имъ.

Азъ съмъ гласъ на Оная, която всичко изпитва и познава. Жилището ми е съградено надъ най-високия връхъ надъ пжтищата на чловѣческитъ синове. То е солидно и неразруσιμο, защото е поставено върху седемъ гранитни стълбове. Градината ми е насадена съ изрядни и вкусни плодове и дървета съ най-благоуханна миризма, а въ срѣдата ѝ извира източника на живата вода, за поене на синоветъ Божи, които деня и нощя се трудятъ подъ слънцето. Азъ живѣя въ постояненъ трудъ, никога не се уморявамъ, нито умирамъ. Творя разума и чрезъ него чъртая всички благопредначинания въ живота на чловѣцитъ. Зная всички предградия на чловѣческитъ сърдца и тъмнитъ имъ жгли, но въ тѣхъ не влизамъ, нито обитавамъ. Мразя и ненавиждамъ всички, които вършатъ неправда, насилие и грабителство, сжщо и високоумнитъ чловѣци, устата на които говорятъ безумие и суетности. Обичамъ всички, които живѣятъ въ миръ и любовъ, вършатъ правда и творятъ миръ; които очистятъ пжтя и поправятъ друмища и правятъ прави пжтеки къмъ Небесното царство.

Силна и властна съмъ всичко да направя, както и съмъ направила, обаче азъ никога не злоупотрѣбявамъ съ властъта и силата си, за да не наруша съвършенно свободната воля, която

Небесния Отецъ е вложилъ въ чловѣческитѣ синове. Действувамъ навсѣкжде и всѣкога съ тихостъ и кротостъ и призовавамъ непокорнитѣ синове, за които много скърбя, че не ме намѣрватъ, ако и да съмъ близо и достъпна за тѣхъ; но тѣхнитѣ очи не ме виждатъ, защото тѣ сж обърнати къмъ краищата на земята, а не къмъ небето.

Прочие, призовавамъ ви, любезни чада, да обърнете внимание на викътъ ми, защото времето на живота ви е твърде кратко; затова не се бавете.

Вашия духъ се стреми да се присъедини съ великия Първоизточникъ, обаче пространството до Него е изпълнено съ много препятствия, които вий грѣбва да отстраните съ себеотричане. И това като направите, тогава духътъ ви свободно ще се съедини съ Първоизточника и тамъ вий ще ме намѣрите и познаете, и като ме познаете ще се обогатите съ най-скъпоценното богатство и слава, които никой смъртенъ не ще ви отнеме.

Който е духовенъ, нека чете и разумява що говори духътъ на безсмъртната Небесна Царица.

Оставамъ читателя да потърси вътрешния смисълъ на това слово.

Къмъ ясновидството се отнасятъ и тъй нареченитѣ „предсказателни сѣнища“.

За теорията на сѣнищата ще дадемъ единъ цитатъ отъ Боянъ Боевъ¹⁾ изъ статията му „Съ-

¹⁾ Боянъ Боевъ е свършилъ естественитѣ науки въ България и Германия; владѣе добре нѣколко чужди езици и обладава ширска ерудиция. Той е публикувалъ

нътъ, като обновителенъ процесъ“ — сп. „Ж. Зърно“ год. VII. (1933), кн. 9—10:

„Съвременната психо-физиология се стреми да обясни сънищата чрезъ следното: понеже самосъзнателната дейностъ въ тѣлото престава въ време на спане, то продължава презъ това време подсъзнателната. Мозъчните центрове тогазъ не работятъ така активно, както презъ деня, но все пакъ продължаватъ да работятъ. Но понеже нѣма контролата на чов. будно съзнание, затова имаме разни видове сънища, пълни съ фантазия и нелогичностъ.

Споредъ окултизма има петъ категории сънища:

1) Възприемане на околната физ. действителностъ, на физичната обстановка около спящия, макаръ и това възприятие да е много по-слабо, отколкото дене. Напр. и при спането звуковитѣ вълни влияятъ на ухото, и отъ тамъ по слуховия нервъ дразненето се предава на слуховия центъръ въ мозъка и отъ тамъ презъ етерния двойникъ и една магнетична връзка се предава на по висшитѣ членове на чов. природа и така достига до самосъзнанието. Но понеже това, което става въ момента, въ физичната обста-

Твърде много статии, особено по биологични въпроси, въ окултнитѣ списания „Всемирна Лѣтопись“ и „Житно Зърно“. Той има голѣми заслуги за популяризиране окултнитѣ истини въ България. Държалъ е много сказки и диспути, за които е уволняванъ два пжти, като гимназиаленъ учителъ. Той продължава усърдно и съ рѣдко себеотрицание да работи въ сжщото направление.

новка, не е подъ непосредствената контрола на чов. съзнание, то последното допълва липсата на подробности чрезъ своята фантазия, и така се създаватъ особена категория сънища.

2) Състоянието на самото физ. тѣло, на разнитѣ органи сжщо така поражда особена категория сънища. Напр. ако човѣкъ е легналъ съ пъленъ стомахъ, то неприятното чувство отъ стомаха чрезъ онази магнетична връзка отива до съзнанието, но последното като не знае точно, какво е положението, допълва подробноститѣ чрезъ фантазията и създава особена категория сънища.

3) Преживяванията презъ деня, които сж направили на човѣка особено впечатление, могатъ да се предъвкватъ презъ нощтъ, и човѣкъ възъ основа на тѣхъ и съ помощта на въображението може да създаде разни видове сънища. Трѣбва да се знае, че чов. съзнание винаги мисли и чувствува въ астралния свѣтъ картинно, образно.

4) Сжщо така и редъ подсъзнателни мисли, чувства и желанія, които въ будното състояние на съзнанието сж потискани, въ време на спане могатъ да се проявятъ и да създадатъ разни сънища.

5) Възприемане презъ време на спане на нѣща отъ обективната действителностъ на невидимия свѣтъ, и то или символично, или прѣмо. Вследствие на това имаме два вида сънища съ значение: символични и праволинейни. Тѣзи ясновидски или предсказателни сънища, които сж доказани опитно, не могатъ да се обяснятъ по никой начинъ чрезъ материалистичния мирогледъ, нито чрезъ теорията за сънищата на Фройд.

Ще процитираме нѣколко такива сѣнища изъ нѣколко сѣчинения.

1) Изъ книгата „Защо вѣрвамъ въ безсмъртието на човѣка“ отъ проф. Съръ Ол. Лоджъ. (стр. 63—64):

„Презъ цѣлия си животъ азъ никога не бѣхъ чувалъ че моя баща е правилъ друго завещание, следъ това, направено въ 1905 година. Мисля, че бѣше презъ юний 1925 год., когато азъ започнахъ да имамъ сѣнища, които ме много зачудиха; баща ми се явяваше до края на леглото ми но стоеше безъ да ми говори нѣщо. Малко покъсно, мисля че това бѣ къмъ края на юний, той се яви пакъ до леглото ми, облеченъ, както често бѣхъ го виждалъ приживе, въ едно черно пардесю. Този пжтъ духа на моя баща заговори; той хвана своето пардесю, като го потегли назадъ и каза: „Ти ще намеришъ моето завещание въ джеба на пардесюто ми“, следъ това той се изгуби. На утрото, азъ се събудихъ съ твърдо убеждение, че духътъ на моя баща ме бѣ посетилъ, съ цель да изправи нѣкаква грѣшка. Азъ отидохъ при майка си за да потърся пардесюто, но забелязахъ, че то е изчезнало.

„Майка ми каза, че го е дала на братъ ми Джонъ, който живѣеше въ графството Йадкинъ, отстояще на около 32 километра северо-западно отъ моята кжша. Мисля че това бѣше въ поне-дѣлникъ, 6 юлий следъ току що описанитѣ про-изшествия, когато азъ отидохъ при брата си въ графството Йадкинъ, кждего и намѣрихъ пардесюто. Като го разгледахъ, азъ забелязахъ че въ-трешния джебъ е пришитъ. Азъ го разшихъ ве-

днага и намѣрихъ единъ малъкъ свитѣкъ хартия свързана съ конецъ и съдържаща само следните думи: „Четете двадесетъ и седмата глава на Битието въ старата библия на баща ми.“

„Въ този моментъ азъ бѣхъ тѣй силно убеденъ че тайната ще се разясни, че не пожелахъ да отида при майка си да търся старата библия безъ свидетелъ, и за това убедихъ единъ съседъ г. Томасъ Блякуелдъръ, да ме придружи; моята дъщеря и дъщерята на г. Блякуелдъръ сжщо присѣтствуваха. Следъ нашето пристигане при майка ми, ний трѣбваше да употребимъ доста време за намирането на старата библия. Най-последний я намерихме въ горното чекмедже на единъ шкафъ въ една стая на горния етажъ. Тя бѣ тѣй разнебитена, че когато я взехме отъ чекмеджето, тя се разпадна на три части. Г-нъ Блякуелдъръ взе частта съдържаща книгата на Битието и, разгрѣщайки, намери двадесетъ и седмата глава, кждето два листа бѣха загънати единъ върху други, налѣво, образувайки нѣщо като пликъ, въ който г. Блякуелдъръ намери завещанието.“

Съ други думи, той намерилъ единъ документъ, написанъ безъ нуждните формалности, носещъ дата 16 януарий 1919 год., съ следното съдържание:

„Следъ като прочетохъ двадесетъ и седмата глава на Битието, азъ заявявамъ моята последна воля и моето завещание както следва: Азъ желая, следъ като тѣлото ми бжде надлежно погребано, моя малъкъ имотъ да бжде раздѣленъ по равно между четиритѣ ми деца, ако дотогава тѣ сж живи. Подразбирамъ че цѣлата моя собственостъ, движима и недвижима, трѣбва да бж-

де по равно раздѣлена, и ако нѣкой не е живъ, то частта да се даде на децата му. Ако жена ми живѣе още, всички трѣбва да се грижатъ за майка си. Това е моята последна воля. Въ удовствѣрение на което се подписвамъ и слагамъ моя печатъ:

Джеймсъ Л. Шафенъ

16. януарий, 1919 г.“

Макаръ и безъ свидетели, това последно завещание е счетено за истинско отъ сѣда въ Северна Каролина, защото било установено отъ специалисти че е написано отъ ржката на завещателя. Написвайки своето завещание, наследодателя го е сложилъ между два листа въ своята стара семейна библия, която нѣкога е принадлежала на баща му, свещ. Натанъ С. Шафенъ, сгъвайки листоветъ така, че се е образувало нѣщо като пликъ. Така сгънатитъ страници съдържатъ двадесетъ и седмата глава отъ Битието, гдето се казва какъ по-малкия братъ Яковъ е можалъ да се настани на мѣстото на по-голѣмия си братъ Исавъ и така да спечели както първородството, така и благословението на баща си. Едничкия, който е билъ облагодетелствуванъ отъ първото завещание, това е единъ отъ по-малкитъ братя.“

2) Изъ книгата „Ясновидскитъ предсказания и науката“ отъ А. Томовъ. Тѣзи случаи г. Томовъ заимствува отъ голѣмото съчинение (повече отъ 800 стр) на проф. Шарлъ Рише „Traite de métapsychique“:

Предсказване собствена смърть.

Г-жа Х. . . вижда на сънъ на 5 мартъ своя баща, починалъ преди 11 години, който ѝ посочва единъ календаръ съ дата 22 мартъ. Г-жа Х. била бременна и скоро щѣла да добива, тъй че помислила, че датата 22 мартъ трѣбва да е тая за раждането. Тя добива на 12 мартъ, и въ семейството ѝ се шегуватъ съ нейното предсказание. Раждането било правилно. Но на 22 мартъ г-жа Х. се поминала отъ менингитъ. (Случая е изследванъ отъ Р. Ходжсонъ. Приведенъ е въ книгата на Ernest Bozzano, „Les phenomenes premonitoires“, trad. Paris. 1914¹⁾).

*

Г-жа Норри, съ добро здраве, сънува една нощъ единъ сънъ, който я изплашва и когото тя разказва на дъщеря си и на Д-ръ Лионъ — нейния зетъ. Тя видѣла своя отдавна умряла приятелка, г-жа Карлетонъ, която ѝ казала: „Вашата смърть е предстояща, Вие ще умрете утре сутринъта въ сжщото време, презъ което ме видѣхте тази нощъ“. Г-жа Норри нарежда да приготвятъ банята, за да не става нужда отъ посмъртно измиване на тѣлото ѝ. На другия день сутринъта тя умира.

Предсказване на собствената си смърть, дължима на злополука.

Г-нъ Д. . . (случай XIII. у Боц.) сънува че е въ една кръчма и вижда тамъ приятели, всички

¹⁾ Всички примѣри, които не носятъ указание отъ къде сж вземани, сж приведени отъ Рише изъ книгата на Боцано.

покойници. Казватъ му, че той ще дойде да ги посети следъ 6 седмици. Г-нъ Д. разказва своя сънъ, шегувайки се. Следъ 6 седмици бива убитъ чрезъ нещастна злополука съ конь.

*

Д-ръ Серминъ вижда на сънъ своето дете, на 4 год., че е паднало въ собата, и загива отъ изгаряне. Той се събужда, тича въ стаята на детето, което спи, „Слава богу, казва си той, това е само сънъ“. Нощта минава, детето е добре. Но сжщия день, по обѣдъ, то изпада въ огънь доста силенъ. Тогава спомняйки сънътъ си, г. С. разбира, че синъ му е изгубенъ. При все това, единъ неговъ събратъ докторъ заявява, че болестъта не е опасна. Но отъ часъ на часъ болестъта се усилва и на четвъртия день детето умира.

*

Д-ръ Фснъ Гуденъ (сл. XV) преди да отпътува за двореца Хохенсватенъ, сънува, че се дави и се бори съ единъ човѣкъ на дъното на водата. Самъ той разказва тоя сънъ на жена си. Следъ нѣколко дни той е намѣренъ на дъното на водата, удавенъ заедно съ бавгарския кралъ Луй.

*

Г-жа Карлетонъ пише на полковникъ С. . . , съ когото тя била въ кореспонденция отъ скоро време, че го е сънувала падналъ на земята съ своя конь, въ едно критическо положение, отъ което сж се мжчили да го извлекатъ нѣкакви странни хора. Това било на 26 мартъ. Писмото било писано на 28. Сжщия день полковника от-

говаря: „Не се безпокойте, сънищата сж лъжливи“. Но на 30 сжщиятъ е ималъ едно опасно падане отъ конь. Той падналъ въ една яма заедно съ коня си и се съборилъ на земята. Билъ е избавенъ отъ своитѣ приятели не безъ усилия отъ това положение.

Такива сънища има дадени доста и въ „Таинственото“ отъ Камилъ Фламарионъ. Препоръчваме на читателя да прочете тази книга. А тука даваме само единъ цитатъ отъ тази книга:

„Струва ми се, че отъ съвокупността на изложитѣ факти произтичатъ тия заключения:

1) Душата сжществува, като нѣщо реално, независимо отъ тѣлото;

2) Тя е надарена съ свойства, непознати за сега на науката; 1)

3) Тя е способна да действува и да чувствува презъ разстояние, безъ помощта на чувствата;

4) Бждещето е предопредѣлено по отъ напрець, по силата на ония причини, които трѣбва

1) Тукъ ще дадемъ цитатъ отъ в. „Нови дни“ отъ 5. III. 1935 г. изъ „Има ли другъ свѣтъ. Една анкета между учени“ — известниятъ английски физикъ Съръ Оливеръ Лоджъ е далъ следния отговоръ:

„Следъ моитѣ многобройни преживявания на разни спиритически сеанси, азъ съмъ излякалъ не само увѣрението, но и доказателства, материални факти, че задгробния животъ и духоветѣ сжществуватъ. То не е смѣло твърдение, то е действителностъ. Тайната на смъртта не е още решена съ това, защото и самата смъртъ е загадка, както и живота. Но че задъ смъртта сжществува нѣщо, това е вѣнъ отъ всѣко съмнение.“

да го предизвикатъ. Душата понѣкога е способ-
на да предвижда бждащето.

Не малко сж наблюденията и по другитѣ въп-
роси, напримѣръ за живи лица двойници, за етер-
но, или астрално тѣло, за проявления на умрѣли
хора. Но, споредъ моето мнение, предидущитѣ
частни точки сж вече напълно доказани и удосто-
вѣрени . . .

Разгледанитѣ отъ насъ факти ще поведатъ
по-нататѣкъ къмъ разглеждане явленията на спи-
ритизма, медиумизма, сомнамбулизма, магнетизма,
хипнотизма, предсказване бждещето въ будно съ-
стояние, а не на съне; къмъ изучаване предчув-
ствията, двойниците, проявленията на умрѣлитѣ,
къщитѣ посещавани отъ духове, движенето на
предмети безъ допиране до тѣхъ, гадането, ма-
гитѣ и пр. . .

Съвокупността на психическитѣ фактори ни
показва, че ний живѣемъ всрѣдъ единъ невидимъ
свѣтъ, гдето действуватъ незнайни още сили. То-
ва напълно се съгласява съ туй, което ни е по-
знато за ограничеността на нашитѣ земни чув-
ства и за явленията на природата. Именно за
туй ний и турихме на тоя си трудъ заглавие:
тайнственото, незнайното. Ще повторимъ, ведно
съ Шекспира, мисълта: „Много нѣща има на не-
бето и на земята, приятелю Хораций, за които на-
шитѣ мждреци даже и не сж сънували“. И като
се връщаме къмъ Астрономическата философия,
ще кажемъ съ думитѣ на Ламартина: „Животътъ,
— това е стжпало на свѣтовната стълба; ний трѣб-
ва да го преминемъ, за да достигнемъ други свѣ-
тове“.

Сега да разгледаме накратко многоинтересния, както от теоритическа, тъй и от практическа гледна точка въпросъ

Интуицията

Да почнемъ съ единъ цитатъ отъ Учителя Дъновъ, изъ беседа държана на 21. I. 1934 год.

„Какво обичате въ самитъ васъ, че треперите надъ себе си? — Ще рече че има нѣщо, което вие обичате и цените въ себе си и за което сте готови да пожертвувате и живота си; има нѣщо въ самитъ васъ, за което постоянно работите и понасяте всички страдания и неволи, безъ да го знаете какво именно е то? Има нѣщо въ самитъ васъ, за което сте готови винаги всичко да жертвувате. Запитахте ли се нѣкога какво е то? — Това сте вие, — човѣкътъ, когото обичате. Разбирамъ не само човѣка като личностъ, но цѣлокупния човѣкъ, който е изразъ и въплотение на козмичната Мждростъ, която именно обичате въ себе си и която ви ржководи и направлява.

Всичкото нещастие на хората иде отъ това, че тѣ не вѣрватъ и не слушатъ това вътрешно ржководство. Човѣкъ трѣбва да слуша този гласъ на Мждростѣта въ себе си, за да избѣгне внушенията на вдептиѣ на черната ложа, които искатъ да го спжнатъ въ неговия пжтъ, и да го използватъ само за свои лични интереси. Кога-то се научите да слушате гласа на Мждростѣта въ себе си, вие ще сте близо до истината и до вратата, която води къмъ познаване на реалността, Не се съмнявайте никога въ ржководството на

Мъдростта и вратата на реалността като се отвори, ще ви поканят да влезете. Но щом се отвори вратата на реалността, ще дойде последната съблазън — ще дойде страхът, който ще ви каже да не влизате. Не, бждете смълъ и влезте, и да става каквото ще. За да върви въ пътя на Мъдростта, човѣкъ трѣбва да се довъри на гласа ѝ, който говори въ самия него, и да трѣгне смълъ и решителенъ, да не дава път на негативнитѣ сили, които внасятъ въ него процесъ на разлагане и ферментация.“

Следва единъ цитатъ отъ сжщия изъ беседа държана на 8. III. 1936 год.

„Нѣкой човѣкъ постѣпва по известенъ начинъ, и нѣщо вътре въ него му казва, че не постѣпва право. Всички хора иматъ туй вътрешно чувство, но не всички хора се вслушватъ въ него. Това е тѣй наречената Божествена интуиция, проблѣсъци на свѣрхсѣзнанието, което ни показва истинския път на живота“

Това „чувство“ за което говори тукъ Учителя е известно въ етиката, като съвѣсть. Но понятието съвѣсть има много по малъкъ обемъ, отъ понятието интуиция. Първото е само частъ отъ второто: съвѣстьта обгръща само нашето проявление въ разрезъ, или въ хармония съ моралнитѣ закони.

Ето и единъ цитатъ отъ Кришнамурти, изъ една негова речъ, произнесена въ Кралската зала въ Лондонъ на 5. V. 1926 год. на тема „Царство на щастието“.

„За да може Интуицията, Гласътъ на вашето истинско Себе, да се прояви, необходима е съвършена хармония на умъ и чувство. Интуицията е шепотъ на Духа. Интуицията е ръководна“

та дума въ нашия животъ. Колкото по-вече хармонизираме чувствата си и изостряме ума си чрезъ усъвършенствуване и пречистване, толкова по-добре ще чувствуваме тоя Гласъ — Интуицията, обща за всички, принадлежаща на човѣчеството, а не на отдѣлната личностъ.

Вие трѣбва да имате силни чувства, силна обичъ, пълно щастие, съществена доброта. Лицето, на което липсватъ чувства, е безполезно. Силнитѣ чувства, макаръ и погрѣшни, могатъ да се пречистятъ и усъвършенствуватъ. Човѣкъ твърдъ и безразличенъ, неможе ни да твори, ни да строи, ни да разрушава . . . Никога човѣкъ, който обича силно, не е посредствена, или дребна личностъ. Колкото чувствата сж по-силни, толкова по-добре, но едновременно съ това вие трѣбва да упражнявате надзоръ надъ тѣхъ, защото чувствата сж като буренитѣ: оставени да растатъ свободно, тѣ ще заглушатъ градината ви. Ако имате слаби чувства, подхранвайте ги всѣки день и тѣ ще се засилятъ . . .“

Даваме и единъ цитатъ отъ статията на Николай Райновъ 1) „За радостта отъ хубавото“ (печатана въ сп. „Орфей“)

„Да се гледа художествена творба е много мжно изкуство, както е мжна йогата, както е мжно самото творчество. Но това изкуство се учи — и то е достъпно за всѣкиго. Неговата главна отлика съставя особеността, че ни води къмъ глбинитѣ на собствено то сжщество.

1) професоръ въ Художествената академия; единъ отъ голѣмитѣ български писатели и художници — окултистъ.

къмъ нашето вътрешно Азъ, дето дремятъ виденията. Естетичното съзерцание затова представя най-удобенъ пътъ къмъ пробуда на интуицията, защото улеснява човѣка да премине границитѣ на личното и да достигне царството на духа. Въ онова царство, дето води съзерцанието на образцови творби, всички хора срещатъ духовнитѣ си погледи, къмъ която земя и народи да принадлежатъ. Естетичното съзерцание води къмъ освобождение и всеобщо братство . . .

Ние можемъ да отдѣляме време за хубавото, да го търсимъ и опознаваме, да се сближаваме. Тогава и свѣтътъ ще ни се покаже другъ . . ."

Сега ще дадемъ цитати отъ книгата на Ив. Йотовъ „Гносеологията на Бергсона“ 2) (въпросътъ за интелекта и интуицията).

„Бергсоновата философия, която ни посочва новъ пътъ и която се явява, като зора на ново мировъзрение. . .

Това което особено отличава тоя оригиналенъ мислителъ е, преди всичко неговата обширна ерудиция (ученостъ). Той използва последнитѣ данни на съвременната наука и върху тѣхъ гради своитѣ положителни построения. . .

Гледището на единъ философъ неможе да бжде схванато преди да познаваме неговата теория на познанието (неговата гносеология), т. е. мнението му по следнитѣ въпроси: какъ познаваме ние свѣта, кой е органа на познанието, каква е неговата компетентностъ и до колко ние

2) Бергсонъ е билъ дълги години професоръ по философия въ Парижъ.

можемъ чрезъ него да познаемъ себе си и околния миръ. . .

На интелекта Бергсонъ предоставя познанието само на материалното, механичното и неорганичното. Областта пъкъ на живота и духовното, въ тѣхната най-дълбока сжщностъ, е недостъпна за интелекта и за обикновенното научно познание; за тѣхъ е необходимо друго, специално познание, което е именно философското познание, тъй както го разбира Бергсонъ. Последното, като всѣко познание, взима своята форма отъ интелекта, но своето съдържание, своята материя то взима отъ интуицията, която е способността на нашия духъ да схваща непосредствено живота. Интелектътъ може само да ни покаже това, което само интуицията би могла да проникне и разреши. И всѣкога трѣбва да се поставяме въ интуицията, за да отидемъ отъ тамъ къмъ интелекта, защото отъ интелекта неможе да се мине къмъ интуицията. (Както всѣко творчество трѣгва отъ известно вдъхновение, а не отъ мисловъ процесъ). Познанието чрезъ интуицията изчерпва напълно своя предметъ и достига абсолютното въ своята областъ, както научното познание чрезъ интелекта въ областта на материалното и неорганичното. . .

Интуицията е онова висше начало, отъ което, подъ давление изискванията на живота, се отдѣля интелекта, като нѣкакво втвърдено и кристализирано ядро и въ което висше начало той трѣбва отново да се разтвори, за да стане възможно истинското познание. . .

Споредъ идеитъ на Бергсона, интуицията съвпада съ цѣлокупното съзнание, а съзнанието е

основния принципъ на живота изобщо — следователно, интуицията съвпада съ самия животъ. . .

Материалното и механичното сж завладели всички области на живота, навлезли сж и въ нашето мирозъзрение и човѣшкиятъ типъ въ своето раззитие отива къмъ единъ особенъ автоматизъмъ — външенъ и вътрешенъ. За човѣка, творецътъ на машината, се явява опасността да се превърне самъ въ машина. Интелектътъ оправдава това положение и даже нѣщо повече — той го счита най-съвършенното. Наученъ материализъмъ въ мислитъ, краенъ утилитаризъмъ въ практиката — ето неговия идеалъ. Но въ човѣшката природа има и други сили и способности, които не сж изчезнали, а само дремятъ, забравени подъ тая твърда покривка. Тѣ сж били занемарени, защото не сж практически полезни. Отвреме на време, обаче, тѣ се раздвижвагъ и повдигатъ огромната тежестъ, която ги притиска. Отъ половинъ вѣкъ се забелязва едно особено течение, което се явява, като реакция противъ горепоменатото направление въ развитието. Бергсонъ се яви, за да обоснове и теоритически възможността и необходимостта на това течение. Въ това именно отношение той може да бжде считанъ за пророкъ на новото време и въ тая смисълъ неговата философия се явява, като зора на ново мирозъзрение. . .

Споредъ Бергсона, теорията на познанието, науката, философията, метафизиката — всички тѣ въ сжщностъ сж едно и сжщо и не могатъ да се отдѣлятъ една отъ друга. Тѣ трѣбва да бждатъ поставени върху една и сжща позитивна основа, да излизатъ винаги отъ непосредствено

даденото и никога да не губят връзка съ живота, защото иначе тѣ изгубват всѣкаква смисълъ. Бергсонъ, като че иска да каже: За вѣждаше една философия ще трѣбва не само да се построява и изучава, а ще трѣбва непременно и да се живѣе. Въ това именно се състои особенното значение на тоя оригиналенъ мислителъ.“

За да можемъ да чуваме гласа на интуицията въ себе си, трѣбва да се изолираме отъ външния шумъ и да се поставимъ въ положение на душевенъ миръ, на вътрешно уравновесяване, като се постареемъ да освободимъ ума си отъ всѣкаква мисълъ.

Ще приведемъ нѣколко факти, при които е чутъ гласа на интуицията.

Въ сборника беседи отъ Учителя Дъновъ подъ заглавие „Царския пѣтъ на душата“¹⁾ на стр. 255 четемъ:

„Единъ проповѣдникъ въ Северна Америка разправя една своя опитностъ, отъ която се вижда силата на молитвата. Единъ день той тръгналъ да събира помощи отъ хора, които населявали едно планинско мѣсто. Като събралъ доста пари, трѣбвало да мине презъ една гора, да отиде у дома си. Единъ виденъ разбойникъ се научилъ, че този день проповѣдникътъ щѣлъ да мине презъ това мѣсто, и решилъ да го причака, да го убие и да вземе паритѣ му. За тази цель той взелъ пушката си и се притаилъ задъ едно голѣмо дърво. Като наближилъ това мѣсто, проповѣдникъ изпиталъ голѣмо вътрешно безпокой-

¹⁾ Държани при 7-тѣ рилски езера презъ лѣтото на 1935 год.

ствие: нѣкакво предчувствие го измъчвало. Той слѣзълъ веднага отъ коня си и започналъ да се моли. Щомъ се успокоилъ, пакъ се качилъ на коня, въздъхналъ свободно и продължилъ пѣтя си, като казалъ: Слава Богу, освободихъ се отъ нѣщо страшно. Като миналъ покрай дървото, дето билъ скритъ разбойникътъ, въоръженъ съ пушка, проповѣдникътъ го погледналъ, но нищо не казалъ. Разбойникътъ останалъ на мѣсто, не посмѣлъ да вдигне пушката си. Следъ десетъ години сжщиятъ проповѣдникъ билъ повиканъ да изповѣда единъ умиращъ. Умиращиятъ го запиталъ: Познавашъ ли, кой съмъ? — Не те познавамъ. — Азъ съмъ оня разбойникъ, който преди десетъ години се бѣхъ скрилъ въ гората, въоръженъ съ пушка; имахъ желание да те убия и обера паритѣ, които носеше съ себе си. — Защо не направи това? Кой те спре да не изпълнишъ желанието си? — Ти бѣше на конь. По едно време слѣзе долу, обърна се настрана и отправи погледа си нѣкъде въ пространството. После се качи на коня и продължи пѣтя си. Като погледнахъ, видѣхъ на седлото, съ тебе заедно, единъ голѣмъ, едъръ човѣкъ, силно въоръженъ. Азъ се уплашихъ и така останахъ на мѣстото си, не посмѣхъ да мръдна ржката си.

Щомъ се намѣрите въ затруднение, помолете се сърдечно, и веднага служебни сжщества ще ви се притекатъ на помощъ. . . Пѣтниците се спасяватъ, благодарение на сигнала, който потъващия параходъ дава. Такъвъ сигналъ е молитвата."

Въ в. „Зора“ отъ 11. X. 934 г. четемъ между другото: „ . . . На сутринята въ фаталния день

кралъ Александъръ се събудилъ въ парахода „Дубровникъ“ въ твърде лошо настроение. До късно той не е приелъ никого отъ свитата си, не напускалъ кабината си и не разговарялъ съ никого. Като че ли нѣкакви предчувствия сж се появили въ него още отъ сутриньта.“

И по-нататъкъ вестникътъ продължава: „Букурещъ 10 октомври (по телефона). Министрътъ на външнитѣ работи г. Титулеску днесъ предъ представителитѣ на печата разказа, че напоследъкъ г. Барту ималъ предчувствието, че ще бжде убитъ. Барту казалъ на Титулеску: — мрачни мисли ме преследватъ, отъ които не мога да се освободя. Чувствувамъ, че смъртьта ме дебне и че скоро ще ме сграбчи съ костеливитѣ си ръце. Титулеску се опитвалъ да разсѣе тия мисли на Барту, но не успѣвалъ.“

А в. „Ново време“ отъ 12. X. 1914 г. подъ заглавието „Кралъ Александъръ знаелъ за смъртьта си“ между другото четемъ: в. „Дейли Хералдъ“ печата сензационна информация отъ своя парижки кореспондентъ. Последния твърди, че разговарялъ следъ атентата съ югославянска личностъ, която му съобщила, че кралъ Александъръ единъ день преди пътуването си за Марсилия е предчувствувалъ своята трагедия. Английския вестникъ пише: „Поменатото лице твърди, че е присѣдствувалъ на разговора воденъ между кралъ Александъръ и князь Павелъ преди кралското заминаване. Краля е замолилъ княза, до връщането му отъ Парижъ да остане въ двореца, защото не се знае какво може да се случи въ това време. Присѣдствието на князь Павелъ е необходимо въ Бѣлградъ.“

— Отивамъ, е казалъ покойния кралъ, а знамъ, че повече нѣма да се върна въ Бѣлградъ...”

Ще процитираме още единъ случай отъ интуиция отъ гореказаната книга на А. Томовъ, който той е заимствувалъ отъ поменатото съчинение на професоръ Шарлъ Рише:

„Г-нъ Гале, студентъ по медицина въ Лионъ, приготвявалъ изпититѣ си въ своята стая, къмъ 11 ч. сутринята на 27 юний 1894. Ненадейно той бива отвлеченъ отъ работата си чрезъ една упорита мисль, съ такава сила, че той записва безъ спиране въ своята тетрадка: „Г-нъ Казимиръ Пиеръ е избранъ президентъ на републиката съ 451 гласа.“ Гале не се занимавалъ съ политика и тая фраза го поразява: той я показва веднага на своя другаръ Варай, съ когото работилъ.

Следъ обѣдъ Гале излиза да следва преподаванията въ факултета. Той среща по пжтя двама другари Буше и Делормъ, и имъ съобщава за предсказанието, за което тѣ само се смѣятъ. На излизане отъ курса четирмата студенти отиватъ въ едно кафене и веднага пристигатъ вестниците, които съобщаватъ новината за избрането на Казимиръ Пиеръ за президентъ съ 451 гласа.

Гале е отпосле д-ръ по медицина и сенаторъ, Варай докторъ по медицина, Буше сжщо, Делормъ — аптекаръ въ Тононъ. И четирмата сж удостовѣрили пълната точностъ на факта, за когото сж запазили най-чистъ споменъ.“ (стр. 66).

Ето и единъ случай даденъ въ сжщата книга на стр. 68, при който гласътъ иде отъ едно същество безплътно — човѣшки духъ, или ангелъ.

„Знаменития скулпторъ Жанъ Дюпре разказва, че пжтувайки съ кола въ Лонда, по пжтища надъ стръмнини, презъ Руфина, чува единъ гласъ който казва: „Спрете!“ Той не вижда никого. Г-жа Дюпре, която била съ него, не вижда никого но чува гласа. Два пжти наредъ, като искалъ да подкара коня, удряйки го съ камшика, се чува наново гласа: „Спрете, спрете!“ Дюпре слиза и вижда, че осьта е излѣзла отъ колелото и че колелото, което било не далечъ отъ бездната, скоро щѣло да се освободи. Трѣбвало е да се продължи пжтя пеша, следъ като колата малко била поправена.“

Да завърша за интуицията съ два цитата.

А. Безантъ въ една статия казва: „Интуицията е Мждростъ, развита отъ опитностъ и погледнато външно — едно виждане, близко до ясно-видство, което схваща разлики, което действува направо и сигурно, безъ нѣкой процесъ на разсжждение, но безпогрѣшно. . . „Въ сърцето на тогози, който е съвършено преданъ, казва Бхагавадъ Гита, мждростъта се явява съ течение на времето.“ „Чиститѣ сърдечно ще видятъ Бога“ е казалъ Христосъ. Тази висша Сила не произхожда даже отъ Творческия Умъ — образътъ на Божествената дейностъ; тя е плодъ на тази висша и чиста емоция, която е образътъ на Божественото Сърце. . .“

Николай Райновъ, въ сказката си „Блѣнъ ли е свърхчовѣкътъ“? (напечатана съ още две негови сказки въ книгата „Днесъ и утре“) казва:

„Стига — проклетия хленчъ на духовната осждица — *ignoramus et ignorabimus*!“ Ние можемъ да узнаемъ, щомъ имъ други, които сж вече уз-

нали. Доброто на природата е въ това, че не е никому мащеха. Нека погледнемъ на въпроса по просто: какъ познава свърхчовѣкъ? За щастие, нѣкои отъ ония които владеятъ подобни познавателни способности, сж ни открили тайната — и въ нея нѣма нищо чудно. Да чуемъ най-напредъ Бергсона. Интуицията, тоя „гласъ на живота“, тоя „върховенъ, пречистенъ, одухотворенъ нагонъ“, е току-речи задушенъ отъ ума; тая дивна способностъ прилича на мъждѣщъ свѣтильникъ, що пламва едва — едва, и то отъ време на време, „За да разбие съ лжчитѣ си мрака, дето ни е захвърлилъ умътъ“. Все пакъ, само съ нейната помощъ „човѣкътъ може да постигне своето дълбоко азъ“, да влезе въ прѣка връзка съ всичко живо, да преживѣе живота на вселенната — и въ сжщото време да обикне всичко живо, защото тая способностъ е полумждростъ — полуобичъ: въ нея се проявява цѣлото ни сжщество, сжщинското ни азъ, което е по естество божествено, свърхчовѣшко. Въ сжщностъ, тоя познавателенъ процесъ, за който ние можемъ само да се догадаме, е дѣло на бързъ и решителенъ духовенъ растежъ, той е обожествяване на човѣка, сломяване на вси прегради, дѣлещи една личностъ отъ другитѣ, душевно рудокопство, следъ което изъ чистото лоно на бездната у насъ — лъсва огроменъ елмазъ, по чийто стени се оглежда цѣлата вселена съ всичко живо по нея“.

Съзерцанието, подобно на интуицията е единъ пжтъ, по който нашето съзнание идва въ съприкосновение съ Свѣрхсъзнанието, съ Божественото въ насъ. Подобно срещата на Мойсея на Синайската планина съ Бога, човѣкътъ при

съзерцанието се изкачва на единъ връхъ, дето свѣтлина озарява душата; той чрезъ преживяване разбира нѣща, които не подлежатъ на теоритични обяснения; чрезъ съзерцанието човѣкъ открива у себе си Вѣчното; чрезъ него той се свързва съ великата хармония, която съществува въ природата и нови сили, нови дарби се разкриватъ у него — той се пресъздава. Чрезъ него човѣкъ богатѣе по пѣтя на мистицизма. Тишина и уединение сж безусловно необходими при съзерцанието.

Дора Рапардъ сигурно има предвидъ резултатитѣ отъ съзерцанието, когато казва:

„Въ стаичката тиха говори на менъ,
Тамъ искамъ да слушамъ Тебе всѣки день.
Допри до сърдце ми твоя неженъ прѣстъ,
Говори, о Боже, говори на менъ.“

Ние бихме желали да се изкажемъ и върху ясновидството въ Стария и Новия Заветъ по-обширно, дето има толкова много регистрирани факти отъ ясновидство, но ще оставимъ читателя самъ да ги подири, а тукъ ще дадемъ само нѣколко. Ето единъ кратъкъ цитатъ за ясновидството и яснослухарството на Христовия ученикъ Иоанъ — изъ последната книга на библията „Откровение“: „Откровение на Светаго Иоана Богослова — откровение Исусъ Христово, което му даде Богъ, да покаже на рабитѣ си онова, което има скоро да бжде; и Той проводи и го яви чрезъ ангела си на своя рабъ Иоана. . . Въ недѣленъ день бѣхъ въ изстѣпление духомъ. И чухъ задъ себе си гласъ голѣмъ, като отъ трѣба, който говореше: Азъ съмъ алфа и омега, първий и последний и каквото виждашъ напиши въ книга и

проводи на седемътъ църкви, които сж въ Азия...“ (Откр. 1:1—2, 11—12;). Вижъ и Дѣян. на Апостолитѣ 16:16—18;

Ето нѣколко цитата отъ стария заветъ:

1) „А Саулъ (преди да стане царъ) рече на слугата си: да се върнемъ. . . А той му рече: въ този градъ има чловѣкъ Божий, чловѣкъ който е на почитъ — всичко що казва, непременно се сбжда. Да идемъ при него. . .“ (I. Кн. на Цар. 9:5—6;)

2) „А Господъ бѣше проговорилъ на Самуила, единъ день преди да дойде Саулъ, Който бѣше му казалъ: . . . и когато Самуилъ видя Саула, Господъ му рече: ето чловѣкътъ, за когото ти говорихъ“ (I. кн. на Цар. 9:15—17;)

„Тогавъ Самуилъ взе сжда съ мирото, та го излѣ на главата му. . . Като си заминешъ днесъ отъ тука, ще намѣришъ двама чловѣци при Рахиловия гробъ. . . и тѣ ще ти рекатъ. . . и като стигнешъ до джба на Таворъ, тамъ ще те срещнатъ трима човѣка, които отиватъ за среща съ Бога въ Ветиль; отъ които едина носи три ярета, втория — три хлѣба, а третия — мѣхъ съ вино. Тѣ ще те поздравятъ и ще ти дадатъ два хлѣба... После, като стигнешъ до Филистимския гарнизонъ, въ града ще срещнешъ дружина пророци¹⁾... Тогавъ ще дойде Господния Духъ върху тебе, та ще пророчествувашъ заедно съ тѣхъ и ще се

¹⁾ Тѣзи пророци не сж израсли, като гжи. Тѣхната дарба е резултатъ на специална тренировка по духовния пжтъ; на специална школовка — чрезъ които сж организирани у тѣхъ висшитѣ проводници на Възтъ и приведени въ активностъ чакритѣ.

промѣнишъ въ другъ човѣкъ. А когато приживѣешъ това, което сега ти пророчествувамъ, прави каквото случаятъ позволява, защото Богъ е съ тебе.“ (I. кн. на Цар. 10: 1 — 7;)

Както виждаме, ясновидството на Самуила е толкова висше, че той гледа развиващитъ се събития въ бъдещето, като на кинематографъ. Тази му способностъ констатираме и следъ смъртта му: той предсказа на Саула чрезъ една медиумка, че той и синоветъ му още на следния день ще бждатъ мъртви. (Прочети I. кн. на Цар. 31: 2 — 5;).

3) И говори Господъ на Гада — ясновидецътъ на Давида — и рече: иди кажи на Давида „така говори Господъ. . .“ (I. кн. на Лѣтовцигъ 21: 9 — 10;)

Нека сега процитираме накратко писаното за Валаама въ книгата Числа.

„Подиръ това израилянитъ отпжтуваха и разположиха станъ на Моавскитъ полета, оттаткъ Йорданъ, срещу Иерихонъ.

А Валакъ, Сепфоровия синъ, видя всичко що стори Израилъ на Амореицитъ, и убоя се много. . . Валакъ бѣше царъ на Моавянитъ въ това време. И изпрати посланници до Валаама, Веоровия синъ въ Фатуръ, който е при рѣката Ефратъ. . . за да му кажатъ: ето народъ излѣзе изъ Египетъ. . . и сж разположени срещу мене. Дойди сега, прочие, моля ти се, та ми прокълнитя люде, защото сж по-силни отъ мене. . . та да ги поразимъ. . . понеже знаая, че оня, когото ти благославяшъ, бива благословенъ, а когото прокълнешъ, съответнитъ резул-

тати се изсипватъ върху него. . .¹⁾ А Богъ рече на Валаама: да не отидешъ съ тѣхъ, нито да прокълнешъ людитѣ, защото сж благословени. И Валаамъ, като стана сутринята, каза на Валаковитѣ първенци: идете въ земята си, защото Господъ отказва да ме пустне да дойда съ васъ. Тогазъ моавскитѣ първенци станаха, та дойдоха при Валака и рекоха: Валаамъ отказва да дойде съ насъ. А Валакъ пакъ изпрати първенци, по-много и по-почтенни отъ ония. И тѣ, като дойдоха при Валаама, му рекоха: така каза

1) Днешното културно общество въ Европа и Америка особено силно се интересува да узнае: кои сж причинитѣ, че тѣзи, които участвуваха въ откриване гробницата на Египетския фараонъ Тутенкаменъ, единъ по единъ умиратъ и то все отъ „внезапна“, „случайна“ и „мистериозна“ смъртъ. Въ в. „Утро“ отъ 26 VIII. 1934 год. подъ заглавието: **Проклятието на Тутанкаменъ** — двадесетата жертва на фараона починала“, между другото се казва:

Тия дни е починалъ въ Лондонъ Артуръ Вайгалъ, известенъ английски ученъ — египтологъ. Лѣкаритѣ, при всичкитѣ си усилия, немогатъ да откриятъ причината на смъртта на този младъ ученъ.

Артуръ Вайгалъ е 20 тата жертва на отмъщението на фараона Тутанкаменъ. Артуръ Вайгалъ е умрѣлъ вследствие на мистериозна отрова, която е погълналъ организмътъ му при разкопчитѣ на гробницата на египетския фараонъ.

Вайгалъ билъ едва 53 годишенъ човѣкъ, съ здраво тѣлослужение. Той никога не е боледувалъ до деня, въ който е присѣствувалъ при откриването гробницата на Тутанкаменъ. Отъ лицата, които сж присѣствували при

Балакъ, Сапфоровия синъ: „Моля ти се, нищо да не те спре отъ да дойдешъ при мене, защото ще те въздигна до голѣма почитъ и ще сторя всичко що би ми рекълъ. Прочие, дойди моля и прокълни ми тия люде.“ А Валаамъ отговори на Балаковитѣ първенци: „Ако би ми далъ Балакъ и кжщата си пълна съ сребро и злато, азъ немога да престяжия думата на Господа, моя Богъ — да направя по малко, или повече. Затова моля, преношувайте и вие тука, за да се науча какво още ще ми каже Господъ.“

откриването на гробницата, до сега сж умрели мистериозно 19 души.

. . . Макаръ и да не е билъ суевѣренъ, Вайгалъ е призналъ предъ единъ свой приятелъ, че му направило дълбоко впечатление, когато е прочелъ при входа на гробницата въ Луксоръ следния надписъ:

„Крилото на смъртта ще покоси всѣкиго, който се осмѣли да се докосне до гробницата на фараонитѣ...“

Днешната официална наука не може да обясни на какво се дължатъ тѣзи 20 смъртни случаи. Да се каже: „мистериозна отрова“, или „случайностъ“ — това нѣма да задоволи критичнитѣ умове! Окултната наука има своитѣ обяснения за факти, като конкретнитѣ. Нейнитѣ адепти знаятъ естеството на силитѣ, които сж причинили тѣзи смъртни случаи. Понеже въпроса е специаленъ и неможе накратко да се изложи и аргументира, ний се отказваме тукъ да го третираме. Ще кажемъ само, че тукъ сж използувани законитѣ и силитѣ, които сж владѣли древнитѣ египетски маги. (Вижъ Изходъ 7: 12, 20—22; 8: 6—7; и пр.)

И Богъ¹⁾ дойде при Валаама презъ нощта, та му рече. . .“ (Числа 22: 1 — 20;)

Могатъ ли болшинството български владици и попове да кажатъ като този езичникъ Валаама — че и пълна кжша съ злато да имъ даватъ, не могатъ да пристѣпятъ думата на Господа?

Исусъ Христосъ когато разпращаше дванадесетъ си ученика на провъдъ, между другото имъ казва: „Кждето ходите, проповѣдвайте и казвайте: царството небесно наближи. Болни изцеравайте, прокажени очищавайте, мъртви възкръсявайте, бесове изпѣждайте — даромъ сте приели, даромъ давайте“ (Мат. 10: 7 — 8;). А нѣкои български попове, изглежда, че както дявола чете евангелието (както му изнася!) и тѣ последния стихъ го четатъ: „даромъ сте приели, на драмъ го продавайте.“ Тѣ изглежда, че сж си затворили съ памукъ ушитѣ, за да не чуятъ какво казва Ап. Павелъ въ деянията на Апостолитѣ 20: 34 — 35; „И сами знаете, че за моитѣ нужди и за нуждитѣ на ония, които бѣха съ мене, тѣзи мои ржце послужиха. Всѣкакъ ви показахъ, че така като се трудите, трѣбва да помагате на немошнитѣ, и да помните думитѣ на Господа Исуса, че Той рече: „По блаженно е

¹⁾ По наше разбиране, както при този езичникъ Валаама, тѣй и при еврейскитѣ царе и свещеници, когато чрезъ различни начини сж се допитвали до Небето, не се е проявявалъ Богъ, а ангелъ — делегатъ отъ Божественната иерархия. Прочети „Исусъ Навиевъ“ 5: 13—15; и „Деянията на Апостолитѣ.“ 12: 7.

да дава човѣкъ, отколкото да приема.“¹⁾

Въ I. Коринт. 11:28 — 30 Ап. Павелъ казва: „Но да изпитва човѣкъ себе си и така да яде отъ хлѣбътъ и да пие отъ чашата. Защото, който яде и пие недостойно, той яде и пие, осжждане на себе си, като не прави разграничение — че приема тѣлото на Господа. По тази причина мнозина между васъ сж слаби и болнави, а и доста и умиратъ.“

Врѣла вода налѣта въ студена чаша, строшава чашата. Аналогиченъ е закона, който действува въ случая. Таинството евхаристия е истински алхимиченъ процесъ. Ап. Павелъ е познавалъ силитѣ, които присѣствуватъ следъ освещаването въ виното и хлѣба, които сж тѣхни физически носители. И той е знаелъ, че безъ предварителна подготовка въ покаяние, молитва, постъ, примирение съ враговетѣ и пр., вмѣсто благословия, тѣзи „хлѣбъ“ и „вино“ внасятъ разрушение у човѣка, който ги приема. . .

Но дали болшинството днешни владици и свещеници, (не само въ България), каквито ний ги познаваме, могатъ да бждатъ оператори, които резултатно да извършватъ този алхимически процесъ?²⁾ Вържжени съ логиката и фактитѣ,

1) Този бисеръ не се намира нито въ едно отъ четиритѣхъ евангелия.

2) Ясновидеца Ледбитеръ разправя, че веднажъ при литургията извършвана отъ единъ католически свещеникъ, държайки чашата и произнасяйки възгласа: „Со страхомъ Божи . .“ той видѣлъ чашата да излъчва свѣтина, като слънчевата.

ний отговаряме решително: Не! Защо не виждаме тѣзи свещенници, дѣлата на които ни сж известни (а отъ дѣлата се сжди за човѣка!) и които се пречистяватъ по 10—20 пжти всѣки месецъ, да сж слаби и болнави и преждевременно да умиратъ?!

Днешното духовенство плаши простодушното си паство, че тѣ, като „приемници на апостолитѣ“, на които Христосъ каза: „Както ме Отецъ проводи и Азъ провождамъ васъ. И това, като рече, духна и имъ каза: приемоте Духа Светаго. На когото простите грѣхове, простени имъ сж и на когото задържите, задържани сж“ (Ев. Иоанна 20: 21 — 23;) — могатъ да санкциониратъ опрощаването, или неопрощаването грѣхове. А тѣ или не разбиратъ, или не искатъ да разбератъ, че Христосъ каза това на апостолитѣ си, защото тѣ бѣха носители на Духа Светаго, който прилага Божественитѣ заксни еднакво — и на небето, и на земята...

Имаме събранъ обширенъ достовѣренъ материалъ за морални падения (като се почне отъ най-грубъ материализъмъ, сребролюбие съ престѣпни прояви, пиянство въ система, блудство и пр.) проявени отъ маса попове, калугери, владци и папи, обаче за да не внасяме съблазнъ въ простодушнитѣ вѣрующи, за сега ще изоставимъ този материалъ. Ако речемъ да заговоримъ за Вартоломѣевската ношъ, или за нечуванитѣ жестокости на инквизицията, ний ще се натъкнемъ на духовници — чудовища, сатири, изчадия на еда, а не на нѣкакви си сторонници за успѣха на Дѣлото на кроткия Исусъ отъ Назаретъ, който само за любовь, милость и прощение учеше (да се прощава 70 пжти по 7, т. е. всѣкога!); да се мо-

лимъ за враговетъ си и да благославяме тия, които ни кълнатъ, както самъ отъ кръста, молейки се за неприязнено настроенитъ къмъ него: „Отче, прости имъ, защото не знаятъ какво правятъ“ — ни даде примѣръ!

Ще кажа нѣколко думи само за единъ Самоковски грѣцки владика, билъ такъвъ наскоро преди освобождението на България.¹⁾

Нощно време, преоблеченъ, той ходель въ кжщата на една млада хубава вдовица, за да блудствува съ нея. Една съседка разбрала това и казала на мъжа си. И той организиралъ група, която го хваща на мѣстопрестѣплението. За този му грѣхъ той билъ заточенъ въ манастиръ и съ стража напусналъ града. Голѣма частъ отъ гражданството, преимуществено жени, излѣзли да го изпратятъ вънъ отъ града. При раздѣлата, този владика казалъ на изпращащитъ го: „Едно време Исуса Христа го предаде Юда Искаримотски, а мене ме предаде еди коя си жена.“ (Какво кощунство! Свѣето „предаване“ сравнява съ това на Исуса Христа!) И отъ тогава самоковци почватъ да наричатъ семейството на тази жена, която казала на мъжа си за владиката — „юдитъ“, който прѣкоръ се предава и на наследницитъ имъ.

Който внимателно изучава „Стария Заветъ“ отъ Библията, ще схване, че свещеницитъ и водачитъ на дрезния еврейски народъ сж познавали доста отъ тайнитъ закони на Магията. Нѣкои отъ тѣзи закони Мойсей, пророкъ Илия, царь

¹⁾ Този случай ни разправи учительтъ ни по история Мирчо Димитровъ въ класъ, когато бѣхъ ученикъ въ последния класъ на Габровската гимназия.

Соломонъ, първосвещенника Самуилъ и др. сж заимствували направо, или чрезъ приемственостъ, отъ посветенитѣ изъ тогавашнитѣ източни народи, а главно отъ египетскитѣ жреци (защото най-висши знания изъ окултната наука сж обладавали жрецитѣ при египетскитѣ храмове.) Но нѣкои отъ тѣзи закони сж имъ биле откривани отъ висши сжщества отъ невидимия свѣтъ. „Ковчегътъ“, който Мойсей е изработилъ, за да служи нѣщо, като радио-апаратъ за сношаване съ невидимия свѣтъ; скинията и разнитѣ одежди на свещенника сж биле изработени отъ Мойсея по указание отъ невидимия свѣтъ. Всичкитѣ материали, бои и различнитѣ скъпоценни камъни, които сж биле употребени за тѣхъ, сж били точно опредѣлени — за да се използватъ тѣхнитѣ магични свойства. Нека читателя прочете самъ по подробно мѣстата, които ще посочимъ, а тукъ ще дадемъ кратки цитати.

„И внимавай да ги направишъ по образътъ имъ, който ти бѣ показанъ на планината“ (Изходъ 25:40); „И тамъ Азъ ще се срещамъ съ тебе . . . ще говоря съ тебе за всичко, което ще ти заповѣдамъ за израилтянитѣ“ (Изходъ 25:21-22); „и да въздигнешъ скинията споредъ видътъ ѝ, който ти бе показанъ на планината“ (Изх. 26:30). Прочети още Изх. 28:4—30 за да видишъ указанията за изработката на различнитѣ одежди на свещенника. „На сждебния нагрѣдникъ да положишъ и уримътъ и тумима, които да бждатъ на Ароновото сърце, когато влиза предъ Господа...“

Че Соломонъ е билъ единъ отъ посветенитѣ се вижда отъ направения отъ него храмъ, отъ написанитѣ отъ него книги и отъ стиха: „Со-

ломоновата мъдрост надмина мъдростта на всичките източни жители и всичката Египетска мъдрост“ (III. кн. на Цар. 4: 29—30). За направата на Соломоновия храм, за разните символични направи въ него, прочети III. кн. на Цар. 6 и 7 глави. За значението на двата стълба и украшенията имъ Ч. Ледбитеръ въ книгата си „Скритиятъ животъ въ свободното зидарство (франкмасонство)“ на стр. 36—42 между другото казва:

„За този символизъмъ 1) наровитѣ сж избрани, защото всѣки нарѣ съдържа голѣмъ брой отдѣлни сѣмена, съ което се символизира грамадната плодовитостъ на природата, а сжщо и голѣмото разнообразие въ типовеѣ ѣ.

Тритѣ редици лилии, които сж наредени да прикриватъ съединението на капителя съ стълба сж направени да представятъ посветенитѣ отъ тритѣ степени на Египетскитѣ мистерии. . . Прекръстосанитѣ палмови листа, тукъ сж указвали на Липика, Господаритѣ на Карма. . . Освенъ това стълбовете представляватъ двата велики закона на прогреса — Карма и Дхарма (ръководящата сила на Азъ-тъ извжтре). . .“

Че „ковчегътъ Божий“ („ковчегътъ на свидетелството“) е служилъ на предназначението си и е излъчвалъ магични сили 2) — нѣщо като си-

1) За символизма въ Библията прочети Посл. къмъ Галатян. 4: 22 — 31;

2) Такива свойства и много други иматъ и пентограмитѣ на Учителитѣ. Тѣ сж изработени отъ тѣхъ съ вешо познаване законитѣ на магията. Произнасянето молитви ѣ формули предъ тѣхъ иматъ особени ефекти.

лно електричество и носелъ благословения съ своето присъствие, прочети: I. кн. на Цар. 5: 11; 6: 19; Числа 4: 15 и 20; и II. кн. на Цар. 6: 6 — 12; (Когато Оза простре ръката си за да придържи ковчега, за да не падне, нѣщо като силенъ електрически токъ излѣзе изъ ковчегътъ и Оза падна мъртавъ при ковчега. Това уплаши Давида и той остави ковчега въ домътъ на Овидъ Едома въ другъ градъ. Но като разбралъ какви благословения е донесълъ ковчегътъ, Давидъ го премѣстилъ въ своя градъ).

Но и самитѣ оператори, свещенниците, които сж боравили съ тѣзи магични направи сж се приготвявали предварително, за да могатъ да боравятъ безопасно и резултатно съ тѣхъ. „Ковчегътъ“ умъртви Оза, при съприкосновението му съ него, защото той не се е билъ надлежно приготвилъ, за да борави безопасно съ „ковчега“. Морисъ Метерлинкъ въ своята книга „Le grand secret“ казва:

„Ще трѣбва да се заемемъ най напредъ съ нашето собствено одухотворяване. Ще бжде добре да има лабаратории отлично организирани, но възможно е, че у насъ самитѣ се намира истинската лаборатория, отдето излизатъ всички открития. И струва ми се, това много по-добре отъ насъ сж го разбрали свещенниците и жрецитѣ на великитѣ религии. Когато тѣ искаха да се занимаватъ съ ултрадуховнитѣ царства на природата, тѣ се приготвяваха дълго време. Тѣ чувствуваха, че не стига само да бждатъ учени, но преди всичко да станатъ святи. . .“

Много закони на природата, по предание познаваха нашитѣ родители, а младото поколение

ти отхвърли съ лекъ замахъ, като суевѣрия, защото не ги разбираше, а му липсваха и резултати отъ наблюдения. Напр. вѣрата въ **уроки**тѣ, урочасването (внезапно разболяване на здраво дете, или възрастенъ отъ лошъ погледъ). Новитѣ научни открития установяватъ истината по въпроса. Ще дадемъ цитатъ отъ статията на проф. П. Петковъ „Невидимъ човѣкъ“ (печатана въ в. „Витл. Звезда“ год. XV., 1936 — бр. 5):

„Споредъ изследванията на лондонския Д-ръ Русъ, отъ око̀то на човѣка излизатъ лъчи подобни на електромагнитнитѣ, силата на които може да влияе не само на човѣка, но и да раздвижи окаченъ предметъ. Силата на тѣзи лъчи е различна у разнитѣ хора. Многобройни опити потвърдили електричността на тѣзи лъчи, но най-очебиенъ и най-простъ е опитътъ съ телена спирала. Окачена на коприненъ конецъ и намираща се подъ влиянието на магнитъ, който я държи въ една постоянна посока, тя може да бжде отклонена подъ действието на силния и устременъ въ нея погледъ на едно око. Доказано е, че този резултатъ е постояненъ и че наистина отъ очитѣ ни излизатъ невидими лъчи, които споредъ силата си, оказватъ своето влияние на околнитѣ хора и животни. Само така може да се обясни какъ най-опаснитѣ диви звѣрове могатъ да се смиряватъ предъ силнитѣ очи на беззащитния инакъ човѣкъ.“

Ето кратъкъ цитатъ и отъ статията на Д-ръ Ел. Р. Кoenъ „Суевѣрие и права мисль“ (печатана въ сп. „Ж. Зърно“ год. VIII., 1934 — кн. 7—8):

„Освенъ зли погледи има и добри — такива, които вмѣсто уроки носятъ щастие. Погледи отъ

този родъ се помнятъ презъ цѣлия животъ и тѣ сж силни двигатели. Въ историята на човѣчеството сж регистрирани случаи на смъртоносни и възкресяващи погледи. Силата на погледа, обаче, познаватъ въ голѣми потѣнкости младитѣ влюбени хора. Какъ силно въздействува погледътъ на възлюбената, какъ безсмисленъ е животътъ на младежътъ, или на една девойка, когато отъ дълго време не е срещала погледа на избрания! . . .“

Проф. П. Петковъ въ казаната статия „Невидимъ човѣкъ“ казва още: „Успѣхитѣ и постиганията на науката сж тѣй дълбоко навлѣзли въ онова, което се смѣташе за тайнствено и свѣрхдействително, че вече става трудно да се задържи на старото си мѣсто до скорошната граница между научното и тайнственото.

Още въ древностъ се е поддържало, че около човѣшкото тѣло има и невидима часть, наречена аура . . .

Заслужаватъ внимание опитнитѣ изследвания на Дьо Роша и Дюрвилъ. Тѣ сж дошли до важнитѣ заключения, че лжчеизпускането достига отъ 20 см. до 1.5 м. около тѣлото и е въ зависимостъ отъ особеноститѣ на живия организъмъ (у умрѣли лжчитѣ изчезватъ): че лжчитѣ сж най-силни въ областта на чувствителнитѣ органи: очитѣ, ушитѣ, носа, (но у глухитѣ не излизатъ навънъ отъ ушитѣ) . . .“

СЖЩИНСКИЯ ЧОВЪКЪ

Макаръ че материализма, като мирогледъ е отреченъ и усмѣнъ отъ сериозната философска мисълъ на нашето време (отъ катедритѣ по философия въ университетитѣ той е подложенъ на безпощадна критика), все пакъ въ нашата малка България между грамадната частъ отъ нашата „интелигенция“, която не следи развоя на научната и философска мисълъ, материализма е „последната дума на науката“, безъ дори да дозираватъ, че 20-тия вѣкъ му изпѣ и последната зауспокойна молитва. За да вразумимъ една частъ поне отъ тѣзи заблудени деца на България, които биха желали да прочетатъ това, което излагаме тукъ; и да предпазимъ друга — отъ тѣхното увлечение и заблуждение, решихме да дадемъ нѣколко цитата отъ именити философи, които да послужатъ, като критика на материализма — за да имъ стане ясно, че човѣка не е материя, че тѣлото е инструментъ на духа; че е басня твърдението на материалиститѣ, че умътъ е функция на мозъка и че душата е сборъ отъ различни тѣлесни прояви. А безспорно е, че мирогледа на човѣка указва влияние върху морала и начина на живота му.

Ще разгледаме въпроса за сжщинския човѣкъ отъ различни страни, за да добие читателя една по-пълна представа по този тѣй-важенъ въпросъ.

Да почнемъ съ цитати отъ професоръ Д. Михалчевъ, изъ книгата му „Форма и отношение“:

383 „Обявявайки се противъ Беркли, Холбахъ казва на едно мѣсто, че берклеанството било съградено върху софизми, които сж дотолкова неопровержими, докато човѣкъ е робъ на основното заблуждение на спиритуализма, т. е. докато смѣта, че имало нѣкаква душа, като нѣщо различно отъ тѣлото, докато значи, не е разбралъ, че материята е, която мисли (System, S. 143 f., 92). Оттука, както и отъ други мѣста изъ съчиненията на материалиститѣ, се вижда, че тѣ полагатъ голѣма цена на тезата, споредъ която материята могла да мисли, могла да бжде и била фактически субектътъ на усещането, на мисленето. Наистина, ние подхвърлихме гносеологията на материализма на критически разборъ, безъ да докосваме онтологичния въпросъ за способността на материята да усеща, и резултатитѣ на нашата работа сж независими отъ отговора, който може да бжде даденъ на този въпросъ. Но щомъ „Системата на природата“ прави такъвъ голѣмъ капиталъ отъ тоя въпросъ, принудени сме да се спремъ и на него.

Ние твърдимъ, че не разбираме, каква би била тая психология, която отъ способността на материята да усеща само, отъ усетитѣ ще може да изгради и обясни цѣлото многообразие на душевния животъ. Ала не е сега въпросътъ какъ би изглеждала една материалистична и сензуалистична психология, толкова повече, че нищо подобно въ литературата не сжествува, а пита се: може ли изобщо да се говори смислено, че материята усѣща? И ако философитѣ въкове наредъ сж се съмнявали въ тая възможность, правели сж туй затова, защото не сж били въ със-

тояние да разбератъ, какъ може едно материално същество да притежава, като опредѣлителностъ, респективно свойство, нѣщо, което не е протяжно и не може да бжде схванато аналогично нито на голѣмина, нито на формата, нито на кое да е друго свойство на вещъта. Формата, голѣмината, цвѣтътъ и пр. сж тамъ, гдето е вещъта (мозъкътъ напр.); тѣ могатъ да бждатъ възприети, т. е. попипани, видени и т. н., докато въ мозъка нѣма никакви мисли, за всѣки случай никой не ги е видѣлъ, попипалъ или чулъ. На тия, които се съмняватъ въ способността на материята да усеща, респективно да мисли, материализмътъ отговаря по следния начинъ: „Вие предпоставяте първо, че материята е мъртва, не съзнаваща, неспособна да усеща, и после се чудите, какъ може да се говори разумно, че тя могла да усеща, да мисли, да съзнава.“ — Разбира се, за тоя, който вмѣква въ понятието за материята „мъртвина“ „несъзнателностъ“, за него тя не може да усеща. Ала всичко зависи отъ „понятието“ което ще си съставимъ за материята. И материализма си въобразява, че нищо не може вече да го докосне, щомъ той разшири своето понятие за материята и обяви усетливостъта за едно основно нейно свойство.

384. Прочие, всичко зависело отъ понятието за материята. Ония, които смѣтали, че материята не могла да мисли, имали друго понятие за материята, а материалиститѣ, които били увѣрени въ способността на материята да усеща, респ. да мисли, имали по-друго понятие за материята. Работата изглежда така опростотворена и тъй кристално ясна, че е просто непонятно,

какъ противниците на материализма не сж могли до днесъ да схванатъ това. . . И наистина, щомъ усетливостъта и мисленето влизали въ „понятието за материята“, тогава защо да не се приеме, че мислящото, или усещащото е не нѣ- какво различно отъ материята „съзнание“, а самата материя, по-точно: организираната по особень начинъ материя?

Но какво ще рече: азъ имамъ едно понятие? Имамъ напр. понятие за коня. Това значи: при- тежавамъ общото на всички коне, това, което е сжществено за коня, взетъ като конь. . . Да се даде словесенъ изразъ на едно понятие (на едно общо дадено), ще рече: да се приведе една дефиниция. А такава дефиниция може въ слу- чая да ни даде зоологътъ, следъ като ни очер- тае особния строежъ на черепа, на пищеварител- нитѣ и др. органи на всички коне: това ще бжде научното понятие за коня, фиксирано въ една дефиниция. . .

Да се върчемъ сега на понятието за мате- рията. Материята — това сж вещитѣ. Да се ка- же кое е „сжществено“ за материята, кое влиза въ „понятието“ за материята, ще рече: да се да- де една безупречна дефиниция на туй, що е об- що на всички ония нѣща, които наричаме „ве- щи“. . . А ние искаме да знаемъ: кой е оня ми- нимумъ отъ свойства, при които е възможно изо- бщо понятието за вещиъта. . . Въпросътъ е: кой е научниятъ минимумъ отъ опредѣлителности, ко- ито правятъ едно знание за материята (вещиъта) възможно. . . А на тоя въпросъ отговаря меха- никата, като наука за вещиъта *par excellence*: това е голѣмината, формата и мѣстото. Всѣка вещь

кждето и когато и да е дадена, трѣбва да има едно особено мѣсто, една особна форма и една особна голѣмина. . . Тяжестъта е изключена, тъй като тѣлото само по себе не е тежко, а е тежко дотолкова, доколкото се привлича отъ земята. . .

386. Но кжде остана усетливостъта респ. мисленето на материалиста? Ако то влизаше въ понятието за материята, трѣбваше да е съществено за вешъта, трѣбваше да е невъзможно да се мисли вешъ, безъ да си я мисля усѣтлива, съзнаваща. Така ли е въ сжщностъ? Очевидно е сега, че тезата на материалиста е съвсемъ произволна. Никому и на умъ не идва, че е немислимо тѣлото, безъ да се предпостави неговата усетливостъ. Не така е съ голѣмината. Нека всѣки се опита да си представи едно тѣло въ опредѣленъ видъ (фигура) и намираше се нѣкжде, безъ да си го мисли въ една особена голѣмина! Това е невъзможно. Нека всѣки пробва да си помисли една вешъ, която има особена голѣмина и форма (фигура, видъ), но която не е на нѣкое мѣсто въ пространството! И това е невъзможно. Едното е немислимо безъ другитѣ две. Ала така ли е съ мисленето? Кому идва на умъ да си мисли, че писалката, която поглъща мастилото, съ което пише, цигарата, която пуши „мислѣли“! Нищо подобно нѣма. Но не е така само съ неорганичната, сжщо тъй е и съ органичната материя. Азъ не мога да си мисля мозъка, безъ да си го мисля нѣкжде, въ нѣкаква голѣмина и форма. Само че въ понятието за мозъка не влиза никаква усѣтливостъ, никакъв „сансибилитетъ“. Ето защо, не е вѣрно, че въ истинското понятие за материята влиза и спо-

собносттата на мислене, респ. усетливостта. „Понятието“ за вешта, съ ксето материалистът иска да замѣсти досегашното и да подбие тезата, че съзнаваще може да бжде само едно съзнание, се оказва ненаучно сбразувано, произволно и несъстоятелно“. (стр. 523 — 529).

Даваме и нѣколко цитата отъ книгата „Въведение въ филоссофїята“ отъ прсфесора по филоссофия въ берлинския универ. Фр. Паулсенъ.

„Модерната филоссофия върѣи по пжтя, посоченъ отъ великитѣ гръцки мислители . . .

Тя започва при Декарта съ силно изсѣряне на дуализма: душа и тѣло — две съвсемъ различни форми на действителнотс: тѣлото сжщностъ, чието единствено опредѣление е протяжността; душата — сжщностъ, единственото огредѣление на която е мисленето, или съзнанието . . .

Негативната страна на механическата физика и физиология е чисто спиритуалистическата философия: ако на органическитѣ процеси не може да се гледа като на резултатъ отъ дейността на душата, то трѣбва да се приеме, че и мисленето не може да се обясни съ псмощта на физиологически процеси. Едно движение прсизвежда друго движение, но то никога неможе да произведе единъ съзнателенъ процесъ; тогава то би трѣбвало да се изгуби въ него, т. е. би трѣбвало да бжде физическо, а това говори противъ първата и основна аксиома на физиката. Понеже битието на мисълта неможе да се оспорва отъ никого, понеже тя е най-известната за насъ, то се явява и необходимостъ отъ другъ принципъ, съвсемъ различенъ отъ тѣлото, а този

принципъ е духътъ (mens). Тъй почва модерната философия . . .“ (стр. 42)

„Вгората забележка искамъ да направя от-носително следствията отъ материалистическото възрение за морала и начина на живота. Позна-то и доста разпространено е мнението, че материализмътъ е опасна теория: като иска да обори религията и вѣрата въ идеалитѣ, той разрушава сжщезременно и нравствеността. Неговитѣ прак-тически заключения сж: добродетельта е мечта, съвестта — капризъ, нравствениятъ законъ — из-мислица на поповщината. Истинската мъдростъ е: наслаждавай се отъ живота, колкото можешъ по-вече . . .“ (стр. 51)

„Да вземемъ най напредъ втората формула: психическиягъ процесъ по себе си не е нищо друго, освенъ физически процесъ. Ако материа-листътъгъ действително е решенъ да се придържа здраво о това твърдение, тогава той е неоторимъ. Положенията: мисълта не е нищо друго, освенъ движение въ мозъка, чувството — нищо друго, освенъ тѣлесни процеси въ фазомоторната сис-тема — сж напълно неоторими, разбира се, не за гуй, защото сж вѣрни, но затова, защото **сж абсолютни безсмислици**: а глупостта спо-дѣля това преимущество съ истината, че не мо-же да се обори. Мисълъ която въ основата си не е нищо друго, освенъ движение, е **желѣзо, което е дървено**. Върху това неможе да се спори; може само да се каже: азъ разбирамъ подъ понятието мисълъ — мисълъ, а не нѣкакво движение на мозъчни мулекули, както и въ ду-митѣ гнѣвъ и страхъ, се обозначава самия гнѣвъ и страхъ, а не нѣкакво стеснение, или разши-

рение на кръвоносните сждове. Тѣзи последни-
тѣ явления ставатъ и ще ставатъ всѣкога, когато
се явяватъ първитѣ, но тѣ не сж мислитѣ и чув-
ствата; тѣ могатъ да се обръщатъ както се ще,
но въ движението не се крие абсолютно никаква
мисълъ . . .“ (стр. 63)

„Отъ времето на гръцкитѣ философи чакъ
до день днешенъ, философията — т. е. универ-
салното изследване на действителността, което
се издига надъ физично-астрономичния възгледъ —
е считала за необходимо да постави въ основа-
та на действителността единъ идеаленъ, духо-
венъ принципъ. Платонъ и Аристотелъ, Спиноза
и Лайбницъ, Беркли и Кантъ, Шелингъ и Шопен-
хауеръ, Лотце и Фехнеръ, колкото и да се раз-
личаватъ по друго въ своитѣ мисли, въ това сж
сж всички съгласни, че духовното не играе роля
на единично, на странично явление въ свѣта, но
нѣщо по-вече, цѣлата тѣлесна природа посочва
на едно вътрешно, интелигибелно, само за себе
си съществуващо, което е сходно съ преживѣва-
нето въ нашата вътрешностъ. Който приема въ-
зрѣнието, че духовното има значение за единъ
универсаленъ и космиченъ принципъ, той стои
на страната на обективния идеализъмъ.

Азъ съмъ убеденъ, че философията въ този
си стремежъ — да направи духовното универсал-
но, космично — следва, не само здравия инстин-
ктъ на човѣшката природа, но и природата на
нѣщата . . .“ (стр. 72)

Следватъ извадки отъ написаното отъ прсф.
Ст. Консуловъ въ в. „Зора“ отъ 31. III. 1933 г.
подъ заглавие „Идеята за душата въ положител-
нитѣ науки“

„Мжчителнитѣ проблеми за душата и безсмъртието датиратъ много отдавна . . .

Трѣбва да признаемъ, че нашитѣ завоевания въ науката за живота ние дължимъ на методитѣ на механизма. Съ това обаче изчерпвали се всичко въ живота? Отговоръ на този въпросъ даде **Du Bois Reymond** съ следния общо известенъ примѣръ. Азъ мисля за „роза“. Вие механицитѣ, сте отишли тъй далечъ въ вашитѣ постижения, че знаете точно кои центрове работятъ въ това време, знаете движението на мулекулитѣ, на атомитѣ и пр. Но ако надникнитѣ въ моя мозъкъ, какво ще видите — само мулекули и атоми, но не и представата „роза“. А тя е психичното, жизненото явления. Следователно, между материалното и душевното имаме пропастъ. Най малко, въ живота, извънъ материалното, трѣбва да има и нѣщо друго. Последната мисль влѣзе въ основата на неовитализма, разработенъ най-успѣшно отъ Хансъ Дришъ, който тѣзи дни бѣ нашъ гостъ

. . . Въ живота, следователно, имаме не само чисто механичнитѣ прояви на материалния механизъмъ, но и „нѣщо“ по-вече. Това „нѣщо“ Дришъ нарече ентелехия.

Важно е, че Дришъ по строго наученъ пжтъ стигна до заключението, че животътъ не е само материални процеси. Застанемъ ли, обаче, на това становище, само една крачка ни дѣли вече отъ понятието за душата въ широкъ смисль на думата. И действително Дришъ настоява, че много загадъчни явления ще намѣрятъ обяснението си чрезъ ентелехията.

Щомъ ентелехията е извънъ материалното,

тя не може да загине заедно съ разпадането на тѣлото. Съ това пъкъ отново възкръсва въпросътъ за безсмъртието, който за материализъзма и механизма изобщо не съществува . . .“

Ето цитатъ и отъ книгата „Въведение въ асоционизма“ отъ Д-ръ Паскалевъ *)

„Ако изключимъ изъ душевния животъ при-стѣствието на „аза“, то тогава ще се натъкнемъ на голѣми противоречия. Преди всичко веднага ще възникне въпроса: кое е това, което осъзнава, констатира душевнитѣ явления? Ако допуснемъ, че всѣко явление се осъзнава само по себе си, то тогава ще изчезне всѣко съзнание за цѣлостния душевенъ животъ и всичко ще се разпадне на безчислено множество самосъзнаващи се елементи. А това противоречи съ действителността. Ако ли пъкъ допуснемъ, че душевнитѣ явления се осъзнаватъ едни други, то тогава се натъкваме на още по-голѣми противоречия. Какъ може напр. представата за една планина да осъзнае чувството за нѣкакво скръбно събитие, или пъкъ възприятието за едно дърво да търси въ душевния животъ да установи „аза“? Явно е, че това сж абсурдности, до които по необходимостъ идваме приемайки горното твърдение.

Отъ друга страна въ душевния животъ срещаме редица явления, които безъ наличността на единъ съзнаващъ „азъ“, оставатъ свършено необясними. Така напр. често сравняваме две възприятия, или представи и търсимъ тѣхната прилика, или различие. За да могатъ тѣ да бж-

*) Покойния Д-ръ Паскалевъ (медицински лѣкарь) бѣ единъ отъ ученицитѣ на Учителя Дъновъ.

датъ сравнени необходимо е нѣщо трето извънъ тѣхъ, което да ги сравни. Още Платонъ се натъква на тоя въпросъ. Въ случая, дава следния примѣръ: виждамъ единъ цвѣтъ и чувамъ единъ тонъ. По какъвъ начинъ мога да отлича единия отъ другия, когато нито въ цвѣта намирамъ да се съдържа различието му отъ тона. нито пъкъ въ тона различието му отъ цвѣта? Различието, което намирамъ помежду имъ, не се отнася поотдѣлно нито до цвѣта, нито до тона. Това третото е което съпоставя дветѣ и намира различието имъ. Явно е, че следвайки пжтя на подобни разсждения неминуемо се натъкваме на присѣтствието на „аза“. (стр. 90)

Даваме цитати и отъ книгата „Прегледъ на съвременитѣ учения за душата“ отъ руския професоръ по философия Г. Челпановъ

„Отъ какъвъ родъ сж ония данни, върху които философътъ строи своето предположение за сжществуването на душата? Тия факти сж главно следнитѣ: Първо, тѣй нареченото **единство на съзнанието** и второ **тѣждество на личността**. Подъ единство на съзнанието ние сме длѣжни да разбираме следното. Ако ние, напр. сравняваме две представи А и Б. ние трѣбва едновременно да държимъ въ съзнанието си тия две представи. Следователно, трѣбва да има **нѣщо** такова, което **съединява** тия представи въ едно цѣло. Това нѣщо което ги съединява въ едно цѣло е душата. Нали въ процеса на сравнението трѣбва и дветѣ представи едновременно да се мислятъ, едновременно да присѣтствуватъ въ нашето съзнание. Ето това комбинирующе нѣщо философитѣ наричатъ душа.

Другъ аргументъ, който се привежда въ подкрепа за съществуването на душата, то е тѣждеството на нашето „азъ“, на нашата личностъ. Но какво нѣщо е „азъ“ и какво трѣбва да се разбира подъ тѣждество на личността?

За да отговоримъ на това, нека се попитаме: какво мислимъ, когато употребяваме думата „азъ“. Когато употребявамъ думата „азъ“, азъ мисля, че заемамъ едипакъ си обществено положение, че съмъ се родилъ едиде-си, че съмъ на едиполко-си години, че имамъ едипакъ си дреха, че съмъ оня сжщия, който преди една седмица говорихъ на това сжщото мѣсто. Ако речехъ да продължи разсжжденията си на сжщата тема, азъ бихъ си спомнилъ за своето детинство и бихъ констатиралъ, че азъ съмъ сжщия, който преди едиполко-си години се учихъ едиде-се, прекарахъ детинството си едиде-си и т. н. Това е то моето „азъ“, моята „личностъ“. За тѣждество на личността ние считаме това обстоятелство, че азъ отѣждествявамъ моето сегашно „азъ“, съ онова „азъ“, което имахъ преди много години. Между тѣхъ въ действителностъ има разлика. Наистина, когато азъ бѣхъ дете, като употребявахъ думата „азъ“, мислѣхъ съвсемъ друго, отколкото когато сега употребявамъ тая дума. Но мене ми се струва, че моето сегашно „азъ“ е тѣждествено съ моето минало „азъ“.

Ако да не чувствувахъ тѣждеството на моето днешно „азъ“ съ моето „азъ“ преди месецъ, не бихъ считалъ себе си отговоренъ за своитѣ постжпки, извършени преди месецъ. Но тъй като азъ се считамъ отговоренъ, това значи, че азъ признавамъ своето тѣждество въ различни моменти на моя животъ.

Ето фактитѣ, въ реалността на които надали нѣкой ще се съмнява — но какъ да се обяснятъ тѣ? Като се опитвали да обяснятъ тия факти, нѣкои философи дошли да признаятъ необходимостта да допуснатъ съществуването на „душата“.

Тѣ сж предполагали, че съществува особна духовна субстанция, която тѣ сж считали за проста, недѣлима, нематериална и неразрушима. Тая духовна субстанция се явява, като носителка на всички духовни състояния; тя съединява въ едно цѣло всички отдѣлни състояния. Благодарение на нея, нашето „азъ“ ни изглежда гѣждествено и непрекъснато. Тая духовна субстанция не е нѣщо гѣждествено съ нашитѣ духовни състояния, съ нашитѣ чувства, мисли, желания и т. н. Тя е нѣщо отдѣлно, което стои вънъ отъ тѣхъ и има за целъ да съединява духовнитѣ състояния въ едно цѣло. Тя, съ други думи, ни напомня материалния атомъ. Както атомътъ, като се скрива задъ материалнитѣ явления, въ действителностъ е носителъ на всички свойства на последнитѣ: така и духовната субстанция, бидейки непосредствено недостъпна за нашето възприятие, се явява носителка на силитѣ, съ помощта на които тя предизвиква появата на съзнанието.

Философитѣ, които признаватъ съществуването на такава духовна субстанция се наричатъ спиритуалисти въ собствения смисълъ на думата“. (стр. 42 — 45)

Ще процитираме и изъ „Материализмътъ като мирогледъ“ отъ проф. С. Л. Франкъ:

„Вѣрно е преди всичко, че психическото нигога не ни е дадено въ формата на „вещъ,“ ка-

то нѣщо готово, а още по-малко — като нѣщо видимо и пространствено дадено. Психическото, преди всичко, не се вижда и не се осезава, а само се преживява и духовно възприема. Тази му отлика отъ материалното е излишно доказателство за лъжливостта на материализма въ неговата обикновенна формулировка. Отъ друга страна, психическото нѣма характеръ на „вещъ“ въ смисълъ на нѣщо дадено и готово, а по скорѣ има характеръ на процесъ, действие, енергия, на нѣщо въ текущо състояние. Но, ако си спомнимъ отъ една страна, че най-проникновенитѣ и дълбоки теории за материята — отново засилени напоследѣкъ — свеждатъ сжществото на материята къмъ „енергията“ и отъ друга страна, че психическото е дадено винаги, като принадлежностъ на нѣкое цѣлостно „азъ,“ или „съзнание,“ съ една дума, на нѣкое конкретно единство, което като че ли го обгръща и го носи, то разликата между психическото и материалното по отношение на конкретността при „субстанционалността“ на битието ще стане твърде относителна. И въ тази смисълъ психическото е истинно, и „въ себе си“ е не по-малко реално отъ материалното.

Ако мисълъта бѣше „продуктъ“ на мозъка въ този смисълъ, въ който жлъчката е продуктъ на дейността на черния дробъ, тогава тя би била самостоятелна вещь, която можемъ да съберемъ въ стъкленица и да я отдѣлимъ отъ органа, който я е „проявилъ,“ както можемъ да направимъ съ жлъчката. Но и това до нелепостъ е лъжливо по сжщество и противоречи на собственото твърдение на материализма, споредъ който психическото нѣма самостоятелно, конкретно

битие. Значи, думата „продукт“ означава тукъ не „произведение,“ или „произведено,“ а именно само производно. На туй трѣбва да се възрази отъ две страни: първо, емпирическото наблюдение, което говори действително за зависимостъ на психическото отъ материалното (на душевното състояние отъ състоянието на тѣлото,) въ сжщото време говори и за случаи на обратна зависимостъ на тѣлеснитѣ процеси отъ душевнитѣ.

Всѣкога, когато моята воля, моето желание извикватъ у мене дѣйствие, т. е. опредѣлени тѣлесни процеси, ние имаме предъ себе си обратенъ случай, на зависимостъ на тѣлото отъ душата: за това свидетелствува, напр. съвременната „психотерапия,“ която обяснява тѣлесното здраве съ душевното състояние на пациента . . .

Но нима е рално само осезаемото, видимото, това, което наричаме външенъ свѣтъ?

Нима не откриваме въ дълбочинитѣ на нашия собственъ духъ реалностъ, много по-първична, по-самостоятелна? Какъ бихме обяснили страха отъ смъртта и инстинкта за самосъхранение — нѣща ясни и за материализма — ако „реалността,“ която ни е нужна и скъпа, би съвпадала само съ видимата и осезаема външна реалностъ? Истинската, първична реалностъ ние виждаме не само вънъ, а я усещаме и преживяваме вътре въ самитѣ насъ, въ битието на нашето „азъ.“ И доколкото съзнаваме нашето азъ, като ограничено ние съ това съзнаваме, че то съ своитѣ корени е закрепено въ нѣкаква абсолютна, непреходна и всеобхватна реалностъ . . .“

Сега ще дадемъ цитати изъ две сказки на Анри Бергсонъ. Но преди това нека дадемъ

цитатъ отъ писаното отъ Дръ Х. Ю. Тодоровъ въ в. „Зора“ отъ 31. III. 1933 г. подъ заглавието „Последната книга на Бергсонъ.“

„Отъ практическата философия на Бергсона лъха любовъ къмъ човѣчеството и най дълбокъ оптимизъмъ. Тамъ, кждего той се домогва да разкрие сжщинския, извънсоциаленъ и виталенъ изворъ на религията, той се проявява, като единъ вѣрующъ и единъ мистикъ. И въпросътъ за безсмъртието на душата е разрешенъ отъ него въ положителенъ смисълъ. А пъкъ освенъ това, или заедно съ това, сжщиятъ този мистикъ, Бергсонъ, по отношение на модерна техника и механика, не заема отрицателно становище. Той утвърждава, напротивъ, рационалната съвременна култура, заедно съ механизма. Човѣчеството пъшка, казва той, днесъ подъ тежестта на своитѣ изобретения и материална култура. Отъ него, обаче, и само отъ него зависи да превърне последната въ една опора за духовната.“

Цитати изъ сказката на Анри Бергсонъ, която е държалъ въ „Дружеството за психически изследвания“ въ Лондонъ на 28 V. 1913 год. на тема „Таинственитѣ явления и науката“ (по случай избирането му за председател на това дружество.)

„Вѣрно е, наистина, че най вече полуучени сж които осжждатъ „въ името на науката“ изследвания подобни на вашитѣ, когато прочути физици, химици, физиолози и лѣкари се броятъ за членове на вашето дружество, когато сжщо тѣй много хора на науката, безъ да се числятъ въ вашитѣ редове, се интересуватъ отъ изучаванията ви.“

„Споредъ мене, мозъкътъ не съхранява представитѣ, или образитѣ отъ миналото; той запазва просто моторни, двигателни навици. Това, което може да се заключи отъ внимателното изучаване на фактитѣ е, че мозъчнитѣ повреди, характерни за разнитѣ ефазии, не засѣгатъ самитѣ спомени и че, следователно, нѣма депозирани на едно, или друго мѣсто по мозъчната кора спомени, които болестъта разрушава. Тѣзи повреди, въ сжщностъ, правятъ невъзможно и мжчно извикването на споменитѣ; тѣ засѣгатъ механизма на припомнянето и само тоя механизъмъ. По точно казано, ролята на мозъка е да направи щото духътъ, ксгато се нуждае отъ нѣкой споменъ, да може да получи отъ тѣлото онова положение, или начално дѣйствие, което именно представлява подходящата рамка за търсения споменъ. Веднажъ рамката дадена, споменътъ самъ ще се постави въ нея.“

„Този, който би могълъ да надникне въ единъ силно занятъ мозъкъ, да проследи движенията на атомитѣ и да изтълкува тия движения, той, безъ съмнение би узналъ нѣщо отъ онова, което се изразява въ жестове, положения и движения на тѣлото, т. е. което душевното състояние съдържа въ себе си отъ зараждающи се дѣйствия, или отъ такива на пжтъ да се извършатъ; ала всичко друго остава скрито отъ неговия погледъ. Спрѣмо мислитѣ и чувствата, които се развиватъ въ съзнанието, той ще се намира въ положението на зрителъ, който вижда ясно всичко, което актьоритѣ вършатъ на сцената, но не чува нищо една дума отъ онова, което тѣ говорятъ. Той щѣше да прилича на човѣкъ, който долавя

една симфония само по движенията на диригента. И наистина, мозъчните явления сж за душевния животъ това, което жестоветъ на диригента сж за една симфония: тѣ предаватъ само нейнитѣ двигателни артикулации и нищо друго. По мозъчната кора, следователно, нѣма да се намѣри нищо отъ висшитѣ дейности на духа. Мозъкътъ вѣнъ отъ неговитѣ сѣтивни функции, нѣма друга роля, освенъ да мимира¹⁾, въ нѣй-широката смисълъ, душевния животъ.“

Цитати отъ сказката на Анри Бергсонъ на тема „Съзнание и животъ,“ която е държалъ на 29. V. 1911 г. въ Бирмингамския университетъ, въ паметъ на английския ученъ Хексли.

„Великитѣ хора на Доброто, особено тѣзи, чийто простъ и изобретателенъ героизъмъ е проправялъ нови пѣтища за добродетельта, сж носители на метафизическа истина. Макаръ да стоятъ на върха на еволюцията, тѣ сж най-близо до извора и началото и правятъ да усѣтимъ ясно порива, който иде изъ дълбочинитѣ. Да ги изучаваме внимателно, да се стараемъ да изпитаме това, което тѣ изпитватъ, ако искаме да проникнемъ по интуитивенъ пѣтъ до самия принципъ на живота. За да узнаемъ тайната на дълбочинитѣ, трѣбва понѣкога да се отправимъ къмъ върховетѣ. Огънятъ, който е въ центъра на земята се появява само на върха на вулканитѣ.“

„Който казва духъ, казва преди всичко съзнание . . . Съзнанието е една съединителна черта между това, което е било и това, което ще бжде, единъ мостъ между миналото и бждащето.“

¹⁾ Отъ думата мимика

Съзнанието е безспорно свързано съ мозъкътъ въ човѣка, но отъ това не следва, че мозъкътъ е абсолютно необходимъ за съзнанието . . .“

„ . . . Ще може да се имитиратъ нѣкои белези на живата материя, но не ще може да ѝ се влѣе оня поривъ, чрезъ който тя се възпроизвежда и еволюира. Но това възпроизвеждане и това еволюиране сж именно самия животъ.“

„Ако вземемъ предвидъ, че душевната дѣятелностъ на човѣка надминава и превишава неговата мозъчна дѣятелностъ, че това което мозъкътъ събира и съдържа, сж двигателни навици, но не спомени; че другигѣ дейности на мисълта сж още по-независими отъ мозъка, отколкото паметта, че като тъй запазването и даже усилването на личността сж възможни и даже вѣроятни и следъ разпадането на тѣлото, не ще ли отгатнемъ ние, че при своето преминаване презъ материята, която намира тукъ, съзнанието се каляза като стомана и се приготвява за едно по-ефикасно дѣйствиe и за единъ по-интензивенъ животъ? Тоя животъ азъ си го представлявамъ сжшо, като животъ на борба и стремление къмъ творчество, като една творческа еволюция; всѣкой отъ насъ би застаналъ тамъ, вследствие съотношението на самитѣ природни сили, въ оная природна зона, къмъ която го издигаха незабелязано още тукъ качеството и количеството на неговото усилие, както балонътъ, пустнатъ отъ земята, застава въ оня въздушенъ пластъ, който е равенъ на неговата гъстота . . .“

„Ако за съзнанието има единъ другъ животъ, не виждамъ защо да не можемъ да откриемъ срѣдство да го изследваме, Нищо, което се

отнася до човѣка, неможе да бжде напълно чуждо за човѣка. Понѣкога, впрочемъ, откриването на нѣкоя истина, което ний си представляваме, като много далечно, дори безкрайно, е до самитѣ насъ, очаквайки да благоволимъ и го направимъ. Припомнете си какво се случи съ едно друго „отвждъ,“ това за задпланетнитѣ пространства. Огюстъ Контъ твърдеше, че завинаги ще остане непознаваемъ химическия съставъ на небеснитѣ тѣла. Нѣколко години следъ това бѣ откритъ спектралния анализъ и ние днесъ знаемъ, като да сме били тамъ, отъ що сж направени звездитѣ“.

Давеме и единъ цитатъ отъ в. „Зора“ отъ 19. VII. 1936 год.

„Една теория за живота и смъртѣта. Изложението на единъ английски физикъ.

Съобщаватъ отъ Лондонъ: знаменития английски физикъ сѣръ Оливъръ Лоджъ приелъ по случай своята 85 годишнина, представители на столичния печатъ, предъ които изложилъ сжщността на своитѣ възгледи върху живота и смъртѣта. Оливеръ Лоджъ е основателъ, заедно съ другъ единъ знаменитъ физикъ — Круксъ на така наречения „наученъ спиритизъмъ“.

— Убеждението — заявилъ Лоджъ предъ журналиститѣ — че смъртѣта е край на нашето сжществуване, е лъжливо. Духътъ продължава да живѣе и следъ това, което ние наричаме смъртъ. При известни условия, сношението съ него е възможно. Моятъ синъ Раймондъ загина въ войната презъ 1915 год. Между това, азъ и до сега беседвамъ съ сина си, при което той се изразява съ сжщия стилъ, който бѣше характе-

ренъ за него презъ днитѣ на неговата младостъ.

Когато азъ, преди четиридесетъ години, предсказвахъ изнамирането на радиотелеграфа — продължилъ Оливеръ Лоджъ — мене ми се присмиваха дори и учени хсра. Между това, ние стигнахме до изобретяването на приемателъ, който позволява да се уловятъ радио-вълни, които нито могатъ да се виждатъ, нито да се чуватъ, нито пъкъ да се почувствуватъ по нѣкакъвъ начинъ. Тоя приемателъ, обаче ги превръща въ звукъ. Азъ съмъ дълбоко убеденъ, че хората рано, или късно, ще изнамѣрятъ приемателъ за улавяне енергията, която произхожда отъ отвѣдния свѣтъ. *)

Съръ Уйлямъ Баретъ, физикъ съ всесвѣтска известностъ, професоръ при Дублинския университетъ и членъ на Кралското научно общество въ Англия, въ книгата си „На прага на невидимото“ казва: **)

„За себе си азъ заявявамъ, че съмъ абсолютно убеденъ, че психичната наука е доказала, чрезъ преминение на експерименталния методъ при изследването, съществуването на една трансцендентна и нематериална същностъ, съществуването на душа у човѣка. Тя също така е установила съществуването на единъ духовенъ и невидимъ свѣтъ, обитаванъ отъ живи и интелигентни същества, които могатъ да влѣзятъ въ

*) На стр. 409 казахме, че Мойсей по указание отъ същества изъ невидимия миръ е изработилъ такъвъ приемателъ и резултатно си е служилъ съ него. **КОВЧЕГА**

**) Цитата заимствуваме отъ стр. 14 на френския преводъ на тази книга.

общение съ насъ, когато се представи за това благоприятенъ случай...

Съществува една растяща маса отъ доказателства, които ни убеждаватъ въ продължаването живота на човѣка следъ смъртта и разлагането тѣлото и мозъка. Въ това азъ ни най-малко не се съмнявамъ."

Ще дадемъ цитатъ отъ статията на Боянъ Боевъ „Отношението на окултизма къмъ естественитѣ науки“ (печатана въ сп. „Всемирна Лѣтопись“ год. II. кн. 1):

„Днесъ въ нѣкои умове господствуватъ теоритѣ на агностицизма и материализма...

Материализмътъ не трѣбва да се идентифицира съ естественитѣ науки. Материализмътъ е философствуване върху фактитѣ, а не самитѣ факти. Между фактитѣ на естественитѣ науки и окултизма нѣма противоречия. Но материализмътъ отива по-далечъ отъ фактитѣ, като казва, че вънъ отъ тѣзи факти нищо повече не съществува. Значи, тукъ материализмътъ притуря нѣщо отъ себе си. Това не е вече само задоволяване съ областта на фактитѣ. За да се види ясно разликата между естественитѣ науки и материализма, ще си послужи съ едно сравнение: единъ географъ изучава Пловдивска околия. Плува на длъжъ и на ширъ изъ нея и най-сетне си съставя понятие за нея. Този географъ, като завърши своитѣ изследвания, е въ състояние да каже, че познава много добре тази околия. Може да ви я опише подробно. Но той може ли да каже: „Пловдивска околия изучихъ подробенъ. Отъ самото нейно съществуване трѣбва да се вади заключение, че непременно друга околия

не съществува.“ И именно така прави материалистът. Отъ съществуването на Пловдивската околия съвсемъ не следва, че не съществува и Карловска околия. Също така би било абсурдно да се твърди, че отъ съществуването на физическия свѣтъ следва, че не съществува и духовенъ.

Колкото за агностицизма, окултизмътъ се признае така: не е вѣрно, че духовната страна на свѣта не е достъпна на прѣко изследване. Въ човѣка има духовни сили, чрезъ чието събуждане той може да възприема духовния миръ, както сега възприема физическия. Съществуването на ясновидски способности въ човѣшката душа, въ дремаше състояние днесъ, може да се докаже научно. Ясновидството и съществуването на невидимия свѣтъ могатъ да се докажатъ експериментално. Съ тѣзи експерименти се разрешава въпроса и за материализма. Всички тѣзи експерименти ще изложимъ подробно въ отдѣлна статия“.

Следъ това Б. Боевъ привежда два примера какъ голѣмия френски окултистъ Д-ръ Анкозъ (Папюсъ), докторъ по медицина, отъ материалистъ, по единъ строго наученъ пжтъ, е надрасналъ материализма и е дошелъ до окултизма. И какъ англичанина Д-ръ Ходжсонъ, който билъ изпратенъ да анкетира известни окултни явления въ Индия, като се заловилъ сериозно да изучи окултизма, за да намери всичкитъ му слаби страни, та да може по-лесно да го обори; колкото повече се вдълбочавалъ въ изучаването на окултнитъ истини, толкова повече се убеждавалъ въ тѣхната вѣрностъ, тъй че най-после той отъ материалистъ станалъ най-яръкъ привърженикъ на

духовния мирогледъ и даже станалъ горещъ привърженикъ за възтържествуването му.

Ще дадемъ частъ отъ последната глава отъ книгата на Морисъ Метерлинкъ „Le Grand Secret“ (напечатана въ сп. „Всемирна лѣтопись“, год. III, кн. 4.):

„Твърде скоро ще видимъ ясно, че мисълъта може да съществува и въ действителностъ съществува на всѣкжде безъ мозъка и, че тя, вѣроятно е предшествувала материята и че има наистина едно, независимо отъ него, съществуване. Ще отбележа само мимоходомъ едно възражение, което материалистите правятъ: „ако мисълъта е независима отъ материята, то защо тя престава да се проявява, или действува непълно, когато мозъкътъ е повреденъ?“ Това възражение, което при туй не зачеква извора на мисълъта, а само състоянието на нейния проводникъ, или нейния съгъстителъ, губи частъ отъ своята ценностъ, ако му се противопоставятъ много констатирани случаи, които доказватъ точно обратното. Бихъ могълъ, само ако има достатъчно време, да ви представя единъ списъкъ на случаи, установени въ медицината, кждето мисълъта е продължавала да работи нормално, въпрѣки това, че почти цѣлия мозъкъ е станалъ на каша, или гнойникъ. На ония, които интересува този въпросъ, препоръчвамъ специалнитѣ съчинения, а особено научния трудъ на Д-ръ Geley: „De l'inconscient au Conscient“.

Най-после, това възражение на материалистите е преди всичко единъ софизъмъ, който бѣше много добре опровергнатъ отъ Д-ръ Carl de Prel. Да се твърди, че всѣка рана на мозъка за-

сѣга и духа, че всѣка мисълъ спира, щомъ мозъкътъ бжде унищоженъ и, следователно, че духътъ е единъ продуктъ на мозъка, ще рече да се разсждава буквално така: „всѣка повреда на телеграфния апаратъ унищожава телеграмата; прекъснатата жицата — и телеграмата не съществува, следователно, апаратътъ създава телеграмата, а освенъ това и забранено е на науката да предполага, че има задъ апарата още и единъ телеграфистъ“.

За оборване материалистичния мирогледъ ще дамъ и нѣколко цитата изъ книгата „Шестото чувство“ отъ професоръ Шарлъ Рише, членъ на френската академия на наукитъ.

Въ предговора на сжщата Шарлъ Рише казва: „Бихъ желалъ щото всѣки, който чете тази книга, да разбере, че тя е писана отъ единъ професоръ по физиология, който не е пожелалъ нито за моментъ да напусне свещената и плодovitа областъ на експерименталната наука.“

Ш. Рише, като третира въпроса за шестото чувство изобщо, казва: „Нашитъ нормални чувства ни служатъ само поради това, че има специални вибрации, които ги привеждатъ въ дѣйствие чрезъ дразнене на нервнитъ окончания.“

... Около насъ съществуватъ грамадно число вибрации, чието реално съществуване е абсолютно сигурно, вибрации понѣкога твърде мощни, но които не сж долавяни отъ насъ, защото нѣмаме съответни възприемателни органи.“

И за да подкрепи тази своя мисълъ, Рише привежда нѣколко примера, отъ които ний ще цитираме само единъ:

„Магнитътъ привлича желѣзото. Ний го виж-

даме, ний го познаваме, ний изучаваме тази сила въ всичкитѣ ѝ подробности, но ний не чувствуваме съзнателно нейното действие. Когато стрелката на компаса се обръща къмъ северъ, ний присътствуваме на действието на една сила, която не чувствуваме. Хъкли разказва, че поставилъ главата си между полюситѣ на единъ грамаденъ магнитъ; „Тогава, казва той, стана нѣщо неочаквано . . . азъ не чувствувахъ нищо.“

Въ тази своя книга Ш. Рише е отдѣлилъ доста мѣсто за опити, правени отъ него и други учени съ тѣй нареченитѣ „сензитиви“ — хора съ специална чувствителностъ къмъ известень родъ вибрации.¹⁾ Полученитѣ резултати сж толкова сжществени, че ако читателя се интересува отъ този въпросъ, нека ги прочете въ тази книга.

Тукъ ний ще цитираме малко по този предметъ, но и това, което даваме, е достатъчно да убеди мислящия читателъ, че човѣка не е конгломератъ отъ месо, кокали, кръвъ и нерви, че материята не може да притежава такива дивни способности каквито проявява човѣка. Ето извадки за опити съ Людвигъ Канъ.

„Въ Германия Канъ далъ първитѣ неопровер-

1) Ш. Рише ето каква аналогия прокарва, за да обясни това:

„Да предположимъ, че измежду сто лица, лишени отъ обоняние, се намиратъ две, които могатъ да изпитатъ едно мирисово усещане. Ако единъ ароматъ на теменуга бжде внесень въ стаята, две лица — само тия две лица, които сж способни да чувствувать мирисъ, — ще кажатъ: „Тукъ мирише на теменуги.“

жими доказателства за своето ясновидство на проф. Шотелиусъ, отъ Фрибургъ. Въ Шутгартъ, затваряйки се въ стаята си, Шотелиусъ написалъ три листа, които сгъналъ по осемъ пжти. Той оставилъ два въ лѣвата си ржка и единъ въ дѣсната. Отишелъ при вратата и я отворилъ. Взелъ тогава една отъ хартиитѣ отъ лѣвата си ржка и я поставилъ подъ една попивка на своето бюро, безъ да знае коя именно отъ тритѣ хартии е тая която поставя. Канъ прочелъ и тритѣ хартии въ нѣколко минути. При това Шотелиусъ държалъ затворени ржцетѣ си, въ които били другитѣ две хартии.

Професоръ Шотелиусъ билъ дотолкова убеденъ въ извънреднитѣ дарби на Канъ, че той писалъ тогава: „Една трѣпка мина по тѣлото ми. Почувствувахъ единъ трепетъ, като този, когато за прѣвъ пжтъ видѣхъ въздушния корабъ Цепелинъ. Това не ще се случи за трети пжтъ въ живота ми“.

Сведения дадени отъ държавни чиновници, отъ експерти, отъ лѣкари, потвърждаватъ криптестезичната способностъ на Канъ. Д-ръ Хейманъ, натоваренъ отъ сжда да направи една анкета, завелъ Канъ въ психиатричната клиника въ Карлсруе, и въ своя рапортъ, той заявява, че Канъ узнава, по непознати пжтища, вѣнъ отъ тѣзи на нормалната перцепция, написанитѣ мисли. Една друга експертиза, съ която билъ натоваренъ другъ лѣкаръ, медицинскитъ съветникъ Д-ръ Нойманъ, заключва така: „Канъ виждаше написанитѣ думи като една реалностъ предъ очитѣ си. Азъ съмъ абсолютно сигуренъ, че не е възможно никаква измама. Написанитѣ отъ менъ

думи не бѣ лесно да се прочетаѣ дори при отворени хартии“.

Никой не би могълъ да предположи, че тѣзи експерти, тѣзи лѣкари и магистрати, сж били извънредно довѣрчиви и разположени къмъ Канъ.

Ако резюмираме резултатитѣ, ний ше видимъ, че Канъ е можалъ да прочете, безъ помощта на очитѣ си, хартии, сгънати много пжти и държани въ ржцетѣ на изследователя.

въ 1925 и 1926 год. ний правихме съ Канъ въ Парижъ много опити, които ни се струватъ решителни.

Първиятъ опитъ бѣ направенъ на 4 февруарий 1924 година въ Метапсихичния Институтъ, въ присжтствието на Лекленшъ, членъ на Академията на наукитѣ, Вале, членъ на Медицинската Академия, Дръ Ости, Ксавие Лекленшъ, студентъ по медицина, Жанъ Вале, и госпожитѣ Лекленшъ, Вале, Лавалъ. Единадесетъ листа хартия, въ два последователни сеанса, бѣха прочетени точно отъ Канъ, като тѣзи листове сж били написани тогава, когато Канъ е билъ въ една съседна стая. Естествено, листоветѣ бѣха държани въ ржцетѣ на присжтстваващитѣ, и, понеже тѣ бѣха сгънати и размѣсени, никой не можеше да знае какво съдържа листа, който той държи. При първия опитъ Канъ се допре съ ржка само до една отъ хартиитѣ. При втория той не докосна никоя. Всички листове бѣха прочетени напълно отъ него.

Следъ този опитъ, който имѣ извънреденъ успѣхъ, се състоя другъ.

На този сеансъ взеха участие мнозина отъ моитѣ известни колеги отъ Медицинския Факултетъ въ Парижъ. Професоритѣ Кунео, Гесе, Ле-

нелъ-Лавастенъ, Ларденоа, и, освенъ тѣхъ, проф. Санто Ликидо и Д-ръ Хубертъ, представляващи Швейцария въ Съюза на Червения Кръстъ.

Опитътъ, направенъ предъ тѣзи прочути лѣкари, всички твърде скептично разположени, има пълненъ успѣхъ. Канъ, следъ като хартиитѣ бѣха размѣсени и взети отъ насъ, не се докосна до тѣхъ. Ний ги държахме, стиснати въ ржката си. И все пакъ всички тѣ бѣха прочетени правилно. Освенъ това, безъ нито веднажъ да се излъже, Канъ съобщаваше винаги името на този отъ насъ, който е написалъ този или онзи листъ.

Между опититѣ правени съ сензитива Оссоветски, Ш. Рише привежда и следния: „Държавния глава на Полша, маршалъ Пилсудски, бѣ поставилъ въ единъ не прозраченъ пликъ (запечатанъ съ печата на Военното Министерство) нѣщо написано, което само той знаелъ. Това бѣ една формула отъ четири цифри, които бѣха прочетени точно отъ Оссоветски“.

Ш. Рише привежда, между другитѣ опити и единъ отъ опититѣ, които прочутия Едисонъ е правилъ съ сензитива Бертъ Рийзъ:

Едисонъ съобщава за своитѣ опити, за които мисли, че сж решителни.

Той отишелъ въ една стая, далечъ отъ тази, въ която билъ Рийзъ и написалъ: „Има ли нѣщо по-хубаво отъ никеловъ хидроксидъ за една батерия съ алкални материали?“ Следъ това той се върналъ въ стаята, въ която билъ Рийзъ, който му казалъ веднага: „Нѣма нищо по-хубаво отъ никеловъ хидроксидъ за една батерия съ алкални материали.“

Следъ две години съобщили на Едисонъ за

неочаквано посещение на Рийзъ. Тогава той набързо написва съ микроскопични букви думата Кемо на една хартия и я слага въ джеба си. Какво написахъ? запитва той влѣзлия Рийзъ и последния отговаря безъ да се колебае: „Кемо“.

Считаме, че за подкрепа на нашата теза въ настоящата глава „Сжщинския човѣкъ“, ще бжде по сжщественно да процитираме нѣколко мисли и факти изъ „VII. Спиритична криптестезия“.

„Тази глава, която ще бжде твърде малка, би трѣбвало да бжде най-голѣмата, защото фактитѣ на спиритичната криптестезия сж се много увеличили, особено въ последнитѣ двадесетъ години, благодарение на несравнимото и възхитително усърдие, съ което многобройни експериментатори, по цѣлия свѣгъ, произвеждатъ своитѣ изследвания . . .

Е. Боццано публикува нѣколко книги, отличаващи се съ строга логика и необикновена ерудиция.

Фр. Майерсъ, следъ като дълго време се бѣ колебаль, свърши съ приемането на спиритизма, безъ обаче да изостави най-строгата точностъ и предпазливостъ при своитѣ експерименти.

А що се отнася до моя прочутъ приятель, съръ Оливъръ Лоджъ, въпрѣки своята вѣра въ безсмъртието, той никога не е напустналь суровата научна дисциплина, която винаги го е отличавала.

Азъ бихъ могълъ да цитирамъ имената на още нѣколко автори, които ми вдъхватъ пълно довѣрие и чието убеждение предизвиква уважение. Споменавайки само Боццано, Майерсъ и Лоджъ, азъ пренебрегвамъ мнозина други спи-

ритисти, заслужаващи нашето доверие, защото, бидейки спиритисти, тѣ сж сжщевременно и учени..."

Тукъ ще дадемъ само нѣкои отъ цитатитѣ, които Ш. Рише съобщава въ тази глава:

1) Ето единъ случай разказанъ отъ прочутия Уйлямъ Круксъ.

Той билъ заедно съ медиума на сеансъ. Задъ него имало маса, на която билъ сложенъ вестникъ Таймсъ. Тогава, обръщайки ржката си назадъ, безъ да гледа, той слага показалеца си върху едно мѣсто на вестника, безъ самъ да знае кое е то. Нито той, нито медиума сж можели да знаятъ какво има подъ неговия прѣстъ. Тогава медиума, чрезъ дѣсчицата, написва думата however, и наистина, подъ прѣста на Круксъ се намирала думата however.

2) Леди Мабелъ Хоуардъ пишейки автоматично, била запитана отъ една своя приятелка за кражбата на нѣкакви скжпоценности. Тя писала, че ще ги намѣрятъ подъ моста Тебей, което изглеждало невѣроятно. Следъ единъ месецъ, обаче, намѣрили скжпоценноститѣ подъ казания мостъ.

3) Д-ръ Мутенъ присжтствувалъ на единъ спиритиченъ сеансъ, на който говорила починалата преди 15 месеца г-жа Жубертъ, която, като болна, била посещавана отъ г-нъ Мутенъ. Съобщено било, че една изгубена облигация отъ компанията Т. била скрита задъ едно огледало, на едно мѣсто, на което нейния мжжъ, г-нъ Жубертъ не билъ търсилъ. Д-ръ Мутенъ писалъ тогава на г. Жубертъ за това и последниятъ намерилъ облигацията на посоченото мѣсто.

4) Принцъ Уйтгенщейнъ научилъ презъ вре-

ме на единъ сеансъ, че завещанието на неговия приягелъ, генералъ де Корфъ, било въ единъ специаленъ шкафъ въ кжщата, въ която той умрѣлъ. Принцътъ писалъ тогава на сестрата на баронъ де Корфъ, която до тогава напраздно била търсила завещанието. Когато пристигнало писмото на принца, веднага намерили въпросното завещание на съобщеното по спиритически начинъ мѣсто.

5) Бритонъ, известенъ писателъ, правейки опити съ прочутия медиумъ Хомъ, разправя че веднажъ ударитѣ били необикновено силни. Чрезъ тѣхъ била отправена къмъ него следната фраза: „Детето ви е много болно. Тръгнете още сега, за да не бжде късно“. „Тогава, казва г. Бритонъ, азъ взехъ чантата си и тръгнахъ. На улицата дочухъ съскането на локомотива. Тичайки съ всички сили, азъ можахъ да се заловя на задната частъ на последния вагонъ на трена. Когато дойдохъ у дома, констатирахъ, че казаното на сеанса е пълна истина.

6) Случая Точъ, описанъ отъ Хислопъ ни дава истинска криптестезия. Г-жа Шеновецъ*) е запитана отъ Хислопъ за единъ германецъ, починалъ, чиято жена искала отъ него съобщения за починалия си мъжъ. Безъ Хислопъ нищо да ѝ каже, г-жа Шеновецъ казала името Точъ. После съобщила, че той се занимавалъ съ философия, познавалъ Уйлямъ Джеймсъ, че при смъртта си не билъ у дома си, че ималъ нѣкакъвъ сакъ, въ

*) Г-жа Шеновецъ е името на медиума, чрезъ който Хислопъ е искалъ, по молба на г-жа Точъ, да получи нѣкои сведения отъ починалия ѝ съпругъ г. Точъ.

който поставял ръкописите си и редица малки подробности въ частния му животъ, които г. Хислопъ не знаелъ, но които били съвършено вѣрни.

7) Г-жа Батъ повѣрвала чрезъ следния фактъ. Тя отишла при една професионална ясновидка, която не я познавала, нито пъкъ г-жа Батъ я познавала. Ясновидката описала точно единъ неинъ починалъ братъ, който казалъ чрезъ медиума на сестра си, че отишълъ въ бащиния си домъ и видѣлъ че неговата колекция отъ минерали не е вече въ стаята му и че той билъ много натъженъ отъ отъ това. Братътъ на г-жа Батъ приживѣ билъ студентъ въ Кеймбриджъ, и, страстно предаденъ на геологията, той събралъ една хубава колекция отъ минерали. Следъ смъртта му една частъ отъ колекцията била дадена на Кеймбриджския музей. Другата частъ била останала въ стаята му. Следъ нѣколко време, обаче, г-жа Батъ се научила, че майка ѝ била вече дала останалата частъ отъ колекцията на Бристолския музей, нѣщо което тя не знаела.

8) Графъ Хюго Башиери, въ единъ частенъ спиритически сеансъ, на улица Сенъ Шарлъ, въ Парижъ, на 31 юлий 1914 година, получава внезапно съобщението: „Една прочута личностъ току що е убита. Колко кръвъ! Колко е часа?“ Поглеждатъ часовника и виждатъ, че е 21 ч. и 40 м. „Е, добре, тъкмо сега става нѣщо къмъ италианския булевардъ.“

И наистина, великия ораторъ Жоресъ бѣ убитъ отъ единъ негодникъ на 31 юлий 1914 година между 21 ч. и 35 м. и 21 ч. и 40 м., на около 300 метра отъ италианския булевардъ.

9) Тишнеръ съобщава, че единъ медиумъ Л.

Объ (който почина въ 1926 год.) е далъ твърде интересни прояви на криптестезията. Единъ студентъ по медицина, безъ да съобщава своето име или занятие, отишелъ при Объ, който му казалъ: „Вий сте студентъ по медицина, обичате музиката, сособено Моцартъ. баща ви и дѣдо ви сжщо сж били лѣкари въ Щетинъ.“ Всичко това било съвсемъ вѣрно. На Докторъ О., Объ казалъ: „Вашиятъ баща е билъ философъ, майка ви е отъ английски произходъ, но е живѣла въ Австрия. Вий наскоро ще се жените.“ Всичко това било точно така. На Докторъ Г. Объ казалъ: „Вий сте заети сега въ съчиненията на Густавъ Флоберъ.“ И наистина, сжщата сутринъ Д-ръ Г. билъ написалъ единъ предговоръ къмъ съчиненията на Флоберъ.

Въ края на тази глава Ш. Рише казва:

„Азъ не бихъ свършилъ, ако пожелаая да предамъ всички тия интересни явления, получени по този начинъ. Колко много още такива бихъ могълъ да цитирамъ! И азъ мисля, че тѣ доказватъ, съ пълна очевидностъ, че както въ спиритичнитѣ, така и въ смнабулистичнитѣ трансове сжществува едно познание на действителността, по извънчувствени пжтища, или съ други думи, по пжтя на шестото чувство.“ **ИНТУИЦИЯ.** —

На стр. 378 — 386 азъ дадохъ некратко изяснения върху сънищата. На стр. 380 видѣхме, че при петата категория сънища имаме възприемане презъ време на спане на нѣща отъ обективната дѣйствителностъ на невидимия свѣтъ, и то или символично, или прѣмо. Вследствие на това имаме два вида сънища съ значение: **символични и праволинейни.** Дадохме нѣколко при-

мѣра отъ праволинейни сънища. Сега ще приведемъ нѣколко примѣра изъ символичнитѣ сънища, които нашия народъ отъ **опитѣ**, доста на широко познава и тълкува. Пъкъ читателя може да намѣри значението на символични сънища и въ нѣкои отъ съновницитѣ, които иматъ древно египетски и древно индийски произходъ, понеже видни мждреци, маги, отъ тѣзи страни сж познавали много отъ тайнитѣ на невидимия за насъ свѣтъ и отъ законитѣ на сждбата и какъ, по тълкуването на нѣкои символи, можемъ отнапредъ да узнаемъ за нѣкои факти и събития, предопредѣлени отъ сждбата (разбира се предопредѣлени не произволно, а строго каузално.)

Нека спомнимъ на читателя за двата съня (на началника на виночерпцитѣ и на началника на хлѣбаритѣ), които **Иосифъ** изтълкува въ затвора точно — случилого се следъ това оправда тълкуванието, което Иосифъ даде на тия два съня. Тѣ сж описани въ Битие 40:8 — 22. А сжщо и за сънищата на египетския фараонъ: за седемьтѣхъ тлъсти и седемьтѣхъ мършави крави; и за седемьтѣхъ едри и пълни житни класове и за седемьтѣхъ дребни, тънки класове; които сънища Иосифъ правилно, точно изтълкува и благодарение на това му тълкуване, бѣха спасени милиони египтяни и хора отъ други източни страни отъ глада презъ настѣпилитѣ седемь неурожайни години, следъ седемьтѣ такива на незапомнено плодородие. Прочети Битие 41 глава. Въ стихъ 38 се казва, че египетския фараонъ, като чулъ тълкуването, което Иосифъ далъ на сънищата му, казалъ на своитѣ близки: „Можемъ ли

намѣри другъ човѣкъ, като Иосифа, въ когото има духъ Божий?”

Ето нѣкои символични сѣнища разтълкувани:

Напр. ако сѣнувашъ, че пиешъ червено вино, означава, че ще достигне до тебе радостна вѣсть. Ако видишъ на сѣнь пожаръ — предвѣщава ти богатство. Да месишъ и печешъ хлѣбъ на сѣнь, тоже предвѣщава богатство. Ниви пожена ти ако сѣнувашъ, предвѣщава скръбъ. Зжбъ, ако си вадишъ на сѣнь и те заболи (а особено ако сж повече отъ единъ), показва смъртъ на близкъ, роднина или приятель; ако не те заболи, — смъртъ на далеченъ роднина, или познатъ. Кандило, ако сѣнувашъ да гори — сълзи. Черна котка, ако те одраци — разправия, дѣло. Лудъ човѣкъ, ако те блѣсне — болестъ. Ясна лунна нощъ — ще проникнешъ въ нѣкоя тайна. Монастиръ — благополучие. Миешъ ли се въ баня — неприятность. Гола жена, ако сѣнувашъ — успѣхъ. Ако ядешъ черно грозде — ядове. Охраненъ, едъръ черъ конъ, ако яздишъ — голѣми мжчнотии и борби ти предстоятъ; ако конътъ е червенъ — сжщо, но не особено сериозни; и пр. пр.

Сега нека разгледаме въпроса: „Сжщинския човѣкъ“ отъ друга гледна точка.

Да почнемъ съ нѣколко цитата отъ А. Безантъ

„Хората сж търсили Бога по много пжтища, но не сж Го намѣрили, защото зле сж Го търсили.

Търсили сж Го по гори и джунгли, по пустини и пещери; търсили сж Го въ сурови подвизи и мжчения, въ знания и горещи препирни — но не сж могли да Го намѣрятъ.

Той може да бжде намѣренъ само на едно

мѣсто, а намѣри ли се тамъ, не може да бжде изгубенъ вече. Това мѣсто е отвѣдъ вълненията и разума, въ глѣбинитѣ на нашия духъ, който въ сжщностъ е — Той. Въ светилището на сърдцето ни живѣе Той, скритиятъ Богъ, свѣтлината, сияеща презъ мрака, Предвѣчниятъ, който е Сила, Обичъ и Красота. . .

И ще дойде день, когато ще ви се даде да видите Небесния Церь въ всичката Му красота.“

Единъ цитатъ отъ А. Безантъ изъ книгата „Свърхчеловѣцитѣ“ (VI. Свършениятъ Човѣкъ)

„Думата Христосъ, съ която въ християнството се нарича Свършениятъ Човѣкъ, означава състояние, а не е име на човѣкъ; „Христосъ въ васъ е надеждата за слава“ — това е мисълта на християнския Учитель. Човѣкътъ, въ дългия пжтъ на еволюцията, достига състоянието Христосъ, защото всички хора съ време ще достигнатъ въ края на дългото странствуване до богочеловѣчество, и Този, съ когото специално това име е свързано въ западнитѣ страни, е Единъ отъ „Синовеѣ Божии“, които сж постигнали крайната цель на челоѣчеството. Думата винаги е криела въ себе си понятието състояние; то е състоянието на „помазания.“ Всѣки човѣкъ трѣбва да достигне това състояние . . .

Както оня, който желае да стане музикаленъ артистъ, трѣбва да слуша музикалнитѣ шедьоври; както той трѣбва да се проникне отъ мотивитѣ на великитѣ композитори, така трѣбва и ние децата човѣшки, да вдигаме очи и сърдца, въ непрекъснато съзерцание, къмъ Планината, кждето обитаватъ Свършениятъ Мжже на нашата раса. Това щд сме ние днесъ, Тѣ сж били вчера; а то-

ва що сж Тѣ днесъ, ние ще бждемъ утре. Всички синове чловѣчески могатъ да достигнатъ това, което единъ Синъ Чловѣчески е достигналъ, и въ Тѣхъ ние виждаме залога за нашия собственъ триумфъ; развитието въ насъ на божественостъ е само въпросъ на еволюция." (стр. 32-33)

Ще дадемъ и нѣколко цитата отъ статията на А. Безантъ „Трудности въ вътрешния животъ.“

„Всѣки, който здраво предприема да живѣе вътрешенъ животъ, още въ началото на пѣтя срѣща известни спѣнки, които се повтарятъ въ опита на всѣкиго, тъй като началото имъ се корени въ еднаквостта на човѣшкото естество . . . Гласътъ на единъ приятелъ що казва: „Другарьо, азъ извървѣхъ пѣтя, по който минавашъ; до него само може да се стигне“ — е ржка, подадена въ мрачини . . .

. . . За повечето отъ насъ затруднението се намира по-скоро въ вътрешния човѣкъ, отколкото въ неговитѣ проводници . . . Но ако музикантътъ се усъвършенствуваше, инструментътъ би станалъ възприемливъ и годенъ да трепти позвучно, защото хармонията изтича отъ прѣститѣ, които досягатъ струнитѣ. . . Да се подобри самиятъ човѣкъ — това е най-необходимото: слабостта му, липсата на воля и усърдно постоянство — сж по-опасни пречки, отколкото ония, които тѣлото би изпречило на нашия пѣтъ. Има доста познати методи, чрезъ които можемъ да си създадемъ тѣла отъ по-горенъ типъ — ако поискаме. Но тъкмо товаа „искѣмъ“ у насъ е недостотѣчно. Ние съзнаваме, ние признаваме ползата, която ще имаме, ако го приложимъ на дѣло; липсва ни, обаче, необходимата пробуда за това.

Главната мъчноия се крие въ нашата долна природа, която е неподвижна, лишена отъ идейна воля, и не че външнитѣ спънки сж непобедими, но самиятъ човѣкъ си е бездѣенъ и не желае да ги надмогне. Този опитъ непрестанно се подновява у насъ; види се, нашиятъ идеалъ е лишенъ отъ чаръ, та не успѣва да ни привлече; намъ не е присърдце да го осъществимъ, дори и когато логически сме решили, че неговото осъществяване е желателно. . . .

И тъй, въпросътъ се свежда къмъ две положения: щомъ съмъ разумно същество, защо да не желая това, което е необходимо за моето щастие? И — какво мога да направя, за да се принудя да пожелаая това, което съмъ разбралъ, че е полезно и за мене, и за другитѣ? . . .

На първия въпросъ трѣбва да се отговори, чрезъ анализа на себепознанието, единичко способно да обясни тая загадъчна действителностъ: защо не желаемъ това, що сме разбрали, че трѣбва да желаемъ. Свикнали сме да смѣтаме съзнанието за единствено, и все пакъ, обърнемъ ли погледа си навътре, виждаме едно необяснимо количество „азъ“ и сме поразени отъ крѣска на противни гласове, които, явно е, излизатъ отъ самитѣ насъ. Така съзнанието (а себесъзнанието е съзнание, насочено къмъ опредѣленъ срѣдецъ, който получава и отправя) е единство и, ако външно изглежда разнородно, не значи че е изгубило своето единство — защото различно се проявява. Ние често говоримъ за проводници на съзнанието, ала не всѣкога ясно разбираме що значи тоя изразъ. Ако токътъ на единъ Волтовъ стълбъ мине презъ нѣколко редици различ-

ни вещества, то проявата му въ външния свѣтъ ще се мѣни споредъ средата въ която се проявява. Чрезъ платинова жица ще се прояви, като свѣтлина; чрезъ желѣзната — като топлина; прокаранъ презъ подковообразно ковко желѣзо — като магнитна енергия; ако ли пѣкъ мине презъ вода, или презъ оссбенъ разтворъ — проявява се, като сила, която ги разлага на съответнитѣ имъ части (водата на водородъ и кислородъ) и пр. Енергията е една, но се проявява по много начини, защото проявата на живота е винаги обособлена отъ формитѣ. (Отъ качеството на проводника). И споредъ това, дали съзнанието работи въ причинното, мисленото, астралното, или физично тѣло — „Азъ“-тъ приема различни свойства. „Азъ“-тъ се отъждествява съ проводника, що оживѣва въ даденъ мигъ. Работи ли въ астралното тѣло, той ще бжде „Азъ“ на чувствата; ако работи въ умствено-то тѣло — ще бжде „азъ“ на разсѣдка. Измаменъ и заслепенъ отъ веществото, което го обвива, той се отъждествява съ повелителната нужда на чувствата, или съ умуването на разсѣдка, и казва: „азъ желая“, „азъ мисля“. Сжизната, която развива зародишитѣ на шастие и на мъдростъ е Вѣчниятъ Човѣкъ. Той е коренътъ на чувствата и мислитѣ. Но тия чувства и мисли сж преходни дейности въ външнитѣ му тѣла, оживѣни отъ докосването на „азъ“-тъ съ външния свѣтъ — отъ съприкосновението на „Азъ“-тъ съ „не азъ-тъ“. „Азъ“-тъ създава временни срѣдища за своя животъ въ това или онова тѣло, притеглянъ отъ външната природа, която възбужда неговата дейность, и като работи въ тия тѣ

да, се отжждествява съ тѣхъ. Ала съ напредъка на неговата еволюция той се развива и постепенно открива, че тия тѣла — физическо, астрално и умствено, сж негови орждия, а не самиятъ той. Той ги вижда като части на „не азъ тѣ“, които временно е взелъ, както може да вземе една писалка, или едни ножици.¹⁾ Той се отдръпва отъ тѣхъ, като ги признава за инструменти съ които си служи. Той вече разбира, че е животътъ, а не формата — щастието, а не желанието; — мж-

¹⁾ Въ статията си „Причинитѣ на смъртта“ (печатана въ сп. „Природа и наука“ год. VII кн. 3. проф. Д-ръ Ст. Консуловъ прави следната аналогия:

„Редуването на човѣшкитѣ положения ние можемъ да уподобимъ на една папратъ, която непрекъснато се развива съ коренището си подъ земята въ продължение на много години и всѣка пролѣтъ дава едно надземно стѣбло, което есента ще умре. Имаме, значи, една условно безсмъртна подземна частъ, коренището и една смъртна, стѣблото. Сжщото е и съ човѣка“

Ако използваме тази аналогия за да обяснимъ смъртното и безсмъртното у човѣка, ще кажемъ, че коренището символизира сжщинския човѣкъ, „Азъ-тѣ“, Божественото Начало въ насъ, заедно съ неговитѣ безсмъртни тѣла, проводници, а надземното стѣбло символизира нисшитѣ тѣла: физическо, етерно, астрално и нисше ментално, които сж нови за всѣко земно въплъщение и които „Азъ-тѣ“ последователно напуска следъ смъртта на физическото тѣло и тѣ се разпадатъ на елементитѣ, отъ които сж съставени и се връщатъ въ материята на съответното поле (планъ, свѣтъ) отъ вселената. (По-подробно е обяснено това въ стр. 316 — 326 на тази книга.).

дростъта, а не мисълъта. И тогава за пръвъ шжтъ той съзнава единството, и го осъня мирътъ. Докато съзнанието се отъждествява съ тѣлата, съ формитѣ, то изглежда разнородно; котато се отъждестви съ живота, то става едно. . .

Въ живота изразенъ само въ областъта на чувствата, нѣма много „Азъ“, следователно нѣма и борба. Въ живота, въ който „азъ“-тъ е достигналъ пълна контрола надъ чувствата, има единъ вътрешенъ, безсмъртенъ управникъ и пакъ нѣма борба. Но въ всички стъпала между тѣзи две положения, въ човѣка се проявяватъ безброй „азове“, между които се води борбата. . .

Отъ животъ въ животъ умътъ все повече и повече закрепва, борбата между „азъ“-тъ желание и „азъ“-тъ разумъ става все по-ожесточена и остриятъ повикъ на християнския мистикъ: „чувствувамъ въ тѣлото си единъ законъ, който се противопоставя на закона на моя духъ“ — се повтаря въ опитноститѣ на всѣки напредващъ човѣкъ. . . “

Следва единъ цитатъ изъ статията на Лео Клеръ: „Теософията въ 25 урока“ (печатана въ сп. „Орфей“ год. III): „7. Що е човѣкъ? — Като форма — : висше стъпало на животно. Но има и сжщественa разлика:

1) Човѣкъ е надаренъ съ „Разумъ“. Може да различава кое трѣбва и кое не трѣбва, своя дългъ. Тая умственостъ и това съзнание подлежатъ на развой: той се самопознава и поема въ свои ржце развитието си.

2) Той има „причинно тѣло“, което носи опитноститѣ на вси предишни животи: това е сжщинския човѣкъ: „Висшето Азъ“, което се състои

отъ тритѣ горни области на умствения свѣтъ.

Другитѣ тѣла: физично, чувствено (астрално) и умствено (ментално) съставятъ „долната личностъ“, която трае само единъ животъ: „маската“, коятоо безсмъртния актьоръ взема въ началото на всѣко въплѣтяване, за да играе нова роля, необходима за еволюцията му.

Освенъ това човѣшкото тѣло е венецъ на механиката. Мозъкътъ и усетитѣ (чувствата) сж значително развити. Имаме човѣшка речъ. Чувственото тѣло може да изрази съ сила и тънкость всѣкакви впечатления, чувства и вълнения. Но, преди всичко то изразява качествата на веществото: нагоннитѣ прояви; и ето страшната борба между Живота и веществото — между Духа и плътта.

8. Кога точно почва сжщинското човѣшко царство?

Когато се роди духовния човѣкъ: „Третата вълна“ слиза върху монадата: Небесния Отецъ слиза върху Сина си и му дава Божествени сили: Творчески умъ, Чиста Обичъ и Могъща Воля. Той почва да вижда висшитѣ свѣтове. Веществото е победено и човѣкъ гради „будичното“ и „атмично“ тѣла. Редомъ съ това се развиватъ и формитѣ: явява се шесто, а после и седмо чувство“.

Ето и единъ цитатъ изъ книгата „Еволюция на живота и формата“, отъ А. Безантъ.

„Като гледаме върно на нѣщата, ние би трѣбвало да приветствуваме смъртта по-скоро, като рождение, отколкото като смъртъ. Защото погледнато отъ страна на живота, всѣка смъртъ е е раждане въ по-високитѣ възможности на една

нова форма, която ще се пригоди къмъ развива-
 щия се животъ. . .

Не изпадайте въ заблудата, че човѣкъ про-
 изхожда отъ животното. Това не е вѣрно. То
 представлява само една частъ отъ истината, виж-
 дана наполовина и затова изопачена. Вѣрното
 тукъ е това че материята на неговитѣ долни (по-
 груби) тѣла е била приготвена въ еволюцията
 презъ стадиятъ на тритѣ елементални царства:
 минерално, растително и животинско. . .

Въ стадиятъ на животното материята е при-
 добила своята пластичность, но човѣкътъ въ сво-
 ята днешна форма е резултатъ отъ една висша
 дейность. Зародишътъ на неговия животъ не
 може никой пжтъ да се развие въ животното, а
 само въ човѣкъ, защото нѣщо повече е било
 скрито въ него и, и той трѣбва да се развие по
 линията, която е линия на прѣкия човѣшки ра-
 стежъ. . . ¹⁾ (стр. 110—111).

Ще дамъ два цитата отъ А. Безантъ и Ч.
 Ледбитеръ, както сж предадени отъ Николай Рай-
 новъ въ статията му: „Науката“ противъ теосо-
 фията“. (печатана въ сп. „Орфей“.)

„Човѣкъ е духовенъ умъ, взелъ плътъ съ
 целъ да добие опитъ въ свѣтоветѣ подъ духов-
 ното поле, за да може да влѣзе въ тѣхъ, като
 господаръ и да ги управлява, та съ течение на
 вѣковетѣ да заеме свое мѣсто между ръковод-
 нитѣ и творчески чиновначалия на вселената (Д-ръ
 А. Безантъ „Le secret de la Vie“.)

„Истинскиятъ човѣкъ представя отъ себе

¹⁾ Който желае да добие по пълни сведения по тѣзи
 въпроси, нека прочете тази книга.

си еманация на Словото, искра отъ божествения Огънь. Духътъ, заключенъ въ човѣка, е по сжщина едно съ Бога — и тоя духъ се облича въ своята душа, като въ обвивка; — въ обвивка, която го съдържа, индивидуализира го... Историата за първичното образуване на човѣшката душа и внедряването на божествения духъ въ нея представя дълбокъ интересъ... И тритѣ страни на божествения животъ сж взели участие въ нейното зачеване... Понеже тя е създадена „по образъ и подобие на Бога“ — троелична и троична по проява —, то и нейниятъ развой се явява като отражение на Неговото слизание въ веществото. Божествената искра съдържа всички възможности, но едва следъ дълги вѣкове развой тѣ могатъ да постигнатъ осществяване“. (Ч. Ледбитеръ: Краткій очеркъ Теософiи). Ето още единъ цитатъ отъ сжщата книга: „Животътъ може да изправи човѣка предъ какви ли не прѣчки и мжноти, но тѣ му преграждатъ пътя, за да го научатъ да ги превъзмогва, и следователно да развие у себе си смелостъ, решителностъ, търпение, постоянство и др. качества, що му липсватъ...“

Ето и единъ цитатъ отъ А. Безантъ, изъ статията ѝ „Религиозниятъ ключъ“ (печатана въ сп. „Орфей“):

„Но все пакъ има рискъ за всѣки, който иска да се развива по-бързо отъ нормалното, и затова е необходимо да има ръководителъ, ако се иска ускорение на растежа...“

Такива ръководители въ областта на духовнитѣ опити теософитѣ наричатъ „Учители“. Тѣй ги наричатъ, защото тѣ учатъ, и тѣ строго

изискватъ да се спазватъ извѣстни условия съ сжщѣто това право, съ което професорътъ по химия изисква отъ своитѣ студенти. Учителитѣ познаватъ всички опасни пѣтища и като предопреждаватъ ученицитѣ си, предпазватъ ги отъ опасности.“

Ще дадемъ още единъ цитатъ изъ сказката на Кришнамурти „Царство на щастieto“:

„Нѣмате ли чистъ умъ и чисто сърдце, нѣмате ли умъ, що може да разбира и сърдце що може да съчувствува и да обича, всѣки авторитетъ, всѣко книжно или отъ човѣци чуто знание, — всичко ще увѣхне и ще изсѣхне, като есененъ листъ.“

Прочие, който иска да се възкачи на висотата на разбирането и на Истината въ цѣлата ѝ пълнота, величие и простота, трѣбва да пази ума и сърдцето си чисти, силни и съвършени. За да постигните това, трѣбва да бодърствувате надъ себе си, да се изучавате, себекритикувате, и постоянно да се промѣняте къмъ добро. Трѣбва да бждите силни мъже, мъже опитани въ мъдростъ, преди да можете да разберете Истината въ цѣлата ѝ пълнота и величие. Искате ли да се въземете до висотитѣ, гдето се намира Истината, тогава бдете надъ вашитѣ дѣла, бдете надъ вашитѣ мисли, надъ вашата привързънoсть; защото не сж ли тѣ чисти — ограничаватъ ви, тѣ ви спъватъ. . . “

Интересенъ е отъ гледна точка на окултизма въпросътъ за различието на двата пола. По този въпросъ ще дадемъ само единъ цитатъ изъ книгата „Енциклопедия на окултизма“ отъ С. Тухолка (стр. 109—110):

„Всички хора иматъ двойна поляризация — положителна и отрицателна. Споредъ израза на Елифасъ Леви, хората сж магнити съ положителенъ и отрицателенъ полюсъ.

Физически мъжътъ е положителенъ, а жената отрицателна, но въ духовния свѣтъ тѣхнитѣ отношения се измѣнятъ, сиречъ духовно мъжътъ е отрицателенъ, а жената — положителна.

Разумътъ на мъжа е пасивенъ и му е необходимо оплодотворяване, сиречъ хвърлената отъ жената искра. Жената, на ксято въ духовно отношение принадлежи активната рсля, пробужда разума у мъжа и обикновенно подъ видъ на чувства хвърля у него семето на идеитѣ, а пъкъ мъжътъ разработва тия идеи и ги изразява въ видъ на творческо произведение въ сбластьта на наука, изкуство и законодателство. . .

Тѣй като въ духовния свѣтъ ролята на мъжа е да твори, а на жената — да го възбужда къмъ творчество, претенциитѣ на жената за лично творчество сж толкова странни, колкото — ако мъжътъ би искалъ да има деца. Съ това се обяснява, зашо женитѣ въ областъта на изкуството и науката редко се издигатъ надъ посрѣдственостъта.

Женитѣ, обаче, не трѣбва да се оплакватъ отъ ролята си, защото не е по малка честь да вдъхновишъ нѣкого да създаде нѣщо велико, отколкото самъ да го създадешъ. Беатриче и Лаура могатъ да се приравнятъ съ най-великитѣ поети, тѣй като, благодарение на първата е написана „Божествената комедия“, а благодарение на втората — „Сонетитѣ“ на Петрарка. Мона Лиза, любовницата на Леонардо да Винчи, е направила

за изкуството повече, отколкото всички жени — художнички, а Форнарина е служила на Рафаело за моделъ на неговитѣ неподражаеми богородици. . . .“

Даваме цитати изъ беседи отъ Учителя Дъновъ :

„И тъй, дръжте въ ума си мисълта, че силата на човѣка зависи отъ любовта му къмъ Бога ¹⁾“

Днесъ свѣтътъ се нуждае отъ работници, служители на Великото дѣло, носители на свѣтли мисли и възвишени чувства, носители на щастие за всички живи същества. Следователно, искате ли да бъдете щастливи, спазвайте първата и най-голѣма заповѣдъ: **„Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце и съ всичкия си умъ и ближния си като себе си“**. Дръжте тази любовъ непреривно въ себе си, за да става правилна обмѣна между Божията и вашата любовъ. Колкото по чиста, по безкористна и по-възвишена става вашата любовъ, толкова по-голѣма е възможността да познаете Онзи, който ви обича. Той постепенно ще ви се открива, и вие ще започнете да виждате еднакво ясно, както отвѣнь, така и отвѣтре“ (1. IX. 1935 г.)

„Въ момента, когато човѣкъ се съедини съ Божественото съзнание, за него наставка вѣченъ животъ, познание и разбиране на дълбокия смисълъ на живота. . . .“

Съвременитѣ хора искатъ да бъдатъ силни.

¹⁾ Древнитѣ латинци казваха: „Amor vincit omnia“ (любовта побеждава всичко). А също: Amicitia ornat Vitam“ (приятелството украсява живота).

богати и щастливи. Право е това искане, но то не може да се постигне при сегашнитѣ разбира- ния на живота. При новитѣ схвещения и разби- рания това може да се постигне само тогава, ко- гато вие постоянно и навсѣкжде чувствувате при- сѣтствието на Божественото въ себе си ... Ние можемъ да бъдемъ силни, мощни, само когато сме свързани съ Великото Начало. Въ това седи тайната на живота. Искаме ли да бъдемъ тихи и спокойни при всички бури и страдания, трѣбва да сме въ непреривна връзка съ Него. Само по този начинъ можемъ да бъдемъ весели и ра- достни. . .

Въ момента, когато човѣкъ прекъсне връз- ката си Великото Начало, той става грѣшенъ чо- вѣкъ; въ момента, когато се свърже съ това На- чало, той става добъръ човѣкъ. Въ това отно- шение грѣхътъ представлява прекъсване връз- ката съ Божественото съзнание; доброто пред- ставлява възстановяване на тази връзка. . .

Да се молишъ за нѣкого, значи да му по- помогнешъ да се свърже съ Божественото съзна- ние. Писанието казва: „молете се единъ за другъ!“ Наша длѣжностъ е да се молимъ единъ за другъ. Така правятъ и отъ невидимия свѣтъ за васъ. Знаете ли, какво би станало, ако Небето не се молѣше за васъ? . . “ (7. VII. 929 г.)

„Съществува известна аналогия между за- конитѣ на физическия свѣтъ и тия на Божестве- ния, Следователно, каквито методи се прилагатъ за превръщането на вжглена въ диамантъ, та- кива се прилагатъ и за преминаването на душа- та отъ човѣшкия въ Божествения порядъкъ. Чо- вѣшката душа трѣбва да се подложи на висока

температура — огънът на любовта, и подъ голѣмо налѣгане — налѣгането на мъдростта, за да се превърне въ Божественно. Когато душата кристализира и отъ вжгленъ се превърне въ диамантъ, тогава високата температура и голѣмото налѣгане ще се намалят, ще станатъ лесно носими. И тогава душата-диамантъ ще се постави на короната на нѣкой царь, отдалечъ да свѣти, да пречупва лжчитѣ на Божественото слънце. . . ” (Беседа отъ 1935 г., печатана въ в. „Братство“, брой 138.)

Ето и единъ цитатъ отъ Ел. П. Блаватска:

„Ето Истината !

Чистъ животъ: отворенъ духъ: чисто сърдце: жаденъ умъ: незабулено духовно виждане: братство къмъ своитѣ съученици: готовностъ да дадешъ и получишъ съветъ и поука: чувство искрено на дългъ къмъ Учителя: бързо послушание къмъ гласа на Истината, шомъ вѣрваме, че Учителътъ я притежава; смѣло изповѣждане убежденията си: твърдо понасяне лична неправда: себеотвержена защита на несправедливо нападнатитѣ: винаги съ погледъ устременъ къмъ идеала на човѣшкия напредѣкъ и съвършенство, проповѣждане отъ Тайната наука — това сж златнитѣ стѣпала, които водятъ къмъ храма на Божествената Мъдростъ“.

Ето единъ цитатъ отъ професора Николай Райновъ, изъ сказката му „Мистика и безверие“.

„Богъ обитава у всички, твърди мистикътъ, ала не всички съзнаватъ още Бога у себе си. Затова стремежътъ на мистика е билъ винаги на-

соченъ къмъ опознаване на Бога чрезъ разширяване на духовното съзнание; самъ Богъ помага въ тая работа на човѣка: бедитѣ и скжрбитѣ, успѣхитѣ и радостиѣ, прежеждитѣ и опасностиѣ сж пжтища, по които божествената искра у човѣка се сили да заблести, да се прояви, да се покаже предъ съзнанието, да стане видима, да бжде опозната. Тукъ е умѣстно едно сравнение, употребено не веднажъ отъ мистицитѣ: ~~некто~~ въ мрамора сжществува затворенъ ангелъ, ~~кого~~то ваятельтъ се мжчи да разбули, като го освободи съ длетото и чука отъ излишнитѣ пластове, тѣй и у човѣка живѣе Богъ, ~~кого~~то тоя човѣкъ трѣбва да освободи за съзнателенъ животъ, като махне онова що Го задушжава. Не ще и дума, тази работа е мжчна, тя иска дълго време, иска вѣкове, иска многократно повтаряни усилия. Затова учението за прераждането се вижда на мистика неизбежна логична последица отъ факта, че сжществува раззой и постепенно осъвършенствуване."

Левъ Н. Толстой въ статията си: „Отъ земното царство къмъ царството на Бога“ казва: „Човѣкъ си намира щастieto само въ служене на ближнитѣ. Като служи на своитѣ ближни, той се съединява съ Божия Духъ, който живѣе въ тѣхъ.

Любовта извиква любовъ.

Неможе другояче: когато Богъ се пробуди въ тебе, той пробужда себе си и въ другия човѣкъ.

Вси сжщества иматъ само единъ надежденъ водачъ: Вселенския Духъ, шо кара всѣко сжщество да върши това, което трѣбва. . . "

К. Джинарадждадаса въ статията си „Гения въ човѣка“, казва:

„Това „свѣрхсѣзнателно“ е резервоара, изъ който гения черпи. Нашето нормално сѣзнание презъ всѣко време се намира въ връзка съ свѣрхсѣзнателното, макаръ между тѣхъ да има една преграда“.

Индийския водачъ Ганди, казва:

„Религията на ненасилието не е предназначена само за свѣтиитѣ. Тя е за народа, тя е за всички. Ненасилието е законътъ на човѣка, както насилието е закона на животното. Въ животното духътъ дреме, и то познава само физическата сила. Достойнството на човѣка изисква подчинение предъ по-висшия законъ, изисква укрепване на духа“.

Даваме петъ цитати изъ беседитѣ отъ Учителя **Дѣновъ**:

1. „Природата обича само ония, ксито иматъ високъ идеалъ. Тя ги нарича свои възлюблени деца и по име ги знае. А ония, ксито нѣматъ никакъвъ идеалъ, тѣ не сж написани въ нейната книга. Тѣ сж бракувани, оставени въ нейнитѣ изби за далечни врѣмена.“

Тѣй шото, ако нѣкой пжтъ се усѣщате, като че никой не обръща внимание на васъ, като че вие сте изоставени отъ Бога, отъ Природата, ще знаете, че погрѣшката е въ васъ, нѣмате високъ идеалъ. Туй е правило, това е законъ. Тѣй е, другояче не може. И следователно, всѣки единъ отъ васъ може да поправи своя животъ, своето нещастие, всѣки ще излѣзе отъ тази забравена изба. Даже единъ отъ най-забравенитѣ въ дѣното на тази изба, ако единъ день сѣзда-

де единъ високъ идеалъ, той ще почне да пъпли като единъ охлювъ и нѣма да се мине дълго време, ще се намѣри на повърхността отгорѣ. И Природата ще каже: „Ето едно отъ моитѣ деца, което възкръсна“.

Що е смъртта въ свѣта? — Смъртта, това е нещастieto на забравенитѣ деца, на децата безъ идеалъ. Възкресението, това сж децата на високия идеалъ, които излизатъ изъ дъното на тия изби на материалния свѣтъ. Сега, за да изпъкнешъ, или да изпъплишъ отъ такава изба, се изисква воля, се изисква безпримѣрна вѣра, която съ нищо не може да се сравни.

Това е великиятъ идеалъ, високиятъ идеалъ, който всички трѣбва да имате. Най-хубавото, най-възвишеното, най-красивото, най-силното, най-мощното, най-доброто, най-умното, най-правдивото, най-истиннолюбивото — всичко отъ първа степенъ! Вложете този идеалъ, и вижте какъ вашиятъ животъ ще се измѣни. Но приложение трѣбва!

(11. IX. 1923 год.)

2. Ако имате едно голѣмо езеро, което нѣма изходъ, вие можете да направите хиляди вадички, които да текатъ въ разни направления, да иматъ различни форми и голѣмини. Езерото е едно, но изтичанията сж хиляди. Всички тѣзи рѣкички по форма и направление може да се различаватъ, но въ всички водата е една. Тѣй и въ всички хора има нѣщо общо, колкото и да се различаватъ външно.

Въ вътрешния човѣкъ процеситѣ сж завър-

шени и той нѣма нужда да учи. Той знае. А у външния човѣкъ процеситѣ сж незавършени и той трѣбва да учи. Когато външниятъ човѣкъ се учи отъ вътрешния, живота е красивъ, разбранъ и има смисълъ, а когато външниятъ човѣкъ остане самъ, той не разбира езика на Природата, не разбира законитѣ на живота, и тогава живота е тежъкъ и безсмисленъ. Само когато има хармонична връзка между външния и вътрешния животъ, човѣкъ може да бѣде щастливъ“.

(29. VII. 1934 г.)

3. Евангелието на Иоана започва съ следниятъ стихъ: „Въ начало бѣ Словото и Словото бѣ у Бога . . . “ Словото — това е великата реалностъ, първичната причина, която при своето проявление се поляризира. Духътъ и материята, това сж двата полюса на реалността, която вѣчно се проявява. Тази първопричина е сжщната на всѣки човѣкъ. Степенъта на проявата на тази първопричина опредѣля и човѣшкото вътрешно схващане и разбиране на нѣщата; а каквото е вътрешното разбиране на човѣка, такова ще бѣде и неговото външно проявление и отношението му спрямо околната среда.

Разумното въ свѣта не се създава сега, както учатъ материалистичнитѣ учения, а сега се създаватъ само формитѣ, чрезъ които се проявява. А пъкъ самата форма е убословена отъ степенъта на развитие на съзнанието“.

(11. III. 1934 г.)

4. „Свѣрхсъзнанието е единъ божественъ зародишъ, който сега се развива въ човѣшката душа . . . Когато въ човѣка се пробуди свѣрх-

съзнанието (нѣкои го наричатъ интуиция), той е въ връзка съ възвишенитѣ сѣщества въ свѣта, които му помагатъ. Много хора иматъ такива опитности, но тѣ не трѣбятъ за тѣхъ, защото ги считатъ свещенни. Всѣки човѣкъ у когото трѣбва да се развие свърхсъзнанието, докато дойде до това положение, той трѣбва да мине презъ Христовитѣ страдания . . .

Силата на Христа се криеше въ свърхсъзнанието, въ което действуваше Божественото начало . . .

Христосъ е Учителътъ на бѣлата раса, който работи за развиване на свърхсъзнанието въ нея . . .

Съ раждането на това ново съзнание ще се роди новата култура, ще се роди и новиятъ човѣкъ, ще се роди синътъ Божи, който ще разбира волята на Отца си и ще я изпълнява.

Когато се пробуди свърхсъзнанието въ човѣка, той вече живѣе въ любовта. Законътъ на любовта, това е правия, бързия пѣтъ за пробуждане на свърхсъзнанието. Той е единствениятъ пѣтъ по който хората се развиватъ правилно. . .

(23. II. 1936 г.)

5) „Преди настоящия космосъ сж сѣществували и други, въ които сж живѣли и сж се развивали разумни сѣщества, които отдавна сж завършили своето човѣшко развитие, и сж преминали сега въ по-висока стадия на развитие. Човѣкъ е десети по редъ въ творческия процесъ на Великия Животъ. Всички разумни сѣщества, завършили своето развитие преди него, днесъ сж съзнателни проводници и служители на Великата

Воля. И тѣ всичкитѣ — деветъ иерархии отъ милиони и милиарди все по-свършенни същества, проникнати отъ Единния животъ, образуватъ Великото Всемирно Братство, което направлява и ръководи цѣлия Космосъ въ неговото развитие, което ръководи и настоящето човѣчество по пътя къмъ свършенството.

Човѣкъ, отъ своя страна, е обектъ за духовния свѣтъ, за великитѣ разумни същества. Всѣки човѣкъ е предметъ съ когото се занимаватъ ангелитѣ. Тѣ се занимаватъ съ неговия умъ, съ неговото сърдце, съ неговата душа и съ неговия духъ. Ангелитѣ наблюдаватъ мислитѣ и желанията на хората, както ний наблюдаваме предметитѣ въ външния свѣтъ . . .

И Христосъ, като дойде на земята, искаше да даде нова насока на човѣшката мисълъ, да отправи мисълта на човѣка къмъ Бога, отъ ждѣто идатъ всички блага. Той искаше да научи хората, че сж братя и деца на единъ баща и че трѣбва да живѣятъ, като братя, а не да се биятъ и заробватъ. . .

Защото азъ зная, че предъ моя умъ седи другъ единъ всеобемащъ умъ, предъ моята сила седи друга една по-велика сила; предъ моята доброта и любовъ седи друга една доброта и любовъ. И затова, като погледне човѣкъ къмъ тази сила, трѣбва да си каже: колко е велика Господи, Твоята сила! На нея принадлежи всичко въ свѣта! Така казвамъ азъ на себе си. Така трѣбва да кажете и вие въ себе си: „Господи, азъ посвещавамъ своята сила, своя умъ, своята доброта и своята любовъ за служене на Тебе. Всичко това иде отъ Тебе и го посвещавамъ въ

служене на Тебе. Не искамъ да го задържа за себе си“. Азъ взимамъ това, като единъ великъ законъ“. (Изъ беседата „Пътътъ къмъ великата победа“.)

Даваме цитатъ и изъ книгата „Книга за живия Богъ“ отъ немския окултистъ—мистикъ **Бо Йинъ Ра**:

„Духътъ, който се носи надъ водитъ“, изпълня безкрайнитъ пространства, ала ти не можешъ да се доближишъ до Него иначе, освенъ вътре въ себе си.

Само когато Той се роди въ тебе, като твой Богъ, отъ свѣтлина въ свѣтлина, ти ще можешъ да свидетелствувашъ за тихата му вътрешна работа . . .

Дълго време ти напраздно ще упражнявашъ волята си, за да привиешъ подъ нейна власть всички сили противящи се на твоята душа

Но не се обезсърдчавай никога!

Не губи вътра въ себе си!

Никога не губи радостта на сърдцето си и спокойствието си!

Всичко туй е изпитание на твоето търпение и на придобититъ отъ тебе сили.

Знай, обаче, че ти трѣбва да побѣдишъ на край!

Ще дойде день, когато ти ще изпитвашъ великата радостъ на победителя въ всичката ѝ пълнота.

Тогава семето на лотуса ще прорасте и върху неподвижнитъ, тайнствени води на священното езеро въ храма на твоята душа, окото на Учителя ти ще види една пъпка . . .

Ще призове Той своитѣ братя въ свещенна радостъ, и отъ тоя день нататѣкъ рой избрани пазители ще бдятъ надъ водитѣ на свещеното езеро въ царството на твоята душа . . . "

Ето и единъ цитатъ отъ книгата на сжщия авторъ „Книга за човѣка“¹⁾.

„Отъ човѣка ние трѣбва да достигнемъ до Бога, иначе „Богъ“ ще ни остане вовѣки чуждъ“.

Тѣй писахъ азъ преди години въ друга една своя книга. . .

Азъ пиша и тази книга по поржка и въ съгласие съ висшитѣ Водители на Обществото на Духа, на които азъ съмъ братъ, избранъ за целта . . .

Трѣбва преди всичко да се скжса съ фаталната заблуда, че понятието човѣкъ обхваща само онова явление, което ние тукъ, на това малко небесно тѣло, наричаме съ името „човѣкъ“.

А освобождението на духовния човѣкъ отъ яко изкованитѣ вериги, въ които е окованъ, като земенъ човѣкъ. мже да стане само, когато той се съзнае като една отъ многобройнитѣ форми на проява на човѣка и се освободи отъ суеверието,

¹⁾ Тѣзи книги, заедно съ „Книга за отвждния свѣтъ“, отъ сжщия авторъ, сж преведени отъ Георги Радевъ. Той е единъ отъ виднитѣ окултисти въ България, добъръ познавачъ на астрологията. Авторъ е на книгата „Лица и души“, която препоръчваме на читателитѣ. Тѣй е единъ отъ ученицитѣ на Учителя Дъновъ.

че само той — тъй както се познава — е истинския „Човѣкъ“¹⁾.

Ето и единъ цитатъ изъ книгата на сжщия авторъ „Книга за отвждния свѣтъ“: „Вѣрата“ трѣбва да седи въ началото на пжтя . . . Който не може да „вѣрва“, че ще постигне кога да е тази цель, той никога не ще поеме върху себе си мжчногиитѣ на пжтя и никога не ще достигне още тукъ въ физическия си животъ, сигурното знание . . .

Който добие това знание, добилъ е много повече, отколкото ако изучеше всички науки на свѣта.

Източната мждрость нарича незнанието „Fvidya“, „грѣхъ“, защото собствената ти воля е причина да се затвори за тебъ вратата на познанието.

. . . Царството на чистия Духъ може да се схване само чрезъ вжтрешно приобщение къмъ него; то не се поддава, подобно психофизичнитѣ функции, на какво да било методично обяснение, което се изказва съ думи“.

Сега ще дадемъ по единъ цитатъ отъ три статии на Учителя Дъновъ, печатани въ списание „Житно Зърно“.

Първиятъ цитатъ изъ статията „Богъ“ — сп. Ж. 3. год. VIII — 1934 — кн. 1:

„Любовъта е първото изявление на Бога.

¹⁾ Въ пс. 18 псалмопѣвеца казва: „Богъ е който ме облича въ сила и прави съвършенъ пжтътъ ми . . . и ме издига въ височинитѣ на духа ми“. И възкликва къмъ Бога: „Ти ще запалишь свѣтилото ми“. (т. е. пробуждане на свѣрхсъзнанието, интуицията).

Затова, дето е Любовта, дето е доброто, което е неинъ плодъ, тамъ Богъ се проявява.

А когато говоримъ за Бога, като Любовъ, ние подразбираме това Сжщество, отъ което произтича всичкиятъ животъ въ вселената, и което свързва всички живи души въ едно цѣло, безъ То да се измѣни, или промѣни . . .

Защото любовта къмъ Бога, отъ която произтича онази жива връзка между човѣка и Бога — това е мистиченъ, вътрешенъ опитъ, който се проявява въ най-различни форми и степени. Магичната сила на този опитъ се крие въ оня моментъ, когато човѣкъ отпрати ума си, сърдцето си, душата си и духа си къмъ това вѣчно Начало, безъ никакво колебание, безъ никакво съмнение. . . .

Вториятъ цитатъ отъ статията „Духътъ“ сп. Ж. 3. год. VIII, кн. 3—4.

„Богъ въ своето битие е Духъ.

Духътъ е изявление на живия Богъ.

Той вѣчно е сжществувалъ и вѣчно ще сжествува.

Духътъ е началото на всички нѣща.

Казано е: „Въ начало бѣ Словото, чрезъ което всичко е станало“. Словото — това е първото проявление на Любовта въ материалния свѣтъ.

А любовта — това е първия плодъ на Духа. Любовта е изгрѣвъ на Духа, тъй както Мждростта е зенитъ на Духа . . .

Богъ слиза при насъ, като праща Духа си, както слънцето изпраща свѣтлината си . . .

Духътъ на човѣка е вѣченъ . . . Когато Божествения Духъ слезе въ духа на човѣка, той се

пробужда и се проявява. Той слиза и следъ това отново възлиза къмъ Бога . . .

Човѣшкиятъ духъ учи човѣка на всичко. Той подтиква човѣшката душа къмъ знание, къмъ свобода. Душата е съкровищница на човѣшкия духъ. Тя носи всичко онова, което той е придобилъ отъ незапомнени времена до днесъ...

Но Духътъ е много деликатно същество. Той е много чувствителенъ къмъ слабоститѣ на хората и има свойство да влиза у ония, които сж въ пжтя. Той не чука силно. Той ще похлопа много тихичко на вашето сърдце и ако вие му отворите, веднага ще измѣни издѣно вашия животъ и ще ви покаже какъ трѣбва да живѣте, какво да вършите и да го вършите съзнателно.

Божествениятъ Духъ слиза да работи въ насъ само тогава, когато сърдцето и умътъ ни работятъ правилно.

Той отпървомъ действува чрезъ интуиция, но при по-напреднало състояние, Той заговорва ясно и отривисто. Проявитѣ му ставатъ все по-ясни и по-конкретни . . . "

Трети цитатъ отъ статията „Великото всемирно Братство“ сп. Ж. З. год. IX. — 1935 — кн. 4 — 5.

„Що е Христосъ? — Христосъ е колективенъ духъ. Христосъ съществува, като единица, но същевременно е колективенъ духъ. Той е сборъ отъ всички Синове Божии, чиито души и сърдца бликатъ отъ любовъ и животъ. Въ този смисълъ Той е Глава на Великото Всемирно Братство. . .

Ония членове на Великото Всемирно Братство, които ръководятъ развитието на човѣчеството и го водятъ къмъ свѣтли бжднини, не

образуватъ нѣкакво видимо за хората общество или организация . . .

Едни отъ тѣхъ принадлежатъ на Любовта и се наричатъ „Братя на Любовта“. Други принадлежатъ на Мждростта . . .

Това, обаче, не сж сжщинскитѣ имена на тѣзи Братя. Азъ не мога да ги произнеса, защото тѣ сж свещени.

Тѣзи братя не сж така обикновенни, както хората си мислятъ. Всѣки единъ отъ тѣхъ може да дигне земята на ржката си и да я метне като топка въ пространството — говоря фигуративно! А тѣ могатъ да направятъ това, защото задъ тѣхъ стои нѣщо още по-мощно, по-велико, на което тѣ сж служители . . .

Но ако хората не вѣрватъ въ правия пжтъ, причината е, че въ противовесъ на Великото Бѣло Братство, работи друга една ложа отъ интелигентни сжщества, които не сж разбрали дълбокия смисълъ на живота и иматъ диаметрално противоположни разбирания за него. Тѣ образуватъ така нареченото Черно Братство.. Бѣлото Братство е свързано съ положителнитѣ сили, съ доброто, Черното Братство — съ отрицателнитѣ сили, съ злото — въ най-широкъ смисълъ на думата. И еднитѣ и другитѣ сили, обаче, сж нуждни за сега за проявитѣ на живота. Службата имъ е строго разпредѣлена.

Осенъ тѣзи две школи, има трета една школа — школата на Великитѣ Братя, които сж отъ по-висока иерархия и направляватъ дейността на първитѣ две . . . “

Следватъ два цитата отъ Левъ Н. Толстгй изъ книгата му „Пжтътъ на живота“.

„Дѣлото на нашия животъ въ този свѣтъ е двойно. Едното е да усиляваме въ себе си душата, а другото—да освобождаваме въ себе си онази Божествена свѣтлина, която е заложена въ душата ни“. (стр. 87).

„Да мислимъ, че ние умираме, защото тѣлото ни умира, то е все едно да мислимъ, че работникътъ е умрѣлъ, защото сечивата му сж се изтрили“ (стр. 407).

Давамъ и цитати отъ нѣколко мислители изъ книгата на Левъ Н. Толстой „Кржгъ четива“ (томове I и II):

1) Емерсонъ: „Христосъ бѣше истински пророкъ. Той виждаше тайната на душата. Той виждаше величието на човѣка. Той бѣше вѣренъ на онуй, което живѣе у васъ и у мене. Той виждаше Бога въплотенъ у човѣка. И въ състояние на величественъ възторгъ той каза: „Азъ съмъ божественъ. Богъ действува чрезъ мене, чрезъ мене говори. Искашъ ли да видишъ — гледай себе си, когато мислишъ и чувствувашъ сжщо тѣй, както азъ сега мисля и чувствувамъ“.

Като бѣ позналъ оня повеляващъ законъ, който живѣе въ сърдцата на хората, той не подчиняваше този законъ на никой другъ. Той признаваше тоя законъ за самага Бога“.

2) Изъ статията „Буда“ отъ Толстой: (т. I стр. 77)

„И макаръ, че браминитѣ преследваха Сидхарта Буда, учението му все повече и повече се разпространяваше.

Сидхарта проповѣдваше своето учение на народа въ десетъ заповѣди:

Първата заповѣдь: не убивай, пази живота на всичко живо.

Втората заповѣдь: не кради, не граби, не отнемай на хората произведенията на тѣхния трудъ.

Третата заповѣдь: бжди цѣломъждренъ и въ мисълта си и въ живота си.

Четвъртата заповѣдь: не лъжи; казвай истината, когато трѣбва, безстрашно, но любовно.

Петата заповѣдь: не говори лошо за хората и не повтаряй онова лошо, което говорятъ за хората.

Шестата заповѣдь: не се кълни.

Седмата заповѣдь: не губи време за праздни приказки, но говори за въ работа, или мълчи.

Осмата заповѣдь: не бжди користолюбивъ и не завиждай, а се радвай на благото на ближния.

Деветата заповѣдь: пречиствай сърдцето си отъ злоба, не ненавиждай никого, а обичай всички.

Десетата заповѣдь: старай се да разберешъ истината.“

3) **Сенека:** „Сжшо така, както не виждашъ душата на човѣка, ти не виждашъ и Бога, но Го познавашъ въ творенията Му. Сжшо тѣй, не можешъ да не признаешъ божествената сила на душата, която се проявява въ вѣчното ѣ стремление къмъ съвършенство.

4) **Гете:** „Съвършенството е свойствено на Бога. Да желае съвършенното е свойствено на човѣка.

5) **Карлейлъ:** „Идеалътъ е въ тебе самия. Препятствията за постигането му сж сжшо въ тебе. Твоето положение е оня материалъ, отъ който ти трѣбва да осжществишъ твоя идеалъ.“

6) Паскалъ: „Човѣкътъ мисли — така е създаденъ. Ясно е, че трѣбва да мисли разумно. Разумно мислящиятъ човѣкъ преди всичко мисли върху това, за каква целъ трѣбва да живѣе: той мисли за своята душа, за Бога. Погледнете, за какво мислятъ свѣтскитѣ хора? За всичко друго, само не за това. Тѣ мислятъ за игри, за музика, за пѣние; тѣ завиждатъ на положението на богатитѣ и царетѣ. Но съвсемъ не мислятъ за това, какво значи да бждешъ човѣкъ.“

7) Сократъ: „Азъ смѣтамъ, че нѣма по-добъръ животъ отъ тоя, когато се стараешъ да станешъ по-добъръ, и че нѣма по-големо удоволствие отъ това, да чувствувашъ, че наистина ставашъ по-добъръ. Това е щастието, което азъ не съмъ преставалъ да изпитвамъ досега, и че това щастие е истинско, ми говори моята съвѣсть.“

8) Гьоте: „Като се отнасяме съ ближнитѣ си тѣй, както тѣ заслужаватъ, ние ги правимъ само по-лоши. А като се отнасяме съ тѣхъ тѣй, като че ли тѣ сж по-добри отколкото сж въ действителностъ, ние ги заставяме да станатъ по-добри.“

9) Емерсонъ: „Ако и да има нѣщо велико и добро за васъ, то нѣма да ви се яви при първия, или втория зовъ, нѣма да ви се яви лесно, безъ трудъ и усилия.“

10) Кантъ: „Съ вѣчно ново и постоянно растяще очудване и благоговение пълнятъ душата ми две нѣща, колкото по-често и по-постоянно се занимава съ тѣхъ мисълъта ми: звездното

небе¹⁾ надъ мене и нравствениятъ законъ въ мене“.

11) Карлейлъ: „Човѣкъ бива нещастенъ, защото въ него живѣе безкрайното, което, въпреки всичкитѣ си усилия, той не може да погребее подъ временното.“

12) Шиллеръ; „Мѣрило за справедливостта не може да бжде болшинството гласове.“

13) Цицеронъ: „Онзи, който познае душата си, той ще познае божественото начало у себе си. А като познае у себе си божественото начало, той винаги така ще действува и мисли, че да бжде достоенъ за получения Божественъ даръ.“

14) Толстой: „Растете духовно и помагайте на другитѣ да растатъ. Въ това е цѣлиятъ животъ.“

¹⁾ Изъ в. „Зора“ отъ 26. XII. 1936 год. подъ заглавието „Загадкитѣ на вселената — разкритията, които прави най-големия телескопъ въ свѣта“ между другото четемъ:

„Най-големиятъ телескопъ въ свѣта днесъ е 250 см. рефлекторъ въ обсерваторията Монтъ Уилсонъ, Съединитѣ Щати. Това голѣмо огледало събира 250 хиляди пжти по-вече свѣтлина, отколкото голого човѣшко око. Съ него може да се види една свѣщъ отдалечена на 8000 к. м. . . .

. . . Слънцето е просто една звезда, една отъ многото милиони звезди, които заедно образуватъ **звездната система**. Нашата звездна система се носи изъ пространството подобно на роякъ пчели. Ние гледаме презъ рояка въ вселената отвъдъ него. Тамъ ние намираме други подобни звездни системи — мъглявинитѣ — пръстнати въ пространството толкова далечъ, колкото телес-

Ужасно е положението на оногова, който не съзнава въ себе си духовния животъ и неговото растене. Имало е само единъ тѣлесенъ жи-

копътъ може да стигне . . .

Всички мъглявини сж доста еднакви. Нѣкои сж по-свѣтли отъ другитѣ, но разликата не е голѣма. Срѣдно тѣ сж 85 милиона пжти по-свѣтли отъ слънцето.

Преди десетина години нашитѣ изследвания бѣха ограничени въ нашата звездна система — системата на Млѣчния пжтъ. Днесъ тѣ се простиратъ въ една необятна сфера съ диаметръ около единъ милиардъ „свѣтлинни години.“ Свѣтлината, която върви съ скоростъ 300 хиляди клм. въ секунда, употребява 500 милиона години за да достигне отъ последната звезда на мъглявинитѣ (виждана съ този телескопъ) до нашата земя.

250 сантиметровия рефлeкторъ внезапно е разширилъ „наблюдаемата областъ“ единъ милиардъ пжти. Тази областъ съдържа около 100 милиона мъглявини, всѣка отъ които е една звездна система. . .

Сега е въ строежъ новъ телескопъ съ 517 сантиметровъ рефлeкторъ, който ще бжде готовъ следъ 4—5 години. Огледалото на новия телескопъ 517 см. въ диаметръ и тежи близо 30 тона.

Новото огледало ще събира около единъ милионъ пжти по-вече свѣтлина отъ човѣшкото око и лесно ще открива една свѣшь 16 хиляди клм. далечъ въ пространството. То ще открива мъглявини на двойно по-голѣмо разстояние отъ онова, стигано съ 250 с. м. рефлeкторъ и ще ни покаже една частъ отъ Вселенната около осемъ, или десетъ пжти по голѣма отъ тая, която сега наблюдаваме. . . “

вотъ — и той неудържимо се унищожава и ето на́ ще изчезне.

Съзнай духовната си сжщностъ, живѣй съ нея и вмѣсто отчаяние ти ще познаешъ отъ нищо неразрушавана и все увеличаваща се радостъ.“

15) Епиктетъ:¹⁾ „Когато ти говоря за Бога, ти не мисли, че ти говоря за нѣкакъвъ предметъ, направенъ отъ злато, или сребро, Онзи Богъ, за Когото азъ ти говоря, ти Го чувствувашъ въ душата си. Ти го носишъ въ самия себе си, и съ своитѣ нечисти мисли и отвратителни постѣпки осквернявашъ Неговия образъ въ твоята душа²⁾. Предъ златния идолъ, когото ти смѣташъ за Богъ, ти се пазишъ да вършишъ нѣщо непристойно, а предъ лицето на Онзи Богъ, който е въ самия тебе и който всичко вижда и чува, ти дори не се изчервявашъ, когато се предавашъ на своитѣ гнусни мисли и постѣпки.

Ако само помнѣхме постоянно, че Богъ въ насъ е свидетелъ на всичко, що вършимъ и мислимъ, ние щѣхме да престанемъ да грѣшимъ, и Богъ неотлъчно би пребивавалъ въ насъ. Нека, прѣсее, да си спомняме за Бога, да мислимъ и беседваме за Него колкото може по-често“.

Ето и еднѣнъ цитатъ изъ книгата „Свѣтлина върху пѣтя“ отъ Мабелъ Колинзъ:

¹⁾ Гръцки филосфъ отъ школата на стоицитѣ, живѣлъ въ Римъ въ времето на Маркъ Аврели (1 в. следъ Христа).

²⁾ Тертулианъ (160—230) — единъ отъ свѣтилата на древната християнска църква, дълбокъ философъ, който е вървалъ въ учението за прераждането на душата, е писалъ: „човѣшката душа по природа е християнка“.

„Пътът не се намира само чрезъ благоговейна преданностъ, нито чрезъ религиозно съзерцание само, нито чрезъ усилено унапредване, нито чрезъ самоотверженъ трудъ, нито само чрезъ научно изследване на живота. Всѣко отъ тѣхъ по отдѣлно може да те издигне само върхъ едно стѣпало; но всички стѣпала сж необходими, за да се направи стѣлбата“.

Въ саръзка съ предмета ни „Сжщинския човѣкъ“, считаме за уместно да се изкажемъ накратко за Исуса Христа, който за много вѣкове е билъ Идеалъ за милиони човѣци и този кржгъ отъ хора трѣбва да се разширява за презъ грядущитѣ вѣкове, защото подобно на полярната звезда, Той ще продължава да показва пътя на хората, пѣтуващи по безбрежния океанъ на живота.

За да разбере читателя фразата, която употребяватъ християнскитѣ църкви: „Исусъ Христосъ е съвършенъ човѣкъ и сжщински Богъ“ — една фраза, която съвременнитѣ християнски богослови приематъ, като догма, безъ да разбиратъ вжтрешния ѣ смисълъ; която фраза поради неразбиране, е била за много вѣкове камѣкъ за препѣване за мнозина, които сж искали да разбератъ основнитѣ истини на християнството, а не да ги приематъ, като догми — на вѣра; ний ще дадемъ нѣколко цитата изъ книгата „Езотерическо християнство“ отъ А. Безантъ и ще аргументираме накратко този въпросъ.

„Тази свѣрхчовѣшка чистота и преданностъ приготвили човѣка Исусъ, ученика, да стане храмъ на една по-възвишена Сила, на едно мощно, вжтреобитающе Присжтствие.“

Единъ могъщъ „Синъ Божий“ трѣбваше да се въплоти на земята. Единъ възвишенъ Учителъ, „пълненъ съ благодать и Истина“¹⁾ — Единъ въ Когото Божествената Мъдростъ е обитавала въ пълна мѣрка, който наистина е билъ „Словото“ въплотено, Свѣтлина и Животъ въ изливащо се богатство, единъ истински Източникъ на Водата на Живота. Владика на Състраданието и Мъдростъта — такова бѣше Неговото име — и отъ своето жилище въ тайното мѣсто Той дошълъ въ свѣта отъ хора.

За него бѣше необходимъ земенъ храмъ, една земна форма, тѣлото на единъ човѣкъ. И кой е билъ повече готовъ да отдаде своето тѣло въ радостна и доброволна жертва Томува, предъ Когото ангели и хора се покланятъ въ най-пълна почитъ, по готовъ отъ този Евреинъ между евреитѣ, този най-чистъ и най-благороденъ между „свършенитѣ“, чието неопетнено тѣло и умъ сж били най-добритѣ, които човѣчеството е можело да предложи тогава. Човѣкътъ Исусъ²⁾ пренесълъ себе си една до-

¹⁾ Ев. Иоанна 1:14;

²⁾ Нѣкои окултисти твърдятъ, че сжщия този Исусъ го срещахме въ библейската история, като великия сънетълкувателъ Иосифъ (синътъ на Якова), когото братята му продадоха и бѣ купенъ отъ египетския царедворецъ Петефрий, като робъ. Тукъ той се прояви, като човѣкъ даровитъ, но най-сжщественото на което се спираме е: неговата духовна чистота. Жената на господаря му го възлюби и искаше да го има, като свой любовникъ, обаче той категорично ѝ отказа. Озлобена отъ това тя го наклевети на мжжа си, че изкалъ да я изнасили и той

броволна жертва, „предложилъ себе си безъ петно“ предъ Владиката на Любовта, който взелъ този чистъ храмъ за свое обиталище за три години смъртенъ животъ.

Това слизание е отбѣлявано въ преданията, записани въ Евангелието, като Кръщение Иисусово, когато Духътъ билъ виденъ „да слѣзва отъ небето въ видъ на гжльбъ и слѣзналъ върху Му (Иоанъ: 1:32) и единъ небесенъ гласъ Го провъзгласилъ, като възлюбенъ Синъ, когото хората трѣбва да слушатъ“. (стр. 77-78).

Ето какъ е предадено това въ еванг. на Иоанна 1: 32—34: „И свидѣтелствуваше Иоанъ, казвайки: видѣхъ Духа да слизв отъ небето, като гжльбъ, и остана върху Него. Азъ Го не познавахъ; Но Оня, който ме прати да кръштавамъ съ вода, ми рече: надъ Когото видишъ да слиза Духътъ и да остава върху Него, Този е който кръштава съ Духъ Светий. И азъ видѣхъ и свидетелствувамъ, че този е Синъ Божий“.

А въ евангелието на Лука 3:21—22 четемъ: „Когато се кръсти Иисусъ и се молѣше, отвори

го хвърли въ затвора, отдето фараона го извика да му тълкува сѣнища и го направи пръвъ министъръ въ държавата си. Ето единъ цитатъ: „ . . . Иосифъ рече на жената на господаря си . . . : Какъ да сторя азъ това голѣмо зло и да сѣгрѣша Богу? И ако и да говорешея Иосифу всѣкой день, той не я послуша да лежи съ нея. . . .“ (Битие 39:9;). И когато се проучи историята на Иосифа отъ ранната му младостъ, ще се констатира, че той е една рѣдка личностъ, съ голѣми духовни постижения и обширни познания въ областта на окултното знание. . .

се небето и Духъ Светий слезе върху Него въ телесенъ видъ, като гължбъ и чу се гласъ отъ небето, който казваше: ти си Моятъ Синъ възлюбленъ; въ Тебе е моето благоволение“.

Въ сжщото евангелие 4:16—21 четемъ:

„И дойде въ Назаретъ, дето бѣше отхраниенъ, и по обичая си влѣзе единъ сѣботенъ день въ синагогата, и стана да чете. Подадоха му книгата на пророкъ Исаия. И Той, като разгъна книгата, намѣри мѣстото дето бѣ писано:

„Духъ Господенъ е върху Мене, защото ме помаза да благовестя на беднитѣ, прати ме да лѣкувамъ ония, които иматъ сърдца съкрушени, да проповедвамъ на плененитѣ освобождение, на слѣпитѣ прогледване, да пустна на свобода измжченитѣ. . .“. И почна да имъ говори: **днесъ се изпълни това писание, което чухте**“. Прочегі Деянията 3: 13, 18 и 22 и Деяния 17:3.

Помазването съ миро въ древния израилъ е символизирано избора на едно лице и посвещаването му на известна служба, предимно божествена. Сжщия този изразъ е употребилъ въ първото си послание глава втора, 20 и 27 стихове, за да означи приемането на Духътъ Святій отъ последователитѣ на Исуса Христа: „А вие сте **помазани** отъ Светия и знаете всичко. . . А колкото за васъ, **помазанието**, което вие получихте отъ Него, пребждва у васъ, и нѣма нужда да ви учи нѣкой . . .“

Думата Христосъ е грѣцка и съответствува на еврейскитѣ думи „помазанникъ“ и „Мессия“. Тази дума е означавала службата, рангътъ на

Исуса. Собственитѣ имена у древнитѣ народи сѣ имали свое съдържание. Напр. Стефанъ на грѣцки значи вѣнецъ. Исусъ на еврейски Йошуа, значи Спасителъ, или Господъ спасява. Въ еванг. отъ Матея 1:21 четемъ, че ангелъ на сънъ каза на Иосифа да нарекатъ детето, което ще роди Мария — Исусъ. Въ Данаилъ 9:25 четемъ, че когато Данаилъ е билъ на молитва, явява се при него ангелътъ Гавраилъ и между другитѣ нѣща му съобщава времето до явяването на „Мессия“, „Вождътъ“. А у пророкъ Малахия 3:1 четемъ: „Ето азъ изпращамъ вестителя си и той ще приготви пътьтъ предъ Мене. И Господъ, когото вий търсите, внезапно ще дойде въ храмътъ си. Да, Ангелътъ на завѣтътъ, Когото вий желаете, ето иде — казва Господъ Саваотъ.“ А въ 4:2 и 5 четемъ: „А за васъ които благоговѣте предъ името Ми, ще изгрѣе Слънцето на правдата и изцеление ще носятъ лжчитѣ му ... Ето, Азъ ще пратя при Всъ пророка Илия, преди да настѣпи деньтъ Господень — великъ и страшенъ“. Тука подъ „вестителя си“ и „пророка Илия“ се говори за Иоанна Кръстителя. А изразитѣ „Ангелътъ на завѣтътъ“ и „Слънцето на правдата“ означаватъ Мессия, Христа.

Въ посланията на Ап. Павла на много мѣста четемъ, че той на разцѣвяването, на проявеното Божествено начало, Божествено естество въ насъ, дава названието Христосъ. Очевидно тукъ той не говори за Исуса Христа, а за сѣщинския човѣкъ. Ще дадемъ нѣколко цитата въ подкрепа на това ни твърдение; а сѣщо и за разграничението, което трѣбва да правимъ между имената

Исусъ и Христосъ¹⁾ — което прозорливия читателъ ще може да разбере отъ следващитъ цитати.

1) „За добро дѣло не хвърляме камъни върхъ тебе, но за богохулство и защото ти, като си человекъ, правишъ себе си Богъ. Отговори имъ Исусъ: не е ли писано въ вашия законъ: „Азъ рекохъ Богове сте“ (прочети Пс. 82). Ако нарече богове онѣзи, къмъ които биде Словото Божие (а писанието не може да се наруши), на тогава когото Богъ освяти и проводи на свѣта, вий казвате: богохулствуашъ, защото рекохъ: Синъ Божий съмъ?!“ (Ев. Иоана 10:33—36).

2) „Отговори имъ Исусъ и рече: Моето учение не е мое, но на Оногова, който ме е пратилъ. Който има купнежъ да върши Неговата воля, ще разбере: учението ми отъ Бога ли е, или азъ провъзгласявамъ свое учение“ (Иоанъ 7:16-17; 4:24).

„Думитъ, които азъ ви казвамъ, не отъ себе си ги говоря, но пребждващия въ мене Отецъ върши своитъ дѣла“ (Иоанъ 14:10; 12:49;)

¹⁾ Нѣкои окулисти твърдятъ, че следъ прекаранитъ страдания: отъ Гетсиманската градина до кръста и на кръста, следъ възкресението Исусъ се възисилъ въ една тъй висша степнь, че на Него е предоставено да ръководи християнскитъ общества за презъ вѣковетъ. Той каза на ученицитъ си следъ възкресението: „Даде ми се всѣка властъ на Небето и земята. . . и ето Азъ съмъ съ васъ презъ всичкитъ дни до свършването на вѣка.“ (Матея 28:18—20;). Тъй че истинскитъ християни иматъ прѣка връзка съ Исуса Христа. Той ги познава и тѣ при нужда могатъ да Го призоваватъ чрезъ молитва, или въ негово име да отправятъ молитвитъ си къмъ Отца.

„И Тоя, който ме е пратилъ, съ мене е; не ме е оставилъ самичекъ, защото азъ върша всѣкога онова, което е Нему угодно. . .

А сега искате да убиеете мене, човѣка, който ви казахъ истината, която чухъ отъ Бога. . .“ (Иоанъ 8:29 и 40;).

„Отивамъ при Отца, защото Отецъ е по-голямъ отъ мене“ (Иоанъ 14:28;).

Въ Второзаконие 18:18—19 Мойсей казва: „Тогава Господъ ми каза: Азъ ще имъ въздигна измежду братията имъ пророкъ както тебе. И ще вложя словото си въ устата му; и той ще имъ говори всичко, което Азъ му заповѣдвамъ“. (Това е пророчество за Исуса Христа).

3) И създалъ е отъ една „кръвъ“ всичкия родъ човѣчески...за да търсятъ Господа, дано биха го поне напипали и намѣрили; ако и да не е далечъ той отъ всѣкого едного отъ насъ. Защото въ Него живѣемъ, дзижимъ се и сществуваме“. (Дѣян. 17:26—28;).

4) „Ако любимъ единъ другиго, Богъ пребжда въ насъ“ (I посл. Иоан. 4:12); „внимавайте на себе си да не изгубите онова, което сте изработили, но да получите пълна заплата. Никой, който крачи напредъ, безъ да пребжда въ Христовото учение, нѣма Бога; тоя, който пребжда въ учението Христово, той има и Отца и Синътъ“. (II послание Иоан. 1:8—9;¹).

¹) Въ беседа отъ 28 VII 1929 год. Учителя Дъновъ казва: „За да може Духътъ да дойде у човѣка, той трѣбва да има будно съзнание. Будно е съзнанието на човѣка, когато не грѣши. Грѣхътъ прекъсва съзнанието на човѣка и по този начинъ внася мракъ въ него.

5) Въ българския преводъ на Новия Заветъ отъ 1929 година въ I посл. Петр. 5:10 и 14 следъ думата Христосъ въ скоби е поставена думата Исусъ. (Всички поставени въ скоби думи въ Новия Заветъ показватъ, че въ най-старитѣ ръкописи на Новия Заветъ намѣрени до сега, тѣзи думи липсватъ). А това не е случайно. Въ ст. 10 се говори за нашето призоваване въ Пжтя, което става вътрѣшно. А въ 14 ст. се говори за Христа, като среда въ която пребждватъ върнитѣ, братята.

6) „Имайте въ себе си сжщия Духъ, който бѣше въ Христа Исуса“, изработвайте спасение си съ страхъ и трепетъ, защото Богъ е, който споредъ благоволенieto си, действа въ васъ: и да желаете това и да го изработвате“. (Филипян. 2:5 и 13;)

Щомъ доброто влѣзе у човѣка, съзнанието му отново свѣтва, и връзката на човѣка съ Бога се възстановява“.

„Где е Духътъ? Духътъ не е нито вънъ отъ човѣка, нито вътре въ него . . . това подразбира, че Духътъ не се намира въ човѣшкия свѣтъ. . . Човѣшкия свѣтъ съставя малка областъ отъ обширния свѣтъ въ който Духътъ живѣе. Физическия свѣтъ въ който човѣкъ живѣе, съставя малка частъ отъ духовния свѣтъ, а още по-малка отъ Божествения, вследствие на което не може да се каже, че Богъ живѣе вътре или вънъ отъ човѣка. . .“

„Слизането на Духа върху човѣка е само моментъ. Духътъ слиза върху човѣка, когато се намира въ най-голъма скръбъ, страдание или мжнотия. Щомъ Духътъ го озари, въ съзнанието му проблѣсва свѣтлина, и той вижда нѣщата ясно. Духътъ, който посещава човѣка отвреме навреме, е подобенъ на искра, която подържа свещенния огънь на човѣшката душа“. . . (Очевидно тукъ Учителя говори за проявата на интуицията въ насъ. н. б.).

7) „Чада мои, за които съмъ пакъ въ родилни болки, докле се образи (прояви) Христосъ въ васъ.“ (Галат. 4:19;) „А когато Богъ . . . благоволи да открие Сина своего въ мене . . . отъ този часъ не се допитахъ до плътъ и кръвъ“ (Галат. 1:15—16;)

8) „Знаемъ пакъ, че на тѣзи, които любятъ Бога, които сж призвани споредъ Неговото предопредѣление, всичко на добро имъ съдействува. Зашото, които предузна, тѣхъ и предопредѣли да бждатъ съобразни съ образа на Сина Му, за да бжде Той първороденъ между много братя.“ (Римл; 8; 28—29;)

9) „Павелъ . . . до осветенитѣ въ Христа Исуса. призвани да бждатъ светии“ (I. Кор. 1:2)

10) Понеже Богъ, който . . . Той е, който е огрѣлъ въ сърдцата ни . . .“ — „Ако и да сме познали Христа по плътъ, но сега вече така го не познаваме. За туй, ако е нѣкой въ Христа, той е ново създание.“ — „Зашото ние сме храмъ на живия Богъ, както рече: „ще се заселя въ тѣхъ и въ тѣхъ ще се проявявамъ и ще имъ бжда Богъ и тѣ ще ми бждатъ народъ.“ . . „и ще ви бжда Отецъ и вий ще ми бждете синове и дъщери“ — „понеже търсите доказателство, че въ мене говори Христосъ . . . или не познавате вий за себе си, че Христосъ е въ васъ . . .?“ (II. Коринтяномъ 4:6; 5:16—17; 6:16—18; и 13:3 и 5;)

11) „Докле достигнемъ всички въ единството на вѣрата и на познанието на Синътъ Божий, въ пълнолѣтенъ мжжъ, споредъ мѣрката на рѣста на Христовата пълнота“ — „Но вий не сте така познали Христа; понеже сте Го чули и сте научени отъ Него, както е истината въ Исуса.

Да се съблечете отъ вехтия човѣкъ, съ проявитѣ му въ прежното ваше поведение, който има слабостъ къмъ прелѣстителнитѣ страсти; и да обновявате ума си отъ Духа. И да се облечете въ новия човѣкъ, създаденъ по образътъ на Бога — въ правда и свѣтостъ, въ хармония съ Истината“. (Ефес. 4: 13 и 20 — 24;)

12) „А Петъръ отвори уста и рече: . . . какъ помаза Богъ съ Светия Духъ и съ сила Исуса отъ Назаредъ, който обхождаше да прави благодеяния и да изцелява всички огнетявани отъ дявола; защото Богъ бѣше съ него.“ (Дѣяния 10: 34 — 38;)

Ап. Павелъ въ Посланието къмъ евреитѣ 4: 15 казва за Исуса Христа: . . . „който е билъ въ **ВСИЧКО** изкушенъ, като насъ, но не завладянь отъ грѣха.“

13) „Защото ето заветътъ, който ще направя съ Израйлевия домъ следъ ония дни, казва Господь. Ще вложи законитѣ си въ ума имъ и ще ги напиша въ сърдцата имъ и Азъ ще бжда тѣхенъ Богъ и тѣ ще ми бждатъ народъ.“ (Еврѣемъ 8: 10;)

14) „Богъ Авраамовъ, Исааковъ и Якововъ, Богъ на бацитѣ ни, прослави служителя си Исуса, когото вий предадохте . . .“ (Дѣян. 3: 13;)

15) „Отче праведни, свѣтътъ не те е позналъ, но азъ те познахъ.“ (Иоанъ 17: 25;)

16) „Предъ гроба на Лазара Исусъ се разтѣжи въ духа си и се смути,“ „Исусъ се просълзи“ (Иоанъ 11: 13 — 35;)

Въ Гетсиманската градина, като ясновидецъ, виждайки неописуемитѣ страдания, които му предстоятъ, Исусъ коленичи и се молеше: „Отче, ако

е волята ти, отмѣни тая чаша (страданията). Обаче, не моята воля, но Твоята да бжде.

И яви му се ангелъ отъ небето, та го укрепяваше.“ (Лука 22:41 — 43;)

И преди този случай Исусъ, имайки видения за бждащитѣ си страдания, въ надвечерието на изпълнението имъ, е изпадалъ въ вътрешна борба — между слабото човѣшко естество и съзнанието за службата на дълга. Въ евангелието на Иоана 12:27 — 28 четемъ: „Сега душата ми е развълнувана. И какво да кажа? Отче, избави ме отъ тоя часъ. Но, азъ за това дойдохъ — за тоя часъ! Отче, прослави името си. Тогава дойде гласъ отъ небето: прославихъ го и пакъ ще го прославя.“

На кръста, въ деветия часъ Исусъ извика съ силенъ гласъ: „Елои, елои, лама савахтани?“, което значи: „Боже мой, Боже мой, защо си ме оставиль?“ (Марко 15:34;)

17) „Ако пазите моитѣ заповѣди, ще пребждвате въ любовта ми, както и азъ упазихъ заповѣдитѣ на Отца си и пребждамъ въ Неговата любовъ.“ (Иоанъ 15:10;)

18) „На тогозъ, който побѣди, ще дамъ да сѣдне съ Мене на моя престолъ, както и азъ побѣдихъ и сѣднахъ съ Отца си на неговия престолъ.“ (Откр. 3:21;)

„Който побеждава ще наследи всичко, и Азъ ще му бжда Богъ и той ще ми бжде синъ.“ (Откр. 21:7;)

„Който победи, ще го направя стълпъ въ храма на моя Богъ, отъ дето нѣма вече да излезе вънъ; и ще напиша на него името на моя Богъ и името на града на моя Богъ, новиятъ Ерусалимъ, който слиза отъ небето отъ моя Богъ;

ще напиша и Моето ново име. Който има ухо, нека слуша що говори Духа къмъ църквитѣ.” (Откр. 3; 12 — 13;)

Знаемъ, че въпроситѣ, които се третиратъ въ предшествуващитѣ цитати, за мнозина сж костеливи орѣхи, отъ които тѣ мъчно ще извадятъ ядкитѣ. Ап. Павелъ раздѣля духовната мъдростъ на три категории, на три степени: „млѣко“, „твърда храна“ и „премъдростъ Божия“ (Прочети I. Коринт. 2:6 — 7; 3:1 — 2;) Нека такива пожелаатъ да растатъ, да се развиватъ духовно, като бждатъ увѣрени, че съ това и познавателнитѣ имъ способноститѣ ще се разширятъ. И тогава ще иматъ постижения изъ сферата на висшето знание.

Човѣкътъ — съзнание, безъ човѣкътъ — свърх-съзнание е слабъ, грѣховенъ, едно жалко създание, едно висше животно. Но, действащъ подъ вдъхновението на своето висше Азъ, той е мошенъ, съ прозорливъ умъ, любвеобилно, благородно сърдце, каналъ на Божественитѣ сили. Ето защо, човѣкъ трѣбва да узнае кои сж условията, при които човѣкъ може да установи връзка между обикновеното съзнание и свърхсъзнанието въ себе си; за да направи мостъ върху бездната, отдѣляща аналитичния, обикновения умъ и Разума, Мъдростъта въ себе си. Тогава човѣкътъ става Човѣкъ, Аврамъ става Авраамъ. Тази мисль прокарва Исусъ Христосъ въ Евангелието на Иоана 15:1 — 5; „Азъ съмъ истинската лоза и Отецъ ми е земледѣлецътъ. Всѣка прѣчка въ мене, която не дава плодъ, Той я отрѣзва; и всѣка що дава плодъ, очистя я за да дава повече плодъ. Вий сте вече чисти чрезъ учението Ми, което ви преподадохъ. Пребждвайте въ мене

и Азъ въ васъ. Както пръчката не може да даде плодъ отъ самосебе си, ако не остане на лозата, така и вие не можете, ако не пребждете въ Мене. Азъ съмъ лозата, вий сте пръчките; който пребжда въ Мене и Азъ въ него, той дава много плодъ, защото отдѣлени отъ мене не можете да сторите нищо."

Чрезъ това сравнение между лозата и пръчките Христосъ ни разкри една много сжществена истина, която първитѣ християни знаеха и разбираха, защото тѣхнитѣ водачи бѣха инициета, хора, обладаващи висши духовни знания и ангелска чистота.

Сжщата идея можемъ да имаме, ако сравнимъ отношението между пръститѣ на ржката и китката на която тѣ сж заловени. Всѣки пръстъ докато е свързанъ съ китката, въ него протича отъ общата кръвъ на тѣлото, той се храни и е живъ. Ако този пръстъ се отреже отъ китката, той умира, защото въ него престава да протича отъ кръвта, отъ живота, който блика въ китката. Тази лоза не е човѣка Исусъ, а Божествено-то слово, Духътъ, който разкрива на човѣчеството, че той е обединителното звено на цѣлия човѣшки родъ, че въ Него човѣшкия родъ представлява единъ общъ организъмъ. въ който всѣки човѣкъ е отдѣленъ удъ, органъ. Затова Христосъ каза: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, не можете да имате животъ въ себе си.“ Обаче тази реалностъ още не е проявена и Христосъ чрезъ своето учение ни показва пжтя, метода чрезъ който човѣчеството да я прояви, осжществи. По пжтя на благочестието, по пжтя на подвизаването въ християнскитѣ до-

бродетели, днешния човѣкъ е призванъ да се възвиси до своята истинска сѣщина, която е едно съ Божественото Слово, което чрезъ Исуса, нареченъ Христосъ, призова къмъ връзка, къмъ обединение съ Себе си човѣчеството, както майка — децата си! И Божественото Слово¹⁾ възвестявайки своята мисия²⁾, проповѣдвайки своето учение, нарече го „Евангелие“ т. е. блага вѣсть — сладко, радостно съобщение — че човѣкътъ не е червей, пълзящъ по земята, а е отъ царски произходъ, царски синъ. Че той трѣбва да се домогне да се сложи царската корона на главата му. Че той е призванъ да захвърли пеленитѣ и слабостта на своето детство, за да възмжжѣе и се облѣче въ царски одежди, разкривайки блѣсъка и силата на своитѣ скрити възможности.³⁾ И когато Исусъ Христосъ казва: „Истина, истина ви казвамъ, че който слуша словото мое и вѣрва въ Тогозъ, който ме е пратилъ, има животъ въ-

1) Прочети Ев. Иоана 1:1 — 12;

2) Прочети Ев. Иоана 18:37;

3) Учителя Дъновъ въ беседа държана на 11. X. 1936 г. казва:

„Днесъ се намираме въ епохата, когато усилено се работи отъ Божествения свѣтъ за подигането на човѣчеството, за даване пжтъ на Божественото въ човѣка. Съ тази задача сж внесени въ свѣта науката и религията. Това бѣше и задачата на Христа — да свърже хората съ Бога, да отвори за човѣшкитѣ души пжтя къмъ Бога, който тѣ бѣха загубили. И задачата на съвременнитѣ християни, които сж носители на великия Христовъ импулсъ, който спрѣ слизането на човѣка и обърна движението на горѣ, е да създадатъ единъ новъ типъ хора.“

ченъ и на сждъ нѣма да дойде, но преминалъ е отъ смъртта въ живота. Истина, истина ви казвамъ, че иде часъ и сега е, когато мъртвитѣ ще чуятъ гласътъ на Сина Божий и които го чуятъ ще оживѣятъ.“ (Ев. Иоанъ 5:24—25;) — Той ревностно възвестява тази истина, наричайки **мъртви** всички хора, които не водятъ животъ подъ узарението и вдъхновението на Словото, на духътъ Христовъ, на Божественото начало въ насъ; и наричайки **оживели**, преминали отъ смъртта въ животъ, всички, които сж повѣрвали, че Той е пратенъ отъ Бога и сж приели учението Му, като спасителна Истина, като радостна вестъ за своето избавление, домогвайки се да съобразятъ живота си, поведението си, стремежитѣ си съ тази истина.

Когато умътъ у човѣка, спекулативния, аналитичния умъ (а не висшия умъ, чрезъ който се проявява Мждросѣта и творчеството) е силно развитъ, а духовния принципъ още не е развитъ, не е проявенъ, такъвъ човѣкъ наподобява дяволъ. Защото този неговъ умъ служи добре на всички нисши прояви на сърдцето, на всички животински желанія, на порочността въ човѣка. А колко такива, да ги наречемъ „извратени личности“ се срещатъ днесъ въ „културна“ Европа и Америка? Ето защо отъ памтивѣка невидимитѣ ржководители на човѣчеството сж употрѣбявали методи и средства за да се развиватъ паралелно у човѣка умътъ, сърдцето и волята. Обучението въ училището, мжчнотиитѣ въ борбата за съществуване и борбата за по-добри условия въ живота развиватъ умътъ и волята. А религията е предназначена да обработва сърдцето, да събуди

у човѣка духовната му природа¹⁾. Сжщото пред назначение иматъ и изкуствата, а особено музиката, а сжщо и страданията. И когато една религия, поради материализма на нейнитѣ водачи, се изопачи когато отъ нея остане само „черупката на орѣха“. Великото Бѣло Братство, което изпраща Учителитѣ на земята за да подтикватъ еволюцията на човѣчеството, изпраща новъ единъ Учителъ, който да донесе на човѣчеството нова религиозна система, нови религиозни норми, подобно на новъ квасъ (когато микробитѣ въ стария квасъ сж умрѣли), който да закваси човѣчеството за духовенъ животъ. Явяването на Толстога, напимѣръ въ Русия, когато християнството въ Русия бѣ изопачено и превърнато въ една формалистична религиозна система, неспособна да влива животъ, да преражда човѣшката душа, имаше мисията: да се възвѣстятъ на мистичната руска душа наново божественнитѣ принци

¹⁾ Окултистката Нина Рудникова въ статията си „Великата борба“ (печатана въ в. „В. Зв.“, год. XV, бр. 32) казва:

„Да се събуди и развие сърдцето, значи да се живѣе реаленъ духовенъ животъ, значи да се спечели безсмъртие и неизчерпаемъ запасъ отъ жизнено творческа сила. Принципътъ на сърдцето — ключътъ къмъ тайната на единия и вѣченъ животъ — ще бжде ръководящъ въ новата ера на съзнателното космично сътрудничество. Животворящата синтетическа сила на сърдцето е пружина на цѣлото творчество на разума — и затова най-високиятъ разумъ трѣбва да се обедини съ най-голѣмото сърдце, иначе той е нищо, праздна сѣнка, и творчеството ни е въображаемо.“

пи отъ учението на Исуса Христа, да ѝ се предложи да пие отъ водата на бистрия планински изворъ, а не отъ замърсенитѣ води на голѣмата рѣка. Аналогична е била мисията на Ивана Хуса, Лютера, на Богомилското движение и др.

Талантливия френски писателъ Викторъ Хюго, единъ дълбокъ познавачъ на човѣшката душа, въ книгитѣ си „Клетницитѣ“ и „Парижката св. Богородица“ ни дава чрезъ нѣкои отъ героитѣ си илюстрация за сжщината и проявитѣ на човѣка. Въ „Пар. св. Богородица“ той, въ лицето на свещеника — архидяконъ Клодъ Фролло ни рисува колко жалъкъ е човѣкъ, когато има развитъ умъ, има философски разбирания за живота, обаче не е успѣлъ да надвие, да облагороди своята плътъ, своя астралъ и да се свърже съ Висшето въ себе си. Този свещеникъ трепери отъ полова страсть, когато гледа направо, или презъ очитѣ на фантазията си красивото тѣло на танцьорката Есмералда; търпи унижения отъ тази своя слабостъ и въпреки това, не може да надживѣе тѣзи нисши пориви у себе си. Той дори чрезъ насилие върху нея, когато тя упорствува, иска да получи плътска наслада отъ нея. Очевидно, неговата философия не му е показала пжтя, методитѣ за освобождение отъ ярема на нисшето въ себе си, нито е разбралъ какъ може да отвара крана, презъ който протичатъ силитѣ за трансформиране нисшето въ човѣка въ висши духовни сили, за да се освободи човѣкъ отъ робството на нисшето си естество и започне да изпитва радостта, щастието отъ разкриване висшитѣ сили у него.

Въ сжщата книга Хюго въ героя си Квазимодо — приличащъ по-скоро на чудовище, отколкото на човѣкъ: гърбавъ, еднооко, хромъ, глухъ, съ криви зъби, грозенъ, страшенъ — ни показва, че въ всѣко човѣшко сжщество, дори и въ най-нисшето, дреме единъ ангелъ, който при известни условия поздига края на завесата, която го скрива и показва своето божествено лице . . . Наистина, колко симпатиченъ ни е Квазимодо въ проявенитѣ отъ него титанически усилия — да облекчи страданията на Есмералда!

Въ „Клетниците“ Хюго ни описва, въ лице то на епископа монсиньоръ Бйенвеню, силата на доброто, на благородството да извика изъ недрата на човѣшката душа заровенитѣ тамъ божествени сили къмъ проява; за да подчертае каква голѣма доза отъ истина се крие въ афоризма: „Любовта любовь ражда.“ Като противопоставя този методъ на методитѣ на насилието, на наказанието, намирайки ги некадърни да възродятъ човѣшката душа. И наистина, чрезъ страха който тѣ внасятъ у човѣка, тѣ пораждатъ само палиативни резултати, тѣ нѣматъ сила да лѣкуватъ радикално човѣшкитѣ недѣзи. Не затвора направи отъ Жанъ Валжанъ единъ благороденъ човѣкъ, единъ полезенъ членъ на обществото, а жеста на епископа Бйенвеню, който следъ извършената кражба на сребърнитѣ му вѣщи отъ Жанъ Валжана, го изтрѣгва отъ ржцетѣ на полицията, съжелява го, нарича го свой братъ и споредъ тъй наречения „Американски методъ за възпитание,“ той подчертава предъ него, че у него има сили да превъзмогне своитѣ слабости и да прояви положителнитѣ сили на доброто. И

наистина, методът на Бйенвеню¹⁾ направи отъ Жанъ Вавжана новъ човѣкъ.

Но, този новъ човѣкъ не дойде нѣкжде извънъ него; той бѣше скритъ у Жанъ Валжана. Той е резултатъ на единъ алхимически процесъ, който се извършва въ него — той духовно се прероди.

Разбрали ли сж българскитѣ държавници и българскитѣ възпитатели секрета за този алхимически процесъ, за да поведатъ българския народъ и по-специално-българската младежъ, въ пжтя на духовния възходъ? За голѣмо съжаление, но трѣбва да го кажемъ: една голѣма частъ отъ българската младежъ тжне въ блатото на порока. На мене, като бѣхъ преди години прокуроръ при единъ окръженъ сждъ въ България, единъ отъ околийскитѣ управители въ района на сжда ми разправи, че той като бившъ началникъ на участъкъ въ София, разкрилъ единъ своднически домъ въ центъра на София, който билъ обзаведенъ отъ една вдовица, която за целта била наела единъ голѣмъ, луксозно мебелиранъ отъ нея апартаментъ. Тя имала портретитѣ на дванадесетъ красавици — все ученички отъ VI, VII и VIII класъ на гимназията. И забележителното било, че ни една отъ тѣзи ученички не била дъщеря на бедни родители. Всѣки клиентъ на та-

¹⁾ Въ лицето на Бйенвеню В. Хюго ни подчертава силата на учението на Исуса Христа — за любовь къмъ враговетѣ — да преражда човѣшкитѣ души отъ състоянието на порочность, на озлобление, да ги превръща въ благородни души, готови да прощаватъ, да работятъ съ методитѣ на Доброто, да проявяватъ Любовьта. Прочети Матей 5: 44 — 47 и Римляномъ 12: 20 — 21;

зи сводница предварително по портретитѣ си избиралъ своята любимка и на уговореното време тя е бивала въ неговитѣ обятия . . . Таксата въ този своднически домъ е била тѣй висока, че тамъ сж имали достѣпъ само действително богати хора.

Да оставимъ сводницата на страна, но защо тѣзи момичета сж се подхлъзнали въ пжтя на порока? За хлѣбъ, дрехи и учебни пособия — очевидно не! Защото, казахме, че тѣ не сж били деца на бедни родители. Очевидно, тѣ сж жерва на материалистиченъ мирогледъ и на романитѣ и пиеситѣ на натуралисти, като Зола, Флоберъ, Карко, Рашилдъ, Колетъ и др. — отъ френската натуралистическа школа. Младитѣ читателки на такива творби загубватъ поезията на любовта, свойственна на ученичкитѣ отъ последнитѣ класове на гимназията и проявяватъ реалистичното, което сж прочели въ особната разработка на сюжетитѣ на тѣзи творби и което е изпълнило тѣхното съзнание и подсъзнание.

И правъ е проф. Фр. Паулсенъ, като казва¹⁾: „Познато и доста разпространено е мнението, че материализмътъ е опасна теория: като иска да обори религията и върата въ идеалитѣ, той разрушава сжщевременно и нравствеността. Неговитѣ практически заключения сж: добродетелта е мечта, съвестта — капризъ, нравствениятъ ^{въ} законъ — измислица на поповщината. Истинската мъдростъ е: наслаждавай се отъ живота, колкото можешъ по-вече . . .

Не ше съмнение, че едно идеалистическо

¹⁾ Въ „Въведение въ философията“, стр. 51 — 53.

мировъзрение, което довежда носителя му до убеждението, че действителността почива на идеи, че нейната форма и целъ е предначертана отъ една разумна Воля — тая увѣреностъ го заставя, кара го да постави цѣлия си животъ на служба на идеитѣ; безспорно е, че наклонността да се служи на Бога, дава на волята най-силнитѣ и висши импулси; какъ можеха да се мислятъ мжже, като Исуса и Лютера, безъ тази вѣра? Не подлежи сжщо на съмнение, че материалистическото мировъзрение убива стремежа къмъ висши цели и идеали . . .“

Ние изоставяме изцѣло материала „Вжтрѣшния смисълъ на нѣкои отъ притчитѣ на Исуса Христа“, за който е речъ на стр. 83 отъ тази книга. А който отъ читателитѣ се интересува защо Христосъ е говорилъ на народнитѣ маси съ притчи, а не имъ е разкривалъ направо истинитѣ скрити въ тѣзи притчи, препоръчваме му да прочете статията „Митологията отъ окултно гледище“ отъ Боянъ Боевъ (сп. „Житно Зърно“ год. XI, кн. 4-5). Ще дадемъ единъ цитатъ отъ тази статия:

„Дълбоки окултни истини проникватъ тия митове и легенди.

Ето защо тия символични легенди, митове и пр., които окултнитѣ центрове (окултнитѣ школи) на миналото сж прѣскали изъ народа, сж били срѣдство за подигане на културата, на съзнанието. Силитѣ, които тия символи раждали въ народната душа сж работели съ вѣкове и хилядилѣтия въ подсъзнанието и чрезъ една духовна алхимия се претворявали въ добродетели, въ висши морални чувства, въ вжтрѣшенъ подсъзнате-

ленъ усѣтъ за природнитѣ и божествени закони.

Нека вземемъ най първо за примѣръ легендата за Тезей и Ариядна. Атинянитѣ всѣки 8 години били задължени да прашатъ на островъ Критъ по 7 момци и моми, които били хвърляни въ едно подземие, наречено лабиринтъ и тамъ ставали жертва на чудовището минотавъръ. Мнозина герои се опитвали да помогнатъ, но безуспѣшно; пжтекитѣ въ лабиринта били така приплетени, че тѣ се изгубвали вътре и ставали жертва на минотавра. Най-сетне царския синъ Тезей пожелалъ да освободи атинянитѣ отъ тая напасть. Царската дъщеря Ариядна решила да му помогне. Тя му дала края на кълбо конци, което държала въ ржцетѣ си. Той влѣзълъ въ подземието държейки края на конеца, и тя отвивала отъ кълбото. Той намѣрилъ минотавра, победилъ го и по конеца намѣрилъ изхода. — Една висша истина е изложена тукъ въ красивъ символъ: Тезей е човѣкътъ, лабиринтътъ е свѣтътъ, минотаврътъ е нисшето, животинското въ човѣка. Ариядна е божественото въ човѣка. Защо Ариядна се нарича царска дъщеря? Защото божественото въ човѣка има висшъ произходъ. Човѣкъ може да победи нисшето въ себе си само чрезъ съдействието на своето възвишено естество.

Сега ще разгледаме накратко въпроса за назначението на **страданията**, борбитѣ и мъжнотиитѣ въ живота.

Да дадемъ една аналогия за страданията.

Тѣй както торътъ, изверженията на животнитѣ, исипана въ коренитѣ на плодното дърво, се превръща въ красиви, вкусни, ароматични плодове; тѣй и страданията, които сполетяватъ чо-

вѣка, които го огнетяватъ, трансформиратъ обикновения, дребнавия човѣкъ, въ просвѣтенъ волеви човѣкъ, чийто характеръ е окрасенъ съ християнскитѣ добродетели. Изиграли своята роля, страданията за винаги ще отлетятъ отъ човѣка, а той вѣчно ще се наслаждава отъ тѣхнитѣ плодове и ще преповтаря думитѣ на псалмопѣвеца:

„Преди да мине божественото рало по мене, азъ бѣхъ изпълненъ съ заблуждения. Но сега пазя Твоето Слово. Добре стана, че пострадахъ, та да науча Твоитѣ повеления. Зная, Господи, че Твоитѣ сѣдби сж въплощение на Правдата и, че Ти справедливо ме наказва.“ (Пс. 119, стр. 55)

Въ еванг. на Йоана 16:20 — 21 четемъ, че Исусъ Христосъ въ края на своя земенъ животъ казва на ученицитѣ си: „вие ще имате скърби, но скръбта ви ще се превърне въ радостъ. Жена, когато ражда е въ скръбъ, а кога роди детенцето, не помни вече тжгата си, поради радостта.“

Страданията, скърбитѣ сж необходимими за човѣка до раждането и укрепването на висшето, на божественото съзнание въ него. Тѣ сж призвани да стимулиратъ човѣка къмъ работа надъ себе си, къмъ извикване въ проява добродетелитѣ, силитѣ, дарбитѣ, които всѣки човѣкъ притежава въ латентно състояние. Като примѣръ за подражание може да ни служатъ мидитѣ, които образуватъ бисеритѣ, които красятъ шиитѣ на царици, принцеси и милионерки. Когато едно пѣсъчно зрънце случайно попадне между черупката и тѣлото на мидата и чрезъ своитѣ рѣбове дращи и измжчва мидата, тя излъчва изъ своята кръвъ вещества за да превърне това рѣбесто зрънце, което я гнети, въ гладѣкъ, лѣскавъ би-

серъ и така да се освободи отъ страданията си. Търпението, напримѣръ, е една ценна добродетель, но какъ ще развие човѣкъ у себе си тази добродетель, ако не бжде поставенъ при условия, които му налагатъ да се упражнява въ търпение? Сжщото може да се каже за развитието и на другитѣ добродетели, а сжщо и за развиване на ума и волята.

Нека още въ началото го заявимъ, че мжчнотиитѣ, страданията, които хората въ различна степенъ сж принудени да търпятъ въ живота си, не сж произволни, че тѣ сж кармични. Принципно погледнато на страданията, тѣ сж предвидени въ Божествения планъ за усъвършенстването на човѣка; като мощенъ лостъ, като резултатенъ двигателъ за трансформирането човѣшкитѣ слабости и несъвършенства въ мощна сила на ума, сърдцето и волята, въ единъ хармониченъ, благороденъ характеръ, отъ който всички се възхищаватъ, за проявяванитѣ отъ него способности и добродетели. Всѣки човѣкъ трѣбва да има правилни разбирания по този въпросъ, за да не губи чрезъ роптание силата, която страданията носятъ за човѣшката душа.

Чрезъ страданията, мнозина, които въ живота си сж се устремили назадъ се спиратъ и се подтикватъ да тръгнатъ напредъ — къмъ целта, която трѣбва да догонва човѣкъ, къмъ идеала Исусъ Христосъ.

Разправятъ, че когато единъ художникъ рисувалъ една икона въ една грамадна църква, чрезъ висока скеля, при когото сътрудничелъ единъ неговъ ученикъ, като изкаралъ лицето на иконата, гледайки го, отстѣпвалъ полека крачка

по-крачка назадъ и отъ новата поза наново го съзерцавалъ. По едно време ученика му го погледналъ и видѣлъ, че той е на края на скелята и тъкмо вдига крака си, за да направи фаталната стъпка назадъ, която ще му коштува живота. Мигновенно той съобразилъ, че ако извика, художника може да се сепне и да падне отъ скелята и вмѣсто това тѣй зацапалъ съ четката си лицето на иконата. Веднага художника разяренъ се втурналъ къмъ своя ученикъ и като обезумялъ му извикалъ: какво направи!

— Успокой се Учителю, му казалъ ученика и му обяснилъ, че страданието, което му е причинилъ му е спасило живота.

Колко пжти Небето, чрезъ такива горчивичаши, които ни поднася, ни предпазва отъ падения!

Ето два случая, описани въ Евангелието, отъ които недвусмислено се разбира, че споредъ Исуса Христа, страданията, които хората понасятъ, сж резултатъ на тѣхни грѣхове, престъпване на Божественитѣ закони.

Когато излѣкува лежащия въ единъ отъ притворитѣ на къпалнята „Витезда“, боленъ отъ 38 години, Исусъ Христосъ му каза: „Ето сега ти вече си здравъ. Не съгрѣшавай вече, да не те сполети нѣщо по-лошо“ (Иоанъ 5:14;)

Когато нѣкои съобщиха на Исуса Христа за безчовѣчното умъртвяване на нѣколцина галилеяни отъ Пилата, Той имъ каза: „Ако не се покаете, всинца така ще загините.“ И следъ това Той имъ спомни за онѣзи 18 души върху които е падналъ силоамскиятъ стълбъ и ги умъртвилъ и пакъ повторилъ сжщото: „ако не се покаете

всички така ще загините“ (Лука 13:3—5;) Въ този случай Исусъ Христосъ дебело е подчерталъ силата на покаянието да избавя, да спасява отъ лошата карма — да я унищожава. Разбира се, това може да стори истинското покаяние, което пресъздава човѣка, характера му — отъ грѣховенъ плътски, въ добродетеленъ, духовенъ. Казанитѣ думи на Исуса Христа не трѣбва да се разбиратъ буквално. Смисъла имъ е: ако не се покаете, всички ви очакватъ страдания за вашия минелъ и сегашенъ грѣховенъ животъ. Защото кармичния законъ е изразъ на Божията Правда. Не мините ли презъ алхимическия процесъ на покаянието, само страданията могатъ да ви оправятъ, да ви разоратъ и приготвятъ за посѣвъ свещенъ. Читателю, ако не си отъ покаянитѣ, тебе сега оратъ ли те, или те сѣятъ? Ако още Небето не се занимава съ тебе, готви се — ще дойде и твоя редъ!

Ап. Павелъ въ Посланието си къмъ Евреитѣ 12 гл. дава цитати изъ книгата Иовъ¹⁾, изъ псалмитѣ, притчитѣ, второзаконие и пр. и подчертава, че назначението на страданията е да ни обработватъ, обучаватъ, за да достигнемъ въ правда и святостъ. Ето цитатъ:

„И сте забравили увещанието, което ви съветва, като синове:

„Сине мой, не презирай наказанието отъ Господа, нито да отслабвашъ, когато те изобличава Той. Защото Господъ наказва оногова, когото люби, и бие всѣки синъ, когото приема.“

¹⁾ Цитира една отъ изказанитѣ мисли отъ Елефасъ Теманецъ. Това потвърждава мисълта ни, изказана на стр. 106.

Ако търпите наказание, Богъ се обхожда съ васъ, като съ синове; защото кой е тоя синъ, когото баща му не наказва? Но, ако сте безъ наказание, на което всички сж били опредѣлени да участвувать, тогава сте незаконно родени деца, а не синове. Освенъ това, имали сме бащи по плътъ, които сж ни наказвали, и сме ги почитали. Не щемъ ли повече да се покоряваме на Отца на духоветъ ни и да бждемъ живи? Защото тѣ за малко време сж ни наказвали споредъ както имъ е било угодно, а Той — за наша полза, за да съучаствуваме въ (да придобиемъ) Неговата святость.

Никое наказание не се вижда на времето си да е за радостъ и тежко се понася; но въ резултатъ то принася плодъ на миръ отъ изпълнената правда, за тия, които сж били обучавани чрезъ него.“ (Евр. 12:5 — 11;)

Ап. Яковъ увещава християнитѣ отъ първия вѣкъ, които имаше да понасятъ много страдания¹⁾ за своитѣ убеждения, така:

„Считайте го за голѣма радостъ, братя мои, когато попадате въ разни изпитни, като знаете, че изпитанието на вашата вѣра произвежда твърдостъ. А твърдостъта нека извърши дѣлото си съвършенно, за да достигнете до пълно съвършенство — безъ никакъвъ недостатъкъ.“ (Съб. Пос. Якова: 1:2 — 4;)

¹⁾ Чрезъ страданията, които Небето допускаше да преживяватъ първитѣ християни, се ликвидираше тѣхната неблагоприятна карма въ късо време (спомни си за макарата и полиспаста отъ физиката.)

Ап. Яковъ ни дава единъ отъ ключоветъ, за да разгадаемъ тази енигма: защо християнитъ отъ първитъ три вѣка бѣха християни въ пълна смисълъ на думата; — защото тѣ бѣха въ постояненъ духовенъ подвигъ. вследствие на гоненията, които търпѣха за своитъ убеждения. И тѣ дадоха пълни доказателства, че добре сж разбрали учението на Исуса Христа за любовта и братството (Прочети Дѣян. 4:31 — 35;) Но, съобразно съ тѣхния духовенъ ръстъ, Небето имъ се откриваше постоянно по различни начини (прочети: Деян. 13:31; 16:25 — 26; 18:9 — 10; 20:23; 27:23 — 24; I. Коринт. 5:4; 12:7 — 11; и пр.) а това още повече повдигаше духътъ имъ и ги ентусиазираше. Но, всички тѣ бѣха души призвани за това поприще. Тѣ бѣха се подвизавали и въ минали животи на духовното поприще на живота, съ любовъ къмъ Бога и готовностъ за послушание на Неговата воля, която имъ изявиа пророцитъ и сега бѣха годни за ученици въ школата на Исуса Христа. Сжщото е и днесъ. Нѣма ли днесъ такива, които очудватъ своитъ околни съ рѣзката промѣна на живота си само месецъ — два следъ промѣна на своя мирогледъ отъ атеисти — утилитаристи станали християни — приели учението на Исуса Христа за любовта, благочестието и себеотрицанието и почнали да живѣятъ това учение съ твърдостъ? И тѣ считатъ този животъ естественъ за себе си, хармонизиратъ съ тѣхния мирогледъ. Докато мнозина други, години преди тѣхъ повѣрвали въ Исуса Христа и приели за Истина Неговото учение, почнали да се стремятъ да съобразятъ живота си съ него, направили малкъ прогресъ въ това отношение, години под-

редъ следъ това, почти тъпчатъ на едно мѣсто и като че ли обработватъ, копаятъ градината на своята душа не съ мотика, а съ игла. Коя е причината за това? Първата категория християни въ минали животи сж се обучавали, сж се тренирали по пжтищата на религията, на духовния мирогредъ, или сега силно сж интусиазирани за достигане на християнския идеалъ; а втората категория сж души, които до този свой животъ сж разбирали смисъла на живота въ яденето, гуляенето, суетенето, похотливостъта — въобще въ плътските удоволствия, и така сж го живѣли. И сега, направили кржгомъ въ живота си, приличатъ на старъ конь, който се учи на новъ ишкинъ (вървежъ). Въ първите три вѣка отъ християнската ера Небето нарочно изпращаше къмъ въплотение на земята души съ по-висша еволюция, по близки до учението на Христа, което за приложението му предполага души родени съ по-голѣмъ складъ отъ заложи: умствени, сърдечни и волеви. И тѣ, повѣрвали въ Христа, подъ влиянието на Неговото учение и примеритѣ на християнитѣ преди тѣхъ и въ тѣхно време, сж се импулсирани и ентузиазирали до степенъ на герои — светци, готови всѣки моментъ да пожертвуватъ живота си, за да засвиделствуватъ своята вѣра и преданность къмъ Бога и Исуса Христа. Тѣ бѣха първитѣ пионери, които проправиха пжтя за по-слабитѣ, които имаше да дойдатъ следъ тѣхъ на този пжтъ — тѣ запалиха огньовете съ живота си, които да свѣтятъ въ тъмнината на живота, тѣ станаха фарове, които да освѣтляватъ този пжтъ. И благодарение на тѣхнитѣ подвизи, мнозина преди насъ въ вѣковетѣ и ний

днесъ по-лесно следваме въ този път. Тъ като че ли сж за насъ протегнати ржце, които ни извличатъ изъ блатото на материалното, плътското, за да захвърчимъ заедно съ тѣхъ, окрилени съ вѣра, любовъ, чистота и преданность, въ лазуза на духовното!

Да чуемъ поета Венетовъ:

„Постигналъ мъдростъта всевъчна,
За тебе нѣма други пътъ
Извънъ борбата безконечна
Съсъ тържествующата плътъ.

Свѣта долина на скръбъта е,
Защото влада личността,
Защото сладка користъта е
И „неразумна“ любовъта“.

Да се повърнемъ къмъ въпроса за страда-
нията. Че тѣ не сж произволни, че тѣ сж опре-
дѣлени, явствува и отъ следния цитатъ изъ пс-
75 (стр. 72):

„Правдораздаването е отъ Господа. Той е сждията! Едного унижава, а другиго издига. Защото въ ржката си Господъ държа чашата. Виното — пълна смѣсъ — кипи, пѣни се въ нея и Той налива отъ нея да пиятъ ¹⁾. И дори дрождието отъ тази чаша ще прецедятъ и ще изпиятъ всичкитѣ нечистиви на земята“.

Страданията, безспорно, подтикватъ еволюцията на човѣка. Мжнотиитѣ, съ които той има да се справя, развиватъ различни дарби, сръчно-

¹⁾ Това символизира сждбата, кармата съ която се ражда всѣки човѣкъ и корективитѣ, които се внасятъ отъ Горе въ тази сждба, презъ течение на живота му.

сти и добродетели у него. И ако човѣкъ е наблюдателенъ, ще констатира това въ себе си и около себе си — въ другитѣ хора.

Разправятъ, че англичани открили новъ островъ въ единъ отъ океанитѣ. Въ него царувало вѣчно лѣто и билъ покритъ съ изобилна растителностъ, съ най-разнообразни плодни дървета — сѣщински рай! Жителитѣ на този островъ нищо не работели, а лежали по цѣль денъ подъ сѣнкитѣ, прикарвайки животински животъ. Огладнеятъ ли, огкжснатъ си нѣколко плода, изядатъ ги и пакъ се отдаватъ на мързелъ и животински удоволствия. Англичанитѣ за да използватъ благата на този островъ, решили да построятъ пристанище на брѣга му и помолили жителитѣ на острова да работятъ за постройката на пристанището, но тѣ отказали. Англичанитѣ се опитали да ги склонятъ чрезъ подарѣци на разноцвѣтни блестящи стѣклени украшения за гирдани и пр., но и това не помогнало. Тогава англичанитѣ изсѣкли всички плодни дървета въ този островъ, увѣрени, че ще израстнатъ нови. Следъ това, за да получатъ храна отъ англичанитѣ жителитѣ на острова почнали да работятъ и пристанището било изградено . . .

Англичанитѣ причинили доста страдания на жителитѣ на този островъ, но за тѣхъ тѣ сж били истински благословения, защото трудътъ разпрѣсва престѣпнитѣ мисли, развива сръчности, развива човѣшкия умъ и сѣтивата, а сжщо и човѣшката воля.

Нѣкога човѣкъ може да проси отъ Небето благословения, а въ отговоръ може да получи страдания. Защо? Ако ти си единъ върхъ и се

молишъ Богъ да те превърне въ градина, първомъ Той ще прати поройни дъждове да те превърнатъ отъ върхъ на равнина и тогава ще те насади. Затова дойдатъ ли страданията, недей ропта, защото не знаешъ какво цѣли Небето чрезъ тѣхъ да направи отъ тебе!

Има една картина: Исусъ Христосъ хлопа на една врата, бравата на която има дръжка само отвътре; тъй че, ако обитателятъ на къщата не отвори, Христосъ не може да влѣзе. Тази картина е единъ символъ, на който могатъ да се дадатъ различни тълкувания. Едно отъ тѣхъ може да бжде и това: вратата символизира човѣшкото съзнание; хлопащиятъ — страданията. Този, който ще отвори, е човѣкътъ, който е намѣренъ отъ Небето за назрялъ и затова се работи върху него, за да се пробуди съзнанието му и да се отвори то за учението на Христа.

Колкото страданията сж по тежки, скърбитъ по-дълбоки, толкова по-дълбокъ печатъ оставатъ тѣ върху човѣшката душа и я подготвятъ да може да чува тихия вътрешенъ гласъ на Божественото Съзнание, което ѝ сочи Божествения пътъ въ живота . . .

Сега ще дадемъ нѣколко цитата изъ беседи отъ Учителя Дъновъ:

1) „Идеята, че причината за нашитѣ нещастия е вънъ отъ насъ, е лъжлива. Причината за нашето щастие и нещастие е въ самитѣ насъ. А това е вече гаранция, че можемъ да реализираме щастieto и да отстранимъ нещастieto. Въ тази вътрешна възможность на човѣка се крие и причината за онзи оптимизъмъ и вѣра въ по-свѣтло бждеще, които придружаватъ човѣка и при най-

голѣмитѣ противоречия“. (27. IX. 1931 година.)

2) „Страданията сж ония камъни, съ които ще издигнете стъпалата на вашата кжща; тѣ ще образуватъ вашия характеръ; тѣ сж съединителната нишка между човѣка и Бога; тѣ сформироваатъ у насъ търпението . . . “ (20. VII. 1914 г.)

3) „Ако васъ ви е страхъ отъ страданията, вий въ Божественото не можете да влѣзите . . . “ (8. III. 1936 год.)

4) „Страданията идатъ въ помощъ на човѣка. Тѣ разтърсватъ съзнанието му, събуждатъ го, озсобождаватъ го отъ това вцепеняване. Пробуждането на съзнанието не става механически, чрезъ насилие, напимѣръ, но чрезъ потици, които страданията събуждатъ“ (28. XII. 1926 г.)

5) „Органическитѣ болести внасятъ мекота въ характера на човѣка. Болеститѣ правятъ човѣка мекъ, неженъ, деликатенъ . . . Но, нервнитѣ болести не облагородяватъ човѣка. Напротивъ, тѣ го ожесточаватъ“.

6) „Отъ бѣлата раса трѣбва да се роди шестата раса. Голѣмитѣ страдания и противоречия показватъ, че се ражда бждещата велика нова култура въ свѣта, която ще бжде култура на братството и любовта и въ която ще се реализиратъ всичкитѣ копнежи на хората къмъ щастие и по разуменъ животъ. И колкото страданията сж по-голѣми, толкова сме по-близо до онзи моментъ на онова вътрѣшно рождение, до момента на рождението, или пробуждането на Божественото въ насъ“. (2. XII. 1934 г.)

7) „Има единъ великъ космически процесъ, който се развива и ние участвуваме въ него, не по нашъ изборъ и желание, но по необходимостъ

И страданията се явяватъ, като едно последствие на творческата дейностъ на този процесъ. Въ тази смисълъ страданията сж пжтъ, чрезъ който влиза новия животъ въ насъ. Но съвременнитъ хора, които не разбиратъ този законъ, искатъ единъ животъ безъ страдания. Това е невъзможно“. (29. IX. 1935 г.)

8) „Сегашния животъ е само едно условие за придобиване на вѣчния животъ. Споредъ менъ, страданието е най-великото явление въ човѣшкия животъ на земята. При страданието човѣкъ добива дълбочина. Скрѣбътъ и страданието ни застъгатъ само за моментъ, но оставатъ продължителни следи въ живота ни. Резултатитъ отъ страданията сж голѣми . . .

И ако човѣкъ не иска да страда, тогава той не разбира живота . . .

Силата на човѣка се провѣрѣва когато остане самъ — безъ любовта на хората, безъ любовта на ангелитъ и безъ любовта на Бога. Привидно ще останите самъ, за да ви опитатъ не ще ли изгубите вѣра и упование въ себе си. Това е достигане на гениалностъ. Следъ като минешъ този моментъ на последното страдание, въ твоя животъ ще се яви едно зазоряване и едно ново слънце ще изгрѣе. Тогава ще кажешъ: всичко онова, което претърпѣхъ, не може да се сравни съ това, което придобихъ“. (1. V. 1932 г.)

Когато човѣкъ е нападнатъ отъ страдания, той не трѣбва да се отчайва. Той трѣбва да знае, че сжществува законъ, че следъ всѣко страдание иде радостъ, почивка. И докато траятъ страданията, той трѣбва да се въоръжи съ търпение и да проси подкрепа отъ Небето; да изпълва ума

и душата си съ духовно настроение и съ свѣтли надежди. Нека тогава чете и стихове, като тѣзи:

„Помага и скръбъта,
Печалъ и тѣснота —
При тебе, Боже мой,
По близо да съмъ“.

(Изъ Евангелскитѣ пѣсни)

„Иде Пастира мечтанъ,
Иде вѣчната надежда,
И живота изтерзанъ
Съ погледъ лѣковитъ обглежда.
Всѣка слабостъ, всѣка скръбъ
Се на Него довѣрява . . .“

(Отъ Йорданъ Ковачевъ)

„ — Колко, Татко, те обичамъ!
Ти си будната закрила
Надъ вси, що майка е родила;
На тѣзи, що безъ Тебе страдатъ
И въ неволи гинатъ, падатъ;
На несчастнитѣ безброй,

Боже Вишни, Татко мой!
Болни лѣкъ въ Тебъ намиратъ,
Гладни хлѣбъ отъ Тебе дирятъ“.

(Отъ Ц. Генковъ)

Когато се смѣси въ свѣтовната химна
Плачътъ на човѣка, тогасъ Творче мой,
Върху му Ти щедро простирашъ дѣсница
И давашъ му щастие, утѣха, покой!“

(Отъ Стоянъ Михайловски)

Ще дадемъ само три коплета отъ стихотворението „Богъ“ отъ Олга Славчева ¹⁾

„Какво уклюмна и защо тжгувашъ?
Какво страдание скришно те гнети?
Че Мойтъ думи въ себе си не чувашъ
И Моятъ образъ въ тебъ не виждашъ ти!

— — — — —

Отдай ми ти сърдцето си и нека
За Менъ да има мѣсто въ твоя храмъ.
О, не за друго, а да чувамъ всѣка
Въздишка Твоя, всичко да ти дамъ.

— — — — —

Сълзитѣ ти въ брилянти ще превърна,
Въздишките ти — въ пролѣтенъ зефиръ,
И твойта вѣчна младостъ ще възвърна
И ще ти вдѣхна Моятъ свѣтълъ миръ“.

— — — — —

(Отъ Олга Славчева)

„Напредъ! Съсъ трудъ и умъ и дързостъ
Се вдигатъ цѣли планини.
Напредъ! Тукъ долу всѣка мждростъ
Въ тази само думица стои“ ²⁾

(Отъ Стоянъ Михайловски)

¹⁾ Една отъ ревностните ученички отъ школата на Учителя Дъновъ.

²⁾ Исусъ Христосъ каза: „Който устои до край, той ще бже спасень“. (Мат. 10:22;)

„Кжде очи си да обърна,
Тукъ долу, или тамъ горе.
Каквото, Боже, и да зърна,
За Тебе всичко ми говори.

Вредъ чудеса неизброими,
Разказватъ Твойта слава саяна
И величаятъ Твоето име.
И Твойта добрина безкрайна“.

(Отъ К. Величковъ)

Често страданията ставатъ причина да чуемъ гласа на интуицията, чрезъ който гласъ да бждемъ вразумени.

✓ **Камбелъ Морганъ** — най-даровития съвремененъ проповедникъ въ Англия, като свършилъ богословскитѣ си науки, споредъ правилника на духовната академия, трѣбвало да произнесе публично духовна проповедъ, въ присѣствие на професоритѣ си. И отъ преценката, която ще направятъ последнитѣ, ще се опредѣли бележката на атестата му. Наскоро той се билъ сгодилъ. Написалъ си той една отлична проповѣдь. И поканилъ годеницата си да присѣтствува на тази му проповѣдь. Нѣколко дни преди да произнесе тази си проповѣдь, той постоянно държалъ въ ума си тѣзи мисли: и слушатели. и професори и годеницата ми ще разбератъ, че азъ съмъ човѣкъ способенъ, съ добра подготовка, многообещаващъ младъ проповѣдникъ.

Този методъ за работа, наистина донася успѣхъ въ свѣтската кариера, въ други области, обаче за проповѣдническата работа важи другъ законъ,

К. Морганъ се качилъ на амвона, за да държи своята проповѣдь, но така се смутилъ, че много ценни мисли отъ проповѣдта си забравилъ, други не можалъ да предаде пълно и точно — въобще държалъ една много слаба проповѣдь. Професоритѣ му казали: „Двойка“. Но на туй отгоре, дошла при него годеницата му и му казала: „Азъ връщамъ годежа. Не желая да свържа сждбата си съ такъвъ некадърникъ“.

К. Морганъ дълго тжгувалъ по тази случка и размишлявалъ: коя е причината за неуспѣха му. И единъ день той чува у себе си отговора на интуицията: „ти искаше на амвона да подчертаешъ себе си — че ти ще дадешъ духовна виделина на слушателството. Затова пропадна. Искашъ ли да бждешъ успѣшенъ въ проповѣдническата си кариера, забрави себе си въ нея, а дръжъ на първо мѣсто Бога, Исуса Христа, Царството Божие, издигането на човѣшката душа, прослава на името Божие. Съ молитва за това, пристѣпвай на амвона“. Той послушалъ този гласъ и достигналъ да стане известния Камбелъ Морганъ.

Въ една отъ своитѣ беседи, Учителя Дъновъ чрезъ една приказка прокарва идеята, че нѣкой пжтъ едно зло, което ражда известно страдание, ако се премахне неминуемо ще последва по-голъмо страдание.

Той разправя приказката за онзи царъ, който ималъ две дъщери: голѣмата била много красива, но имала много лошъ езикъ; а малката била много добра по душа, но много грозна по лице. Сждбата отредила за първата да се ожени за глухъ, а втората — за слѣпъ. И двата брака

излѣзли щастливи. Тоя, който билъ глухъ, кога-то неговата жена викала и сипела отгоре му всички проклетии, повдигалъ рамене и си думалъ: „вѣрвамъ тя говори божестени работи, но нали не мога да я разбера, това е мое нещастие. Бихъ далъ всичко на тоя свѣтъ само да мога да чуя поне една отъ сладкитѣ ѣ думици“. Спѣп-ятъ отъ своя страна, като слушалъ умниятъ и сла-дѣкъ говоръ на своята жена, излиянието на ней-ната душа, думалъ си: „Бихъ далъ всичко, да можахъ поне за единъ мигъ да видя външния образъ на това божестено съкровище“.

И Учителя добавя: ако Богъ те е свързалъ съ красивата царска дъщеря и те е лишилъ отъ слухъ, да не ти е жалко, че не чувашъ гласа ѣ. Наслаждавай се отъ вида ѣ и благодари. . . Ако Господъ те е свързалъ съ грозната царска дъ-щеря и те е лишилъ отъ зрение, отъ временнитѣ илюзии на зѣмния животъ, пакъ благодари.

Ще дамъ цитатъ отъ статията на Ангелъ То-мовъ: „Религиозно-философския мирогледъ на Пе-търъ Дъновъ“, печатана въ сп. „Философски пре-гледъ“ год. II. кн. 1.

„Тоя по-разуменъ животъ и това по висше съзнание е единъ процесъ на развитие, което П. Дъновъ обозначавя съ думата „ученичество“, ка-то изразяваща най характернитѣ му особености.

Ученикътъ знае, че надъ него има само единъ истински учител, именно тоя живъ Богъ, космич-ния Христосъ, който живѣе и твори у цѣлата при-рода; който се проявява въ всичко възвишено и прекрасно у всички души и чийто гласъ той трѣбва да научи да чува и разбира чрезъ раз-виване главно на своето вътрешно чутие. Всич-

ки други учители сж само помощници на този единственъ върховенъ Учителъ; тѣхната роля е да напѣтятъ ученика къмъ първия и да му помогнатъ да Го намѣри.

Ученикътъ е разбралъ, кое е сжщественото въ живота, той е усвоилъ посоката къмъ придобиването на истинския животъ, въ която насочва всичкитѣ си сили. Той се е освободилъ отъ тежкото бреме на неразумнитѣ желанія, на неразумнитѣ грижи, свързани съ ламтежи по илюзорно щастие. Животътъ, съ всичкитѣ му противоречия, трудности, страдания изпѣква предъ него въ свѣтлината на висшата разумность, като една „велика школа“, кждето човѣкъ е повиканъ да се учи, да расте въ знания, умения, придобиване сили, опитность и съвършенство и разгрѣшане на божествената своя природа. Той знае, че мжчнотитѣ, пречкитѣ, страданията, които му се изпречватъ, сж само задачи, които той трѣбва мждро и търпеливо да разреши; че всичко, каквото му се случва е и трѣбва да бжде въ края на краищата само за Неговото добро. Той е изпълненъ съ чувство на дълбока и разтеща благородность къмъ висшитѣ разумни сили, както за благата, тъй и за страданията и изпитнитѣ. Това, обаче, не е едно пасивно примиряване съ неджитѣ, болеститѣ, неправдитѣ, злото, а тъкмо обратно — това сж трудноститѣ за преодоляване, за проявяване усилия, закаляване на волята, пробуждане на висшия животъ и висшата активность на душата . . . “

За да разбере читателя, че Христосъ призовава своитѣ последователи на подвизаване, на героична борба до побѣда, нека прочете посо-

ченитѣ тукъ стихове отъ „Откровението“ и ще види още каква е наградата за тази борба: Откр. 27:7: 3:12 — 13, 21, 5; 2:7, 17 и 7:13 — 14;

Ето нѣколко цитата изъ книгата „Зидари на сждбата“ отъ Ор. С. Мърденъ:

Александъръ Дюма казва: „Цѣлъ свѣтъ вика: дѣ човѣкътъ, който ще ни спаси? Намъ е потрѣбенъ човѣкъ! Не дирете този човѣкъ. Той е у васъ, въ ржцетѣ ви. Този човѣкъ сте вие, азъ. Това е всѣки отъ насъ! Какъ човѣкъ може да стане човѣкъ? Нѣма нищо по мжно отъ това, нѣма сщо по-лесно отъ това, **ако той го поиска.**“

Юнгъ е казалъ: „Както нощта прави звездитѣ свѣтли, тѣй и скръбта озарява хората.“

Смайлсъ е казалъ: „Успѣхътъ изниква отъ борбата съ мжнотиитѣ, спънкитѣ. Ако да нѣмаше спънкитѣ, не щѣше да има успѣхъ.“

Емерсонъ е казалъ: „Не мога да разбера какъ може човѣкъ да задреме и да пропустне каквато и да било работа, за да угоди на своитѣ нерви, или на своитѣ желаня. Та нали това сж именно бисеритѣ и рубинитѣ на неговитѣ речи: тежкиятъ трудъ, бедствията, отчаянието, нуждата — всички тѣ сж учители по красноречие и мждростъ.“

Единъ цитатъ и **отъ автора**: „Нешастиата каратъ глупцитѣ да се отчайватъ; тѣ обезсърчаватъ страхливитѣ, но потикватъ къмъ животъ способноститѣ на разумнитѣ и прилежнитѣ, заставятъ скромнитѣ да изтъкватъ изкуството си, плашатъ имотнитѣ и правятъ мързеливитѣ прилежни. Непрекжснатиятъ успѣхъ и благосъстоя-

нието сжшо така не правят хората годни за полезна дейност и за щастие.

Ние сме победители на противниците си. Тъ развиват у насъ сжщата оная сила, съ която ние ги надвиваме. Безъ тѣхното съпротивление ние никога не бихме се укрепили, затвърдили и калили, както се укрепява и затвърдява джбътъ съ коренитѣ си въ хиляднитѣ битки съ буритѣ. Нашитѣ примеждия, скърби и тжги сжщо тѣй спомагатъ за собственото развитие. Човѣкъ възтържествувалъ надъ мжчнотиитѣ, винаги носи на челото си печата на побѣдата. Тържествениятъ изразъ на лицето му никога не се губи.“

Даваме три цитата отъ книгата „Агни Йога.“

„406. Затова разширението на съзнанието е най-сжщественото условие за движението на предъ. Вмѣсто опасности, ще останатъ само препятствия, но тѣ ще бждатъ само средство за развиване на енергията. Ако планината бжде съвсемъ гладка, не бихте могли да се изкачите на върха. Благословени да бждатъ камънитѣ, които разкжсватъ обувкитѣ ни при нашето изкачване.“

„453. Когато запитали райската птица — отъ кжде е взела своитѣ блестящи пера, тя отговорила: „Много отровни стрели се хлѣзгаха по мене и най-силната отрова даде най-хубавата окраска.“ Нека, прочие, да бждемъ благодарни на стрелцитѣ!“

„568. Развитието на съзнанието се придружава съ спазмитѣ на скръбта и това е наистина неизбежно. Бждете увѣрени, че колкото по-широко е съзнанието, толкова по-голѣма е скръбта. Трѣбва съзнателно да избѣгваме тѣзи спаз-

ми, като същевременно разбираме тяхната неизбежност.,

А въ „откровението“ на Иоана 7:13 — 14 четемъ:

„Тогава единъ отъ старцитъ проговори, като ми каза: тия облеченитъ въ бѣлитъ дрехи кои сж? И отъ къде сж дошли?“

И рекохъ му: Господине мой, ти знаешъ. А той ми каза: това сж ония, които идатъ отъ голѣмата скръбъ; и сж опрали дрехитъ си и сж ги избѣлили въ кръвта на агнето. За това сж предъ престола на Бога и му служатъ день и ношъ въ Неговия храмъ.“

Като разглеждахме Кармата, на стр. 110 ний писахме: „по въпроса за кармата, ще се по върнемъ . . . “ Макаръ, че тукъ-таме мимоходомъ изказахме по нѣкоя мисълъ по този въпросъ, тукъ ний ще направимъ накратко нѣкои допълнения по сжшия.

Интересенъ е въпросътъ за колективната карма и този за класифициране кармата на назряла и неназрѣла и на: умствена, духовна и материална. Но тѣзи въпроси, по липса на мѣсто, нѣма да разглеждаме. Който отъ читателитъ се интересува, нека проучи тѣзи въпроси изъ окултната литература.

Ще почнемъ съ три цитата отъ библията:

1) „Зашото Божи гнѣвъ иде отъ Небето за всѣко нечестие и неправда на човѣцитъ . . .“ (Римл. 1:18)

2) „Чуйте Словото Господне, синове израилеви, защото Господъ установява сждъ за жителитъ на тази земя, понеже нѣма нито истина, нито милосърдие, нито богопознание на земята.

Клетва и измама, убийство, кражба и прелюбо-
действие твърде много се разпространиха . . . за-
това ще се разплаче тая земя и ще изнемоше-
ятъ всички, които живѣятъ на нея" (Осия 4:1—3).

3) „Праведниятъ ще се зарадва, когато ви-
ди възмездieto . . .

И всѣки разуменъ ще каже: наистина, има
награда за праведния! Наистина, има Богъ, кой-
то раздава правосъдие за земнитъ жители!“
(Пс, 58:10—11;)

Незапознатитъ съ кармичния законъ често
се чудятъ: защо Богъ допуска да сполитатъ из-
вестни страдания хората, безъ да подозиратъ, че
задъ всѣко страдание стои единъ грѣхъ, едно
нарушение на Божественитъ закони и че въ Бо-
жествения порядъкъ на нѣщата, страданията
иматъ за назначение да вразумяватъ, да повди-
гатъ хората. Нека изяснимъ мисълта си съ единъ
примѣръ.

Българинъ македонецъ прекаралъ доста го-
дини по печалба въ Америка, дето въ млѣкарни-
цата си спечелилъ голѣма сума пари, които об-
мѣнилъ въ злато и си тръгналъ за България.
Златнитъ монети сложилъ въ една голѣма кесия
и я държалъ все въ ржце — никжде не смѣялъ
да я остави. При хубавъ слънчевъ день, той по-
легналъ на кувертата въ парахода и неволно за-
спалъ, държейки кесията въ ржце. Съ сжщия па-
раходъ пжтувалъ циркъ. Една отъ маймунитъ из-
лѣзла на кувертата и като забелязала, че маке-
донца държи кесията, дрѣпва я изъ ржцетъ му;
той се събужда, но докато се опомни, тя успѣла
да се покачи съ кесията на известна височина.
Той почналъ да ѝ се моли да му даде кесията,

треперейки да я не хвърли въ океана. Но маймуната развързва кесията и почнала да хвърля една монета на него и друга въ океана — докато изхвърлила всичкитѣ. И тогава слѣзла. Като се пооспокоилъ, македонецъ си казалъ: Господь ме наказъ! Паритѣ, които отидоха въ водата съмъ ги спечелилъ отъ водата, която наливахъ въ млѣкото, а лъжехъ клиентитѣ си, че имъ продавамъ чисто млѣко.

Въ случая маймуната е играла ролята на орждие на кармичния законъ. Никога не се сърди на орждието на кармичния законъ, а се сърди на себе си, че съ мисълта си, съ чувствата си, съ приказкитѣ си и съ живота си си предизвикалъ този резултатъ!

Даваме два цитата за кармата изъ книгата: „Ценното изъ книгата на великия животъ — бе-седи отъ Учителя, държани при седемьтъ рилски езера презъ лѣтото на 1932 год.“

„Кармата е торъ, съ който хората трѣбва да наторягъ нивитѣ си. . . Кармата е задача дадена на човѣка, която той трѣбва правилно да реши. Тя подразбира разумно справяне съ миналото. Може ли човѣкъ да се справи съ миналото си, той е разрешилъ задачата си, освободилъ се е отъ кармата.

Това пъкъ, което христианитѣ наричатъ благодать, представя добритѣ условия, чрезъ които невидимия свѣтъ иска да помогне на хората, да ги освободи отъ кармата имъ“. (стр. 209).

„ . . . Следователно, никой не е въ сила да избави човѣка отъ собствената му сждба. Ако има нѣкой, който може да му помогне, това е той самъ. Какъ? — Като измѣни направлението

на своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Щомъ измѣни мислитѣ, чувсвата и постѣпкитѣ си, едновременно съ това и Богъ ще измѣни своитѣ решения къмъ него“. (стр. 276).

А въ беседа отъ 28. I. 1934 г. Учителя Дъновъ казва:

„Всѣка постѣпка, всѣка мисль и всѣко чувство, на човѣка, били тѣ добри или лоши — иматъ сѣщото въздействие върху самия изворъ отъ кждето сѣ излѣзли. Законътъ е абсолютно справедливъ. И онова добро, или зло, което човѣкъ направи, ще се върне върху самия него.“

Исусъ Христосъ сѣщо е говорилъ за кармичния законъ — съ притчи и открито.

Пѣтищата, методитѣ по които се ликвидира кармата, неблагоприятната, тежката карма, сѣ два. Единиятъ отъ тѣхъ ще наречемъ активенъ методъ, а другия — пасивенъ методъ. При активния методъ човѣкъ преднамѣрено, системно и планомѣрно предприема редица постѣпки, прояви — било вътрешно, или външно; той се „подвизава по тѣсната пѣтека“, стремейки се къмъ върха на свободата. А при пасивния методъ, човѣкъ се въоръжава съ мъжествено търпение, за да понесе стоически ударитѣ, насилията, ограниченията, страданията, които администраторитѣ на кармичния законъ му пращатъ, водейки го чрезъ това къмъ освобождение, мѣждостъ и облагородяване.

Въ своитѣ проповѣди Исусъ Христосъ е говорилъ и за двата метода. За тѣхъ четемъ въ книгитѣ на пророцитѣ и въ писанията на апостолитѣ.

Къмъ активния методъ трѣбва да отнесемъ поуката на Исуса Христа, че чрезъ **прощение** то се ликвидира карма, „опрощаватъ“ се грѣхове.

„Защото, ако вий простите на човѣцитѣ съгрѣшенията имъ, то и небесниятъ ви Отецъ **ще прости** на васъ. Но, ако вий не простите на човѣцитѣ съгрѣшенията имъ, то и вашиятъ Отецъ **нѣма да прости** вашитѣ съгрѣшения. (Матей 6; 14—15). Тѣзи Христови поучения следватъ непосредствено следъ молитвата „Отче нашъ“ и очевидно съ тѣхъ Той пояснява пасажа отъ молитвата „Отче нашъ“: „и прости ни дълговетѣ, както и ние прощаваме¹⁾ на нашитѣ длъжници“. (Матей 6: 12).

Всички положителни прояви въ сферата на духовния живоѣ ликвидиратъ неблагоприятната, тежката карма. А за благоприятната, добрата карма, която се изразява въ добри, благоприятни условия въ живота ни, въ широкъ кредитъ отъ страна на Небето, нѣма да се изказваме подробно, по липса на мѣсто. Нека читателя, ако желае, проучи този въпросъ отъ специалната литература по въпроса за кармата. Тя е резултатъ на добри, на положителни прояви въ областъта на мисълъта, чувствата и постѣпкитѣ — на духовно творчество, на добродетеленъ животъ.

Проявитѣ на любовта сжщо ликвидиратъ неблагоприятната карма. Прочети въ Ев. на Лука 8:41—48 за да видишъ при какви условия Исусъ Христосъ каза на Мария Магдалина: „**прощаватъ ти се греховетѣ**“.

¹⁾ Споредъ нѣкои по нови преводи: „както и ний простихме“.

„А преди всичко имайте усърдна любов помежду си, защото любовта ще покрие (ще ликвидира) множество грѣхове“ (I Посл. Петрово 4:8); „Любовта покрива всичкитѣ грѣхове“ (Притчи 10:12).

Примирението между две лица, които взаимно сж се обвързали съ карма, или единиятъ е задълженъ къмъ другиятъ, сжшо ликвидира кармата. Исусъ Христосъ въ Мат. 5:25—26 казва: „Спогаждай се съ противника си по-скоро, додето си на пътя съ него къмъ сѣдилището (т. е. докато единъ отъ двама ви не е умрѣлъ), да не би противника ти да те предаде на сѣдията (т. е. кармата), а сѣдията те предаде на служителя, и да бждешъ хвърленъ въ тъмница. Истина ти казвамъ: никакъ нѣма да излѣзешъ отъ тамъ, докле не изплатишъ и последния кондрантъ.

Колко ясно Исусъ Христосъ обяснява, че ако човѣкъ не узнай кои сж условията за освобождаване отъ кармата и не се подчини на тия условия, той ще трѣбва да изсърба паницата съ надробената отъ него попара до капка — по пътя на пасивния методъ.

Правдата, истината, милостъта, милостинята, молитвата, покаянието, истинския постъ и пр. спадатъ все въ областъта на активния методъ, чрезъ който се ликвидира най безболезнено кармата. Ето нѣколко текстове въ подкрепа на това ни твърдение.

„За това, царю, нека ти бжде угоденъ съвѣтътъ ми: изкупи грѣховетѣ си съ правда и беззаконията си — съ милосърдие къмъ беднитѣ; ето съ какво може да се продължи благоденствието ти“ (Данаилъ 4:27;)

„Съ милостъ и истина се очиства беззаконието.“ (Притчи 16:6;)

„Ако такъвъ постъ практикуватъ, твоята свѣтлина ще изгрѣе, като зората и здравето ти скоро ще се разцѣвти.“¹⁾ — Исая 58:4 — 9 (прочети стр. 101.)

„Чухъ молитвата ти, видѣхъ сълзитѣ ти; ето ще приложѣ на живота ти петнадесетъ години.“ (Исая 38:5)

„Нека остави нечестивия пжтя си и неправедния — помислитѣ си. Нека се обърне къмъ Господа и Той ще се смили за него.“ (Исая 55:7)

„Азъ Господъ изпитвамъ сърдцето, изследвамъ глѣбинитѣ на човѣка, за да въздамъ всѣкому споредъ постѣпкитѣ му и споредъ плода на дѣлата му“ (Ерем. 17:10)

„Който помилва сиромаситѣ, блаженъ е.“ (Прит. 14:21)

„Признахъ грѣхътъ си предъ Тебе и беззаконието си не скрихъ. Рекохъ: ще изповѣдамъ Господу престѣпленията си. И Ти прости вината на грѣха ми.“ (Пс. 32:5)

Прочети още: Еремия 18:7 — 10; Съб. посл. Як. 5:20; Исая 48:16 — 18;

За Пасивния методъ нека читателя си прочете Христовата притча за безсърдечния голѣмъ длѣжникъ и малъкъ кредиторъ въ Мат. 18:23 — 35 отъ която ще цитираме малка частъ: „Не трѣбъ

¹⁾ Значи, болеститѣ, които нападатъ човѣка сж кармични и когато човѣкъ премахне причинитѣ, които ги пораждатъ — тѣ изчезватъ. Иначе, по пжтя на пасивния методъ, чрезъ опредѣлени болести се лѣкуватъ известни душевни недѣзи у човѣка.

ваше ли и ти да се смилишъ за съслужителя си, както и азъ се смилихъ за тебе? И Господарьтъ му се разгнѣви, та го предаде на мжчителитѣ да го изтезаватъ **докле изплати цѣлия дългъ.** Така и моятъ небесенъ Отецъ ще постѣпи съ васъ, ако не простите отъ сърдце всѣки на брата си."

Че грѣховетѣ се изплашатъ съ страдания, явствува и отъ разума на Христовитѣ думи, които отправи на излѣкувания отъ него паралетикъ, когото намѣри да лежи при капалнята Витезда, боленъ отъ 38 години: „Ето ти си здравъ. **Не съгрѣшавай вече, за да не те сповети нѣщо по-лошо.**" (Иоанъ 5:14;)

Къмъ пасивния методъ можемъ да отнесемъ и следния текстъ:

„И отъ разумнитѣ ще пострадатъ, за да се опитатъ, да се **очистятъ** и да се **избѣлятъ.**" (Данаилъ 11:35;)

Предъ Божествения законъ карма,²⁾ когато трѣбва радикално да се излѣкува една човѣшка душа отъ една грѣховна душевна язва, понѣкога и 38 години тѣлесни страдания сж необходими!

За да се освободи човѣкъ отъ врѣзкитѣ на неблагоприятната карма, съ която той е свързанъ отъ проявена неправда спрѣмо другъ човѣкъ, той трѣбва търпеливо да плати своя дългъ, да изплати получената сума по не изплатения записъ. Този е смисъла на Христовото учение:

²⁾ По въпроса за кармата прочети статията ми: „Болеститѣ и молитвата,“ печатана въ в. „Братство“ броеве 25 и 27 отъ 1931 год. Тамъ съмъ далъ нѣкои изяснения, които тука не повтарямъ.

„Ако те плъсне нѣкой по дѣсната буза, обърни му и другата. На тогава, който би поискалъ да се сѣди съ тебе и да ти вземе ризата, остави му и горнята си дреха. Който те принуди да вървишъ съ него една миля, иди съ него две.“ (Мат. 5:39—41;) Тѣзи три различни израза за сжщата идея Исусъ Христосъ е употребилъ за да поясни различнитѣ случаи отъ економически, семѣнъ, половъ, приятелски, служебенъ и др. характеръ, при които ще трѣбва да се практикува пасивния методъ, за да се изпие „горчивата чаша“ до капка. Които не знаятъ, че Небето участвува въ ликвидирането на нашата карма и благосклонно гледа на всѣкиго, който е готовъ търпеливо да ликвидира своята неблагоприятна карма, може да се плашатъ, че ако така търпеливо се оставятъ да понасятъ ударитѣ, които „врагове“ може да се домогнатъ да имъ нанесатъ, може и незаслужено да страдатъ, нека се вслушатъ въ думитѣ на Христа: „Не продаватъ ли се две врабчета за единъ асарий? И пакъ ни едно отъ тѣхъ нѣма да падне на земята безъ волята на Отца ви. А вамъ и космитѣ на главата ви сж всички преброени. **Не бойте се, прочие:** вийсте много по-ценни отъ врабчетата“ (Мат. 10:29—30)

21
Този законъ — за изплащане минали грѣхове и неправди — е абсолютенъ и не пощадва никого. Исусъ Христосъ ни каза, че „кръстътъ“ (т. е. личната отрицателна неблагоприятна карма) трѣбва търпеливо да се носи и отъ ученицитѣ (Прочети Мат. 16:24 и Лука 9:23;) Изразениятъ отъ Христа законъ: „всички които вадятъ ножъ, отъ ножъ ще загинатъ,“ не пощади и пророка

Илия, прероденъ въ Иоанна Кръстителя (Матей 11:12 — 15), който изкла вааловитѣ свещенници (прочети III. кн. на цар. 18:40) и не умрѣ отъ ножъ, а се възнесе. А като Иоанъ Кръститель, главата му бѣ отсечена.

Едуаръ Шюре въ книгата си „Велики посветени, въ главата „Мойсей“ разправя, че Мойсей преди да получи посвещението си, е трѣбвало да получи прошка отъ убития отъ него египтянинъ и понеже той е билъ умрялъ, Мойсей чрезъ методитѣ на египетскитѣ маги привежда тѣлото си въ летаргически сънъ и съ душата си отива въ астралния свѣтъ, намира душата на египтенина и успѣва да получи прошка отъ него.“ (стр. 143)

Мнозина християни днесъ не искатъ и да чуютъ за дѣлово христѣанство, задоволявайки се само съ вѣра въ Исуса Христа и нѣкаква църковна обрядностъ. На такива ний казваме, че назначението на вѣрата е, като мощенъ лостъ, да извади човѣшката душа отъ лоното на духовната тъмнина и да я приведе при Христа, да я свърже съ Него, за да почне да се учи отъ него. Нейната роля е до тукъ. А които мислятъ, че вѣрата въ Христа, или въ Бога, е нѣщо като индулгенция и че съ тази вѣра, безъ да промѣни живота си, характера си, си е усигорилъ паспортъ за свободенъ входъ въ Царството Божие, ще изпита единъ день горчиво своята самоизмама, когато чуе Христовитѣ думи: „Вънъ! Тукъ нѣма мѣсто за беззаконницитѣ!“ (Мат. 7:23;)

И тъй, всѣки ученикъ на духовната мъдростъ, всѣки кандидатъ за царството небесно, трѣбва да изучи учението за освобождаване отъ нашитѣ минали грѣхове, за „опрощаване на грѣ-

ховетъ.“ Ще завършимъ съ цитатъ отъ А. Безантъ, изъ книгата ѝ „Езотерическо христѣанство.“

„Въ знаменитото гностическо съчинение *Pistis Sophia* се казва, че едничката целъ на Мистериитъ е опрощаване на грѣховетъ. „Ако тѣ и да сж били грѣшници, ако и да сж били потънали въ всички грѣхове и неправди на свѣта, за които Азъ¹⁾ ви говорихъ, обаче ако тѣ се повърнатъ и разкажатъ и проявятъ себеотричането, което Азъ току що ви описахъ, дайте имъ мистериитъ на царството на свѣтлината; не ги крийте отъ тѣхъ никакъ. Заради грѣха именно азъ донесохъ тѣзи мистерии въ свѣта, за опрощаването на всички грѣхове, които тѣ сж направили отначало. Затова Азъ ви казахъ още отначалото: „Не съмъ дошелъ да призова праведнитъ.“ Сега, прочие, Азъ донесохъ мистериитъ, щото грѣховетъ на всички хора да бждатъ опростени²⁾ и тѣ да могатъ да влѣзятъ въ царството на свѣтлината. Защото тѣзи мистерии сж наградата за първата мистерия на разрушението грѣховетъ и неправдитъ на всички грѣшници . . .“

„Слушайте пакъ, за да ви кажа словото на истината, отъ кой типъ е мистерията на кръщенiето, което опрощава грѣховетъ . . . Когато единъ човѣкъ получи мистериитъ на кръщенiето, тѣзи мистерии ставатъ единъ мощенъ огънь, крайно горещъ, мждъръ, който изгаря всички грѣхове; тѣ влизатъ въ душата окултно и изгарятъ всички грѣхове, които духовното зло е посадило

¹⁾ т. е. Исусъ Христосъ

²⁾ За прощението на грѣховетъ прочети: Лука 24: 47, 1 Иоаново 1:7 и 2:12; Дѣянiята 2:38, 3:19 и 13:38.

въ нея.“ И като описва по-нататък процеса на очистиането, Исусъ прибавя: „Този е път по който мистериитъ на кръщението опрощаватъ грѣхове и всѣкакви неправди.“ (стр. 165—166)

Тѣзи „мистерии на кръщението“ за които се говори тукъ, ще останатъ неразбрани, ако не се знаеше, че кръщението, като институтъ въ древната християнска църква е представлявало видимия знакъ на първото посвещение въ тайнитъ и силитъ на християнския гносисъ. И че до това посвещение сж се допускали само хора съ доказано покаяние и успѣшна школовка чрезъ подготовителния стадий на оглашенството. Това посвещаване за дълбокопокаянитъ души става и днесъ по таинственъ начинъ въ невидимитъ свѣтове за насъ земнитъ хора, ако нѣма условия да се извърши на земята — когато тѣлото почива въ сънъ; и макаръ че въ умътъ на добилия по тоя начинъ посвещение да не е принесенъ споменътъ за това важно събитие въ Неговия животъ, такъвъ човѣкъ чувствува духовната си връзка съ Исуса Христа и проявитъ на Божественото въ себе си, макаръ и видимия белегъ на тази мистерия — кръщението, да не е сторенъ съ него; резултата е постигнатъ! Двама такива, очистени въ покаянието, възродени духовно, могатъ единъ други да се кръстятъ въ името на Отца, Сина и Светия Духъ, за да се изпълни максимата „Както Горѣ — тѣй и долу.“

Въ сжщата книга по нататъкъ А. Безантъ казва: „Когато изследваме положенията, изказани за опрощаване на грѣховетъ, ний намираме, че тѣ се отнасятъ до отношенията между покаяния грѣшникъ и Бога и до послесмъртнитъ на-

казания, които очакватъ непростенитѣ грѣхове, а не за избѣгване свѣтскитѣ последствия на грѣха.“ (стр. 168)

Ако ти въ единъ миналъ животъ си изигралъ своя съдружникъ и си го докаралъ до разорение, ако въ този си животъ си се покаялъ и си миналъ презъ „мистериитѣ на кръщението“, кармичния законъ нѣма да те освободи спрѣмо този ти бившъ съдружникъ. Ключътъ за освобождението ти е въ неговитѣ рѣще. Но Небето ще ти помогне да ликвидирашъ по-леко отношенията си съ него. Това е то Божията благодать, за която християнитѣ постоянно се молятъ.

Ако ти въ единъ миналъ животъ си тормозилъ жена си и си огнетилъ живота ѝ, въ този си животъ, като жена, ти макаръ да си миналъ презъ мистериитѣ на кръщението ще бждешъ свързанъ съ тази жена, сега като твой мъжъ и той. ако не е духовно напредналъ, за да може да ти прости, ще се реваншира добре къмъ тебе. Въ такъвъ случай Небето за да ти помогне, ще ти препорѣча Християнското правило за справяне съ зло, изказано отъ Ап. Павла така: „Ако е гладенъ неприятеля ти, нахрани го; ако е жаденъ. напой го; защото това, като правишъ, ще натрупаешъ жаръ на главата му. Не се оставяй да те побеждава злото; но ти побеждавай злото чрезъ доброто“ (Римл. 12 20 21); Щомъ ти въ всичкитѣ си обходи съ този твой „грубъ и опърничевъ мъжъ се отнасяшъ съ простителенъ духъ и любвеобилно, вибрациитѣ на твоята любовъ така ще въздействуватъ на съзнанието му, че той ще започне да вижда въ тебе една редка жена, наистина достойна за неговата любовъ и ще започ-

не да се чуди колко щуръ е билъ по-рано за да неможе да те цени и да те използва, като условие за щастие въ живота си.

За да се удовлетвори закона за правдата, всѣки покаялъ се грѣшникъ, отъ момента на своето покаяние, трѣбва твърдо да реши. че той ще се постарает да поправи всички поражения и неправди, които той е извършилъ до тоя моментъ и които все още той би могълъ да поправи. Въ това отношение може да ни служи за примѣръ Ерихонския началникъ на бирницитѣ Закхей, който като повѣрва въ Исуса Христа и се покая, веднага заяви на Исуса Христа: половината отъ имота си ще раздамъ на беднитѣ и ако нѣкого съмъ ошетилъ, ще го обезщета четирикратно (Лука 19:8).

„Безконечниятъ“ адъ^{*)} на християн- скитѣ църкви

Тази глава ще я дамъ доста съкратена, понеже книгата стана много обемиста. Когато азъ почнахъ да печатамъ тази книга, моето намерение бѣше да напечатамъ въ петъ коли „Изъ Псалмитѣ“ и въ още две-три коли една статия подъ заглавие: „Цельта и смисъла на човѣшкия животъ споредъ стария и новия завѣтъ. Карма и прераждане“ (вижъ стр. 6 и 84). Обаче, като почнахъ да пиша тази статия, азъ се увлѣкохъ и вмѣсто статия, решихъ да напиша и написахъ обемиста книга, която впоследствие на много мѣста съкратихъ.

Не е нужно човѣкъ много да се задълбочава, ако се справи съ писаното въ Св. Писание за характера на Бога, за отношенията му къмъ човѣка и грижитѣ, които Той налага за неговото възпитание, развитие, за да разбере, подпомогнатъ отъ здравия разумъ и логиката, че „безконеченъ адъ“, безконечени тежки страдания за човѣка, като наказание за единъ краткъ „неразумно“, „грѣховно“ прекаранъ животъ на земята е абсурдъ²⁾. Че такава една идея мо-

^{*)} Думата Адъ е грѣцка и буквално преведена значи невежество.

²⁾ Както е абсурдъ и единъ „безконеченъ рай“ за умрѣлитѣ като деца, защото нито тѣхния душевенъ складъ, нито тѣхнитѣ заслуги оправдаватъ това.

же да се роди въ главитѣ на коравосърдечни хора, които си въобразяватъ, че плашейки хората съ единъ „безконеченъ адъ“, тѣ ще могатъ лесно да ги превърнатъ отъ вълци на агнета ... Безъ тѣзи автори на „безконечния адъ“ и да подозиратъ, че съ това свое изобретение тѣ богохулствуватъ, като преписватъ на Вселюбящия и Всеблагия Отецъ на човѣчеството качества, които отричатъ неговата сжщина. Защото, както ще видимъ, единъ „безконеченъ адъ“ е проявление на безсмисленна жестокость и отрицание на Правдата и Божествената Любовь!

Прочети Ефесяномъ 4:10 и Еврѣемъ 4:14, за да видишъ, че въ вселенната има нѣколко сфери, полета, небеса. Човѣкъ въ своята еволюция живѣе, минава постепенно презъ нисшитѣ сфери, докато, издигайки се по стълбата на еволюцията, той добива достѣпъ и въ по-висшитѣ небеса. Условията на живота въ Нисшитѣ сфери, по необходимость сж такива, че човѣкъ води животъ по-вече на борби и страдания, отколкото на радости. Такава сфера е и земята, на която ний живѣемъ. Но има и още по-нисши сфери, въ които живота на сжществата, които ги обитаватъ е още по-тежъкъ, по-нерадостенъ. Споредъ степента на отклоненията, които човѣкъ е направилъ отъ идеала въ своя умъ, сърдце и воля, споредъ степента на изопачаването истинския образъ на човѣка въ себе си, на човѣка е нужно да прекара животъ въ нисшитѣ сфери по-малко, или повече продължителенъ—дори въ нѣкои редки случаи и доста вѣкове, но въ никой случай безконечно. Тѣй че, бихме могли да говоримъ за „вѣченъ адъ“ но въ никой случай за

„безконеченъ адъ“. Защото и хиляда вѣка сж като единъ часъ предъ безконечността!

Исусъ Христосъ, като говори за пѣкъльтъ огнений въ Марко 9:47 — 48, заключава: „Защото всѣкой съ огънь ще се осоли и всѣка жертва съ соль ще се осоли“ (ст. 49). Огънятъ е стихия очистваща всички мърсотии отъ органически произходъ, а солта е елементъ, който спира разложението. А грѣхътъ безспорно внася разложение у човѣка и препятствува на нормалното му развитие. Тѣй че, Исусъ Христосъ употребява огънятъ и солта, като два символа, за да изясни очистителната роля на страданията за човѣка отъ грѣха.

Проф. С. С. Бобчевъ въ „Историята на Старобългарското Право“ стр. 460 казва: „Думата наказание старобългарско е означавала поучение, поправка (institutio) . . . И и на сжщата страница казва:

„Съвременното наказателно право се домогва да упражни известно въздействие върху престѣпната воля, да стрѣсне, да сплаши наклоннитѣ къмъ престѣпни, запретени отъ закона действия; най-последно — да поправи, като прилага наказанията споредъ степенята на проявената зла воля и престѣпна енергия. Съвременното углавно право се грижи да бжде по-възможностъ справедливо и равномерно въ прилаганията на наказанията“.

А. Ж. Максвелъ въ книгата си „Престѣплението и обществото“ издадена въ Парижъ въ 1912 год. казва:

„Подъ действието на съвременнитѣ идеи се измѣни сжщо така схващането ролята на нака-

занието; не се дири само наказване на престъпника, желае се вече неговото поправяне. довеждането му до положението на полезен членъ на обществото“ (стр. 154)

Ще дадемъ и нѣколко цитата изъ книгата „Advocatus Miles“ (Адвоката е борецъ за правото) отъ Л. Е. Владимировъ, знаменитъ руски професоръ:

1) . . . „Но живота върви напредъ, съзнанието на човѣчеството се задълбочава, разширява се, и въ съществующата, затвърдила се система на углавното право се промъкватъ такива институти и поправки, които незабелязано се закрепватъ и преобразуватъ самитѣ основи на тая система“ (стр. 166)

2) . . . „И основнитѣ задачи на науката за углавното право въ днешно време се представляватъ въ такъвъ видъ: 1) закрепнало е съзнанието за необходимостта отъ изучаване на престъпника и на факторитѣ на престъпността, 2) закрепнало е съзнанието въ необходимостта да се индивидуализира наказанието, тъй като нѣма средна вина, а има, въ действителностъ, вина на такъвъ и такъвъ отдѣленъ човѣкъ, 3) на правѣ планъ изпъква **не толкова виновността на лицето**, колкото опасността, която то представлява за обществото, 4) „Злата воля“ се счита, като продуктъ на цѣлъ редъ моменти, антропологични и социални, подлежащи на подробенъ анализъ, за обяснение на нейното произхождение“ (стр. 167).

3. „Ние виждаме въ историята и другъ примѣръ на еволюция. Въ какво се е обърналъ за твора, който нѣкога е билъ просто едно подзе-

мие, гдето прикования на стълба затворникъ се е държалъ въ мракъ и влага, по лоши отколкото въ гроба. Погледнете какво представлява днесъ затвора. Въ нѣкои, разбира се, културни страни, картината, която представляватъ затворитѣ, смайва посетителитѣ. Това сж прекрасни помещения, които не биха били лоши даже за пансионѣ ¹⁾ **Защо тогава углавния сждъ да не еволюира?** Защо да смѣтаме, че сжда вѣчно ще се занимава съ една и сжща работа — механическо осжждане на опредѣлено наказание, безъ да обръща никакво внимание на причинитѣ, които тласкатъ човѣка по пжтя на престѣпността, еднакво погубенъ и за него и за обществото. (стр. 169)

4) „... При своята работа въ углавния

¹⁾ Такива затвори има особено въ Америка. За тѣхъ разправя подробно Генчо Ханджиевъ въ книгата си „Погледъ върху развоя на затворническото дѣло и възпитателно-поправителнитѣ заведения въ Сев. Американ. Съед. Щати“. Покойния Генчо Ханджиевъ е родомъ отъ гр. Севлиево. Той е основателъ на „Дружеството за борба съ детската престѣпность и покровителство на затворниците“ и пръвъ и дългогодишенъ неговъ председателъ. Той има голѣми заслуги за построяването голѣмото здание „Дома на човѣщината“ край София, въ което малолѣтнитѣ престѣпници изучаватъ занаяти, получаватъ възпитание и пр., за да се върнатъ въ обществото поправени. Пишущия тия редове знае потресающи факти изъ живота на малолѣтни престѣпници изъ българскитѣ затвори, дето съжителствуваха съ най-поқварени възрастни затворници, преди да се съгради „Дома на човѣщината“.

сждъ, който все повече изгубва характера на учреждение, отъ което се разпространява ужасъ и се превръща въ **лечебница на социалнитѣ злини** и индивидуалнитѣ прояви на последнитѣ“ (стр. 177).

5) „Но не всѣки е герой, но не всѣки иматая волева сила, тоя уравновесенъ характеръ, който законодателя предполага въ сръдния човѣкъ. Дѣйствителния, несредния, не статистичния, а обикновения, живия човѣкъ, **често бива слабъ, неразуменъ, неуравновесенъ** и поради това жертва на обстоятелствата. . . Ако тоя слабъ, сравнително съ идеала на закона и онеправданъ отъ живота човѣкъ, би намѣрилъ каквато и да е **поддръжка въ тежката минута**, той може би, нѣмаше да падне, а щѣше да понесе изпитанието, на което го е подвѣргналъ живота“ (стр. 185)

Продължаваме съ цитати отъ книгата на Ж. Максвелъ:

„Изповѣдвамъ, че често пжти се замислямъ върху думитѣ на Местеръ, който въ една отъ своитѣ книги казва, че честния човѣкъ, като се наблюдава, се ужасява отъ онова, което вижда у себе си. Не е изключена вѣроятността, че въ много непрестжпници, честността да е резултатъ на срамливостъта и случайността.

Колко магистрати, следъ едно дълго упражнение на тѣхната служба, не сж достигнали да се питатъ: какво биха направили, ако бѣха на мѣстото на нещастниците върху които прилагатъ законитѣ.¹⁾ Ако сж искренни, могатъ ли да откажатъ това?“ (стр. 62) „Прочие, трѣбва да бжде всецѣло преизпълнени отъ **милостъ и сни-**

сходителностъ къмъ престъпниците и да не бѣдиме жестоки, а да ги разглеждаме, като нещастници, които сж най-вече за оплакване.?)“ (стр. 64)

1) Автора на тази книга е изпълнявалъ прокурорска служба въ Парижъ.

2) Достоинството на човѣка седи въ неговия силенъ стремежъ къмъ висши цѣли, къмъ човѣшкия Идеалъ — въ борбата, която той води въ това направление. И въ силната воля и твърдата вѣра за достигане на тия му постижения. Който вижда у нѣкой човѣкъ известни падения, безъ да знае каква усилена борба води той въ себе си, **въ която не всѣкога е излизалъ побѣдителъ**, но безъ да се отчайва, следъ всѣко падение бързо е ставалъ, почиствалъ се е и пакъ е тръгвалъ напредъ — той има една погрѣшна представа за този човѣкъ. Ето защо Исусъ Христосъ ни съветва: „Не сждете.“ (Мат. 7:1) Въ този грѣшникъ е скритъ бѣдация светия. Ап. Павелъ казва: „Докато синътъ е младенецъ, по нищо не различава отъ робъ“ (Галатян. 4:1) — външно не различава, но не и по сжщина; защото покаянието презъ което е миналъ, е внесло нови елементи въ Неговото естество. Но трѣбва да се изчака тѣ да израстнатъ.

Исусъ Христосъ въ притчата си за митаря и фарисея ни представя фарисеятъ, като човѣкъ, който е постигналъ известни постижения по пѣтя на еволюцията. **но той се е задоволилъ съ тѣхъ.** У него не сжществува онзи непреривенъ стремежъ къмъ Идеала, който може да осигури входъ въ Царството Небесно. А митаря нѣмаше още постиженията на фарисея, но той имаше единъ **дълбокъ стремежъ** къмъ високия Идеалъ, къмъ духовна чистота и този му стремежъ ше му осигури постижения, които бързо ще надминатъ тѣзи

Въ книгата на Григорий Петровъ „Женския въпросъ“ (стр. 8) четемъ: надъ входа на върховния сждъ въ Петроградъ съ едри букви бѣха написани думитѣ на великия руски царъ Александъръ II: „Правда и **милость** да царува въ сждилицата.“

Характера на Бога ни е нарисуванъ отъ Иисуса Христа, като **благъ**, а отъ евангелиста Йоанна, като въплотение на **любовъ**.

„Защо ме наричащъ благъ? Никой не е благъ, освенъ единъ Богъ“ (Матей 19:17)

„Който не люби, не е позналъ Бога, защото Богъ е любовъ“ (I. Йоаново 4:8;)

И ап. Павелъ въ II. кор. 13:9 — 11 казва:

„И затова се молимъ — за вашето усъвършенствование . . . Най-после, братя, радвайте се, усъвършенствувайте се, утешавайте се, бждете единомислени, живѣйте въ миръ; и **Богъ на любовтъв** и на мира ще бжде съ васъ.“

Дефиниция за любовта ни е далъ ап. Павелъ

на фарисея и ще продължатъ да се разширяватъ, като кржговетѣ, които се образуватъ, когато се хвърли камъкъ въ тихия виръ на рѣката. Безъ високъ Идеалъ не можемъ да имаме важни постижения. И затова Христосъ е казалъ: „Ако свѣтлината въ тебе е тъмнина, то колко по голѣма ще е тгмината“ (Мат. 6:23) Като се знае, че човѣкъ мжно достига това, къмъ което се стреми; но ако стремежитѣ ни сж високи, постиженията ни ще бждатъ сжществени.

Николъ Райновъ въ книгата си „Свѣтилникъ за душата“, стр. 8, като е вложилъ въ устата на Гаутама Буда думитѣ. . . . Защото видѣхъ, че доволниятъ е стиснатата ржка, която немсже нито да даде, нито да получи“, той сигурно има предвидъ доволство, като това на фарисеятъ.

въ I. Коринт. 13. глава (прочети я.) А благостта е една висша проява на любовта и като най-сжщствени нейни елементи сж: милостта, незлюбието и прощението.

И ако Богъ въ лицето на Исуса Христа и ап. Павла ни препоръчва да бждемъ благи, съ прости-теленъ духъ — ний, слабитѣ, несъвърщени чловѣци, допустимо ли е Той да учреди единъ безконеценъ адъ, който говори за една невообразима жестокостъ и липса на елементарна правда? Безспорно — не! И хиляди пжти — не! Нека подкрепимъ тази наша мисълъ съ още цитати.

„Тогава Петъръ се приближи и му рече: „Господи, до колко пжти, като ми съгрѣши братъ ми, да му прощавамъ? До седемъ пжти ли? Исусъ му рече: не ти казвамъ до седемъ пжти, но до седемдесетъ пжти по седемъ.“ (Мат. 18:21 — 22.)

„А бивайте единъ къмъ другъ благи¹⁾, милосерди; прощавайте си единъ на другъ, както и Богъ въ Христа е простилъ на васъ.“ (Ефас. 4:32;)

Че наистина Богъ не е учредилъ безконеценъ адъ, явствува и отъ загадката на Ап. Петра въ I Петр. 3:19 — 20 и 4:6, че Исусъ Христосъ следъ възкресението си е слѣзълъ съ духа си въ ада за да проповѣдва на намиращитѣ се тамъ грѣшни души — на които, безспорно той е проповѣдвалъ покаяние и новораждане за спасение. „Понеже за това се проповѣдва благовестието и на мъртвитѣ.“

Ще цитираме още нѣколко мѣста изъ свѣтитѣ писания, за да стане ясно, че божията благостъ и милостъ включва и грѣшнитѣ:

¹⁾ Мохамедъ е казалъ: „Най доброто питие въ свѣта е: когато лошата дума е въ устата на човѣка и той не я изпусне, а — я преглътне.“

„Благъ и праведенъ е Господъ, затова учи грѣшнитѣ на пѣтя Си.“ (Пс. 25, стр. 29).

„И ако нѣкой не се покорява на нашето слово чрезъ това послание, забележете го, за да не се събирате съ него, **съ цель да се засрами**. Обаче недейте го счита за неприятелъ, а го наставлявайте като братъ.“ (II Солун. 3:14—15;).

„Благъ е Той и вѣчна е милостъта му.“ (Пс. 118, стр. 73).

„Нека ме накаже праведниятъ — това е милостъ. И нека такъвъ ме избличава — това ще ми бжде като миро на главата“. (Пс. 141, стр. 21).

„Ако се помилва нечестивиятъ, той нѣма да усвои законътъ за правдата“. (Исая 26:10 — тукъ е дадено психологическото оправдание на наказанието.)

„Благъ е господъ **къмъ всички**. Той излива своитѣ щедрости **върху всичкитѣ си творения**. Благостъ ръководи обходата му съ всичкитѣ същества.“ (Псаломъ 145, стр. 61). И непосредствено въ същия псаломъ се казва: „Всичкитѣ Ти творения **ще** те хвалятъ Господи“. Мисальта е, че въ близко, или по-далечно бждеще, всички души ще еволюиратъ до степенъ да познаятъ Господа и да изпитватъ радостъ да го хвалятъ. Прочети какво е писано въ Деян. на апостолитѣ (2:1—18;“).

Богъ толкова възлюби свѣта, щото даде своя единопороденъ Синъ, за да не погине ни единъ, който вѣрва въ Нѣго, но да има вѣченъ животъ.“ (Иоанъ 3:16;).

Еднократенъ актъ ли е тази Божия любовъ къмъ човѣчеството и какъвъ бѣше свѣта, когато тъй нежно, тъй дълбоко — съ готовность за скъпа жертва — го възлюби Богъ?

На първия въпросъ и логично, и разумно е да се отговори, че Богъ продължава да люби свѣ-

та; че Неговото благоволение къмъ човѣчеството (което възвестиха ангелитѣ при раждането на Исуса) продължава и ще продължава „докато изиграе своята спасителна мисия за човѣцитѣ и докато настане „на земята миръ“ (пророчески възвестенъ отъ ангелитѣ при раждането на Исуса, но все още блѣнъ за земното човѣчество.)

На втория въпросъ трѣбва да отговоримъ, че тогава човѣчеството бѣше потънало въ мракъ и пороци до оскотяване (четете историята на Римъ при раждането на Исуса Христа,) но Богъ виждаше и ценеше скритото, заровеното, това дрѣмеще съкровище въ човѣшкитѣ души: въ душата на всѣки грѣшникъ Той вижда единъ ангелъ, който спи и трѣбва да се събуди.

„Други седѣха въ тъмнина и въ смъртна сѣнка, оковани въ скръбъ, като съ жѣлѣзо. Защото се разбонтуваха противъ Божиитѣ слова и презрѣха съвета на Всевишния. Затова смири сърдцето имъ съ мжки. Тѣ паднаха и нѣмаше кой да имъ помогне. **Тогавя извикаха къмъ Господа въ бедствието си и той ги избави отъ утѣсненията имъ:** изведе ги изъ тъмнината и смъртната сѣнка и разкъса оковитѣ имъ.

Който е мждъръ нека обърне внимание на всичко това и да размѣшлява за милостъта на Господа. (Пс. 107, стр. 63 и 65.)

Да! Така постъпва нация благъ Отецъ и къмъ тѣзи, които сж въ ада. Наказанието е имало за назначение да доведе душитѣ до съзнанието да извикатъ за помощъ къмъ Господа, да потърсятъ и признаятъ Господа и да разбератъ причинитѣ, които сж ги довели до това страдание, за да не ги повтарятъ. „Опитайте, провѣрете и вижте, че Господъ е благъ“ (Пс. 34, стр. 65.)

„Здравитѣ нѣматъ нужда отъ лѣкаръ, а болнитѣ . . . Не съмъ дошелъ да призова праведнитѣ, а грѣшнитѣ на покаяние.“ (Мат. 9:13)

Когато вмѣсто института на посвещението, вмѣсто авторитета на знающия, на носителя на божествена свѣтлина и чистота, въ древната християнска църква, се издигна принципа: духовнитѣ въпроси да се решаватъ отъ църковни събори, съ болшинство, въ които събори не единъ пжтъ дори е господарувало „юмручното право“, въпроса за еволюцията на душитѣ бѣше замененъ съ „безконеченъ рай“ и „безконеченъ адъ“, следъ единъ земенъ животъ.

Ние знаемъ, че за малкитѣ деца е естествено да бждатъ палави, да грѣшатъ и понѣкога да извършатъ нѣкои пакости, които доста огорчаватъ родителитѣ имъ. Но тѣ, водими отъ любовъ къмъ своитѣ деца, си казватъ: това е свойствено на възрастта имъ — поради недоразвитостъ тѣ вършатъ това. **И се залавятъ сериозно за тѣхното възпитание.** А какво ни казва Исусъ Христосъ за съотношението на човѣшката и Божията любовъ: „Ако вие, които сте зли, знаете да давате блага на чадата си, колко повече Отецъ ви, който е на небесата, ще даде добри нѣща на тия, които поискатъ отъ Него.“ (Матей 7:11). И наистина Богъ е далечъ по мждъръ и благъ отъ земнитѣ богослови и правници!

Тѣй че умуванията на богословитѣ, които сж измислили „безконечния“ адъ, не кореспондиратъ съ Божията любовъ и съ Божията възможност да поправи своитѣ „блудни синове“, като ги тренира чрезъ различни методи и средства.

А веднажъ убедили се, че не сжществува „безконеченъ адъ“ за грѣшнитѣ, логично е да при-

емемъ учението за еволюцията на душата (респ. учението за **прераждането** на душата) — независимо отъ другитѣ доказателства въ полза на това учение.

Ето единъ цитатъ отъ **Иерингъ**, голѣмъ капитетъ по правната наука, както е даденъ въ книгата на проф. Н. Н. Полянский: „Общитѣ начала на углавната защита и тѣхното прилагане на практика“. (Стр. 42).

„Съвсемъ не е едно и сѣщо — отъ една страна, при чисто теоретическото обсъждане на въпроса, да се задоволишъ съ правово положение, прочетено въ книгитѣ, или което изглежда логически последователно, не грижейки се за последицитѣ и вредитѣ, които туй положение поражда въ живота, а отъ друга — да изпробвашъ това положение на практиката“.

Анри Роберъ въ книгата си „Адвокатътъ“ на стр. 46 казва: „ . . . истинско правосѣдие, което никакъ не се сваща безъ милосѣрдие и безъ опрощаване“.

Безспорно, че при налагането на наказанието сѣдѣтъ е длъженъ да дѣржи смѣтка за културата и ума на дѣеца, за степенъта на нервната възбуденостъ въ която се е намиралъ въ момента на престѣпната проява, за съвокупностьта на обстоятелствата при които е възникнало у него престѣпното намѣрение и пр. Ако разполагахъ съ повече мѣсто, бихъ далъ тукъ нѣкои по обширни изяснения за нѣкои сѣществени положения изъ наказателната наука, та чрезъ това да дамъ възможность на читателя самъ да си прави известни разсѣждения по предмета ни — „безконечния“ адъ. Обаче нека сторимъ това накратко.

За основанието и цѣлитѣ на наказанието, различ

ни философии и криминалисти сж дали различни определения.

По общо прието е днесъ въ правната наука, че наказанието се оправдава съ необходимостта. Човѣкъ не може да съществува извънъ обществото. Последното е организирано, като държава и за поддържането на установения праводъ редъ, тя **по необходимостъ** прибѣгва къмъ наказанието.

На първо мѣсто, наказанието се стреми да изравни лошитѣ последици на престѣпното дѣяние и по този начинъ да повлияе вразумително на цѣлото общество (обща превенция). Но наказанието трѣбва да повлияе и върху самия престѣпникъ (специална превенция, предопреждение).

Споредъ индивидуалността на престѣпника, наказанието може да му подейства или застрашително (при така нареченитѣ случайни престѣпници), или да го поправи (при поправимитѣ престѣпници), или да запази презъ известно време, или за винаги обществото отъ тѣхъ (при непоправимитѣ, професионални престѣпници). Ето защо наказанието трѣбва да бже **справедливо и целесъобразно**.

Необходимо предположение на виновността е тъй наречената **вменяемостъ** на субекта на престѣпното дѣяние. Способностъ къмъ вмѣнение притежава всѣкой душевно нормаленъ, здравъ човѣкъ, който е способенъ да разбира свойството и значението на извършеното и е способенъ къмъ ръководене въ съгласие съ това на постѣпкитѣ си (способностъ за самоопредѣляне на волята.)

„**Престѣпление**“ по наказателния законъ се счита само умишлено извършено дѣяние, ако не следва противното отъ съдържанието на закона. **Умисълъ** е искането, или допускането на последствията, които сж произлѣзли, или има да произлѣзятъ отъ дѣянието. А понеже волевитѣ актове сж винаги съзнателни, то и уми-

сълътъ предполага съзнание за извършеното — за фактическитѣ обстоятелства при които то е ставало, за главнитѣ моменти на причинната връзка между действието и резултата и особено за значението на това дѣяние, като такова, което нарушава известенъ дългъ. Не се иска дѣеца да съзнава противоправността на резултата. Това нѣкога се предвижда въ закона, като изключение.

Накрай, азъ ще препоръчамъ на читателя, ако желае да се запознае съ сферитѣ въ които обитаватъ душитѣ следъ смъртта на физическото тѣло, да прочете преведенитѣ на български книги отъ голѣмия ясновидецъ Ледбитеръ (англичанинъ, епископъ на либералната църква): „Астралниятъ миръ“ (изгледътъ и обитателитѣ му) и „Раятъ“.

Нѣкои ясновидци казватъ, че сщцинския адъ се намира въ земята. За това загатва и ап. Павелъ въ Посл. си къмъ филиптянитѣ 2:10. Земниятъ животъ на човѣка опредѣля мѣстото и положението въ което ще се намѣри той следъ смъртта на тѣлото си и преживѣванията които го отчакватъ тамъ, докато настане момента за новото му прераждане на земята, а следъ това и другаде, кждето нови условия за развой и прояви на неразкрити още заложби го чакатъ, каквито заложби съхранява изобилно човѣкътъ въ своитѣ глѣбини . . .

На моитѣ вѣрващи читатели, азъ препоръчвамъ да си поставятъ, като цель въ живота си: да минатъ презъ тѣсната врата и да влѣзятъ въ тѣсната пжтека, за които говори Ис. Христосъ въ Матей 7:13-14 и дълбоко да пожелаятъ да се одостоятъ да получатъ кръщението Христосъ — съ Духъ святъ и огнь, за което говори Иоанъ Кръстителъ (Матей 3:11; — Прочети и I Коринт. 12:12 и Ев. Иоана 3:3;). На миналия презъ това кръщение предстои велико и свѣтло бждаще!

Книгоиздателство „Братство“ — Севлиево — 1937 год.